

Stjórnartíðindi

1925 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfunduð skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. VIII, 36, 44, 70, 92, 114-115, 170, 194, 234, 255, 346, 348, 351-352, 354, 358, 363, og 387.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

ÁRÍÐ 1925

A-DEILD

REYKJAVÍK 1925
ÍSAFOLDARPRENTSMÍÐJA H.F.

Efnisyfirlit

við

Stjórnartíðindi fyrir Ísland árið 1925.

A.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
1.	13. mars	Tilskipun um mælitæki og vogaráhöld	1—12
2.	27. mars	Lög um breytingu á lögum nr. 19, 4. júní 1924, um nauðasamninga	13—14
3.	S. d.	Lög um breyting á póstlögum 7. maí 1921	14—16
4.	4. maí	Lög um viðauka við lög nr. 33, 19. júní 1922, um fiskiveiðar í landhelgi	16—17
5.	S. d.	Lög um fiskifulltrúa á Spáni og Ítallu	17—18
6.	11. maí	Konungsbrjef um þingsuppsögn	18
7.	16. maí	Lög um breytingar á og viðauka við lög nr. 74, 27. júní 1921, um tekjuskatt og eignarskatt . .	19—20
8.	27. maí	Lög um framlenging á gildi laga nr. 3, 1. apríl 1924, um bráðabirgðaverðtoll á nokkrum vöru- tegundum, og breyting á þeim lögum.	20—21
9.	S. d.	Lög um framlenging á gildi laga nr. 48, 4. júní 1924, um gengisskráning og gjaldeyrisverslun, og breyting á þeim lögum	22
10.	29. maí	Lög um breytingar og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 (Seðlaútgáfa)	23
11.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 70, 27. júní 1921, um útflutningsgjald o. fl.	24
12.	8. júní	Lög um að veita sjera Friðriki Hallgrímssyni ríkis- borgararjett	25
13.	S. d.	Lög um sektir	25—27
14.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 91, 14. nóv. 1917, um aðflutningsbann á áfengi	27—30
15.	S. d.	Lög um aðflutningsbann á áfengi	31—37
16.	13. júní	Lög um breytingu á 33. gr. laga nr. 71, 28. nóv. 1919, um laun embættismanna	38
17.	S. d.	Lög um Ræktunarsjóð Íslands	39—48
18.	27. júní	Lög um eignarnám á landsspildu á Grund í Ytri- Reistarárlandi	48
19.	S. d.	Lög um innlenda skiftimynt	49—50
20.	S. d.	Lög um heimild til að veita lán úr Bjargráðasjóði	51—52

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
21.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþykktir og lendingarsjóði . . .	52—53
22.	S. d.	Fjáráukalög fyrir árið 1924 . . .	53—54
23.	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaðar á Hellnum í Breiðuvíkurbreppi . . .	55
24.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 62, 28. nóv. 1919, um brúargerðir . . .	56
25.	S. d.	Lög um breyting á tilskipun um veiði á Íslandi, 20. júní 1849. . .	57
26.	S. d.	Lög um aflaskýrslur . . .	58—59
27.	S. d.	Lög um að Landhelgisgissjóður Íslands skuli taka til starfa . . .	60
28.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38, 20. júní 1923, um verslun með smjörliki og líkar iðnaðarvörur, tilbúning þeirra m. m. . .	61
29.	S. d.	Lög um skráning skipa . . .	62—70
30.	S. d.	Lög um selaskot á Breiðafirði og uppdráp . . .	70—71
31.	S. d.	Lög um einkenning fiskiskipa . . .	71—72
32.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll . . .	73
33.	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 22, frá 8. okt. 1883, um bæjarstjórn á Akureyri . . .	74
34.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 34, 6. nóv. 1902 (Sóttvarnalög) . . .	75
35.	S. d.	Lög um styrkveiting til handa íslenskum stúdentum við erlenda háskóla . . .	76
36.	S. d.	Lög um skiftingu Ísafjarðarprestakalls í tvö prestaköll . . .	77
37.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 2, frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýsma tolla og gjöld með 25% gengisviðauka. . .	77—78
38.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 54, 27. júní 1921, um sölu á prestsmötu . . .	78
39.	S. d.	Lög um heimild fyrir bæjar- og sveitarstjórnir til að skylda unglinga til sundnáms . . .	79
40.	S. d.	Lög um stofnun dócentsembættis við heimspekisdeild Háskóla Íslands . . .	80
41.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 51, 27. júní 1921, um lífeyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra . . .	81
42.	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1923 . . .	82—84
43.	S. d.	Fjáráukalög fyrir árið 1923 . . .	84—89
44.	S. d.	Lög um slysatryggingar . . .	90—96
45.	S. d.	Lög um afnám laga nr. 30, 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 56, 10. nóv. 1913. (Herpinótaveiði). . .	97
46.	S. d.	Lög um vatnsorkusjerleyfi . . .	98—113
47.	S. d.	Lög um innheimtu gjalda af erlendum fiskiskipum . . .	113—114

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðatal
48.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 41, 27. júní 1921, um breyting á 1. gr. tolllaga, nr. 54, 11. júlí 1911, og viðauka við þau lög	114—115
49.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 19. júní 1922, um atvinnu við siglingar	116
50.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis	117
51.	S. d.	Lög um sjerleyfi til þess að reka útvarp (broadcasting) á Íslandi	118—119
52.	S. d.	Lög um verslunaratvinnu	119—124
53.	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1926	125—169
54.	S. d.	Lög um mannanöfn	170—171
55.	S. d.	Lög um sáttatilraunir í vinnudeilum	171—174
57.	9. júlí	Auglýsing um að út sjeu gefnir nýir 50, 10 og 5 króna ríkissjóðsseðlar samkvæmt lögum nr. 7, 4. maí 1922, sbr. lög nr. 10, frá 29. maí 1925	387
56.	27. júlí	Auglýsing um póstsamninga við erlend ríki	177—386
58.	7. okt.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	388
59.	11. okt.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	389
60.	19. okt.	Tilskipun um tekjuskatt sendiherra Íslands í Kaupmannahöfn o. fl.	390
63.	25. nóv.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	393
64.	2. des.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	394
61.	3. des.	Opið brjef, er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar 6. febrúar 1926	391
62.	S. d.	Konungsbrjef um setning Alþingis.	392

Yfirlit

eftir stafrófsröð.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Aðflutningsbann.			
14.	14. júní	Lög um breyting á lögum nr. 91, 14. nóv. 1917, um aðflutningsbann á áfengi	27—30
15.	S. d.	Lög um aðflutningsbann á áfengi	31—37
Aflaskýrslur, sjá fiskiveiðar.			
Alþingi.			
6.	11. maí	Konungsbrjef um þingsuppsögn	18
61.	3. des.	Opið brjef, er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar 6. febrúar 1926	391
62.	S. d.	Konungsbrjef um setning Alþingis	392
Alþingiskosningar.			
50.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis	117
Bankamál.			
10.	29. maí	Lög um breytingar og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 (Seðlaútgáfa)	23
19.	27. júní	Lög um innlenda skiftimynt	49—50
57.	9. júlí	Auglýsing um að út sjeu gefnir nýir 50, 10 og 5 króna ríkissjóðsseðlar, samkvæmt lögum nr. 7, 4. maí 1922, sbr. lög nr. 10, frá 29. maí 1925 . . .	387
Bjargráðasjóður, sjá landbúnaður.			

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Brúargerðir.			
24.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 62. 28. nóv. 1919, um brúargerðir.	56
Bæjarmálefni.			
33.	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 22, frá 8. okt. 1883, um bæjarstjórn á Akureyri	74
39.	S. d.	Lög um heimild fyrir bæjar- og sveitarstjórnir til að skylda unglinga til sundnáms	79
Dómsmál.			
13.	8. júní	Lög um sektir	25—27
Eignarnám.			
18.	27. júní	Lög um eignarrám á landspildu á Grund í Ytra- Reistarárlandi	48
Embættaskipun.			
40.	S. d.	Lög um stofnun dócentsembættis við heimspekisdeild Háskóla Íslands	80
Embættismenn, sjá launalög.			
Fiskifulltrúi, sjá sendimenn.			
Fiskiveiðar, fiskiskip.			
21.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþykktir og lendingarsjóði	52—53
25.	S. d.	Lög um breyting á tilskipum um veiði á Íslandi, 20. júní 1849	57
26.	S. d.	Lög um aflaskýrslur	58—59
27.	S. d.	Lög um að landhelgisjóður Íslands skuli taka til starfa	60
29.	S. d.	Lög um skráning skipa	62—70
31.	S. d.	Lög um einkenning fiskiskipa	71—72

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
45.	27. júní	Lög um afnám laga nr. 30, 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 56, 10. nóv. 1913, (Herpinótaveiði).	97
47.	S. d.	Lög um innheimtu gjalda af erlendum fiskiskipum	113—114
Fjárlög, fjáraukalög.			
22.	S. d.	Fjáraukalög fyrir árið 1924	53—54
43.	S. d.	Fjáraukalög fyrir árið 1923	84—89
53.	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1926	125—169
Gengisviðauki, sjá skattar og tollar			
Gjaldeyrir og gengi.			
9.	27. maí	Lög um framlenging á gildi laga nr. 48, 4. júní 1924, um gengisskráning og gjaldeyrisverslun og breyting á þeim lögum	22
19.	27. júní	Lög um innlenda skiftimynt	49—50
57.	9. júlí	Auglýsing um að út sjeu gefnir nýir 50, 10 og 5 króna ríkissjóðsseðlar, samkvæmt lögum nr. 7, 4. maí 1922, sbr. lög nr. 10 frá 29. maí 1925 . . .	387
Háskóli Íslands, háskólanám erlendis.			
35.	27. júní	Lög um styrkveiting til handa íslenskum stúdentum við erlenda háskóla	76
40.	S. d.	Lög um stofnun dócentsembættis við heimspekideild Háskóla Íslands	80
Heilbrigðismálefni.			
34.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 34, 6. nóv. 1902, (Sóttvarnalög)	75
Herpinótaveiði, sjá veiði.			
Kirkjumálefni.			
36.	S. d.	Lög um skiftingu Ísafjarðarprestakalls í tvö prestaköll	77

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðuntal
38.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 54, 27. júní 1921, um sölu á prestsmötu	78
Landbúnaður.			
17.	13. júní	Lög um Ræktunarsjóð Íslands	39—48
20.	27. júní	Lög um heimild til að veita lán úr Bjargráðasjóði	51—52
Landhelgi, landhelgissjóður.			
4.	4. maí	Lög um viðauka við lög nr. 33, 19. júní 1922, um um fiskiveiðar í landhelgi	16—17
27.	27. júní	Lög um að Landhelgissjóður Íslands skuli taka til starfa	60
Landsreikningur.			
42.	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1923	82—84
Launalög.			
16.	13. júní	Lög um breytingu 33. gr. laga nr. 71, 28. nóv. 1919, um laun embættismanna	38
41.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 51, 27. júní 1922, um lífeyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra	81
Lendingarsjóður, sjá fiskiveiðar.			
Lífeyrissjóður, sjá launalög.			
Mannanöfn.			
54.	S. d.	Lög um mannanöfn	170—171
Mælitæki og vogaráhöld.			
1.	13. mars	Tilskipun um mælitæki og vogaráhöld	1—12

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Nauðasamningar.	
2.	27. mars	Lög um breyting á lögum nr. 19, 4. júní 1924, um nauðasamninga	13—14
		Peningar, sjá bankamál.	
		Póstmál.	
3.	S. d.	Lög um breyting á póstlögum 7. maí 1921 . . .	14—16
56.	27. júlí	Auglýsing um póstsamninga við erlend ríki . . .	177—386
		Prestaköll, sjá kirkjumálefni.	
		Prestsmata.	
38.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 54, 27. júní 1921, um sölu á prestsmötu	78
		Ríkisborgararjettur.	
12.	8. júní	Lög um að veita sjera Friðriki Hallgrímssyni ríkisborgararjett	25
		Ríkissjóðsseðlar, sjá bankamál.	
		Ríkisstjórn.	
58.	7 okt.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	388
59.	11. okt.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	389
63.	25. nóv.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	393
64.	2. des.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	394
		Ræktunarsjóður Íslands, sjá landbúnaður.	

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Samgöngur.	
24.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 62, 28. nóv. 1919, um brúargerðir	56
		Sáttatilraunir.	
55.	S. d.	Lög um sáttatilraunir í vinnudeildum	171—174
		Sedlaútgáfa, sjá bankamál.	
		Sektir.	
13.	8. júní	Lög um sektir	25—27
		Selaskot og uppidráp.	
30.	27. júní	Lög um selaskot á Breiðafirði og uppidráp . . .	70—71
		Sendimenn í útlöndum.	
5.	4 maí	Lög um fiskifulltrúa á Spáni og Ítalíu	17—18
60	19. okt.	Tilskipun um tekjuskatt sendiherra Íslands í Kaup- mannahöfn o. fl.	390
		Siglingar, skip.	
29.	27. júní	Lög um skráning skipa	62—70
31.	S. d.	Lög um einkenning fiskiskipa	71—72
47.	S. d.	Lög um innheimtu gjalda af erlendum fiskiskipum	113—114
49.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 19. júní 1922, um atvinnu við siglingar	116
		Sjerleyfi.	
46.	S. d.	Lög um vatnsorkusjerleyfi	98—113
51.	S. d.	Lög um sjerleyfi til þess að reka útvarp (broad- casting) á Íslandi	118—119

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Bladsíðutal
Sjóðir.			
17.	13. júní	Lög um Ræktunarsjóð Íslands	39—48
20.	27. júní	Lög um heimild til að veita lán úr Bjargráðasjóði	51—52
21.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþykktir og lendingarsjóði.	52—53
Skattar og tollar.			
7.	16. maí	Lög um breytingar á og viðauka við lög nr. 74, 27 júní 1921, um tekjuskatt og eignarskatt	19—20
8.	27. maí	Lög um framlenging á gildi laga nr. 48, 4. júní 1924, um bráðabirgðaverðtoll á nokkrum vörutegundum, og breyting á þeim lögum	20—21
11.	29. maí	Lög um breyting á lögum nr. 70, 27. júní 1921, um útflutningsgjald o. fl.	24
32.	27. júní	Lög um breyting á lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll	73
37.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 2, frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýmsa tolla og gjöld með 25% gengisviðauka	77—78
48.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 41, 27. júní 1921, um breyting á 1. gr. tolllaga, nr. 54, 11. júlí 1911, og viðauka við þau lög	114—115
60.	19. okt.	Tilskipun um tekjuskatt sendiherra Íslands í Kaupmannahöfn o. fl.	390
Skiftimynt, sjá bankamál.			
Slysatryggingar, sjá tryggingar.			
Smjörliki, sjá verslun.			
Sóttvarnalög, sjá heilbrigðismálefni.			
Stúdentar. (Styrkveitingar).			
35.	27. júní	Lög um styrkveiting til handa íslenskum stúdentum við erlenda háskóla	76
Sundnám.			
39.	S. d.	Lög um heimild fyrir bæjar- og sveitarstjórnir til að skylda unglinga til sundnáms	79

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Tekjuskattur, sjá skattar og tollar.	
		Tollar, sjá skattar og tollar.	
		Tryggingar.	
44.	27. júní	Lög um slysatryggingar	90—96
		Útanríkismál.	
56.	27. júlí	Auglýsing um póstsamninga við erlend ríki . . .	177—386
		Útflutningsgjald.	
11.	29. maí	Lög um breyting á lögum nr. 70, 27. júní 1921, um útflutningsgjald o. fl.	24
		Útvarp.	
51.	27. júní	Lög um sjerleyfi til þess að reka útvarp (broad- casting) á Íslandi	118—119
		Vatnsorkusjerleyfi.	
46.	S. d.	Lög um vatnsorkusjerleyfi	98—113
		Vegamál.	
24.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 62, 28. nóv. 1919, um brúargerðir.	56
		Veiði.	
25.	S. d.	Lög um breyting á tilskipun um veiði á Íslandi, 20. júní 1849	57
30.	S. d.	Lög um selaskot á Breiðafirði og uppidráp . . .	70—71
45.	S. d.	Lög um afnám laga nr. 30, 20. júní 1923, um breyt- ing á lögum nr. 56, 10. nóv. 1913. (Herpinótaveiði)	97

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðatal
		Verslun, verslunarstaðir.	
1.	13. mars	Tilskipun um mælitæki og vogaráhöld	1—12
23.	27. júní	Lög um löggilding verslunarstaðar á Hellnum í Breiðuvíkurbreppi	55
28.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38, 20. júní 1923, um verslun með smjörliki og likar iðnaðarvörur, tilbúning þeirra m.m.	61
52.	S. d.	Lög um verslunaratvinnu	119—124
		Vinnudeilur, sjá sáttatilaunir.	
		Vogaráhöld, sjá mælitæki.	

TILSKIPUN

1

13. mars

um

mælitæki og vogaráhöld.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Samkvæmt lögum nr. 13, 4. júní 1924, um mælitæki
og vogaráhöld, viljum Vjer skipa svo fyrir um mælitæki og vogaráhöld,
sem nú segir:

1. gr.

Hver sú verslun, sem mæla þarf varning eða vega, skal til þess nota löggilt mælitæki og vogaráhöld. Löggilt skulu og vera þau mælitæki og vogaráhöld, sem notuð eru til þess að ákveða upphæð tollgjalda til ríkissjóðs eða til þess að byggja á þeim vottorð um vog eða mæli. En löggilt eru þau mælitæki og vogaráhöld, sem lögreglustjórnarnir í Reykjavík, Ísafirði, Akureyri, Seyðisfirði og Vestmannaeyjum hafa löglega stimplað með löggildingarmerkinu, sem er stórt C með X innan í og kórónu yfir og auk þess merki, er gefi til kynna, hver lögreglustjórinn hafi framkvæmt löggildinguna og hvaða ár hún hafi fram farið, svo og þau mælitæki og vogaráhöld, sem til voru, þegar lög um mælitæki og vogaráhöld frá 4. júní 1924 öðluðust gildi og löggilt eru á rjettan og löglegan hátt eftir þeim reglum, er gilt hafa þangað til.

2. gr.

Hver sá lögreglustjóri, sem hefir á hendi löggildingu mælitækja og vogaráhalda samkvæmt lögum nr. 13 frá 4. júní 1924, skal hafa undir höndum og nota við löggildingu þau prófunartæki, sem nú verða talin:

Prófvog, er tekur 20 kg. og hefir nákvæmnina 0.2 g.,

Prófvog, er tekur 2 kg. og hefir þá nákvæmnina 50 mg., og

Prófvog er tekur 100 g. og hefir þá nákvæmnina 2 mg.

Nákvæm vogarlóð úr látúni að þyngd:

20 kg., 10 kg., 5 kg., 1 kg., 500 g., 200 g., 100 g., 50 g., 20 g., 10 g.,
5 g., 2 g. og 1 g.

Skekkjan á þessum lóðum má vera hvort heldur vill + eða -, en eigi má hún nema meiru en $\frac{1}{8}$ úr leyfilegri skekkju á þeim lóðum, sem löggilt verða sbr. 19. gr. c.

1
13. mars Kvarði úr látúni eða góðu trje 1 metri að lengd og merktur við hvern millímetra. Skekkjan á kvarðanum má hvergi vera meiri en 0.1 mm.

Mæliker úr tini eða látúni og með glerplötum til að draga yfir. Mælikerin taki: 5 lítra, 2 lítra, 1 lítra, $\frac{1}{2}$ lítra, 2 desílítra og 1 desílítra. Skekkjan á mælikerum þessum má eigi fara fram úr $\frac{1}{1000}$ af rúmmálinu, ef mælikerið er 1 lítri eða meira, en á minni mælikerum $\frac{1}{500}$ úr rúmtaki þeirra.

Til prófunar á vogum skal lögreglustjórinn í Reykjavík hafa 50 járnlóð, hvert 20 kg. að þyngd, en lögreglustjórinn á Ísafirði, Akureyri, Seyðisfirði og Vestmannaeyjum, hver 25 járnlóð, er sje hvert 20 kg. að þyngd, og auk þess skal hver lögreglustjóri hafa þessi járnlóð: 3 að þyngd 10 kg., 3 að þyngd 5 kg., 4 að þyngd 2 kg. og 4 að þyngd 1 kg., og þessi látúnslóð: 2 að þyngd 500 g., 2 að þyngd 200 g., 1 að þyngd 100 g., 1 50 g., 2 20 g., 1 10 g., 1 5 g., 2 2 g. og 1 að þyngd 1 g. Skekkjan á þessum lóðum má vera bæði + og ÷ en eigi fara fram úr helming af skekkju þeirri, sem leyfileg er á verslunarlóðum, er þau eru löggilt, samb. 19. gr. C.

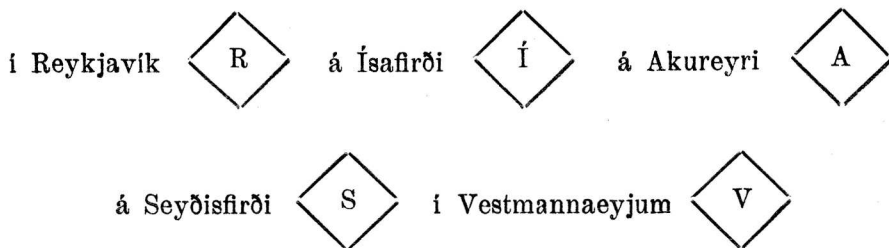
Öll áðurgreind prófunartæki skulu vera stimpluð af Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu með þar til gerðum sjerstökum stimpli, er sje A & S með kórónu yfir.

3. gr.

Lögreglustjórar skulu sjá um, að prófunartæki sjeu vel geymd og þeir hlutar þeirra, sem eru úr járni, ryðgi ekki. Ef ástæða er til þess að ætla, að þau hafi skekst svo nokkru nemi, skulu þeir tafarlaust tilkynna það Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu, er þá gerir ráðstafanir til að tækin sjeu prófuð og önnur fengin í staðinn, ef ástæða er til þess.

Allar löggildingagerðir skulu lögreglustjórar rita í bækur, sem Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið hefir löggilt til þess.

Mérki lögreglustjóranna eru þessi:

4. gr.

Þeir lögreglustjórar, sem löggildingu hafa á hendi, löggilda þessi mælitæki og vogaráhöld: 1) kvarða, 2) mæliker, 3) vogarlóð og 4) vogir, svo að nota megi þau til að mæla varning eða vega í verslunum, til að ákveða upphæð tollgjalda til ríkissjóðs, eða til þess að byggja á þeim vottorð um vog eða mæli eða til annars, sem ákveðið kann að verða.

5. gr.

1

Löggilding og endurlöggilding fer að jafnaði aðeins fram á löggilding- 18. mars
arstofum lögreglustjóranna. Þegar hlutaðeigandi lögreglustjóri telur ástæðu til þess, getur hann samt látið löggildinguna fara fram á öðrum stað. Þá skal sá, sem löggildingin er gerð fyrir, greiða kostnað við ferðalög og flutning áhalda til og frá staðnum auk venjulegs löggildingargjalds alt samkvæmt gjaldskrá er ráðherra setur.

6. gr.

Þeir, sem óska að láta löggilda eða endurlöggilda mælitæki og vogaráhöld, skulu senda skriflega beiðni um það til lögreglustjóra, sem löggildingunni hefir á hendi; ákveður hann þá, hvenær koma skuli með tækin til löggildingar og hvenær þau skuli verða sótt aftur. Ef tækin eru eigi sótt á tilteknum tíma, getur lögreglustjóri komið þeim til geymslu á kostnað og ábyrgð eiganda, og sje þeirra eigi vitjað að 3 mánuðum liðnum, má selja þau til greiðslu áföllnum kostnaði. Verði afgangur af söluverðinu, fellur hann í ríkissjóð, ef eigandi vitjar hans eigi innan 6 vikna frá sölnunni. Þegar um tæki með óvenjulegri gerð er að ræða, getur lögreglustjórinn krafist þess, að löggildingarbeiðninni fylgi nákvæm lýsing á gerð tækjanna.

7. gr.

Þeir, sem nota löggilt mælitæki eða vogaráhöld við afhendingu eða móttöku vöru, skulu sjá um, að þau sjeu rjett.

Ávalt skal notandi gæta þess, að þær vogir standi rjett, sem hafa lóð (pendúl), hallamæli eða annan útbúnað, er sýnir, hvenær þær standa rjett.

Þeir, sem nota löggilt mælitæki og vogaráhöld, skulu leita endurlöggildingar, er skekkjan á þeim fer út fyrir þau takmörk, sem tiltekin eru í tilskipun þessari, eða sá tími er liðinn, sem löggildingin gildi fyrir.

Notendur löggiltra mælitækja og vogaráhalda mega hvorki sjálfir eða með aðstoð annara breyta þeim eða gera við þau, nema þeir afmái jafnframt löggildingarmerkin.

8. gr.

Kvarðar mega löggildast, þegar mælikvarðarnir á þeim eru að lengd 1 metri eða $\frac{1}{2}$ metri. Mælikvörðunum skal að endilöngu skift í sentímetra, þó má skifta einum eða fleiri sentímetrum við enda mælikvarðans eða öllum mælikvarðanum í millímetra. Eigi má skifta mælikvarðanum neinstaðar í minni einingar en millímetra.

Allar takmarkalínur eininganna skulu vera glögg strík, mótuð eða höggvin í það efni, sem kvarðinn er gerður úr, og skulu strikin liggja í fleti hornrjettum á lengdarlínur kvarðans. Að minsta kosti tíunda hver eining skal vera merkt skýrt með tölu.

1 Öll lengd mælikvarðans skal vera stimpluð á hann í tölum ásamt ein-
13. mars ingarnafninu metri eða m, sentímetri eða cm.

9. gr.

Kvarðar skulu vera úr efni, er veitir næga tryggingu fyrir því, að mælikvarðinn verpaid eigi nje á annan hátt breyti lengd sinni út fyrir hin settu takmörk, og skulu kvarðarnir vera svo gildir, að eigi sje hætta á, að þeir bogni til muna, ef þeim er eigi sjerstaklega misboðið í meðferðinni.

Trjekvarðar skulu gerðir úr vel þurrum, beinvöxnum og kvistlausum eskivið, hlyn, ahorni eða öðrum þeim viðartegundum, sem eigi verpaid nje breytast að mun við áhrif hita og raka. Yfirborð kvarðans, sem eigi má hafa hrufur eða sprungur, skal vera gljáð (bónað) eða borið á það lakk eða fernis.

Þar sem endi mælikvarðans fellur saman við enda kvarðans sjálfs, skal kvarðaendinn vera þverhníptur, og á trjekvörðum, sem eigi eru sívalir, skulu þá endabrúnir mælikvarðans vera varðar með málmþynnu, sem greipt sje inn í trjeð þannig, að yfirborð málmþynnunnar og trjesins í kring sje í beinu áframhaldi. Málmþynnan skal vera fest við trjeð á tryggilegan hátt og þannig fyrirkomið, að hægt sje að stimpla í einu hana og trjeð umhverfis.

Kvarðarnir mega eigi vera svo bognir, að á beri, og sá hluti af hliðum kvarðans, sem hefir mælikvarða á merktan, skal vera sljettur. Sívala trjekvarða með einum mælikvarða, sem aðeins er skift í sentímetra, má þó löggilda, þó að mælikvarðinn sje merktur á hið sívala yfirborð kvarðans.

Löggilding kvarða gildir, meðan löggildingarmerkin eru ósködduð, nema sýnilegt sje, að kvarðinn hafi breytt sjer síðan hann var löggiltur.

10. gr.

Mæliker úr blikki, alumíníum eða tini löggildast í þessum stærðum: 10 lítrar, 5 lítrar, 2 lítrar, 1 lítri, $\frac{1}{2}$ lítri, 2 desílítrar og 1 desílítri. Mælikerin skulu vera svo sterk, að eigi sje hætt við, að þau breyti lögun eða stærð með venjulegri meðferð.

Mælikerin skulu vera sívöl og jafnvíð að ofan og neðan. Hlutfallið milli þvermáls og hæðar að innanmáli skal vera því sem næst 2:3.

Þegar mælikerin standa á lárjettum fleti skulu barmar þeirra einnig vera í lárjettum fleti, en hliðarnar vera hornrjett á flötinn.

Mælikerin mega hafa víðari kraga, sem nær upp fyrir barminn, en eigi telst rúmið fyrir ofan barminn með rúmtaki kersins. Mælikerin mega hafa hanka.

Á mælikeri úr blikki, sem óskað er eftir að fá löggilt, skal vera lóðað tin með sljettu og nægilega stóru yfirborði á þeim stöðum þar sem löggildingarmerkin skulu sett.

Á hverju keri skal standa með skýru og óafmáanlegu lettri í tölum með

einingarnafninu lítri eða 1, desílítri eða dl á eftir, hvað keríð tekur barmasljett, og löggildingin nær aðeins til þess, að það rúmtak sje rjett. 1
13. mars

Löggilding þessara mælikera gildir meðan löggildingarmerkin eru ósködduð, nema það sýni sig, að kerin hafi breytt lögun og stærð síðan þau voru löggilt.

11. gr.

Ennfremur löggildast eftirtöld mæliker til sjerstakrar notkunar:

Til mælingar á lifur og grút löggildast ker, sem taka 20 lítra eða 50 lítra, og skulu þau vera úr eik, beyki, eða öðrum jafngóðum við, og vel bent með föstum járngrjörðum og að öllu leyti svo sterk, að þau þoli venjulega meðferð, án þess að breyta lögun eða stærð. Mælikerin skulu hafa strokklögun, hlutföllin milli hæðar og þvermáls botns og ops skulu vera 6:3:4.

20 lítra mælikeri skal vera skift í lítra með varanlegum mörkum, skorum og koparnöglum — sem mörkuð eru innan í keríð og fyrir ofan 20 lítra markið skal vera bil. er taki alt að 5 lítrum. 5, 10, 15 og 20 lítra mörkin skulu vera auðkend frá öðrum lítramörkum. 50 lítra keríð skal á sama hátt hafa varanleg mörk fyrir hverja 5 lítra, og fyrir ofan efsta (50 lítra) markið skal vera alt að 10 lítra rúm óskift.

Á hlið hvers mælikers skal rituð með óafmáanlegu lettri tala, er sýnir, hve mikið má mæla í því, og nafnið lítri eða l á eftir tölunni.

Í þessum mælikerum má aðeins mæla lifur eða grút.

Til mælingar á nýrri síld löggildast mæliker úr trje, sem rúma sljettfull 50 lítra, 100 lítra eða 150 lítra. Mæliker þessi skulu hafa tunnulögun, og op og botn vera jafnvíð, en þvermál miðjunnar $1\frac{1}{6}$ sinnum þvermál opsins, eða því sem næst, og hæðin $1\frac{1}{3}$ sinnum þvermál opsins.

Mælikerin skulu vera úr þurru og hörðum viði, svo sem eik eða beyki, og stafirnir falla vel og sljett saman, löggin vera nægilega djúp, og botn vel sterkur, svo að mælikerin brotni eigi nje breyti stærð með þeirri meðferð, er þeim er ætlað að verða fyrir. Gjarðir allar skulu vera úr góðu járn eða öðrum jafngóðum málm og festar svo við stafina, að eigi raskist. Í botninn og hliðarnar neðan til skulu vera 12 göt, 15 mm að þvermáli hvert. Mælikerin skulu hafa tvo hanka.

Á hlið hvers mælikers skulu vera brendar tölur með orðunum lítrar eða l á eftir, er sýni, hve mikið keríð tekur barmasljett. og löggildingin nær aðeins til þess, að það rúmmál sje rjett.

Til mælingar á bensíni má löggilda faststandandi mæla, sem standa í sambandi við bensíngeyma svo að hægt sje að dæla bensíninu úr geyminum í mælinn, án þess að hann sje hreyfður, og sömuleiðis að tæma hann með því að opna krana, sem sje vel þjettur, þegar honum er lokað. Við hverja mælingu skal mælirinn mæla 5 eða 10 lítra og skal sú tala standa á mælinum með skýrum stöfum. Á hverjum mæli skal vera glerhólkur, sem sje ekki meira

1 en 8 cm. í þvermál, og skal vera á honum glögt merki. Þegar mælirinn er
13. mars fullur, skal bensínýfirborðið nema við merkið.

Löggilding mælikera úr trje til mælingar á lifur (grút) og nýrri síld gildir á meðan löggildingarmerkin eru ósködduð og kerin hafa eigi sýnilega breytt sjer, síðan þau voru löggilt. Löggilding bensínmæla gildir eigi lengur en 1 ár.

12. gr.

Vogarlóð löggildast í þessum stærðum:

20	kílógrömm,
10	—
5	—
2	—
1	kílógramm,
$\frac{1}{2}$	—
500	grömm,
200	—
100	—
50	—
20	—
10	—
5	—
2	—
1	gramm.

Á hvert vogarlóð skal vera mótuð þyngd þess með skýrum tölum og einingarnafnið kílógramm eða gramm undir tölunni. Í stað einingarnafnanna mega þó standa skammstafanir þeirra: kg eða g, og skulu þær þá standa rjett á eftir tölunni.

Á steypujárnslóðum, sem mega vera $\frac{1}{2}$ kílógramm eða þyngri, skal þó þyngd lóðanna sýnd með upphleyptum stöfum, tölu með kg á eftir, steypum með lóðinu. Á sama fleti steypujárnslóðsins og þyngdartalan er á, skal vera hæfilega stór hola með blýfyllingu til að móta í löggildingarmerkið.

Löggilding vogarlóða úr látúni eða kopar gildir eigi lengur en 12 ár.

Löggilding vogarlóða úr járn gildir eigi lengur en 9 ár.

13. gr.

Aðeins má löggilda þær vogir, sem eru svo vel gerðar og traustar, að þær haldist nægilega nákvæmar og rjettar langan tíma, ef gætilega er með þær farið.

Ennfremur verða vogirnar að fullnægja eftirtöldum skilyrðum, til þess að þær megi löggildast:

1) Hinir einstöku hlutar vogarinnar mega ekki svigna eða á annan hátt breyta lögun við mesta þunga, er leyfilegt er að vega á voginni. 1
13. mars

2) Sjerhver vog skal hafa mundang, er sýni svo glögt, hvenær vogin er í jafnvægi, að auðvelt sje að greina það með berum augum nógu nákvæmlega. Reislur, sem eigi eru notaðar í verslunarbúðum, eru undanþegnar þessu skilyrði.

3) Sjerhver vog, sem flytja má til, og eigi stendur á sama, hvernig niður er sett, skal hafa lóð (pendúl), hallamæli eða annan tryggan útbúnað til að sýna, hvort vogin er sett rjett niður. Vogir, sem eru fastar og óflytjanlegar, verða eigi löggiltar, fyr en þær eru settar niður og festar, þar sem þær eiga að vera.

4) Allar vogarstengur skulu gerðar úr málmi, og sjeu þær settar út úr jafnvægi, þá skulu þær sveiflast nokkrum sinnum fram og aftur, uns þær stöðvast aftur í hinni upphaflegu jafnvægisstöðu.

5) Allar vogarstengur skulu leika á stálhnífseggjum, sem standa á plötum úr hertu stáli. Plöturnar mega einnig vera úr agati eða öðru stálhörðu efni, ef það á við gerð vogarinnar. Hnífana má eigi vera hægt að flytja, svo að lengd vogarstanganna breytist. Hið sama gildir um plöturnar, sem hnífarnir standa á, ef það getur haft áhrif á lengd vogarstanganna.

6 Engin áhrif má það hafa á þyngdina, hvar lóðin eða það, sem vegið er, stendur á vogarskálunum.

7) Ef vog er útbúin með stillilóði, skal umbúnaður þess vera þannig, að það verði eigi misbrúkað.

8) Á hverri vog skal standa með skýru og áberandi lettri, hvað þungt megi á hana vega.

14. gr.

Jafnarma vogir. Ef hægt er að taka af og skifta um skálarnar á jafnörmuðum vogum, þá má jafnvægisstaða vogarinnar eigi breytast, þótt skálarnar sjeu teknar burtu eða skift sje um skálarnar á örmunum.

Löggilding metaskála með einni vogstöng gildir eigi lengur en 12 ár.

Löggilding borðvoga með mörgum vogstöngum gildir eigi lengur en 9 ár.

15. gr.

Desímalvogir. Á desímalvogum skal þyngd þess, sem vegið er, vera þyngd lóðanna, sem halda því í jafnvægi, margfölduð með tíu.

Allar desímalvogir skulu hafa útbúnað til að stöðva aðalvogstöngina. Á desímalvogum skal að minsta kosti mega vega 20 kílógrömm.

Löggilding desímalvoga gildir eigi lengur en 6 ár.

16. gr.

Reisluvogir. Reisluvogir hafa lóð, sem flytja má til eftir armnum eftir því, hve þungt það er, sem vegið er.

1
13 mars Aðalvogarstöngin, sem má myndast af fleirum en einni samhliða stöngum, ef þær eru samfastar, skal vera merkt með glöggum og nákvæmum skerðingum eða strikum, sem sjeu grafin, högginn eða á annan varanlegan hátt merkt í stöngina. Bilin milli merkjanna skulu vera jöfn og að minsta kosti 4 millimetrar. Á reislum, sem ekki hafa mundang, mega bilin þó vera 3 mm. Að minsta kosti fimta hver skerðing eða strik skal vera merkt á varanlegan hátt með skýrum tölum, er tilgreini þungann í kílógrömmum, og aftan við töluna ytst á vogarstönginni skal ennfreður bæta kg. Á sömu vogarstönginni má vera fleiri en ein merkjaröð, ef þeim er svo fyrir komið, að það getur eigi valdið ruglingi. Lóðið skal sjálfkrafa grípa inn í skerðingarnar á vogarstönginni eða hafa fjaðraútbúnað, svo að það haldist fast við stöngina, ef því er slept. Lóðið skal vera þannig úr garði gert, ef til vill með föstum vísi, að eigi geti vafi á því leikið, hvernig eigi að lesa á vogina.

Á aðallóðinu má vera annað lóð, hreyfanlegt fram og aftur, til að sýna minni þyngdarmun, og gilda hin sömu ákvæði um það og aðallóðið með þeim breytingum, sem við eiga.

Löggilding reislna, sem eigi hafa mundang, gildir 10 ár, en löggilding annara reisluvoga gildir 6 ár.

17. gr.

Lögreglustjóri, sem hefir á hendi löggildingu samkvæmt lögum um mælitæki og vogaráhöld, getur, þegar hann telur þörf á því, löggilt um stundarsakir mælitæki og vogaráhöld, sem að efni, stærð eða gerð eru frábrugðin því, sem fyrir er sagt í 8.—16. gr., ef þau að dómi hans eru til þess hæf, en senda skal hann þegar í stað stjórnarráðinu nákvæma lýsingu á tækjunum. Ef atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið telur ástæðu til þess, gefur það út reglugjörð um löggildingu þessara tækja; að öðrum kosti má eigi framlengja löggildingu þeirra nje löggilda önnur tæki af sömu gerð.

18. gr.

Skekkjan á mælitækjum og vogaráhöldum er munurinn á milli þess, sem mælingarstærðin í raun og veru er, og þess, sem mælingarstærðin segir hana vera. Skekkjan er „pósítív“ (+) þegar mælingartækið segir mælingarstærðina minni en hún er, en segi það hana of mikla, er skekkjan „negatív“ (−).

19. gr.

Mælitæki og vogaráhöld má eigi löggilda, ef skekkjan á þeim fer út yfir þau takmörk, sem nú verða greind:

a) Kvarðar:

Skekkjan á kvörðun má jafnt vera „negatív“ sem „pósítív“. Á metra mælikvarða má skekkjan vera 0.8 mm. á allri lengdinni.

Á $\frac{1}{2}$ metra mælikvarða má skekkjan vera 0.5 mm. á allri lengdinni. 1

Skekkjan á lengdinni frá hverju striki til enda mælikvarðans má eigi ^{13. mars} fara fram úr skekkjutakmörkun alls kvarðans. Á hverjum afmörkuðum sentímetra má skekkjan ekki nema meiru en 0.5 mm., og á hverjum afmörkuðum millimetra eigi meiru en 0.2 mm.

b) Mæliker:

Skekkjan má aðeins vera „pósítív“.

Á 1 lítra mælikerum og stærri kerum má skekkjan vera $\frac{1}{125}$ úr öllu rúmtakinu.

Á 2 desílítra mælikerum $\frac{1}{100}$ úr öllu rúmtakinu.

Á 1 desílítra mælikerum $\frac{1}{50}$ úr öllu rúmtakinu.

c) Vogarlóð:

Skekkjan má aðeins vera „pósítív“.

Á 20 kílógramma lóði	má skekkjan vera	+	4 grömm,
- 10 — — — —	—	+	2 —
- 5 — — — —	—	+	1.25 —
- 2 — — — —	—	+	600 millígrömm,
- 1 kílógramms	— — — —	+	400 —
- $\frac{1}{2}$ — — — —	— — — —	+	250 —
- 200 gramma	— — — —	+	100 —
- 100 — — — —	— — — —	+	60 —
- 50 — — — —	— — — —	+	50 —
- 20 — — — —	— — — —	+	30 —
- 10 — — — —	— — — —	+	20 —
- 5 — — — —	— — — —	+	16 —
- 2 — — — —	— — — —	+	12 —
- 1 gramms	— — — —	+	10 —

d) Vogir:

Skekkjan getur verið til beggja hliða, + og ÷.

Þegar vog, sem löggildast á, er prófuð, og jafnvægi er fengið, þá skal sjást greinilegur munur á jafnvægisstöðunni, þegar lóði er bætt öðru megin á, er samsvarar hinni mestu skekkju.

Skekkjan á vogum má eigi fara fram úr $\frac{1}{1000}$ úr þyngd þess, sem vegið er, ef það er $\frac{1}{10}$ eða meira úr hinum mesta þunga, er leyfilegt er að vega á vogina. Á reislum, sem eigi hafa mundang, má skekkjan vera helmingi meiri, eða $\frac{1}{500}$.

20. gr.

Löggilt mælitæki og vogaráhöld má ekki nota, þegar skekkjan á þeim er orðin meiri en tvöföld hin mesta leyfilega skekkja við löggildingu; þó má

1 skekkjan á tækjum, sem verið er að nota, ætíð vera jafn „negatív“ sem
 13. mars „pósítív“.

21. gr.

a) Kvarðar:

Þar sem endi kvarðans og mælikvarðans falla saman, skal stimpla löggildingarmerkið á kvarðaendann, ef hægt er, annars skal stimpla það á mælikvarðann, og svo nálægt enda hans, að ytri brún löggildingarmerkisins falli í endamark mælikvarðans. Ef endi trjemælikvarða er varinn með málmþynnu, skal láta löggildingarmerkið ná bæði á málmþynnuna og trjeð í kring. Áltíti lögreglustjóri það nauðsynlegt, má setja 2 löggildingarmerki á þann enda mælikvarðans. Ætíð skal stimpla báða enda mælikvarðans með löggildingarmerki. Ártal löggildingarinnar og merki lögreglustjórans skal stimpla á mælikvarðann rjett aftan við stafina, en tilgreina lengd mælikvarðans.

b) Mæliker:

Á mæliker skal löggildingarmerkið sett á hlið kersins ofan við töluna, er tilgreinir rúmtak þess, og ártal löggildingarinnar og merki lögreglustjórans þar út undan. Annað löggildingarmerki skal setja á barm kersins eða svo nálægt honum sem hægt er. Ennfremur skal setja löggildingarmerki á botn kersins; ef botninn er lóðaður í, skal reynt að láta löggildingarmerkið ná út á samskeytin. Á mæliker úr trje skulu löggildingarmerkin brend á samskeyti stafa

c) Vogarlóð:

Á steypujárnslóð skal löggildingarmerki ásamt ártali löggildingarinnar og merki löggildingarstjóra mótað í blýið, sem fyllir þar til gerða holu í efri hlið lóðsins.

Vogarlóð úr öðrum málmum skulu stimpluð með löggildingarmerkinu á þá hlið þeirra, sem stafirnir eru á, sem tilgreina þyngd þeirra, og ef unt er skal löggildingarmerkið vera ofan við stafina. Ennfremur skal setja á gagnstæða (neðri) hlið lóðsins lítið löggildingarmerki og ártal löggildingarinnar og merki lögreglustjóra, ef unt er.

d) Vogir:

Þar sem aðalvogarstöngin er útbúin með löggildingarholum, fylltum með linum málmum, skal löggildingarmerki ásamt ártali löggildingarinnar og merki lögreglustjóra stimplast í aðra málmfyllinguna, og fyrir ofan löggildingarmerkið skal stimpla númer það, sem vegin hefir í löggildingarbókinni. Efst í hina málmfyllinguna er þá stimpluð tala með kg. á eftir, er tilgreini, hve þungt

megi vega á vogina. En ef vogarstöngin hefir ekki löggildingarholur, þá skulu ¹ áður greind löggildingarmerki sett þar á vogina, sem heppilegast er, annaðhvort ^{13. mars} með því að stimpla þau í sjálfa vogarstöngina eða með því að brennimerkja með þeim trjegrind vogarinnar.

Ef hlutaðeigandi lögreglustjóri telur þess þörf, skal auk þess setja annarsstaðar á vogina löggildingarmerki, ártal eða númer til að tryggja það, að gerð vogarinnar raskist eigi, án þess að það sjáist á löggildingarmerkjunum.

22. gr.

Mælitæki og vogaráhöld, sem löggilt hafa verið áður á löglegan hátt, má endurlöggilda, ef þau fullnægja löggildingarskilyrðunum. Við endurlöggildingu er stimplað á mælitæki og vogaráhöld ártal endurlöggildingarinnar og lítið löggildingarmerki við ártalið, ef því verður við komið, svo og merki lögreglustjóra, ef hann hefir eigi löggilt tækið áður.

Ef hin fyrri löggildingarmerki eru að einhverju leyti sködduð, þá skulu sett ný löggildingarmerki í stað hinna sködduðu.

Ef gert er við mælitæki eða vogaráhald, sem hefir brotnað, skal setja löggildingarmerki á hin bæklðu samskeyti.

23. gr.

Löggildingarmerki eru ónýtt annaðhvort með því að afmá merkin eða með því að stimpla ofan í þau merkið #

24. gr.

Lögreglustjórar í kaupstöðum og hreppstjórar í kauptúnum og sveitum skulu á þriggja ára fresti skoða öll mælitæki og vogaráhöld, sem ætluð eru til notkunar þeirrar, er ræðir um í 1. gr. laga nr. 13 frá 4. júní 1924.

25. gr.

Við hina almennu skoðun mælitækja og vogaráhalda skal dæmt óheimilt að nota lengur mælitæki og vogaráhöld, 1) ef löggildingarmerki þeirra eru eigi í rjettu lagi, 2) ef svo langt er liðið frá löggildingu þeirra, að hún er fallin úr gildi, 3) ef vogir við prófun eru svo stíðar eða rangar, að skekkjan á þeim fer út fyrir hin settu takmörk.

Ennfremur getur skoðunarmaður krafist að mælitæki og vogaráhöld sjeu send til endurlöggildingar, ef hann hefir ástæðu til að halda, að þau sjeu orðin röng, en geta skal hann þá um ástæðuna í skoðunargerðinni.

1

26. gr.

13. mars

Hin almenna skoðun mælitækja og vogaráhalda skal rituð í þar til lög-giltar bækur. Hreppstjórar skulu við hver árslok senda sýslumönnum nægilega ítarlegan útdrátt úr skoðunargerðum liðins árs, en lögreglustjórar og sýslumenn senda Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu skýrslu um skoðunina eigi seinna en í apríl ár hvert.

27. gr.

Brot gegn ákvæðum tilskipunar þessarar varða sektum til ríkissjóðs, frá 5—200 kr., nema þyngri hegning liggi við að lögum.

28. gr.

Tilskipun þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalúborg, 13. mars 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

2

27. mars

um

breytingu á lögum nr. 19, 4. júní 1924, um nauðasamninga.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Um nauðasamningagerð milli Sparisjóðs Árnessýslu og lánardrotna hans skulu þessar sjerreglur gilda:

1. Ef innstæðueigandi er í skuld við sjóðinn, hvort sem sú skuld er stofnuð af honum sjálfum eða hún fellur á hann fyrir ábyrgð við sjóðinn, þá er hluti af innstæðu hans, eða innstæðan öll að því leyti sem hún hrekkur til, gild borgun upp í slíka skuld, að frádregnum sama hundraðshluta sem almennir lánardrottnar verða að þola til niðurfærslu á sínum kröfum. Sparisjóðurinn er ekki skyldur til að taka sem gilda borgun upp í slíka skuld við sjóðinn inneignir annara manna í sjóðnum að meira en $\frac{1}{4}$ á ári og að frádregnum sama hundraðshluta sem áður segir.

Sjóðurinn verður ekki krafinn um þann hundraðshluta, sem dreginn er frá gagnkröfum samkvæmt framanskráðu.

2. Rjettur eigandi sparisjóðsbókar er sá, sem samkvæmt bókum sjóðsins er talinn eigandi hennar 1. okt. 1924.
3. Frumvarp að nauðasamningi skal telja löglega samþykkt að tölu lánardrottna til, ef einfaldur meiri hluti atkvæðismanna, er fund sækja (sbr. 3. málsg. 37. gr. laga nr. 19, 4. júní 1924), greiða því atkvæði, án tillits til þess, hversu margir hafa lýst kröfum á hendur sjóðnum.
4. Tilkynning samkvæmt 4. málsg. 37. gr. nauðasamningalaganna skal talin nægileg, ef alment brjef til lánardrottins er afhent í póstin á staðnum.
5. Skiftaráðanda er heimilt að setja á kostnað sjóðsins framkvæmdarstjóra fyrir hann, er stjórni sjóðnum undir umsjá skiftaráðanda, meðan á nauðasamningagerð stendur.

2

27. mars

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 27. mars 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

3

27. mars

L Ö G

um

breyting á póstlögum 7. maí 1921.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað „á öðru“ í 2. gr. d. komi: eftir ráðstöfun póststjórnarinnar.

Á eftir liðnum e. komi nýr liður: f. Póstinnheimtum.

Í stað „f.“ komi: g.

Framan við 3. gr. bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Í bæjum, þar sem komið hefir verið á fót daglegum útburði póstbrjefa, má enginn reka það sem atvinnu að safna saman, flytja eða bera út brjefasendingar (2. gr. a.).

d-liður 11. gr. orðist svo:

Fyrir póstávísanir:

12 kr. eða minni upphæð 15 aur.

yfir 12 kr. alt að 25 kr. 30 —

yfir 25 kr. alt að 100 kr. 60 —

og 20 aur. fyrir hverjar 100 kr. eða minni upphæð af því sem fram yfir er.

Á eftir liðnum e. í 11 gr. komi nýr liður:

3

27. mars

f. Fyrir póstinnheimtur innheimtar greiðist sama gjald og fyrir pósta-
vísanir, og þar að auki 25 aurar fyrir hverja kröfu, en fyrir hverja kröfu,
sem eigi fæst borguð, skal að eins greiða 15 aura.

Í stað „f.“ „g.“ „h.“ komi: g. h. i.

Í stað tveggja fyrstu málsgreinanna í 16. gr. komi:

Glatist ábyrgðarbrjef í vörslum póststjórnarinnar, skal greiða send-
anda alt að 36 kr. í skaðabætur.

Sje innihaldið glatað að nokkru eða öllu leyti og uppfyllt hafa verið
nánari skilyrði, sem póststjórnin setur, má greiða skaðabætur, er samsvari
tjóninu.

Skaðabæturnar mega þó aldrei fara fram úr 36 krónum.

Glatist brjef með tilgreindu verði eða innihald þess að nokkru eða
öllu leyti, meðan það var í vörslum póststjórnarinnar, bætir póststjórnin skað-
ann, þó ekki fram yfir það, sem tilgreint var í brjefinu. Hafi innihaldið verið
verðskjöl, sem hægt er að ógilda, getur póststjórnin sett það skilyrði fyrir
skaðabótagreiddslu, að eignarrjetturinn að samsvarandi upphæð verðskjalanna
sje framseldur henni.

Komist það upp, að verð póstsendingar sje í svíksamlegum tilgangi
talið herra en það er í raun og veru, skal engar skaðabætur greiða.

Þegar pósta-
vísanir, póströfur og póstinnheimtur hafa verið borgaðar
póstmanni eftir settum reglum, ber póststjórnin ábyrgð á upphæðum þeirra,
og hafi þær verið útborgaðar skökkum viðtakendum og póstmaður eigi sök á
því, skal bæta fjárhæðina að fullu samkvæmt reglum þeim, sem gefnar verða
í reglugerð þeirri, sem getur um í 27. gr.

Hafi póströfusending glatast eða skaddast, eða þá innihaldið glatast
alt eða eitthvað af því í vörslum póststjórnarinnar, er eigi hægt að heimta
upphæð póströfunnar, en skaðabæturnar verða að ákveðast eftir reglum þeim,
sem settar eru í þessari grein um þá tegund sendinga, sem hún heyrir undir.

Sje póströfusending afhent viðtakanda án þess að póstkrafan hafi
verið innheimt, hefir sendandi rjett til að heimta, að póströfuupphæðin sje
sjer borguð af póststjórninni.

Á eftir orðunum „afleiðingar skaðans“ í næstsíðustu málsgrein 16.
greinar komi: og skal eigi skylt að greiða bæturnar fyr en 6 mánuðir eru
liðnir frá því að póststjórnin fjekk tilkynningu um vanskilin.

Á eftir 28. gr. komi ný grein, svo hljóðandi:

29. gr. Ráðherra hefir heimild til að ákveða, að burðargjaldstaxtar þeir,
sem 11. gr. ræðir um, megi innheimtast með öðrum upphæðum en þar eru
settar, ef gengi íslenskrar krónu kynni að gera það óumflýjanlegt.

3
27. mars

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. apríl 1925.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 27. mars 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

4
4. maí

L Ö G

um

viðauka við lög nr. 33, 19. júní 1922, um fiskiveiðar í landhelgi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Þeim, sem hafa rjett til fiskiveiða í landhelgi hjer við land, er óheim-
ilt að gera út hjeðan eða nota til veiða umhverfis landið erlend skip, hvort
heldur er innan eða utan landhelgi.

Atvinnumálaráðherra getur þó veitt undanþágu um tiltekið árabil að
því er snertir þá leigu á erlendum skipum, sem nú á sjer stað.

2. gr.

Ákvæði 9. og 12. gr. laga nr. 33, 19. júní 1922, um fiskiveiðar í land-
helgi, haldast óbreytt.

3. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, frá 2000—20000 kr., og fer um
meðferð mála út af þeim sem um almenn lögreglumál,

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

4
4. maí

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Christiansborgarhöll, 4. maí 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

um

5
4. maí

fiskifulltrúa á Spáni og Ítalíu.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Á Spáni og Ítalíu skal vera fiskifulltrúi, sem atvinnumálaráðherra skipar.

2. gr.

Laun fiskifulltrúans greiðast að þriðjungi úr ríkissjóði, en hinn hluta
launanna greiða Landsbankinn og Íslandsbanki, að helmingi hvor.

3. gr.

Landsstjórnin ákveður launaupphæðina með samningi, að fengnum til-
lögum bankanna, og sá hlutinn, sem ríkissjóður á að greiða, skal tekinn
upp í fjárlög.

4. gr.

Landsstjórnin gefur fulltrúanum erindisbrjef og ákveður starfssvið hans.

1925

18

5

5. gr.

4. maí

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Christiansborgarhöll, 4. maí 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

6

11. maí

KONUNGSBRJEF

um

þingsuppsögn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmaeri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður sem Vorum forsætis-
ráðherra fyrir Ísland umboð til þess í Voru nafni að segja Alþingi
slitið, þá er þingið hefir lokið störfum sínum einhvern næstu daga.

Ritað á Amaliuborg, 11. maí 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Til

herra Jóns Magnússonar, Vors forsætisráðherra fyrir Ísland.

L Ö G

7

16. maí

um

breytingar á og viðauka við lög nr. 74, 27. júní 1921,
um tekjuskatt og eignarskatt.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Við útreikning á tekjuskatti innlendra hlutafjelaga samkvæmt 7. gr.
laganna skal farið eftir þessum reglum:

- a. Við ákvörðun hlutfallsins milli skattskyldra tekna og hlutfjár skal með
innborguðu hlutfaje telja varasjóð þann, sem fjelaginu kann að hafa safn-
ast af arði, sem lagður hefir verið til hliðar í því skyni, eins og sá sjóður
var í byrjun næsta reikningsárs á undan niðurjöfnuninni.
- b. Ef nokkuð af ársarði fjelagsins er lagt í varasjóð, þá er $\frac{1}{3}$ hluti þeirrar
upphæðar undanþeginn tekjuskatti, og skal koma til frádráttar við ákvörð-
un skattskyldra tekna. Ef nokkur upphæð úr varasjóði síðar er notuð til
úthlutunar til hluthafa, eða á annan hátt notuð í einhverjum þeim tilgangi,
sem ekki var tilætluin þegar varasjóðurinn myndaðist, þá skal telja helm-
ing þeirrar upphæðar, sem þannig er ráðstafað, til skattskyldra tekna fje-
lagsins á því ári.
- c. Sem varasjóð samkvæmt a.- og b.-lið má ekki telja eftirlaunasjóði, arðjöfn-
unarsjóði eða aðra slíka sjóði, sem eru ekki beinlínis atlaðir til þess að
tryggja fjárhag fyrirtækisins sjálfs.
- d. Reglurnar í þessari grein koma í fyrsta skifti til framkvæmda við ákvörð-
un tekjuskatts árið 1925.

2. gr.

Með konunglegri tilskipun má undanþiggja þá menn, er starfa er-
lendis í þjónustu hins íslenska ríkis, tekjuskatti að nokkru eða öllu af laun-
um þeim, er þeim eru greidd hjeðan fyrir starfið.

3. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að gera samning við stjórn Danmerkur um
gagnkvæmar ívilnanir á tekju- og eignarskatti og sveitargjöldum þeirra ís-

7 lenskra og danskra ríkisborgara, sem eftir gildandi skattalöggjöf ríkjanna eiga
16. maí að greiða skatt af sömu tekjum eða eignum í báðum ríkjum.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 16. maí 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

8

27. maí

L Ö G

um

framlenging á gildi laga nr. 3, 1. apríl 1924, um bráðabirgðaverðtoll á nokkrum vörutegundum, og breyting á þeim lögum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir orðunum „20% af innkaupsverði þeirra vara“ í 1. málsg. 1. greinar laga nr. 3, 1. apríl 1924, um bráðabirgðaverðtoll á nokkrum vörutegundum, kemur: nema þær vörur, sem hjer eru taldar:

A. Með 30% stimplast eftirtaldar vörur: Andlitssmyrsl. Blóm, tilbúin. Dúnn. Eirvörur. Fiður. Fiskmeti, nýtt, saltað, hert, reykt eða niðursoðið. Floshattar. Flugeldar og flugeldaefni. Gimsteinar og hverskonar skrautgripir. Glysvarningur og leikföng allskonar. Gullsmíðis- og silfursmíðisvörur. Hársmyrsl. Hnetur. Ilmvötn og hárvötn, sem ekki falla undir lög nr. 41, 27. júní 1921. Jólatrjesskraut. Kaffibrauð allskonar, annað en kex. Kniplingar. Lakkris. Lakkskór. Loðskinn og fatnaður úr þeim. Makrónudeig. Marsípan. Myndabækur. Myndarammar. Nikkelvörur. Nýsilfur-

vörur. Plettvörur. Silki og silkivarningur. Silkihattar. Silkiskór og flos-
skór. Skrautfjaðrir. Sólhlífur. Spil. Tinvörur. Veggmyndir.

8
27. maí

B. Með 10% stimplast eftirtaldar vörur: Ávextir, nýir og niðursoðnir. Brenni-
steinssýrur. Bæs. Efni og áhöld til logsuðu og logskurðar. Efni til gas-
framleiðslu. Ný egg. Eldavjela- og ofnahlutar. Gibslistar. Gleraugu. Glugg-
ar. Grænmeti, niðursoðið. Hagldabrauð og tvíbökur. Hellulitur. Hey-
grímur. Heymalar. Hjólhafir. Hljóðfæri, nema grammófónar og grammó-
fónplötur og hljóðfæri þau, sem talin eru í 2. gr. Hunang. Húsgögn.
Hurðarhúnar. Hurðir. Húsgagnafjaðrir og keðjubotnar í rúm. Húsnúmer.
Hvalur. Kaffikvarnir. Kaffikönnur. Kítti. Kjötkvarnir. Kristallakk. Leð-
urlíking. Lofthanar. Nálar. Olíuhanar. Olíulampar. Pakkalitur. Þrjónar.
Reiðhjólahlutar. Ritvjarlar og fjölrítar. Reikningsvjarlar og talningarvjar-
lar. Skotfæri. Skráfur. Sporvagnar. Stoppefni í húsgögn. Straujárn. Terpen-
tína. Trjelím. Varahlutar til viðgerðar á vjelum og áhöldum. Vatnshnar.
Þurkefni. Þvottaefni. Þurkaðir ávextir.

Frá 1. mars 1926 skulu reikningar þeir, sem til þess tíma hafa verið
stimplaðir með 30%, stimplast með 20%, þeir, sem stimplaðir hafa verið
með 20%, stimplast frá sama tíma með 15%, og þeir, sem stimplaðir hafa
verið með 10%, með 5%.

2. gr.

Aftan við 3. málsg. 1. greinar kemur: Asbestþráður. Áttavitar.
Baðmullartvinni. Bláðgull til gyllingar. Boltar og rær. Efni til bókbands.
Fiðlur. Flygel, til afnota í opinberum samkomusal. Harmonía. Hnoð. Hvít-
málmur. Keðjulásar. Kirkjuorgel. Kondensatorþráður. Koparrör. Látún. Ljós-
ker. Piano. Sink. Skriðmælar. Skrifbækur og kensluáhöld. Tvinni. Vefjarskeið-
ar. Veggalmannök með spjöldum. Vitatæki og ljósmerkjataeki og efni til þeirra.
Vjelapjettingar. Vjelavaselín. Vörpukeðjur.

3. gr.

Við síðustu málsg. 1. greinar bætist: svo og allar vjarlar til iðnaðar
og framleiðslu.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júní 1925 og gilda til ársloka 1926.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amáluborg, 27. maí 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

9

27. maí

um

framlenging á gildi laga nr. 48, 4. júní 1924, um gengisskráning og gjaldeyrisverslun, og breyting á þeim lögum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Lög nr. 48, 4. júní 1924, um gengisskráning og gjaldeyrisverslun, skulu vera í gildi þar til önnur skipun verður á gerð, með þeim breytingum, sem hjer segir:

a. Niðurlag 1. gr. laganna orðist svo:

Ber nefndinni enn fremur, eftir því sem ástæður eru til, að gera tillögur til landsstjórnarinnar um ráðstafanir, er stefna að því að festa gengi íslensks gjaldeyris og stuðla að varlegri hækkun krónunnar.

b. 2. gr. laganna orðist svo:

Í nefndinni eiga sæti 5 menn: Skipar fjármálaráðherra einn nefndarmanna, og sje hann formaður nefndarinnar, tveir skulu tilnefndir af bönkunum, sinn af hvorum, einn af stjórn Fjelags íslenskra botnvörpuskipaeigenda í Reykjavík og einn af stjórn Sambands íslenskra samvinnufjelaga Tveir hinir síðasttöldu hafa þó ekki atkvæðisrjett í nefndinni um gengisskráninguna.

Nefndin er bundin þagnarskyldu.

c. 7. gr. laganna orðist svo:

Kostnað við nefndarstörfin greiðir ríkissjóður að $\frac{3}{5}$, en Landsbanki Íslands og Íslandsbanki að $\frac{1}{5}$ hvor. Fjármálaráðuneytið úrskurðar þá reikninga.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 27. maí 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

um

10

29. maí

breytingar á og viðauka við lög nr. 7, 4. maí 1922 (Seðlaútgáfa.)

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrir „1923“ í 1. gr. laganna komi: 1926.

Aftan við 1. gr. laganna bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Seðlar þeir, er gefnir verða út samkvæmt ákvæðum þessarar greinar, skulu gjaldgengir í ríkissjóð og aðra almenna sjóði og eru manna milli löglegur gjaldeyrir með fullu ákvæðisverði. Landsstjórnin ákveður lögun og útlit seðlanna og upphæð þá, er hver einstakur seðill hljóðar um. Um seðla þessa gilda ákvæði 5. gr. laga nr. 14, 18. sept. 1885.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 29. maí 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

11
29. maí

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 70, 27. júní 1921, um útflutningsgjald o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrir „1%“ í 1. gr. laganna komi: 1½%.

2. gr.

11. gr. laganna er úr gildi numin, svo og lög nr. 15, 4. júní 1924.

3. gr.

Árin 1925 og 1926 greiðir ríkissjóður til aukningar á höfuðstól Ræktunarsjóðs Íslands allan tekjuauka þann, er ríkissjóður fær með þessum lögum. Frá 1. janúar 1927 skal $\frac{3}{4}$ hlutum tekjuaukans varið til rekstrarkostnaðar við strandgæsluskip, ef þörf krefur, en að $\frac{1}{4}$ hluta gengur tekjuaukinn til Ræktunarsjóðs Íslands, uns framlag til sjóðsins samkvæmt lögum þessum hefir numið 1 miljón króna.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalúborg, 29. maí 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

um

12

8. júní

að veita sjera **Friðriki Hallgrímssyni ríkisborgararjett.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Ríkisborgararjettur veitist síra Friðriki Hallgrímssyni, sem er fæddur á Íslandi en hefir mist íslenskan ríkisborgararjett.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Christiansborgarhöll, 8. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

L Ö G

um

13

8. júní

sektir.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ekki má gera manni á hendur lægri sekt en 5 krónur og eigi hærri en 10000 krónur, hvort sem sekt er ákveðin í dómi, úrskurði dómara eða

13 yfirvalds eða í sátt fyrir dómara eða yfirvaldi, nema sjerstök lagaheimild sje
 8. júní til að ákveða sekt hærri eða lægri.

Nú eru fleiri en einn sekir um sama brot eða sömu brot, og skal þá gera sekt á hendur hverjum þeirra.

Ákveða skal í dómi, úrskurði eða sátt frest til sektargreiðslu.

2. gr.

Nú greiðist ekki sekt, sem gerð er á hendur manni samkvæmt 1. gr., og skal hann þá afplána sektina eða það, sem ógreitt er af henni, í einföldu fangelsi, er ákveðið sje í dómi, úrskurði eða sátt, þó þannig, að í stað hvernar 200 króna sektar komi aldrei meira en 20 daga fangelsi, enda má fangelsisvist aldrei nema meiru en 3 árum og ekki minna en 2 dögum.

Nú greiðist sekt að nokkru leyti, og skal þá sá dómur eða það yfirvald, er sekt ákvað í öndverðun, kveða á um fangelsisvist fyrir það, sem ógreitt er, eftir sömu reglum sem áður segir.

3. gr.

Ef sá, er misgert er við, á að fá sekt eða hluta af henni, þá má hann heimta sekt með aðför. En að því leyti sem sekt greiðist ekki, skal fara um afplánun hennar eins og í 2. gr. segir, enda krefjist sá afplánunar, er sekt skyldi taka.

4. gr.

Nú er manni boðið með dómi eða úrskurði, eða hann gengst undir það með sátt, að gegna einhverri lagaskyldu í þágu ríkis, sveitarfjelags eða sýslufjelags eða annars í þágu almennings, og lögð sekt við, ef aðili innir eigi af hendi skyldu sína innan tiltekins tíma, og skal hann þá, vinni hann hvorki verkið nje greiði sektina, eftir því sem hún fellur á hann, afplána hana samkvæmt 2. gr., eftir kröfu þess, sem heimtingu á til þess, að dómi, úrskurði eða sátt verði fullnægt. Þó skal gæta þess, að afplánun fari ekki fyrsta skifti fram úr eins mánaðar fangelsi, og að 4 vikur líði frá því að aðili hefir sætt þeirri refsingu þangað til hann tekur að afplána sekt af nýju, en þá má heimta, að hann afpláni samkvæmt 2. gr. þær sektir, er safnast hafa saman frá lokum síðustu fangelsisvistar, og svo framvegis á sama hátt, hvert skifti sem 4 vikur eru liðnar frá því er aðili lauk síðustu fangelsisvist.

5. gr.

Sýslumenn og bæjarfógetar annast um afplánun sekta.

6. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1925.

Frá sama tíma er úr lögum numin 31. gr. almennra hegningarlaga 25. júní 1869 og tilskipun s. d. um afplánun fjesekta í öðrum málum en sakamálum,

Nú er sekt gerð á hendur manni áður en lög þessi öðlast gildi, enda hafi hann þá ekki greitt eða afplánað sekt að fullu, og ákveður þá dómsmálaráðherra fangelsisvist til þess að afplána sektina eða það af henni, sem þá er ógreitt, í samræmi við lög þessi, enda verði hlutur sökunauts þá betri en hann hefði orðið eftir hinum eldri fyrirmælum. Þó skal engum leyft að afplána sektir í fangelsi við vatn og brauð eftir að lög þessi eru komin til framkvæmdar.

13
8. júní

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Christiansborgarhöll, 8. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

um

14
8. júní

breyting á lögum nr. 91, 14. nóv. 1917, um aðflutningsbann á áfengi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Upphaf 1. gr. skal orða svo:

Engan áfengan drykk eða áfengisvökva má flytja o. s. frv.

Aftan við sömu gr. komi ný málsg., svo hljóðandi:

Brot samkvæmt þessari grein er fullframið, þegar áfengi er flutt inn í landhelgi í því skyni að koma því, beinlínis eða fyrir milligöngu annara, hjer á land eða til sölu eða neyslu í landhelgi eða í íslenskt skip til sölu eða neyslu. En landhelgi telst 4 sjómíllur á haf út frá stórstraumsfjöruborði, og sje talið

- 14** frá ystu skerjum og hólmum, er upp úr sjó koma, enda teljast firðir og víkur
8. júní í landhelgi alt það, sem landsmegin verður innan við beina línu, er dregin sje þar milli nesja, sem næst fjarðarmynni verða 12 sjómílur, og 4 sjómílur til hafs frá þeirri línu.

2. gr.

Aftan við 6. málsg. 5. gr. bætist: en farþegar á farangri sínum.
 Síðasta málsgrein sömu greinar falli niður.

3. gr.

7. gr. skal orða svo:

Enginn má taka við nokkurskonar ólöglega aðfluttu áfengi úr skipi hjer við land, eða í íslenskri landhelgi, nje heldur taka við áfengi á floti, hvort sem hann gerir það endurgjaldslaust eða gegn endurgjaldi.

4. gr.

Orðin „og 10“ í 8. gr. falli niður.

5. gr.

2. málsg. 9. gr. skal orða þannig:

Þó mega lyfsalar og hjeraðslæknar selja mönnum áfenga drykki eftir lyfseðli löggiltra lækna (sbr. þó 18. gr.), en þó aldrei oftari en einu sinni eftir sama lyfseðli. Um sölu lyfja þeirra, sem áfengi er í, setur dómsmálaráðherra, með ráði landlæknis, reglur til tryggingar því, að áfeng lyf verði ekki höfð til neyslu, heldur aðeins til lækninga.

6. gr.

10. gr. falli niður.

7. gr.

14. gr. skal orða svo:

Fyrir brot gegn 1. gr. skal refsast þannig:

1. Ef áfengi er flutt inn í því skyni að selja það eða veita fyrir borgun, þá varðar það sektum:

Fyrsta sinni 500—5000 krónum.

Öðru sinni 1000—10000 krónum.

Þriðja sinni og oftari 2000—20000 krónum.

Auk þess skal sökunautur sæta fangelsi, eða, ef brot er margfítrekað eða miklar sakir eru að öðru leyti, hegningarvinnu alt að 2 árum.

Nú flytur skip hingað ólöglega áfengi, svo að telja megi það verulegan hluta af farmi þess, og skal skip þá gert upptækt með dómi til handa ríkissjóði.

Skip skal ávalt vera að veði til tryggingar greiðslu á sektum og málskostnaði, enda má kyrsetja það og selja, að undangengnu fjárnámi, til lúkningar hvorutveggja. 14

2. Ef áfengi er ekki flutt inn til sölu eða veitinga fyrir borgun, þá varðar það sektum, frá 100—2000 krónum.

Jafnan skal hið ólöglega aðflutta áfengi verða eign ríkissjóðs.

8. gr.

1. málsg. 15. gr. skal orða svo:

Nú skýrir skipstjóri lögreglustjóra eða umboðsmanni hans rangt frá um áfengi það, er hann hefir meðferðis, og skal hann þá sekur um 200—2000 krónur, enda liggi ekki þyngri refsing við broti hans samkvæmt öðrum laga-fyrirmælum. Skip er að veði til tryggingar sektum og málskostnaði eins og segir í síðustu málsgrein 1. tölul. 14. gr.

3. málsg. sömu greinar skal orða svo:

Ef nokkur brýtur oftár ákvæði þessarar greinar, eða gerir sjer sölu eða veitingar áfengra drykkja að atvinnu, þá varðar það, auk sekta samkvæmt 2. málsg., fangelsi, ekki skemra en 1 mánuð, eða hegningarvinnu alt að 1 ári, ef miklar sakir eru.

- Síðustu málsg. sömu greinar skal orða svo:

Afgreiðslumanni lyfsala eða hjeraðslæknis liggur sama hegning við, ef hann afhendir áfengi án lyfseðils, oftár en einu sinni eftir sama lyfseðli eða lyfseðli lækni, er sviftur hefir verið heimild til að láta áfengislyfseðla af hendi samkvæmt 18. gr., eða eftir lyfseðli, sem ekki er að öllu leyti samkvæmur þeim reglum, er í 2. málsg. 9. gr. segir.

Ef lyfsali sjálfur eða forstöðumaður lyfjabúðar eða hjeraðslæknir brýtur með þeim hætti, sem í næstu málsg. hjer á undan segir, þá varðar það sektum, 200—5000 krónum. Ef lyfsali eða forstöðumaður lyfjabúðar verður tvisvar sannur að þessum brotum, eða einhverju þeirra, eða ef ofan nefndir þjónar hans verða það, sami maður þrisvar sinnum í þjónustu hans, þá getur dóms-málaráðherra svift hann lyfsöhluleyfi eða rjetti til að standa fyrir lyfjabúð.

Lyfsali og hjeraðslæknir ábyrgist greiðslu sektar og málskostnaðar, er þjónn hans er dæmdur til að greiða samkvæmt framanskráðu, enda má gera aðför í eignum þeirra til lúkningar sektum.

9. gr.

18. gr. skal svo orða:

Nú lætur læknir áfengi af hendi án þess að hann hafi fullvissað sig um þörf beiðanda á því til lækninga, eða læknir brýtur reglur þær, sem settar eru eða settar verða samkvæmt 2. málsg. 9. gr., og skal hann þá sæta sektum, fyrsta skifti 500—5000 krónum, og tvöfaldri sekt, ef brot verður ítrekað, og skal þá auk þess svifta lækninn heimild til þess að gefa út seðla á áfengi eða

14 láta af hendi áfengi eða áfengisblöndur. Dómsmálaráðherra getur sett, með 8. júní ráði landlæknis, nánari reglur um þetta atriði.

10. gr.

Eftir 18. gr. komi ný grein, svo látandi:

19. gr.

Sá, sem kemur því til leiðar með fortölum eða fjárframlögum, heitum eða hótunum eða ráðum sínum, að brot á lögum þessum verði framið, enda verði hann ekki talinn aðalmaður í verknaðinum, eða veitir til þess aðstoð í orði eða verki, tekur þátt í gróða af þeim brotum eða aðstoðar aðra til að halda þeim gróða, sæti sektum, frá 50—5000 krónum. Ef brot er ítrekað eða ef miklar sakir eru, skal, auk sekta, dæma sökunaut í fangelsi, eða, ef mjög miklar sakir eru, í alt að 1 árs hegningarvinnu.

11. gr.

19. gr. skal orða svo:

Sektir allar renna í ríkissjóð.

Gera skal aðför hjá hinum seku til lúkningar sektum samkvæmt lögum þessum, og því að eins skulu þeir afplána sektir í fangelsi, að fje þeirra hrökkvi ekki fyrir þeim, enda gangi málskostnaður fyrir.

12. gr.

20. gr. skal orða svo:

Með mál út af brotum á lögum þessum og reglum, settum samkvæmt 2. málgr. 9. gr., skal fara að hætti almennra lögreglumála.

13. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1925.

Þau brot, sem framin eru fyrir þann tíma, skal dæma eftir þessum lögum, ef úrslitin verða sökunaut vægari, en ella eftir eldri lögum.

Þá er lög þessi hafa öðlast staðfestingu konungs, skal fella þau inn í texta laga nr. 91, 14. nóv. 1917, og gefur konungur þau lög þannig breytt út sem lög um aðflutningsbann á áfengi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Christiansborgarhöll, 8. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson,

LÖG

um

aðflutningsbann á áfengi.

15

8. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer, samkvæmt 13. gr. laga frá 8. júní 1925,
um breyting á lögum um aðflutningsbann á áfengi, nr. 91, 14. nóv.
1917, höfum látið fella breytingarnar inn í texta laganna frá 1917, og
gefum þau hjermeð út sem lög um aðflutningsbann á áfengi.

1. gr.

Engan áfengan drykk eða áfengisvökva má flytja til Íslands til annara
nota en þeirra, sem getið er um í 2. gr. og farið sje með eftir reglum þeim,
sem settar eru í lögum þessum. En áfengur drykkur eftir lögum þessum telst
hver sá vökvi, sem í er meira en 2¼% af vínanda (alkóhóli) að rúmmáli. Duft,
kökur og annað, er þau efni eru í, sem sundur má leysa í vökva og í sjer
hafa fólgið slíkt áfengi, skal fara með sem áfengan drykk.

Brot samkvæmt þessari grein er fullframið, þegar áfengi er flutt inn í
landhelgi í því skyni að koma því, beinlínis eða fyrir milligöngu annara, hjer á
land eða til sölu eða neyslu í landhelgi eða í íslenskt skip til sölu eða neyslu.
En landhelgi telst 4 sjómíllur á haf út frá stórstraumsfjöruborði, og sje talið
frá ystu skerjum og hólum, er upp úr sjó koma, enda teljast firðir og víkur
í landhelgi alt það, sem landsmegin verður innan við beina línu, er dregin
sje þar milli nesja sem næst fjarðarmynni verða 12 sjómíllur, og 4 sjómíllur
til hafs frá þeirri línu.

2. gr.

Heimilt skal stjórnanda eða eiganda iðnaðarfyrirtækis, efnarannsóknar-
stofu, náttúrugripasafna eða annara slíkra stofnana að flytja frá útlöndum
vínanda og annað áfengi til iðnþarfa og verklegra nota í stofnuninni. Einnig
er heimilt að flytja til landsins vínanda til eldsneytis, svo og ilmvötn, hármæðul
og þess konar vökva, enda sjeu þau gerð óhæf til drykkjar, svo sem unt er.
Lyfsölum skal og heimilt að flytja til landsins vínanda og annað áfengi, sem
lyfjaskrá heimilar, svo og smáskamtalyf með vínanda í. Smáskamtalæknum er
heimilt að fá í innlendum lyfjabúðum smáskamtalyf með vínanda í, ef pöntun
þeirra fylgja meðmæli hlutaðeigandi lögreglustjóra og sóknarprests. Að lokum
skal próföstum þjóðkirkjunnar og forstöðumönnum annara kirkjudeilda heim-
ilt að láta flytja frá útlöndum messuvín, er nauðsynlegt sje til altarisgöngu,
þótt í því sje meira af vínanda en 2¼% að rúmmáli.

15
8. júní

Jafnskjótt og lög þessi öðlast gildi, skal stjórnarráðið löggilda til lækningar, með viðauka við lyfjaskrá landsins, þessa áfengisvökva: Rauðvín, Malaga, Sherry, Portvín og Cognac.

Sendiræðismönnum framandi ríkja er heimilt að flytja frá útlöndum einu sinni á ári hæfilegan áfengisforða til heimilisparfa sinna um eitt ár í sem, þó ekki yfir 800 lítra á ári hverjum þeirra.

Öðrum en þeim, sem hjer hafa verið taldir, má ekki leyfa innflutning áfengis, flutning úr skipi í annað skip eða úr skipi í land.

3. gr.

Alt áfengi, sem flutt er til landsins frá útlöndum samkvæmt lögum þessum, skal fyrst flytja á land í Reykjavík. Þar skal landsstjórnin skipa sjerstakan umsjónarmann áfengiskaupa, og hefir hann á höndum umsjón og eftirlit með áfengiskaupum, svo sem nánar er fyrirbælt í lögum þessum.

Umsjónarmaður hefir að launum 600 kr. á ári, er greiðist úr landssjóði. Svo fær hann og borgun fyrir húsrúm undir áfengisbirgðir, vinnulaun handa verkamönnum til aðstoðar og burðargjald brjefa. Einnfremur fær hann endurgjald fyrir efni þau, er með þarf til þess að gera áfengi óháft til drykkjar.

4. gr.

Nú hefir maður heimild til áfengisflutnings frá útlöndum eftir lögum þessum, og vill hann neyta þessarar heimildar sinnar, og skal hann þá í tæka tíð segja umsjónarmanni áfengiskaupa til um það, hvers konar áfengi og hve mikið hann vill fá og frá hverju verslunarhúsi, svo og með hverri ferð frá útlöndum. Hann skal og skýra honum frá um leið, til hvers hann ætli að nota áfengið. Svo skal og fylgja beiðninni borgun fyrir flutning til Reykjavíkur og uppskipun þar. Umsjónarmaður sendir þá pöntunina því verslunarhúsi eða þeim vísölumanni, sem hún er stíluð til, og beiðist þess, að áfengið sje sent til sín. Skal umsjónarmaður, þegar er áfengið kemur til hans frá útlöndum, tryggja sjer með rannsókn, að áfengissendingin sje eigi önnur eða meiri en um var beið. Nú reynist áfengið annað eða meira en um var beið, og skal umsjónarmaður þá endursenda sendanda það tafarlaust, ef annað er en um var beið, eða það sem umfram reynist, enda er skipstjóra, sem flutti, eða útgerðarmanni skips skylt að taka við því án borgunar á farmgjaldi. Að því búnu skal hann, eftir fyrirsögn efnafræðings landsins, sem skyldur er að láta honum aðstoð sína í tje, blanda það áfengi, er til iðnaðarfyrirtækja eða eldsneytis er ætlað, þeim efnum, er gera það óháft til drykkjar, ef það er unt, án þess það þó missi notagildi sitt til þess, sem það er ætlað. Því næst skal umsjónarmaður merkja áfengið með embættisinnsgli sínu og segja eiganda til. Eiganda skal þá heimilt að vitja þess, en gjalda skal hann þá um leið kostnað þann, er af blöndunni hefir leitt.

Nú líða svo 12 mánuðir frá tilkynningu umsjónarmanns áfengiskaupa

um aðflutning áfengis, að sá hirðir ekki áfengið, er pantað hefir, nje lýsir heldur yfir þeirri ósk, að áfengið sje á hans kostnað endursent seljanda, og er þá áfengið með umbúðum eign landssjóðs. Allan ógreiddan kostnað, er leitt hefir af aðflutningnum, má þá taka lögtaki hjá þeim er áfengið hefir pantað, samkvæmt lögum nr. 29, 16. desember 1885. 15
8. júní

Umsjónarmaður ber enga ábyrgð á greiðslu andvirðis fyrir það áfengi, sem aðflutt er.

5. gr.

Ekkert íslenskt skip má flytja nokkurt áfengi til landsins, nema um það áfengi sje að ræða, er fara á til umsjónarmanns áfengiskaupa.

Stjórnarráðið getur veitt fólksflutningaskipum, sem hafa rúm fyrir 25 farþega eða fleiri og eru í siglingum milli landa, undanþágu frá þessu ákvæði, og gilda þá um þau skip ákvæði þessarar greinar um erlend skip.

Nú kemur erlent skip frá útlöndum, og er þá skipstjóra skylt að tilkynna lögreglustjóra, um leið og hann sýnir skipsskjölin, hvort nokkurt áfengi sje í skipinu, og þá hve mikið.

Nú hefir skipið áfengi frá útlöndum, er ekki á að fara til umsjónarmanns áfengiskaupa, og skal lögreglustjóri þá á hinna fyrstu höfn, er skipið kemur til, setja embættisinnsgli sitt fyrir hið aðflutta áfengi, og ábyrgist skipstjóri, að engu áfengi sje skotið undan innsiglan og að innsigli sjeu ekki brotin eða af áfenginu tekið fyr en skipið er alfarið frá landinu, enda gangi lögreglustjóri úr skugga um það, áður en skipið lætur úr síðustu höfn, að innsiglin sjeu heil og ekkert hafi verið tekið af áfenginu. Þó má skipið hafa til næstu hafnar hæfilegan skipsforða af áfengi óinnsiglaðan, en aldrei má gefa eða selja af þeim forða öðrum en skipverjum.

Rannsaka skal lögreglustjóri jafnan á fyrstu höfn, hvort áfengi er í skipi, hvort heldur skipið er íslenskt eða erlent, og getur í því skyni opnað hirslur skipverja og farþega og aðra staði á skipinu, eftir því sem þörf þykir.

Skipstjóri ber ábyrgð á brotum skipverja gegn þessari grein, en farþegar á farangri sínum.

Fyrirmæli þessarar greinar ná ekki til herskipa.

6. gr.

Nú strandar skip hjer við land og hefir meðferðis áfengi til umsjónarmanns áfengiskaupa eða frá honum, og skal hreppstjóri í forföllum lögreglustjóra þá þegar taka áfengisílatin til varðveislu og gæta þess, að ekki sje í þau farið. Hann skýrir þegar í stað lögreglustjóra frá, en lögreglustjóri setur embættisinnsgli sitt fyrir ílátin og kemur þeim til geymslu á óhultum stað. Áfengi þetta má lögreglustjóri ekki selja eða á annan hátt láta af hendi til annara manna, en skýra skal hann með fyrstu ferð rjettum eiganda frá björgun áfengisins. Kjósi hann innan 12 mánaða að það sje sent sjer á sinn kostnað, skal það gert; ella sje það eign landssjóðs.

15
8. júní

Sje um skipsforða að ræða, fer um meðferð áfengislaus og tilkynning til skipseiganda svo sem fyrir er mælt í grein þessari hjer að framan, nema það hafi verið gert óháft til drykkjar undir umsjón lögreglustjóra, eða eigandi hafi látið flytja það úr landi innan 12 mánaða.

Nú er ókunnugt um eiganda strandgóss, og skal þá áfengið eign lands-sjóðs, ef eigandi hefir ekki sagt til sín áður en hinn lögskipaði auglýsinga-frestur er útrunninn.

7. gr.

Enginn má taka við nokkurskonar ólöglega aðfluttu áfengi úr skipi hjer við land, eða í íslenskri landhelgi, nje heldur taka við áfengi á floti, hvort sem hann gerir það endurgjaldslaust eða gegn endurgjaldi.

8. gr.

Engan áfengan drykk má flytja um landið, annan en þann, sem annað-hvort er merktur embættisinnsgli umsjónarmanns áfengiskaupa, svo sem fyrir er mælt í 4. grein laga þessara, eða þá þann drykk, sem um getur í 6. grein og farið er með eftir fyriræmum þeirra greina, nema læknislyf sje úr lyfjabúð eða frá lækni.

9. gr.

Öllum, sem samkvæmt lögum þessum hafa heimild til innflutnings á áfengi, er óheimilt að veita það, gefa selja eða láta af hendi til annara manna, nema það sje áður gert óháft til drykkjar.

Þó mega lyfsalar og hjeraðslæknar selja mönnum áfenga drykki eftir lyfseðli löggiltra lækna (sbr. þó 18. gr.), en þó aldrei oftar en einu sinni eftir sama lyfseðli. Um sölu lyfja þeirra, sem áfengi er í, setur dómsmálaráðherra, með ráði landlæknis, reglur til tryggingar því, að áfeng lyf verði ekki höfð til neyslu, heldur aðeins til lækninga.

10. gr.

Nú verður það uppvíst, að einstakir menn hafa áfengi í vörslum sínum, sem ekki hefir verið sagt til samkvæmt lögum innan 12 vikna eftir að lög þessi öðlast gildi, og skal þá líta svo á, að þeir hafi gerst brotlegir gegn 1. gr. laga þessara.

Stjórnarráðið sjer um, að í hverri sveit og kaupstað sjeu til eyðublöð um framtal vínbirgða, til þess að birgðirnar verði sundurliðaðar greinilega.

Heimilt er lögreglustjóra að skoða eða láta umboðsmann sinn skoða vínbirgðirnar.

Lögreglustjóri skal, hver í sínu umdæmi, auglýsa ákvæði þessarar greinar á þann hátt, sem gerist um opinberar auglýsingar, í síðasta lagi 8 vikum áður en umgetinn frestur er liðinn.

11. gr.

15

8. júní

Nú er maður grunaður um óleyfilegan aðflutning eða óleyfilega sölu eða veitingu áfengis, og má þá gera heimilisrannsókn hjá honum eftir dómsúrskurði, ef það er talið nauðsynlegt til þess að komast fyrir málið.

Komi það í ljós við heimilisrannsóknina, að áfengi sje í vörslum þess manns, er rannsókn fer fram hjá, skal hann skyldur til að skýra frá því, hvernig standi á birgðunum. Geri hann það ekki, skal hann teljast sekur um brot gegn 1. gr.

12. gr.

Hvern þann sem hitst hefir ölvaður, er heimilt að leiða fyrir dómara, og er honum skylt að gera grein fyrir því, hvernig hann hefir fengið áfengi það, er hann hefir ölvaður af orðið. Geri hann það ekki, skal hann sæta sektum 50—500 krónum.

13. gr.

Fyrir brot gegn 1. gr. skal refsa þannig:

1. Ef áfengi er flutt inn í því skyni að selja það eða veita fyrir borgun, þá varðar það sektum:

Fyrsta sinni 500—5000 krónum.

Öðru sinni 1000—10000 krónum.

Þriðja sinni og oftár 2000—20000 krónum.

Auk þess skal sökunautur sæta fangelsi, eða, ef brot er margítrekað eða miklar sakir eru að öðru leyti, hegningarvinnu alt að 2 árum.

Nú flytur skip hingað ólöglega áfengi, svo að telja megi það verulegan hluta af farmi þess, og skal skip þá gert upptækt með dómi til handa ríkissjóði.

Skip skal ávalt vera að veði til tryggingar greiðslu á sektum og málskostnaði, enda má kyrsetja það og selja, að undangengnu fjárnámi, til lúkningar hvorutveggja.

2. Ef áfengi er ekki flutt inn til sölu eða veitinga fyrir borgun, þá varðar það sektum, frá 100—2000 krónum.

Jafnan skal hið ólöglega aðflutta áfengi verða eign ríkissjóðs.

14. gr.

Nú skýrir skipstjóri lögreglustjóra eða umboðsmanni hans rangt frá um áfengi það, er hann hefir meðferðis, og skal hann þá sekur um 200—2000 krónur, enda liggi ekki þyngri refsing við broti hans samkvæmt öðrum laga-fyrirmælum. Skip er að veði til tryggingar sektum og málskostnaði eins og segir í síðustu málsgrein 1. tölul. 14. gr.

Brot gegn þeim ákvæðum í lögum þessum, er óheimila að veita, gefa, selja eða á annan hátt láta af hendi áfengi til annara manna, varða sektum 200—2000 kr. Ef brot er ítrekað, varðar það sektum frá 500—5000 kr.

15
8. júní

Ef nokkur brýtur oftár ákvæði þessarar greinar, eða gerir sjer sölu eða veitingar áfengra drykkja að atvinnu, þá varðar það, auk sekta samkvæmt 2. málsg. r., fangelsi, ekki skemra en 1 mánuð, eða hegningarvinnu alt að 1 ári, ef miklar sakir eru.

Hver, sem aflar sjer áfengis undir því yfirskeyni, að hann þurfi á því að halda í lögleyfðum tilgangi, en notar það til drykkjar, skal sæta sektum frá 50—1000 kr., nema þyngri hegning liggi við að lögum.

Afgreiðslumanni lyfsala eða hjeraðslæknis liggur sama hegning við, ef hann afhendir áfengi án lyfseðils, oftár en einu sinni eftir sama lyfseðli eða lyfseðli læknis, er sveltur hefir verið heimild til að láta áfengislyfseðla af hendi samkvæmt 18. gr., eða eftir lyfseðli, sem ekki er að öllu leyti samkvæmur þeim reglum, er í 2. málsg. 9. gr. segir.

Ef lyfsali sjálfur eða forstöðumaður lyfjabúðar eða hjeraðslæknir brýtur með þeim hætti, sem í næstu málsg. r. hjer á eftir segir, þá varðar það sektum, 200—5000 krónum. Ef lyfsali eða forstöðumaður lyfjabúðar verður tvisvar sannur að þessum brotum, eða einhverju þeirra, eða ef ofan nefndir þjónar hans verða það, sami maður þrisvar sinnum í þjónustu hans, þá getur dómsmálaráðherra svelt hann lyfsöluleyfi eða rjetti til að standa fyrir lyfjabúð.

Lyfsali og hjeraðslæknir ábyrgist greiðslu sektar og málskostnaðar, er þjónn hans er dæmdur til að greiða samkvæmt framanskraðu, enda má gera aðfór í eignum þeirra til lúkningar sektum.

15. gr.

Brot gegn 5. gr. laga þessara varða sektum, sem brot gegn 1. gr. Áfengi, er íslensk skip flytja til landsins, að fráteknu því áfengi, er fara á til umsjónarmanns áfengiskaupa, svo og það áfengi, sem skotið er undan innsiglan á skipum, skal upptækt og er eign landssjóðs.

16. gr.

Brot gegn 8. gr. laga þessara varða 100—1000 kr. sektum, og skal áfengið ásamt ílátum verða eign landssjóðs.

17. gr.

Nú lætur læknir áfengi af hendi án þess að hann hafi fullvissað sig um þörf beiðanda á því til lækninga, eða læknir brýtur reglur þær, sem settar eru eða settar verða samkvæmt 2. málsg. 9. gr., og skal hann þá sæta sektum, fyrsta skifti 500—5000 krónum, og tvöfaldri sekt, ef brot verður ítrekað, og skal þá auk þess svelt lækninn heimild til að gefa út seðla á áfengi eða láta af hendi áfengi eða áfengisblöndur. Dómsmálaráðherra getur sett, með ráði landlæknis, nánari reglur um þetta atriði.

18. gr.

15

Sá, sem kemur því til leiðar með förtölum eða fjárframlögum, heitum eða hótunum eða ráðum sínum, að brot á lögum þessum verði framið, enda verði hann ekki talinn aðalmaður í verknaðinum, eða veitir til þess aðstoð í orði eða verki, tekur þátt í gróða af þeim brotum eða aðstoðar aðra til að halda þeim gróða, sæti sektum, frá 50—5000 krónum. Ef brot er ítrekað eða ef miklar sakir eru, skal, auk sekta, dæma sökunaut í fangelsi, eða, ef mjög miklar sakir eru, í alt að 1 árs hegningarvinnu.

19. gr.

Sektir allar renna í ríkissjóð.

Gera skal aðför hjá hinum seku til lúkningar sektum samkvæmt lögum þessum, og því að eins skulu þeir afplána sektir í fangelsi, að fje þeirra hrökkvi ekki fyrir þeim, enda gangi málskostnaður fyrir.

20. gr.

Með mál útaf brtöum á lögum þessum og reglum, settum samkvæmt 2. málsg. 9. gr., skal fara að hætti almennra lögreglumála.

21. gr.

Sveitarstjórnnum og lögreglustjórum er sjerstaklega skylt að sjá um að lögum þessum sje hlýtt.

22. gr.

Lög þessi skal prenta á íslensku, dönsku, þýsku, ensku og frönsku, og svo mörg eintök, að nægi til að senda dönskum verslunarfulltrúum í öðrum löndum.

23. gr.

Með lögum þessum eru numin úr gildi öll þau lagaákvæði, er koma í bága við þau.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Christiansborgarhöll, 8. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

16
13. júní

LÖG

um

breytingu á 33. gr. laga nr. 71, 28. nóv. 1919, um laun embættismanna.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Upphaf greinarinnar skal orða svo:

Auk hinna föstu launa fá allir embættis- og sýslunarmenn landsins, sem taldir eru í lögum þessum, eða taka laun samkvæmt öðrum lögum, sem ekki ákveða sjerstaklega um dýrtíðaruppbót, og sómuleiðis allir þeir, sem eftirlauna njóta samkvæmt eftirlaunalögum, eða biðlauna, til ársloka 1928 launabót, sem miða skal við verðhækkun á helstu lífsnauðsynjum.

2. gr.

Síðari málsgrein lagagreinarinnar skal orða svo:

Launauppbót reiknast þannig, að hún nemi jafnri hundraðstölu af $\frac{2}{3}$ launanna, þó aldrei af hærri fjárhæð en 3000 kr. á ári, eins og allsherjarvísitalan í gildandi verðlagsskrá það ár sýnir, að verðhækkunin hafi numið, þó ekki meira en svo, að laun og dýrtíðaruppbót nemi samtals 9500 kr., og engin uppbót á launum, sem hærri eru. Uppbótin greiðist samtímis laununum, mánaðarlega, ársfjórðungslega eða árlega. Prestar, sem eigi er skylt að búa í kaupstað eða verslunarstað, fá $\frac{5}{6}$ launauppbótar. Samanlögð laun og dýrtíðaruppbót hæstarjettardómara mega þó nema 10500 kr. og dómstjóra og ráðherra 12500 kr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 13. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon,

L Ö G

um

Ræktunarsjóð Íslands.

17

13. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Tilgangur Ræktunarsjóðs Íslands er að efla ræktun landsins og stuðla
að bættum húsakynnum í sveitum.

2. gr.

Höfuðstóll sjóðsins er andvirði þjóðjarða þeirra, sem seldar hafa verið
frá árslokum 1883. Ennfremur rennur í sjóðinn:

1. Tekjur af þjóðjörðum frá fardögum 1925 og andvirði þeirra, sem seldar
verða, svo og ársvextir sjóðsins.
2. Tillag úr ríkissjóði 250 þús. kr. Er það samningsatriði milli stjórnar sjóðs-
ins og ríkisstjórnarinnar, hvenær og á hvern hátt greiðsla þessi fari fram,
en lokið skal henni eigi síðar en 1. júní 1930.
3. Varasjóður 1. flokks veðdeildar, þá er lokið er öllum skuldbindingum
þess flokks.
4. 1 miljón króna, er ríkissjóður leggur fram til frekari aukningar á höfuðstól
sjóðsins. Skal ríkissjóði þegar sjeð fyrir sjerstökum tekjum í þessu skyni.

3. gr.

Ræktunarsjóðurinn skal gefa út vaxtabrjef, er nefnast jarðræktarbrjef.
Skulu það vera skuldabrjef, er hljóða upp á handhafa, en nafnskrá má þau
í bókum sjóðsins. Stjórn sjóðsins kveður á um lögun og útlit brjefanna. Fjár-
málaráðherra og stjórn sjóðsins undirskrifa brjefin.

Vaxtabrjefin skulu gefin út í flokkum. Ákveður stjórn sjóðsins, hve-
nær lokið skuli hverjum flokki, en það skal ætíð gert áður en liðin eru 8 ár
frá því er flokkurinn var opnaður.

Aldrei má vera meira í umferð af vaxtabrjefum en nemur sexfaldri
upphæð höfuðstóls Ræktunarsjóðs.

Ef meira er gefið út um stundarsakir af vaxtabrjefum en nemur þeirri

17 fjárhæð, sem Ræktunarsjóður á í veðskuldabréfum, er bera jafnháa vexti og
13. júní vaxtabréfin, þá skal geyma andvirði mismunarins í Landsbankanum, uns því verður varið til útlána samkvæmt tilgangi Ræktunarsjóðsins.

Vaxtamiðar, sem komnir eru í gjalddaga, skulu gjaldgengir til lúkn-ingar sköttum og öðrum gjöldum til ríkissjóðs, og skulu gjaldheimtumenn ríkissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fje fyrir hendi, er greiða á í ríkissjóð.

Í reglugerð fyrir Ræktunarsjóðinn, sem ráðherra setur, skal ákveða fjárhæð brjefanna vexti, gjalddaga vaxtanna, hvar þá skuli greiða og hvernig haga skuli auglýsingum um greiðslu þeirra. Þar skal og ákveðið tímatakmark. er innlausn allra vaxtabréfa hvers flokks skal vera lokið, og skal það aldrei vera síðar en 35 árum frá því er flokkur var opnaður.

4. gr.

Til kostnaðar við rekstur Ræktunarsjóðs leggur ríkissjóður 10 þús. kr. árlega í þrjú fyrstu árin eftir að lög þessi öðlast gildi, og úr því fer upphæðin minnkandi um 1000 kr. árlega, uns tillag þetta fellur burtu.

5. gr.

Ræktunarsjóðurinn er undanþeginn öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum til ríkis og sveitarfélaga. Svo á hann og rjett á að fá ókeypis eigna- og veðbókavottorð fyrir sjálfan sig.

6. gr.

Leggja skal í varasjóð tekjuafgang þann, sem kann að verða samkvæmt árlegum reikningsskilum sjóðsins, eftir að $3\frac{1}{2}\%$ ársvextir af höfuðstólnum hafa verið lagðir við hann, þangað til varasjóðurinn er orðinn 15% af upphæð höfuðstóls. Þar eftir er stjórn sjóðsins skylt að leggja í varasjóð svo mikið af tekjuafganginum, sem þarf til þess að varasjóður haldi áfram að vera 15% af höfuðstólnum, en þann tekjuafgang, sem þar er fram yfir, má leggja við höfuðstólinn.

Fje varasjóðs má ekki nota til útlána, heldur skal það ávaxtað á þann hátt, að handbært sje, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugerð Ræktunarsjóðs. Af varasjóði skal greiða tap, er Ræktunarsjóður kann að verða fyrir vegna útlána.

7. gr.

Til tryggingar vaxtabréfum Ræktunarsjóðs er:

1. Skuldabréf þau, er Ræktunarsjóður fær frá lántakendum, og fje það, er hann kann að eiga í Landsbankanum samkvæmt 3. gr.
2. Varasjóður Ræktunarsjóðs.
3. Höfuðstóll Ræktunarsjóðs.
4. Ábyrgð ríkissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna, skal það gert í þeirri röð, sem hjer 17
er talin. 13. júní

8. gr.

Fje Ræktunarsjóðs má eingöngu lána til jarðræktar og til húsagerðar á býlum í sveitum.

Til jarðræktar teljast þær jarðabætur, sem greinir í II. kafla jarðræktarlaganna frá 20. júní 1923, og þær aðrar jarðabætur, sem reglugjörð Ræktunarsjóðs tiltekur.

Lán til húsagerðar má veita til íbúðarhúsa, peningshúsa og geymsluhúsa úr varanlegu efni, er samsvara jörðinni sem bændabýli að stærð og verði, en venjulega skal þess krafist, að jarðabætur sjeu áður gerðar á býlinu, eftir því sem stjórn Ræktunarsjóðs telur hæfilegt.

Upphæð lánanna má nema allt að $\frac{3}{5}$ virðingarverðs þeirra jarðabóta og allt að helmingi virðingarverðs þeirra húsa, sem lánin eru veitt til. Venjulega skulu lánin eigi koma til útborgunar fyrir en jarðabót eða hús, sem lánað er til, er fullgert. Þó má lán koma til útborgunar meðan verkið stendur yfir, að nokkru eða öllu, ef nægilegt veð er fyrir samkvæmt ákvæðum 9. gr. og lýsing á mannvirkinu, kostnaðaráætlun og áætlun um arð af endurbótinni, eða verðhækkun vegna hennar liggur fyrir, enda er lántakanda þá skylt að ljúka við mannvirkið innan þess tíma, er stjórn Ræktunarsjóðsins tiltekur og aldrei má lengri vera en 5 ár. Nánari ákvæði um eftirlit með framkvæmd slíkra mannvirkja skal setja í reglugjörð sjóðsins.

Nú er veittur styrkur af opinberu fje til mannvirkis, og má þá upphæð lánsins að viðbættum styrknum eigi fara fram úr $\frac{2}{3}$ virðingarverðs mannvirkisins.

9. gr.

Lánin má veita gegn þessum tryggingum:

- a. Gegn fasteignaveði, með tryggingu innan $\frac{3}{5}$ af virðingarverði veðsins, enda hvíli eigi veðskuldir til annara en opinberra sjóða á eigninni á undan veðrjetti þeim, er Ræktunarsjóður fær. Ef umbætur þær, sem lánið er veitt til, eru gerðar á fasteign þeirri sjálfri, sem veðsett er, skal heimilt að telja verð umbótanna sjálfra til viðauka við virðingarverð eignarinnar óbættar, án þess að ný virðing á fasteigninni í heild fari fram, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugjörð sjóðsins.
- b. Gegn afgjaldskvöð á býlum leiguliða með lífstíðarábúð eða erfðaábúð á þjóðjörðum, kirkjujörðum og öðrum jörðum ríkisins, svo og á jörðum sveitarfélaga, enda sje lánið veitt leiguliða til umbóta á býlinu sjálfu. Afgjaldskvöðin skal samsvara árgjaldinu af láninu, og skal hún haldast uns lánið er að fullu greitt.
- c. Gegn ábyrgð hreppsnefnda eða sýslunefnda, að áskildu lögmæltu samþykki æðri stjórnarvalda.

- 17** Lántakendur samkvæmt b.-lið þessarar greinar skulu hafa rjett til þess
13. júní að fá afgjaldskvöð þá, er þar um ræðir, lagða á býli sín, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugerð Ræktunarsjóðsins.

10. gr.

Verð húsa á jörðum þeim, er Ræktunarsjóðurinn tekur að veði, skal því að eins mega telja til virðingarverðs jarðarinnar, að húsin sjeu vátrygð í vátryggingarstofnun, er stjórn Ræktunarsjóðs telur góða og gilda.

Í reglugerð sjóðsins má ákveða, að Ræktunarsjóður annist vátryggingar og innheimti iðgjöldin með árgjöldum af láninu, þegar stjórn sjóðsins ákveður svo.

11. gr.

Eignir þær, er Ræktunarsjóðurinn tekur að veði, og umbætur þær, er lánsupphæðin er miðuð við, skal á kostnað lánþega virða á þann hátt, er nánar verður tiltekið í reglugerð Ræktunarsjóðsins. Í reglugerðinni má meðal annars ákveða, að stjórn Ræktunarsjóðsins megi tilnefna þá menn, er skuli framkvæma virðingarnar. Þar má og heimila, að gildandi fasteignamat komi í stað virðingar á fasteigninni, og að virðingarverð jarðabóta fari eftir mati trúnaðarmanna Búnaðarfelags Íslands samkvæmt þeim reglum, sem fylgt er í skýrslum búnaðarfelaganna.

12. gr.

Búnaðarfelag Íslands og trúnaðarmenn þess skulu láta í tje umsögn sína og upplýsingar um sjerhverja lánbeiðni, eftir því sem stjórn Ræktunarsjóðs óskar.

Lántakandi skal á hverjum 5 ára fresti, eða oftár, ef stjórn Ræktunarsjóðs krefst þess, sýna skilríki frá trúnaðarmanni Búnaðarfelags Íslands, eða öðrum þeim, er stjórn Ræktunarsjóðs tekur gilda, fyrir því, að jarðabótinni eða byggingunni hafi verið vel við haldið og að veðið hafi ekki rýrnað. Nánari ákvæði um þetta skulu sett í reglugerð.

13. gr.

Minstu lán úr Ræktunarsjóði skulu vera 300 kr. Hámark lánsupphæðar til einstakrar fasteignar skal ákveðið í reglugerð. Gegn afgjaldskvöð á einstakri fasteign má ekki lána meira en 10 þús. kr., nema sjerstakar ástæður sjeu fyrir hendi og samþykki jarðareiganda komi til, og þá aldrei meira en 25 þús. kr.

Lánstíminn má vera :

- a. Til matjurtagarða 5 ár.
- b. Til girðinga, vega, veitugarða, vatnsveituskurða og framræslu vegna áveitu 10 ár,

c. Til túnræktar og framræslu vegna hennar og til áburðarhúsa og áburðar-gryfja 20 ár.

17
13. júní

d. Til íbúðarhúsa, peningshúsa og hlöðubygginga alt að 25 árum.

Af láninu samkvæmt staflið a. og b. skal greiða afborganir frá upp-hafi samkvæmt ákvæðum 19. gr., en lán samkvæmt staflið c. og d. mega vera afborgunarlaus 4 fyrstu árin.

14. gr.

Lán þau, er Ræktunarsjóðurinn veitir, má hann greiða í vaxtabrjefum sjóðsins eftir ákvæðisverði þeirra, en lánþegi hefir rjett til að heimta, að Rækt-unarsjóðurinn annist endurgjaldslaust um að koma þeim í peninga svo sem þau ganga best, en borga verður hann kostnað þann, sem af því leiðir, svo og afföll. Ræktunarsjóðurinn hefir þó jafnan rjett til að greiða lánin í pen-ingum með þeirri upphæð, sem hann getur fengið fyrir vaxtabrjefin, eða þau hafa verið seld fyrir, að frádregnum öllum beinum kostnaði.

Stjórn sjóðsins má semja um sölu vaxtabrjefa fyrirfram og bjóða þau opinberlega almenningi til sölu, enda samþykki ráðherra söluverðið og upp-hæð brjefa þeirra, er selja má fyrirfram.

Nú eru vaxtabrjef seld með afföllum, og má þá nafnverð lánanna fara svo mikið fram úr takmörkum þeim, sem sett eru í 8., 9. og 13. gr., sem af-föllunum nemur.

15. gr.

Allir bankar, bankaútibú og sparisjóðir í landinu skulu skyldir að hafa vaxtabrjef Ræktunarsjóðsins til sölu án sjerstaks endurgjalds og hafa aug-lýsingu um það í afgreiðslum sínum, eftir því sem stjórn sjóðsins ákveður. Reikningsskil fyrir andvirði seldra brjefa skulu þeir gera eftir ákvæðum stjórn-ar Ræktunarsjóðsins. Svo eru og hinar sömu stofnanir skyldar til að annast án endurgjalds útborganir á lánum úr Ræktunarsjóði, eftir ákvæðum stjórnar sjóðsins, ef nægir peningar tilheyrandi Ræktunarsjóði eru fyrirbyggjandi hjá þeim, og gera reikningsskil eftir því sem stjórn sjóðsins ákveður.

16. gr.

Verði eigendaskifti að fasteign, sem er veðsett Ræktunarsjóði, eða sem afgjaldskvöð hvílir á, til tryggingar láni úr Ræktunarsjóði, þá er stjórn sjóðsins heimilt að heimta lánið endurgreitt að fullu, eða að nokkru leyti, ef henni þykir ástæða til.

17. gr.

Vilji maður, vegna eigendaskifta eða ábúendaskifta, taka að sjer greiðslu á láni annars manns úr Ræktunarsjóði, þá skal hann leita samþykkis stjórnar sjóðsins um það, og senda beiðni um það ásamt þeim skilríkjum, er tiltekin verða í reglugerðinni, fyrir næsta gjalddaga á afborgunum og vöxtum lánsins,

17

13. júní

Lánun þeim, er Ræktunarsjóður veitir, má ekki segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu skyldum þeim, er hann hefir undirgengist. En ef ákvæðisgjöld hans verða eigi greidd á rjettum gjalddaga, eða veðið gengur úr sjer, svo að það er eigi lengur svo tryggjandi sem vera skal, eða haldi skuldunautur ekki vátrygðum húsum, sem að veði eru og talinu eru með í matinu, eða falli á veðið skattar, gjöld eða veðkröfur, er ganga fyrir kröfum Ræktunarsjóðs, eða nýr eigandi eða ábúandi vanrækir að taka lánið að sjer, er stjórn Ræktunarsjóðsins heimilt að telja eftirstöðvar lánsins komnar í gjalddaga þegar, án uppsagnar.

19. gr.

Skuldunautar Ræktunarsjóðs skulu greiða vexti, afborganir og tillag til að borga kostnað við sjóðinn í einu lagi, með jafnri upphæð samtals hvern gjalddaga, sbr. þó 15. gr., um lán, sem veitt eru til 20 ára afborgunarlaus fyrstu 4 árin.

Hver lántakandi skal greiða $\frac{1}{2}\%$ af lánsupphæð sinni í varasjóð, um leið og hann tekur lánið.

Árlegt tillag, til að borga kostnað við sjóðinn og til varasjóðs, er $\frac{1}{2}\%$ á ári af upphæð lánsins eins og það var fyrir hvern gjalddaga. Gjald þetta fellur burtu, ef vextir þess flokks, sem lánið er veitt úr, eru 6% eða hærri; og ef vextirnir eru milli $5\frac{1}{2}\%$ og 6%, færist gjaldið niður hlutfallslega, svo að vextirnir að viðbættu gjaldinu fari ekki fram úr 6%. Á ákveðnum gjalddögum má hver lántakandi, án undangenginnar uppsagnar, greiða aukaafborganir af skuld sinni, þó eigi minna en 100 kr. í einu, eða endurborga hana að öllu leyti. Gjald þetta má hann greiða með vaxtabrjefum þess flokks Ræktunarsjóðsins, er lán hans var veitt úr, eftir ákvæðisverði þeirra. Á öðrum tímum árs má og borga lán að fullu, ef stjórn Ræktunarsjóðsins samþykkir, þó því að eins að það sje sjóðnum að skaðlausu.

20. gr.

Afborgunum þeim og endurborgunum, sem greiddar eru í peningum á hverjum gjalddaga af lánun þeim, sem veitt hafa verið vegna sölu vaxtabrjefa, skal varið til að innleysa vaxtabrjef þau, er Ræktunarsjóðurinn hefir gefið út, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir umsjón með og fram fer í viðurvist tveggja manna. Annan kveður ráðherra til þess, hinn stjórn sjóðsins. Þá er hlutkesti hefir farið fram, skal auglýsa með 9 mánaða fyrirvara tölurnar á vaxtabrjefum þeim, er upp hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði útborguð. Nánari ákvæði um auglýsingar þessar skal setja í reglugerð Ræktunarsjóðsins. Sjóðurinn má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa vaxtabrjef í stærri stíl.

21. gr.

17

Handhafar eða eigendur vaxtabrjefa þeirra, er innleysa skal, geta, gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum, er þeim fylgja, fengið útborgaðan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga, og er eigi skylt að greiða vexti af höfuðstólnum upp frá því.

22. gr.

Höfuðstóll og vaxtafje, sem komið er í gjalddaga til útborgunar, rennur í varasjóð Ræktunarsjóðs, sje þess eigi vitjað innan 20 ára frá gjalddaga.

23. gr.

Nú glatast vaxtabrjef, sem nafnskráð er í bókum Ræktunarsjóðs, og getur þá stjórn sjóðsins á kostnað eiganda innkallað handhafa brjefsins með 12 mánaða fyrirvara, með auglýsingu, er birt sje þrisvar sinnum samfleytt í blaði því á Íslandi, er flytur opinberar auglýsingar. Ef enginn gefur sig fram með brjefið í tæka tíð, getur stjórn Ræktunarsjóðsins útgefið handa hinum skráða eiganda nýtt vaxtabrjef, með sömu upphæð og það, er glataðist, án þess að nokkur annar, er vaxtabrjefið kann að hafa verið afsalað, geti þar fyrir húið kröfu á hendur sjóðnum. Um ógilding annara vaxtabrjefa fer eftir almennum lögum.

24. gr.

Vaxtabrjef þau, er innleyst hafa verið með hlutkesti, eða hafa verið notuð til afborgana af lánum, má eigi framar setja í veltu, heldur skal ónýta þau undir eins, ásamt vaxtamiðum og stofnum þeirra, á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til geymslu í fjárhirslu Ræktunarsjóðs, og skal svo við lok næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðenda, ásamt vaxtamiðum þeim, er innleystir hafa verið það reikningsár.

25. gr.

Vaxtamiða og vaxtabrjef, sem komin eru í gjalddaga, skal borga út í afgreiðslu Ræktunarsjóðs í Reykjavík. Í reglugerð sjóðsins má ákveða, að útborganir þessar fari einnig fram annarsstaðar.

26. gr.

Þegar lán er komið í gjalddaga, hefir Ræktunarsjóðurinn heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarins dóms, sáttar eða fjárnáms, samkv. ákvæðum í tilskipun um fjárráð ómyndugra 18. febr. 1847, 10. gr., eða láta leggja Ræktunarsjóði það út til eignar, ef þörf er á. Ræktun-

17 arsjóður þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal
13. júní þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau sjeu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neins-konar málsskoti.

Ræktunarsjóðurinn hefir aftur á móti ábyrgð á því, að skuldin sje rjett og komin í gjalddaga, og skuldunaut er frjálst að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðast á uppboðinu, og öllum málskostnaði að skaðlausu.

Ræktunarsjóður getur löglega samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum fasteignum megi fara fram í skrifstofu uppboðshaldara.

27. gr.

Fje ómyndugra manna og opinberra stofnana og sjóða, þar á meðal Viðlagasjóðs, Kirkjujarðasjóðs og Bjargráðasjóðs, má verja til að kaupa vaxta-brjef Ræktunarsjóðsins, en þó eigi herra verði en nafnverð þeirra er.

Ríkisstjórnin gerir sjerstakan samning við stjórn Landsbanka Íslands um kaup á verðbrjefum sjóðsins, er nemi alt að 1400000 kr.

28. gr.

Í stjórn Ræktunarsjóðs eiga sæti 3 menn, er ráðherra skipar, einn framkvæmdarstjóri og tveir gæslustjórar. Gæslustjórar skulu skipaðir til 4 ára, og ganga úr annaðhvert ár til skiftis, í fyrsta skifti eftir hlutkesti. Skal að minsta kosti annar gæslustjórinn hafa sjerþekkingu á landbúnaði.

Framkvæmdarstjóri hefir að byrjunarlaunum 4000 kr. á ári, er hækka eftir 3, 6 og 9 ár um 300 kr., 300 kr. og 400 kr. upp í 5000 kr. Gæslustjórar fá 600 kr. ársþóknun hvor. Dýrtíðaruppbót fá framkvæmdarstjóri og gæslustjórar eftir sömu reglum sem starfsmenn ríkisins alment.

Ráðherra getur vikið stjórnendum sjóðsins frá um stundarsakir, einum eða fleirum, þegar honum þykir brýn nauðsyn til bera, og að fullu og öllu, ef miklar sakir eru, enda geri þeim skriflega grein fyrir, hvað veldur.

29. gr.

Fyrst um sinn, þangað til stjórn sjóðsins með samþykki ráðherra gerir aðra ákvörðun, hefir Landsbanki Íslands á hendi alla afgreiðslu Ræktunarsjóðs, þar á meðal bókfærslu hans, og leggur honum til trygga skjalavörslu, fyrir þóknun, er um semur milli stjórna Landsbankans og Ræktunarsjóðs. Verði ágreiningur, úrskurðar ráðherra upphæðina.

30. gr.

17

13. júní

Reikningar Ræktunarsjóðs skulu endurskoðaðir af 2 mönnum, er ráðherra skipar til þess. Um störf þeirra og þóknun fyrir þau skal ákveðið í reglugerð sjóðsins.

Meðan Landsbankinn hefir afgreiðslu á hendi fyrir sjóðinn, skulu endurskoðendur Landsbankans hafa endurskoðun reikninga Ræktunarsjóðs á hendi, gegn þóknun, sem reglugerð sjóðsins ákveður.

Ráðherra getur, hvenær sem er, krafist allra upplýsinga um hag sjóðsins.

Ráðherra úrskurðar ársreikninga sjóðsins, og skulu þeir birtir í B-deild Stjórnartíðindanna.

31. gr.

Lán þau, er veitt hafa verið úr Búnaðarlánadeild Landsbankans, þá er Ræktunarsjóður tekur til starfa samkvæmt þessum lögum, má yfirfæra til Ræktunarsjóðs, þótt lánsskilmálar sjeu aðrir en þessi lög ákveða, enda taki Landsbankinn vaxtabrjef Ræktunarsjóðs með nafnverði sem greiðslu fyrir skuldabrjef þau, er hann samkvæmt þessu afhendir Ræktunarsjóði.

32. gr.

Úr Ræktunarsjóði má veita lán samkvæmt þessum lögum til jarðabóta og húsabóta, sem framkvæmdar hafa verið árið 1924 eða síðar.

33. gr.

Í reglugerð fyrir Ræktunarsjóðinn má setja þau ákvæði um stjórn sjóðsins og starfrækslu, er nauðsynleg þykja, þótt ekki sje gert sjerstaklega ráð fyrir þeim í þessum lögum, enda fari þau ekki í bága við nein ákvæði í lögnum.

34. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög um stofnun Ræktunarsjóðs Íslands, 2. mars 1900, lög 20. okt. 1905, um breytingu á þeim lögum, lög 14. nóv. 1917, um breytingu á sömu lögum, lög 4. júní 1924, um stofnun Búnaðarlánadeildar við Landsbanka Íslands, og önnur lagaákvæði, sem koma í bága við lög þessi.

17

35. gr.

13. júní

Lög þessi öðlast þegar gildi, og skal Ræktunarsjóður taka til starfa samkvæmt þeim eigi síðar en 1. okt. 1925.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 13. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

18

L Ö G

27. júní

um

eignarnám á landspildu á Grund í Ytri-Reistarárlandi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hreppsnefnd Arnarneshrepps í Eyjarfjarðarsýslu veitist heimild til að láta taka eignarnámi landspildu undir skóla- eða þinghús hreppsins á svo nefndri Grund í Ytri-Reistarárlandi.

Stærð lóðarinnar má vera alt að $50 \times 50 = 2500$ □ metrar.

2. gr.

Eignarnámið skal framkvæma samkvæmt lögum nr. 61, 14. nóv. 1917.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

L Ö G

um

innlenda skiftimynt.

19
27. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Slegin skal íslensk skiftimynt, er gjaldgeng sje á Íslandi einungis. Myntirnar gildi 2 krónur, 1 krónu, 25 aura, 10 aura, 5 aura, 2 aura og 1 eyri.

2. gr.

Tveggja króna peningar og krónupeningar skulu slegnir úr samsteypu af eiri, nikkeli og alúminí, tuttugu og fimmeýringar og tíeyringar úr samsteypu af eiri og nikkeli, fimmeýringar og tvíeyringar og eineýringar úr samsteypu af eiri, tini og sinki, eftir nánari ákvæðum í 3. gr.

3. gr.

Skiftimyntir þessar skulu að stærð, þunga og málmblöndun vera sem hjer segir:

	Þver- mál mm.	Þyngd alla gr.	Málmblöndun:
a) Peningar, sem gildi 2 krónur	28	9,5	} 92 þyngdarhlutar af eiri, 6 þyngdarhlutar af alúminí og 2 þyngdarhlutar af nikkeli.
b) Peningar, sem gildi 1 krónu	22,5	4,75	
c) Peningar, sem gildi 25 aura ..	17	2,4	} 75 þyngdarhlutar af eiri og 25 þyngdarhlutar af nikkeli.
d) Peningar, sem gildi 10 aura ..	15	1,5	
e) Peningar, sem gildi 5 aura ..	24	6	} 95 þyngdarhlutar af eiri, 4 þyngdarhlutar af tini og 1 þyngdarhluti af sinki.
f) Peningar, sem gildi 2 aura ..	19	3	
g) Peningar, sem gildi 1 eyri ..	15	1,6	

4. gr.

Breyta má ákvæðum 2. og 3. gr. með konungsúrskurði, ef hin önnur Norðurlandaráki krefjast þess, eftir myntsamningnum, til þess að hin nýja mynt verði ekki of lík þeirra eigin skiftimynt.

19

27. júní

5. gr.

Peningarnir skulu vera kringlöttir, og skulu 2 króna, 1 krónu, 25 aura og 10 aura peningarnir vera gáróttir í röndina, en hinir peningarnir sljettir í röndina.

6. gr.

Ekki má skakka meiru um rjetta þyngd á tveggja króna peningum og einnar krónu peningum, þegar hver peningur er prófaður fyrir sig, en hjer segir:

Á tveggja krónu peningi 1 af hundraði.

Á einnar krónu peningi $1\frac{1}{2}$ af hundraði.

7. gr.

Skiftimyntir þær, sem að framan eru nefndar, skulu vera löglegur gjaldeyrir, eftir því verði, sem á þeim stendur, bæði í gjöldum til ríkissjóðsins og manna í milli, ef þær eru ekki orðnar mjög mikið eða ólöglega skaddaðar. Þó skal enginn vera skyldur til að taka við sem borgun í einu meira en 20 krónum í einnar krónu og tveggja krónu peningum, 5 krónum í 25-eyringum og 10-eyringum, og 1 krónu í 5-eyringum, 2-eyringum og 1-eyringum. Skiftimyntir þessar hætta þá fyrst að vera löglegur gjaldeyrir í ríkissjóð, er þær eru orðnar svo slitnar, að ekki verður með vissu sjeð, að þær sjeu íslenskar. Gagnvart öllum öðrum hætta þær að vera löglegur gjaldeyrir, þegar mótunin er svo máð, að hún er öðin ógreinileg.

8. gr.

Að öðru leyti gilda ákvæði auglýsingar frá 25. sept. 1873, er birtir á Íslandi peningalög frá 23. maí 1873, um skiftimyntir þessar, að því leyti sem þau geta átt við þær.

9. gr.

Stjórninni er heimilt að banna flutning mynta þeirra, er ræðir um í lögum þessum, úr landi.

Brot á slíku banni varðar sektum, frá 10 til 10000 krónum. Um mál útaf þeim brotum fer sem almenn lögreglumál.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 9, 20. júní 1923, um skiftimynt úr eirnikkel.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

LÖG

20

27. júní

um

heimild til að veita lán úr Bjargráðasjóði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Að fengnum tillögum stjórnar Bjargráðasjóðs Íslands, er atvinnumálaráðherra heimilt að lána af fje sjóðsins:

- a) hreppsfjelögum eða bæjarfjelögum, sem eru nauðulega stödd vegna afleiðinga heimsstyrjaldarinnar miklu eða af öðrum ófyrirsjáanlegum atvikum.
- b) fóðurbirgðafjelögum eða öðrum fjelögum eða stofnunum, er hafa það eitt að markmiði að koma í veg fyrir hallari.
- c) hreppsfjelögum, er koma á fót hjá sjer bústofnslánadeildum.

2. gr.

Lán þessi skulu veitt gegn 5 af hundraði í vöxtu á ári og ekki til lengri tíma en 20 ára. Lánin skulu jafnan trygð með ábyrgð hlutaðeigandi sýslusjóðs eða bæjarsjóðs. Nánari reglur um afgreiðslu lánanna, innihald skuldabryjfa og innheimtu lánanna getur atvinnumálaráðherra sett.

3. gr.

Hreppsfjelagi eða bæjarfjelagi, sem óskar láns eftir heimild a-liðs 1. gr., er skylt að gefa atvinnumálaráðherra nákvæma skýrslu um hag sinn og sýna fram á, hvers vegna efnahagur hreppsins eða bæjarins er kominn svo, að lán sje nauðsynlegt. Og meðan nokkuð er ógreitt af slíku láni, er hlutaðeigandi hreppsfjelagi eða bæjarfjelagi skylt að senda atvinnumálaráðuneytinu árlega, nægilega snemma, áætlun um tekjur sínar og gjöld, og má ekki, meðan svo stendur á, ráðast í neinar framkvæmdir án samþykkis ráðuneytisins, nema þær sjeu beinlínis lögskipaðar, enda er hreppsnefnd eða bæjarstjórn skyld til að breyta áætluninni, ef ráðuneytið leggur svo fyrir.

4. gr.

Lán þau, er ræðir um í b-lið 1. gr., skal að eins nota til stofnunar forðabúra eða stækkunar þeirra, enda sjeu samþykktir þeirra settar og stað-

20 festar eftir því, sem lög mæla fyrir. Fjárhæð slíkra lána má ekki nema meiru
27. júní en helmingi stofnkostnaðar eða aukningar.

5. gr.

Lán eftir e-lið 1. gr. má ekki veita nema hlutaðeigandi hreppsfjelag hafi sett reglur um bústofnslánadeildina, sem atvinnumálaráðherra hefir staðfest, og skal vera heimilt að kveða svo á í reglum þessum, að tekjur bústofnslánadeildarinnar megi taka lögtaki. Atvinnumálaráðuneytið lætur hreppsnefndum í tje fyrirmynd að slíkum reglum, og hefir heimild til að setja frekari reglur um lán þessi, ef þurfa þykir.

6. gr.

Að jafnaði má ekki veita hærri lán úr Bjargráðasjóði í neina sýslu eða kaupstað en sem svarar hluta þeirra í sjereigninni og hinum sameiginlega sjóði.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

21

27. júní

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþyktir og lendingarsjóði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 1. gr. laganna bætist ný málsgrein, svohljóðandi:

Sama vald veitist bæjarstjórn Vestmannaeyjakaupstaðar, enda nái öll

ákvæði þessara laga um sýslunefndir og sýslufjelög einnig til bæjarstjórnar og **21**
bæjarfjelags Vestmannaeyja. 27. júní

2. gr.

Í stað „5—500“ í 8. gr. komi: 25—500.

3. gr.

Á eftir síðustu málsgrein 10. gr. komi ný málsgrein, svohljóðandi:

Lög nr. 23, 9. júlí 1909, um viðauka við lög 14. des. 1877, nr. 28, um ýmisleg ákvæði, er snerta fiskiveiðar á opnum skipum, og lög 10. nóv. 1905, nr. 53, um viðauka við nefnd lög.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1924.

22
27. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmærski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöldin, sem talin eru í fjárlögunum fyrir árið 1924, eru veittar kr. 40973.07 til gjalda þeirra, sem tilfærð eru hjer á eftir.

2. gr.

Til viðbótar við 12. gr. fjárlaganna (læknaskipun og heilbrigðismál) eru veittar kr. 300.00.

Til læknisvitjana í Breiðdalshreppi 1923 kr. 300.00

22

3. gr.

27. júní

Til viðbótar við 14. gr. fjárlaganna (kirkju- og kenslumál) eru veittar kr. 31240.99.

1. Guðmundur Thoroddsen: Kensla í lagalegri læknisfræði við háskólanum	kr.	500.00
2. Sigurbjörn Á. Gíslason kennari, launabót 1924	—	1500.00
3. Guðmundur Kristjánsson kennari, sama	—	1500.00
4. Eftirstöðvar af raflagnarkostnaði dómkirkjunnar	—	47.21
5. Kostnaður við aðgerð á bændaskólanum á Hvanneyri	—	23800.98
6. Til uppfyllingar á kirkjugarðinum í Reykjavík og kaup á landsspildu handa honum	—	3892.80

Samtals kr. 31240.99

4. gr.

Til viðbótar við 16. gr. fjárlaganna (verkleg fyrirtæki) eru veittar kr. 6654.75.

1. Til 5 fiskifyrmatsmanna, launauppbót 1924	kr.	3400.00
2. Til sjóvarnargarðsins á Siglufirði (aðgerð)	—	254.75
3. Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra	—	3000.00

Samtals kr. 6654.75

5. gr.

Til viðbótar við 18. gr. fjárlaganna (eftirlaun og styrktarfje) eru veittar kr. 2777.33.

1. Til fyrv. póstaðgreiðslumanns Friðriks Klemenssonar ..	kr.	1520.00
2. Til Sigríðar Finnbogadóttur, ekkju dr. Jóns Þorkelssonar	—	633.33
3. Til barna Hannesar sál. Hafsteins, uppeldisstyrkur fyrir árin 1923 og 1924	—	624.00

Samtals kr. 2777.33

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

23

27. júní

um

löggilding verslunarstaðar á Hellnum í Breiðuvíkurbreppi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Hellnar í Breiðuvík í Snæfellsnessýslu skal vera löggiltur verslunarstaður.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar stjórnarráðið hefir ákveðið takmörk verslunarlóðarinnar samkv. lögum nr. 61, 10. nóv. 1905, og birt í B-deild Stjórnartíðindanna.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

24
27. júní

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 62, 28. nóv. 1919, um brúargerðir.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 2. gr. A. I. bætist:

- 32. Hvítá í Borgarfirði hjá Hvítárvöllum.
- 33. Hölná í Þistilfirði.
- 34. Hafralónsá í Þistilfirði.
- 35. Selá í Vopnafirði.
- 36. Hofsa í Vopnafirði.

2. gr.

Úr 2. gr. A. falli:

Undir staflíð I. (Nýjar brýr á þjóðvegum):

- 4. Grímsá í Borgarfirði.
- 5. Reykholtisdalsá.
- 6. Norðurá í Borgarfirði, á Krókshyl.

Undir staflíð II. (Endurbygging trjebrúa á þjóðvegum):

- 2. Flóká.
- 11. Gílsá í Jökuldal.
- 12. Rjúkandi í Jökuldal.
- 13. Teigá í Jökuldal.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1926.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

um

25
27. júní

breyting á tilskipun um veiði á Íslandi, 20. júní 1849.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

Síðasti málslíður 15. gr. skal orðast svo:

Sá, er brýtur móti grein þessari, skal gjalda sektir og skaðabætur eftir
5. gr. og þar á ofan 50—150 kr. fyrir hvern sel, sem skotinn er, og renna
sektir allar að $\frac{1}{3}$ í sveitarsjóð þar, sem brot er framið, og að $\frac{2}{3}$ til upp-
ljóstrarmanns. Byssan, sem skotið er með, skal og upptæk og andvirði hennar
skift eftir sömu hlutföllum milli sömu aðilja.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

26
27. júní

L Ö G

um

aflaskýrslur.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjöörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fiskifjelag Íslands skal safna aflaskýrslum um allan þann fisk, sem veiddur er hjer við land og atlaður er til útflutnings, að undanskildum laxi og silungi.

Skal Fiskifjelaði hafa umboðsmenn í helstu veiðistöðvum landsins, til þess að taka við aflaskýrslum og senda þær til skrifstofu fjelagsins í Reykjavík eða erindreka þess.

2. gr.

Fiskifjelaði skal birta heildaraflann í aðalveiðistöðvum, landsfjórðungum eða landinu í heild sinni á hálfsmánaðarfresti, eða oftar, ef þurfa þykir.

Það skal og veita hlutaðeigandi stjórnarvöldum aðstoð sína og umboðsmanna sinna við söfnun fullnaðarskýrslna um fiskiafla.

Sömuleiðis skal Fiskifjelaginu skylt að svara fyrirspurnum frá einstökum mönnum eða fjelögum um fiski í landinu.

3. gr.

Allir árabátar eða smærri vjelaskip, sem leggja veiði sína á land óverk-
aða, skulu á viku hverri gefa skýrslu um veiði sína, sundurliðaða eftir tegundum, eftir því sem krafist verður.

Formaður og útgerðarmaður bera ábyrgð á því í sameiningu, að skýrslurnar sjeu rjettar og að þeim sje skilað á ákveðnum tíma.

4. gr.

Botnvörpungar og önnur fiskiskip, sem verka afla sinn á skipsfjöl að nokkru eða öllu leyti, skulu í hvert skifti, er þau leggja afla sinn á land, allan eða nokkurn hluta hans, tafarlaust senda skýrslu um þann hluta, sem á land er fluttur, sundurliðaða eftir því sem krafist er.

Skipstjórar á þeim skipum, sem hjer um ræðir, bera ábyrgð á, að skýrslunum sje komið til rjettra viðtakenda, ef þeir leggja aflann á land utan heimilis skipsins. Annars ber útgerðarmaður skipsins ábyrgð á, að skýrslurnar sjeu sendar. 26
27. júní

5. gr.

Hver sá, sem afla kaupir eða veitir viðtöku af útlendu skipi, skal skyldur að gefa skýrslu um það, og skal þess þá jafnframt getið, af hvaða skipi veiðin er keypt, eða af hvaða ástæðum hún er flutt á land.

6. gr.

Yfirsíldarmatsmenn skulu skyldir til að senda Fiskifjelaginu á viku hverri skýrslu um þá síld, sem söltuð er í umdæmi þeirra.

7. gr.

Síldarbræðslustöðvar skulu skyldar til að senda á viku hverri skýrslu um alla þá síld, sem þær veita viðtöku og ekki er ætluð til söltunar.

8. gr.

Vanræki einhver að gefa þær skýrslur, sem um ræðir í lögum þessum, varðar það sektum, frá 10 til 50 krónum á dag, frá þeim degi að telja, er skýrsla skal síðast gefin.

9. gr.

Fiskifjlag Íslands sjer fyrir eyðublöðum til skýrslusafnanna, hlutaðeigendum að kostnaðarlausu.

10. gr.

Með brot á lögum þessum skal fara sem ahmenn lögreglumál.

11. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

27
27. júní

L Ö G

um

að Landhelgisjórður Íslands skuli taka til starfa.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Landhelgisjórður Íslands, sem stofnaður er með lögum nr. 55 frá 1913, sbr. lög nr. 68 frá 1915 og lög nr. 34 frá 1924, skal taka til starfa. Má verja af fje hans í þessu skyni alt að 700 þúsundum króna.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon,

L Ö G

28

27. júní

um

breyting á lögum nr. 38, 20. júní 1923, um verslun með smjörlíki og líkar
iðnaðarvörur, tilbúning þeirra m. m.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 5. gr. laganna komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Atvinnumálaráðuneytið getur undanþegið ákvæðum þessarar greinar það
eða þau rjómaþú, sem fengið hefir lán úr ríkissjóði til að koma upp smjör-
líkisgerð. — Þó getur sú undanþága aldrei staðið lengri tíma en þarf til þess
að endurgreiða slíkt lán.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

29
27. júní

LÖG

um

skráning skipa.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Eigi má skip skrá á landi hjer, og óheimilt er skipi að hafa íslenskan fána, nema fullnægt sje skilyrðum þeim, er hjer segir:

1. Ef einstakur maður á skip, þá skal hann eiga ríkisfang á Íslandi og hafa átt heimilisfang á Íslandi að minsta kosti samfleytt síðasta árið, eða hafa átt heimilisfang á Íslandi að minsta kosti 5 síðustu árin.
2. Ef skip eru eign fjelags, þar sem fjelagi hver ber fulla ábyrgð á skuldum þess, þá skulu $\frac{2}{3}$ fjelaga fullnægja skilyrðum 1. tölul. um heimilisfang og ríkisfang.
3. Ef skip er eign fjelags, þar sem sumir fjelagar bera fulla ábyrgð á skuldum fjelagsins, þá skulu þeir fullnægja skilyrðum 2. tölul., en þar að auki skal fjelagið eiga heimilisfang og varnarþing hjer á landi, enda eigi hver af stjórnendum fjelagsins hluti í fjelaginu og fullnægi einnig skilyrðum 1. tölul. um heimilisfang og ríkisfang.
4. Ef skip er eign fjelags með takmarkaðri ábyrgð, eða stofnunar, þá skal fjelag eða stofnun eiga heimilisfang og varnarþing á Íslandi, enda fullnægi stjórnundur skilyrðum 1. tölul. um heimilisfang og ríkisfang, og ef fjelag er, þá skulu þeir einnig eiga hver hlut í því.

Skip þau, er lögum samkvæmt hafa verið tekin á skrá yfir íslensk skip áður en lög þessi koma til framkvæmdar, skulu þó hafa rjett til að standa á skrá og nota íslenskan fána, þótt ekki sje fullnægt skilyrðum þessarar greinar um heimilisfang eigenda eða stjórnenda.

2. gr.

Bannað er íslenskum skipum að hafa annan fána en þjóðfána Íslands, svo sem hann er ákveðinn í konungsúrskurði nr. 41, 30. nóv. 1918, sbr. konungsúrskurð nr. 1, 12. febr. 1919,

3. gr.

29

Lögsagnarumdæmi hvert á landi hjer er skipaskráningarumdæmi, en 27 júní lögreglustjórar hafa skráningu á hendi. Fjármálaráðuneytið löggildir skipaskrár í umdæmi hverju. Skulu þær vera tvær:

1. Skrá yfir skip 12—30 smálesta brutto og
2. Önnur yfir skip yfir 30 smálesta brutto.

Halda skal fjármálaráðuneytið aðalskrá ásamt efnisskrá yfir öll skip, sem skráð eru hjer á landi samkvæmt lögum þessum, enda á það úrskurðarvald um mælingu skipa og skráningu.

4. gr.

Umdæmaskrár skulu greina um hvert skip í dálki sjer:

1. Skráningarstafi skips, nafn þess, heimilisfang og smíðastöð.
2. Hverskonar skip það sje, lögun þess og aðalmál (lengd, dýpt og breidd).
3. Smálestatal skips, og með hvaða aðferð það sje reiknað.
4. Nafn, stöðu og heimildarbrjef eiganda þess. Nú eru eigendur skráðir fleiri en einn, og skal þá greina, hversu hver þeirra eigi í skipi. Ef skip er eign hlutafjelags eða stofnunar, þá skal bóka nafn þess eða hennar og heimilisfang stjórnenda og nafn útgerðarstjóra.
5. Skráningarár og skráningardag.

5. gr.

Lögreglustjóri skráir hvert skip í sína skrá (sbr. 3. gr.) í áframhaldandi töluröð (1 2 3 o. s. frv.), eftir því hvenær skráningar er beiðst.

Skip yfir 30 smalestir skal skrá þar í lögsagnarumdæmi, er eigandi vill hafa heimilisfang þess, en smærri skip þar, sem eigandi á heima. Nú eru þeir fleiri en einn (2. og 3. tölul. 1. gr.) og eiga ekki allir heima í sama lögsagnarumdæmi, og skal þá skrá skip á heimilisfangi þess, er þeir kjósa til þess.

6. gr.

Nú vill aðili láta skrá skip sitt, og skal hann þá senda lögreglustjóra, þar sem skipi er atlað heimilisfang, skriflega beiðni um það. Ef skip er þar ekki, þá skal senda beiðni til lögreglustjóra þar, sem skipið er.

Þessi skilríki skulu fylgja skráningarbeiðni:

1. Skipsmíðarskirteini, ásamt heimildarbrjefi eiganda eða eigenda, ef eigendaskifti hafa orðið að skipi síðan það var smíðað. Vera skulu skjöl þessi í frumriti og eftirriti, og skal geyma eftirrit í skjalasafni lögreglustjóra.
2. Skýrsla aðilja um önnur þau atriði, er með þarf, svo að skip megi skrá setja (sbr. 4. gr.).
3. Yfirlýsing eiganda eða eigenda (2. og 3. tölul. 1. gr.), að viðlögðum drengskap, um það, að hann eða þeir sje í raun rjettri eigandi eða eigendur skipsins, en ekki að eins í orði kveðnu, og ef eigandi er fjelag eða stofn-

29
27. júní

un (4. tölul. 1. gr.), þá skal fylgja samskonar yfirlýsing stjórnenda allra um það, að fullnægt sje skilyrðum þeim, er í 4. tölul. 1. gr. segir. Ennfremur skal fylgja drengskaparheit um það, að þjóðernis- og skráningar-skírteini skipsins skuli ekki verða notað til þess að útvega öðru skipi rjettindi skipa, skrásettra hjer á landi, nje sama skipi, ef það kemst í eign þess eða þeirra, sem ekki mega láta skrá skip sín hjer. Yfirlýsingar þessar skal annaðhvort undirrita í viðurvist lögreglustjóra þess, er skráningu annast, eða notarii publici.

Fjármálaráðuneytinu er heimilt að undanþiggja menn framlagningu þeirra skírteina, er hjer segir, ef öflun þeirra er sjerstökum erfiðleikum bundin, enda sje rjettur aðilja til að láta skrá skip sitt vafalaus og nauðsynlegar upplýsingar til þess að skráning megi fara fram með öðrum hætti fengnar.

Nú þykir lögreglustjóra grunur leika á því, að aðili fullnægi í raun rjetttri ekki skilyrðum laga þessara til að láta skrá hjer skip sitt, eða hann eigi í raun rjetttri ekki skip það, er hann vill láta skrá sem sína eign, og ber lögreglustjóra þá að láta fram fara rannsókni að hætti opinberra mála um öll þau atriði, er máli kunna að skifta.

7. gr.

Nú telur lögreglustjóri eftir atvikum að undangenginni rannsókni samkvæmt 6. gr., aðilja tvímælalaust fullnægja öllum lögmæltum skilyrðum, og skal hann þá skrásetja skipið. Annars kostar sendir lögreglustjóri fjármálaráðuneytinu skjöl þau. er í 6. gr. segir, ásamt rannsókni sinni og greinargerð um málið. Gerir ráðuneytið síðan annaðhvort, að leggja fyrir lögreglustjóra að skrá skipið, rannsaka málið betur eða neita skilmálalaust um skráningu. Nú býður ráðuneytið rækilegri rannsókni, og skal lögreglustjóri þá senda því skjölin af nýju, þegar rannsókni er lokið, enda skal þá svo með fara sem fyrr segir.

8. gr.

Nú skrásetur lögreglustjóri skip, og skal hann þá jafnskjótt sem þess er kostur senda fjármálaráðuneytinu öll þau skilríki, sem honum hafa í hendur komið samkvæmt 6. og 7. gr., mælingu skips og aðra fræðslu um það, er hann má í tje láta og máli skiftir. Skal ráðuneytið athuga mælinguna og rannsaka skilríki þau, sem send hafa verið. Ef þörf þykir, getur ráðuneytið látið nýja mælingu fram fara. Ráðuneytið getur og krafist nýrra og frekari upplýsinga um atriði, sem óljós þykja. Ef ráðuneytið telur skip ranglega skráð, þá getur það fyrirskipað rannsókni samkvæmt 6. gr. Að því búnu sker ráðuneytið úr því, svo sem í 7. gr. er mælt, hvort skráning skuli standa eða skip skuli aftur strika af skrá.

9. gr.

Nú vill aðili ekki una við úrskurð fjármálaráðuneytisins samkvæmt 7. og 8. gr., og getur hann þá lagt málið undir úrlausn dómstóla. Fer það mál

að hætti opinberra lögreglumála, bæði í hjeraði og í æðra dómi, en leysa skal með dómi úr því, hvort skrá skuli skip aðilja eða ekki. 29
27. júní

10. gr.

Nú telur fjálmálaráðuneytið skip rjettilega skráð, og tekur það þá skipið á aðalskipaskrá. Ef skipið er yfir 30 smálestir brutto, þá gefur ráðuneytið út þjóðernis- og skráningarskírteini handa skipinu í því formi, er ráðuneytið ákveður. En ef skip er minna, þá gefur ráðuneytið að eins út mælingarbrjef því til handa, nema sigla eigi því til annara landa. Fær það þá þjóðernisskírteini auk mælingarbrjefsins.

Rita skal mælingarskírteini skips og alt það, er greina skal í skipaskrá samkvæmt 4. gr., á þjóðernisskírteini. Skírteini skal síðan, ásamt fylgiskjölum, þegar senda lögreglustjóra, og bókar hann það, er með þarf, í skipaskrá, leiðrjettir smálestatal skips, ef þess gerist þörf, og ritar nafn skipstjóra, ásamt greinargerð um heimild hans til þeirrar atvinnu, á þjóðernisskírteini og fær aðilja það síðan í hendur.

Nú er skip, þegar á að skrá það, ekki í umdæmi, þar sem því er ætlað heimilisfang (sbr. 1. málsg. 6. gr.), og skal þá lögreglustjóri, er látið hefir af hendi þjóðernis- og skráningarskírteini, senda skjöl þau öll, er skráningu skipsins varða, til lögreglustjóra á heimilisfangi þess, og skal hann síðan skrá-setja skipið.

11. gr.

Á hvert skrásett skip skal marka netto smálestatal þess og skrásetningarstafi á þiljubitann við aðallestaropið að aftan, ef það má verða, en ella annarstaðar, þar sem því verður við komið og vel fer á því. Þegar merki þess eru með öllu máð af, þá verður skip ekki lengur viðurkent skrásett íslenskt skip.

Stöfum þeim, er skip fær á aðalskrá, má ekki breyta, meðan skráning stendur óhöggud. Eru þeir skráningarstafir skips, enda skal marka þá á það.

Setja skal nafn skips og heimili aftan á skip, þar sem vel ber á því, með greinilegu latnesku letri, ljósleitu með dökkum undirlit, eða dökku letri með ljósleitum undirlit. Ef nafn skips eru tvö orð eða fleiri, þá skal ávalt vera að minsta kosti eins bókstafs bil milli orðanna.

Ef skip siglir til annara landa, þá skal setja nafn þess þar að auki með sama hætti á báðar skipshliðar, enda skal, svo fljótt sem unt er, marka bæði að framan og aftan á skip, hversu djúpt það ristir, öðrum megin í desímetrum, en hinum megin í enskum fetum.

Bannað er að leyna nafni skips eða heimili eða nema brott, nema það sje gert til að forða því undan hættu í ófriði. Ekki má heldur nefna skip öðru nafni en það er skráð undir. Og eigi má breyta nafni á skrásettu skipi nema eigandaskifti verði, enda samþykki fjármálaráðuneytið breytinguna, og óbreyttir haldist skráningarstafir skipsins.

29

27. júní

12. gr.

Nú er skip byggt erlendis fyrir aðilja, er hjer má láta skrá skip sitt, eða hann verður með öðrum hætti eigandi að skipi erlendis, og má þá ekki skrá það á Íslandi fyrr en það er komið í íslenskt skráningarumdæmi.

Þó skal viðskiftafulltrúum Íslands skylt, þegar svo er ástatt, að gefa út þjóðernisskírteini til bráðabirgða, enda hafi þeir í hendur fengið skilríki þau, er í 6. gr. getur, og skal það gilda sem venjulegt þjóðernisskírteini, þó ekki lengur en þar til skipið kemur fyrsta sinn á íslenska höfn, enda sje skírteini skilað lögreglustjóra í því umdæmi, og aldrei lengur en tvö ár, nema samþykki fjármálaráðuneytis komi til.

Jafnskjótt sem viðskiftafulltrúi gefur út þjóðernisskírteini, sendir hann fjármálaráðuneytinu eftirrit af því.

Í þjóðernisskírteini til bráðabirgða skal greina:

1. Nafn skips og hverskonar skip það sje.
2. Hvar og hvenær skip sje byggt eða keypt, og nafn eiganda eða eigenda samkvæmt kaupbrjefi eða öðru heimildarskjali.
3. Nafn skipstjóra.
4. Svo nákvæmar upplýsingar sem fá má um smálestatal skips, lögun þess og lýsing.
5. Hversu lengi skírteinið skuli gilda.

Nú er skip, sem skrásett er á Íslandi, smíðað upp erlendis, og er skipstjóra þá rjett að krefjast þess af næsta viðskiftafulltrúa Íslands, að hann fái honum í hendur skírteini, er veiti honum heimild til að nota þjóðernis- og skrásetningarskírteini sitt eftir sem áður, þangað til hann kemur í íslenska höfn, þar sem rannsaka má, hvort skipi hafi verið svo breytt, að gefa þurfi út nýtt þjóðernisskírteini. Þó getur skírteini viðskiftafulltrúa ekki lengur gilt en tvö ár, nema sjerstakt samþykki fjármálaráðuneytisins komi til.

13. gr.

Þjóðernis- og skráningaskírteini skal ávalt fylgja skipi, enda skal sýna það við tollafgreiðslu skips samkvæmt kröfu yfirvalda og fyrirliða landvarnarskipa eða viðskiftafulltrúa landsins erlendis. Bannað er að rita nokkuð á skírteini eða breyta nokkru í því, nema lögreglustjóri, þar sem skip er skrásett, geri það, eða viðskiftafulltrúi landsins erlendis.

14. gr.

Nýtt þjóðernisskírteini skal gefa út í stað eldra, ef þess er krafist, enda sje eldra skírteini skilað aftur um leið:

1. Ef nafni skips er breytt.
2. Ef viðskiftafulltrúi hefir gefið út þjóðernisskírteini til bráðabirgða. Rannsaka skal þá eftir þörfum öll atriði, er skráningu varða, svo sem í 6. sbr. 7. gr. segir.

3. Ef þjóðernisskírteini glatast. Nú glatast skírteini erlendis, og gefur þá **29** viðskiftafulltrúi landsins þar út þjóðernisskírteini til bráðabirgða (sbr. 12. 27. júní gr.), og skal þar frá því skýrt, hvers vegna skírteinið sje útgefið. Skal sá, er biður um skírteinið, gefa skýrslu um það, hvernig það hefir glatast.
4. Ef skrásettu skipi er breytt svo, að það svarar ekki lengur til þess, er í þjóðernisskírteini þess stendur um það, hverskonar skip það sje, smálesta-tal þess eða lýsing að öðru stendur ekki heima, þá skal skrá skip af nýju, nema hallkvamara þyki að skrá breytingarnar á skírteinið. Ef breyting er skráð á skírteini, sendir lögreglustjóri fjármálaráðuneyti þegar skýrslu um það.
5. Ef aðili fer annars fram á að fá nýtt skírteini.
6. Ef skrásett skip tekur heimilisfang í öðru skráningarumdæmi. Aðili skýrir þá lögreglustjóra, þar sem skip var skráð, frá ósk sinni um flutninginn, en hann sendir lögreglustjóra á hinu nýja heimili skipsins skjölin, og verður skipið svo skrásett af nýju.

15. gr.

Ef eigendaskifti verða að skipi eða skipshluta, enda glati skip ekki fyrir það rjetti til að sigla undir íslenskum fána, eða skipstjóraskifti verða, eða ef breyting verður á einhverjum þeirra atriða, sem skrásett eru samkvæt 4. gr., þá ber eiganda eða eigendum, og ef eigendaskifti hafa orðið, bæði fyrirverandi og núveranda eiganda, að skýra lögreglustjóra, þar sem skip er skráð, frá því innan 4 vikna, ásamt sönnunum fyrir heimild sinni og þeim öðrum skilríkjum, sem nauðsyn er á, svo að skráin verði leiðrjett samkvæmt því.

Skal svo skrá breytingarnar á þjóðernis- og skráningarskírteini skipsins, nema út verði gefið nýtt skírteini.

Nú verða slíkar breytingar, sem hjer segir, erlendis, og skal þá næsti viðskiftafulltrúi landsins rita þær á skírteinið og senda fjármálaráðuneytinu þegar skýrslu um þær.

Rjett er, að rannsókn samkvæmt 6. sbr. 7. gr. fari fram um öll þau atriði, er eigendaskifti eftir þessari grein varða.

16. gr.

Strika skal skip af skrá og skila skal lögreglustjóra þegar þjóðernis-skírteini skips, ef þess er kostur, ásamt skriflegri skýrslu um atburði:

1. Ef skip ferst, er höggið upp eða ónýtt með öðrum hætti. Nú fer svo um skip erlendis, og skal þá skila viðskiftafulltrúa Íslands þar þjóðernis-skírteini þess, en hann sendir það síðan fjármálaráðuneytinu ásamt skýrslu um atburði.
2. Ef skip eða skipshluti verður eign manns, fjelags eða stofnunar og fyrir-gerir þess vegna rjetti til að nota íslenskan fána. Er þá eiganda eða eigendum skylt, að sama hætti sem í 15. gr. segir, að skýra lögreglustjóra frá

29
27. júní

breytingunni innan 4 vikna frá því er hún varð. Ef eigendaskifti verða erlendis, ber skipstjóra eða eiganda að skýra næsta viðskiftafulltrúa Íslands frá þeim og skila honum skírteininu og öðrum skjölum skipsins, enda skal hann senda fjármálaráðuneytinu þau svo fljótt sem þess er kostur. Þar, sem enginn viðskiftafultrúi er fyrir hönd Íslands, skal skipstjóri eða eigandi skips útvega vottorð embættismanns, er löggildur sje að þarlands-lögum til þess að láta slík vottorð af hendi, um breytinguna, og senda skjölin síðan fjármálaráðuneytinu. Nú verða eigendaskifti að skipi eða skipshluta vegna skifta á búi eða uppboðssölu, og skal þá skiftaráðandi eða uppboðshaldari, og ef breytingin varð erlendis, viðskiftafultrúi landsins þar, gera það, sem með þarf.

3. Ef skip er dæmt óbætandi erlendis, þá skal enn svo með fara sem áður er sagt.

Nú er þjóðernisskírteini ekki skilað og skip er enn til, og skal þá ógilda skírteini með auglýsingu í Lögbirtingablaðinu.

17. gr.

Lögreglustjóri skýrir fjármálaráðuneytinu jafnskjótt sem unt er frá hverri þeirri breytingu, sem í 15. og 16. gr. segir.

Nú verður ágreiningur um rjett aðilja til að hafa skip áfram skrásett á Íslandi, eða grunur kemur upp um það, að sá rjettur sje glataður eða hafi aldrei verið til, nema í orði kveðnu, og skal þá lögreglustjóri skýra fjármálaráðuneytinu frá því svo fljótt sem auðið er, enda fer um rannsókn þess máls og úrskurð eins og í 6., 7. og 9. gr. segir.

18. gr.

Ef eigandi æskir þess og sjerstök ástæða er til þess, þá getur fjármálaráðuneytið veitt skipi, sem heima á hjer á landi, leiðarbrjef til þess að fara hjer hafna á milli áður en það sje skrásett, enda hefir slíkt leiðarbrjef sama gildi hjer við land sem þjóðernis- og skrásetningarskírteini.

Ennfremur er fjármálaráðuneytinu rjett að veita skipi, ef nauðsyn ber til að það fari þegar til útlanda, þjóðernisskírteini til bráðabirgða til siglinga þangað, enda hafi ráðuneytið fengið í hendur skráningarskjöl skips, en þó brestur eitthvað á til þess, að skráning megi þegar fram fara. Í bráðabirgðaskírteini skal greina öll þau atriði, sem í 12. gr. 1.—5. tölul. getur. Bráðabirgðaskírteinið gildir ekki lengur en 2 ár, en þó getur ráðuneytið lengt frestinn, ef sjerstakar ástæður hamla skráningu skipsins. Um leið og skip fær bráðabirgðaskírteini, skal marka á það smálestatil og skrásetningarstafi eftir 11. gr.

19. gr.

Lögreglustjóra er skylt að láta í tje, gegn 5 króna endurgjaldi fyrir hvert skip, ágrip úr skipaskrá. Fjármálaráðuneytið lætur og í tje, með sömu

skilyrðum, staðfest eftirrit af þjóðernis- og skrásetningarskírteinum og mælingarbrjefum. Greina skal á eftirriti, hvers vegna það var af hendi látið. 29
27. júní

20. gr.

Það varðar sektum, 100—200 kr. á hverja brutto smálest skips:

1. Ef aðili, eða umboðsmaður hans, útvegar skráningu á skipi eða þjóðernis- og skrásetningarskírteini með vísvitandi röngum skýrslum, enda þótt hann bresti skilyrði 1. gr. laga þessara til þess að láta skrá skipið hjer.
2. Ef aðili, eða umboðsmaður hans, leynir eða vanrækir að skýra frá breytingum þeim á högum sínum eða sameigenda sinna, er valda missi þeirra skilyrða, er í 1. gr. segir.
3. Ef aðili, sem fengið hefir skip skráð með þeim hætti, sem í 1. tölul. segir, áður en lög þessi öðlast gildi, heldur áfram að hafa það á skrá hjer eftir að lögin eru komin til framkvæmdar.

Nú hefir aðili, eða umboðsmaður hans, framið annað refsivert athæfi til þess að koma fram brotum þeim, er í 1.—3. tölul. greinar þessarar segir, svo sem skjalafals, og skal hann þá jafnframt sæta lögmælti refsingu fyrir það athæfi.

21. gr.

Það varðar 50—100 kr. sektum á hverja brutto smálest skips, ef aðili, eða umboðsmaður hans, fremur nokkra þá athöfn, er miðar til að koma í framkvæmd þeim verknaði, er í 1. tölul. 20. gr. segir, en það tekst ekki.

Ákvæði síðustu málsg. 20. gr. eiga hjer við.

22. gr.

Skip, ásamt veiðarfærum og afla, ef því er að skifta, er að veði til tryggingar sektum og málskostnaði vegna brota eftir 20. og 21. gr., enda má kyrsetja veðið og selja síðan, að undangengnu fjárnámi, til lúkningar hvorstveggja.

23. gr.

Ef aðili útvegar sjer annars eða lætur útvega sjer ranglega skráningu á skipi sínu, þjóðernis- og skráningarskírteini eða leiðarbrjef (18. gr.), vanrækir skyldur sínar samkvæmt 2., 11., 12., 13., 14., 15. eða 16. gr. laga þessara eða brýtur þær með öðrum hætti, eða brýtur fyrirmæli í reglugerð, er stjórnarvöld setja samkvæmt lögum þessum, þá varðar það sektum, alt að 2000 kr., enda liggi ekki þyngri refsing við samkvæmt öðrum lögum.

24. gr.

Taka má sektir eftir lögum þessum fjárnámi í búi hinna seku, enda ábyrgist eigandi skips eða eigendur, ef fleiri eiga skip en einn, allir fyrir

29 einn og einn fyrir alla greiðslu sekta. Sama er um stjórnendur fjelaga og 27. júní stofnana.

25. gr.

Fjármálaráðuneytið setur reglur um framkvæmd laga þessara, að því leyti sem þess verður þörf og innan þeirra takmarka, sem í þeim eru sett.

26. gr.

Mál vegna brota á lögum þessum og reglum, settum samkvæmt 25. gr., skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

Sektir fyrir brot á lögum þessum og reglum þeim, er í 25. gr. segir, skulu renna í ríkissjóð.

27. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1925, og eru þá jafnframt úr gildi numin lög nr. 70, 28. nóv. 1919, um skrásetning skipa.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

30

27. júní

L Ö G

um

selaskot á Breiðafirði og uppdráp.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Öll selaskot skulu hjer eftir bönnuð á Breiðafirði og fjörðum þeim, sem inn úr honum ganga, fyrir innan línu, sem hugsast dregin frá Eyrarfjalli,

suðnan Breiðafjarðar, í Stagley og frá Stagley hálfa mílu frá Oddbjarnarskeri 30
nyrðra í Bjargtanga í Barðastrandarsýslu. 27. júní

Undanþegið þessu banni er þó svæði á Hvammsfirði, er liggur fyrir utan línu úr Ljárósum í Teigshyrnu og innan línu þaðan í Hólmlátursborgir.

Í selalátrum á bannsvæðinu er engum öðrum en eigendum eða umráðamönnum látranna heimilt að rota seli eða drepa uppi.

2. gr.

Brot gegn 1. gr. varða sektum og skaðabótum eftir 5., 15. og 16. gr. í tilskipun 20. júní 1849, þó svo, að viðbótarsekt sú, sem ákveðin er í niðurlagi 15. gr., skal vera 50—150 kr. fyrir hvern sel, sem skotin er eða uppi drepinn, og renna að $\frac{1}{3}$ í sveitarsjóð þar, sem brot er framið, og að $\frac{2}{3}$ til uppljóstrarmanns. Byssan, sem skotið er með, skal og upptæk og andvirði hennar skift eftir sömu hlutföllum milli sömu aðilja.

3. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 32, 16. des. 1885, um selaskot á Breiðafirði.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

einkenning fiskiskipa.

31

27. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Öll skip, íslensk sem erlend, sem ætluð eru til fiskiveiða, skulu bera á sjer glögt heiti sitt og heimilisfang, er þau koma í íslenska landhelgi eða hafast þar við.

31 Botnvörpuskip og önnur fiskiskip, sem knúin eru eimorku, skulu bera
27. júní nafn sitt og heimilisfang á afturstafni, enda skal setja nafn skips og önnur einkennismerki beggja megin á framstafn. Sleppa má nafni skipsins á framstafni, ef einkennismerki skipsins eru sett þar samskonar og þau, er segir í samningum þeim, er um getur í næstu málsgrein hér á eftir.

Nú er skip svo merkt, sem segir í samningi 6. maí 1882 um fiskiveiðar í Englandshafi, eða eins og mælt er í samningi 24. júní 1901 um fiskiveiðagæslu utan landhelgi við Ísland og Færeyjar, og skal þá sú merking talin nægileg.

2. gr.

Bannað er að afmá einkenni þau, er í 1. gr. segir, eða afbaka þau, gera þau óþekkjanleg, hylja þau eða dylja, meðan skip er í íslenskri landhelgi.

3. gr.

Það varðar sektum, frá 50—2000 kr., ef fiskiskip kemur í íslenska landhelgi, eða hefst þar við, án þess að hafa á sjer merki þau, er í 1. gr. segir, eða ef brotið er af ásettu ráði bann það, er í 2. gr. getur. Nú á botnvörpuskip hlut að máli, og skal þá svo með fara, sem slíkt skip hefði verið í landhelgi og hefði komið veiðarfærum sínum ólöglega fyrir.

Nú verða fyrirmæli laga þessara um merkingu skipa brotin, án þess að ásetningsbrot verði talið, og liggur þá alt að 400 kr. sekt við því.

Nú veiðir skip heimildarlaust í íslenskri landhelgi með vísvitandi duldu, afmáðum eða afbökuðum merkjum (sbr. 1. gr.), og skal þá ákveða refsingu fyrir brot þessi í einu lagi, en hækka skal sekt fyrir heimildarlausu veiði um alt að helmingi, og ekki má sekt lægri vera en sem svarar hæstu sekt fyrir fiskiveiðabrotið, ef gufuskip á hlut að máli.

4. gr.

Mál vegna brota á lögum þessum sæta meðferð almennra lögreglumála.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í landhelgissjóð. Til tryggingar greiðslu sekta og málskostnaðar má kyrsetja skip og síðan selja, að undan- genginni aðför, til lúkningar hvorstveggja.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

32

27 júní

um

breyting á lögum nr. 38, 27. júní 1921, um vörutoll.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

Á eftir „akkerisvindum“ í 2. lið 1. greinar laganna bætist: netum, lóð-
arbelgjum, önglum, öngultaumum, blásteini, bjarghringjum, björgunarbeltum,
barkalit, botnrúllum, söltuðum húðum, körfum til uppskipunar, girðinganet-
um, hampi, garni til fiskumbúða, botnvörpuhlerum og efni í þá, skipaskrúf-
um (úr járn), bátsuglum (Davider), togvindum (trawlwinch), veiðarfæralás-
um allskonar, botnrúllukeðjum, stýriskeðjum, blýlóðum, mómylsnu, glauker-
salti, steinmulningi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

33
27. júní

LÖG

um

viðauka við lög nr. 22, frá 8. okt. 1883, um bæjarstjórn á Akureyri.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir 1. málsgrein 2. gr. komi ný málsgrein, svo hljóðandi:
Hlutfallskosningu skal viðhafa við kosningar nefnda, ef að minsta kosti
3 bæjarfulltrúar krefjast þess.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og getur bæjarstjórnin þá samþykkt að
láta fara fram að nýju kosningar í allar fastanefndir.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

LÖG

um

34

27. júní

breyting á lögum nr. 34, 6. nóv. 1902 [Sóttvarnalög].

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

6. gr. laga nr. 34 frá 1902 skal orða þannig:

Í Reykjavík skal vera sóttvarnarhús fyrir alt landið, er sje jafnan til taks með öllum útbúnaði til þess að taka við sjúkum mönnum frá aðkomu-skipum, ef þörf gerist að sóttkvía þá. Sóttvarnarnefndin í Reykjavík skal hafa umsjón yfir húsinu, annast viðhald á því og öllum útbúnaði þess og ráða þjónustufólk eftir þörfum, er jafnan sje til taks.

Bæjarlæknirinn í Reykjavík annast lækningu þeirra sjúklinga, sem hafð-ir eru í sóttvarnarhúsinu, nema heilbrigðisstjórnin skipi til þess annan lækni.

Heilbrigðisstjórnin setur reglur um afnot þessa sóttvarnarhúss.

2. gr.

Síðari málsgrein 12. gr. skal orða þannig:

Sje aftur á móti svo ástatt, sem sagt er í 11. gr. 3, má skipið ekki leita hafnar annarsstaðar en í Reykjavík, nema það sje til neytt.

3. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að gefa út afsal til hlutaðeigandi kaupstaða fyrir sóttvarnarhúsunum á Ísafirði, Akureyri og Seyðisfirði, án þess nokkurt endurgjald komi fyrir þau, með þeim skilyrðum, að á Ísafirði verði settur í nýja spítalann sötthreinsunarofn, er sje fullnægjandi að álitu landlæknis, að á Akureyri verði sóttvarnarhúsið haft fyrir farsóttahús, og að á Seyðisfirði verði andvirði fyrir sóttvarnarhúsið varið til aðgerðar á bæjarspítalanum þar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

35
27. júní

LÖG

um

styrkveiting til handa íslenskum stúdentum við erlenda háskóla.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Heimilt er ráðherra að veita, samkvæmt tillögum þar til kvaddrar nefndar, styrk til náms við erlenda háskóla íslenskum stúdentum, allt að 4 á ári, enda hafi þeir lokið stúdentsprófi hjer á landi með fyrstu eða annari einkunn. Nefndina skipa 3 menn, rektor mentaskólans og 2 menn aðrir, og sje annar kosinn af háskólaráði, en hinn af stúdentaráðinu; skulu þeir kosnir til tveggja ára, og ganga þeir úr nefndinni sitt árið hvor, í fyrsta sinni eftir hlutkesti.

2. gr.

Styrkurinn veitist til 4 ára, allt að 1200 kr. á ári, og að öðru leyti með skilyrðum þeim, er segir í lögum þessum og sett kunna að verða í reglugerð eða á annan hátt af ráðherra.

3. gr.

Styrkurinn skal að jafnaði veittur þeim stúdentum einum, er lokið hafa stúdentsprófi á því ári, er styrkurinn er veittur.

Styrkinn má að eins veita reglusömum og ástundunarsömum stúdentum, og að öðru jöfnu skulu þeir stúdentar ganga fyrir, sem mest þarfnast styrks fyrir fátæktar sakir.

Að öðru leyti setur ráðherra reglur um styrkveitingar þessar, svo sem um það, hvernig umsóknum um styrkinn skuli hagað, hverjar sönnur stúdentar skuli færa á það, að þeir noti vel styrkinn; ennfremur um það, fyrir hverjar sakir þeir missi styrkinn, og þesskonar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

L Ö G

36

27. júní

um

skiftingu ísafjarðarprestakalls í tvö prestaköll.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

Hólssókn í Norður-Ísafjarðarprófastsdæmi skal vera sjerstakt prestakall.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

L Ö G

37

27. júní

um

breyting á lögum nr. 2, frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til
þess að innheimta ýmsa tolla og gjöld með 25% gengisviðauka.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað orðanna í upphafi 1. gr. laganna: „Á meðan gengi á sterlings-
pundi er skráð í Reykjavík á 25 krónur eða þar yfir, veitist ríkisstjórninni
heimild til þess að“ skal koma:

Ríkisstjórninni skal heimilt til ársloka 1927 að,

37
27. júní

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

38
27. júní

LÖG

um

breyting á lögum nr. 54, 27. júní 1921, um sölu á prestsmötu.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

2. gr. laganna skal orða svo:

Sá, er kaups beiðist á prestsmötu, sendir beiðni um það til landsstjórnarinnar. Verð prestsmötu ákveður svo landsstjórnin þannig, að 5% af verðhæðinni veiti sömu vaxtaupphæð, sem ákvæðisverð prestsmötugjalds nemur, sbr. 5.—7. gr. laga nr. 46, 16. nóv. 1907, um laun sóknarpresta. Kaup skulu síðan gerð áður ár sje liðið frá því, er kaupbeiðnin kom til landsstjórnarinnar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon,

L Ö G

um

39

27. júní

heimild fyrir bæjar- og sveitarstjórnir til að skylda unglinga til sundnáms.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Ganta, hertogi í Sljesvik, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í kaupstöðum eða sveitarfjelögum, þar sem sund er kent á kostnað hins opinbera, skal bæjar- og sveitarstjórnun heimilt með reglugerð, er stjórnarráðið staðfestir, að gera öllum heimilisföstum unglingum frá 12—16 ára að aldri innan síns umdæmis skylt að stunda sundnám alt að 4 mánuðum samtals. Þó skal jafnan undanþiggja þá unglinga sundnámsskyldu, sem að dómi sundkennara eru sæmilega syndir, ef þess er óskað.

2. gr.

Undanþegnir sundnámsskyldu skulu þeir, sem sanna með læknisvottorði, að þeir megi ekki stunda sundnám sökum heilsubrestra.

3. gr.

Í reglugerð má ákveða sektir fyrir brot gegn henni.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon,

40
27. júní

LÖG

um

stofnun dócentsembættis við heimspekisdeild Háskóla Íslands.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Í heimspekisdeild Háskóla Íslands skal auk þriggja prófessora vera
einn dócent. Dócentinn kennir málfræði og sögu íslenskrar tungu í sambandi
við almenna málsögu.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. október 1925.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

L Ö G

41

27. júní

um

breyting á lögum nr. 51, 27. júní 1921, um lífeyrissjóð embættismanna
og ekkna þeirra.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 4. grein laga nr. 51, 27. júní 1921, um lífeyrissjóð embættis-
manna og ekkna þeirra, kemur ný málsgrein, er svo hljóðar:

Eftir sömu reglum fá starfsstúlkur landssímans endurgreidd iðgjöld sín,
er þær fara úr þjónustu símans, án þess að þeim sje vikið úr þjónustunni,
enda láti þær ekki af starfinu með rjetti til lífeyris samkvæmt lögum þessum.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

42

27. júní

LÖG

um

samþykkt á landsreikningnum 1923.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

	Áætlun	Reikningur
	kr.	kr.
I. Tekjur:		
1. Fasteignaskattur	210000,00	221489,73
2. Tekju- og eignarskattur	900000,00	781739,11
3. Aukatekjur	250000,00	300144,62
4. Erfðafjárskattur	55000,00	44223,25
5. Vitagjald	150000,00	196547,20
6. Leyfisbrjefagjöld	10000,00	14120,01
7. Útflutningsgjald	600000,00	882445,89
8. Áfengistollur	250000,00	497498,72
9. Tóbakstollur	500000,00	434384,00
10. Kaffi- og sykurtollur	800000,00	825076,53
11. Vörutollur	1000000,00	1050893,96
12. Annað aðflutningsgjald	60000,00	111691,49
13. Gjald af brjóstsykurs- og konfektgerð ..	20000,00	15675,94
14. Stimpilgjald	500000,00	314609,01
15. Lestagjald	40000,00	35869,50
16. Pósttekjur	400000,00	410411,00
17. Símatekjur	1075000,00	1017153,34
18. Tóbakseinkasala	200000,00	200000,00
19. Skólagjöld	5000,00	6850,00
20. Tekjur af fasteignum og af skipum	190050,00	249916,22
21. Tekjur af bönkum, Ræktunarsjóði, verð- brjefum o. fl.	576000,00	879925,82
22. Óvissar tekjur, ýmislegar greiðslur og end- urgjöld	22400,00	186176,85
Flyt	7813450,00	8676842,19

		42 27. júní	
		Áætlun	Reikningur
		kr.	kr.
	Flutt	7813450,00	8676842,19
23.	Tekjur samkvæmt sjerstökum lögum og þingsályktunum		328828,29
24.	Innborgað af útistandandi upphæðum frá f. á.		31494,23
25.	Aukið skipalán í Handelsbanken		25000,00
26.	Auknar lausar skuldir		1491161,35
27.	Eytt af sjóði		582493,06
Samtals		7813450,00	11135819,12

		Fjárveiting	Reikningur
		kr.	kr.
II. Gjöld:			
1.	Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans	1709313,95	2057020,11
2.	Borðfje Hans Hátignar konungsins	60000,00	60000,00
3.	Kostnaður við Alþingi og yfirskoðun landsreikninganna	223000,00	248681,42
4.	Til ráðuneytisins o. fl.:		
	A. Ráðuneytið o. fl.	182280,00	181777,29
	B. Hagstofan	47800,00	46290,28
	C. Gjöld í Kaupmannahöfn	67500,00	78554,85
5.	A. Dómgæsla og lögreglustjórn	439820,00	428604,68
	B. Ýmisleg útgjöld	163600,00	259274,60
6.	Læknaskipun og heilbrigðismál	695556,00	675470,91
7.	Til samgöngumála:		
	A. Póstmál	422900,00	448741,36
	B. Vegabætur	330940,00	360831,62
	C. Samgöngur á sjó	300000,00	286500,00
	D. Hraðskeyta- og talsímasamband	766100,00	1099863,26
	E. Vitamál	120600,00	147680,17
8.	Til kirkju- og kenslumála:		
	A. Andlega stjettin	295308,28	333141,75
	B. Kenslumál	1009880,00	1026831,89
Flyt		6834598,23	7739264,19

42

27. júní

	Fjárfveiting	Reikningur
	kr.	kr.
Flutt	6834598,23	7739264,19
9. Til vísinda, bókmenta og lista	219150,00	208101,34
10. Til verklegra fyrirtækja	561920,00	520486,98
11. Skyndilán og lögboðnar fyrirframgreiðslur	4000,00	
12. Eftirlaun og styrktarfje	202660,99	180993,85
13. Óviss útgjöld	100000,00	405094,28
14. Fjárgreiðslur samkvæmt lögum, fjáráuka- lögum og þingsályktunum		2081878,48
Samtals	7922329,22	11135819,12

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

43

27. júní

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1923.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sjesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem talin eru í fjárlögunum 1923, eru veittar kr. 1110333,71 til gjalda þeirra, sem tilfærð eru í 2.—9. gr. hjer á eftir.

2. gr.

43

27. júní

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

A. Ráðuneytið o. fl.

2. Utanfarir ráðherra	kr.	4903,05	
4. Annar kostnaður	—	8462,85	
5. Ríkisfjehirðisstörf	—	5476,25	
6. Umbætur og viðhald á stjórnarráðshúsinu	—	1328,26	
			kr. 20170,41

B. Hagstofan.

3. Pappír o. fl.	kr.	9,59	
4. Prentun eyðublaða	—	0,71	
5. Húsaleiga o. fl.	—	455,77	
			— 466,07

C. Sendiherra o. fl.

1. d. Skrifstofuhald	kr.	3759,42	
3. Ríkisráðskostnaður	—	1979,99	
4. Sambandslaganefnd	—	5315,45	
			— 11054,86

Samtals kr. 31691,34

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:

A. Dómgæsla og lögreglustjórnr.

1. c. Annar kostnaður	kr.	565,15	
5. a. Laun fulltrúa o. fl.	—	776,00	
b. Laun tollvarða	—	5880,00	
d. Hiti og ljós	—	486,83	
e. Ýms útgjöld	—	1778,11	
6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta	—	11545,00	
7. Hegningarhúsið í Reykjavík o. fl.	—	3041,31	
9. Sjóðómsmenn	—	572,00	
			— 24644,40

Flyt kr. 24644,40

43		B. Ýmisleg gjöld.		Fluttar	kr. 24644,40
27. júní	1. b.	Pappír og prentun	kr. 5696,85		
	2. a.	Endurgjald handa embættismönnum fyrir burðareyri undir embættisbrjef	— 5235,15		
	3.	Brúnaábyrgðargjöld o. fl.	— 13459,11		
	6.	Landhelgisgæsla	— 75237,33		
	7.	Yfirséðanefndir	— 9057,57		
				—	108686,01
				Samtals	kr. 133330,41

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

8.	Geislalækningastofa	kr.	2917,21	
11.	Geðveikrahælið á Kleppi	—	4185,18	
12.	Heilsuhælið á Vífilstöðum	—	4530,00	
13. a.	Sjúkrahús og sjúkraskýli	—	5094,38	
b.	Bólusetningarkostnaður	—	1226,85	
c.	Varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma	—	20974,15	
d.	Varnir gegn því að næmir sjúkdómar berist til Íslands	—	766,72	
f.	Heilbrigðiseftirlit með alþýðuskólum ..	—	520,10	
				— 40214,59
				Samtals kr. 40214,59

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:

A. Póstmál.

3. c.	Húsaleiga utan Reykjavíkur	kr. 7881,67		
d	Önnur gjöld	— 34484,88		
				kr. 42366,55

B. Vegabætur.

I.	3.	Ferðakostnaður og fæðispeningar ..	kr.	1169,75	
	4.	Aðstoðarmenn og mælingar	—	1872,71	
	5.	Skrifstofukostnaður	—	1731,98	
II.	4.	Hvammstangabraut	—	4452,22	
	5.	Viðhald flutningabrauta	—	12400,00	
	6.	Holtavegurinn	—	12478,41	
III.	5.	Vegabætur og viðhald	—	24674,15	
V.	1.	Áhöld	—	523,85	
					— 59303,07

Flyt kr. 59303,07

Fluttar kr. 59303,07

C. Samgöngur á sjó.

43

2. Bataferðir á flóum og víðar — 1500,00 27. júní

D. Hraðskeyta- og talsímasamband

II. Viðauki símakerfa	kr. 117412,53
III. 2. Aðalskrifstofa landsímans	— 1773,49
4. Þráðlausa stöðin í Reykjavík	— 3256,18
5. Bæjarsíminn í Reykjavík	— 147708,15
6. Áhaldahúsið í Reykjavík	— 297,25
7. Ritsímastöðin á Akureyri o. fl.	— 8005,63
9. Ritsímastöðin á Ísafirði o. fl.	— 949,20
10. Símastöðin á Borðeyri	— 4601,38
12. Símastöðin í Vestmannaeyjum	— 2303,45
14. Aukaritsímaþjónusta	— 363,88
17. Eftirlitsstöðvar o. fl.	— 20593,53
Gengismunur	— 803,18
V. Viðbót og viðhald stöðvanna	— 16457,54
VI. Kostnaður við ferðalög	— 507,40
VIII. Alþjóðaskrifstofan í Bern	— 830,15
	— 325862,94

E. Vitamál.

I. 3. Skrifstofuhald	kr. 491,28
4. Ferðakostnaður og fæðispeningar	— 74,20
III. Rekstrarkostnaður vitanna	— 7361,26
IV. Hvanneyjarvitinn	— 5847,94
VII. Ýmislegt	— 16133,70
VIII. Til byggingar Svalbarðseyrar- og Hjalt- eyrarvita	— 20564,15
	— 50472,53

Samtals kr. 479505,09

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

A. Andlega stjettin.

6. Til raflagningar í dómkirkjuna í Reykjavík kr. 2091,25

B. Kenslumál.

I. Háskólinn:

b. Kennari í sögu og málfræði kr. 100,00

g. 3. Ýms gjöld — 8169,39

8269,39

Flyt kr. 10360,64

43	Flutt kr. 10360,64
27. júní	II Námsstyrkur til íslenskra stúdenta í erlendum skólum .. — 21978,05
III. Mentaskólinn:	
b. 2. Eldiviður og ljós	kr. 2826,66
3. Skólahúsið utan og innan	— 1883,92
4. Tímakensla og prófdómendur	— 11507,25
9. Ýmisleg útgjöld	— 994,25
11. Áhöld við fimleikakenslu	— 82,00
12. Verðlaunabækur	— 45,20
— 17339,28	
IV. Gagnfræðaskólinn á Akureyri:	
b. 2. Tímakensla	kr. 1159,00
4. Eldiviður og ljós	— 2058,13
8. Ýms gjöld	— 667,77
— 3884,90	
V. Kennaraskólinn:	
b. 1. Tímakensla	kr. 2370,00
3. Bækur og áhöld	— 29,93
5. Viðhald	— 192,77
6. Ýms gjöld	— 642,91
— 3235,61	
VI. Stýrimannaskólinn:	
b. 1. Tímakensla	kr. 114,00
3. Ýms gjöld	— 741,08
— 855,08	
VII. Vjelstjóraskólinn:	
b. 2. Ljós og hiti	kr. 394,46
3. Ýmislegur kostnaður	— 625,78
4. Húsnæði, ljós og hiti skólastjóra ..	— 500,00
— 1520,24	
VIII. Bændakensla:	
1. c. 2. Kensluáhöld	kr. 329,81
3. Eldiviður og ljós	— 1509,45
4. Ýms útgjöld	— 537,91
2. c. 3. Eldiviður og ljós	— 152,77
4. Ýms útgjöld	— 1770,91
3. b. Aðstoðarkensla	— 200,00
c. 4. Ýms útgjöld	— 2200,00
— 6700,85	
Flyt kr. 65874,65	

Fluttar kr. 65874,65 **43**
27. júní

XI. Yfirsetukvennaskólinn:

2. b. Annar kostnaður	kr.	1628,37
3. Styrkur til námskvenna	—	3800,00
4. Húsaleiga, hiti, ljós o. fl.	—	135,00
		5563,37

XVII. Kensla heyrnar- og málleysingja:

a.—b. Fæði nemenda, utanfararstyrkur forstöðukonu		
o. fl.	—	8281,45

Samtals kr. 79719,47

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

21. a. Skáld og listamenn	kr.	80,43
---------------------------------	-----	-------

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

8. Útflutningur hrossa	kr.	536,75
13. e. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	—	2186,98
14. Markaðsleit fyrir fiskiafurðir erlendis	—	17011,40
38. Til sjóvarnargarðs á Siglufirði	—	2582,42
39. Til Skeiðaáveitunnar	—	18380,55
	kr.	40698,10

Samtals kr. 40698,10

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

Óviss gjöld	kr.	305094,28
-------------------	-----	-----------

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson,

44
27. júní

L Ö G

um

slysatryggingar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Skýlt er að tryggja gegn slysum samkvæmt ákvæðum þessara laga:

1. Sjómenn, þá er hjer greinir:
 - a. Farnenn og fiskimenn, er lögskráðir eru á íslensk skip.
 - b. Fiskimenn á vjelbátum og róðrarbátum, er stunda fiskiveiðar 1 mánuð í senn á ári eða lengur.
2. Verkamenn og starfsmenn, sem vinna fyrir kaup í þeim atvinnugreinum, sem hjer eru taldar:
 - a. Ferming og afferming skipa og báta, svo og vöruhúsvinna og vöruflutningar í sambandi þar við.
 - b. Vinna í verksmiðjum og verkstaðum, þar með talið gas- og rafmagnsframleiðsla, vinna í sláturhúsum, námugróftur, enn fremur fiskverkun, ísvinna og vinna við rafmagnsleiðslur, þar sem 5 manns eða fleiri vinna eða aflvjarlar eru notaðar að staðaldri.
 - c. Húsabyggingar, bæði smíði nýrra húsa og viðbætur og breytingar á eldri húsum, nema um venjuleg bæjarhús eða útihús í sveitum sje að ræða.
 - d. Vegagerð, brúargerð, hafnargerð, vitabyggingar, símalagningar og viðgerðir, svo og vinna við vatnsleiðslur og gasleiðslur. Enn fremur skulu trygðir hafnsögumenn, lögregluþjónar, tollþjónar, vitaverðir og starfsmenn við vita, sótarar, póstar og slökkvilið, ráðið að opinberri tilhlutun.

Það er skilyrði fyrir tryggingarskyldu þeirra, sem nefndir eru í 2. tölul., að starfið sje rekið annaðhvort fyrir reikning ríkis eða sveitarfjelags, eða þá einstaklings eða fjelags, sem hefir það að atvinnu. Þó fellur þar undir smíði nýrra húsa og verulegar breytingar á eldri húsum, þótt það sje framkvæmt fyrir reikning manna, sem ekki hafa húsasmíði að atvinnu.

Tryggingin samkvæmt 2. tölul. nær ekki til skrifstofufólks, nema það taki einnig beinan þátt í verklegum störfum fyrirtækisins.

Atvinnurekendur, svo og ríki eða sveitarstjórn, er starfið er rekið fyr-

ir þeirra reikning, bera ábyrgð á því, að þeir sjeu tryggðir, sem tryggingarskyldir eru samkvæmt lögum þessum.

44
27. júní

Ef ágreiningur verður um, hvort fyrirtæki sje tryggingarskylt, hver skuli skoðast sem atvinnurekandi eða hverjir falli undir trygginguna, skal Slysatryggingin skera úr því, en skjóta má þeim úrskurði til dómstólanna.

2. gr.

Trygginguna samkv. 1. gr. annast stofnun, sem nefnist „Slysatrygging ríkisins“. Er henni stjórnað af 3 mönnum, er stjórnarráðið skipar til 3 ára í senn. Hefir stjórnarráðið yfirumsjón með stjórn Slysatryggingarinnar, og greiðist kostnaðurinn við hana úr ríkissjóði. Til stjórnarkostnaðar telst eigi borgun til nefndar þeirrar og ~~fulltrúa~~, sem ræðir um í 18. gr.

3. gr.

Þegar tryggður maður slasast eða deyr af slysi við þann atvinnurekstur, sem hann er tryggður í, veitir Slysatryggingin bætur samkvæmt eftirfarandi reglum.

Sjómenn eru tryggðir fyrir slysum á sjó á vátryggingartímabilinu eða þegar þeir eru á landi, annaðhvort í þarfir útgerðarinnar eða fyrir sjálfa sig, í erindum, sem leiðir af starfi þeirra sem sjómanna.

4. gr.

Valdi slysið meiðslum, skal Slysatryggingin greiða þær bætur, sem hjer segir:

- a. Ef meiðslin valda sjúkleika lengur en 4 vikur, þá skal greiða þeim, er fyrir slysinu varð, dagpeninga eftir þann tíma og þangað til hann verður aftur vinnufær eða úrskurður er feldur um varanlega örorku eða maðurinn deyr, þó aldrei lengur en í 6 mánuði. Dagpeningar eru 5 kr. á dag; þó mega þeir aldrei fara fram úr $\frac{3}{4}$ af venjulegu dagkaupi eða tekjum mannsins við þá atvinnu, er hann hafði þegar slysið varð.
- b. Ef slysið hefir valdið varanlegri örorku, greiðast örorkubætur þeim, sem fyrir því varð. Fullar örorkubætur eru 4000 kr., og greiðast þær, ef sá, sem fyrir slysinu varð, að dómi læknis er algerlega ófær til nokkurrar vinnu þaðan í frá, en örorkubæturnar eru að því skapi lægri, sem minna skortir á, að hann sje til fulls vinnufær, og engar, ef minna skortir en að $\frac{1}{5}$ hluta.

5. gr.

Valdi slysið dauða innan eins árs frá því, að það bar að höndum, ber að greiða eftirlátnum vandamönnum dánarbætur 2000 kr.

Rjett til dánarbótanna hafa vandamenn í þeirri röð, sem hjer segir:

1. Ekkja hins látna, hafi þau gifst áður en slysið varð og þau verið samvistum, þegar það vildi til, eða hafi konan notið framfærslueyris frá

44

7. jánú

manninum. Hafi þau eigi verið samvistum og konan eigi notið framfærslu-eyris frá manninum, er það á valdi Slysatryggingarinnar að skera úr, hvort hún skuli fá bæturnar að öllu eða nokkru leyti eða alls ekki.

Ef gift kona deyr af slysi, fær ekillinn bæturnar eftir sömu reglum sem ekkja.

2. Börn hins látna, skilgetin eða óskilgetin, hafi þau verið á hans framfæri þegar slysið varð. Sama gildir og um fósturbörn.
3. Foreldrar hins látna. Nú hefir að eins annað foreldri hans að nokkru eða öllu leyti á hendi framfærslu systkina hans í ómegð, og fær það þá allar dánarbæturnar, enda hafi hinn látni ekki dvalið á vegum hins foreldrisins nje veitt því fjárhagslegan stuðning með atvinnu sinni. Enn fremur fósturforeldrar, ef þeir voru á hans framfæri eða hann hefir verið til heimilis hjá þeim, þegar slysið varð.
4. Systkini hins látna, þau er að nokkru eða öllu leyti hafa verið á framfæri hans.

Heimilt er þó stjórn sjóðsins að víkja frá þessum reglum, ef sjerstaklega stendur á.

Hljóti ekkja eða ekill dánarbæturnar, skal að auki greiða 200 kr. fyrir hvert skilgetið barn innan 15 ára aldurs; enn fremur skal greiða óskilgetnum börnum innan sama aldurs 400 kr., er ekkja fær dánarbæturnar. Sje að eins um eftirlátin börn að ræða, ber hverju barni 200 kr. í viðbót. Þó skal engin viðbótarupphæð greidd, ef eitt barn fær dánarbæturnar.

Frá dánarbótum, sem greiddar skulu vandamönnum, skal draga þær örorkubætur, er greiddar hafa verið samkv. 4. gr. b.

6. gr.

Til þess að standast útgjöld Slysatryggingarinnar önnur en þau, sem nefnd eru í 2. gr., skulu þeir, er tryggingarskylda menn hafa í þjónustu sinni, greiða iðgjöld fyrir alla þá, sem þeim er skylt að tryggja, og má ekki færa iðgjöldin þeim, sem trygðir eru, til útgjalda.

Iðgjaldaupphæðina ber að miða við slysaðettuna. Eftir slysaðettunni skal skifta þeim atvinnufyrirtækjum, sem falla undir trygginguna, í flokka, og fyrir hvern flokk skal ákveðin sjerstök iðgjaldsupphæð fyrir hvern trygðan mann í þeim flokki, miðuð við tímalengd (klukkustund, dag, viku, mánuð eða ár), og skal við ákvörðun iðgjaldanna hafa það fyrir augum, að þau samanlögð hrökkvi fyrir þeim bótum, sem Slysatryggingunni ber að greiða.

Um skiftinguna í áhættuflokka og iðgjaldagrundvöllinn fyrir hvern flokk skal ákveðið með reglugerð, er stjórnarráðið setur, og ber að endurskoða hana 5. hvert ár. Þó getur stjórnarráðið hvenær sem er, þegar ástæða þykir til, gert breytingu á skiftingunni í áhættuflokka og á iðgjöldunum, en slíkar breytingar koma ekki til framkvæmda fyr en með byrjun næsta almanaksárs á eftir.

Ef atvinnufyrirtæki nær yfir starfsemi, er fellur undir mismunandi

áhættuflokka, reiknast iðgjöldin sjerstaklega fyrir hvern hluta fyrirtækisins 44
eftir iðgjaldi þess áhættuflokks, sem það heyrir undir. Þó getur Slysatrygg- 27. júní
ingin, ef erfitt er að halda þessu aðgreindu, ákveðið meðaliðgjald fyrir allt
fyrirtækið eftir iðgjöldum þeirra áhættuflokka, sem það fellur undir.

7. gr.

Iðgjöld sjómanna, sem trygðir eru samkvæmt 1. gr. 1, reiknast eftir vikum, sem sjómaðurinn er lögskráður fyrir eða ráðinn í skiprúm, og helst frá lögskráningardegi eða þeim degi, er hann kom í skiprúm.

Um leið og lögskráningin fer fram skal skráningarstjóri gera sjerstaka skrá yfir tryggingarskylda skipverja, hverja stöðu sem þeir hafa á skipinu. Útgerðarmaður greiðir skráningarstjóra iðgjöldin um leið og lögskráning fer fram.

Þegar formaður á vjelbát eða róðrabát (sbr. 1. gr. 1) hefir ráðið skipverja sína, skal hann jafnskjótt senda hreppstjóra eða bæjarfógeta (í Reykjavík lögreglustjóra), þar sem báturinn gengur, skrá yfir skipverjana ásamt iðgjaldi því, er greiða ber, en hreppstjóri sendir skrána og gjaldið til sýslumanns.

Útgerðarmenn vjelbáta minni en 5 lestir greiða að eins $\frac{4}{5}$ og útgerðarmenn róðrabáta $\frac{7}{10}$ af iðgjaldi því, sem ákveðið er fyrir þá, en það, sem á vantar fult iðgjald, greiðist úr ríkissjóði.

Skráningarstjóri sendir Slysatryggingunni skrár þær, sem nefndar eru í 2. og 3. málsg. greinar þessarar. Hann skal og standa skil á iðgjöldunum samkvæmt nánari fyrirmælum stjórnarráðsins.

8. gr.

Nú forfallast slysatrygður skipverji, og gengur ótrygður maður í skiprúm hans; skal þá skylt að tryggja þann skipverja, svo sem að framan greinir, meðan hann er í því skiprúmi, þó aldrei skemur en eina viku.

Útgerðarmaður eða formaður róðrabáts getur trygt ákveðna tölu skipverja, ef sjerstakar ástæður gera þess þörf.

Útgerðarmaður eða skipstjóri tilkynnir tafarlaust skráningarstjóra eða hreppstjóra mannaskiftin, og ábyrgist útgerðarmaður iðgjaldagreiðslu.

9. gr.

Sjerhver forráðamaður atvinnufyrirtækis eða starfrækslu, sem nefnd er í 1. gr. 2., skal, þegar lög þessi ganga í gildi, eða þegar fyrirtækið tekur til starfa, senda hreppstjóra eða bæjarfógeta (í Reykjavík lögreglustjóra) tvírtaða tilkynningu samkvæmt fyrirmynd, er Slysatryggingin gerir, með öllum þeim upplýsingum, sem nauðsynlegar eru til þess að ákveða iðgjalda- greiðslu þess. Sömulleiðis skal senda tilkynningu, ef fyrirtækið verður fyrir verulegum breytingum, er máli geta skift að því er trygginguna snertir. Hreppstjóri sendir lögreglustjóra tilkynningar þessar, en lögreglustjórar gera sam-

44 kvæmt þeim skrá um öll tryggingarskyld fyrirtæki, en annað eintak tilkynninganna senda þeir Slysatryggingunni. Verkamenn skoðast trygðir frá þeim 27. júní tíma, er lögin ganga í gildi eða fyrirtækið byrjar, hvort sem það hefir verið tilkynt eða ekki.

Forráðamönnum fyrirtækis eða starfrækslu, er getur í 1. gr. 2., skal skylt að halda vinnuskrá á þann hátt, sem Slysatryggingin mælir fyrir um. Samrit af skráum þessum sendist hreppstjóra eða lögreglustjóra, og miðast iðgjaldið við þær, en lögreglustjóri sjer um innheimtu iðgjaldanna og stendur skil á þeim, eftir nánari fyrirælum stjórnarráðsins. Lögreglustjóri getur, ef honum þykir ástæða til eða Slysatryggingin óskar þess, látið rannsaka vinnuskrár og bækur fyrirtækisins til þess að fullvissa sig um, hvað fyrirtækinu beri að greiða í iðgjöld.

10. gr.

Iðgjöld samkvæmt 7., 8. og 9. gr. má taka lögtaki.

Lögreglustjóra ber í innheimtulaun 3% af skipum, sem skráð er á, og 6% af róðrar- og vjelbátum, sem eru minni en 12 lestir. Af iðgjöldum samkvæmt 9. gr. greiðast 6% í innheimtulaun. Þar, sem hreppstjóri hefir innheimtuna á hendi, gengur helmingur innheimtulaunanna til hans.

11. gr.

Nú er vanrækt að greiða iðgjöld samkvæmt 7., 8. og 9. gr. fyrir tryggingarskylda menn, og skulu þeir þó jafnt fyrir það teljast slysatrygðir samkvæmt lögum þessum, en hlutaðeigandi atvinnurekandi skal skyldur að greiða Slysatryggingunni tvöföld iðgjöld þau, sem vangoldin eru, og sæti auk þess sektum.

12. gr.

Þegar slys ber að höndum, sem ætla má, að greiða beri bætur fyrir samkvæmt lögum þessum, skal forráðamaður fyrirtækisins senda svo fljótt sem auðið er lögreglustjóra, eða hreppstjóra áleiðis til lögreglustjóra, tilkynningu um slysið í því formi, sem slysatryggingin skipar fyrir um. Ef lögreglustjóri álitur, að slysið veiti rjett til bóta frá Slysatryggingunni, sendir hann tilkynninguna áfram til Slysatryggingarinnar, ásamt öðrum nauðsynlegum upplýsingum. Getur lögreglustjóri, ef honum þykir ástæða til eða Slysatryggingin óskar þess, haldið próf í málinu.

Ef sá, sem átti að tilkynna slys, hefir vanrækt það, skal það eigi vera því til fyrirstöðu, að sá, sem fyrir slysi varð, eða eftirlátnir vandamenn hans, geti gert kröfu til bóta, ef það er gert áður en ár er liðið frá því að slysið varð.

13. gr.

Undir eins og Slysatryggingunni hafa borist nægar upplýsingar um slys og annað, sem til greina kemur við ákvörðun bóta, úrskurðar hún, hvort

bætur skuli greiða samkvæmt lögum þessum og ákveður bæturnar. Ef um 44
meiðsl er að ræða, eru bæturnar fyrst ákveðnar til bráðabirgða (dagpeningar), 27. júní
þar til lækningu er lokið og maðurinn getur farið að stunda vinnu sína aftur,
eða sjá má, hve mikið hann hefir mist af vinnuafli sínu. Eru þá örorkubætur
ákveðnar.

14. gr.

Óheimilt er að framselja eða veðsetja skaðabótakröfur samkvæmt lögum
þessum, og enginn skuldheimtumaður í dánarbúi eða þrotabúi hefir rjett til
að skerða neitt þær bætur, sem greiddar eru samkvæmt lögnum, nje leggja á
þær löghald eða gera í þeim fjárnám eða lögtak.

15. gr.

Eigandi tryggingarskylds fyrirtækis má tryggja sjálfan sig, ef hann
óskar þess, með verkamönnum sínum og með sömu skilmálum. Ennfremur getur
hann krafist þess, að aðrir þeir, sem starfa við fyrirtækið, en eru eigi trygg-
ingarskyldir, sjeu látnir falla undir trygginguna.

16. gr.

Þeir, sem stunda fiskiveiðar á róðrabátum, en eru ekki tryggingar-
skyldir samkvæmt lögnum, hafa rjett til þess að tryggja sig í Slysaftryggingunni
á sama hátt sem tryggingarskyldir sjómenn, gegn hálfu iðgjaldi fyrir hverja
viku, og greiðist þá hinn helmingurinn úr ríkissjóði.

17. gr.

Þeir, sem stunda einhverja þá atvinnu, er nefnd er í 1. gr. 2., en ekki
eru tryggingarskyldir, hafa rjett til að tryggja verkamenn sína og einnig sjálfa
sig gegn slysum hjá Slysaftryggingunni, með sömu kjörum sem tryggingarskyld
fyrirtæki sömu tegundar. Ef vafi er á, til hvaða áhættuflokks slíkt fyrirtæki
skuli telja, sker Slysaftryggingin úr því.

18. gr.

Heimilt er atvinnurekendum að skipa 5 manna nefnd til þess að gæta
hagsmuna sinna við skiftingu í áhættuflokka og ákvörðun iðgjalda. Í nefnd-
inni eiga sæti: einn fulltrúi fyrir gufuskipaútgerð, sem Fjelag íslenskra botn-
vörpuskipaeigenda skipar, tveir fyrir mótorbáta- og róðrabátaútgerð, sem Fiski-
fjelag Íslands skipar, einn fyrir skipaafgreiðslu og hafnarvinnu, sem Verslun-
arráð Íslands skipar, og einn fyrir verksmiðjuíðnað, sem Iðnaðarmannafjelag
Reykjavíkur skipar. Ef stofnaður verður almennur fjelagsskapur meðal at-
vinnurekenda í mótorbáta- og róðrabátaútgerð, skipaafgreiðslu og verksmiðju-
iðnaði, fellur kosning fulltrúa þessara atvinnugreina undir hann. Nefn þessi
getur gert tillögur um skiftingu í áhættuflokka og um iðgjaldagreiðslu, og er

44 27. júní skylt að leita álits hennar áður en ákvörðun er tekin um þau efni. Ennfremur hefir nefndin rjett til að velja einn mann til þess að fylgjast með stjórn og rekstri Slysaftryggingarinnar. Sama rjett hefir og Alþýðusamband Íslands. Báðir þessir menn hafa aðgang að öllum skjölum Slysaftryggingarinnar, og er stjórn hennar skylt að veita þeim allar upplýsingar, sem þeir óska, viðvíkjandi framkvæmd tryggingarinnar, enda er þeim heimilt að mæta á stjórnarfundum.

19. gr.

Ríkissjóður ábyrgist, að Slysaftryggingin standi í skilum. Þær fjárhæðir, er ríkissjóður kynni að greiða samkvæmt þessu, skulu endurgoldnar ríkissjóði jafnskjótt sem Slysaftryggingin verður þess megnug .

20. gr.

Slysaftrygging ríkisins tekur við eignum og skuldbindingum Slysaftryggingarsjóðs sjómanna. Að öðru leyti eru lög nr. 32, 27. júní 1921, úr gildi numin.

21. gr.

Stjórnnarráðið setur nánari reglur um framkvæmd laga þessara, að fengnum tillögum stjórnar Slysaftryggingarinnar og þeirra 2 fulltrúa, er ungetur í 18. gr., ef útnefndir hafa verið.

Í reglum þessum má undanþiggja tryggingarskyldu smáfelda starfsemi, sjerstaklega utan kaupstaða og kaupfélga, eftir því sem til hagar og þörf krefur.

22. gr.

Brot gegn lögum þessum varða 50—1000 kr. sektum, sem renna til Slysaftryggingarinnar. Með mál út af brotum þessum skal farið sem almenn lög-reglumál.

23. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1926.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

L Ö G

um

45

27. júní

afnám laga nr. 30, 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 56, 10. nóv. 1913.
[Herpinótaveiði].

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Lög nr. 30, frá 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 56, 10. nóv 1913,
eru úr gildi numin.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

46
27. júní

L Ö G

um

vatnsorkusjerleyfi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörrum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Orðsendingar.

1. gr.

Í þessum lögum skulu þau orð, er hjer fara á eftir, hafa þá merkingu, sem tilfærð er við hvert þeirra.

Hjerað merkir kaupstað, sýslu eða hrepp.

Innlendur er hver sá, sem búsettur er á Íslandi og er íslenskur ríkisborgari eða nýtur jafnrættis við þá.

Útlendur er hver sá, sem ekki getur talist innlendur samkvæmt þessum lögum.

Umsækjandi er hver sá maður, fjelag, samlag eða stofnun, er sótt hefir um vatnsorkuleyfi samkvæmt þessum lögum.

Sjerleyfishafi er hver sá, er fengið hefir og ræður yfir vatnsorkusjerleyfi samkvæmt þessum lögum.

Virki merkir hver þau mannvirki og tæki, sem gerð eru, notuð eða höfð til taks, eða í ráði að gera, nota eða hafa til taks, samkvæmt umsókn (4. gr.) eða sjerleyfi, og tekur yfir orkuver, orkuveitu og iðjuver.

Miðlunarvirki merkir hver þau virki, sem til þess eru ætluð að breyta eðlilegu vatnsmagni í vatnsfalli.

Orkuver merkir öll þau virki, sem til þess eru ætluð að ná vatnsorku úr fallvatni og breyta henni í raforku eða annað orkulíki, svo sem miðlunarvirki og hver þau virki, sem breyta framrás og farveg vatnsins, fyrirhleðslur, skurðir, undirgöng, vatnsæðar o. fl., orkustöðvarnar með þar til heyrandi vjelum og öðrum tækjum, þar með taldar eimorkuvjelar eða aðrar orkuvjelar, sem ætlaðar eru í viðlögum til viðbótar eða í stað vatnsorkuvjelanna, með íbúðarhúsum verkamanna og hverjum þeim húsum, sem til heyra, ásamt öllum landspildum og rjettindum, sem höfð eru eða ætluð í þarfir orkuversins.

Orkuveita merkir hver þau virki, sem ætluð eru til að koma vatns- 46
orkunni í einhverju líki frá orkuveri þangað, sem þeir taka við henni, er hag- 27 júní
nýta hana.

Iðjuver merkir hver þau mannvirki, hús og tæki, sem umsækjandi eða sjerleyfishafi reisir eða ætlar að reisa í þarfir þeirrar iðju, sem hann ætlar orkuna til.

Fyrirtæki merkir það fyrirtæki, sem umsækjandi eða sjerleyfishafi stofnar og rekur, eða ætlar að stofna og reka, samkvæmt umsókn sinni eða sjerleyfi, og tekur yfir orkuver, og þar að auki orkuveitu og iðjuver, ef því er að skifta.

II. KAFLI.

Almenn ákvæði.

2. gr.

Eigi er umráðamönnum vatnsrjettinda heimilt, án leyfis ríkisstjórnarinnar, að virkja til orkunýtingar fallvatn (foss eða hávaða) eða hluta úr því, ef fallvatnið hefir meira en 500 eðlishestöfl.

Ríkisstjórnin getur þó veitt samþykki til þess, að hjeraðsstjórnir og aðrir virki fallvötn án sjerleyfis, þótt um meira en 500 eðlishestöfl sje að ræða, ef að eins er ætlað til þess að fullnægja raforkuþörf almennings.

Um virkjun ríkisins á fallvötnum fer eftir ákvæðum Alþingis.

III. KAFLI.

Um sjerleyfi til handa innlendum mönnum.

3. gr.

1. Innlendir menn geta fengið sjerleyfi ríkisstjórnar til að virkja fallvötn, ef fyrirtækið horfir til nytsemdar og fer ekki í bága við hagsmuni almennings, með þeim nánari skilyrðum, sem ríkisstjórnin setur, samkvæmt þessum og öðrum gildandi lögum.

2. Sama gildir um:

- a) hlutafjelög og önnur fjelög, sem að lögum eru talin fjelög með takmarkaðri ábyrgð, ef stjórn þeirra er alinnlend og allur fjárstofninn eign innlendra manna,
- b) stofnanir, ef stjórn þeirra er alinnlend og markmið þeirra horfir til almenningsheilla.

Umsóknir um vatnsorkusjerleyfi.

4. gr.

Hver sá, er æskir sjerleyfis til að virkja fallvatn, skal senda ríkisstjórn umsókn sína og láta fylgja upplýsingar um þau atriði, er hjer segir:

46

27 júní

1. Nafn, staða og heimili umsækjanda.
2. Nafn vatnsfalls þess eða stöðuvatns, sem hugsað er til að taka vatn úr, lýsing á því og aðstöðu og heimildir umsækjanda til vatnsrjettinda þar og landsafnota.
3. Hvar hugsað er að veita vatninu úr farvegi og hvar í hann aftur, og hæðararmunur á yfirborði vatnsfallsins á þeim tveim stöðum.
4. Vatnsmagnið alt (í tenm. á sek.) á þeim stað, þar sem vatn skal tekið upp, í minsta, mesta og meðallagi; á hverju sú skýrsla er byggð.
5. Hvort miðlunarvirki eru fyrirhuguð, og þeim þá lýst, og fylgi uppdráttur, og sýnt á honum það land, sem fer í kaf, og sagt flatarmál þess; nefnt rúmmál þess vatns, sem safna megir í uppistöðuna.
6. Stutt en skýr lýsing á öllu fyrirtækinu, orkuveri, orkuveitu, iðjuverum, samgönguvirkjum o. fl., eftir því hvað gera á; fylgi uppdrættir og lýsing, sjáist á þeim, hvar og hvernig hugsað er að reisa öll mannvirkin; skýrt frá því, hve mikið vatn (tenm. á sek.) hugsað er að taka úr farvegi að orkuverinu, hver fallhæðin verður á því vatni og hve mörg bestöfl nýtast á vatnshjóli; hvort, og þá hve nær, hugsað er til að stækka orkuverið, svo að alt vatnsmagnið verði notað.
7. Lýst þeim landspildum, sem umsækjandi telur sig þurfa til afnota við orkuverið, þær sýndar á uppdrættinum og eigendur þeirra nefndir, ef aðrir eru en umsækjandi.
8. Nefnd mannvirki, ef nokkur eru, ofar eða neðar, gerð til að nota vatn úr vatnsfallinu, t. d. til áveitu; sagt til, hvort nokkur þeirra muni bíða бага af orkuverinu, og þá hver og hvernig.
9. Hvenær umsækjandi telur sjer fært að hafa til fullnaðardrætti og fullnaðaráætlun.
10. Hve nær hann telur sjer fært að byrja á virkjunum og hve nær að hafa þau fullgerð, hversu margt verkafólk muni þurfa í flesta lagi, meðan virkin öll eru í smíðum, og hversu margt til rekstrar alls fyrirtækisins framvegis; hvort umsækjandi fer fram á að mega ráða útlent verkafólk, og þá hvaðan og hversu margt.
11. Til hvaða iðju orkan er ætluð, að því fráskildu, sem kynni að verða áskilið almenningi til afnota; hvort umsækjandi ætlar sjálfur að reka þá iðju eða selja öðrum orkuna til þess, og þá hverjum, og hvað því er til sönnunar, að hann eigi kaupanda vísan.
12. Hvar iðjuver eiga að standa, sem orkuna fá, og þeim lýst.
13. Hvernig hugsað er til að veita orkunni frá orkuverinu að iðjuverum, og yfirleitt til þeirra, sem ráðgert er að fá orku frá orkuverinu; lýsing á þeirri leið og veituvirkjum, sem fyrirhuguð eru.
14. Hvort umsækjandi telur sjer þörf á samgöngubótum til flutnings að og frá orkuveri eða iðjuveri, eða báðum, og því lýst, hvað hann ætlar fyrir sjer og fer fram á um þær samgöngubætur.

15. Áætlun um það, hvað öll virkin muni kosta: a) miðlunarvirki, b) orkuver, c) orkuveita, d) iðjuver til hagnýtingar orku, e) samgönguvirki. 46
27. júní
16. Hvort umsækjandi hefir ráð á öllu því fje, sem með þarf; ef ekki, þá hvernig hann hygast að afla þess fjár, sem á vantar, og hverjar líkur eru til að það muni takast.
17. Ef umsóknin er send fyrir hönd einhvers fjelags eða stofunar, sbr. 3. gr. 2. lið, þá skal segja nöfn, stöðu og heimil stjórnenda, segja til hvar höfuðskrifstofa þess er og varnarþing, láta fylgja lög þess, eða aðrar fullgildar sannanir fyrir því, að það fullnægi skilyrðum 3. greinar, enn fremur sönnun þess, að umsækjandi hafi fult umboð þess fjelags, eða stofnunar, til að bera fram slíka umsókn og koma slíku fyrirtæki á fót.
- Ríkisstjórn getur, ef þurfa þykir, heimtað af umsækjanda hverskonar nánari eða frekari upplýsingar, áður en honum verði svarað, enda sanni hann fyrir ríkisstjórn, áður en leyfi er veitt, heimildir sínar til vatnsorku þeirrar er hann vill hagnýta.
18. Ríkisstjórninni er heimilt að veita umsækjanda undanþágu undan þeim ákvæðum þessarar greinar, sem myndu baka honum tiltölulega of mikinn kostnað og fyrirhöfn, ef hestaflatala sú, er leyft er að virkja, fer eigi fram úr 1000 hestöflum.

5. gr.

Áður sjerleyfi er veitt, skal ríkisstjórn senda fyrirspurn til þess hjer-aðs, sem fallvatnið er í, og annara nálægra hjeraða, ef ástæða þykir til, skýra í stuttu máli frá efni umsóknarinnar og spyrja hjeraðsstjórn, hvort hún hafi sjálf hug á því að virkja þetta fallvatn í almenningsþarfir, og þá hvenær og hvernig hún sjái sjer fært að koma því í verk. Ef hjeraðsstjórn getur tekið að sjer virkjun þessa, má eigi veita öðrum sjerleyfi.

6. gr.

Nú eru mælingar, frumdrættir og áætlanir umsækjanda ekki svo nákvæmar, að ríkisstjórn telji gerlegt að ráða málinu til lykta, og ástæðan sú, að ítarlegri mælingar á fallvatninu og öllum staðháttum o. fl. myndu baka umsækjanda mjög mikinn tilkostnað, og má þá ríkisstjórnin veita honum rann-sóknarleyfi; skal það leyfi veita honum forgangsrjett, ef til kemur, að ríkis-stjórnin veiti sjerleyfi til að virkja þetta fallvatn, ef engin ótvírætt álitlegri umsókn verður þá fyrir hendi.

Slík rannsóknarleyfi má ekki veita til lengri tíma en 2 ára.

7. gr.

Þá er sjerleyfis er beiðst, er fer fram úr 25000 hestöflum, skal samþykki Alþingis fengið áður en sjerleyfið er veitt, og sæti málið sömu meðferð á þing-inu sem lagafrumvörp.

Hvert vatnsorkusjerleyfi skal meta svo, sem það feli í sjer öll þau ákvæði þessara laga, er náð geta til allra sjerleyfa, enda þótt þau sjeu ekki tekin í sjerleyfisbrjefið.

Í sjerleyfi skal greina þessi atriði, eftir því sem við á:

1. Nafn og heimili umsækjanda.
2. Tilvitnun í umsókn hans og rannsóknarleyfi, ef það hefir verið veitt.
3. Sjerleyfistíminn tiltekinn, sbr. 11. gr.
4. Því lýst greinilega, hver og hve stór þau virki eru, sem sjerleyfið heimilar að halda við og hagnýta, og vísað til uppdrátta, landabrfjefa eða frumdrátta, er landstjórn hefir samþykkt, þar sem sjá má legu og stærð virkjanna; má festa afrit af þeim við sjerleyfisbrjefið.
5. Tekið til það vatnsmagn, sem veita megi, í mesta lagi, úr farvegi og hagnýta í upphafi og framvegis, meðan sjerleyfið helst, og sje um miðlun að ræða, þá nefna það rúmmál vatns, sem safna má í mesta lagi fyrir eða síðar á sjerleyfistímanum.
6. Hvaða árgjald skuli greiða af hverju hestaflí og á hvern hátt ákveða skuli þá hestaflatölu, sem gjaldskyld er, sbr. 12 og 13. gr.
7. Tekið fram, til hvers hann megi nota orkuna; hvað ríkinu og almenningi er áskilið af orkunni, ef krafist verður fyrir og síðar; hvort hann megi annars selja orku eða leigja, eða aðrir hagnýta hana; og sje svo, þá nefna innan hverra endimarka honum skuli heimilt að selja orkuna eða leigja, eða afhenda öðrum notkunarrjett á henni, eftir því sem nánar er um mælt í 14. og 15. gr.
8. Hve nær öll virkin skuli fullgerð í síðasta lagi, sbr. 17. gr.
9. Hve nær sjerleyfishafi skuli hafa afhent fullnaðardretti og fullnaðaráætlun, sbr. 16. gr.
10. Hver þau lönd eru eða landsafnot, rjettindi eða mannvirki, sem sjerleyfishafi telur sig þurfa til fyrirtækisins.
11. Hvort og hversu mikið fje hann skuli setja því til tryggingar, að hann rjúfi ekki sjerleyfisskilyrðin að neinu leyti, og greiðist það innan 8 vikna frá því er honum er tilkynt samþykki ríkisstjórnar á fullnaðardráttum.
12. Að ríkisstjórn eða umboðsmanni hennar skuli jafnan frjáls aðgangur að öllum mannvirkjum sjerleyfishafa til eftirlits. Í sjerleyfi má og áskilja, að kostnaður við eftirlit og rannsóknir, er stjórnin lætur framkvæma samkv. 20. og 22. gr., þar með talin starfslaun kunnáttumanna, er hún skipar til þess, greiðist að einhverju eða öllu leyti af sjerleyfishafa.
13. Önnur skilyrði, sem ríkisstjórnin telur nauðsynleg til almenningsheilla, svo sem um viðurgerning verkafólks, umbætur á samgöngutækjum, um fjárstofn fjelagsins, sbr. 25. gr., svo og hvort, og þá með hvaða skilyrðum,

sjerleyfishafa sje heimilt að nota aðra verkamenn en þá, sem eru íslenskir ríkisborgarar eða hafa haft heimilisfang hér á landi í eitt ár, við byggingu orkuversins eða við atvinnurekstur þann, sem fær orku þaðan. 46
27. júní

10. gr.

Sjerleyfishafa skal skylt:

1. Að greiða þann kostnað, sem hlýst af aukinni löggæslu vegna starfsemi hans.
2. Að greiða þann kostnað, sem stafar af auknu viðhaldi á vegum, brúm eða öðrum samgöngutækjum, vegna atvinnu hans eða þeirra iðjuvera, sem honum tilheyra og fá orku úr orkuveri hans. Samgöngutaki, er sjerleyfishafi lætur gera í þarfir atvinnu sinnar, skulu vera heimil til almenningsnota, að svo miklu leyti sem ríkisstjórnin telur það verða mega án verulegs óhagræðis eiganda. Hæfileg borgum fyrir þau afnot, ef eigi er um vegi eða brýr að ræða, greiðist eftir gjaldskrá, er stjórnarráðið samþykkir.
3. Að gera nauðsynlega ráðstöfun, eftir nánari fyrirmælum stjórnarráðsins, er tryggi sveitarfjölögin gegn því, að verkalyður hans verði þeim til þyngsla.
4. Að veita íslenskum atvinnuvegum kost á afurðum þeim, sem framleiddar eru með orkunni, ef þær mega koma þeim að gagni, fyrir niðursett verð, er svari tilkostnaði við vinsluna, að viðbættum hæfilegum ágóða, og skal ríkisstjórnin ákveða verðið.
5. Að láta í tje til ríkisins, hjeraða eða orkuveitufjelaga alt að tilteknum hluta orkunnar eða alt að einhverri tiltekinni hestaflatölu eða orku, eftir þörfum almennings á tilteknu svæði, fyrir verð, sem ríkisstjórnin ákveður og miðast við tilkostnað, að viðbættum tilteknum hundraðshluta, venjulega ekki meira en 10% og aldrei meira en 20%. Ríkisstjórnin setur reglur um orkulátin að öðru leyti, sbr. 14. og 15. gr.

Um tímalengd sjerleyfis.

11. gr.

Sjerleyfi skal aldrei veitt um lengri tíma en 50 ár, nema samþykki Alþingis komi til.

Um sjerleyfisárgjöld.

12. gr.

1. Greiða skal árgjald af hverju sjerleyfi í ríkissjóð, og skal miða það við þá hestaflatölu, sem hagnýtt er, eða heimilað er að hagnýta, eftir því sem betur þykir haga.
2. Ríkisstjórnin ákveður þetta árgjald, og má það ekki nema minnu en 50 aukum og ekki meiru fyrstu 25 árin frá því er virkin eru fullgerð en 5 kr. af hverju hestafla.
3. Gjaldldagi árgjaldsins er 2. janúar ár hvert, og greiðist fyrirfram.

- 46** 27. júní 4. Það árgjald, sem ákveðið er í fyrstu, skal haldast þar til 35 ár eru liðin frá því er virkin voru fullgerð, nema ríkisstjórn og sjerleyfishafi semji sín á milli um breytingu á því. Því sjerleyfisgjaldi, sem þá verður ákveðið, má svo breyta að liðnu 35 ára tímabilinu, ef vill, á hverjum 10 ára fresti, þó svo, að gjaldið verði aldrei herra en 10 kr. af hverju hestaflí.
5. Ef ríkisstjórn ætlar að hækka sjerleyfisgjaldið, skal hún gera sjerleyfishafa viðvart um þá fyrirhuguðu hækkun með árs fyrirvara að minsta kosti.
6. Innan 8 vikna frá því er sjerleyfishafa var gert viðvart, má hann, ef vill, senda ríkisstjórninni skrifleg andmæli gegn þessari fyrirhuguðu hækkun, og lýsa þeim ástæðum, sem hann ber fyrir sig. Náist síðan ekki samkomulag, sker sjerleyfisdómur úr.
7. Nemi hestaflatala sú, sem heimilað er að hagnýta, eigi meiru en 500 eðlishestöflum, skal ekkert árgjald greiða.

13. gr.

Lögtaksrjettur fylgir sjerleyfisárgjöldum og öðrum gjöldum, er hvíla á sjerleyfishafa samkvæmt lögum þessum, þar á meðal sektum, og standa eignir og rjettindi sjerleyfishafa að veði fyrir þeim.

Um verðlag á orku.

14. gr.

1. Í sjerleyfisbrjefi skal ákveða:
- a) hvar og til hvers sjerleyfishafi megi sjálfur hagnýta þá orku, sem hann aflar sjer sankvæmt sjerleyfinu.
 - b) innan hverra endimarka honum skuli frjálst að selja einstökum mönnum eða fjelögum orku, ef minnu nemur en 300 kílóvöttum til sama kaupanda.
 - c) hversu mikið af orkunni skuli standa til boða í almenningsþarfir, ríkinu eða hjeruðum eða raforkufjelögum, fyr og síðar á sjerleyfistímanum, ef krafist verður, og þá með hvaða fyrirvara.
2. Ef honum býðst kaupandi að orku utan þess takmarks, sem ákveðið er í sjerleyfi hans samkvæmt 1. lið b., og er um minni kaup að ræða en nemi 300 kílóvöttum, þá má ríkisstjórnin leyfa honum að selja, ef salan, að hennar dómi, fer ekki í bága við hagsmuni almennings.
3. Nú býðst honum kaupandi eða leigjandi að orku, svo að nemur 300 kílóvöttum eða meiru, og má hann þá því að eins láta orkuna af hendi, ef ríkisstjórnin gefur út orkuleyfi þeim til handa, sem falast eftir orkunni, og tilkynnir honum, að það leyfi sje veitt og með hvaða skilmálum. Skal honum þá skylt að haga afhendingu raforkunnar í fullu samræmi við þá skilmála, sem settir eru í orkuleyfinu.
4. Ríkisstjórninni er heimilt að veita slík orkuleyfi, ef hún telur það ekki fara

í bága við orkuþarfir almennings, en jafnan skal ríkisstjórn binda slíkt orkuleyfi hverjum þeim skilyrðum, sem lög mæla fyrir, eða almenningsheill 46 27. jánt krefur, að hennar dómi; og skylt er ríkisstjórninni að synja um orkuleyfi, ef það, að hennar dómi, myndi fara í bága við hagsmuni almennings.

15. gr.

1. Verðið á þeirri orku, sem sjerleyfishafi selur samkvæmt 14. gr. 1. b. og c., skal jafnan fara eftir gjaldskrá, sem ríkisstjórnin setur.
2. Áður en gjaldskrá er sett, skal sjerleyfishafi gera grein fyrir tilkostnaði. En óheimilt er honum þá að meta sjerleyfi sitt til peningaverðs, og landareignir sínar, sem hann notar í þarfir orkuverksins, má hann ekki meta verðhærri en aðrar jafnstórar landareignir í sömu sveit, sem fjær eru vatnsfallinu, en jafnar að landgæðum.
3. Hafi sjerleyfishafi að dómi ríkisstjórnarinnar metið tilkostnað sinn of hátt, þá má hún miða gjaldskrána við þann lægri tilkostnað, sem hún álitur, að frekast verði tekinn til greina.
4. Nú hefir rekstrarkostnaður sjerleyfishafa á orkuveri hans orðið svo mikill, að óhöfi gegnir, og má þá miða orkuverðið við þau minni útgjöld, sem nægja myndu, ef reksturinn væri í góðu lagi og útsölunni á orkunni haganlega fyrirkomið. Skal ríkisstjórn þá skýra sjerleyfishafa frá öllu því, sem hún telur ábótavant, og gera sjer alt far um að koma viðskiftum sjerleyfishafa við almenning í það horf, að afhending orkunnar geti orðið sem haganlegust og verðið sem lægst, en sjerleyfishafi hafi þó haft rjettmætan hagnað af fyrirtæki sínu.
5. Þessa gjaldskrá skal endurskoða eigi sjaldnar en á hverjum 5 ára fresti.
6. Ef kærur berast frá almenningi þess í milli út af því, að afhending orkunnar sje ekki í lagi, eða að verðið sje mun hærra en þá gerist þörf, eða frá sjerleyfishafa, að verðið sje svo lágt, að hann bíði tjón af sölunni, skal ríkisstjórn reyna að miðla málum milli kaupanda og seljanda, og má hún þá breyta einstökum atriðum í gjaldskránni, lækka eða hækka, ef hún telur það rjettmætt.

Um fullnaðardrætti og fullnaðaráætlun.

16. gr.

1. Þegar eftir að sjerleyfi er veitt skal sjerleyfishafi taka til að semja fullnaðardrætti sína og sundurliðaða fullnaðaráætlun, er nái yfir öll virkin og alla gerð og rekstur fyrirtækisins í heild sinni. Fullnaðardrættir oög áætl-anir skal vera svo vandað og nákvæmt, að unt sje að framkvæma verkið eftir þeim í öllum atriðum.
2. Þessa fullnaðardrætti og fullnaðaráætlun skal senda ríkisstjórn til athug-unar; getur hún heimtað enn frekari upplýsingar, ef þurfa þykir, því til

46
27. júní

tryggingar, að fyrirtækið sje vel ráðið og verði til hagnaðar fyrir almenning.

3. Ríkisstjórn getur síðan lagt samþykki sitt á þá fullnaðardrætti og fullnaðaráætlun. En skylt er sjerleyfishafa að láta í tje hverskonar frekari upplýsingar, sem krafist kann að verða af honum í samræmi við ákvæði þessara laga.
4. Þessu málefni skal ráðið til lykta áður en 4 mánuðir eru liðnir frá þeim degi, er sjerleyfishafa bar að afhenda fullnaðardrætti sína og áætlun samkvæmt leyfisbrjefinu. Skal þá ríkisstjórnin gera sjerleyfishafa kunnugt, að hún hafi:
 - a) samþykkt fullnaðardrætti hans og áætlun án frekari skilmála,
 - b) samþykkt þetta tvent með tilteknum skilyrðum, og þau nefnd, eða
 - c) neitað um samþykki sitt, og málinu sje vísað til sjerleyfisdóms.

Mannvirkin reist.

17. gr.

Sjerleyfishafi skal byrja á virkjunum eigi síðar en 1 ári eftir að honum barst samþykki ríkisstjórnar samkvæmt 16. gr. Skal hann halda verkinu áfram án þess hlje verði á, önnur en þau, er stafa af illviðrum eða öðrum viðburðum, sem ekki verður við ráðið. Skal hann fullgera öll virkin innan 7 ára frá dagsetningu sjerleyfis og í samræmi við þá fullnaðardrætti og áætlanir, sem ríkisstjórn samþykkti, skilyrðin í sjerleyfinu og fyrirmæli þessara laga.

18. gr.

Þegar ríkisstjórnin hefir veitt sjerleyfi, eru landeigendur og leiguliðar á því svæði, sem mannvirkin eiga að ná yfir, skyldir að þola þau á löndum sínum og lóðum, svo og að láta af hendi land og mannvirki, og þola hverskonar afnot af landi, takmarkanir á umráðarjetti og óþægindi, sem nauðsynleg eru vegna framkvæmdar verksins, viðhalds þess og starfrækslu, gegn fullu endurgjaldi, sem skal ákveðið með mati, ef samkomulag næst ekki.

19. gr.

1. Sjerleyfishafa er óheimilt að byrja á virkjunum fyr en honum hefir verið tilkynt samþykki ríkisstjórnar samkvæmt 16. gr., og þeir sjerstöku skilmálar fyrir því samþykki, ef nokkrir eru, enda hafi hann lýst yfir því skriflega, að hann gangi að þeim viðbótarskilyrðum.
2. Nú vill sjerleyfishafi haga virkjunum eða öllu fyrirtækinu eitthvað öðruvísi en samþykkt hafði verið (16. gr.), og er um ótvíráða breytingu að ræða, og verður hann þá að senda ríkisstjórninni nákvæma lýsingu á þeirri fyrirhuguðu breytingu, og getur hún þá leyft honum breytinguna; er honum þá skylt að hlíta þeim skilyrðum, sem ríkisstjórn kann að setja

fyrir því samþykki sínu; sama gildir, ef hann sækir um framlenging á þeim fresti, sem honum var ætlaður til að fullgera virkin. Frestur þessi má þó ekki lengri vera en 1 ár, og má setja gjald til ríkissjóðs sem skilyrði fyrir honum. 46
27. júní

20. gr.

Ríkisstjórn, eða sá, er hún veitir umboð til þess, skal hafa frjálsan aðgang að öllum virkjum sjerleyfishafa, meðan þau eru í smíðum, til að gæta þess, að öll virkin verði gerð í fullu samræmi við samþykta fullnaðardrætti og öll þau skilyrði, sem sjerleyfishafa ber að halda. Hann skal veita því athygli, hver tilkostnaðurinn verður, og þá eiga heimtingu á að sjá alla reikninga sjerleyfishafa og verkstjóra hans þar að lútandi.

21. gr.

1. Ef maður er settur til eftirlits samkvæmt 20. gr., er sjerleyfishafa skylt að fara eftir hverri skriflegri fyrirsögn hans, sem lýtur að því, að öll virkin verði gerð í samræmi við þá fullnaðardrætti, er samþykktir hafa verið; ef ágreiningur verður milli þeirra, skal ríkisstjórn skera úr, og skal það vera fullnaðarúrskurður.
2. Nú vanrækir sjerleyfishafi að fara eftir skriflegri fyrirsögn verkfræðingsins, sem eftir lítur, eða úrskurði ríkisstjórnar, og getur hún þá skipað sjerleyfishafa að stöðva alla vinnu að virkjunum, þar til hann bætir úr vanrækslu sinni.
3. Sjerleyfishafa er skylt að senda ríkisstjórn, nær sem krafist verður, skýrslur um verkið.
4. Innan 8 vikna frá þeim degi, er ákveðið var í sjerleyfinu, að virkin skyldu fullger, ber sjerleyfishafa, nema ríkisstjórn hafi veitt frest (19. gr.), að senda henni skriflega yfirlýsingu um það, að virkjun sje nú lokið.

Um viðhald og rekstur.

22. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt, þá er ástæða þykir til, að skipa kunnáttumann til að rannsaka virkin, og fá honum umboð til þess. Skal sá kunnáttumaður hafa frjálsan aðgang að öllum virkjum og öllum rekstri þeirra, svo og að öllum bókum, uppdráttum og skýrslum, sem koma sjerleyfinu við eða fyrirtækinu. Skal honum heimilt að framkvæma hverskonar mælingar, athuganir og rannsóknir, sem honum þykir þurfa í þessu skyni. Að því loknu er sjerleyfishafa skylt að hlíta úrskurði ríkisstjórnar um það, hve miklu vatni sje safnað, tekið eða notað, og hversu mikillar orku sje aflað eða afla mætti.

23. gr.

Aldrei má stöðva rekstur virkjanna að nauðsynjalaus, nje heldur að

46 nauðsynjalausu draga svo úr honum, að neins missi við af því afli, sem selt
27. júní er í almenningþarfir.

24. gr.

Hver sjerleyfishafi skal halda nákvæma sundurliðaða reikninga yfir allar tekjur og gjöld fyrirtækisins.

Ríkisstjórnin getur, nær sem vill, krafist þess, að hver sjerleyfishafi láti henni í tje, á 4 mánaða fresti, skýrslu um allan fjárbag fyrirtækisins, og skipað fyrir um, hvernig slík skýrsla skuli gerð.

Ríkisstjórninni, eða þeim, er hún skipar til þess, skal heimilt, er þörf þykir, að rannsaka allar bækur, reikninga og yfirlit, sem áhræra alt fyrirtæki eða virki sjerleyfishafa.

25. gr.

Hlutabryf eða önnur eignarskírteini í fjelagi, sem á að fá eða hefir fengið sjerleyfi samkvæmt lögum þessum, verða að bera nafn eiganda, og geta þau ekki orðið eign annara eða veðsett öðrum en ríkinu eða þeim, er sjerleyfi má veita samkvæmt 3. gr. og 36. gr., eða Landsbanka Íslands. Ríkisstjórnin getur þó veitt leyfi til að veðsetja þau öðrum bönkum eða fjelögum á Íslandi. Þetta skilyrði skal setja í brjefin á íslensku, dönsku, ensku, frönsku og þýsku. Skal fjelagið skrásetja nöfn fjelaga sinna, stöðu þeirra, lögheimili og ríkisfang. Þó skal öðrum en þeim, er hjer greinir, frjálst að eignast slík hlutabryf eða eignarskírteini að erfðum, og koma þá til greina ákvæði 32. gr. Sama gildir, ef hluthafi eða eigandi eignarskírteina missir rjett til sjerleyfis samkvæmt 3. gr. og 36. gr.

Að jafnaði skal setja það skilyrði í sjerleyfi, að fjárstofn fjelagsins skuli á hverjum tíma nema að minsta kosti þriðjungu þess fjár, sem þá hefir verið varið til fyrirtækisins.

Sjerleyfisskilyrðum breytt.

26. gr.

Nú vill sjerleyfishafi:

- a) breyta virkjum sínum, og um gagngerða breyting er að ræða frá þeim fullnaðardráttum, sem þau voru gerð eftir og vitnað er til í sjerleyfisbrjefi hans,
- b) taka orkuna til annara afnota en honum voru leyfð (14. gr. 1. lið), og skal hann þá senda ríkisstjórn frumdrætti og lýsingu á þeirri fyrirhuguðu breytingu. Má ríkisstjórn leyfa breytinguna, og getur hún þá sett hver þau skilyrði, sem henni þykir hlýða, og skal fara um þau eftir þeim lögum og reglum, sem þá verða í gildi.

Um framsal.

46

27. júní

27. gr.

1. Nú vill sjerleyfishafi afhenda sjerleyfi sitt eða fyrirtækið, sem sjerleyfið er miðað við, öðrum til handa, og verður hann þá að fá skriflega heimild ríkisstjórnar til þess, og það enda þótt í ráði sje, að eitthvert hjerað landsins taki við af honum.
2. Slíkt framsalsleyfi má ríkisstjórnin því að eins veita, að skiftin fari ekki í bága við hagsmuni almennings, og þá sjerstaklega, að sjerleyfishafa sje ekki heitið neinni borgun fyrir þau rjettindi, sem honum hafa verið veitt með sjerleyfinu.
3. Enga slíka afhending eða framsal skal meta löglegt, nema viðtakandi gangist undir alla skilmála framseljanda á þann hátt, að ríkisstjórnin taki gilt, svo og þá skilmála, sem hún kann að setja í framsalsleyfi sínu.

28. gr.

1. Ekkert það fyrirtæki, sem stofnað er til eftir sjerleyfi samkvæmt þessum lögum, má setja að veði, nema ríkisstjórnin leyfi, enda sje lánsfjeð ætlað í þarfir fyrirtækisins.
2. Nú hefir lánardrottinn tekið fjárnámi eignir fyrirtækis, sem stofnað er til eftir sjerleyfi samkvæmt lögum þessum, og er honum þá rjett að reka fyrirtækið í alt að því 5 ár, með því móti, að hann ræki allar þær kvaðir og skilmála, sem á sjerleyfishafa hvíla samkvæmt sjerleyfinu.
3. Ef lánardrottinn hefir ekki neytt heimildar sinnar samkvæmt 2. tölulið, eða sjerleyfishafi hefir ekki að þeim tíma liðnum, sem þar segir, tekið við fyrirtækinu aftur, eða framsal farið fram samkvæmt 27. gr., þá skal ríkisstjórnin láta selja fyrirtækið á nauðungaruppboði. Salan bindur þá sjerleyfishafa og lánardrottna hans, svo og þá, sem kynnu annars að eiga veð í fyrirtækinu. Salan fer fram á kostnað sjerleyfishafa, þannig að ekkert af því andvirði, sem fæst, verði honum greitt, fyr en lánardrottinn hefir fengið skuld sína goldna.
4. Eigendaskifti á nauðungaruppboði eru því að eins lögleg, að kaupandinn sje ríkið, innlent hjerað eða einhver sá, er sjerleyfi má veita samkvæmt 3. gr. og 36. gr., og skal meta svo, sem salan fari fram með því skilyrði, að kaupandi, ef annar er en ríkið, gangist undir allar þær kvaðir og skilmála, sem á eigandanum hvíldu samkvæmt sjerleyfi hans.
5. Á slíku nauðungaruppboði skal ríkið ávalt eiga forkaupsrjett að jöfnu boði við aðra, og einnig viðkomandi hjerað að ríkinu frágengnu.
6. Ef fallvatn, orkuver eða orkuveita fellur til ríkisins samkvæmt 34. gr., eða eru leyst inn af ríkinu, afmást öll veðbönd, er á fyrirtækinu hvíla.

Um sjerleyfisdóm.

29. gr.

1. Ef ríkisstjórn telur, að vanrækt hafi verið eða vanrækt sje að halda eða fullnægja einhverjum þeim skilyrðum, sem sjerleyfi er bundið, þá getur hún látið ganga sjerleyfisdóm um það málefni. Skal hún þá tilkynna sjerleyfishafa, að sjerleyfisdómur verði látinn ganga um sök hans, og nefna sökina. Dómurinn ákveður stefnufrest. 5 menn skulu eiga sæti í sjerleyfisdómi. Hæstirjettur nefnir dómendur, og skal formaður dómsins vera einn dómenda þaðan. Sjerleyfisdómur má kalla vitni til og yfirheyra þau og eiðfesta; hann má og fresta úrskurði sínum, til að útvega frekari upplýsingar, en þó aldrei lengur en svo, að úrskurður verði feldur á 1 árs fresti frá því er hann tók við málinu.
2. Sjerleyfisdómur fellir fullnaðarúrskurð um málið, þar á meðal:
 - a) hvort og að hverju leyti brotið hefir verið á móti sjerleyfisskilyrðunum,
 - b) hvort brotið skuli varða sjerleyfisriftingu þegar í stað eða tiltekinni sekt ásamt ákveðnum aðgerðum til yfirbóta á tilteknum fresti, eða að sjerleyfismálefninu sje komið í löglegt horf innan tiltekins tíma.

Um sjerleyfisbrot og sjerleyfisriftingu.

30. gr.

Brot á skilyrðum þeim, sem sjerleyfi er bundið, varða sektum, alt að 5 kr. á hvert hestafl, sem heimilað er til afnota samkvæmt sjerleyfinu, eða sjerleyfisriftingu, ef miklar sakir eru.

31. gr.

1. Nú er sjerleyfisbrotið fólgið í einhverri þeirri breytingu á fyrirtækinu, sem er til tjóns eða бага fyrir hagsmuni almennings, og það að nauðsynjalausu, og skal það þá varða sektum og sjerleyfishafa jafnframt gert að skyldu að hafa lokið tilteknum umbótum á fyrirtækinu, til að koma því í löglegt horf á tilteknum fresti, sem ekki má vera skemmri en 6 mánuðir og ekki lengri en 3 ár, að viðlagðri sjerleyfisriftingu, ef út af er brugðið.
2. Ef sjerleyfishafi hefir áður verið sektaðir fyrir sjerleyfisbrot, má, ef það kemur oftast fyrir, láta brot varða sjerleyfisriftingu.
3. Ef sjerleyfi er riftað, skal ríkisstjórnin láta selja fyrirtækið á nauðungaruppbóði samkvæmt fyrirmælum 28. gr.

32. gr.

1. Ef fjelag eða stofnun, sem fengið hefir sjerleyfi eftir lögum þessum, tekur þeirri breytingu, að þau skilyrði, sem um ræðir, eru ekki lengur fyrir hendi, eða sannist það, að þau hafi ekki frá upphafi verið fyrir hendi,

þá skal veita frest til að koma málinu í löglegt horf, t. d. með því að 46
öðlast það sjerleyfi, sem til þarf, eða heimild, eða með frjálsri riftingu 27. júní
á gerðum kaupum, eða með því að selja eignina einhverjum, sem hefir
rjett til að eignast hana samkvæmt 3. gr. eða 36. gr. og fyrirætlum 28.
gr., eftir því sem við á, og skal sá frestur eigi skemmri en 6 mánuðir og
eigi lengri en 3 ár.

2. Ef ekki er hirt um frest, sem settur hefir verið samkvæmt 1. lið þessarar greinar, skal ríkisstjórn láta selja eignina á nauðungaruppbóði, og fer um það nauðungaruppbóð sem segir í 28. gr.
3. Nú gengur eign eða rjettindi í erfðir til einhvers þess, sem ekki fullnægir skilyrðum þessa kafla til að öðlast sjerleyfi, og skal þá fara eftir ákvæðunum í 1. og 2. lið þessarar greinar, nema að samningi verði við erlendar stjórnir að veita lengri frest en til er tekið í 1. lið. Ef slík eign eða rjettindi tilheyrir innlendri konu, þá skal það vera sjereign hennar, ef hún giftist útlendum manni, sem ekki hefir fengið sjerleyfi.

Um sjerleyfisslit.

33. gr.

1. Þá er 40 ár eru liðin frá því orkuver var tekið til starfa, hefir ríkið rjett til að leysa til sín alt orkuverið og orkuveituna, enda sje Alþingi því samþykkt. Sama rjett hefir ríkið á hverjum 5 ára fresti þar á eftir til enda sjerleyfistímans.
2. Um þá innlausn skal fara sem hjer segir: Ríkisstjórnin skal tilkynna sjerleyfishafa 5 árum fyrirfram, að hún ætli að þeim tíma liðnum að leysa orkuverið til sín og önnur tilgreind virki í sambandi við það. Þegar ríkisstjórn þá leysir slík virki til sín, skal fara um bæt看ur til sjerleyfishafa sem hjer segir:
 - a) Rjettindi þau, sem sjerleyfið heimilaði, skal hann láta af hendi endurgjaldslaust.
 - b) Önnur rjettindi sjerleyfishafa og landareignir þær, sem nauðsynlegar eru fyrir orkuverið, skal hann fá bæt看ur fyrir eftir mati, ef ekki semur, en þó ekki meira en hann hefir keypt þær fyrir, og draga skal frá því matsverði fyrningarupphæð fyrir það, sem liðið er af sjerleyfistímanum, er samsvari því, að matsverðið sje afborgað að fullu í lok sjerleyfistímans.
 - c) Öll virki skal bæta eftir mati, ef ekki næst samkomulag. Ef metið er, skal miða matið við upphaflegt kaupverð virkjanna, að viðbættu því, sem kostað kann að hafa verið til aukningar þeim, en að frádreginni hæfilegri upphæð fyrir eðlilegu sliti og fyrningu eftir aldri hvers eins; auk þess skal draga sjerstaklega frá fyrir skemlir og bilanir, sem kunna að hafa orðið á virkjunum umfram eðlilegt slit.

46
27 júní

- d) Þar að auki má greiða uppbót fyrir sjerleyfissmissi, alt að $\frac{3}{4}\%$ fyrir hvert ár, sem eftir er af sjerleyfistímanum, af öllu andvirðinu fyrir landareignir og mannvirki. Skal sjerleyfisdómur gera um þá uppbót, ef ekki semur.

34. gr.

1. Að sjerleyfistímanum loknum fellur fallvatnið, orkuver og orkuveita undir full yfirráð ríkisins endurgjaldslaust.
2. Afhendingar til ríkisins þarf eigi að krefjast, þegar innlent hjerað á orkuverið, nje heldur ef það er að öllu eign innlendra manna og orkunotin fara eigi fram úr 2500 hestöflum. Í stað þess má að loknum leyfistíma framlengja leyfið með eða án breytinga á skilyrðum.

35. gr.

1. Þegar ekki eru nema 6 ár eftir af sjerleyfistímanum, og í síðasta lagi svo, að 4 ár sjeu eftir, má sjerleyfishafi senda ríkisstjórninni umsókn um nýtt sjerleyfi til afnota af vatnsfallinu með tilheyrandi landspildum. Á þeim sama tíma skulu og þeir aðrir senda umsóknir um slíkt sjerleyfi, sem hafa hug á því. Allar þær umsóknir verða að vera samdar í samræmi við fyrirmæli, er þar um gilda.
2. Þegar þessi umsóknarfrestur er úti, skal ríkisstjórnin svara umsóknunum í samræmi við þá gildandi lög og reglur.
3. Ef sjerleyfishafinn sækir, og hafi hann rækt sjerleyfisskilyrði sín við hæfi ríkisstjórnarinnar, og álíti hún, að umsókn hans sje fult eins aðgengileg og nokkur hinna, með tilliti til hagsmuna almennings, þá skal sjerleyfishafi hafa forgangsriðtt fyrir öðrum umsækjendum, ef sjerleyfi verður veitt.
4. Nú ræður ríkisstjórn það af, að sjerleyfishafa skuli ekki veitt nýtt sjerleyfi, og skal hún þá gera honum það kunnugt eigi síðar en að 3 ár sjeu eftir af sjerleyfistímanum, og að öll sjerleyfisriðttindi hans falli niður, þegar kemur að þeim degi, sem ríkisstjórn þá tiltekur. Er sjerleyfishafa skylt að hlíta þeim úrskurði afdráttarlaust.

IV. KAFLI.

Um sjerleyfi handa útlendum mönnum.

36. gr.

1. Útlendir menn, hjer búsettir, geta, ef sjerstakar ástæður mæla með, fengið sjerleyfi til að virkja fallvötn hjer á landi, þannig að farið verði eftir fyrirmælum III. kafla laga þessara, að svo miklu leyti, sem við getur átt. Slíkt sjerleyfi skal aldrei veitt án samþykkis Alþingis, sem þá ákveður þau fleiri og frekari skilyrði, er þurfa þykir. Sama gildir um framsal

sjerleyfis til útlendra manna eða fjelaga, sbr. 27. og 28. gr.

46

2. Sama gildir um hlutafjelög og önnur fjelög með takmarkaðri ábyrgð og stofnanir, sem ekki heyra undir 3. gr., enda eigi fjelagið heimilisfang og varnarþing á Íslandi, og sje meiri hluti stjórnar þess skipaður innlendum mönnum.
3. Ákvæði fyrri málsgreinar í 25. gr. ná einungis til þess fjárstofns, sem í sjerleyfi er áskilið, að sje innlend eign (9. gr. 13.).

27. júní

37. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað. Jafnframt eru úr gildi feld lög nr. 55, 22. nóv. 1907, svo og önnur ákvæði í lögum, er brjóta kynnu bág við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

innheimtu gjalda af erlendum fiskiskipum.

47

27. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að greiða lögreglustjórum kostnað við innheimtu gjalda þeirra af erlendum fiskiskipum, sem ákveðin eru í 54. gr. laga nr. 27, frá 27. júní 1921, um aukatekjur ríkissjóðs. Greiðsluna má ákveða fyrir

47 hvert lögsagnarumdæmi út af fyrir sig og miða við tiltekinn hundraðshluta af
27 júní upphað gjaldanna, þó aldrei hærri en 25% af öllum slíkum gjöldum í umdæm-
inu. Greiðsluna mega lögreglustjórar telja til frádráttar fiskiskipagjöldunum á
aukatekjureikningi sínum.

Ef hreppstjóri eða umboðsmaður sýslumanns innheimtir gjöldin, skal
greiðslan fyrir innheimtukostnað renna óskert til hans.

2. gr.

Síðasta málsgrein 4. gr. laga nr. 33, 19. júní 1922, um rjett til fiskiveiða
í landhelgi, er úr gildi numin.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

48

27 júní

LÖG

um

breyting á lögum nr. 41, 27. júní 1921, um breyting á 1. gr. tollaga.
nr. 54, 11. júlí 1911, og viðauka við þau lög.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrir 6. og 7. lið í 1. gr. laganna komi:

6. a. Af óunnu tóbaki kr. 4.00 af hverju kg.

- b. Af allskonar unnu tóbaki, neftóbaki, munntóbaki og reyktóbaki, kr. 4.80 af hverju kg. 48
27. jún
7. Af tóbaksvindlum og vindlingum (cigarettum) kr. 12.80 af hverju kg. Vindlingar skulu tollaðir að meðtöldum pappírnum, öskjum og dósum, sem þeir eru seldir í.

2. gr.

Merkja skal umbúðir allra tóbakstegunda, hverju nafni sem nefnast, um leið og gerð er grein fyrir tollinum, með álímdum miðum, er stjórnarráðið lætur tollheimtumönnum í tje og á er letrað „tollur greiddur“.

Lögreglustjórar eða umboðsmenn þeirra sjá um framkvæmd þessa ákvæðis, og setur stjórnarráðið nánari ákvæði um tollmerkin.

3. gr.

Nú finnast tóbaksvörur, sem ekki eru merktar tollgreiðslumerki, en ekki verða þó taldar falla undir ákvæði gildandi laga um tollsvik, og skal þá telja tollinn ógreiddan, nema handhafi sanni, að tollur sje greiddur. Þó skal altálf telja saknæma vanrækslu, ef ómerktar tóbaksvörur finnast hjá þeim, er versla með tóbak, og varðar slík vanræksla sektum, alt að þreföldum tolli af hinum ómerkту vörum.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1926. Frá sama degi falla úr gildi lög nr. 40, 27. júní 1921, um einkasölu á tóbaki.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 40, 19. júní 1922, um atvinnu við siglingar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrsta málsg. 8. gr. falli burt eins og hún er nú orðuð. Í stað hennar komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Próf það, er um getur í 7. gr., skal halda í Reykjavík, Vestmannaeyjum, Seyðisfirði, Akureyri og Ísafirði.

Orðið „bæjarstjórnar“ í enda 2. málsg. falli burt. Í stað þess komi Fiskifjelags Íslands.

Á eftir 3. málsg. komi ný málsgrein, er svo hljóði:

Prófverkefni skulu samin af forstöðumanni stýrimannaskólans í Reykjavík.

2. gr.

Í stað orðanna „30 rúmlesta“ í upphafi 18. gr. komi: 20 rúmlesta.

Við greinina bætist ný málsg., svo hljóðandi:

Í veiðistöðvum, þar sem bátar koma að jafnaði daglega úr róðri, skal þó eigi skylt að hafa stýrimann auk skipstjóra á þeim bátum, er þannig stunda veiðar, þótt um báta alt að 30 rúmlestir sje að ræða.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

50

27. júní

breyting á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir fyrri málsgrein 7. gr. laga nr. 28, 3. nóv. 1915, komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Sýslunefnd er heimilt, þegar ástæður eru fyrir hendi, svo sem mikill kjósendafjöldi, víðátta, torfærur á leið til kjörstaðar og þvílíkt, að skifta hreppi í tvær eða þrjár kjördeildir. Skal þá hreppsnefnd ákveða kjörstaði og undirkjörstjórn skipuð fyrir hverja kjördeild. Er hreppstjóri oddviti einnar, hreppsnefndaroddviti annarar og varahreppsnefndaroddviti hinnar þriðju, ef þrjár eru, eftir ákvörðun hreppsnefndar, og auk þeirra eiga þar sæti tveir menn af öðrum kjósendum í hverri kjördeild, er hreppsnefnd kýs. Nú er hreppstjóri jafnframt hreppsnefndaroddviti, og kýs þá hreppsnefnd einnig kjörstjórnaroddvita í eina kjördeildina. Í forföllum hinna lögákveðnu kjördeildaoddvita kýs hreppsnefnd aðra í þeirra stað.

2. gr.

Í stað orðanna „bæjarstjórn skift kaupstað“ í öðrum málslíð 9. gr. laganna komi: Kaupstað eða hreppi verið skift.

3. gr.

Í stað orðanna „3 klukkustundir“ í fyrri málsgrein 38. gr. komi: 5 klukkustundir.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

51
27. júní

LÖG

um

sjerleyfi til þess að reka útvarp (broadcasting) á Íslandi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Ríkisstjórninni veitist heimild til að veita sjerleyfi til þess að reka útvarp á Íslandi um næstu 5—7 ára skeið frá því útvarpsstöð tekur til starfa, gegn þeim skilyrðum og með þeim hlunnindum, er nú skal greina:

1. Að stofnað verði fjelag til að reka útvarpið, sem hafi ekki minna en 100000 króna stofnfje, og sje að minsta kosti helmingur þess fjár boðinn út innanlands í 6 mánuði.
2. Að útvarpsstöðin verði í Reykjavík eða í námunda við hana, og að afl stöðvarinnar verði alt al 1,5 kw. í loftnetið, enda dragi stöðin um land alt. Þyki hentugra að hafa fleiri stöðvar en eina, má þó víkja frá þessu ákvæði.
3. Að ríkisstjórnin gefi út reglugjörð um rekstur útvarpsins. Má þar ákveða sektir fyrir brot gegn rjettindum sjerleyfishafa.
4. Að ríkið eigi að sjerleyfistímanum liðnum kauprjett á stöðinni eða stöðvunum fyrir matsverð.
5. Að byrjað sje á útvarpinu áður en 16 mánuðir eru liðnir frá staðfesting laga þessara.
6. Að sjerleyfishafi hlíti þeim skilyrðum öðrum, er ríkisstjórnin telur rjett að setja, þar á meðal um viðurlög.

Ríkisstjórninni heimilast að ákveða í leyfisbrjefinu:

- a. Að hver sá, er móttökutæki hefir, sje skyldur til að greiða stofngjald til stöðvarinnar, er tækin eru sett niður, og síðan árlegt gjald fyrir notkun þeirra, hvorttveggja eftir gjaldskrá, sem ráðuneytið samþykkir. Undanskilin þessu sjeu þó viðtökutæki, sem fylgja heilum loftskeytastöðvum, og eins þau viðtökutæki, sem ríkisstjórnin þarf til notkunar á stöðvum sínum.
- b. Að leyfishafa sje heimilt að leggja þá síma, sem nauðsynlegir þykja, frá

opinberum stöðum til útvarpsstöðvar (svo sem í Reykjavík frá alþingis-
húsinu, dómkirkjunni, leikhúsi o. s. frv.).

51
27. júní

c. Að útvarpsfyrirtækið verði undanþegið greiðslu opinberra skatta og gjalda.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

verslunaratvinnu.

52

27. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Verslun í lögum þessum tekur bæði til stórsölu (heildsölu), smásölu, sveitaverslunar, umboðsverslunar (commission), lausaverslunar og tilboðasöfnunar um vörusölu og vörukaup (agentur).

Undanskilin lögum þessum eru þó:

1. Lyfjaverslun, að því leyti sem lyfsalar hafa einkasölu á lyfum.
2. Sala á búsafurðum eða fiskifangi, sem maður hefir aflað sjálfur eða skuldaðið hans, og sala á öðrum slíkum innlendum afla eða framleiðslu.
3. Sala á handavinnu manns sjálfs, konu hans og barna, sem hjá honum eru, hjúa hans, nemenda eða sveina.
4. Vöruútvegum manna í fjelagi til eigin þarfa, enda sje varan að eins af hendi látin samkvæmt beiðni fyrirfram.
5. Sala á innlendri mjólk, rjóma, skyri, eggjum, brauði og kökum.

52

27. júní

Um farandsala, sem ekki eru hjer búsettir, fer samkvæmt gildandi lögum. Nú verður ágreiningur um það, hvort leyfi þurfi, og má þá fyrirfram krefja dómstóla úrlausnar um hann með málsókn á hendur lögreglustjóra með þeim hætti, sem í 9. gr. segir.

2. gr.

Enginn má reka verslun á Íslandi eða í íslenskri landhelgi, nema hann hafi fengið til þess leyfi lögum þessum samkvæmt.

3. gr.

Hver maður, karl eða kona, giftur sem ógiftur, getur fengið leyfi til verslunar, enda hafi rjettur til verslunar ekki verið af honum dæmdur, ef hann:

1. Er heimilisfastur á Íslandi, þegar leyfi er veitt, og hefir verið það síðasta árið.
 2. Er fjárráður.
 3. Hefir forræði á búi sínu og hefir haft það síðasta árið. Ekki má veita þeim verslunarleyfi, sem tvisvar hefir orðið gjaldþrota, nema komist hafi á löglegir samningar um skuldagreiðslur milli hans og lánardrottna hans.
 4. Hefir ekki verið dæmdur sekur um verk, sem er svívirðilegt að almenningsáliti. Ekki má veita manni verslunarleyfi, ef ráðin hefir verið höfðun opinbers máls á hendur honum fyrir verk, sem er svívirðilegt að almenningsáliti, fyr en hann hefir verið sýknaður með dómi.
 5. Sannar, að hann hafi þá þekkingu á bókhaldi og vörum, sem telja má nauðsynlega til þess að reka verslun. Ráðherra setur nánari fyrirmæli um það, er hjer að lýtur, eftir að hafa leitað álits verslunarráðsins og sambands íslenskra samvinnufjelaga.
- Fyrirmæli þessa töluliðs taka ekki til sveitaverslana.
6. Fullnægir að öðru leyti þeim skilyrðum, sem eru sett eða sett kunna að verða í lögum til þess að mega reka verslun.

4. gr.

Verslunarleyfi má ekki veita skipstjórum, hafnsögumönnum, embættismönnum nje sýslunar, nje maka þeirra, ef hjón búa saman, nema ráðherra hafi úrskurðað, að verslunarreksturinn megi samrýma stöðu þeirra.

5. gr.

Nú vill fjelag eða stofnun reka hjer verslun, og skal þá svo með fara, sem hjer segir:

1. Ef fjelag er, þar sem nokkrir fjelagar eða allir bera fulla ábyrgð á skuldum fjelags, þá skal það eiga heimili og varnarþing á Íslandi, og fjelagsstjórnin öll og þeir, sem rita firmað, allir fullnægja skilyrðum

- 1.—4. og 6. tölul. 3. gr. Meðal þeirra, er heimilt er að rita firmað, skal vera að minsta kosti einn stjórnandi eða fulltrúi, er fullnægir öllum skilyrðum 3. gr. 52
2. Ef fjelag er, þar sem enginn fjelaga ber ábyrgð á skuldum fjelags, eða stofnun, þá skal aðili eiga heimili og varnarþing á Íslandi, framkvæmdarstjórnar og að minsta kosti einn fulltrúi eða stjórnandi fullnægja öllum skilyrðum 3. gr., og hinir fulltrúarnir eða stjórnendurnir fullnægja skilyrðum 1.—4. og 6. tölul. 3. gr. Meðal þeirra, sem heimilt er að rita firmað, skal vera að minsta kosti einn fulltrúi eða stjórnandi, er fullnægi öllum skilyrðum 3. gr. Ef hlutafjelag er, þá skal hlutafje enn fremur vera að meira en helmingi eign manna búsettra hjer á landi, enda sje ekkert í samþykktum fjelags, er brjóti bág við íslensk lög.

6. gr.

Verslunarleyfi er bundið við nafn. Þó er ekkju heimilt að halda áfram verslun látins manns síns án nýs leyfis, enda þótt hún fullnægi ekki skilyrðum 2. másl. 4. tölul. og 5. tölul. 3. gr., en hafa skal hún þá forstöðumann, er fullnægi öllum ákvæðum 3. gr.

Bú aðilja, er verslunarleyfi hafði, getur selt vörubirgðir hans og gert aðrar þær ráðstafanir, er heppilegar þykja til þess, eftir sama verslunarleyfi.

Erfingi, sem eldri er en 16 ára, má og þar til hann hefir náð lögaldri reka verslun samkvæmt verslunarleyfi arfleifanda, enda þótt hann fullnægi eigi skilyrðunum í 2. másl. 4. tölul. og 5. tölul. 3. gr., en hafa skal hann forstöðumann fyrir versluninni, er fullnægi öllum skilyrðum 3. gr.

7. gr.

Leyfishafi fyrirgerir leyfi sínu, ef hann missir einhver þeirra skilyrða, er í 1.—3. tölul., fyrsta másl. 4. tölul. og 6. tölul. 3. gr. segir, sbr. þó 6. gr., eða ef rjettur til verslunar er af honum dæmdur.

Nú missir stjórnandi, fulltrúi eða framkvæmdarstjóri fjelags eða stofnunar einhvers þess, sem áskilið er í 5. gr., fjelag eða stofnun missir íslensks heimilisfangs eða helmingur hlutafjár eða meira verður eign manna búsettra erlendis, og skal aðili þá hafa komið þessu í löglegt horf innan 3 mánaða frá því er breytingin varð. Hafi ella fyrirgert leyfi sínu. Ráðherra getur þó lengt frestinn um 3 mánuði, ef sjerstaklega stendur á.

8. gr.

Lögreglustjóri í umdæmi, þar sem aðili ætlar að versla, lætur leyfisbrjef af hendi, sbr. þó 10. gr.

Halda skal lögreglustjóri skrá yfir öll afhent leyfi. Skal þar greina: Nafn leyfishafa, hverskonar verslun leyfið hljóðar um, hvar versla megi sam-

52 kvæmt því, hvenær leyfi var afhent, hvenær það gekk úr gildi og það annað, er
27. júní ráðherra kann að ákveða.

Eftirrit af því, er ár hvert hefir verið ritað í skrána, skal senda atvinnumálaráðuneytinu um áramót hver, og heldur það skrá yfir alla þá, er verslunarleyfi hafa á landinu.

9. gr.

Nú synjar lögreglustjóri um verslunarleyfi, eða ágreiningur verður um það, hvort aðili hafi mist verslunarheimild sína, og er honum þá rjett að bera úrskurð lögreglustjóra undir ráðherra innan 6 mánaða frá dagsetningu úrskurðar. En alt að einu er aðilja rjett að leita úrlausnar dómsvaldsins, og stefnir hann þá lögreglustjóra fyrir gestarjett á varnarþingi hans áður sex mánuðir sjeu liðnir frá dagsetning úrskurðar lögreglustjóra, ef málið hefir ekki verið borið undir ráðherra, en ella sex mánuðum frá dagsetning úrskurðar hans. Skyldur er aðili að hlýða úrskurði lögreglustjóra eða ráðherra, þar til honum er hrundið með dómi.

10. gr.

Í verslunarleyfi skal greina, hverskonar verslun (stórsala, smásala, sveitverslun o. s. frv.) leyfð er. Leyfi til verslunar einnar tegundar felur ekki í sjer heimild til að reka annarskonarverslun; þó má sá, er leyfi hefir fengið til stórsölu, einnig reka umboðsverslun og tilboðasöfnun eftir sama leyfisbrjefi.

Verslunarleyfi veitir einungis heimild til verslunar í ákveðnum kaupstað eða löggiltum verslunarstað, eða í ákveðinni sveit, sbr. þó síðustu málsg. þessarar greinar og 11. gr.

Veita má sama aðilja leyfi til verslunar á fleirum stöðum en einum í senn, svo og leyfi til fleiri tegunda verslunar í senn. Stórsalar, umboðssalar og tilboðasafnarar geta þó ekki fengið leyfi til annarskonar verslunar í sama kaupstað eða kaптúni eða í sömu sveit en einhverrar eða allra þriggja þessara verslunartegunda, nema þeir hafi þar opna sölubúð.

Rjett er þeim, er hafa leyfi til stórsölu, umboðssölu eða tilboðasöfnunar, að safna tilboðum í vörur sínar hvar á landi sem er og í íslenskri landhelgi.

11. gr.

Leyfi til sveitaverslunar má ekki af hendi láta, nema sýslunefnd telji heppilegt, að verslun sje í þeirri sveit, enda sje umsækjandi þar heimilisfastur og að hennar dómi hæfur til að reka verslunina.

12. gr.

Leyfi til lausaverslunar veitir lögreglustjóri þar, sem leyfisbeiðandi er heimilisfastur, eða þar, sem hann hyggst að byrja verslun sína.

Leyfið veitir heimild til að versla hvar við land sem er, ef það hljóðar

um verslun á skipi, og til að versla hvar á landi sem er, ef það hljóðar um verslun á landi, og jafnan veitir leyfið heimild til verslunar til næsta nýárs eftir dagsetningu þess. Taka skal fram í leyfi, hvort það heimilar verslun á landi eða á skipi. Takmarka má og þær vörur, sem heimilt sje að selja. 52
27. júní

13. gr.

Gjalda skal í ríkissjóð fyrir:

Leyfi til stórsölu	kr. 1000,00
Leyfi til lausaverslunar	— 250,00
Leyfi til annarar verslunar	— 200,00

Ef smásali hefir fleiri opnar sölubúðir en eina í sama kaupstað eða kaптúni, skal hann greiða hið síðasttalda gjald af hverri sölubúð.

14. gr.

Sektum varðar til ríkissjóðs, frá 100—5000 kr., nema þyngri refsing liggi við að lögum, ef maður:

1. Rekur verslun, er leyfis þarf til eftir lögum þessum, án þess að hafa fengið leyfi eða eftir að hann hefir mist það.
2. Byrjar verslun án þess að fullnægja settum skilyrðum, eða hann fullnægir ekki skilyrðum fyrir að halda byrjaðri verslun áfram, sem þó er ekki niður lögð, enda valdi því ekki almennar tálmanir.

Auk sekta skal dæma sökunaut til þess að greiða í ríkissjóð gjöld þau fyrir leyfi, er honum bar að greiða, en hann hefir ekki goldið.

Mál út af brotum gegn fyrirmælum greinar þessarar sæta meðferð almennra lögreglumála.

15. gr.

Skýlt er hverjum þeim, sem rekur einhverja þá atvinnu, er í lögum þessum greinir, að veita lögreglustjóra og ráðherra allar upplýsingar um þau atriði, er varða skilyrði til að halda atvinnuheimild eða fullnægju settra skilyrða, svo og að veita aðgang að bókum atvinnunnar í sama skyni. En skýlt er að leynd alla óviðkomandi menn því, er rannsóknarmaður kemst að um hagi aðilja við rannsókn sína eða upplýsingar hans.

16. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1926.

Þeir, er fengið hafa verslunarleyfi fyrir 1. júlí 1925, halda því.

Með lögum þessum eru úr gildi numin:

Op. br. 29. okt. 1824.

52
27. júní

Op. br. 7. apr. 1841.

Lög nr. 28, 7. nóv. 1879.

Lög nr. 28, 2. des. 1887.

Lög nr. 78, 22. nóv. 1907, 6. gr., og öll önnur fyrirmæli í lögum, sem fara í bága við ákvæði laga þessara.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

FJÁRLÖG

fyrir árið 1926.

53

27. júní

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Tekjur.

1. gr.

Árið 1926 er ætlast til, að tekjur ríkisins verði svo sem talið er í 2.—5.
gr., og að þeirra verði aflað með tekjugreinum, sem þar eru taldar:

2. gr.

Þessir skattar og tollar er ætlast til að nemi:

	kr.	kr.
1. Fasteignaskattur	215000	1045000
2. Tekjuskattur og eignarskattur	800000	
3. Lestagjald af skipum	30000	
4. Aukatekjur	325000	962000
5. Erfðafjárskattur	35000	
6. Vitagjald	250000	
7. Leyfisbrjefagjöld	10000	
8. Stimpilgjald	300000	
9. Skólagjöld	20000	
10. Bifreiðaskattur	22000	
11. Útflutningsgjald		800000
12. Áfengistollur (þar á meðal óáfengt öl, áfengis- laus vín, ávaxtasafi og gosdrykkir)	530000	
13. Tóbakstollur	450000	
Flyt	980000	2807000

53
27. júní

	kr.	kr.
Flutt	980000	2807000
14. Kaffi- og sykurtollur	975000	
15. Annað aðflutningsgjald	115000	
16. Vörutollur	1400000	
17. Verðtollur	800000	4270000
18. Gjald af sætinda- (konfekt-) og brjóssykurs- gerð		15000
19. Pósttekjur	350000	
20. Símatekjur	1150000	1500000
21. Vínéinkasala	375000	
22. Tóbakseinkasala	275000	
23. Steinolíueinkasala	60000	710000
Samtals		9302000

3. gr.

Tekjur af fasteignum ríkissjóðs eru taldar:

	kr.	kr.
1. Eftirgjald eftir jarðeignir ríkissjóðs		23000
2. Tekjur af kirkjum		100
3. Tekjur af silfurbergi		15000
Samtals		48100

4. gr.

Tekjur af bönkum og vaxtatekjur eru áætlaðar:

	kr.	kr.
1. Tekjur af bönkum		50000
2. Tekjur af Ræktunarsjóði		25000
3. Vextir af bankavaxtabrjefum, keyptum sam- kvæmt lögum nr. 14, 9. júlí 1909	30000	
Flyt	3000	75000

		53	
		kr.	kr.
Flutt		3000	75000
4. Væntanlega útdregið af þeim brjefum	25000		55000
5. Vextir af innstæðum í bönkum			5000
6. Vextir af viðlagasjóði			75000
7. Aðrir vextir			20000
Samtals			230000

27. júní

5. gr.

Óvissar tekjur og endurgreiðslur eru taldar:

		kr.	kr.
1. Óvissar tekjur			50000,00
2. Endurgreiddar fyrirframgreiðslur			2000,00
3. Endurgreidd lán og andvirði seldra eigna ..			175000,00
4. Úr viðlagasjóði, til jafnaðar við eftirgjafir lána			37666,66
Samtals			264666,66

II. KAFLI.

Gjöld.

6. gr.

Árið 1926 eru veittar til gjalda upphæðir þær, sem tilgreindar eru í 7.—20. gr.

7. gr.

Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans er talið:

	kr.	kr.
I. Vextir:		
1. Innlend lán	234776	
2. Dönsk lán, danskar kr. 257442 á $\frac{1}{10}$	283186	
3. Enska lánið frá 1921, hluti ríkissjóðs, £ 8781:8 á $\frac{28}{100}$	245879	
4. Lausaskuldir	267500	1031341
II. Afborganir:		
1. Innlend lán	257400	
2. Dönsk lán, danskar kr. 542349 á $\frac{1}{10}$	596584	
3. Enska lánið 1921, £ 1827:5:4 á $\frac{28}{100}$	53163	
4. Lausaskuldir	600000	1507147
III. Framlag til Landsbankans, 13. greiðsla		100000
Samtals		2638488

8. gr.

	kr.	kr.
Borðfje Hans Hátignar konungsins		60000

9. gr.

Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar landsreikninga er veitt:

	kr.	kr.
1. Til alþingiskostnaðar	195000	
2. Til yfirskoðunar landsreikninga	4800	
		199800
Samtals		199800

10. gr.

Til ríkisstjórnarinnar er veitt:

53

27. júní

	kr.	kr.
I. Ráðuneytið, ríkisfjehirðir o. fl.		
1. Til ráðherra:		
a. Laun	30000	
b. Til risnu	4000	
	34000	
2. Til utanferða ráðherra	6000	
3. Laun starfsmanna stjórnarráðsins	82280	
4. Annar kostnaður	18000	
5. Fyrir að gegna ríkisfjehirðisstörfum	27000	
6. Til þess að gefa út stjórnartíðindi:		
a. Þóknun fyrir útgáfu tíðindanna		
o. fl.	900	
b. Til pappírs og prentunar	10000	
c. Til kostnaðar við sendingar með		
póstum	1200	
	12100	
7. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum	3000	
		182380
II. Hagstofan.		
1. Laun hagstofustjóra	8700	
2. Laun aðstoðarmanns	5600	
3. Pappír, prentun og hefting hagskýrslna ..	12000	
4. Prentun eyðublaða	2000	
5. Húsaleiga, hiti og ljós m. m.	4000	
6. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður	16300	
7. Til að gefa út manntalið 1703	1000	
		49600
III. Utanríkismál o. fl.		
1. Til sendiráðsskrifstofu í Kaupmannahöfn .	17000	
2. Fyrir meðferð utanríkismála	12000	
3. Ríkisráðskostnaður	6000	
4. Kostnaður við sambandslaganefnd	1500	
		36500
Samtals		268480

27. júní

Til dómgæslu og lögreglustjórnar o. fl. er veitt:

	kr.	kr.
A.		
Dómgæsla og lögreglustjórn.		
1. Hæstirjettur:		
a. Laun	53650	
b. Annar kostnaður, alt að	2000	55650
2. Laun bæjarfógeta, sýslumanna og lögreglustjóra		151220
3. Laun hreppstjóra		32000
4. Skrifstofukostnaður bæjarfógetans í Reykjavík:		
a. Laun	27168	
b. Húsaleiga	3240	
c. Hiti, ljós og ræsting	2100	
d. Ýms gjöld, alt að	2400	34908
5. Skrifstofukostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:		
a. Laun fulltrúa, 3 skrifara og innheimtumanns	23300	
b. Laun 3 tollvarða	14300	
c. Húsaleiga	4500	
d. Hiti og ljós	1300	
e. Ýms gjöld, alt að	9000	
Fastir starfsmenn í skrifstofum bæjarfógetans og lögreglustjórans í Reykjavík njóta dýrtíðaruppbótar eftir reglum launalaganna.		
		52400
6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta		84000
7. Þóknun fyrir aðstoð verkfróðs manns við endurskoðun á skipamælingum		500
8. Til landhelgisgæslu, gegn jöfnu framlagi úr landhelgissjóði		150000
9. Framlag til landhelgissjóðs		20000
10. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskostnaður fangelsa		11000
11. Annar sakamála- og lögreglumála m. m.		12000
Flyt		603678

		53 27. júní	
		kr.	kr.
Flutt			603678
12. Borgun til sjóðómsmanna			1000
13. Borgun til setu- og varadómara			3000
Samtals A.			607678
B.			
Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur.			
1. Burðareyrir og embættisskeyti:			
a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir burðareyri undir embættisbrjef		25000	
b. Fyrir embættisskeyti		45000	
			70000
2. Brunaábyrgðar- og sótaragjald o. fl. fyrir nokkrar opinberar byggingar			20000
3. Til embættiseftirlitsferða			5000
4. Gjöld til yfirskattanefnda, skattstofu Reykjavíkur og fyrir skattvirðingar			30000
Samtals B.			125000

12. gr.

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála er veitt:

		kr.	kr.
1. Laun			287000
Þar af viðbót við lögmaelt laun núverandi aðstoðarlæknis á Ísafirði 1700 kr. með verðstuðulsuppbót.			
2. Til skrifstofukostnaðar landlæknis, eftir reikningi, alt að			2000
3. Styrkur til læknisvitjana handa sveitum, sem eiga sjerstaklega erfiða læknissókn			7700
Stjórnin jafnar niður fjárhæð þessari með hliðsjón af samskonar ákvæðum fjárlaga 1924. Af upphæðinni er íbúum Ólafsfjarðarhrepps			
Flyt			296700

53

27. jání

	kr.	kr.
Flutt		296700
ætlaður viðbótarstyrkur, að upphæð 2000 kr., gegn eigi minna tillagi frá þeim sjálfum en 2600 kr., ef þeir ráða til sín sjerstakan lækni.		
4. Til lækni í Reykjavík, er skylt sje að gegna sjúkravitjunum í Kjós, Kjalarnesi og Mosfells-sveit og fara eftir taxa hjeraðslækna		1500
5. Til augnlækninga:		
a. Styrkur til augnlækis í Reykjavík	1000	
b. Styrkur til lækningaferða kringum landið	1000	
Styrkurinn skiftist að jöfnu milli augnlækna-anna Guðmundar Guðfinnssonar og Helga Skúlasonar, enda skifti þeir landinu á milli sín til yfirferðar, eftir fyrirmælum landlækni, og hafi dvöl á að minsta kosti einni eða tveim höfnum í hverri sýslu.		
		2000
6. Styrkur til tannlækni Vilh. Bernhöfts í Reykjavík		1000
7. Styrkur til háls- og neflækni Ólafs Þorsteinssonar í Reykjavík		1000
Styrkurinn til augnlækni og læknanna Vilh. Bernhöfts og Ólafs Þorsteinssonar er bundinn því skilyrði, að þeir, hver um sig, segi stúdent-unum í læknadeild háskólans til í sinni sjerfræði og veiti fátæku fólki ókeypis lækni-shjálp á tilteknum stað, ekki sjaldnar en 3 sinnum á mánuði.		
8. Til geislalækningastofu ríkisins		11000
9. Til Radíumsjóðs Íslands, styrkur til að reka radíumlækningar		2500
10. Til Jóns lækni Kristjánssonar, endurgjald á ferðakostnaði		1500
11. Styrkur til hjeraðslækna til utanferða, í því skyni að afla sjer nýrrar læknisþekkingar ..		2000
Þennan styrk veitir stjórnarráðið eftir til-lögum landlækni, og má hann ekki fara fram úr 250 kr. fyrir hverja mánaðardvöl erlendis.		
Flyt		319200

		53	
		kr.	kr. 27. júní
	Flutt		319200
12.	Til Þorvarðar Helgasonar á Skriðu í Breiðdal, til heilsubótar og verknáms farlama syni hans		2000
13.	Hold sveikraspítalinn		82120
	Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
	A. Laun læknis	8700	
	B. Annar kostnaður:		
	1. Laun starfsmanna	13620	
	2. Viðurværi 55 manna (ca. 150 a. á dag)	30000	
	3. Klæðnaður	2500	
	4. Meðul og sáraumbúðir	2000	
	5. Eldsneyti	11000	
	6. Ljósmeti	2400	
	7. Húsbúnaður og áhöld	2000	
	8. Viðhald á húsum	2500	
	9. Þvottur og ræsting	1800	
	10. Grefftrunarkostnaður	500	
	11. Skemt看nir	600	
	12. Skattar o. fl.	3000	
	13. Ýmisleg gjöld	1500	
		73420	
		82120	
14.	Geðveikrahælið á Kleppi		69175
	Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
	A. Laun læknis	7700	
	B. Önnur gjöld:		
	1. Kaup starfsmanna	14500	
	2. Viðurværi 94 manna (ca. 150 a. á dag)	52000	
	3. Klæðnaður 70 sjúklinga á 90 kr. handa hverjum	6300	
	4. Meðul og umbúðir	550	
	5. Ljós og hiti	12000	
	6. Viðhald og áhöld	10000	
	Flyt 95350	7700	472495

	kr.	kr.
Flutt 95350	7700	472495
7. Þvottur og ræsting	1800	
8. Skemtanir	750	
9. Skattar m. m.	2500	
10. Óviss gjöld	1400	
	101800	
	109500	
Þar frá dragast þessar tekjur:		
Meðgjöf með 70 sjúklingum: kr. 1,50		
á dag	38325	
Tekjur af búinu	2000	
	40325	
Mismunur	69175	
15. Heilsuhælið á Vífilstöðum		19560
Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
A. Laun læknis	7700	
B. Önnur gjöld:		
1. Kaup starfsmanna	37000	
2. Viðurværi	136000	
3. Lyf og hjúkrunargögn	12000	
4. Ljós og hiti	25000	
5. Þvottur og ræsting	6000	
6. Viðhald húsa	5000	
7. Viðhald vjela	5000	
8. Húsbúnaður og áhöld	12000	
9. Flutningskostnaður	5000	
10. Óviss gjöld	3000	
	246000	
Þar frá dragast þessar tekjur:	253700	
Meðgjöf með 95 sjúklingum, 5 kr.		
á dag	173375	
Meðgjöf með 10 sjúkl., 6 kr. 50 au.		
á dag	23725	
Meðgjöf með 24 börnum, 4 kr. á dag	35040	
	253700	492055
Flyt 232140		

	kr.	kr.
Flutt 232140	253700	492055
Tekjur af búinu 2000	234140	
Mismunur	19560	
16. Önnur gjöld:		
a. Til byggingar landsspítala í Reykjavík, samkvæmt samningi milli ríkisstjórnarinnar og stjórnar Landsspítalasjóðs Íslands	100000	
b. Til viðbótarbyggingar við geðveikrahælið á Kleppi	100000	
c. Styrkur til sjúkrahúsa og sjúkraskýla, alt að Styrkurinn veitist eftir fjölda legudaga, þó eigi meira en 70 aurar fyrir hvern legudag, gegn því, að hjerað það, sem sjúkrahúsið á, leggi fram eins mikið og styrknum nemur.	15000	
d. Til sjúkrahúsbyggingar á Ísafirði, gegn að minsta kosti $\frac{2}{3}$ hlutum annarsstaðar að, enda ábyrgist bæjarfjelagið og sýslufjelag Norður-Ísafjarðarsýslu, að verkið verði fullnægjandi til lykta leitt (lokaveiting), alt að	25000	
e. Til læknisbústaðarins og sjúkrahússins í Laugarási	5000	
f. Styrkur til að reisa sjúkraskýli og læknisbústaði	38000	
g. Til „Heilsuhælisfjelags Norðurlands“, til byggingar heilsuhælis í Eyjafirði. Fyrri fjárveiting	75000	
Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að staðurinn, áætlun og teikning sje samþykkt af stjórnarráðinu, að jafnmikið fje sje lagt fram annarsstaðar að og að trygging sje fyrir því, að einnig verði fyrir hendi sama upphæð, sem síðari fjárveitingunni úr ríkissjóði nemur.		
h. Bólusetningarkostnaður	2500	
Flyt	360500	492055

53

27. júní

	kr.	kr.
Flutt	360500	492055
i. Gjöld samkv. 13. gr. í lögum 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma	15000	
j. Gjöld samkv. 25. gr. í lögum 6. nóv. 1902, um varnir gegn því, að næmir sjúkdómar berist til Íslands	4000	
k. Gjöld samkvæmt lögum nr. 16, 1923, um varnir gegn kynsjúkdómum	4500	
l. Kostnaður við heilbrigðiseftirlit lækna með alþýðuskólum	2000	
m. Til berklahjúkrunarfelagsins Líknar, gegn að minsta kosti jafnmiklu frá bæjarsjóði Reykjavíkur	4000	
n. Til geitnalækninga, gegn að minsta kosti $\frac{2}{5}$ annarsstaðar að	2500	
o. Viðbótarlaun yfirsetukonu í Grímsey, gegn jafnmikilli launaviðbót annarsstaðar frá ..	300	
p. Til Halldórs Arnórssonar umbúðasmiðs ..	1800	
q. Til Elínar Sigurðardóttur, 100 kr. á mán- uði, sje hún ekki í sjúkrahúsi, alt að	1200	
		395800
17. Hluti ríkissjóðs af launum yfirsetukvenna ..		27000
Samtals		914855

13. gr.

Til samgöngumála er veitt:

	kr.	kr.
A.		
Póstmál.		
1. Laun:		
a. Eftir launalögum	90366	
b. Póstafgreiðslumenn utan Reykjavíkur	71000	
c. Brjefhirðingamenn	21000	
		182366
2. Póstflutningur		160000
Flyt		342366

	kr.	kr.
Flutt ...		342366
3. Annar kostnaður:		
a. Skrifstofukostnaður í Reykjavík hjá aðal- aðalpóstmeistara og póstmeistara, eftir reikningi	8000	
b. Skrifstofukostnaður og aðstoð utan Reykja- víkur hjá póstmeisturum og á stærri póst- afgreiðslum	20000	
c. Húsaleiga utan Reykjavíkur á stærri póst- stofum og póstafrgreiðslum	11000	
d. Önnur gjöld	46000	
		85000
Samtals A.		427366
B.		
Vegamál.		
I. Stjórn og undirbúningur vegagerða:		
1. Laun vegamálastjóra	8700	
2. Laun aðstoðarverkfræðings	6420	
3. Ferðakostnaður þeirra og fæðispeningar, eftir reikningi, alt að	3000	
4. Til aðstoðarmanna og mælinga, alt að ..	5000	
5. Skrifstofukostnaður, alt að	5500	
		28620
II. Þjóðvegir:		
a. Til nýrra akvega:		
1. Kjalarnesvegur	8000	
2. Hvítárbraut	20000	
3. Miðfjarðarbraut	20000	
4. Langadalsvegur	4000	
5. Sauðárkróksbraut	20000	
6. Þelamerkurvegur	10000	
7. Vallavegur	10000	
8. Hróarstunguvegur	15000	
9. Vaðlaheiðarvegur	18000	
	125000	
b. Viðhald og umbætur	180000	
		305000
Flyt		333620

53

27. júní

	kr.	kr.
Flutt		333620
III. Til brúargerða samkvæmt brúalögum		90000
IV. Til slitlags á akvegum		22000
V. Fjallvegir		6000
VI. 1. Til áhalda, alt að	15000	
2. Til bókasafns verkamanna	300	
		15300
VII. Til sýsluvega:		
1. Tillög til akfærra sýsluvega, alt að	15000	
gegn að minsta kosti jafnmiklu tillagi		
annarsstaðar frá og öðrum þeim skilyrðum,		
sem atvinnumálaráðherra setur.		
2. Til sýslusjóðsvega eftir lögum nr. 9, 1923	10000	
		25000
VIII. Til dragferjuhalds:		
1. Á Lagarfljóti	300	
2. - Skjálfandafhljóti	300	
3. - Blöndu	300	
		900
IX. Til ferju á Hornafirði		300
X. Styrkur til vörubifreiðaferða frá Reykjavík		
austur um sveitir		3000
Bifreiðafjelag, er njóta vill styrksins,		
skal hlíta reglum, er stjórnin setur um		
reglubundnar og ódýrar ferðir með enda-		
stöðvum Garðsauka, Húsatóftum og Torfa-		
stöðum.		
XI. Styrkir til að halda uppi bygð og gistingu		
fyrir ferðamenn:		
1. Á Tvískerjum	600	
2. Í Fornahvammi	700	
3. Á Hrauntanga	600	
4. Í Bakkaseli	700	
5. Á Kleppustöðum	200	
6. Í Ytri Kotum	200	
7. Á Arngerðareyri	200	
		3200
Samtals B.		499320

C.

Samgöngur á sjó.

1. Til strandferða:

- a. Esju 150000
 b. Eimskipafjelags Íslands 60000

210000

2. Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum,
alt að

87000

Samtals C.

297000

D.

Hraðskeyta- og talsímasamband.

I. Ritsímaffjlagið mikla norræna (lokaveiting)

23000

II. Til viðauka símakerfa, smærri efniskaupa

- o. fl.

25000

III. a. Til nýrra símalagninga

100000

- b. Til nýrrar símalínu frá Mýrum að Núpi,

 $\frac{1}{4}$ kostnaðar, alt að

2800

102800

IV. Til starfrækslu landssímanna m. m.:

1. Laun samkvæmt launalögum

290000

2. Kostnaður af aðalskrifstofu landsímanna

13000

3. Ritsímastöðin í Reykjavík

24000

4. Þráðlausastöðin í Reykjavík

11000

Landstjórninni er heimilt, ef hún telur þörf á, að stækka og fullkomna svo loft-skeytastöðina í Reykjavík, að hún geti annast skeytasamband við umheiminn. Ennfremur er henni falið að gera samning um skeytasamband við umheiminn frá þeim tíma, er einkalevfi Mikla norræna ritsímaffjelagsins er lokið, enda taki Alþingi fullnaðarálvktun um málið.

5. Þeiararsíminn í Reykjavík

100000

6. Áhaldahúsið

3000

7. Ritsímastöðin á Akureyri ásamt bæjar-símakerfinu

10000

Flyt

451000

150800

53

27. júní

	kr.	kr.
Flutt	451000	150800
8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði ásamt bæjar- símakerfinu	10000	
9. Ritsímastöðin á Ísafirði ásamt bæjarsíma- kerfinu.	6000	
10. Símastöðin á Borðeyri	7000	
11. Símastöðin í Hafnarfirði, alt að	5000	
12. Símastöðin í Vestmannaeyjum, alt að ..	7000	
13. Símastöðin á Siglufirði	4500	
14. Til aukaritsímaþjónustu	2000	
15. Til loftskæptastöðvar í Flatey	3000	
16. Til loftskæptastöðvar á Hesteyri	2500	
17. Til loftskæptastöðvar á Síðu	2000	
18. Til eftirlitsstöðva og annara talsímastöðva	85000	
19. Til uppþátar á launum talsímakvenna við bæjarsímann í Reykjavík og annarsstaðar, alt að	10500	
20. Til efnisvarðar Steindórs Björnssonar ..	1200	596700
V. Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng m. m. ..		30000
VI. Viðbót og viðhald stöðvanna		35000
VII. Kostnaður við ferðalög vegna starfrækslunn- ar, eftir reikningi, alt að		7000
VIII. Viðhald landsímanna		130000
XI. Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern		1500
Samtals D.		951000
E.		
Vitamál.		
I. Stjórn og undirbúningur vitamála:		
1. Laun vitamálastjóra	8700	
Hann sje umsjónarmaður vitanna og einn- ig ókeypís til verkfræðilegrar aðstoðar lands- stjórn, hjeraðsstjórnnum og bæjarstjórnnum, eftir ákvæðum landsstjórnar.		
2. Til verkfróðrar aðstoðar	5920	
3. Til skrifstofuhalds, eftir reikningi, alt að	3500	
Flyt	18120	

	kr.	kr.	53 27. júní
Flutt . . .	18120		
4. Ferðakostnaður og fæðispeningar, eftir reikningi, alt að	2000	20120	
II. Laun vitavarða		21050	
Þar af 300 kr. persónuleg launaviðbót handa núverandi vitaverði Gróttuvítans.			
III. Rekstrarkostnaður vitanna		60000	
IV. Sjómerki, þar með talið viðhald sæluhúsa . .		15000	
V. Til þess að reisa nýja víta		50000	
VI. a. Til þess að kaupa hús og lóð við Garðskagavíta	2250		
b. Ýmislegt	8000	10250	
Samtals E.		176420	

14. gr.

Til kirkju- og kenslumála er veitt:

	kr.	kr.
A.		
Andlega stjettin.		
a. Biskupsembættið:		
1. Laun biskups	9500	
2. Skrifstofukostnaður, eftir reikningi, alt að . .	2000	11500
b. Önnur gjöld:		
1. Til prestakalla samkvæmt lögum 27. febr. 1880, 1. gr.	306	
2. Hluti ríkissjóðs af lífeyrisgjaldi presta samkvæmt lögum nr. 49, 1907	350	
3. Viðbót við eftirlaun þau, er fátækir uppgjafaprestar og prestsekkjur njóta samkvæmt lögum	8000	
4. Framlag til prestslaunasjóðs	275000	
Flyt	283656	11500

53

27. júní

	kr.	kr.
Flutt	283656	11500
5. Til útgáfu ársskýrslu fyrir hina íslensku þjóð- kirkju	400	
6. Til húsabóta á prestssetrum, með skilyrðum sem greinir í fjárlögum 1924	24000	
7. Styrkur til húsagerðar á Skútustöðum, gegn jafnri upphæð frá sóknarmönnum	5000	
		313056
Samtals A.		324556
B		
Kenslumál.		
I. Háskólinn:		
a. Laun	102000	
b. Til hjeraðslæknisins í Reykjavík fyrir kenslu við háskólann	1500	
c. Til kennara í lagalæknisfræði	500	
d. Námsstyrkur	15000	
Fjárveiting þessari skal skift í 20 skamta 450 kr. og 20 skamta 300 kr., og má að jafnaði ekki veita neinum stúdent meira eða minna en 1 skamt; þó má leggja saman allt að 8 skamta 300 kr., og gjöra úr helmingi færri 600 kr. skamta, og veita þessa stærri skamta fátækum stúdentum, sem sýna sjerstakan dugnað við námið. Engum má veita styrk fyrsta námsárið á háskólanum.		
e. Húsaleigustyrkur	9000	
f. Til kensluáhalda læknadeildar	500	
g. Fyrir starf við gerlarannsókn og kenslu í efnafræði	1800	
h. Hiti, ljós, ræsting og vjelgæsla	4500	
i. Önnur gjöld:		
1. Til ritara:		
a. Laun	1000	
b. Dýrtíðaruppbót	500	
	1500	
Flyt	134800	

53
27. júní

	kr.	kr.
Flutt 30400	86400	170800
5. Húsaleigustyrkur handa 36 læri- sveinum, 50 kr. handa hverjum . 1800		
6. Námstyrkur, 2000 kr., með verð- stuðulsuppbót 3200		
7. Læknisþóknun 200		
8. Til vísindalegra áhalda við kensluna 600		
9. Til þess að gefa út kenslubækur handa skólanum 2500		
10. Ýmisleg gjöld 3500		
11. Til verðlaunabóka 100		
	42300	128700
Húsaleigustyrk og námstyrk má aðeins veita efnilegum, reglusömum og efnalitlum nemendum. Húsaleigustyrkur sje venjulega aðeins veittur utanbæjarmönnum, og að námsstyrk gangi utanbæjarmenn fyrir inn-anbæjarmönnum, að öðru jöfnu.		
IV. Gagnfræðaskólinn á Akureyri:		
a. Laun	27840	
b. Önnur gjöld:		
1. Til aukakennara og tímakenslu 8000		
2. Til bóka og kensluáhalda 1000		
3. Til eldiviðar og ljósa 7000		
4. Námsstyrkur 700		
Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemend- um, að öðru jöfnu.		
5. Til dyravörslu:		
Laun 600		
b. Dýrtíðaruppbót 300		
	900	
6. Til vatnssalerna og fráræslu . . 6700		
7. Til skólahússins utan og innan . 1000		
8. Til ýmislegra gjalda 3500		
	28800	56640
Flyt		356140

		53 27. júní	
		kr.	kr.
	Flutt		356140
V. Kennaraskólinn:			
a. Laun		17800	
b. Önnur gjöld:			
1. Tímakensla	2500		
2. Eldiviður og ljós	3000		
3. Bókakaup og áhöld	500		
4. Námsstyrkur	2500		
Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.			
5. Til girðingar og lagfæringar á lóð skólans	5000		
6. Til viðhalds	1000		
7. Ýmisleg gjöld	2500		
8. Eftirgjöf á viðlagasjóðisláni skólans, enda verði búsaðhöld mótuneytisins eign hans	3000		
		20000	37800
VI. Stýrimannaskólinn:			
a. Laun		16960	
b. Önnur gjöld:			
1. Til tímakenslu	4000		
2. Til eldiviðar og ljósa	2000		
3. Til Sveinbjarnar Egilssonar, til fyrirlestra	300		
4. Ýmisleg gjöld	3500		
		9800	26760
VII. Vjelstjóraskólinn:			
a. Laun		11200	
b. Önnur gjöld:			
1. Til tímakenslu	900		
2. Húsnaði	1800		
3. Ljós og hiti	1700		
4. Ýms kostnaður	1600		
5. Húsnaði, ljós og hiti skólastjóra	2800		
		8800	20000
	Flyt		440700

53
27. júní

Flutt
Við skólana undir liðunum III.—VII. skal vera skólagjald, að minsta kosti 150 kr. fyrir hvern innanbæjarnemanda. Stjórnarráðið má þó, eftir tillögum skólastjóra, veita undanþágu frá skólagjaldi, ef í hlut eiga efnalitlir, en einkar efnilegir nemendur.

VIII. Bændakensla:

1. Til bændaskólans á Hólum:

- a. Laun 10880
- b. Til smíða-, leikfimi- og dráttlistarkenslu 1600
- c. Önnur gjöld:
 - 1. Til verklegs náms, alt að 1000
 - 2. Til kensluáhalda 500
 - 3. Til eldiviðar og ljósa .. 4000
 - 4. Ýmisleg gjöld 5000

————— 10500

22980

2. Til bændaskólans á Hvanneyri:

- a. Laun 9600
- b. Til smíða og leikfimiskenslu ... 1300
- c. Önnur gjöld:
 - 1. Til verklegs náms, alt að 1000
 - 2. Til kensluáhalda 500
 - 3. Til eldiviðar og ljósa .. 3000
 - 4. Ýmisleg gjöld 3000

————— 7500

18400

Styrkurinn til verklegs náms við bændaskólana á Hólum og Hvanneyri veitist nemendum, sem stunda verknám, samkvæmt samningi, eigi skemur en 6 vikur á ári og skila skólanum dagbókum um vinnubrögðin yfir námstíman, og nemi styrkurinn aldrei hærri upphæð á hvern

Flyt

41380

440700

	kr.	kr.
Flutt	41380	440700
nemanda en 12 kr. fyrir hverja viku náms- tímans.		
Styrkinn má að eins greiða eftir á, sam- kvæmt skýrslu um námið, og sje í henni getið, hve háan vikustyrk hver nemandi skal fá.		
3. a. Breyting og aðgerð á Staðarfells húsinu 1800		
b. Eldavjel, sem er um leið miðstöð fyrir alt húsið 3000		
c. Rekstrarstyrkur til húsmæðra- skóla á Staðarfelli, enda sam- þykkiatvinnumálaráðherra reglu gjörð skólans 3000		
	7800	49180
IX. Iðnfræðsla:		
a. Til Iðnaðarmannafjelagsins í Reykjavík til þess að reka iðnskóla í Reykjavík, und- ir yfirumsjón landsstjórnarinnar	6600	
b. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Akureyri, kvöldskólahalds	500	
c. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Ísafirði, til kvöldskólahalds	500	
Styrkurinn til þessara 3 skóla má þó ekki fara yfir $\frac{4}{5}$ rekstrarkostnaðar.		
Skólar þessir skulu senda stjórnarráð- inu skýrslu, enda samþykki það stunda- skrá þeirra.		
d. Til að styrkja efnilega menn, karla og konur, til verklegs framhaldsnáms erlendis	4000	11600
X. Verslunarskólar:		
a. Til Kaupmannafjelagsins og Verslunar- mannafjelagsins í Reykjavík, til að halda uppi skóla fyrir verslunarmenn, undir umsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6000	
Flyt	6000	501480

53

27. júní

	kr.	kr.
Flutt	6000	501480
b. Til sambands samvinnufjelaganna, til þess að halda uppi verslunarskóla, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6000	12000
XI. Yfirsetukvennaskólinn:		
1. Laun forstöðumanns	1000	
2. Til verklegrar kenslu:		
a. Laun þriggja yfirsetukvenna í Reykjavík	900	
b. Annar kostnaður, alt að	400	
	1300	
3. Styrkur til námskvenna, þar í talin verðstuðulsuppbót, alt að	7780	
4. Húsaleiga og hiti, ljós og ræsting	1500	11580
XII. Kvennaskólar:		
1. Til kvennaskólans í Reykjavík:		
a. Húsaleigustyrkur	5000	
b. Rekstrarkostnaður, gegn að minsta kosti 1800 kr. framlögum annarsstaðar að en úr ríkissjóði 20000		
c. 40 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	4000	
d. Námsstyrkur til sveitastúlkna .	1000	
	30000	
2. Til kvennaskólans á Blönduósi:		
a. Rekstrarstyrkur, gegn að minsta kosti 1000 kr. framlögum annarsstaðar að en úr ríkissjóði	15000	
b. 65 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	2000	
c. Til aðgerðar á skólahúsinu	3000	
	20000	50000
Skólar þessir standa undir yfirumsjón landsstjórnarinnar.		
Flyt		575060

53
27. júní

	kr.	kr.
Flutt	113900	916460
fá minni styrk en sveitaskólar, að öðru jöfnu. Kenslumálastjórnin úthlutar styrkn um og hefir eftirlit með skólunum.		
4. Eftirgjöf á viðlagasjóðsláni h/f Hvítár- bakka, enda verði Hvítárbakkaskóli áfram hjeraðseign	18666,66	
5. Til þess að reisa nýja hjeraðsskóla í sveit- um, alt að $\frac{2}{5}$ kostnaðar	20000	
Styrkurinn er bundinn þeim skilyrð- um, að skólastaðurinn sje ákveðinn, áætl- un og teikning samþykkt af stjórnarráð- inu og trygging sje fyrir nægu fjárfram- lagi á móti, enda verði reglugerð skólans staðfest af fræðslumálastjórninni og skól- inn hjeraðseign.		
6. Til að gera sundlaug við Alþýðuskóla Þingeyinga.	5000	
7. Til gagnfræða- og alþýðuskólans í Flens- borg	14000	
Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að innanbæjarnemendur greiði skólagjald eftir sömu reglu og í liðunum III.—VII., og renni það í skólasjóð.		
8. Til unglingaskólans í Bergstaðastræti ..	1000	
9. Til fulltrúaráðs verkalýðsfjalaganna í Reykjavík, til kvöldskóla verkamanna ..	400	
		172966,66
XV. Húsmæðrafræðsla:		
Til kvenfjelagsins Óskar í Ísafjarðarkaup- stað, til húsmæðrafræðslu, gegn 1000 kr. ann- arsstaðar að		2000
Noti fjelagið ekki styrkinn, má greiða hann öðrum á Ísafirði eða í Ísafjarðarsýslu, að óbreyttum skilyrðum.		
XVI. Til kenslu heyrnar- og málleýsingja m. m. ..		12000
Stjórnin annast um, að aðstandendur nem-		
Flyt		1103426,66

		53 27. júní	
	kr.	kr.	
Flutt		1103426,66	
endanna eða nemendurnir sjálfir greiði kostn að, ef efni þeirra leyfa, samkv. tilsk. 28. febr. 1872, 2. gr.			
XVII. Til kenslu blindra barna, sem send eru utan til náms, gegn jafnmiklu framlagi annars- staðar frá		1000	
XVIII. Sundkensla o. fl.:			
1. Til sundkenslu í Reykjavík	300		
Styrkur þessi er bundinn því skilyrði, að kensla þessi fari fram að minsta kosti 2 mánuði að vorinu og 1 mánuð að haustinu og að lærisveinar ríkisskólanna og skóla fyrir unglinga og fullorðna, sem styrktir eru af ríkisfje, njóti kensl- unnar ókeypis.			
2. Laun Ólafs Pálssonar fyrir sundkenslu þá, sem getur í 1. lið, og til að kenna öðrum sundkennurum björgunarsund ..	1500		
3. Til sundkenslu o. fl. annarsstaðar	3000		
Styrkurinn veitist bæjarstjórnnum og sýslunefndum með því skilyrði, að ann- arsstaðar frá sje lagt til sundkenslunnar eigi minna en ríkissjóðsstyrknum nemur.			
4. Til þess að gera nýjar, steinsteyptar sundlaugar, enda sjeu þær hjeraðseign og landsstjórnin samþykki uppdrátt og kostnaðaráætlun, $\frac{1}{5}$ kostnaðar, alt að ..	3000		
Af fje þessu skal greiða alt að 2000 kr. til sundlaugar og sundskálabygging- ar á Reykjanesi í Norður-Ísafjarðar- sýslu, þó ekki yfir $\frac{1}{5}$ kostnaðar.		7800	
XIX. Til Ríkarðs Jónssonar, til þess að halda uppi kenslu í teikningu og trjeskurði í þjóðlegum stíl		2000	
Flyt		1114226,66	

53
27. júní

	kr.	kr.
Flutt		1114226,66
XX. Til þess að gefa út landslagsupprátt af Íslandi með hæðalitum og hafðýpislitum ..		1500
Samtals B.		1115726,66

15. gr.

Til vísinda, bókmenta og lista er veitt:

	kr.	kr.
1. Landsbókasafnið:		
a. Laun	21800	
b. Til aðstoðar	4800	
c. Til að kaupa bækur og handrit og til bókbands	12000	
d. Til að semja spjaldskrá	1000	
e. Til að semja og gefa út skrá yfir handrit ..	3000	
f. Til ritaukaskrár	800	
g. Brunaábyrgðargjald fyrir safnið	360	
h. Húsaleiga	500	
i. Ýmisleg gjöld	700	
		44960
2. Þjóðskjalasafnið:		
a. Laun	7200	
b. Til að binda inn og búa um skjöl	3000	
		10200
3. Þjóðmenjasafnið og verndun fornmenja:		
a. Laun þjóðmenjavarðar (fornmenjavarðar)	8200	
b. Til aðstoðar, eftir reikningi, alt að	2400	
c. Til að útvega forngripi, alt að	1000	
d. Til áhalda og aðgerða	600	
e. Til eftirlits á Þingvöllum	1000	
f. Til rannsókna og ferðakostnaðar	600	
Þjóðmenjasafnið sje opið 6 stundir á viku, eftir nánari fyrirmælum stjórnarráðsins.		13800
4. Náttúrufræðifjelagið		1600
Flyt		70560

		53 27. júní	
		kr.	kr.
Flutt			70560
Þar af til umsjónar við náttúrugripasafnið 600 kr. á ári.			
Styrkurinn veitist með því skilyrði, að safn- ið sje til sýnis almenningi á ákveðnum tíma, ekki sjaldnar en einu sinni á viku.			
5. Landsbókasafnshúsið:			
a. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	8000		
b. Til viðhalds og áhalda	2000		
			10000
6. Til kaupstaðabókasafna, gegn eigi minna til- lagi úr bæjarsjóði og sýslusjóði			3000
7. Aukastyrkur til amtsbókasafnsins á Akureyri að því tilskildu, að Davíð skáld frá Þagraskógi hafi þar bókavörslu, með a. m. k. 2000 kr. laun- um, auk verðstuðulsuppbótar.			3000
8. Til sýslubókasafna og lestrarsala í kaптúnum, gegn eigi minna tillagi úr sýslusjóði eða sveit- arsjóði			1500
9. Til bókasafnsins Íþöku, til bókakaupa			200
10. Til Hins íslenska bókmentafjelags			3600
enda haldi það áfram útgáfu hins íslenska fornbrjefasafns sem að undanfögnu.			
11. Til Þjóðvinafjelagsins			2000
12. Til Fornleifafjelagsins			800
13. Til Sögnufjelagsins, til að gefa út alþingisbækur, landsyfirdóma o. fl.			3000
14. Til Fræðafjelagsins, til þess að gefa út jarða- bók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns (jarða- lýsing Húnavatnspings)			2500
15. Til þess að halda áfram útgáfunni af „Lögum Íslands“			1500
16. Til Leikfjelags Reykjavíkur, gegn að minsta kosti 2000 kr. framlagi úr bæjarsjóði Reykja- víkur			4000
17. a. Styrkur til skálda og listamanna	8000		
b. Til Jakobs Thorarensens	1000		
Flyt	9000		105660

53

27. júní

	kr.	kr.
Flutt	9000	105660
e. Til Stefáns frá Hvítadal	1500	
d. Til Bjarna Jónssonar frá Vog, til að þýða Goethes Faust	1200	
e. Til próf. Sveinbjarnar Sveinbjörnssonar, til að vinna að útbreiðslu sönglistar	5000	
f. Til þess að kaupa listaverk	3000	
g. Til Hjálmars Lárussonar	1000	
		20700
18. Til sjera Jóhannesar L. Lynge Jóhannssonar, til að safna til íslenskrar orðabókar með ís- lenskum þýðingum, enda sje safnið eign ríkis- ins, 4500 kr. með verðstuðulsuppbót		7200
19. Til Þórbergs Þórðarsonar, til þess að safna orðum úr alþýðumáli, enda sje safnið eign ríkisins		1200
20. Til að rita sögu Alþingis, 5000 kr., með verð- stuðulsuppbót, og 4500 kr. til ritlauna		12200
21. Til Eggerts Briems frá Viðey, styrkur til út- gáfu ritgerðar um Alþingi hið forna		1000
22. Til Hannesar Þorsteinssonar, til að semja æfi- sögur lærðra manna íslenskra á síðari öldum, enda sje handritið eign ríkisins að honum látnu- m		2000
23. Til Steins Dofra, til ættfræðirannsóknar		1500
24. Til Sigurðar Nordals, til ritstarfa, 2000 kr. með verðstuðulsuppbót		3200
25. Til dr. Guðbrands Jónssonar, til þess að vinna að menningarsögu Íslands í kaþólskum sið ..		1200
26. Til Bjarna Sæmundssonar, til fiskirannsóknar:		
a. Föst laun með dýrtíðaruppbót	7700	
b. Til ferða og annara útgjalda við rannsókn- irnar	1500	
		9200
27. Til Guðm. G. Bárðarsonar, til jarðfræðirann- sóknar		1800
28. Til Frímanns B. Arngrímssonar, til að safna steinum og jarðtegundum og rannsaka, að hverju sje nýtt		800
Flyt		167660

		53 27. júní	
	kr.	kr.	
Flutt		167660	
29. Til Páls Þorkelssonar, til að vinna að máls- háttasafni sínu		500	
30. Til Sighvats Borgfirðings, til þess að vinna að Prestaæfum sínum		600	
31. Til Boga Th. Melsteds, til að rita Íslandssögu		800	
32. Til landsskjálftarannsóknna		800	
Greiðist því að eins, að rannsókn verði við komið og skýrslur gefnar.			
23. Til veðurathugana og veðurskeyta		40000	
34. Til Íþróttasambands Íslands		2000	
35. Til listasafnshúss Einars Jónssonar		4000	
36. a. Til Einars Jónssonar myndhöggvara, 5000 kr. með verðstuðulsuppbót	7700		
enda hafi hann forstöðu og umsjón lista- safns síns, er sje almenningi til sýnis end- urgjaldslaust 4 stundir á viku.			
b. Til sama, til aðstoðar	1500		
		9200	
37. Til Tryggva Magnússonar málara, til að full- komna sig í málalalist		1500	
38. Til listvinafjeldagsins, til þess að kaupa „Móð- urást“ Nínu Sæmundsen, gegn sama framlagi annarsstaðar að, enda verði listaverkið opin- berlega til sýnis hjer		2250	
39. Til að kaupa handrit dr. Jóns Aðils um sögu Íslands, fjórðungur andvirðis, lokagreiðsla ..		2500	
40. Til þess að kaupa grasasafn dr. Helga Jóns- sonar, fyrsti fjórðungur andvirðis		2500	
41. Til frjettastofu blaðamannafjeldagsins		4000	
42. Til dr. Jóns Stefánssonar, fyrir að rita sögu Íslands á ensku		1000	
43. Til alþýðufræðslu stúdentafjeldagsins í Reykja- vík		1500	
Af þessu fje skal greiða stúdentafjeldaginu á Akureyri 300 kr. til fyrirlestra í Norðlendinga- fjórðungi, en 400 kr. skal varið til fyrirlestra			
Flyt		240810	

53

27. júní

	kr.	kr.
Flutt		240810
í Austfirðinga- og Vestfirðingafjórðungum, 200 kr. á hvorum stað.		
44. Ferðastyrkur til tveggja manna, til þess að sækja norræna kennarabingið í Helsingfors og flytja þar fyrirlestra af Íslendinga hálfu		1200
45. Til Sigurborgar Kristjánsdóttur, til að sækja norræna kennarabingið í Helsingfors		400
46. Til frú Soffíu Guðlaugsdóttur leikkonu, til ut- anfarar og leiklistarnáms		1500
47. Til söngflokks K. F. U. M., til Noregsferðar, gegn hálfu minna framlagi úr bæjarsjóði Reykjavíkur, alt að		8000
Samtals		251910

16. gr.

Til verklegra fyrirtækja er veitt:

	kr.	kr.
1. Til Búnaðarfjelags Íslands		200000
2. Til sandgræðslu		23000
Styrkveitingar af lið þessum veitast þeim einum, sem leggja fram helming kostnaðar eða meira.		
3. Til búnaðarfjelaga		20000
4. Gjöld samkvæmt II. kafla jarðræktarlaganna		50000
5. Til Skeiðaáveitunnar:		
a. Til flóðgarðahleðslu, fjórðungur kostnaðar, jafnóðum og verkinu miðar áfram, alt að	8000	
b. Upp í vexti og afborganir af veðdeildar- lánnum áveitunnar, fimti hluti ríkissjóðstil- lags, 1. greiðsla	6000	
gegn því, að stjórn Landsbankans gefi áveitu- fjlaginu eftir greiðslur af veðdeildarlánnum		14000
Flyt		307000

		53	
		kr.	kr. 27. júní
Flutt			307000
áveitunnar 1924 og 1925, og að skipulagi sje komið á fjárreiður áveitunnar.			
6. Til Garðyrkjufjelags Íslands:			
Laun garðyrkjustjóra			4000
7. Til skógræktar:			
a. Laun	12960		
Par af 600 kr. húsaleiguuppbót til Einars Sæmundsens.			
b. Til skóggæðslu	11000		23960
8. Til dýralækninga:			
a. Laun handa 4 dýralæknum	20480		
b. Til Hólmgeirs Jenssonar, til dýralækninga	700		
c. Til eins manns, til að læra dýralækningar erlendis	1200		
Nemandanum ber að senda stjórnarráðinu tvisvar á ári vottorð frá kennurum sínum um iðni og ástundun.			
			22380
9. Til fjárgláðalækninga			10000
10. Til eftirlits með útflutningi á hrossum			1000
11. Til efnarannsóknarstofu í Reykjavík:			
a. Laun forstöðumanns, auk 25% af öllum tekjum stofnunarinnar, 3500 kr., með dýrtíðaruppbót	5600		
b. Húsaleiga	1000		
c. Til ljósa, eldsneytis og ræstingar	1400		
d. Til áhaldakaupa	2000		
			10000
12. Til Fiskiveiðasjóðs Íslands			6000
13. Til Fiskifjelagsins			70000
Enda sjái það um á sinn kostnað útgáfu fiskimannaalmanaks.			
14. Laun yfirmatsmanna o. fl.:			
a. 5 fiskiyfirmatsmanna	19200		
b. Launauppbót fiskiyfirmatsmanna	8200		
Flyt	27400		454340

53
27. júní

	kr.	kr.
Flutt	27400	454340
Af þessari upphæð fá fiskiyfirmatsmennirnir í Reykjavík, Ísafirði, Akureyri og Seyðisfirði 1500 kr. hver, fiskiyfirmatsmaðurinn í Vestmannaeyjum 1200 kr. og fiskiyfirmatsmaðurinn í Reykjavík 1000 kr. í rittfje.		
e. 4 síldarmatsmanna	10240	
d. 4 ullarmatsmanna	2560	
e. 5 kjötsmatsmanna	4800	
f. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	8000	
		53000
15. Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra		6000
16. Til bryggjugerðar og lendingabóta, alt að $\frac{1}{3}$ kostnaðar, gegn $\frac{2}{3}$ annarsstaðar að, enda sje það fje fyrir hendi og stjórnarráðið samþykki áætlun		20000
17. Til lendingabóta að Skálum á Langanesi, þriðjungur kostnaðar, alt að		10000
18. Til hafnarbóta í Ólafsvík, þriðjungur kostnaðar, alt að		10000
19. Til lendingarbóta í Grindavík, $\frac{2}{3}$ kostnaðar, alt að		10000
20. Eftirgjöf á viðlagssjóðsláni Hólshrepps í Norður-Ísafjarðarsýslu, enda kosti hreppurinn aðgerð og viðhald á brimbrjótnum í Bolungarvík		16000
21. Til að leitast fyrir um markað fyrir íslenskar afurðir erlendis		5000
22. Verðlaun til mjólkurniðursuðuverksmiðjunnar Mjallar í Borgarfirði, 2 kr. fyrir hvern kassa (48 dósir) niðursoðinnar mjólkur, sem hún framleiðir, alt að		8000
23. Til erindsrekstrar í Miðjarðarhafslöndunum, gegn tvöföldu fjárframlagi annarsstaðar að ..		10000
24. Til gerlarannsóknna		2000
25. Til Sambands íslenskra heimilisiðnaðarfjelaga Sambandið greiði þó Ástu Sighvatsdóttur		5200
Flyt		609540

		53 27. júní	
	kr.	kr.	
Flutt		609540	
1200 kr., enda haldi hún uppi kenslu í vefnaði í Reykjavík, ekki skemur en 6 mánuði ársins.			
26. Til Halldóru Bjarnadóttur, til að vinna að útbreiðslu og eflingu heimilisiðnaðar		2000	
27. Til Sigrúnar Pálsdóttur Blöndal í Mjóanesi og Þórdísar Ólafsdóttur á Fellsenda, styrkur til kenslu í hannyrðum og vefnaði og annari handavinnu kvenna, einkum þjóðlegum hannyrðum, 500 kr. til hvorrar		1000	
28. Til sambands norðlenskra kvenna		500	
29. Til Bandalags kvenna		500	
30. Til vörumerkjaskrásetjara		1200	
31. Handa Ungmennafjelagi Íslands, til eflingar íþróttu og skóggæðslu		1800	
Fjelagið gefi landsstjórninni skýrslu um, hvernig fjenu er varið.			
32. Laun námuverkfræðings og til forstöðu silfurbergsnámurnar í Helgustaðafjalli, 3500 kr. með dýrtíðaruppbót		5600	
33. Laun húsagerðarmeistara		8300	
34. Til leiðbeiningar um húsagerð til sveita:			
a. Laun leiðbeinanda, 3500 kr., með verðstuðulsuppbót	5600		
enda tekur hann enga borgun fyrir leiðbeiningu. En vinni hann auk þess við húsagerð einstakra manna, skal greiða fult gjald fyrir, er rennur í ríkissjóð.			
b. Ferðakostnaður og skrifstofufje	1200		
		6800	
35. Til útgerðar björgunarskipisins Þórs í Vestmannaeyjum		40000	
26. Til Þórðar Flóventssonar, til leiðbeiningar um laxa- og silungaklak		1200	
37. Til vatnsrenslismælinga		2000	
38. Gjöld vegna laga um skipulag bæja og sjávarþorpa		5000	
Flyt		685440	

53

27. júní

	kr.	kr.
Flutt		685440
39. Til Lofta Guðmundssonar, til umbóta á kvikmyndum af íslensku landslagi og atvinnulífi, er hann hefir gert		3000
40. Til Magnúsar Konráðssonar, til þess að ljúka námi í verkfræði		1500
41. Til Halldórs Arnórssonar umbúðasmíðs, upp í tap við umbúðasmíði undanfarin tvö ár		500
42. Til Byggingarfélags Reykjavíkur, gegn tvöföldu framlagi annarsstaðar frá		5000
43. Til fyrverandi eiganda Breiðafjarðarbátsins Svans, upp í rekstrarhalla, gegn jafnhárri upphæð úr sýslusjóðum Snæfellsness- og Dalasýslna		6000
44. Til að gera kostnaðaráætlun um vatnsveitu í Vestmannaeyjum og til að standast kostnað við undirbúning þess verks, $\frac{2}{3}$ kostnaðar, alt að		9000
45. Til Lúðvíks Jónssonar, til að endurbæta jarðyrkjuverkfæri þau, er hann hefir smíða látið, enda sanni hann fyrir stjórninni, að hann hafi að öðru leyti fje, sem þarf til endurbótanna		5000
Samtals		715440

17. gr.

Til almennrar styrktarstarfsemi er veitt:

	kr.	kr.
1. Styrkur til berklasjúklinga		300000
2. Gjöld samkvæmt lögum nr. 61, 1921, um breyting á fátækralögum, 77. og 78. gr.		60000
3. Styrkur til sjúkrasamlaga		6500
4. Til sjúkrasjóðs Fellshrepps		200
5. Til slysaftryggingarsjóðs félagsins Dagsbrúnar		500
6. Til slysaftryggingar sjómanna		14000
Flyt		381200

		53 27. júní	
	kr.	kr.	
Flutt		381200	
7. Til að hjálpa nauðstöddum Íslendingum erlendis		1900	
8. Til bjargráðasjóðs		24000	
9. Tillag til ellistyrktarsjóða		47000	
10. Til Stórstúku Íslands, til bindindisstarfsemi		6000	
11. Til Rauðakrossfjelags Íslands		1000	
Samtals		460200	

18. gr.

Til eftirlauna og styrktarfjár er veitt:

	kr.	kr.
I. Samkvæmt eftirlaunalögum:		
a. Embættismenn	27168,95	
b. Embættismannaekkjur og börn	15794,89	
c. Uppgjafaprestar	635,28	
d. Prestsekkjur	5936,68	
e. Lífeyrir samkvæmt lögum nr. 49, 1923 ..	2500	
		52035,80
II. Styrktarfje og eftirlaun, auk lögboðinna eftirlauna		
a. Embættismenn:		
1. Til Ásgeirs Blöndals læknis	250,00	
2. — Þorvalds Pálssonar læknis ...	300,00	
3. — Sigvalda Stefánssonar Kalda-lóns læknis	640,00	
4. — Sigurðar Magnússonar læknis	169,87	
5. — Sigurðar Jónssonar fyrv. ráðherra	1500,00	
6. — Jóns Jacobson landsbókavarðar	3000,00	
7. — Halldórs Briems bókavarðar .	960,00	
	6819,87	
b. Embættismannaekkjur og börn:		
1. Til Elísabetar R. Jónsdóttur, læknisekkju	150	
Flyt 150	6819,87	52035,80

		kr	kr.
	Flutt 150	6819,87	52035,80
2.	Til Magneu Ásgeirsson	200	
3.	— Ólivu Guðmundsson	175	
4.	— Theodóru Thoroddsen	800	
5.	— Sigríðar Hjaltadóttur	400	
6.	— Ingileifar Snæbjarnardóttur	490	
7.	— Sigríðar Fjeldsted læknisekkju ..	450	
8.	— Sigríðar Finnbogadóttur	800	
	enda verði afritasafn dr. Jóns Þorkelssonar eign Þjóðskjala- safnsins.		
9.	— Ágústu Jóhannsdóttur	300	
10.	— Rannveigar Tómasdóttur	300	
11.	— Önnu Gunnlaugsson	400	
		4375	
c. Uppgjafaprestar:			
1.	Til Stefáns M. Jónssonar	325,00	
2.	— Guðlaugs Guðmundssonar ...	500,00	
3.	— Bjarna prófasts Einarssonar	780,00	
4.	— Sig. prófasts Gunnarssonar ..	662,25	
5.	— Guttorms Vigfússonar	600,00	
		2867,25	
d. Prestsekkjur:			
1.	Til Ástu Þórarinsdóttur	130,00	
2.	— Auðar Gísladóttur	300,00	
3.	— Bjargar Einarsdóttur	500,00	
4.	— Guðrúnar Björnsdóttur	300,00	
5.	— Guðrúnar J. Jóhannesdóttur	300,00	
6.	— Guðrúnar Ólafsdóttur	100,00	
7.	— Guðrúnar Pjetursdóttur	300,00	
8.	— Guðrúnar Torfadóttur	300,00	
9.	— Ingunnar Loftsdóttur	300,00	
10.	— Hlífur Bogadóttur, 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð	700,00	
11.	— Ingibjargar Sigurðardóttur ..	400,00	
12.	— Jóhönnu S. Jónsdóttur	300,00	
13.	— Kristínar Pjetursdóttur	300,00	
Flyt 4230,00		14062,12	52035,80

		53 27. júní	
		kr.	kr.
	Flutt 4230,00	14062,12	52035,80
14.	Til Kristínar Sveinbjarnardóttur 300,00		
15.	— Sigrúnar Kjartansdóttur, 200 kr. með hvoru barni hennar, sem er í ómegð 400,00		
16.	— Steinunnar Pjetusdóttur 300,00		
17.	— Ragnhildar Gísladóttur frá Eyvindarhólum 300,00		
18.	— Sigríðar Halldórsdóttur Jónsson 300,00		
19.	— Guðlaugar Vigfúsdóttur 209,20		
20.	— Valgerðar Gísladóttur kr. 176,50 og auk þess 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð 476,50		
21.	— Ingibjargar Magnúsdóttur .. 157,90		
22.	— Guðfinnu Jensdóttur 183,04		
23.	— Guðrúnar Sigurðardóttur ... 181,07		
24.	— Guðbjargar Hermannsdóttur 181,70		
25.	— Þórunnar Bjarnadóttur 155,56		
		7374,97	
e. Kennarar, kennaraekkjur og börn:			
1.	Til Önnu Ásmundsdóttur 300,00		
2.	— 2 barna hennar 150,00		
3.	— Bjargar Jónsdóttur 300,00		
4.	— Guðlaugar Zakaríasdóttur ... 360,00		
5.	— Hjartar Snorrasonar 500,00		
6.	— Magnúsar Einarssonar 500,00		
7.	— Elínar Briem Jónsson 300,00		
8.	— Gyðríðar Þorvaldsdóttur 300,00		
9.	— 1 barns hennar 33,33		
10.	— Steinunnar Frímannsdóttur .. 450,00		
11.	— Þórunnar Stefánsdóttur 400,00		
12.	— Guðmundar Björnssonar 150,00		
13.	— Elísabetar Jónsdóttur 300,00		
		4043,33	
f. Póstmenn, póstar og ekkjur þeirra:			
1.	Til Árna Gíslasonar 300		
Flyt 300		25480,42	52035,80

53

27. júní

		kr.	kr.
	Flutt 300	25480,42	52035,80
2.	Til Guðm. Kristjánssonar 300		
3.	— Böðvars Jónssonar 200		
4.	— Hallgríms Krákssonar 200		
5.	— Jóhanns Jónssonar 200		
6.	— Þóru Matthíasdóttur 300		
7.	— Daníels Jónssonar 200		
8.	— Jens Þórðarsonar 200		
9.	— Friðriks Möllers 1200		
10.	— Kristínar Jóelsdóttur 200		
11.	— Eliesers Eiríkssonar 200		
12.	— Kristjáns Jóhannessonar, Jódís- arstöðum 300		
13.	— Jóhannesar Þórðarsonar 300		
14.	— Guðmundar Jónssonar fyrrum bæjarpósts á Akureyri 200		
15.	— Guðm. Kristjánssonar 200		
16.	— Stefáns Stefánssonar, Eskifirði 600		
17.	— Friðriks Klemenssonar 1000		
18.	— Þorsteins Jakobssonar 200		
		6300	
g. Rithöfundar:			
1.	Til Indriða skrifstofustjóra Einarssonar 3500		
2.	— Valdimars Briems 1200		
3.	— Ólafar Sigurðardóttir frá Hlöðum 500		
4.	— Einarar Hjörleifssonar Kvarans . 3000		
5.	— Þorsteins Gíslasonar 2000		
6.	— Guðmundar Friðjónssonar 1200		
7.	— dr. Helga Pjeturss 4000		
		15400	
h. Ekkjur og börn skálda og rithöfunda:			
1.	Til Jakóbínu Pjetursdóttur 200,00		
2.	— Guðrúnar Jónsdóttur 300 kr. og til Erlings sonar hennar 300 kr. 600,00		
3.	— Arnbjargar Einarisdóttur 300 kr. og auk þess 100 kr. með		
	Flyt 800,00	47180,42	52035,80

		53 27. júní	
		kr.	kr.
Flutt	800,00	47180,42	52035,80
hverju barni hennar, sem er í ómegð	475,00		
4. Til Guðrúnar Sigurðardóttur	300,00		
5. — Ólínu Þorsteinsdóttur	300,00		
6. — 3 barna hennar	300,00		
7. — Valgerðar Arnljótsdóttur	266,67		
		2441,67	
i. Ýmsir starfsmenn og ekkjur:			
1. Til Guðrúnar Jónsdóttur, fyrirv. spítalaforstöðukonu	400		
2. — Sigurðar Eiríkssonar fyrirv. regluboða	500		
3. — Petreu Jónsdóttur 300 kr., og að auki 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð	500		
4. — Kristínar Sigurðardóttur júbilljósmóður	500		
5. — Matthildar Þorkelsdóttur júbilljósmóður	500		
6. — Þórdísar Símonardóttir júbilljósmóður	500		
7. — Hólmfríðar Björnsdóttur, ekkju Guðm. Hjaltasonar	300		
8. — Páls Erlingssonar	800		
9. — Erlends Zakaríassonar	300		
10. — Kristins Jónssonar, vegavinnustjóra á Akureyri	300		
11. — Einars Guðmundssonar, fyrrum vegavinnustjóra	300		
12. — Kristínar Gestsdóttur, ekkju Þorsteins fiskimatsm. Guðmundssonar	400		
13. — Gests Guðmundssonar, fyrirverandi vitavarðar	400		
14. — Vigfúsar Sigurðssonar vitavarðar	300		
15. — Sigfúsar Sigfússonar frá Eyvindará	300		
Flyt 6300		49622,09	52035,80

53
27. júní

		kr.	kr.
	Flutt 6300	49622,09	52035,80
16.	Til Steinunnar Sigurðardóttur, ekkju Magnúsar Vigfússonar 400 Ennfremur er heimilt að greiða úr ríkissjóði hæfilega leigu fyrir herbergi það, er hún hefir nú í Landsbankahúsinu.		
17.	— Margrjetar Jónsdóttur, ekkju Þórðar vitavarðar Þórðarsonar 300		
18.	— Ágústu Ólafsdóttur, ekkju Mag- núsar Gunnarssonar 300		
19.	— Sigrúnar Gestsdóttur, ekkju Stef- áns Eiríkssonar 600		
		7900	
	Á styrkveitingar í II. a.—i. greiðist dýr- tíðaruppbót eftir reglum launalaganna.		
j.	Til Ólafs Rósenkranz, fyrv. leikfimikennara	1200	
k.	— ekkju Jóhanns Sigurjónssonar skálds ..	1000	
l.	Lífeyrir hjónanna á Staðarfelli	3000	
			62722,09
III.	Dýrtíðaruppbót á fjárhæðirnar í I. og II. a.—i.		65734,74
	Samtals		180492,63

19. gr.

Til óvissra útgjalda eru veittar 100000 kr.

Af þessari upphæð er stjórninni heimilt að greiða Grímsneshreppi í Árnessýslu alt að 2500 kr. í skaðabætur fyrir tjón af síldarkaupum hreppsins 1920, gegn jafnhárri upphæð úr sýslusjóði Árnessýslu.

Ennfremur er stjórninni heimilt að greiða Sveini Björnssyni, fyrrum sendiherra, 10000 kr., uppbót í tjón, er hann hefir beðið af húsakaupum í Kaupmannahöfn, vegna embættis síns.

20. gr.

Til lögboðinna fyrirframgreiðslna eru veittar 4000 kr.

21. gr.

53

27. júní

Til gjalda árið 1926 er veitt:

Samkvæmt 7. gr.		kr.	2638488	00
— 8. —		—	60000	00
— 9. —		—	199800	00
— 10. —		—	268480	00
— 11. —	A. kr.	607678		
— 11. —	B. —	125000		
		—	732678	00
— 12. —		—	914855	00
— 13. —	A. kr.	427366		
— 13. —	B. —	499320		
— 13. —	C. —	297000		
— 13. —	D. —	951000		
— 13. —	E. —	176420		
		—	2351106	00
— 14. —	A. kr.	324556		
— 14. —	B. —	1115726	66	
		—	1440282	66
— 15. —		—	251910	00
— 16. —		—	715440	00
— 17. —		—	460200	00
— 18. —		—	180492	63
— 19. —		—	100000	00
— 20. —		—	4000	00
		—	kr.	10317732 29

En tekjur eru áætlaðar:

Samkvæmt 2. gr.		kr.	9302000	00
— 3. —		—	48100	00
— 4. —		—	230000	00
— 5. —		—	264666	66
		—	9844766	66

Tekjuhalli kr. 472965 63

22. gr.

Heimilt er stjórninni að lána úr viðlagasjóði, ef fje er fyrir hendi í honum:

1. Alt að 100000 kr. til þess að reisa íshús á kjötútflutningshöfnum, með þessum skilyrðum:

53

27. júní

- a. Lánin eru veitt sýslufjelögum, gegn ábyrgð þeirri, er landsstjórnin tekur gilda, þó ekki hærrí en $\frac{2}{3}$ kostnaðar.
 - b. Íshúsin sjeu reist á þeirri höfn, sem að dómi hlutaðeigandi sýslunefnda er best fallin til að vera miðstöð til útflutnings á frystu kjöti í hjeradinu, en atvinnumálaráðherra sker úr ágreiningi.
 - c. Full skilríki liggi fyrir um, að vel og tryggilega sje frá öllu gengið um hús og áhöld, enda hafi stjórnarráðið samþykkt áætlun um teikningar.
 - d. Vextir eru 5%, lánin afborgunarlaus fyrstu 5 árin, en skulu svo greidd með jöfnum afborgunum á 30 árum.
2. Alt að 8000 kr. til lánveitinga handa bændum og samgirðingafjelögum, eftir tillögum búnaðarfjelagsins, til að kaupa fyrir girðingarefni frá útlöndum, gegn ábyrgð sýslunefnda. Lán þessi veitast til 20 ára, gegn 6% vöxtum, sjeu afborgunarlaus 4 fyrstu árin, en greiðist síðan með jafnri afborgun á ári í 16 ár. Ábúendur á þjóðjörðum og kirkjujörðum greiði höfuðstól og vexti slíkra lána með 8% á ári í 28 ár.
 3. Alt að 4000 kr. til lánveitinga handa þurrabúðarmönnum utan kaupstaða, til jarðræktar og húsabóta. Lánið veitist að eins gegn ábyrgð sýslufjelaga, eftir tillögum hreppsnefnda, og eigi meira en 400 kr. á þurrabúðarmann hvern, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.
 4. Alt að 10000 kr. til lánveitinga handa verkamönnum í kaupstöðum, til jarðræktar. Lánið veitist gegn ábyrgð bæjarfjelaga eða annari tryggingu, er ríkisstjórnin metur gilda, og eigi meira en 800 kr. fyrir hvern verkamann, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.
 5. Alt að 6000 kr. til Síðuhjeraðs. Lánið veitist til 20 ára, með $5\frac{1}{2}\%$ vöxtum, gegn ábyrgð, er stjórnin tekur gilda.
 6. Alt að 15000 kr. til Hvammstangahjeraðs. Lánið er veitt til 20 ára, með $5\frac{1}{2}\%$ vöxtum, gegn ábyrgð, er stjórnin tekur gilda.
 7. Alt að 40000 kr. til Húsavíkurhrepps, til þess að koma á vatnsleiðslu í kaптúninu. Lánið er veitt til 20 ára, með $5\frac{1}{2}\%$ vöxtum, gegn ábyrgð, er stjórnin metur gilda.
 8. Alt að 20000 kr. til Tóvinnufjelags Vestur-Ísfirðinga. Lánið er veitt til 20 ára, með $5\frac{1}{2}\%$ vöxtum, gegn ábyrgð, er stjórnin tekur gilda.
 9. Alt að 15000 kr. til endurbyggingar garðinum á Siglufjarðareyri. Lánið er veitt til 15 ára, með $5\frac{1}{2}\%$ vöxtum, gegn ábyrgð bæjarfjelagsins.
 10. Alt að 15000 kr. til Kristjáns Linnet bæjarfógeta, til að koma upp embættisbústað, gegn þeirri tryggingu, er stjórnin tekur gilda. Lánið veitist til 30 ára, með 6% vöxtum, og endurborgist árlega með jöfnum afborgunum.
 11. Alt að 15000 til Sigurðar sýslumanns Sigurðssonar, til að koma upp embættisbústað, gegn þeirri tryggingu, er stjórnin metur gilda. Lánið er veitt

til 30 ára, með 6% vöxtum, og endurgreiðist með jöfnum greiðslum á **53**
hverju ári. 27. júní

Viðlagasjóðslán Guðmundar Björnssonar sýslumanns frá 1921 ávaxt-
ast og endurborgast með 6% árlega á 40 árum.

23. gr.

Stjórninni er heimilt:

- I. Að greiða Eimskipafjelagi Íslands alt að 60000 kr. styrk, ef nauðsyn krefur.
- II. Að greiða tjón það, sem verða kann á tilraunum Sambands íslenskra sam-
vinnufjelaga að senda frosið kjöt á erlendan markað haustið 1925, miðað
við verð það, sem framleiðendur fá á útflutningshöfn. Enn fremur halla
þann, er verða kann á því að taka skip á leigu til útflutningsins. Tilraunin
sje framkvæmd í samráði við landsstjórnina.

24. gr.

Stjórn Landsbankans veitist heimild til að greiða Steinunni Kristjáns-
dóttur, ekkju Alberts Þórðarsonar bankabókara, 500 kr. 1926, svo og uppbót á
þá fjærhæð, eftir sömu reglu og bankinn veitir hana á laun starfsmanna sinna,
og að greiða Birni Kristjánssyni uppbót á eftirlaun hans, eftir sömu reglu, og
Birni Sigurðssyni 4000 kr. í eftirlaun með sömu uppbót, sem að ofan greinir.

25. gr.

Stjórninni er heimilt að ábyrgjast alt að 15 þús. kr. lán til forstöðukonu
húsmæðraskóla á Staðarfelli, til að kaupa áhöfn á skólajörðina, gegn endur-
tryggingu, sem stjórnin tekur gilda.

26. gr.

Ef lög þau verða staðfest, er afgreidd hafa verið frá Alþingi 1925 og
hafa í för með sjer tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð, breytast fjárhæðirnar tekju-
og gjaldamegin samkvæmt þeim lögum.

Allar þær fjárveitingar, sem eigi eru ákveðnar í lögum, öðrum en fjár-
lögum, tilskipunum, konungsúrskurðum eða öðrum gildandi ákvörðunum, gilda
að eins fyrir fjárhagstímabilið.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson,

54
27. júní

L Ö G

um

mannanöfn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hver maður skal heita einu íslensku nafni eða tveim og kenna sig til föður, móður eða kjörföður og jafnan rita nafn og kenningarnafn með sama hætti alla æfi.

2. gr.

Ættarnafn má enginn taka sjer hjer eftir.

3. gr.

Þeir íslenskir þegnar og niðjar þeirra, sem bera ættarnöfn, sem eldri eru en frá þeim tíma, er lög nr. 41, 10. nóv. 1913, komu í gildi, mega halda þeim, enda hafi þau ættarnöfn, sem yngri eru en frá síðastliðnum aldamótum, verið tekin upp með löglegri heimild, sbr. 9. gr. þeirra laga. Sama er og um þá erlenda menn, er til landsins flytjast.

Þeir íslenskir þegnar og börn þeirra, sem nú bera ættarnöfn, sem upp eru tekin síðan lög nr. 41 1913 komu í gildi, mega halda þeim alla æfi.

Konur þeirra manna, sem rjett hafa til þess að bera ættarnöfn, mega nefna sig ættarnafni manns síns.

4. gr.

Ekki mega menn bera önnur nöfn en þau, sem rjett eru að lögum íslenskrar tungu. Prestar skulu hafa eftirlit með, að þessum ákvæðum sje fylgt. Rísi ágreiningur um nafn, sker heimspekisdeild háskólans úr.

5. gr.

Nú hefir maður hlotið óþjóðlegt, klaufalegt eða erlent nafn áður en lög þessi voru sett, og getur hann þá breytt nafni með leyfi konungs.

6. gr.

54

27. júní

Stjórnarráðið gefur út skrá, eftir tillögum heimspekideildar háskólans, yfir þau mannanöfn, er nú eru uppi, sem bönnuð skulu samkvæmt lögum þessum. Skrá þessi skal send öllum prestum landsins. Skráin skal gefin út á hverjum 10 ára fresti, að lokinni útgáfu hins almenna manntals.

7. gr.

Brot gegn ákvæðum laga þessara varða sektum, frá 100 til 500 kr., og skulu þær sektir allar renna til ríkissjóðs.

Með mál út af lögum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

8. gr.

Lög nr. 41, 10. nóv. 1913, eru numin úr gildi, svo og önnur lagaákvæði, er komið geta í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

LÖG

um

55

27. júní

sáttatilraunir í vinnudeilum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Atvinnumálaráðherra skal skipa sáttasemjara í vinnudeilum. Nefnd skipuð 11 mönnum skal bera fram tillögu um skipun sáttasemjara. Skal nefndin

55 skipuð 5 fulltrúum, er Alþýðusamband Íslands kýs, 5 fulltrúum, er allsherjar-
 27. júní fjelag vinnuþega kýs, og einum flulltrúa, er hæstirjettur tilnefnir. Er hinn síðastnefndi formaður nefndarinnar. Atvinnumálaráðherra tilkynnir þeim, er tilnefna eiga menn í nefndina, að skipa skuli sáttasemjara. Skal tilkynning þessi gefin svo snemma, að vænta megi, að tillaga um skipun sáttasemjara sje komin frá nefndinni til atvinnumálaráðherra viku fyrir þau áramót, er sáttasemjara skal skipa. Nú eru 7 fulltrúar hið fæsta á einu máli um tilnefning, og skal þá sá maður skipaður, er þeir tilnefna. Ella skipar atvinnumálaráðherra sáttasemjara.

Sáttasemjari skal skipaður til 3 ára, og miðast skipun hans við áramót.

Atvinnumálaráðherra getur veitt sáttasemjara lausn frá starfanum, eftir beiðni hans, ef ástæða þykir til.

Nú deyr sáttasemjari, eða fær lausn frá starfi, og skal þá tafarlaust fara fram tilnefning og skipun nýs sáttasemjara, með þeim hætti, er að framan greinir, fyrir þann hluta, sem eftir er af kjörtíma þess, sem frá fór.

2. gr.

Sáttasemjara er skylt að kynna sjer nákvæmlega horfur og ástand atvinnulífsins og einkum öll vinnukjör vinnusala, þ. e. lengd vinnutíma, launakjör, yfirvinnu, aðbúnað við vinnu og annað þess háttar. Sjerhvert fjelag vinnusala eða vinnuþega, er samning gerir við annað fjelag eða einstakan mann um vinnukjör, skal skylt að senda sáttasemjara tafarlaust afrit af samningnum.

Sáttasemjari skal senda atvinnumálaráðuneytinu á missiri hverju skýrslu um starfsemi sína.

3. gr.

Nú rís deila um vinnukjör milli fjelags vinnusala annarsvegar og hinsvegar fjelags vinnuþega eða einstakra vinnuþega, og stöðvast vinna af þeim sökum eða ástæða er til að óttast að svo fari, og skal sáttasemjari þá kveðja hlutaðeigendur til samninga, enda megi ætla, að deilan hafi óheppileg áhrif á atvinnulífið, og samningaumleitunum aðilja sjálfra slitið, hafi þær átt sjer stað. Hvor aðili um sig velur fulltrúa til samninga, og skulu þeir annaðhvort vera í fjelagi, er hlut á að máli, eða í aðalstjórn allsherjarfjelags vinnusala eða vinnuþega. Það er skylda aðilja að hlýða kvaðning sáttasemjara.

4. gr.

Þá er sáttasemjari hefir kvatt til samninga, er honum skylt að reyna að koma á friðsamlegri úrlausn deilunnar, og er honum heimilt að benda aðiljum á miðlunaratriði, er draga mætti til sátta. Svo getur hann og borið fram miðlunartillögu, en ekki má án hans samþykkis gera hana heyrinkunna,

meðan ekki er komið svar beggja aðilja. Áður en sáttasemjari ber fram miðlunartillögu, ber honum að ráðgast um það við tvo fulltrúa hvors aðilja. 55 27 júní

5. gr.

Nú hefir sáttasemjari kvatt til samninga í vinnudeilu og nauðsynlegt þykir, vegna úrslita málsins, að fá rjettan úrskurð um, hversu högum var háttað um atvinnureksturinn, og hefir sáttasemjari þá rjett til að krefja aðilja skýrslu um það. Verði aðiljar eigi við þeirri kröfu, sjeu skýrslur þeirra eigi fullnægjandi, eða að öðru leyti nauðsynlegt málinu til upplýsingar, skal sáttasemjari krefjast um það vitnaleiðslu hjá dómara. Hefir hann rjett til að vera viðstaddur vitnaleiðslurnar og láta bera upp fyrir vitnunum þær spurningar, sem hann telur líklegar til að skýra málið.

6. gr.

Þá er miðlunartillaga er borin undir atkvæði í fjelagi vinnusala eða vinnuþega, skal hún borin fram eins og sáttasemjari hefir gengið frá henni, og ber við atkvæðagreiðslu að svara miðlunartillögunni játandi eða neitandi. Þá er atkvæði hafa verið talin, er fjelaginu þegar skylt að tilkynna sáttasemjara, hversu mörg hafa orðið já og nei, og jafnframt hversu margir fjelagsmenn eru atkvæðisbærir. Þá er atkvæðagreiðsla á að fara fram, er fjelagi skylt, eftir því, sem við verður komið, að sjá svo um, að sjerhver atkvæðisbær fjelagsmaður fái að kynnast miðlunartillögunni í heild.

7. gr.

Bannað er að gefa út vottorð eða leiða vitni um það, hvað hvor aðili hefir borið fram eða lagt til meðan á samningum stendur undir forystu sáttasemjara, nema því að eins, að samþykki beggja aðilja komi til.

8. gr.

Laun sáttasemjara og annar kostnaður við frankvæmd laga þessara greiðist úr ríkissjóði. Atvinnumálaráðherra fær sáttasemjara erindisbrjef og setur þar nánari ákvæði um starfsemi hans.

9. gr.

Atvinnumálaráðherra ákveður þóknun sáttasemjara, og skal hún greidd úr ríkissjóði.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

55

27. júní

Ákvæði um stundarsakir:

Á meðan allsherjarfjelag vinnuþega er eigi stofnað, skal Fjelag íslenskra botnvörpuskipaeigenda í Reykjavík í þess stað skipa í nefnd þá, sem um ræðir í 1. málsgrein 1. gr.

Þegar er lögin hafa öðlast gildi, skal í fyrsta sinni skipa sáttasemjara til ársloka 1928. Ákveður ráðherra, hvenær tillaga um skipun sáttasemjara skuli fram koma í síðasta lagi. Að öðru leyti fer við þessa fyrstu skipun sem segir í 1. málsg. 1. gr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. júní 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

Póstsamningar

við erlend ríki.

Samþyktir á póstþinginu í Stokkhólmi 28. ágúst 1924.

Íslensk þýðing.

Efnisyfirlit.

56

Fyrsti bólkur.

Um alþjóðapóst sambandið.

I. KAFLI.

Skipulag og svæði sambandsins.

1. grein. Skilgreining sambandsins.
2. — Aðgangur fyrir ný lönd. Aðferð.
3. — Alþjóðapóstsamningurinn og aukasamningar innan sambandsins.
4. — Starfsreglugjörðir.
5. — Sjersamningar og minni póstsambönd.
6. — Innanlandslöggjöf.
7. — Viðskifti við lönd utan póstsambandsins.
8. — Nýlendur, vernduð lönd o. s. frv.
9. — Svæði póstsambandsins.
10. — Gerðardómar.
11. — Úrsögn úr póstsambandinu.
Uppsögn á samningunum.

II. KAFLI.

Póstþing, póstfundir, nefndir.

12. grein. Póstþing.
13. — Fullgildingar. Gildi samninganna.
14. — Auka-póstþing.
15. — Starfsreglugerð póstþinga.
16. — Póstfundir.
17. — Nefndir.

III. KAFLI.

Frumvörp milli pósthinga.

- 18. grein. Flutningur frumvarpa.
- 19. — Athugun frumvarpa.
- 20. — Skilyrði fyrir samþykkt.
- 21. — Tilkynning ályktananna.
- 22. — Hvenær ályktanirnar ganga í gildi.

IV. KAFLI.

Um alþjóðaskrifstofuna.

- 23. grein. Alment verksvið.
- 24. — Útgjöld til alþjóðaskrifstofunnar.

Annar bólkur.**Almennar reglur.**

EINASTI KAFLI.

- 25. grein. Transítheimild.
- 26. — Rjettur til þess að nota pósthjónustu sambandsins.
- 27. — Bann við að taka póstgjöld, sem ekki eru nefnd.
- 28. — Stöðvun á viðskiftum um stundarsakir.
- 29. — Peninga-tegund.
- 30. — Jafngildi.
- 31. — Eyðublöð. Tunga.
- 32. — Skilríkisspjöld.

Þriðji bólkur.**Ákvæði um póstbrjefasendingar**

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

- 33. grein. Brjefasendingar.
- 34. — Burðargjöld og almenn skilyrði.
- 35. — Frímerking.
- 36. — Burðargjöld undir ófrímerktar eða vanfrímerktar sendingar.

- 37. grein. Brjefasendingar utan sambandsins.
- 38. — Aukaburðargjöld.
- 39. — Sjerstök gjöld.
- 40. — Hraðboðasendingar.
- 41. — Forboð.
- 42. — Frímerkingarmáti.
- 43. — Burðargjaldsfrjálsar sendingar.
- 44. — Svarmerki.
- 45. — Afturköllun. Breyting á utanáskrift.
- 46. — Áframsending. Óskilasendingar.
- 47. — Fyrirspurnir.

II. KAFLI.

Ábyrgðarsendingar.

- 48. grein. Burðargjöld.
- 49. — Móttökukvittun.
- 50. — Viðtæki ábyrgðar.
- 51. — Undantekning ábyrgðar.
- 52. — Hvenær ábyrgð hættir.
- 53. — Greiðslan á skaðabótunum.
- 54. — Frestur á greiðslunni.
- 55. — Um hver ber ábyrgðina.
- 56. — Endurgreiðsla skaðabótanna til sendipóststjórnar.
- 57. — Ábyrgð á sendingum, sem mælt er með, utan takmarka póstsambandsins.

III. KAFLI.

Póstkröfusendingar.

- 58. grein. Burðargjöld og skilyrði. Reikningsskil.
- 59. — Afnám póstkröfuupphæðar.
- 60. — Ábyrgð, ef sending glatast.
- 61. — Ábyrgð á upphæðum þeim, sem hafa verið innheimtar reglulega.
- 62. — Skaðabætur fyrir vanrækta, ófullnægjandi eða sviksamlega innheimtu.
- 63. — Reglulega innheimtar upphæðir. Skaðabætur. Greiðsla og aðgangur til endurgreiðslu.
- 64. — Greiðslufrestur.
- 65. — Um hver beri ábyrgðina.
- 66. — Endurgreiðsla á lánuðum upphæðum.
- 67. — Póstkröfuávísanir.
- 68. — Skifting á burðar- og póstkröfugjöldum.

IV. KAFLI.

Um hver fái burðargjöldin. — Transít- og geymslugjöld.

- 69. grein. Um hver fái burðargjöldin.
- 70. — Transítgjöld.
- 71. — Geymslugjald.
- 72. — Undanþága frá transítgjöldum.
- 73. — Sjerstök þjónusta.
- 74. — Loftflutningur.
- 75. — Greiðslur og reikningar.
- 76. — Transítgjöld í viðskiftum við lönd, er standa utan sambandsins.
- 77. — Skifti á lokuðum póstpökum við herskip.

Ýms ákvæði.

- 78. grein. Óhlýðni gegn ákvæðinu um transítheimild.
- 79. — Skuldbindingar.

Niðurlagsatriði.

- 80. grein. Um hvenær alþjóðapóstsamningurinn kemur til framkvæmda, og hversu lengi hann gildir.

Lokaákvæði alþjóðapóstsamningsins.

- I. grein. Afturköllun sendinga.
- II. — Jafngildi. Hámarks- og lágmarkstakmörk.
- III. — Rjettur til þess að krefjast skyldufrímerkingar.
- IV. — Póstun brjefasendinga í útlöndum.
- V. — Unsa avoirdupois.
- VI. — Svarmerki.
- VII. — Ábyrgðargjald.
- VIII. — Geymslugjald.
- IX. — Lokaákvæði opin fyrir lönd, sem ekki hafa mætt.
- X. — Lokaákvæði opin fyrir lönd, sem hafa mætt.
- XI. — Frestur til tilkynningar um aðgang þeirra landa í póstsambandinu, sem hafa ekki mætt.
- XII. — Undirbúningsnefnd.

Alþjóðapóstsamningur

56

gerður milli

Suður-Afríku sambandsins; Albaníu; Þýskalands; Bandaríkja Ameríku; allra eyjaeigna Bandaríkjanna annara en Filippseyja; Lýðveldisins Argentínu; Filippseyja; Hins ástralska samveldis (Commonwealth of Australia); Austurríkis; Belgíu; Nýlendunnar Belgísku Congo; Bolíviu; Brasilíu; Búlgaríu; Canada; Chílí; Kína; Lýðveldisins Columbíu; Lýðveldisins Costa-Rica; Lýðveldisins Cuba; Danmerkur; Fríborgarinnar Danzig; Hins dominíkanska lýðveldis; Egyptalands; Equators; Spánar; Spánskra nýlenda; Estlands; Etiópíu; Finnlands; Frakklands; Algíers; Hinna frönsku nýlenda og vernduðu landa í Indókína; Allra annara franskra nýlenda; Stórabretlands og ýmsra breskra nýlenda og verndaðra landa; Nýja Sjálands; Grikklands; Guatemala; Lýðveldisins Haiti; Lýðveldisins Honduras; Ungverjalands; Breska Indlands; Fríríkisins Írlands; Íslands; Ítalíu; Ítalskra nýlenda; Japans; Chosen; Allra annara japanskra eigna; Lettlands; Lýðveldisins Líberíu; Lithauen; Luxemburg; Marokkó (að undanskildum spanska hlutanum); Marokkó (spanski hlutinn); Mexíkó; Nicaragua; Noregs; Nýja Sjálands; Lýðveldisins Panama; Paraguay; Hollands; Hollenskra Indía; Hollenskra nýlenda í Ameríku; Perú; Persíu; Póllands; Portúgals; Hinna portúgölsku nýlenda í Afríku; Hinna portúgölsku nýlenda í Asíu og í Eyjaálfunni; Rúmeníu; Lýðveldisins San Marino; Salvador; Saarhjeraðsins; Konungsríkis Serba, Króata og Slovena; Konungsríkisins Síam; Svíþjóðar; Sviss; Tjekkoslóvakíu; Tunis; Tyrklands; Sambands hinna sósíalistisku ráðstjórnarríkja; Uruguay og Bandaríkja Venezuela.

Samkvæmt 27. grein alþjóðapóstsamningsins, sem samþykktur var í Madrid þann 30. nóvember 1920, hafa undirritaðir fulltrúar ofangreindra landa setið á þingi í Stokkhólmi, og í sameiningu, og með þeim fyrirvara að fullgilding fáið, endurskoðað tjeðan samning og breytt honum, sem hér segir:

Fyrsti bálkur.

Um alþjóðapóst sambandið.

I. KAFLI.

Skipulag og svæði sambandsins.

1. grein.

Skilgreining sambandsins.

Lönd þau, er gert hafa þennan samning sín á milli, mynda eitt einasta pósts svæði til gagnkvæmra skifta á brjefasendingum, er heitir Alþjóðapóst sambandið (Union postale universelle), og er það einungis ætlun þess að tryggja og fullkomna rekstur hinna ýmsu milliríkja póststarfsgreina.

2. grein.

Aðgangur fyrir ný lönd. Aðferð.

Þau lönd, sem ekki eru í sambandinu, geta hvenær sem er gengið að samningnum.

Beiðni þeirra um aðgang skal sendiherra tilkynna stjórn hins svissneska sambandsríkis, en hún tilkynnir aftur stjórnnum allra landa póstsambandsins.

3. grein.

Alþjóðasamningurinn og aukasamningar innan sambandsins.

Póststörf þau, er snerta brjefasendingar, eru háð ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.

Aðrar starfsgreinar, svo sem brjef og öskjur með tilgreindu verði, böggla, póstávísanir, póstgíro, póstinnheimtur og áskrift blaða og tímarita, eru samningsatriði milli landa sambandsins.

Slíkir samningar eru aðeins bindandi fyrir þau lönd, sem hafa gengið að þeim.

Aðgangur að einum eða fleirum þessara samninga, fer eftir ákvæðum næstu greinar á undan.

4. grein.

Starfsreglugjörðir.

Póststjórnirnar í sambandinu ákveða sameiginlega í starfsreglugjörðum allar nánari reglur, sem nauðsynlegar eru til framkvæmdar á alþjóðapóstsamningnum og auka-samningunum.

5. grein.

56

Sjersamningar og minni póstsambönd. Landamærabelti.

1. — Sambandslöndin hafa rjett til þess að halda við og gera nýja sjersamninga, sem og að viðhalda og stofna til minni póstsambanda með það fyrir augum, að lækka burðargjöldin eða á annan hátt að breyta til batnaðar póstpjónustunni.

2. — Af sinni hálfu er póststjórnunum heimilt að gera sín á milli nauðsynlega samninga um atriði, er snerta ekki póstsambandið í heild, þó með þeim fyrirvara, að setja þar ekki inn nein ákvæði, er sjeu óhagstæðari en þau, sem sett eru í samningum alþjóðapóstsambandsins. Sjerstaklega geta þær, að því er snertir brjefasendingar, komið sjer saman um að taka upp lægra burðargjald á 30 kílómetra belti.

6. grein.

Innanlands löggjöf.

Ákvæði alþjóðapóstsamningsins og aukasamninga sambandsins hafa ekki í för með sjer breytingar á innanlandslöggjöf nokkurs lands í neinu, sem ekki er skýrt tekið fram í samningunum.

7. grein.

Viðskifti við lönd utan póstsambandsins.

Þær póststjórnir sambandsins, er halda uppi viðskiftum við lönd utan sambandsins, eru skyldar til að láta öðrum póststjórnnum þessi sambönd í tje, til skifta á brjefasendingum.

Ákvæði alþjóðapóstsamningsins ná til skifta á brjefasendingum milli landa sambandsins og landa utan þess, ef skifti þessi krefjast þjónustu tveggja samningsaðila að minsta kosti.

8. grein.

Nýlendur, vernduð lönd o. s. frv.

Að því er snertir atkvæðisrjett á póstþingum, póstfundum og á tímabilinu milli þinganna, svo og tillagið til útgjaldanna við skrifstofu alþjóðapóstsambandsins skal í alþjóðapóstsamningnum og í aukasamningunum álíta sem eitt land eða eina póststjórn eftir ástæðum:

1. Nýlenduna Belgisku Congo.
2. Allar eyjaeignir Bandaríku Ameríku aðrar en Filippseyjar, sem sje Hawai, Porto-Rico, Guam og Viergeeyjar Bandaríku Ameríku.
3. Filippseyjar.

- 56
4. Allar spanskar nýlendur.
 5. Algier.
 6. Franskar nýlendur og vernduð lönd í Indokína.
 7. Allar aðrar franskar nýlendur.
 8. Allar ítalskar nýlendur.
 9. Chosen.
 10. Allar aðrar japanskar eignir.
 11. Hollensku Indíur.
 12. Hinar hollensku nýlendur í Ameríku.
 13. Hinar portúgölsku nýlendur í Afríku.
 14. Hinar portúgölsku nýlendur í Asíu og í Eyjaálfunni.

9. grein.

Svæði póstsambandsins.

Til alþjóðapóstsambandsins teljast:

- a. Pósthús, sem lönd í sambandinu hafa sett á stofn í löndum utan sambandsins.
- b. Furstadæmið Liechtenstein sem heyrandi undir póststjórn Svisslands.
- c. Færeyjar og Grænland sem hluti af Danmörku.
- d. Spanskar eignir á norðurströnd Afríku sem hluti af Spáni; lýðveldið Andorra sem heyrandi undir póststjórn Spánar.
- e. Furstadæmið Monaco sem heyrandi undir póststjórn Frakklands.
- f. Walfisch-Bay sem hluti af Suður-Afríku sambandinu; Basutoland sem heyrandi undir póststjórn Suður-Afríku sambandsins.
- g. Norsk pósthús á Spitsbergen sem heyrandi undir póststjórn Noregs.

10. grein.

Gerðardómar.

1. — Rísi ágreiningur milli tveggja eða fleiri meðlima póstsambandsins út af skilningi á alþjóðapóstsamningnum og aukasamningunum eða ábyrgð, sem falla kann á einhverja póststjórn samkvæmt ákvæðum nefndra samninga, skal deilumálið útkljáð með gerðardómi. Skal þá sjerhver póststjórnanna, sem í hlut á, kjósa annan fjelaga sambandsins, sem ekki er beint við málið riðinn.

Skyldi einhver póststjórnanna, sem greinir á, ekki sinna tillögu um gerðardóm innan sex mánaða, eða níu mánaða ef um lönd utan Evrópu er að ræða, getur alþjóðaskrifstofan, eftir beiðni, sem henni verður þar um send, kvatt póststjórnina, sem skorast undan, til þess að útnefna gerðardómara, eða skipað hann sjálf.

2. — Úrskurður gerðardómara skal feldur samkvæmt einföldum meiri hluta atkvæða.

3. — Falli atkvæðin jafnt velja gerðardómendur, til úrslita eina póststjórn til, sem einnig sje óviðriðin deiluna. 56

Verði ósamkomulag um valið, skal alþjóðaskrifstofan útnefna póststjórnina af þeim meðlimum alþjóðapóstsambandsins, sem gerðardómendur hafa ekki stungið upp á.

4. — Gerðardómendur má ekki útnefna aðra en þær póststjórnir, sem framkvæma þann samning er veldur deilunni.

11. grein.

Úrsögn úr póstsambandinu. Uppsögn á samningunum.

Sjerhver málsaðili getur gengið úr alþjóðapóstsambandinu eða sagt upp samningunum með tilkynningu, sem stjórn hans skal senda ári áður til stjórnar hins svissneska sambandsríkis.

II. KAFLI.

Póstþing, póstfundir, nefndir.

12. grein.

Póstþing.

1. — Fulltrúar sambandslandanna koma saman á þing, í síðasta lagi 5 árum eftir þann dag, er samningar næsta þings á undan ganga í gildi. til þess að endurskoða samningana og gera þá fullkomnari, ef þörf krefur.

Fyrir sjerhvert land mæta á þinginu einn eða fleiri fullgildir fulltrúar með nauðsynlegu umboði stjórna sinna. Ef þörf krefur, getur það látið fulltrúasveit annars lands mæta fyrir sig. Þó má engin fulltrúasveit mæta fyrir fleiri lönd en tvö, þar með talið það land, sem upphaflega sendir hana.

Við umræður hefir hvert land eitt atkvæði.

2. — Hvert póstþing ákveður, hvar næsta þing skuli koma saman. Það er kallað saman af stjórn landsins, sem það á að haldast í, í samráði við alþjóðaskrifstofuna. Sömu stjórn er og skylt að senda öllum stjórnnum og löndum í sambandinu tilkynningu um ákvarðanir þær, sem póstþingið hefir tekið.

13. grein.

Fullgildingar. Gildi samninganna.

Samningar póstþinganna eru fullgiltir eins fljótt og unt er, og fullgildingarnar tilkynntar stjórn landsins þar sem þingið er háð.

Ef einn eða fleiri málsaðilar fullgilda ekki einhvern eða einhverja af samningum þeim, er þeir hafa undirskrifað, skulu þeir engu að síður gilda fyrir þau ríki, sem hafa fullgilt hann.

56

Samningarnir ganga allir í gildi í einu og gilda allir jafnlengi.

Frá þeim degi, er samningar, sem pósthing hefir samþykkt, ganga í gildi, skulu allir samningar næsta þings á undan falla úr gildi, nema öðruvísi sje ákveðið.

14. grein.

Auka-pósthing.

Auka-pósthing skal kalla saman í samráði við alþjóðaskrifstofuna sje þess óskað eða það stutt af tveim þriðju samningslandanna, að minsta kosti.

Reglur þær, sem nefndar eru í 12. og 13. grein, gilda um fulltrúasveitir, umræður og gjörðir auka-pósthinga.

15. grein.

Starfsreglugjörð pósthinga.

Sjerhvert pósthing ákveður nauðsynlega starfsreglugjörð fyrir störf sín og fundarhöld.

16. grein.

Póstfundir.

Þegar tveir þriðju hlutar af pósthjórnnum í sambandinu óska þess, má kalla til pósthfunda, er falið sje að athuga atriði, er eingöngu eru stjórnarlegs eðlis.

Þeir eru kallaðir saman í samráði við alþjóðaskrifstofuna.

Pósthfundirnir ákveða reglugjörð sína.

17. grein.

Nefndir.

Nefndir, sem pósthing eða pósthfundur felur að athuga eitt eða fleiri nánar tiltekin atriði, eru kallaðar saman af alþjóðaskrifstofunni í samráði við, ef svo ber undir, pósthjórn þess lands, sem nefndirnar eiga að koma saman í.

III. KAFLI.

Frumvörp milli pósthinga.

18. grein.

Flutningur frumvarpa.

Á tímabilinu milli pósthinganna hefir sjerhver pósthjórn rjett til þess

að senda öðrum póststjórnnum, um alþjóðaskrifstofuna, frumvörp, er snerta 56 alþjóðapóstsamninginn og reglugjörð hans.

Sami rjettur veitist póststjórnnum þeirra landa, er taka þátt í aukasamningunum, að því er þá samninga og reglugjörðir þeirra snertir.

Til þess að geta komið til umtals, skulu öll frumvörp, sem flutt eru milli póstþinga, hafa stuðning tveggja póststjórna að minsta kosti, auk þeirrar, sem það er frá. Frumvörpunum er ekki sint, ef alþjóðaskrifstofan fær ekki samtímis hina nauðsynlegu tölu stuðningsyfirlýsinga.

19. grein.

Athugun frumvarpa.

Sjerhvert frumvarp skal fara með sem hjer segir:

Póststjórnunum er veittur 6 mánaða frestur til þess að athuga frumvarpið, og, ef svo ber undir, senda alþjóðaskrifstofunni athugasemdir sínar. Breytingartillögur eru ekki leyfðar. Alþjóðaskrifstofan safnar svörunum og sýndir póststjórnunum með áskorun um að mæla með eða móti, Þær póststjórnir, sem ekki hafa sent atkvæði sitt innan 6 mánaða frá dagsetningu seinna umburðarbrjefs alþjóðaskrifstofunnar, sem tilkynnir þeim athugasemdir þær, sem hafa verið gerðar, álitast að taka ekki þátt í atkvæðagreiðslunni.

Snerti frumvarpið aukasamning eða reglugjörð hans, geta að eins þær póststjórnir, sem hafa gengið að samningnum tekið þátt í ofangreindum athugunum.

20. grein.

Skilyrði fyrir samþykkt.

1. — Til þess að öðlast gildi, þurfa frumvörpin að fá:

- a. öll atkvæði, ef um er að ræða viðbót nýrra ákvæða eða breytingu á ákvæðum fyrsta og annars bóls og 33., 36., 38., 48.—53., 55., 56., 58., 60.—63., 65.—75. og 77.—80. greina alþjóðapóstsamningsins svo og breytingar á ákvæðum 1., 4., 17., 53., 66. og 86. greina starfsreglugjörðar hans;
- b. tvo þriðju atkvæða ef um er að ræða breytingar á öðrum ákvæðum en þeim, sem nefnd eru í málsgreininni næst á undan;
- c. einfaldan meiri hluta atkvæða ef um er að ræða, hvernig skilja beri ákvæði alþjóðapóstsamningsins og starfsreglugjörðar hans, að undanskildu ágreiningsatriðinu, er leggja ber í gerð og nefnt er í 10. grein.

2. — Aukasamningarnir ákveða skilyrðin fyrir samþykkt á frumvörpum þeim, er þá snerta.

21. grein.

Tilkynning ályktananna.

Viðbætur og breytingar á alþjóðapóstsamningnum og aukasamningunum

- 56 eru staðfestar með stjórnslegri yfirlýsingu, sem stjórn hins svissneska sambandsríkis er falið að semja og senda til stjórna samningslandanna eftir beiðni alþjóðaskrifstofunnar.

Viðbætur og breytingar á starfsreglugjörðunum eru staðfestar og tilkynntar pósthjórnnunum af alþjóðaskrifstofunni. Sama gildir og um hvernig skilja beri ákvæðin, sem nefnd eru undir bókstaf c) í næstu grein á undan.

22. grein.

Hvenær ályktanirnar ganga í gildi.

Sjerhver viðbót eða breyting, sem samþykkt hefur verið, gengur ekki í gildi fyr en að minsta kosti 3 mánuðum eftir tilkynninguna.

IV. KAFLI.

Um alþjóðaskrifstofuna.

23. grein.

Alment verkefnið.

1. — Aðalskrifstofa, er starfi í Bern undir nafninu „Skrifstofa alþjóðapóstsambandsins“ og sje undir yfirumsjón hinnar svissnesku pósthjórnnar, skal vera sem miðstöð til þess að tengja lönd sambandsins saman, veita þeim upplýsingar og gefa þeim ráð. Skrifstofa þessi skal hafa á hendi það starf, að safna, raða, kunngerá og senda út allskonar upplýsingar, sem varða hina alþjóðlegu pósthjórnnustu; láta í ljósi álit sitt á ágreiningsefnum, þegar málsaðilar krefjast þess; undirbúa til meðferðar óskir um breytingar á gjörðum pósthjórnningsins; tilkynna breytingar þær, sem hafa verið samþykktar, og, yfir höfuð, vinna að þeim rannsóknum og störfum við ritstjórn og skýringar, sem alþjóðapósthjórnnsamningurinn, aukasamningarnir og starfsreglugjörðir þeirra gefa tilefni til eða sem henni kunna að verða lagðar á herðar í þarfir alþjóðasambandsins.

2. — Sem miðstöð reikningsfærslu sjer hún um greiðslujöfnuð á hverskonar reikningum, er snerta alþjóðapósthjórnnstarfið, milli þeirra pósthjórnnna, sem óska þessarar hjálpar.

24. grein.

Útgjöld til alþjóðaskrifstofunnar.

1. — Hvert pósthjórnn ákveður hámarksupphæð þá, sem hin vanalegu útgjöld alþjóðaskrifstofunnar mega ná árlega.

Þessi útgjöld, ásamt aukakostnaði þeim, sem leiðir af því að pósthjórnn,

póstfundur eða nefnd kemur saman, og svo gjöld þau, sem sjerstök störf, er aðalskrifstofunni eru falin, hafa í för með sjer, bera öll lönd sambandsins í fjelagi. 56

2. — Í því efni er löndunum skift í sjö flokka og leggur hver flokkur fram fje til útgjaldanna hlutfallslega eins og hjer segir:

1. flokkur	25 einingar
2. —	20 —
3. —	15 —
4. —	10 —
5. —	5 —
6. —	3 —
7. —	1 einingu.

3. — Gangi nýtt land að samningnum ákveður stjórn hins svissneska sambandsríkis í sameiningu við stjórn hlutaðeigandi lands í hvaða flokk það skuli sett við niðurjöfnunina á kostnaðinum við alþjóðaskrifstofuna,

Annar bálkur.

Almennar reglur.

EINASTI KAFLI.

25. grein.

Transítheimild.

1. — Transítheimild er ábyrgst yfir alt svæði sambandsins.

2. — Transítheimild fyrir pósthöggla er bundin við landsvæði þeirra ríkja er taka þátt í þessari starfsgrein. Sendingar með tilgreindu verði mega fara í transít í lokuðum póstpökum yfir landsvæði ríkja, sem ekki hafa gengið að samningnum um slíkar sendingar, en ábyrgð þessara landa er sú sama og gildir fyrir þau um sendingar, sem mælt er með.

26. grein.

Rjettur til þess að nota pósthjónustu sambandsins.

Lönd sambandsins viðurkenna rjett allra manna til þess að nota pósthjónustur þær, sem alþjóðapóstsamningurinn og aukasamningarnir fjalla um.

27. grein.

Bann við að taka póstgjöld, sem ekki eru nefnd.

Bannað er að taka önnur póstgjöld, hverju nafni sem nefnast, en þau, sem nefnd eru í alþjóðapóstsamningnum og aukasamningnum.

28. grein.

Stöðvun á viðskiftum um stundarsakir.

Þegar einhver póststjórn sjer sig tilneydda, af óviðráðanlegum atvikum, að stöðva um stundarsakir, að öllu eða nokkru leyti flutning á brjefasendingum, sem önnur póststjórn hefir afhent henni, eða framkvæmdir á einni eða fleirum sjerstökum starfsgreinum, skal hún þegar í stað, og símleidis, ef þörf krefur, tilkynna það póststjórn þeirri eða póststjórnnum, sem í hlut eiga.

29. grein.

Peninga-tegund.

Með frankanum sem myntareiningu í ákvæðum alþjóðapóstsamningsins og aukasamninganna, er átt við gullfranka á 100 sentíma, $\frac{10}{31}$ úr grammi að þyngd og 0.900 að efnisgæðum.

30. grein.

Jafngildi.

Í sjerhverju landi í sambandinu skulu póstgjöldin miðast við eins nákvæmt jafngildi og frekast er unt á gildandi peningum landsins við gildi frankans.

31. grein.

Eyðublöð. Tunga.

1. — Eyðublöð til afnota fyrir póststjórnirnar innbyrðis skulu samin á frönsku, með eða án þýðinga á annað mál milli lína, nema hlutaðeigandi póststjórnir ákveði annað með beinum samningi sín á milli.

2. — Eyðublöð til afnota fyrir almenning, sem ekki eru prentuð á frönsku skulu hafa þýðingu á því máli milli lína.

3. — Eyðublöð þau, sem um ræðir í 1. og 2. lið, skulu að stærð og lögun vera sem næst því er fyrirskipað er í starfsreglugjörðum alþjóðapóstsamningsins og aukasamninganna.

4. — Póststjórnirnar geta komið sjer saman um hvaða tungu skuli nota í þjónustubrjefaskriftum þeirra innbyrðis.

32. grein.

56

Skilríkisspjöld.

1. — Sjerhver póststjórn getur gefið út handa þeim, er æskja, skilríkisspjöld, er gilda sem sönnunargögn við störf þau, sem framkvæmd eru af pósthúsum þeirra landa, sem hafa ekki tilkynt að þau neiti þeim.

2. — Sú póststjórn, sem gefur út skilríkisspjald, má fyrir það taka gjald, sem má ekki fara fram úr 1 franka.

3. — Póststjórnirnar eru úr allri ábyrgð, ef sannað verður að afhending á póstsendingu eða útborgun á ávísun hafi átt sjer stað gegn sýningu á löglega útbúnu skilríkisspjaldi.

Þær bera heldur ekki ábyrgð á afleiðingum þeim, sem kunna að verða, ef löglega útbúið spjald glatast, týnist eða er notað á sviksamlegan hátt.

4. — Skilríkisspjaldið gildir í 3 ár frá útgáfudegi að telja.

Þriðji bálkur.**Ákvæði um póstbrjefasendingar.**

I. KAFLI.

33. grein.

Brjefasendingar.

Nafnið brjefasendingar nær til brjefa, brjefspjalda — einfaldra og með fyrirfram borguðu svari —, verslunarskjala, sýnishorna af vörum og allskonar prents, þar í innifalið blindraprent með upphleyptu lettri.

34. grein.

Burðargjöld og almenn skilyrði.

1. — Fyrirfram greitt burðargjald fyrir flutning á brjefasendingum í öllu umdæmi póstsambandsins, þar í innifalið skil á heimili viðtakenda í þeim löndum þar sem útburður sendinga er eða verður stofnaður, er ákveðið samkvæmt því sem segir í þessari töflu:

Sendingar	Þyngd- arein- ingar	Burðar- gjöld	Takmörk	
			þyngdar	stærðar
Brjef { 1. þyngdarmark ... hvert þyngdarmark að auki..... }	20	25 15	2 kg.	45 sm. á hvern veg. <i>i ströngum:</i> 75 sm. á lengd og 10 sm. í þvermál.
Brjef- spjald { einfalt með fyrirfram borg- uðu svári..... }	— —	15 30	— —	hámark { 15 sm. á lengd, 10,5 sm. á breidd. lágmark { 10 sm. á lengd, 7 sm. á breidd.
Prent	50	5	2 kg. ¹⁾	¹⁾ Þyngdin má vera 3 kg. fyrir bindi, sem send eru einstök.
Blindraprent með upp- hleyptu lettri	1000	5	3 kg.	45 sm. á hverja hlið.
Verslunarskjöl	50	5	2 kg.	<i>i ströngum:</i> 75 sm. á lengd og 10 sm. í þvermál.
Verslunarskjöl, lágmarks burðargjald	—	25	—	45 sm. á lengd, 20 sm. á breidd, 10 sm. á þykkt.
Sýnishorn af vörum	50	5	500 gr.	<i>i ströngum:</i> 45 sm. á lengd og 15 sm. í þvermál.
Sýnishorn af vörum, lág- marks burðargjald	—	10	—	

Í viðskiftum sínum innbyrðis hafa pósthjónirnar rjett til þess að veita blöðum og tímaritum, sem send eru beint af útgefendum, 50% afslátt af hinu almenna burðargjaldi undir prent.

Sami rjettur er þeim og veittur að því er snertir heftar eða innbundnar bækur, ef ekki er sent í auglýsingaskyni.

Sama gildir einnig um bókmenta- og vísindarit, sem skifst er á milli vísindastofnana.

2. — Sjerhvert land í sambandinu fastákveður, samkvæmt töflunni hjer á undan, póstgjöld þau, sem taka ber fyrir brjefasendingar.

3. — Brjefin mega ekki innihalda neitt brjef, orðsendingu eða skjal með utanáskrift til annara manna en viðtakanda eða sambýlismanna hans.

4. — Verslunarskjöl, sýnishorn af vörum og allskonar prent mega ekki innihalda neitt brjef eða orðsendingu, sem skoða má sem hreinar persónulegar brjefaskriftir; þau skulu vera þannig útbúin að auðvelt sje að rannsaka innihaldið, með þeim undantekningum, sem reglugjörðin nefnir.

5. — Takmörk þyngdar og stærðar, sem nefnd eru í 1. lið þessarar greinar gilda ekki um sendingar, er snerta sjálfa pósthjónustuna og nefndar eru í 1. lið 43. greinar.

6. — Sendingar, sem í eru sýnishorn af vörum, mega ekki innihalda neinn hlut, sem hefir verslunargildi.

7. — Samkvæmt skilyrðum þeim, sem sett eru í starfsreglugjörðinni, er leyfilegt að sameina brjefasendingar af ýmsum flokkum í eina sendingu (samanblandaðar sendingar).

8. — Með þeim undantekningum, er alþjóðapóstsamningurinn og starfsreglugjörð hans leyfir, er ekki tekið við sendingum, sem uppfylla ekki skilyrði þau, sem sett eru.

Sendingar, sem óvart kann að verða tekið við, má endursenda til upp-runapósthúss. Ef ákvörðunarpósthúsið afhendir þær viðtakendum, skal það, ef svo ber undir, leggja á þær þau póstgjöld og aukagjöld, sem eiga við þann flokk sendinga, er þær í raun og veru eiga heima í.

9. — Sendingar, sem borgað er undir eftir brjefataxta, mega innihalda tollskylda hluti, ef innflutningur í brjefapósti á slíkum hlutum er leyfður í ákvörðunarlandinu.

Sendingar þessar skulu utanáskriftarmegin bera auðkennismiða í samræmi við fyrirmæli starfsreglugjörðarinnar.

Póststjórn ákvörðunarlandsins hefir heimild til þess að setja þessar sendingar undir tolefftirlit, opna þær í embættisnafni og taka innflutningstolla af þeim á þann hátt, sem löggjöf hennar mælir fyrir.

35. grein.

Frímerking.

Sendingar skulu vera frímerktar fyrirfram að fullu, nema brjef og einföld brjefspjöld.

Brjefspjöld með fyrirfram borguðu svari, verða ekki tekin til flutnings, ef hvor hlutinn um sig er ekki fullfrímerktur, þegar þau eru látin í póst.

36. grein.

Burðargjald undir ófrímerktar eða vanfrímerktar sendingar.

Að undanteknu því, sem segir í 39. grein starfsreglugjörðarinnar, um vissar tegundir áframsendra sendinga, skal taka fyrir ófrímerktar eða vanfrímerktar brjefasendingar, hverrar tegundar sem er, og á kostnað viðtakenda tvöfalt hið ógreidda eða vanborgaða burðargjald, þó ekki minna en 10 sentíma.

37. grein.

Brjefasendingar utan sambandsins.

1. — Burðargjöld undir brjefasendingar til landa utan alþjóðapóstsambandsins mega ekki vera undir hinum almenna taxa þess.

56

2. — Brjefasendingar frá löndum utan sambandsins, sem afhentar eru til póststjórnar í sambandinu ófrímerktar eða vanfrímerktar, skulu hjá þeirri póststjórn, sem kemur þeim til skila, vera gjaldskyldar eftir reglum þeim, sem hún notar í sinni eigin þjónustu við líkar sendingar til landsins, sem ofangreindar sendingar eru frá.

38. grein.

Aukaburðargjöld.

Auk burðargjalds þess, sem ákveðið er í 34. og 37. grein, má taka aukaburðargjald fyrir hverja sendingu, sem flutt er með tækjum í þjónustu póststjórna, sem ekki eru í sambandinu, eða með aukaflutningum innan sambandsins, er hafa aukinn kostnað í för með sjer, og skal aukaburðargjaldið hlutfallslega miðað við þennan kostnað.

Þegar í burðargjaldstaxta fyrir einfalt brjefspjald er innifalið aukaburðargjald það, sem leyft er í síðustu málsgrein, skal sami taxti gilda um hvern hluta fyrir sig af brjefspjaldi með borguðu svari.

39. grein.

Sjerstök gjöld.

1. — Póststjórnunum er heimilt að taka sjerstakt gjald, samkvæmt innanlands ákvæðum sínum, fyrir sendingar, sem skilað er til flutnings á síðustu stundu.

2. — Lönd þau, sem samkvæmt löggjöf sinni hafa heimild til þess að afhenda sendingar, sem innihalda tollskylda vöru, mega taka fyrir tollun þessara sendinga gjald, er nemi 50 sentímum fyrir sendingu mest.

3. — Fyrir sendingar, sem skrifað er utan á „poste restante“, má viðtökulandið taka sjerstakt gjald, samkvæmt löggjöf sinni.

40. grein.

Hraðboðasendingar.

1. — Ef sendendur æskja þess, verða brjefasendingar bornar á heimili viðtakanda af sjerstökum brjefbera undir eins og póstur er kominn, í þeim lömdum sambandsins, sem taka þetta starf að sjer í viðskiftum sínum gagnkvæmt.

2. — Fyrir sendingar þessar, sem kallast hraðboðasendingar („express“), skal, auk hins venjulega burðargjalds, greiða sjerstakt gjald, er nemi minst tvöföldu burðargjaldi undir vanalegt einfalt brjef, og mest einum franka. Skal það vera fullborgað fyrirfram af sendanda.

3. — Þegar heimili viðtakanda liggur utan svæðis þess, sem ókeypis útburður fer fram á frá ákvörðunarpósthúsinu, má fyrir hraðboðaútburð

taka aukagjald, er nemi alt að þeirri upphæð, sem ákveðin er hraðboðagjald í innanlands þjónustunni. Í þessu tilfelli er þó útburður með hraðboða ekki skyldukvöð.

4. — Hraðboðasendingum, sem ekki eru nægilega frímerktar fyrir öllum gjöldum, sem borga ber, skal koma til skila á venjulegan hátt, nema sendipósthúsið hafi farið með þær sem hraðboðasendingar.

41. grein.

Forboð.

1. — Bannað er að senda:

- a. hluti, sem samkvæmt eðli sínu eða umbúnaði geta verið hættulegir lífi póstmanna, eða óhreinkað eða skemt sendingarnar;
- b. sprengihætta, eldfima og hættulega hluti;
- c. lifandi dýr, að undanteknum býflugum og silkiormum;
- d. tollskylda hluti með þeim undantekningum, sem getur um í 34. grein, 9. lið, svo og sýnishorn af vörum, sem sent er mikið af í þeim tilgangi að komast hjá tollgjöldunum;
- e. ópíum, morfín, cócaín og önnur deyfandi meðul;
- f. klámfenga og ósæmilega hluti;
- g. alla hluti, sem bannaður er innflutningur eða útbreiðsla á í sendi- eða ákvörðunarlandinu.

Þar að auki er bannað að senda í brjefum, sem ekki er mælt með, slegna peninga, bankaseðla og peningaseðla, gull- og silfurmunni, gimsteina, skrautgripi og aðra dýrmæta muni.

2. — Sendingar þær, sem af óaðgætni kunna að hafa verið teknar til flutnings, skulu sendar aftur til sendipósthúss, nema póststjórn ákvörðunarlandsins megi, samkvæmt innanlandslögum sínum eða reglum, fara öðruvísi með þær.

Þó skulu sprenghættir, eldfimir eða hættulegir hlutir, svo og klámfengir og ósæmilegir hlutir ekki sendast aftur til sendipósthússins; hlutir þessir skulu eyðilagðir á staðnum með ráðstöfunum af hálfu þeirrar póststjórnar, sem orðið hefir þeirra vör.

Sjeu sendingar þær, sem af óaðgætni kunna að hafa verið teknar til flutnings, hvorki endursendar til sendipósthúss, nje afhentar viðtakanda. Þer að tilkynna það sendipósthúsinu, svo að það geti, ef svo þer undir, gert nauðsynlegar ráðstafanir.

3. — Að öðru leyti er stjórn hvers lands í sambandinu áskilinn rjettur til þess að framkvæma ekki, á sínu póstsvæði, flutning eða útbýtingu á sendingum, sem fluttar eru gegn lægra burðargjaldi, þegar ekki hefir verið

- 56 tekið tillit til laga þeirra, fyrirskipana og ákvæða, sem gilda um útgáfu eða útbreiðslu þessara hluta í landinu.

Þesskonar sendingar ber að endursenda til upprunapósthúss.

42. grein.

Frímerkingarmáti.

1. — Frímerking er framkvæmd annaðhvort með pósthfrímerkjum, sem gilda í sendilandinu fyrir einkabréf, eða með stimplun með frímerkingarvælingum, sem eru opinberlega teknar til notkunar og undir beinu eftirliti pósthstjórnarinnar.

2. — Löglega frímerkt skoðast: svarbréfspjöld, sem bera frímerki útgáfulands bréfspjaldanna áprentuð eða álímd, sendingar, sem eru reglulega frímerktar yfir hið fyrsta svæði, sem þær fara, og aukaburðargjald hefir verið borgað fyrir áður en þær eru sendar á ný, svo og blöð og blaðapakkar og tímarit, sem utanáskriftarmegin bera athugasemdir „Abonnements-poste“ eða tilsvarende athugasemd, og sendir eru samkvæmt hinum sjerstaka samningi um áskrift á blöðum og tímaritum.

3. — Sendingar, sem látnar eru á rúmsjó í bréfabakka pósthskips eða fengnar í hendur pósthmönnum á skipinu eða skipstjóra skipsins, má frímerkja, nema öðruvísi sje ákveðið milli hlutaðeigandi pósthstjórna, með frímerkjum og eftir taxa þess lands, sem á skipið eða hefir það í sinni þjónustu. Sje sendingin látin í pósth á skipsfjö, meðan skipið liggur á annari hvorri endastöð leiðarinnar, eða á millihöfnum, gildir frímerkingin ekki nema hún sje gerð með frímerkjum og eftir taxa þess lands, sem skipið er í landhelgi við.

43. grein.

Burðargjaldsfrjálsar sendingar.

1. — Burðargjaldsfrjálsar eru þjónustusendingar um pósthmál, milli pósthstjórnanna, milli pósthstjórnanna og alþjóðaskrifstofunnar í Bern, milli pósthúsa í löndum sambandsins, og milli pósthúsanna og pósthstjórnanna, svo og þær sendingar, sem beinlínis er tekið fram um, með ákvæðum alþjóðapósth-samningsins, aukasamninganna og starfsreglugjörða þeirra, að fluttar skuli burðargjaldsfrítt.

2. — Allar sendingar, að pósthkröfusendingum undanteknum, sem eiga að fara til herfanga eða sendar eru frá þeim, eru einnig undanþegnar öllum pósthgjöldum, jafnt í sendilandi sem ákvörðunar- og milliliðslöndum.

Sama gildir og um sendingar, er snerta herfanga, sem sendar eru eða móttæknar annaðhvort beint eða gegnum upplýsingaskrifstofur, sem kynnu að verða settar á stofn til hjálpar þessum mönnum, í ófriðarlöndunum eða hlutlausum löndum, sem hafa tekið við herskyldum mönnum á sitt svæði.

Herskyldir menn, sem teknir hafa verið og vistaðir í hlutlausu landi, skoðast sem eiginlegir herfangar, að því er snertir beitingu á framangreindum ákvæðum. 56

44. grein.

Svarmerki.

Svarmerki eru til sölu í löndum póstsambandsins. Verð þeirra ákveða hlutaðeigandi póststjórnir, en það má ekki vera lægra en 40 sentímar, eða jafngildi þessarar upphæðar í mynt landsins, sem selur.

Sjerhverju merki má skifta í öllum löndum sambandsins fyrir eitt eða fleiri frímerki, er fullnægja frímerkingu á einföldu brjefi úr því landi til útlanda.

Skiftin skulu þó hafa farið fram fyrir lok sjötta mánaðar, að telja frá þeim mánuði, sem merkin eru gefin út í.

Auk þessa er hverju landi heimilt að krefjast þess, að sendingar, sem eiga að frímerkjast þannig, sjeu samtímis látnar í póst og skift er á merkjunum.

45. grein.

Afturköllun. Breyting á utanáskrift.

1. — Sendandi getur afturkallað sendinguna eða breytt á henni utanáskriftinni á meðan hún hefir ekki verið afhent viðtakanda.

2. — Beiðni um þetta sendist póstleiðis eða símleiðis á kostnað sendanda, og ber honum að greiða fyrir hverja beiðni, sem send er póstleiðis, borgun eins og undir einfalt ábyrgðarbrjef, og fyrir hverja beiðni, sem send er símleiðis, borgun skeytisins ásamt póstgjaldinu, ef um er að ræða breytingu á utanáskriftinni.

46. grein.

Áframsending. Óskilasendingar.

1. — Áframsending brjefasendinga innan alþjóðapóstsambandsins veitir ekki ástæðu til aukaburðargjalds, að því fráskildu, sem nefnt er í starfsreglugjörðinni.

Sama gildir einnig um endursendingu á óskilasendingum til sendanda.

2. — Brjefasendingar, sem eru áframsendar eða lenda í óskilum, skal afhenda viðtakendum eða sendendum, gegn greiðslu á burðargjaldi því, er á þær hefir fallið við burtför, komu eða á leiðinni, sakir áframsendingar út yfir fyrsta svæði.

3. — Sendingar, sem lenda í óskilum af hvaða ástæðu sem er, skulu þegar í stað endursendast til upprunalandsins.

56

Frestur fyrir geymslu á sendingum til handa viðtakendum, eða, sem skrifað er utan á „poste restante“, fer eftir ákvæðum ákvörðunarlandsins. Þó má frestur þessi ekki fara fram úr sex mánuðum í viðskiftum við lönd utan Evrópu, og tveim mánuðum í öðrum viðskiftum; endursending til sendilandsins skal fara fram á styttri tíma, ef sendandi hefir beðið um það með athugasemd utanáskriftarmegin á umslaginu, sem skrifað sje á máli, sem skilst í ákvörðunarlandinu.

4. — Prentað mál, sem er einskis virði, skal ekki endursenda, nema sendandi með athugasemd á umbúðunum hafi beðið um það.

5. — Aukagjaldið fyrir „poste restante“ sendingar, sem nefnt er í 39. grein, fellur niður, ef sendingin er áframsend eða lendir í óskilum.

6. — Aukagjald það, sem ákveðið er í 40. grein, 3. lið, má eins taka, þótt hraðboðasending verði áframsend eða lendi í óskilum.

47. grein.

Fyrirspurnir.

1. — Fyrir fyrirspurnir um allskonar sendingar má taka vist gjald, 1 franka mest.

Að því er ábyrgðarsendingar snertir, skal ekkert gjald taka, hafi sendandi þegar borgað fyrir móttökukvittun.

2. — Fyrirspurnir eru aðeins leyfðar innan eins ár að telja frá deginum eftir að sendingin hefir verið sett í póst.

II. KAFLI.

Ábyrgðarsendingar.

48. grein.

Burðargjöld.

1. — Brjefasendingar þær, sem nefndar eru í 33. grein, má senda gegn ábyrgð.

Þó verða ekki svarspjöld, „Réponse“, sem áföst eru við brjefspjöldin, sendu með ábyrgð af hinum upprunalegu sendendum slíkra sendinga.

2. — Burðargjald undir allar ábyrgðarsendingar skal greiddast fyrirfram. Það er samsett af:

- a) hinu vanalega burðargjaldi sendingarinnar, eftir eðli hennar;
- b) föstu ábyrgðargjaldi, 40 sentímum mest.

3. — Um leið og ábyrgðarsending er látin á póst, getur sendandi fengið ókeypis póstkvittun.

4. — Lönd þau, sem vilja taka á sig ábyrgð gegn ofurefli (vis major), **56**
mega taka fyrir það aukagjald, 40 sentíma mest fyrir hverja sendingu.

49. grein.

Móttökukvittun.

Sendandi ábyrgðarsendingar getur fengið móttökukvittun gegn því að greiða, um leið og hann skilar sendingunni til flutnings, fast gjald, er nemi 40 sentímum mest.

Um móttökukvittun má biðja eftir að sendingin hefir verið sett á póst og innan þess tíma, sem ákveðinn er í 47. grein um fyrirspurnir, gegn gjaldi, sem ekki má fara fram úr tvöföldu gjaldi því, sem nefnt er í málsgreininni hjer á undan.

50. grein.

Viðtæki ábyrgðar.

Að því undanskildu, er segir í næstu grein, svara póststjórnirnar til ábyrgðarsendinga, sem glatast. Sendandi hefir í þessu efni rjett til skaðabóta, og er upphæð þeirra ákveðin 50 frankar fyrir sendingu. Hafi hann borgað fyrir fyrirspurn, sem orsakast hefir af yfirsjón póstþjónustunnar, ber einnig að endurgreiða það gjald.

51. grein.

Undantekning ábyrgðar.

Póststjórnirnar eru undanþegnar allri ábyrgð á sendingum, sem mælt er með:

- a) ef um ofurefli (vis major) er að ræða; þó hvílir ábyrgðin á þeirri sendipóststjórn, sem hefir tekið að sjer að ábyrgjast gegn ofurefli (48. grein, 4. liður);
- b) þegar þær geta ekki gert grein fyrir sendingunum vegna þess, að þjónustuskjölín hafa eyðilagst af óviðráðanlegum orsökum (vis major);
- c) þegar um er að ræða sendingar, sem innihalda hluti, er falla undir forboð það, sem nefnt er í 41. grein, 1. lið;
- d) þegar sendandi hefir ekki framsett neina kröfu innan tímabils þess, sem tiltekið er í 47. grein.

52. grein.

Hvenær ábyrgð hættir.

Póststjórnirnar eru lausar við ábyrgð á sendingum, sem mælt er með, þegar þær hafa afhent þær samkvæmt gildandi skilyrðum í innanlandsreglu-

- 56 gjörðum sínum. Sje um sendingar að ræða, sem skrifað er utan á „poste restante“, eða eru geymdar samkvæmt beiðni til umráða fyrir viðtakanda, hættir ábyrgðin við afhendingu sendingarinnar til manns, sem hefir sýnt greinileg skilríki fyrir því hver hann sje, samkvæmt gildandi reglum í ákvörðunarlandinu, enda komi nafn hans og staða heim við það, sem greint er í utanáskriftinni.

53. grein.

Greiðslan á skaðabótunum.

Skyldan til skaðabótagreiðslu hvílir á þeirri póststjórn, sem sendipósthús sendingarinnar heyrir undir, að geymdum endurgreiðslurjetti gegn póststjórninni, sem ábyrgðina ber.

54. grein.

Frestur á greiðslunni.

1. — Skaðabótagreiðslan skal fara fram eins fljótt og unt er, og í síðasta lagi innan 6 mánaða að telja frá deginum eftir að krafan var sett fram. Frestur þessi er lengdur upp í 9 mánuði í sambandi við lönd utan Evrópu.

2. — Sendipóststjórnin hefir heimild til þess að bæta sendanda skaðann á kostnað milliliggjandi póststjórnar eða viðtökupóststjórnar, þegar þær eftir löglega aðvörun hafa eigi leitt málið til lykta innan 6 mánaða; frestur þessi er lengdur upp í 9 mánuði í sambandi við lönd utan Evrópu.

Þegar sjerstaklega stendur á, getur póststjórn sendilandsins frestað reikningsskilum á skaðabótum fram yfir tíma þann, sem tiltekinn er í liðnum á undan, þegar eigi er útkljáð um, hvort skaðinn stafi af ofurefli (vis major).

55. grein.

Um hver beri ábyrgðina.

1. — Þangað til hið gagnstæða verður sannað, hvílir ábyrgðin fyrir glötun ábyrgðarsendingar á þeirri póststjórn, sem eftir að hafa tekið á móti sendingunni athugasemdalaust og eftir að hafa fengið í sínar hendur öll fyrirskipuð gögn til eftirgrenslunar, getur hvorki sýnt fram á, að sendingin hafi verið afhent viðtakanda eða, ef svo ber undir, hafi verið send á lögformlegan hátt til næstu póststjórnar.

Ef sendingin glatast í flutningum, án þess hægt sje að komast fyrir á hvaða póstsvæði eða í vörslum hvaða póststjórnar atvikið hafi komið fyrir, bera hlutaðeigandi póststjórnir skaðann í fjelagi að jöfnu. Þó skal öll skaðabótaupphæðin greiðast sendipóststjórninni af fyrstu póststjórn, sem ekki get-

ur gert grein fyrir reglulegri afhendingu á hinni umspurðu sendingu til næstu póststjórnar. Þessari póststjórn ber að heimta aftur af hinum póststjórnunum, sem ábyrgðina bera, hluta hvern um sig í skaðabótageiðslunni til þess rjetta aðila.

2. — Glatist ábyrgðarsending sakir óviðráðanlegra atvika (vis major), ber landið, sem sendingin hefir glatast hjá, enga ábyrgð gagnvart póststjórn landsins, sem sendi, nema ef bæði löndin taka á sig ábyrgð gegn ofurefli (vis major).

3. — Nú eru skaðabæturnar greiddar og öðlast póststjórn sú, sem ábyrgðin hvílir á, rjettindi þess, sem við þeim hefir tekið, á alt að sömu upphæð, að því er snertir aðgang, ef til kæmi, að sendanda, viðtakanda eða þriðja manni.

56. grein.

Endurgreiðsla skaðabótanna til sendipóststjórnar.

Póststjórn sú, sem ábyrgðin hvílir á, eða ber kostnað greiðslunnar samkvæmt 54. grein, er skyld að greiða póststjórn sendilandsins skaðabótaupphæðina innan þriggja mánaða eftir tilkynningu um greiðsluna.

Borgun þessi fer fram póststjórninni, sem á inni, að kostnaðarlausu, annaðhvort með póstaðvísun eða víxli eða peningum, er hafa gangverð í landinu, sem á inni. Sje hinn tilgreindi þriggja mánaða frestur útrunninn, falla vextir á upphæð þá, sem póststjórn sendilandsins er talin til inneignar, 7% á ári frá þeim degi að telja, er fresturinn er útrunninn.

Póststjórn sú, sem rjettilega hefir sannast á, að ábyrgðina beri, og neitar strax að greiða skaðabæturnar, skal einnig á sinn kostnað bera allan aukakostnað, sem kann að leiða af hinum órjettmæta drætti á borguninni.

Þó geta póststjórnirnar komið sjer saman um, að gera upp á vissum tímabilum, skaðabætur þær, sem þær hafa greitt sendendum og sem þær hafa viðurkent að vera á rökum bygðar.

57. grein.

Ábyrgð á sendingum, sem mælt er með, utan takmarka póstsambandsins.

Ábyrgðin á sendingum, sem mælt er með, til eða frá löndum utan sambandsins, eða sem fara í transít yfir þessi lönd, er háð því sem hjer segir:

- a. að því er snertir flutning á svæði sambandsins er farið eftir ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.
- b. að því er snertir flutning utan takmarka sambandsins, er farið eftir skilmálum þeim, er sú póststjórn setur, sem er milliliður.

Póstkröfusendingar.

58. grein.

Burðargjöld og skilyrði. Reikningsskil.

1. — Ábyrgðarsendingar má senda með póstkröfu milli þeirra landa, þar sem póststjórnirnar koma sjer saman um þessi skifti.

Nema öðruvísi sje ákveðið skal upphæð póstkröfunnar stíluð í mynt upprunalsands sendingarinnar.

Hámark póstkröfuupphæðar er jafnt og hámark póstávísana til upprunalsands sendingarinnar.

Póstkröfusendingar skal farið með og borgað undir eins og ábyrgðarsendingar.

Þar að auki greiðir sendandi fast gjald, er ekki má vera lægra en 20 sentímar nje hærri en 50 sentímar, og auk þess gjald er sje í hlutfallinu $\frac{1}{2}$ fyrir hvert hundrað af póstkröfuupphæðinni. Sendipóststjórnin hefur rjett til þess að hækka eða lækka þessi gjöld eftir því sem haganlegast þykir fyrir myntkerfi hennar.

2. — Þegar búið er að innheimta upphæðina hjá viðtakanda er hún send sendanda með póstkröfuávísun, sem er gefin út ókeypis.

Póststjórnirnar geta komið sjer saman um aðra aðferð við reikningsskil hinna innheimtu upphæða. Sjerstaklega geta þær með skilyrðum er þær verða ásáttar um, tekið að sjer að greiða þær inn á pósthlaupareikning í ákvörðunarlandi sendingarinnar.

59. grein.

Afnám póstkröfuupphæðar.

Sendandi ábyrgðarsendingar, sem póstkrafa hvílir á, getur beðið um algert afnám á póstkröfuupphæðinni eða afnám að nokkru leyti.

Slíkar beiðnir eru háðar sömu ákvæðum, og beiðnir um afturköllun sendinga eða um breytingu á utanáskrift (45. gr.).

60. grein.

Ábyrgð ef sending glatast.

Glatist sending, sem póstkrafa hvílir á, ber póstþjónustan ábyrgð eftir skilyrðum þeim sem sett eru í 50. og 51. grein.

61. grein.

56

Ábyrgð á upphæðum þeim, sem hafa verið innheimtar reglulega.

Upphæðir þær, sem hafa verið innheimtar reglulega af viðtakanda, eru, hvort, sem þeim hefir verið breytt í póstávísun eða ekki, eða þær hafa verið greiddar inn í pósthlaupareikning, ábyrgstar sendanda með þeim skilyrðum, sem sett eru til handa sendanda í póstávísanasamningnum, eða með þeim fyrir-mælum, sem gilda í pósttjekka- og póstgíröþjónustunni.

62. grein.

Skaðabætur fyrir vanrækta, ófullnægjandi eða svíksamlega innheimtu.

1. — Hafi sendingin verið afhent viðtakanda án innheimtu á póstkröfu-upphæðinni, á sendandi rjett á skaðabótum, þó með þeim skilyrðum, að krafa hafi verið sett fram innan þess tímabils, sem tiltekið er í 2. lið 47. greinar, og að vanræksla á innheimtunni sje ekki að kenna yfirsjón hans sjálfs eða hirðuleysi, og ennfremur, að innihald sendingarinnar falli ekki undir forboð þau, sem nefnd eru í 41. grein.

Sama gildir og, ef upphæð sú, sem heimt er inn hjá viðtakanda er lægri en upphæð hinnar tilgreindu póstkröfu, eða ef innheimta hefir verið framkvæmd á svíksamlegan hátt.

Skaðabæturnar geta undir engum kringumstæðum orðið hærri en upphæð póstkröfunnar.

2. — Nú eru skaðabætur greiddar að fullu og öðlast þá póststjórnin, sem ábyrgðin hvílir á, rjettindi sendanda að því er snertir aðgang, ef til kæmi, að viðtakanda eða þriðja manni.

63. grein.

Reglulega innheimtar upphæðir. Skaðabætur.

Greiðsla og aðgangur til endurgreiðslu.

Skyldan til útborgunar á reglulega innheimtum upphæðum, svo og á skaðabótum þeim, sem nefndar eru í næstu grein á undan, hvílir á þeirri póststjórn, sem sendipósthús sendingarinnar heyrir undir, með þeim fyrirvara, að því er áskilin rjettur til aðgangs til endurgreiðslu á hendur þeirri póststjórn, sem ábyrgðin hvílir á.

64. grein.

Greiðslufrestur.

Ákvæðin í 54. grein um frest skaðabótagreiðslu fyrir glataða ábyrgðarsendingu ná einnig til greiðslu á hinum innheimtu upphæðum eða á skaðabótum fyrir póstkröfusingar.

Um hver ber ábyrgðina.

Greiðsla hinna reglulegu innheimtu upphæða svo og greiðsla á skaðabótum samkvæmt 62. grein, sem framkvæmdar eru af sendipóststjórninni, fara fram fyrir reikning ákvörðunarpóststjórnar. Á henni hvílir ábyrgðin nema hún geti sannað, að yfirsjónin stafi af því, að sendipóststjórnin hafi ekki fylgt einhverjum hinna fyrirskipuðu ákvæða.

Ef um er að ræða sviksamlega innheimtu að undangengnu hvarfi í pósthjónustunni á póströfusendingu, er ábyrgð þeirra pósthjóna, er hlut eiga að máli, ákveðin með ákvæðum 55. greinar, um glataða venjulega ábyrgðarsendingu.

Endurgreiðsla á lánuðum upphæðum.

Póststjórn ákvörðunarlandsins er skyld að endurgreiða pósthjón sendilandsins upphæðir þær sem greiddar hafa verið fyrir hennar reikning fyrirfram, samkvæmt skilyrðum þeim, sem sett eru í 56. grein.

Póströfuávisanir.

Upphæð póströfuávisunar, sem einhverra orsaka vegna hefir ekki orðið útborguð viðtakanda, er ekki endurgreidd pósthjóninni, sem gaf hana út. Henni er haldið til reiðu fyrir viðtakanda af sendipósthjón póströfusendingarinnar og fellur algerlega í hlut þeirrar pósthjónar, þegar hið löglega tímabil, sem hún gildir, er útrunnið.

Að öllu öðru leyti, og með þeim fyrirvara sem starfsreglugjörðin getur um, eru póströfuávisanir háðar ákvæðum pósthjónasamningsins.

Skifting á burðar- og póströfugjöldum.

Gjöld þau, sem nefnd eru í síðustu málsgrein 1. liðs 58. greinar skiftast til helminga milli pósthjóna uppruna- og ákvörðunarlands samkvæmt fyrir-mælum starfsreglugjörðarinnar.

Taki tvær pósthjónir ekki jafn hátt fastagjald, skal reikna hluta þann, sem ber að greiða viðskiftapósthjóninni, eftir lægra gjaldinu.

IV. KAFLI.

56

Um hver fáir burðargjöldin. Transít- og geymslugjöld.

69. grein.

Um hver fáir burðargjöldin.

Sjerhver póststjórn heldur að fullu upphæðum þeim, sem hún hefur krafist, nema þar sem annað er greinilega tekið fram í alþjóðapóstsamningnum.

70. grein.

Transítgjöld.

1. — Fyrir sendingar þær, sem sendar eru í lokuðum póstpökum milli tveggja póststjórna í sambandinu, með tilstyrk einnar eða fleiri annara póststjórna (aðstoð þriðja lands) skal greiða hverju landi, sem flutningurinn hefir farið yfir, eða hefir tekið þátt í flutningnum, transítgjald það sem greint er í eftirfarandi töflu.

	fyrir hvert kg.	
	af brjefum og brjefspjöldum	af öðrum sendingum
	Fr.	Fr.
1 ^o Landflutningur:		
alt að 1000 km.	0.75	0.10
yfir 1000 alt að 2000 km.	1.00	0.15
— 2000 — — 3000 —	1.50	0.20
— 3000 — — 6000 —	2.50	0.30
— 6000 — — 9000 —	3.50	0.40
— 9000 km.	4.50	0.50
2 ^o Sjóflutningur:		
alt að 300 sjómílum.	0.75	0.10
yfir 300 alt að 1500 sjómílum	2.00	0.25
Milli Evrópu og Norður-Ameríku.	3.00	0.40
yfir 1500 alt að 6000 sjómílum.	4.00	0.50
— 6000 sjómíllur	6.00	0.75

2. — Transít-gjöld fyrir sjóflutning á leið, sem er undir 300 sjómílum er ákveðin einn þriðji af upphæðunum, sem nefndar eru í liðnum á undan, ef póststjórn sú, sem í hlut á, fær þóknun þá, sem ákveðin er sem landtransít fyrir hina fluttu póstpoka.

3. — Þegar tvær eða fleiri póststjórnir framkvæma sjóflutninginn, má alt flutningsgjaldið ekki fara fram úr 6 frönkum fyrir hvert kg. af brjefum og brjefspjöldum, og 0,75 frönkum fyrir hvert kg. af öðrum sendingum. Þegar

- 56 upphæð þessara gjaldaliða, hvors um sig, fer fram úr 6 frönkum eða 0,75 frönkum, skiftist hún á milli póststjórnanna, sem taka þátt í flutningnum, hlutfallslega eftir vegalengdinni, þó án þess að koma í bága við samninga, er mæla á móti þessu og kynnu að verða gerðir milli hlutaðeigandi aðila.

4. — Sje enginn annar samningur fyrir hendi, er sjóflutningur beint á milli tveggja landa með skipum, sem eru í þjónustu annars landsins, álitinn póststarf þriðju póststjórnar, sem og aðrir flutningar milli tveggja pósthúsa sama lands, er framkvæmdir eru með fargögnum, sem annað land á.

5. — Fyrir sendingar, sem tvær póststjórnir í sambandinu skiftast á, í stykkjatali, skal án tillits til þyngdar eða ákvörðunarstaðar greiða transítgjald það, er hjer segir:

brjef	6	sentíma	fyrir	stykkið
brjefspjöld	2½	—	—	—
aðrar sendingar	2½	—	—	—

Þó hafa póststjórnirnar rjett til þess að álíta sendingar, sem sendar eru í stykkjatali, og vega yfir 250 grömm, sem lokaðan póstflutning.

6. — Sem aðrar sendingar álitast, að því er transít-gjöldin snertir, blöð og blaðapakkar og tímarit, sem flutt eru samkvæmt samningnum um áskrift á blöðum og tímaritum, svo og öskjur með tilgreindu verði, sem sendar eru samkvæmt samningnum um brjef og öskjur með tilgreindu verði.

7. — Heimilt er póststjórn að leggja undir úrskurð gerðardómsnefndar niðurstöðu talningartímabils, sem, að hennar áliti, er of fjærri sanni. Gerðardómur þessi er samansettur eins og segir í 10. grein.

71. grein.

Geymslugjald.

Fyrir geymslu í höfn á lokuðum póstpökum, sem fluttir hafa verið með póstskipi og ætlaðir þaðan til flutnings með öðru póstskipi, má greiða þóknun, sem ákveðin er 50 sentímar á poka, til póststjórnar geymslustaðarins, þó með því skilyrði, að póststjórn þess fái ekki borgun fyrir land- eða sjótransít.

72. grein.

Undanþága frá transít-gjöldum.

Undanþegnar öllum transít-gjöldum, bæði á sjó og landi, eru hinar burðargjaldsfrjálsu sendingar, sem nefndar eru í 43. grein, svarbrjefspjöld send til baka til upprunalandins, áframsendar sendingar, óskilasendingar, móttökukvittanir, póstávísanir og öll önnur skjöl, er snerta pósthjónustuna, einkanlega brjef viðvíkjandi póstgíro.

Að því er snertir transít- og geymslugjald fyrir skakkt sendar sendingar, þá skal skoða þær, í því efni, sem þær hefðu farið rjetta leið. 56

73. grein.

Sjerstök þjónusta.

Transít-gjöld þau, sem um ræðir í grein þessari, ná ekki til flutninga innan sambandsins, sem framkvæmdir eru með sjerstakri þjónustu, sem eingöngu er stofnað til eða haldið við af einni póststjórn eftir ósk annarar eða fleiri póststjórna. Skilyrðin fyrir þess konar flutningum eru ákveðin eftir samningi milli hlutaðeigandi póststjórna.

74. grein.

Loftflutningur.

1. — Transít-gjöld þau, sem nefnd eru í 70. grein, ná ekki til loftflutninga á brjefasendingum milli tveggja eða fleiri landa.

2. — Flutningsgjöld yfir hvert svæði, sem farið er loftleiðis, eru samskonar fyrir allar póststjórnir, sem nota þessar ferðir, án þess að taka þátt í starfrækslukostnaðinum.

3. — Póststjórnir þeirra landa, sem hafa beint samband með loftflutningum, ákveða, ásamt hlutaðeigandi fjelögum, flutningsgjöld á pósti, sem settur er í lofthafnir landsvæða þeirra til flutnings með vjelum nefndra fjelaga. Þó er hverri póststjórn, sem loftflutningur heyrir undir, heimilt, að því er snertir alt flugsvæðið, að taka flutningsgjaldið fyrir þessa þjónustu beint frá hverri póststjórn, sem notar það.

4. — Umskipun á leiðinni á póstflutningi, sem notar margar sjerstakar loftþjónustur hverja á eftir annari, er framkvæmd sem skyldukvöð af póststjórn þess lands þar sem umskipunin fer fram. Þessi regla gildir ekki þegar umskipunin fer fram milli loftfara, sem eru notuð hvert á eftir öðru, yfir flugsvæði sömu póstþjónustu. Þurfi að taka póstflutninginn til geymslu, áður en hann er áframsendur með flugferðum annarar póstþjónustu, á hlutaðeigandi póststjórn rjett á geymslugjaldi samkvæmt skilyrðum 71. greinar.

Að fráskildu þessu geymslugjaldi, ef svo ber undir, eiga póststjórnir landanna, sem flogið er yfir, engan rjett á neinni þóknun fyrir póstflutning, sem fluttur er loftleiðis yfir landsvæði þeirra.

75. grein.

Greiðslur og reikningar.

1. — Transit- og geymslugjöld greiðir póststjórn sendilandsins.
2. — Aðalreikningur yfir þessi gjöld skal saminn þannig að lögð sje til

56 grundvallar niðurstaðan af talningarskýrslum þeim, sem gerðar eru einu sinni fimta hvert ár um 28 daga tímabil, sem nánar er ákveðið í starfsreglugerðinni.

3. — Þegar árlegur reikningsmunur á transít- og geymslugjöldum milli tveggja landa fer ekki yfir 1000 franka er hin skulduga póststjórn laus við alla greiðslu í þessu efni.

76. grein.

Transítgjöld í viðskiftum við lönd, er standa utan sambandsins.

1. — Þær póststjórnir sambandsins, sem hafa viðskifti við lönd, er standa utan póstsambandsins, eru skyldar að veita öllum öðrum póststjórnnum sambandsins aðstoð til þess að sendingarnar, jafnt utan sem innan svæðis póstsambandsins sjeu háðar transítgjöldum þeim, sem ákveðin eru í 70. grein.

2. — Hin samanlögðu sjótransítgjöld innan póstsambandsins og utan þess, mega ekki fara fram úr 15 frönkum fyrir hvert kg. af brjefum og brjefspjöldum og 1 franka fyrir hvert kg. af öðrum sendingum. Þegar því er að skifta, skal gjöldum þessum skift milli póststjórnanna er taka þátt í flutningnum, hlutfallslega eftir vegalengdinni.

3. — Land- eða sjótransítgjöld, jafnt innan sem utan sambandsins, fyrir sendingar þær, sem grein þessi fjallar um, skulu reiknuð út á sama hátt og transítgjöld fyrir sendingar, sem skiftst er á milli landa sambandsins fyrir milligöngu annara landa sambandsins.

77. grein.

Skifti á lokuðum póstpökum við herskip.

1. — Með því að nota lands- eða sjávarflutningsgögn annara landa má skiftast á lokuðum póstpökum milli pósthúsa einhvers lands í sambandinu og yfirforinga yfir flotadeildum eða herskipum sama lands, sem hafa varðstöðu í útlöndum, eða milli yfirforingja einnar flotadeildar eða herskips, og yfirforingja annarar flotadeildar eða herskips, er hvorttveggja tilheyrir sama landi.

2. — Sendingar þær, hverju nafni sem nefnast, sem eru í póstpökum þessum, skulu eingöngu vera til eða frá yfirmönnum og skipshöfnum ákvörðunar- eða sendiskipa póstsins; taxtar og sendingarskilyrði, sem póstflutningur þessi er háður, skulu ákveðin af póststjórn þess lands, sem skipin tilheyra, eftir innanríkisreglum hennar.

3. — Nema öðruvísi sje ákveðið milli hlutaðeigandi póststjórna, skal sendi- eða ákvörðunarpóststjórn umrædds póstflutnings greiða milliliggjandi póststjórnnum transítgjöld, sem reiknast samkvæmt ákvæðunum í 70. grein.

Ýms ákvæði.

56

78. grein.

Óhlýðni á móti ákvæðinu um transítheimild.

Þegar eitthvert land fylgir ekki ákvæðum 25. greinar um transítheimild, hafa pósthjónirnar rjett til þess, að hætta pósthvðskiftum við það. Þeim ber fyrst að tilkynna þessa ráðstöfun símleiðis hlutaðeigandi pósthjórnum.

79. grein.

Skuldbindingar.

Samningslöndin skuldbinda sig til þess að gera, eða leggja fyrir löggjafarvöld sín að gera nauðsynlegar ráðstafanir:

- a. til þess að refsa fyrir fölsun og sviksamlega notkun á alþjóðasvarmerkjum, sem og fyrir sviksamlega notkun, til frímerkingar á pósthendingum, á fölsuðum eða áður notuðum frímerkjum og fölsuðum eða áður notuðum stimplum frímerkingarvjela;
- b. til þess að banna og bæla niður tilbúning, sölu, útbreiðslu eða afhendingu í sviksamlegum tilgangi á fölsuðum eða stældum miðum og merkjum, sem notuð eru í pósthjónustunni, þannig að hægt sje að ruglast á þeim og miðum og merkjum sem pósthjór einhvers samningslandsins gefur út;
- c. til þess að refsa fyrir tilbúning og útbreiðslu, í sviksamlegum tilgangi, á skilríkisspjöldum, sem notuð eru í pósthjónustunni, sem og fyrir sviksamlega notkun nefndra spjalda.
- d. til þess að hindra og refsa fyrir, ef svo ber undir, að ópíum, morfín, cócaín og önnur deyfilyf sjeu látin í pósthendingar, sem ekki er skýrt og greinilega tekið fram um í aðalsamningi og aukasamningum pósthambandsins að megi innihalda slík lyf.

Niðurlagsatriði.

80. grein.

Um hvenær alþjóðasamningurinn kemur til framkvæmda, og hversu lengi hann gildir.

Samningur þessi kemur til framkvæmda 1. október 1925 og gildir um óákveðinn tíma.

Þessu til staðfestingar hafa fulltrúar framangreindra landa undirskrifað þenna samning í einu eintaki, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku stjórna, og fær hver aðili afrit af því.

Gert í Stokkhólmi þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Loka-ákvæði alþjóðapóstsamningsins.

Í því að undirritaðir fulltrúar ætluðu að fara að undirskrifa alþjóðapóstsamninginn, sem samþykktur var í dag, komu þeir sjer saman um það, sem hér segir:

I.

Afturköllun sendinga.

Ákvæðin í 45. grein alþjóðapóstsamningsins ná ekki til Stóra-Bretlands eða breskra lýðríkja, nýlenda og verndaðra landa, þar sem innanlandslöggjöfin leyfir ekki afturköllun sendinga eftir ósk sendanda.

II.

Jafngildi. Hámarks- og lágmarkstakmörk.

1. — Sjerhvert land hefur rjett til þess að hækka burðargjöld þau, sem nefnd eru í 34. grein 1. lið, um alt að 60% eða lækka þau um alt að 20% samkvæmt því, sem segir í þessari töflu:

	Neðri takmörk (gull- gildi)	Efri takmörk (gull- gildi)
	sentimar	sentimar
Brjef { 1. þyngdarmark	20	40
{ hvert þyngdarmark að auki	12	24
Brjefspjöld { einföld	12	24
{ með fyrirfram borguðu svari	24	48
Prent (fyrir 50 grömm)	4	8
Blindraprent með upphleyptu lettri (fyrir 1000 gr.)	4	8
Verslunarskjöl (fyrir 50 grömm)	4	8
Verslunarskjöl, minsta gjald	20	—
Sýnishorn af vörum (fyrir 50 grömm)	4	8
Sýnishorn af vörum, minsta gjald	8	—

Burðargjöld þau, sem valin eru, skulu, að svo miklu leyti sem hægt er, vera í sama hlutfalli innbyrðis eins og grundvallargjöldin, en sjerhver pósthjórn hefir rjett til að hækka eða lækka burðargjöld sín í samræmi við myntkerfi sitt.

2. — Hverju landi er leyfilegt að lækka burðargjaldið fyrir einfalt brjefspjald niður í 10 sentíma og burðargjaldið fyrir brjefspjald með fyrirfram borguðu svari niður í 20 sentíma.

3. — Sem undantekningu má lækka burðargjald undir prent niður í 3 sentíma fyrir hver 50 grömm.

4. — Leyfilegt er hverju landi, að fastákveða eftir eigin geðþótta skaðabótageiðslur þær sem nefndar eru í 50. grein, að því er snertir borgun til þeirra, sem heyra undir það.

Reikningsskil milli hlutaðeigandi póststjórna fara þó fram þannig, að 50 franka upphæðin er lögð til grundvallar.

5. — Burðargjaldsskrá sú sem eitthvert land notar, nær einnig til þess burðargjalds, sem taka ber af van- eða ófrímerktum sendingum við komu.

III.

Rjettur til þess að krefjast skyldufrímerkingar.

Þegar eitthvert land lætur burðargjald sitt fara niður fyrir 20 sentíma fyrir 1. þyngdarmark brjefa og niður fyrir hina hlutfallslegu upphæð fyrir brjefspjöld og aðrar sendingar, er hinum löndunum heimilt að krefjast skyldufrímerkingar frá sjer, og mega þau bera út van- eða ófrímerktar sendingar frá þessu landi, án þess að setja á þær burðargjald.

Að sjálfsögðu hefir þetta land einnig rjett til þess að heimta skyldufrímerkingu.

Ennfremur er hverju landi heimilt að leyfa ekki brjefspjöld með fyrirfram borguðu svari í viðskiftum sínum við annað land, þegar burðargjaldsmunur beggja landanna er svo mikill, að notkun þessara brjefspjalda gæti gefið almenningi átyllu til misbrúkunar.

IV.

Póstun brjefasendinga í útlöndum.

Sjerhvert land hefir rjett til þess að gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að hindra, að brjefasendingar frá sínu umdæmi sjeu fluttar yfir landamærin og settar á póst í útlöndum. Sjerstaklega hefir það rjett til þess að endursenda til upprunastaðar, eða beita sínu eigin burðargjaldi, við þær sendingar, sem einstakir menn eða verslunarhús, búsett í landinu, setja eða láta setja á póst í útlöndum, til þess að hafa hag af lægra burðargjaldi, en eiga að fara til einstakra manna eða verslunarhúsa í því sama landi. Hvernig landið tekur burðargjöldin, er því í sjálfsvald sett.

V.

Unsa avoirdupois.

Sem undantekningarráðstöfun hefir verið leyft, að þau lönd, sem sakir innanlandsfyrirkomulags síns ekki geta tekið upp hið metriska þyngdarmál sem gildandi mál, megi í staðinn setja únsuna „avoirdupois“ (28,3465 grömm)

- 56** þannig að 1 únsa teljist 20 grömm fyrir brjef, og 2 únsur 50 grömm fyrir prent, verslunarskjöl og sýnishorn af vöru.

VI.

Svarmerki.

Póststjórnirnar hafa rjett til þess að taka ekki að sjer sölu á svarmerkjum.

Þær hafa rjett til þess að takmarka tölu svarmerkja til sölu eða skifta við sama mann á einum degi. Í því efni senda þær alþjóðaskrifstofunni tilkynningu, sem síðan birtir hana póststjórnnum sambandsins.

Póststjórnir Persíu og Uruguay hafa rjett til þess fyrst um sinn að taka ekki að sjer sölu eða skifti á svarmerkjum.

VII.

Ábyrgðargjald.

Lönd þau, sem ekki geta sett ábyrgðargjaldið, sem nefnt er í 48. grein, 2. lið, 40 sentíma, mega taka alt að 50 sentíma gjald mest.

VIII.

Geymslugjald.

Hin portúgalska póststjórn má, sem undantekning, taka fyrir allan póst, sem umskipað er í Lissabonshöfn, geymslugjaldið, sem nefnt er í 71. grein.

IX.

Loka-ákvæðin opin fyrir lönd, sem hafa ekki mætt.

Loka-ákvæðin standa opin fyrir Ecuador, Guatémala, lýðveldið Honduras, Nicaragua og Salvador, sem öll eru í alþjóðapóstsambandinu, en hafa ekki látið mæta á póstþinginu, til þess að ganga að alþjóðapóstsamningnum og aukasamningunum, sem þar hafa verið samþykktir, eða aðeins einhverjum þeirra. Sömuleiðis standa loka-ákvæðin opin í sama tilgangi fyrir hið ástralska samveldi, þar eð fulltrúi þess varð að fara þegar átti að skrifa undir.

X.

Loka-ákvæðin opin til undirskriftar og aðgangs fyrir lönd, sem hafa mætt.

Loka-ákvæðin standa opin fyrir löndin, þó að fulltrúar þeirra hafi í dag aðeins undirskrifað alþjóðapóstsamninginn eða nokkra af aukasamning-

um þeim, sem þingið hefir samþykkt, þannig að þeim leyfist að ganga að öllum hinum samningunum eða einstökum þeirra, sem hafa verið undirskrifaðir í dag.

56

XI.

*Frestur til tilkynningar um aðgang þeirra landa í póstsambandinu,
sem hafa ekki mætt.*

Aðgang þann, sem nefndur er í IX. grein hjer á undan, ber að tilkynna stjórn hins sænska konungsríkis af hlutaðeigandi stjórnunum, gegnum sendiherra, en hún tilkynnir aftur ríkjum sambandsins. Frestur sá, sem veittur er til þessarar tilkynningar, rennur út 1. september 1925.

XII.

Undirbúningsnefnd.

Nefnd, sem fulltrúar 14 póststjórna eiga sæti í, skal falið að athuga og rannsaka leiðir og ráð til þess að gera störf póstþinganna óbrotnari og flýta fyrir þeim.

Niðurstaðan af þessum rannsóknum skal lögð fyrir póststjórnirnar til úrskurðar, með hæfilegum fresti, um hvort hún skuli lögð til grundvallar á næsta póstþingi.

Í þessu efni hefir ofangreind nefnd heimild til þess að gera allar þær uppástungur, sem hún álítur nýtsamar og öðlast þær gildi, ef þær fá meiri hluta greiddra atkvæða.

Alþjóðaskrifstofan annast skrifstofustörf þannig skipaðrar nefndar, og tekur forstjóri hennar þátt í umræðunum.

Þessu til staðfestingar hafa undirritaðir fulltrúar sett þessi loka-ákvæði, sem skulu hafa sama kraft og gildi eins og þó þau hefðu verið sett í sjálfan texta aðþjóðapóstsamningsins, sem þau eiga við, og hafa þeir undirskrifað eitt eintak, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku stjórnar, og skal hver aðili fá afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna),

Starfsreglugjörð

alþjóðapóstsamningsins.

Efnisyfirlit.

Fyrsti bálkur.

Almenn ákvæði.

EINASTI KAFLI.

1. grein. Transít í lokuðum og opnum pósti.
2. — Skifti á lokuðum póstpökum.
3. — Hvernig senda skal póstinn.
4. — Ákvæði um jafngildið.
5. — Póstfrímerki og merki með frímerkingarstimpli.

Annar bálkur.

Skilyrði fyrir móttöku á brjefasendingum.

I. KAFLI.

Ákvæði, er gilda um allar tegundir sendinga.

6. grein. Utanáskrift. Álíming frímerkja og annara merkja.
7. — Poste-restante sendingar.
8. — Sendingar í umslagi með gagnsærri rúðu.

II. KAFLI.

Sjerstök ákvæði um hverja tegund sendinga.

9. grein. Brjef
10. — Brjefspjöld.
11. — Brjefspjöld með fyrirfram borguðu svari.
12. — Verslunarskjöl.
13. — Sýnishorn af vöru.
14. — Sýnishorn. Áþekkir hlutir.

15. grein. Sýnishorn. Leyfðar athugasemdir.
16. — Sýnishorn. Sjerstakar umbúðir.
17. — Prent.
18. — Prent. Áþekkir hlutir.
19. — Prent. Leyfðar athugasemdir.
20. — Prent. Útbúnaður sendinga.
21. — Samanblandaðar sendingar.

Þriðji bólkur.

Ábyrgðarsendingar. — Móttökukvittun.

EINASTI KAFLI.

22. grein. Ábyrgðarsendingar.
23. — Móttökukvittun.
24. — Móttökukvittun umbeðin eftir á.

Fjórti bólkur.

Póstkröfusendingar.

EINASTI KAFLI.

25. grein. Upplýsingar utan á sendinguna.
26. — Merki.
27. — Póstkröfuávísun.
28. — Myntbreyting póstkröfuupphæðar.
29. — Greiðslufrestur.
30. — Lækkun eða afnám á póstkröfuupphæð.
31. — Áframsending.
32. — Útgáfa póstkröfuávísunar.
33. — Ógilding póstkröfuávísanaeyðublaða eða skifti á þeim.
34. — Óafhentar eða óinnheimtar póstkröfuávísanir.
35. — Reikningsskil póstkröfuávísana.

Fimti bólkur.

Meðferð sendinga við burtför og komu.

EINASTI KAFLI.

36. grein. Stimplun með dagstimpli.
37. — Hraðboðasendingar.
38. — Ófrímerktar eða vanfrímerktar sendingar.

- 56 39. grein. Áframsendar sendingar.
 40. — Sendingar, sem ekki verður komið til skila.
 41. — Afturköllun á póstsendingum og breytingar á utanáskrift.
 42. — Einföld leiðrjetting á utanáskrift.
 43. — Fyrirspurnir. — Almennar sendingar.
 44. — Fyrirspurnir. — Ábyrgðarsendingar.
 45. — Notkun á frímerkjum, sem álítast fölsuð, og eftirgjörðum stimplum frímerkingarvjala.

Sjötti bólkur.

Skifti á sendingum.

EINASTI KAFLI.

46. grein. Brjefaskrár.
 47. — Flutningur ábyrgðarsendinga.
 48. — Flutningur á hraðboðasendingum.
 49. — Útbúnaður á póstflutningnum.
 50. — Afhending póstflutningsins.
 51. — Athugun á póstflutningnum.
 52. — Endursending tómbra poka.

Sjöundi bólkur.

Ákvæði um transít- og geymslugjöld.

I. KAFLI.

Talingartímabil.

53. grein. Sendingatalning til útreiknings á transítgjöldum.
 54. — Útbúnaður á lokaðum póstflutningi á talningatímabilinu.
 55. — Sannreynd á þyngd lokaðs póstflutnings.
 56. — Útbúnaður yfirlitsskýrslna M. yfir lokaðan póstflutning.
 57. — Lokaður póstflutningur í skiftum við lönd utan sambandsins.
 58. — Listi yfir lokaðan póstflutning í transít.
 59. — Lokaður póstflutningur, sem skift er á við herskip.
 60. — Transitseðill.
 61. — Talning sendinga í stykkjatali.
 62. — Talning á póstflutningi í geymslu.
 63. — Sjerstakir flutningar.

II. KAFLI.

56

Reikningsfærsla. — Reikningsskil.

- 64. grein. Reikningur yfir transítgjöldin.
- 65. — Árlegur aðallokareikningur. Milliganga alþjóðaskrifstofunnar.
- 66. — Borgun á transítgjöldunum.

Áttundi bálkur.**Ýms ákvæði.**

EINASTI KAFLI.

- 67. grein. Svarmerki.
- 68. — Skilríkisspjöld.
- 69. — Skifti á póstflutningi við herskip.
- 70. — Eyðublöð til afnota fyrir almenning.
- 71. — Geymslufrestur skjala.

Níundi bálkur.**Alþjóðaskrifstofan.**

EINASTI KAFLI.

- 72. grein. Póstþing og póstfundir.
- 73. — Upplýsingar. Óskir um breytingar á samningnum.
- 74. — Útgáfur.
- 75. — Árleg skýrsla.
- 76. — Mál alþjóðaskrifstofunnar.
- 77. — Svarmerki. Skilríkisspjöld. Jafngildistafla.
- 78. — Reiknings- og greiðslujöfnuður reikninga.
- 79. — Reikningsgerð.
- 80. — Aðaljafnaðarreikningur.
- 81. — Greiðsla.
- 82. — Upplýsingar til alþjóðaskrifstofunnar.
- 83. — Skrá yfir lönd utan sambandsins.
- 84. — Almenn talning sendinga.
- 85. — Útgjöld alþjóðaskrifstofunnar.

Niðurlagsatriði.

- 86. grein. Um hvenær starfsreglugjörðin kemur til framkvæmda og hversu lengi hún gildir.

56

Loka-ákvæði starfsreglugjörðarinnar.

- I. grein. Sjerstök transíttalning fyrir tyrkneska lýðveldið.
- II. — Sjerstök transíttalning fyrir samband hinna sósíalistisku ráðstjórnarríkja.
- III. — Borgun á transítgjöldunum.

Starfsreglugjörð

56

alþjóðapóstsamningsins.

Samkvæmt 4. grein alþjóðapóstsamningsins, sem gerður var í Stokk-hólmi þann 23. ágúst, hafa undirritaðir, hver í nafni sinnar stjórnar, sam-eiginlega samþykkt eftirfarandi ákvæði til framkvæmda á nefndum alþjóða-póstsamningi.

Fyrsti bálkur.

Almenn ákvæði.

EINASTI KAFLI.

1. grein.

Transít í lokuðum og opnum pósti.

Póststjórnirnar geta sent hver annari, fyrir milligöngu einnar eða fleiri póststjórna innan sambandsins, brjefasendingar hvort heldur í lokuðum póst-pokum eða í stykkjatali, eftir samgönguþörfum og tilhögun póststarfsins.

2. grein.

Skifti á lokuðum póstpokum.

1. — Skifti á sendingum í lokuðum póstpokum eru ákveðin í samein-ingu milli hlutaðeigandi póststjórna.

Það er skylda að senda póstinn í lokuðum póstpokum, þegar einhver hinna milliliggjandi póststjórna krefst þess, vegna þess að fjöldi sendinga í stykkjatali sje svo mikill, að hann bagi störf hennar.

2. — Sje um skifti að ræða yfir eitt land eða fleiri, sem í milli liggja, skal póststjórnun þessum gert aðvart með nægum fyrirvara.

3. — Þegar breyting verður á skiftunum á lokuðum póstpokum milli tveggja póststjórna yfir milliliggjandi land eða lönd, skal sú póststjórnin, sem gerir breytinguna, tilkynna hana póststjórnun hinna landanna.

3. grein.

Hvernig senda skal póstinn.

1. — Sjerhver póststjórn er skyld að senda póst í lokuðum póstpokum eða stykkjatali, sem önnur póststjórn afhendir henni, eftir þeirri fljótustu leið, sem hún sjálf notar fyrir sinn eigin póstflutning.

Þegar margir póstpokar eru í einni sendingu, skal, að svo miklu leyti sem hægt er, hafa þá saman og flytja þá með sömu póstferð.

Allskonar skakt sendar sendingar skulu tafarlaust sendar stystu leið til ákvörðunarstaðarins.

2. — Póststjórn sendilandsins hefir rjett til þess að taka fram leiðina, sem fara ber með lokaða póstpoka, sem hún sendir, með því skilyrði, að þessi leið baki ekki milliliggjandi póststjórn neinn aukakostnað.

3. — Póststjórnnum þeim, sem nota rjettinn til þess að taka aukaburðargjald upp í aukakostnað við vissar leiðir, er í sjálfs vald sett að flytja ekki vanfrímerktar sendingar eftir þessum leiðum.

4. grein.

Ákvæði um jafngildið.

1. — Póststjórnirnar fastákveða jafngildin fyrir burðargjöld og aðrar greiðslur, sem nefnd eru í alþjóðapóstsamningnum og aukasamningunum í samráði við hina svissnesku póststjórn, og ber henni að tilkynna þá um alþjóðaskrifstofuna.

Sjerhver póststjórn tilkynnir alþjóðaskrifstofunni beina leið upphæð skaðabótagreiðslunnar, sem nefnd er í 50. grein alþjóðapóstsamningsins.

Jafngildin geta aðeins gengið í gildi þann 1. hvers mánaðar og í fyrsta lagi hálfum mánuði eftir að alþjóðaskrifstofan hefir tilkynt þau.

Skrifstofa þessi býr út töflu, sem skýrir frá jafngildi hvers lands á burðargjöldum þeim og greiðslum, sem nefnd eru í 1. málsgrein að ofan.

2. — Þegar breyting á jafngildinu álitst nauðsynleg, ber póststjórn hlutaðeigandi lands að haga sjer eftir því sem segir í 1. lið.

Hin nýju jafngildi geta sömuleiðis aðeins gengið í gildi þann 1. hvers mánaðar og í fyrsta lagi hálfum mánuði eftir að alþjóðaskrifstofan hefir tilkynt þau.

3. — Þær póststjórnir, sem burðargjaldið taka, mega hækka upp brot, sem kunna að koma fram, annaðhvort við aukagjald það, sem tekið er fyrir vanfrímerktar sendingar, eða þegar ákveðið er burðargjald á sendingum til landa utan sambandsins, eða við samlagningu á burðargjaldi sambandsins og aukaburðargjaldi því, sem getur um í 38. grein alþjóðapóstsamningsins. En viðbótarupphæð þessi, sem þannig kemur fram, má aldrei fara fram úr $\frac{1}{20}$ úr franka (fimm sentímum).

5. grein.

56

Póstfrímerki og merki með frímerkingarstimpli.

1. — Frímerki þau, sem svara til hinna venjulegu burðargjaldstaxta sambandsins eða jafngildis þeirra í peningum hvers lands, skulu gerð í þeim lit, er hjer segir:

í dimmbláum lit, frímerki er svarar til burðargjalds undir einfalt brjef,

í rauðum lit, frímerki er svarar til burðargjalds undir spjaldbrjef,

í grænum lit, frímerki er svarar til einfalds burðargjalds undir aðrar sendingar.

Merki, sem eru framleidd með frímerkingarvjelum, skulu vera hárauð að lit, hvaða gildi sem þau hafa.

2. — Á póstfrímerkjum og merkjum með frímerkingarstimpli skal, að svo miklu leyti, sem hægt er, standa nafn upprunalandins, svo og getið um frímerkingargildi þeirra eftir jafngildistöflunni, sem ákveðin hefir verið.

Tala og brot mynteininga, sem notaðar eru til að sýna þetta gildi, skulu prentuð með aröbskum tölum.

3. — Minningar- eða góðgerðapóstfrímerki, sem aukagjald er tekið fyrir, óháð frímerkingargildi þeirra, skulu vera þannig úr garði gerð, að enginn efi leiki á frímerkingargildinu.

4. — Frímerkin mega vera merkt með greinilegri gegnumstungu (perforation) með þeim skilyrðum, er póststjórnin setur, sem gefur þau út.

Annar bálkur.**Skilyrði fyrir móttöku á brjefasendingum.****I. KAFLI.**

Ákvæði, er gilda um allar tegundir sendinga.

6. grein.

Utanáskrift. Álíming frímerkja og annara merkja.

Póststjórnirnar skulu brýna fyrir almenningi:

- 1° að skrifa utanáskriftina með latneskum bókstöfum og setja hana utanáskriftarmegin á neðri hluta umslagsins eftir lengd þess;
- 2° að tilgreina utanáskriftina nægilega skýrt, svo að afhending til viðtakanda geti farið fram án þess að leita þurfi;
- 3° að líma frímerkin í efra hægra horn utanáskriftarmegin.

56

Merki frímerkingarvjelanna skulu sömuleiðis sett á þann stað, sem ætlaður er frímerkjunum.

4° Að tilgreina utanáskrift sendanda.

Góðgerðamerki og önnur merki, utan pósthjónustunnar, sem hægt væri að villast á og pósthfrímerkjum, má ekki líma á utanáskriftarmegin. Sama gildir um stimplamerki, sem hægt væri að villast á og merkjum með frímerkingarstimplun.

7. grein.

Poste-restante sendingar.

Utanáskrift „poste restante“ sendinga skal greina fult nafn viðtakanda; að nota fangamark, tölur, fornöfn eingöngu, gerfinöfn eða nokkur merki, sem menn hafa komið sjer saman um, er ekki leyfilegt á þessum sendingum.

8. grein.

Sendingar í umslagi með gagnsærri rúðu.

1. — Sendingar í umslagi með gagnsærri rúðu eru háðar þessum skilyrðum:

a. hin gagnsæja rúða skal vera þannig löguð, að lengd hennar sje jafnhliða lengd umslagsins, þannig að utanáskrift viðtakanda sjáist í sömu stefnu, og að hún komi ekki í bága við dagstimpilinn;

b. rúðan skal vera svo skær, að auðvelt sje að lesa utanáskriftina, eins í tilbúnu ljósi, og hún má heldur ekki hindra það að hægt sje að skrifa í viðbót.

Rúðuumslög þau, er með hinum glerkenda hluta mynda geislakast í tilbúnu ljósi, eru útilokuð frá pósthflutningi.

2. — Sendingar í algerlega gagnsæu umslagi eða í umslagi með opinni rúðu, eru ekki leyfðar.

II. KAFLI.

Sjerstök ákvæði um hverja tegund sendinga.

9. grein.

Brjef.

Að undanteknu því, er segir í 8. grein, er engra skilyrða krafist fyrir lögum eða lokun brjefa.

Þó skulu þau brjef, er innihalda tollskylda hluti, bera utanáskrifarmegin grænan miða eins og meðfylgjandi fyrirmynd D^{ter} segir.

Á þessar sendingar má einnig líma grænan miða eins og fyrirmynd

Quater, með því skilyrði, að þeim fylgi þá sjerstök tollskrá, er sje krossbundin með seglgarni við sendinguna eða brotin innan í. 56

Póststjórnirnar taka enga ábyrgð á sig að því er tollskýrslurnar snertir.

10. grein.

Einföld brjefspjöld.

1. — Brjefspjöld skulu búin til úr pappa eða pappír, er sje úr svo þykku efni, að það hamli ekki póstméðferð brjefspjaldanna.

Þau skulu efst á framhliðinni hafa áletrað „Carte postale“ á frönsku, eða samskonar þýðingu á öðru máli. Brjefspjöld, sem tilbúin eru af einstökum mönnum þurfa ekki að bera þessa yfirskrift.

2. — Brjefspjöld skulu send opin, þ. e. a. s. án krossbands eða umslags.

3. — Hægri helmingur framhliðar að minsta kosti skal geymdur utanáskrift viðtakanda og upplýsingum í þarfir pósthjónustunnar. Sendandi hefir ráð yfir bakhlið brjefspjaldsins og vinstra helming framhliðar, þó með þeim skilyrðum, er tekin eru fram í næsta lið hjer á eftir.

Brjefspjöld, þar sem hægri framhliðinni hefir verið skift í reiti til þess að setja í utanáskriftir hverja á eftir annari, eru fyrirboðin.

4. — Öllum er bannað að sameina eða festa sýnishorn af vöru eða líkum hlutum við brjefspjald. Þó má festa við þau vignettur (skrautmyndir), ljósmyndir, allskonar merki, pappírsmur eða samanbrotin blöð fyrir utanáskrift, miða og allskonar smáseðla, með þeim skilyrðum, að hlutir þessir sjeu þess eðlis, að þeir breyti ekki útliti brjefspjaldsins, og að þeir sjeu úr pappír eða öðru mjög þunnu efni, og sjeu algerlega áfastir við brjefspjaldið. Að undanteknum utanáskriftarræmunum eða miðunum, sem mega ná yfir alla framhliðina, má ekki líma hluti þessa annarsstaðar á brjefspjaldið en á bakhliðina eða vinstri helming framhliðar. Að því er allskonar merki snertir, sem hægt væri að villast á og frímerkjum, þá má aðeins líma þau á bakhlið.

5. — Brjefspjöld þau, sem ekki uppfylla skilyrði þau, sem sett eru um slíka tegund sendinga, skal farið með sem brjef.

11. grein.

Brjefspjöld með fyrirfram borguðu svari.

1. — Brjefspjöld með fyrirfram borguðu svari skulu á framhliðinni bera á frönsku þessa áletrun: á fremra brjefspjaldinu: „Carte postale avec réponse payée“, og á því aftara: „Carte postale réponse“. Bæði brjefspjöldin skulu að öðru leyti hvort um sig, uppfylla þau skilyrði, sem sett eru um einföld brjefspjöld, þau skulu brotin saman, hvort að öðru, og má á engan hátt vera hægt að loka þeim.

56

2. — Utanáskriftarhlið svarbrjefspjaldsins skal snúa inn, þegar þau eru brotin saman. Leyfilegt er sendanda brjefspjalds með borguðu svari, að setja nafn sitt og heimilisfang á framhlið spjaldsins „Réponse“, hvort heldur skrifað eða með því að líma nafnmiða á það.

3. — Frímerking spjaldsins „Réponse“ með póstfrímerkjum þess lands, sem hefir gefið út brjefspjaldið, er því aðeins gild, að báðir hlutir brjefspjaldsins með borguðu svari hafi komið samfastir frá sendilandinu og að svarbrjefspjaldið „Réponse“ sje sent frá því landi, sem það hefir komið til með póstinum, til sendilandsins sem ákvörðunarlands. Sje þessum skilyrðum ekki fullnægt, skal farið með það sem ófrímerkt brjefspjald.

12. grein.

Verslunarskjöl.

1. — Sem verslunarskjöl skulu skoðast öll skjöl, sem eru skrifuð eða teiknuð með hendinni að öllu eða nokkru leyti og geta ekki álitist að vera hreinar persónulegar brjefaskriftir, svo sem opin brjef og brjefspjöld með gamalli dagsetningu, sem þegar hafa náð sínum uprunalega ákvörðunarstað, málsskjöl og allskonar skjöl, sem útbúin eru af opinberum starfsmönnum, hleðslu- eða farmskírteini, vöruskrár, viss skjöl váttryggingarfjelaga, afrit eða útskriftir af skjölum búin til af einstökum mönnum og ritað á stimplaðan pappír, handrituð partitúr eða nótur, handrit að bókum eða blöðum, þegar þau eru send einstök, óleiðrjett og leiðrjett verkefni frá lærisveinum án nokkurra upplýsinga, sem ekki beinlínis eiga við vinnuna á verkinu.

Skjölum þessum mega fylgja yfirlitslistar eða sendiskrár með þessum eða líkum athugasemdum: Upptalning á því, sem sendingin inniheldur, tilvísanir til brjefaskrifta milli sendanda og viðtakanda, svo sem:

„Fylgiskjal með brjefi voru dags. til hr.
Upplýsingar um oss
Upplýsingar um viðskiftavini“

2. — Um lögum og útbúnað verslunarskjala fer eins og ákveðið er í skilyrðum fyrir prentað mál (20. gr. hjer á eftir).

13. grein.

Sýnishorn af vöru.

Sýnishorn af vöru skulu send í pokum, öskjum eða lausum umslögum.

Umbúða er ekki krafist um sendingar í einu heilu stykki, svo sem muni út trje, málum o. s. frv., sem ekki er verslunarvani að setja í umbúðir, með því skilyrði, ef svo ber undir, að utanáskrift og frímerki sjeu á áföstum miða. Þó skal utanáskriftin ætíð líka sett á hlutinn sjálfan og sje þess eigi gætt, má krefjast umbúða.

14. grein.

56

Sýnishorn. Aþekkir hlutir.

Fyrir sama gjald og fyrir sýnishorn af vöru er einnig leyfður flutningur á prentmyndamótum (elichés), einstökum lykklum, nýjum afskornum blómum, hlutum er lúta að náttúrufræði (þurkuðum og prepareruðum jurtum og dýrum, jarðfræðilegum sýnishornum o. s. frv.), serumhýlkjum og lífræðilegum hlutum, sem gerðir hafa verið óskaðlegir á þann hátt, sem þeir eru prepareraðir og umbúnir. Hluti þessa má ekki senda í verslunaraugnamíði, að undanskildum serumhýlkjum, sem send eru vegna almenningsheilla af rannsóknarstofum eða stofnunum, sem hlotið hafa opinbera viðurkenningu. Umbúðir þessara hluta skulu svara til hinna almennu fyrirmæla um sýnishorn af vörum.

15. grein.

Sýnishorn. Leyfðar athugasemdir.

Það er leyfilegt að skrifa, með hendinni eða á annan hátt, utan eða innan á sendinguna nafn, titil, starf, firmanafn og heimilisfang sendanda eða viðtakanda, svo og dagsetningu þegar hluturinn er sendur, undirskrift, símanúmer, símnafni og kóða, póst- eða bankahlaupareikning sendanda, merki verksmiðjunnar eða kaupmannsins, hlaupanúmer, verð og upplýsingar, er snerta þyngd, mál eða stærð, og hversu mikið sje til af vörunni, og nauðsynlegar upplýsingar, sem ákveða nánar, hvaðan varan sje og hverrar tegundar.

16. grein.

Sýnishorn. Sjerstakar umbúðir.

Hlutar úr gleri, sendingar er innihalda fljótandi efni, olíur, fituefni, þur duft með litarefni eða ekki, svo og sendingar, er innihalda lifandi býflugur og silkiormaeegg, skulu teknar til flutnings sem sýnishorn af vöru gegn því að þau sjeu útbúin sem nú skal greina:

- a. Hlutir úr gleri skulu vera vandlega útbúnir (í málmöskjum, öskjum úr trje eða bárupappa úr sterku efni) þannig, að af þeim stafi engin hætta, hvorki fyrir póstsendingarnar nje starfsmennina.
- b. Fljótandi efni, olíur og efni, sem auðveldlega verða fljótandi, skulu látin í glerflöskur lofthelt lokaðar með töppum. Skal hver flaska látin í sjerstaka öskju úr málm, trje eða bárupappa úr sterku efni og stoppuð með trjesagi, baðmull eða svampkendu efni, nægilega miklu til þess að drekka í sig vökvann, ef flaskan skyldi brotna. Sjálf skal askjan síðan, ef hún er úr veiku trje, vera í öðru hylki úr málm, trje með skrífuðu loki, bárupappa úr sterku efni eða sterku og þjettu leðri.

56

Þegar notuð er askja sem búin er til úr heilum trjekubb, sem er holaður innan og minst $2\frac{1}{2}$ millimetri á þykt, þar sem hann er þynstur, og með loki yfir, þá þarf ekki að láta kubbb þenna í annað hylki.

- e. Fituefni, sem verða síður fljótandi, svo sem áburðir, blaut sápa, harpiks o. s. frv. svo og silkiormaegg, sem minni óþægindi stafa af við flutninginn, skulu fyrst látin í hylki (öskju, ljereftspoka, pergament o. s. frv.), er síðan skal látið í aðra öskju úr trje, málmi eða sterku og þjettu leðri.
- d. Litarefni, svo sem anilín o. s. frv., er ekki leyft að flytja nema í sterkum járndósum, er aftur skulu settar í trjeöskjur með sagi á milli; þur duft, sem ekki hafa litarefni í sjer, skal láta í mál-, trje- eða pappöskjur. Þessar öskjur skal síðan aftur láta í ljerefts- eða pergamentspoka.
- e. Sýnishorn af fljótandi efnum, fituefnum, svo og þau, sem eru í ósterkari ljerefts- eða pappírsumbúðum, skulu bera miða, helst úr pergamenti, er sje á utanáskrift viðtakanda, frímerki og dagstimpill. Utanáskriftin skal og sett á sendinguna sjálfa.
- f. Lifandi býflugur skulu látnar í öskjur, er sje þannig gerðar, að engin hætta stafi af.
- g. Alla hluti, svo sem dósamat, er kynnu að skemmast, ef þeir væru útbúnir á fyrirskipaðan hátt, má, sem undantekningu, leyfa flutning á í loftheldum umbúðum. Ef slíkt kemur fyrir, geta hlutaðeigandi póststjórnir krafist þess, að sendandi eða viðtakandi ljetti undir við rannsóknina á innihaldinu, annaðhvort með því að opna einhverjar sendingarnar, sem þær tiltaka, eða á einhvern annan fullnægjandi hátt.

17. grein.

Prent.

Sem prent skal skoðast blöð og tímarit, heftar bækur og bundnar, smárit, nótur, að undanteknum gegnumstungnum nótum í sjálfspilandi hljóðfæri, nafnspjöld og adressuspjöld, prófarkir með eða án tilheyrandi handrita, stungur, ljósmyndir og albúm með ljósmyndum, myndir, teikningar, grunnteikningar, landabréf, vöruskrár (katalog), áskriftartilboð, auglýsingar og allskonar tilkynningar, prentaðar, stungnar, litógraferaðar eða autógraferaðar, og, yfir höfuð, allt prent á pappír, pergament eða pappa, með prentun, stungu, litógrafi og autógrafi, eða með hverjum öðrum hætti, sem auðvelt er að ákveða hvernig það er gert, nema kalkeringu, ritvjel og stimplun með lausu lettri.

Spjöld með áletrun „Carte postale“, eða tilsvareandi áletrun á einhverju öðru tungumáli, skulu tekin fyrir sama burðargjald og prent, svo framarlega sem þau uppfylla öll skilyrðin, sem sett eru fyrir prent. Þau, sem ekki uppfylla skilyrðin, skal farið með sem brjefspjöld, eða ef svo ber undir, sem brjef, með því að nota ákvæði 5. liðs 10. greinar í starfsreglugljörðinni.

2. — Með lægra burðargjaldi verður ekki flutt prent með merkjum, er

ætla má, að tákni aftalað mál, nje heldur, nema með þeim undantekningum, sem leyfðar eru í 19. grein, prent, sem breytt hefir verið eftir að það kom úr prentun.

3. — Undanskilin burðargjaldslækkun eru frímerki og önnur merki til lúkningar á póstgjöldum, stimpluð og óstimpluð, svo og alt prent, sem notað er til þess að tákna verð.

Sama gildir og um eiginlegar pappírsvörur jafnskjótt og augljóst er, að textinn er ekki höfuðeinkenni sendingarinnar.

18. grein.

Prent. Áþekkir hlutir.

Sem prent skoðast einnig margfaldanir af hand- eða vjelrituðum texta, þegar þær eru gerðar með fjölritunarvjel, chromografi o .s. frv.; en til þess að afrit þessi geti notið ívilnunar í burðargjaldi, verður að skila þeim á sjálf pósthúsin og minst 20 sendingum í einu, er í sjeu nákvæmlega eins útlítandi eintök.

Á þessar margfaldanir má setja athugasemdir þær, sem leyfðar eru fyrir prent.

19. grein.

Prent. Leyfðar athugasemdir.

1. — Bæði utan og innan á allar prentsendingar er leyfilegt:

- a) að skrifa með hendinni eða á annan hátt nafn, titil, stöðu, firmanafn og heimilisfang sendanda og viðtakanda, svo og dagsetningu, þegar hluturinn er sendur, undirskrift, símanúmer, símnefni og kóda, og póst- eða bankahlaupareikning sendanda;
- b) að leiðrjetta prentvillur;
- c) að útstrika, undirstrika eða umstrika viss orð eða vissa staði í hinum prentaða texta, nema það sje gert í þeim tilgangi að búa til persónulegar brjefaskriftir.

2. — Auk þess er leyft að bæta við með hendinni, eða á annan hátt:

- a) á auglýsingar um burtför og komu skipa:

dagsetningu og stund þegar skipin fara og koma, svo og nöfnum skipanna og nöfnum burtfarar- viðkomu- og komuhafna;
- b) á ferðaauglýsingar:

nafni þess, sem ferðast, dagsetningu, stund og stað, sem hann ætlar um, sem og staðinn þar sem hann lendir.
- c) á pöntunar- eða áskriftarskrár, er snerta bókaverslunarvörur, bækur, blöð, kopar- og stálstungur og sönglög:

hinum umbeðnu eða útboðnu verkum og verði þeirra;

- 56 d) á myndaspjöld, prentuð nafnspjöld, svo og jóla- og nýárskort:
 óskum, heillaóskum, þakklæti, samhrygðarvottun eða öðrum kurteisiskveðjum, er sje látið í ljós með fimm orðum eða fimm algengum skammstöfunum mest;
- e) á prófarkir:
 breytingum og viðbótum, sem snerta prófarkalesturinn, brotið eða prentunina, svo sem „Má prenta“, „Sjeð, má prenta“ eða öðrum því líkum athugasemdum, er lúta að tilbúningi verksins. Vanti pláss má setja viðbæturnar á sjerstök blöð;
- f) á tískumyndir og landabrjef:
 litunum;
- g) á verðlista, auglýsingatílboð, gengisákvæði kauphalla og markaða, verslunarumburðarskjöl og áskriftartílboð:
 tölum og öðrum athugasemdum, sem tákna verðið;
- h) á bækur, smárit, blöð, ljósmyndir, kopar- og stálstungur, nótur og yfirhöfuð á öll bókræðirit og listarit, prentuð, stungin, litograferuð eða autógraferuð:
 einfaldri tileinkun;
- i) á úrklippur úr blöðum og tímaritum:
 titli, dagsetningu, tölublaði og heimilisfangi blaðsins eða tímaritsins, sem greinin er tekin úr.
3. — Ennfremur er leyft að láta fylgja:
- a) leiðrjettum eða óleiðrjettum próförkum:
 handritið;
- b) sendingum þeirra tegunda, sem nefndar eru í 2. lið undir bókstafnum h.:
 vöruskrá, er snertir sjálfan hlutinn, sem sendur er.

20. grein.

Prent. Útbúnaður sendinga.

1. — Prentið skal vera annaðhvort í krossbandi, í sívalning, milli pappaspjalda, í hylki, sem opið sje til beggja hliða, eða í báða enda, eða í opnu umslagi, eða þá vafið með seglgarni, sem auðvelt sje að leysa, eða blátt áfram brotið saman, en þó þannig, að aðrar sendingar geti ekki runnið inn í brotin.

2. — Adressuspjöld og alt prent, sem er í lagi og að efni til eins og óbrotið spjald eða brotið samkvæmt skilyrðum 1. liðs, má senda án krossbands, umslags eða utanumbindingar.

21. grein.

Samanblandaðar sendingar.

Leyfilegt er að sameina verslunarskjöl, sýnishorn af vöru og prent, að

undanteknu blindaprenti með upphleyptu lettri, í sömu sendingu, með því skilyrði: **56**

- a) að hver tegund út af fyrir sig fari ekki fram úr takmörkum þeim, sem ákveðin eru fyrir hana, um þyngd og ummál;
- b) að þyngdin samanlögð fari ekki fram úr 2 kg. á sendingu;
- c) að minsta burðargjald sje lágmarksburðargjald fyrir verslunarskjöl, ef í sendingunni eru verslunarskjöl, en lágmarksburðargjald fyrir sýnishorn þegar í henni er prent og sýnishorn af vörum.

Þriðji bálkur.

Ábyrgðarsendingar. Móttökukvittun.

EINASTI KAFLI.

22. grein.

Ábyrgðarsendingar.

1. — Ábyrgðarsendingar skulu bera á framhliðinni greinilega yfirskrift „Recommandé“ eða tilsvarendi orð á máli sendilandsins. Sje um ábyrgðarbrjef að ræða, mega þau ekki bera neinn vott um, að þau hafi verið opnuð á ný og svo lokað aftur áður en þau eru sett á póst. Annars er ekki krafist neinna sjerstakra skilyrða um lögum, lokun eða gerð utanáskriftar þessara sendinga, að því undanteknu er hjer segir.

2. — Brjefasendingar með fangamarki sem utanáskrift, og sendingar, sem skrifað er utan á með blýanti, nema blekblýanti, verða ekki teknar sem ábyrgðarsendingar.

3. — Sendingar í gagnsæju umslagi eru ekki leyfðar nema rúðan sje heildarhluti af umslaginu.

4. — Ó- eða vanfrímerktar ábyrgðarsendingar, sem af vangá komast þannig á póst, skal farið með sem vanalegar sendingar, að því er hið vangoldna burðargjald snertir.

5. — Ábyrgðarsendingar skulu í efra vinstra horni utanáskriftarmegin bera miða eins eða líkan og meðfylgjandi fyrirmynd B, og skal á honum tilgreint með latneskum bókstöfum stafurinn R, nafn sendipósthússins og hlaupanúmer það sem sendingin er innfærð undir í bókum þess.

Þó skal póststjórnun þeim, sem vegna innanlandsákvæða sinna geta ekki notað slíka miða, heimilt að fresta framkvæmd þessa ákvæðis og leyft að merkja ábyrgðarsendingar með því að stimpla „Recommandé“ eða „R“ og

- 56 skal þar við hliðina á standa nafn sendipósthúss og hlaupanúmer. Stimpla þessa skal einnig setja í efra vinstra horn utanáskriftarmegin.

Á framhlið ábyrgðarsendinga mega milliliggjandi pósthús ekki rita neitt hlaupanúmer, transítúúmer o. s. frv., til þess að pósthúsin ruglist ekki og tákni sendingarnar í þjónustuskjölunum með öðrum númerum en þeim upphaflegu.

23. grein.

Móttökukvittun.

1. — Þær sendingar, sem sendandi óskar móttökukvittunar fyrir, skulu bera á sjer greinlega skrifað „Avis de réception“ eða stiplaða stafina A. R.

2. — Þeim skal fylgja eyðublað að þjettleik eins og brjefspjald og eins og eða líkt fyrirmynd C, er hjer með fylgir; eyðublað þetta útbýr sendipósthúsið, eða eitthvert annað pósthús, sem sendipóststjórnin tiltekur, og festir það vandlega utan á sendinguna, sem það tilheyrir. Komi það ekki fram á ákvörðunarpósthúsinu, á það pósthús sjálft að gefa út nýja móttökukvittun.

3. — Þegar ákvörðunarpósthúsið hefir fyllt út eyðublað C, eins og vera ber, sendir það það í vanalegum pósti, opið og burðargjaldsfrítt til sendanda sendingarinnar.

4. — Þegar sendandi spyrst fyrir um móttökukvittun, sem er ekki komin til baka til hans á rjettum tíma, skal farið eftir reglum þeim, sem settar eru í næstu grein á eftir. Þá skal ekki taka aftur burðargjald og sendipósthúsið skal skrifa á hausinn á eyðublaði C „Duplicata de l'avis de réception, etc.“

24. grein.

Móttökukvittun umbeðin eftir á.

1. — Þegar sendandi óskar móttökukvittunar fyrir ábyrgðarsendingu, eftir að hún hefir verið látin á póst, skal sendipósthúsið skrifa á eyðublað C viðeigandi athugasemdir.

Þetta eyðublað er svo fest við fyrirspurnareyðublað eftir fyrirmynd I og er á það límt frímerki, er svarar til gjaldsins sem á að greiða, og er farið með það eftir fyrirmælum 44. greinar hjer á eftir, að því undanteknu, að sje um rjetta afhendingu að ræða á sendingunni, sem móttökukvittunin á við, heldur ákvörðunarpósthúsið eftir eyðublaðinu I, en sendir eyðublaðið C til baka, þegar búið er að fylla út aftari síðuna, eins og vera ber, eins og fyrir er mælt í 3. lið næstu greinar hjer á undan.

2. — Hinum sjerstöku ákvæðum, sem póststjórnirnar hafa samþykkt, samkvæmt 44. grein hjer á eftir, viðvíkjandi sendingu á fyrirspurnum um ábyrgðarsendingar, má einnig beita, þegar óskað er móttökukvittunar fyrir ábyrgðarsendingar eftir að þær hafa verið látnar í póst.

Fjórði bólkur.

56

Póstkröfusendingar.

EINASTI KAFLI.

25. grein.

Upplýsingar utan á sendinguna.

1. — Ábyrgðarsendingar með póströfu skulu efst framan á bera áletr-
anina „Remboursement“ skrifað eða prentað mjög greinilega, og þar næst
tilgreind upphæð póströfunnar með latneskum bókstöfum, fullum stöfum
og aröbskum tölum án yfirstrikana eða leiðrjettinga, jafnvel þótt þær sjeu
samþyktar.

2. — Auk þess skal sendandi, framan eða aftan á sendingunni tilgreina
nafn sitt og heimilisfang með latneskum bókstöfum.

26. grein.

Merki.

Póstkröfusendingar skulu á framhliðinni bera appelsínugulan miða í
laginu eins og meðfylgjandi fyrirmynd D.

27. grein.

Póströfuávisun.

Hverri póströfusendingu fylgir eyðublað undir póströfuávisun, ljós-
grænt að lit og eins eða líkt og meðfylgjandi fyrirmynd D^{bis}. Á eyðublaði þessu
skal tilgreina upphæð póströfunnar í mynt upprunalsins, og vanalega til-
greina sendanda sendingarinnar sem viðtakanda ávisunarinnar. Þó er hverri
póststjórn heimilt að láta stíla ávisanir, er tilheyra sendingum úr hennar þjón-
ustu, til sendipósthúsa sendinganna eða annara pósthúsa sinna.

Ávisunina skal festa vandlega við sendingu þá, sem hún á við.

28. grein.

Myntbreyting póströfuupphæðar.

Nema öðruvísi sje um samið, skal póströfunum breytt í mynt ákvörð-
unarlandsins af póststjórn þess eftir sama gengi og hún notar fyrir póstávís-
anir til upprunals sendingarinnar,

Greiðslufrestur.

Upphæð póströfunnar skal greidd innan 7 daga, að telja frá næsta degi eftir þeim, sem sendingin kemur á ákvörðunarstað. Frest þenna má lengja upp í 28 daga mest hjá þeim póststjórnnum, sem neyðast til þess vegna löggjafar sinnar. Þegar geymslufresturinn er útrunninn er sendingin send aftur til sendi-pósthússins. Samt sem áður getur sendandi gert athugasemd á sendinguna og krafist þess, að hún sje tafarlaust endursend, ef viðtakandi neitar að greiða póströfuupphæðina við fyrstu tilkynningu.

Lækkun eða afnám á póströfuupphæð.

Beiðnir um afnám eða lækkun á póströfuupphæð skal fara með samkvæmt reglum og fyrirmælum þeim, sem nefnd eru í 41. grein hjer á eftir.

Hverri beiðni um lækkun á póströfuupphæð, verður að fylgja nýtt póströfuávísanaeyðublað er tilgreinir hina leiðrjettu upphæð.

Áframsending.

Ábyrgðarsendingar, sem póstkrafa hvílir á, má áframsenda, ef hið nýja ákvörðunarland, ásamt upprunalandinu, starfrækir þessa þjónustugrein. Þó fylgja póströfuávísanaeyðublöðin sendingunum, útfyllt af póststjórn upprunalsins. Póststjórn hins nýja ákvörðunarstaðar annast greiðslu póstkrafanna eins og sendingarnar hefðu verið sendar beint til hennar.

Útgáfa póströfuávísunar.

Jafnskjótt og búið er að innheimta póströfuupphæðina fyllir ákvörðunarpósthúsið, eða eitthvert annað pósthús, sem ákvörðunarpóststjórnin tiltekur, út hlutann „Indications de service“ af póströfuávísuninni, stimplar hana með dagstimpli sínum og sendir hana burðargjaldsfrítt eins og utanáskriftin segir til.

Póströfuávísanirnar eru útborgaðar sendendum sendinganna eftir reglum, sem hver póststjórn tiltekur.

33. grein.

56

Ógilding póströfuávísanaeyðublaða eða skifti á þeim.

1. — Póströfuávísanaeyðublöð, sem eru afnumin, eða önnur hafa komið í staðinn fyrir, skulu ónýtt af ákvörðunarpóststjórn póströfusendinganna.

2. — Eyðublöð, sem tilheyra póströfusendingum, sem af einhverjum ástæðum eru endursendar til upprunastaðar, skulu ógilt af póststjórn þeirri, sem endursendir.

3. — Þegar eyðublöð, sem tilheyra póströfusendingum, eru send skakt, tapast eða eyðileggjast áður en póstkrafan hefir verið innheimt, býr ákvörðunarpósthúsið út eftirrit á eyðublaði D^{bis}, og setur á það athugasemdir þær, sem sendipósthúsið mundi hafa sett.

34. grein.

Óafhentar eða óinnheimtar póströfuávísanir.

Póströfuávísanir, sem ekki hefir verið hægt að afhenda viðtakendum, skulu, eftir að búið er að setja á þær endurnýjunaráteiknun, ef svo ber undir, kvittaðar af sendipóststjórn sendinganna, sem þær eiga við, og færðar í reikning við póststjórnina, sem hefir gefið þær út.

Sama gildir og um póströfuávísanir, sem hafa verið afhentar rjettum hlutaðeigendum, en upphæðin ekki verið innheimt. Í stað þessara ávísana skulu þó fyrst koma útborgunarheimildir, útbúnar af sendipóststjórn ávísananna.

2. — Endurnýjunaráteiknanir og útborgunarheimildir póströfuávísana, eru veittar samkvæmt skilyrðum póstávísanasamningsins.

35. grein.

Reikningsskil póströfuávísana.

1. — Nema öðruvísi sje um samið, skulu reikningsskil fyrir póströfuávísanir, sem greiddar eru af hverri póststjórn fyrir reikning annarar, fara fram með viðaukum við mánaðarreikninga póstávísananna (meðfylgjandi fyrirmynd Q^{bis}).

2. — Viðaukum þessum skulu hinar útborguðu og kvittuðu póströfuávísanir fylgja, og eru þær færðar á þá eftir stafrófsröð útgáfupósthúsanna og eftir hlaupanúmerum þeim, sem þær eru innfærðar með í bækur þeirra. Póststjórn sú, sem útbýr reikninginn, dregur frá aðalupphæð inneignar sinnar ¼% að viðbættum hinum fasta burðargjaldshluta, sem hlutaðeigandi póststjórn fær samkvæmt 68. grein alþjóðapóstsamningsins.

3. — Reikningsjöfnuði reikningsins Q^{bis} er, að svo miklu leyti sem hægt er, bætt við á ávísanareikning fyrir sama tímabil. Um endurskoðun og greiðslu þessara reikninga, fer samkvæmt reglum þeim, sem settar eru í starfsreglugjörð póstávísanasamningsins.

Fimti bálkur.

Meðferð sendinga við burtför og komu.

EINASTI KAFLI.

36. grein.

Stimplun með dagstimpli.

1. — Sendingar frá sambandslöndunum skulu vera stimplaðar á framhlið með stimpli, er greini, með latnesku lettri, ef unt er, sendistað og dagsetningu þegar sendingin er látin í póst.

Á stöðum, þar sem mörg eru pósthús, skulu ógildingarstimplarnir sýna, hvert pósthúsið það sje, sem sendingin hefir verið látin á.

2. — Öll gildandi frímerki skulu ónýtt.

Frímerki, sem ekki hafa verið ónýtt, annaðhvort af athugaleysi eða gleymsku á sendipósthúsinu, skulu ónýtt af því pósthúsi, sem verður misfelnanna vart.

3. — Skakkt sendar sendingar skulu stimplaðar með dagstimpli pósthúss þess, sem þær hafa komið ranglega til. Þessi skylda hvílir ekki eingöngu á hinum föstu pósthúsum, heldur einnig á hreyfanlegum pósthúsum, að svo miklu leyti, sem því verður við komið.

4. — Stimplun á sendingum, sem á póstskipum eru látnar á póst í lausa brjefakassa, eða fengnar í hendur póstmönnum á skipinu eða yfirmönnum skipsins, hvílir, í þeim tilfellum, sem ræðir um í 3. lið 42. greinar alþjóðá- póstsamningsins, á póstmanninum á skipinu, eða ef hann er enginn, þá á pósthúsinu, sem sendingar þessar eru afhentar á. Þetta pósthús stimplar þá sendingarnar með hinum vanalega dagstimpli sínum, og bætir við orðinu „skipsbrjef“ (paquebot) annaðhvort skriflega eða með stimpli.

5. — Sendingar frá löndum utan sambandsins skulu stimplaðar á framhlið af þeirri póststjórn, sem tekur við þeim, með stimpli, er greinir á hvaða stað og degi þær sjeu komnar í hendur þessarar póststjórnar.

37. grein.

Hraðboðasendingar.

1. — Hraðboðasendingar skulu hafa álímdan prentaðan miða, dökkrauðan að lit, með orðinu „Exprès“ með stóru lettri. Þó mega póststjórnirnar í stað þessa miða brúka stimpil eða setja á þær frímerki, er á standi orðið „Exprès“.

2. — Sendingar, sem bera áletrað „Exprès“, og sem sendipósthúsið

hefir farið með samkvæmt ákvæðum 48. greinar, skulu bornar á heimili viðtakanda af sjerstökum brjefbera, jafnvel þótt þær sjeu ófrímerktar eða vanfrímerktar. Ef slíkt kemur fyrir, skal farið með þessar sendingar eins og almennar sendingar, að því er snertir hið vanborgaða burðargjald. 56

38. grein.

Ófrímerktar eða vanfrímerktar sendingar.

1. — Sendingar, sem taka skal eitthvað gjald fyrir, eftir að þær hafa verið settar á póst, annaðhvort af viðtakanda eða af sendanda, ef um endursendar sendingar er að ræða, skulu stimplaðar með T-stimpli (*taxe à payer*).

Upphæðina, sem taka ber, skal auk þess setja á sendingarnar með stimpli eða á annan hátt, í frönkum og sentímum, með vel læsilegum tölum í efra hornið utanáskriftarmegin.

2. — Stimplun með T-stimpli og tilgreining þeirrar upphæðar, sem taka ber, hvílir á sendipóststjórninni, eða, ef um áframsendar eða endursendar sendingar er að ræða, á þeirri póststjórn, sem áframsendir.

Upphæð sú, sem taka ber, skal þó tilgreind af pósthúsinu, sem ber sendingarnar út, ef þær eru frá löndum, sem nota lægra burðargjald í viðskiftum sínum við póststjórn þá, sem áframsendir.

3. — Að því er snertir tilgreiningu burðargjalds á sendingum frá löndum utan sambandsins, skulu framangreind atriði framkvæmd af póststjórn þess sambandslands, sem þær koma fyrst inn í.

4. — T-stimpil skal einnig setja á áframsendar hraðboðasendingar, sem aukagjald á að taka fyrir samkvæmt 40. grein alþjóðapóstsamningsins. Upphæð þessa gjalds skal einnig setja á nefndar sendingar.

5. — Pósthúsið sem afhendir, innheimtir gjaldið, sem taka ber fyrir sendinguna.

6. — Sjerhver sending, sem ekki er T-stimpluð, skal álitin fullfrímerkt og farið með hana samkvæmt því, nema sje um augsýnilegt athugaleysi að ræða.

7. — Ekkert tillit er tekið til frímerkja, sem eru ógild til frímerkingar. Þegar slíkt kemur fyrir, skal setja töluna núll (0) við hlið þessara frímerkja.

39. grein.

Áframsendar sendingar.

1. — Póstsendingar, sem innan póstsambandsins eru sendar viðtakendum, er skift hafa um heimilisfang, skal fara með eins og skrifað hefði verið utan á þær frá sendistaðnum beina leið til hins nýja ákvörðunarstaðar.

2. — Fyrir sendingar, sem eru ófrímerktar eða vanfrímerktar yfir fyrsta svæði, skal tekið gjald það, sem tekið er fyrir samskonar sendingar, sendar beint frá upprunastað og til hins nýja ákvörðunarstaðar.

56

3. — Fyrir sendingar, sem eru nægilega frímerktar yfir fyrsta svæði, en viðbótargjald hefir ekki verið greitt fyrir svæði þar yfir áður en þær voru áframsendar, skal taka gjald, er sje jafnt mismuninum á því gjaldi, sem búið er að frímerkja þær fyrir, og því, sem tekið hefði verið, ef sendingarnar hefðu upprunalega verið sendar til hins nýja ákvörðunarstaðar.

4. — Sendingar, sem upprunalega er skrifað utaná til innanlandsstaðar og nægilega frímerktar eftir innanlandsákvæðum, skulu álitnar sem fullfrímerktar sendingar yfir fyrsta svæði.

5. — Fyrir sendingar, sem upprunalega hafa gengið innanlands burðargjaldsfrítt, skal taka burðargjald eins og fyrir frímerktar samskonar sendingar, sendar frá upprunastað til hins nýja ákvörðunarstaðar.

6. — Strax við áframsendingu setur ákvörðunarpósthúsið dagstimpil sinn framan á brjef og spjaldbrjef.

7. — Sendingar, sem hafa ófullnægjandi, eða skakka utanáskrift og eru þar af leiðandi endursendar sendendum til uppfyllingar eða leiðrjettingar á utanáskriftinni, skulu ekki, þegar þeim er skilað á póst aftur með fullnægjandi eða leiðrjettri utanáskrift, skoðast sem áframsendar sendingar, heldur eins og nýjar sendingar, og skal þar af leiðandi taka burðargjald fyrir þær að nýju.

40. grein.

Sendingar, sem ekki verður komið til skila.

1. — Áður en sendingar, sem einhverra hluta vegna ekki verður komið til skila, eru endursendar til sendipósthússins, skal ákvörðunarpósthúsið tilgreina stutt og skýrt á frönsku framan á sendingarnar, ástæðurnar fyrir því, að þeim hafi ekki orðið komið til skila, á þennan hátt: inconnu (þekkest ekki), refusé (neitað móttöku), en voyage (á ferðalagi), parti (farinn), non réclamé (ekki sótt), décédé (dáinn), eða með líkum orðum. Skal þessi athugasemd sett á með stimpli eða miða. Heimilt er sjerhverju pósthúsi að bæta við í þýðingu á sínu eigin máli ástæðunni fyrir því, að sendingunni varð ekki komið til skila, ásamt öðrum athugasemdum, sem það kann að álíta heppilegar.

Ákvörðunarpósthúsið skal því næst strika yfir hinn fyrsta ákvörðunarstað, og setja athugasemdina „retour“ við hliðina á dagstimpli sendipósthússins. Auk þess skal það setja dagstimpil sinn aftan á brjef en framan á brjefspjöld.

2. — Sendingar, sem ekki verður komið til skila, endursendast annaðhvort einstakar eða í sjerstöku bundini merktu „Rebuts“.

Ábyrgðarsendingar, sem ekki verður komið til skila, skal senda til viðskiftapósthúss sendilandsins, eins og væri um að ræða ábyrgðarsendingar til nefnds lands.

Sem undantekningu geta tvær póststjórnir, sem eru í sambandi hvor

við aðra, eftir samkomulagi sín á milli, haft annað fyrirkomulag á endursendingu sendinga, sem ekki verður komið til skila.

3. — Ef sendingar eru látnar í póst í einhverju landi og eiga að fara til staða innan takmarka sama lands, en sendendur eru búsettir í öðru landi, og þær verða því, ef þeim verður ekki komið til skila, að fara til útlanda, til þess að komast í hendur sendenda, þá skulu þær skoðast sem útlendar sendingar, og farið með þær eftir ákvæðunum um áframsendingu.

4. — Sendingar til sjómanna og annara, sem sendar eru til ræðismanns og af honum aftur settar á pósthúsið á staðnum, vegna þess að þær hafi ekki verið sóttar, skal farið með eins og fyrir er mælt um sendingar yfir höfuð, sem ekki verður komið til skila. Gjöld þau, sem ræðismaðurinn kann að hafa verið krafinn um fyrir þessar sendingar, skulu samtímis endurgreidd honum af pósthúsinu á staðnum.

41. grein.

Afturköllun á póstsendingum og breytingar á utanáskrift.

1. — Beiðnir um afturköllun póstsendinga, eða breytingu á utanáskrift þeirra, skulu stílaðar á eyðublað eins og fyrirmynd J, er fylgir hjer með. Um leið og sendandi afhendir þessa beiðni á pósthúsið, skal hann færa þar fullgilda sönnun á, hver hann sje, og sýna póstkvittun, ef um hana er að ræða. Þegar hann er búinn að færa þessa sönnun, sem póststjórn sendilandsins ber ábyrgð á, skal farið að eins og hjer segir:

- a) Eigi beiðnin að sendast með pósti, skal eyðublaðið, ásamt fullkominni líkingu af umslagi eða utanáskrift sendingarinnar, sent beina leið sem ábyrgðarbrjef til ákvörðunarpósthússins.
- b) Eigi beiðnin að sendast símleiðis, skal afhenda eyðublaðið á símastöðina, sem svo símar innihald þess til ákvörðunarpósthússins. Símskeytið skal skrifað á frönsku.

2. — Sje um leiðrjettingu á utanáskrift að ræða, skal beiðnin, er send er símleiðis, staðfest með fyrsta pósti með beiðni og meðfylgjandi ofangreindri líkingu af umslaginu eða utanáskrift.

3. — Þegar ákvörðunarpósthúsið fær eyðublaðið J, eða símskeyti í þess stað, leitar það uppi hina tilteknu sendingu og framkvæmir það, sem beðið hefir verið um.

Sje um að ræða breytingu á utanáskrift og beðið um það símleiðis, lætur þó ákvörðunarpósthúsið sjer nægja að halda brjefinu eftir og bíða með að framkvæma beiðnina, þangað til hin nauðsynlega líking af utanáskriftinni er komin.

Ef rannsóknin er árangurslaus, ef búíð er að afhenda viðtakanda sendinguna eða ef beiðnin, sem send er símleiðis, er ekki nógu greinileg, til þess að hægt sje með vissu að þekkja sendinguna, skal það þegar í stað tilkynt sendipósthúsinu, sem svo gerir fyrirspyrjanda aðvart.

56

4. — Sjerhver póststjórn getur krafist þess, með tilkynningu til alþjóðaskrifstofunnar, að skiftin á þeim beiðnum, sem hana snerta, sjeu framkvæmd af sjálfri aðalpóststjórninni, eða pósthúsi, sem hún sjerstaklega tiltekur.

Ef skiftin á beiðnunum eiga sjer stað frá aðalpóststjórnunum, skal tekið tillit til beiðna, sem sendar eru beina leið frá sendipósthúsi til ákvörðunarpósthúss, að því leyti, að hlutaðeigandi sendingar skulu útilokaðar frá afhendingu, þangað til beiðnin kemur frá aðalpóststjórninni.

Póststjórnir þær, sem nota sjer rjett þann, sem getur um í 1. málsgri þessa liðs, bera sjálfar kostnaðinn, sem leiðir af flutningnum innanlands á upplýsingum, sem skift er á við ákvörðunarpósthúsið, hvort heldur símleiðis eða með pósti.

Skylt er að nota síma, þegar sendandi hefir sjálfur gert það, og ekki hægt að aðvara ákvörðunarpósthúsið í tíma með því að nota póstleiðina.

42. grein.

Einföld leiðrjetting á utanáskrift.

Þegar um einfalda leiðrjettingu á utanáskriftinni er að ræða (án breytingar á nafni eða titli viðtakanda) getur sendandi sent beiðnina beint til ákvörðunarpósthússins, þ. e. a. s. án þess að uppfylla skilyrði þau, sem sett eru, þegar um reglulega breytingu á utanáskriftinni er að ræða.

43. grein.

Fyrirspurnir. Almennar sendingar.

1. — Með hverja fyrirspurn um almennar sendingar, skal farið eins og hjer segir:

- a) Fyrirspyrjandi á að útfylla þann hluta, sem honum kemur við, af eyðublaði, eins og meðfylgjandi fyrirmynd H.
- b) Pósthúsið, sem tekur við fyrirspurninni, sendir hana beina leið til hlutaðeigandi pósthúss. Sendingin fer sem þjónustusending án brjefs.
- c) Hlutaðeigandi pósthús leggur eyðublaðið fyrir viðtakanda eða sendanda, eftir því sem við á, til þess að fá upplýsingar í málinu.
- d) Þegar eyðublaðið er fyllt út eins og vera ber, er það síðan sent aftur sem þjónustusending til pósthússins, sem hefir sent það út.
- e) Sje fyrirspurnin á rökum byggð, sendist hún til aðalpóststjórnarinnar sem gagn til frekari rannsóknar.

2. — Sjerhver póststjórn getur krafist þess, með tilkynningu, er sendist alþjóðaskrifstofunni, að fyrirspurnir viðvíkjandi hennar póstþjónustu, sjeu sendar til aðalpóststjórnarinnar eða pósthúss, sem hún sjerstaklega tiltekur.

44. grein.

56

Fyrirspurnir. Ábyrgðarsendingar.

1. — Sjerhver fyrirspurn um ábyrgðarsendingu skal stíluð á eyðublað eins og eða líkt fyrirmynd I, er fylgir hjer með, og skal það vanalega sent af sendipósthúsinu beina leið til ákvörðunarpósthússins.

2. — Þó geta póststjórnir sendi- og ákvörðunarlandsins, eftir innbyrðis samkomulagi, látið senda fyrirspurnina frá pósthúsi til pósthúss og látið hana fylgja sömu leið og sendingin hefir farið.

3. — Í tilfelli, eins og í 1. lið að ofan, sendir ákvörðunarpósthúsið, þegar það getur gefið upplýsingar um hin endanlegu afdrif sendingarinnar, eyðublaðið útfyllt til baka til sendipósthússins.

Þegar ákvörðunarpósthúsið getur ekki þegar í stað komist fyrir afdrif sendingar, gerir það athugasemd þar um á eyðublaðið og áframsendir það til sendipósthússins með yfirlýsing viðtakanda þess efnis, að hann hafi ekki móttekið sendinguna. Í því tilfelli útfyllir sendipósthúsið eyðublaðið og tilgreinir flutningaleiðina til fyrsta milliliggjandi pósthúss. Síðan sendir það þessu pósthúsi eyðublaðið, sem skrifar á það sínar athugasemdir, og sendir það, ef svo ber undir, til næsta pósthúss. Þannig gengur fyrirspurnin frá pósthúsi til pósthúss, þangað til upplýst er orðið um afdrif sendingarinnar. Pósthús það, sem hefir afhent sendinguna til viðtakanda, eða sem hvorki getur sannað afhendingu sendingarinnar nje regluleg skil á henni til annarar póststjórnar, gerir um það athugasemd á eyðublaðið, og sendir það til sendipósthússins.

4. — Í tilfelli, eins og í 2. lið að ofan, halda rannsóknirnar áfram frá sendipósthúsi alla leið til ákvörðunarpósthúss. Sjerhvert pósthús skrifar á eyðublaðið upplýsingar um flutninginn til næsta pósthúss og sendir því síðan eyðublaðið. Það pósthús, sem hefir afhent sendinguna til viðtakanda, eða sem getur hvorki sannað afhendingu sendingarinnar nje regluleg skil á henni til annarar póststjórnar, gerir sömuleiðis athugasemd um það á eyðublaðið og sendir það aftur til sendipósthússins.

5. — Eyðublaðið I skal tilgreina fullkomna utanáskrift viðtakanda og skal fylgja því, svo framarlega sem hægt er, líking af umslaginu eða utanáskrift sendingarinnar. Það er sent sem þjónustusending í lokuðu umslagi án brjefs.

6. — Heimilt er hverri póststjórn að krefjast þess, með tilkynningu til alþjóðaskrifstofunnar, að fyrirspurnir viðvíkjandi hennar pósthjónustu sjeu sendar annaðhvort til aðalpóststjórnarinnar eða til pósthúss, sem hún sjerstaklega tiltekur, eða, ef hún aðeins á hlut að máli sem milliliggjandi póststjórn, til viðskiftapósthússins, sem sendingin hefir verið send til.

Eyðublaðið I og tilheyrandi skjöl skulu undir öllum kringumstæðum vera komin aftur til sendipósthúss sendingarinnar innan sex mánaða frests

56 í hæsta lagi að telja frá dagsetningu fyrirspurnarinnar. Frest þennan má lengja upp í níu mánuði í viðskiftum við lönd utan Evrópu.

7. — Ofangreind ákvæði koma ekki til framkvæmda, þegar um er að ræða rán á póstpökum eða vöntun eða önnur lík tilfelli, sem hafa í för með sjer mikil brjefaskifti milli póststjórna.

45. grein.

Notkun á frímerkjum, sem álítast fölsuð, og eftirgjörðum stimplum frímerkingarvjela.

Með tilliti til ákvæðanna í löggjöf sjerhvers lands, og jafnvel þar sem þetta er ekki tekið skýrt fram í ákvæðum þessarar greinar, skal aðferð sú, sem hjer segir, viðhöfð við rannsókn á, hvort fölsuð frímerki eða eftirgerðir stimplar frímerkingarvjela hafi verið notaðir til frímerkingar.

- a) Þegar uppvíst verður, að falsað frímerki (eftirgert eða áður notað) eða eftirgerðir stimplar frímerkingarvjela sje á einhverri sendingu, við burtför hennar frá pósthúsi, þar sem sjerstök löggjöf heimilar ekki, að sendingin sje gerð upptæk þegar í stað, má ekki breyta merkinu með neinu móti, en sendingin skal lätin í umslag með utanáskrift til ákvörðunarpósthússins og send sem þjónustusending.
- b) Þetta er síðan tafarlaust tilkynt póststjórnunum í sendi- og ákvörðunarlöndinu með tilkynningu eins og meðfylgjandi fyrirmynd K. Þar að auki skal eitt eintak af þessari tilkynningu sent ákvörðunarpósthúsinu í umslaginu, sem sendingin með þessu falsaða frímerki eru í.
- c) Viðtakandi er tilkvaddur til þess að athuga brotið.

Afhending sendingarinnar fäst ekki nema með því móti, að viðtakandi borgi hið vangreidda burðargjald og samþykki að segja til nafns og heimilis sendanda og fá póststjórninni til umráða, þegar hann hefir kynt sjer innihaldið, sendinguna alla, ef hún verður ekki fráskilin sakargagninu (*corpus delicti*), eða þá hluta af henni (umslag, band, brjefhluta o. s. frv.) þar sem utanáskriftin er og stimpillinn eða frímerkið, sem álitid er falsað.

- d) Það, sem fram kemur við kvaðningu viðtakanda, er síðan fært inn í gerðabók eins og fyrirmynd L, er fylgir hjermeð, og skal þar tekið fram það, sem fyrir hefir komið, svo sem, ef viðkomandi hefir ekki mætt, neitað að taka við sendingunni, neitað að opna hana eða gefa upp nafn sendanda o. s. frv. Þetta skjal er síðan undirritað af póstmanni og viðtakanda sendingarinnar; neiti hann að skrifa undir, skal neitunin tilfærð í stað undirskriftarinnar og á sama stað.

Gerðabókin með fylgiskjölum skal síðan send sem þjónustusending með ábyrgð til póststjórnar sendilandsins, er svo getur, með þessi skjöl í

höndum, látið framfylgja málssókn útaf lagabrotinu samkvæmt löggjöf sinni. **56**

Sjötti bálkur.

Skifti á sendingum.

EINASTI KAFLI.

46. grein.

Brjefaskrár.

1. — Skrár þær, sem fylgja póstflutningnum, sem skifst er á milli tveggja pósthúsa, skulu vera eins og fyrirmynd E, er fylgir hjermeð. Þær skulu látnar í umslag, blátt að lit, er beri með stóru lettri utanáskriftina „Feuille d'avis“.

2. — Efst á brjefaskránni skal standa:

sendiland og ákvörðunarland,
nafn viðskiftapósthúss ákvörðunarlands,
dagsetning þegar póstflutningurinn er sendur.

Dagstimpill skal settur á sinn ákveðna stað.

3. — Ef sendingar eru með, sem bera á út með hraðboða, skal það tilgreint með því að stimpla „Express“ á töfluna nr. I.

4. — Tafla nr. II er til þess að greina hlaupanúmer póstflutningsins, nafn póstkipsins, leiðina sem sent er eftir og tölu pokanna í flutningnum.

Nema öðruvísi sje ákveðið, tölusetja sendipósthúsin brjefaskrárnar með áframhaldandi töluröð fyrir hvert ákvörðunarpósthús. Sjerhver póstflutningur fær sjerstakt númer, jafnvel þótt um sje að ræða aukapóstflutning, sem notar sömu leið eða sama skip og hinn vanalegi póstflutningur.

Í byrjun hvers árs skal við fyrsta póstflutninginn tilfæra á skránni auk númersins sem hann hefir, númer síðasta póstflutnings á árinu á undan.

Nafn skipsins sem tekur póstflutninginn er tilgreint þegar sendipósthúsið getur fengið vitneskju um það.

Í tölu pokanna í flutningnum ber einnig að tilfæra þá poka, sem innihalda tóma endursenda poka.

5. — Tafla nr. III skal tilgreina:

- a) Aðaltölu ábyrgðarsendinga, sem innfærðar eru á töflu nr. V og, ef svo ber undir, á aukalistum. Nota má einn eða fleiri aukalista, eins og fyrirmynd E^{bis}, sem hjer með fylgir, annað hvort í stað töflunnar nr. V eða sem aukabrjefaskrá.

Þegar margir listar eru notaðir, skal tölusetja þá.

Tala ábyrgðarsendinga, sem færa má á einn og sama lista, er ákveðin 60.

- 56 b) Tölu sendinga með tilgreindu verði, sem innfærðar eru á verðbrjefaskrá.
 c) Tölu poka og pakka, sem innihalda ábyrgðarsendingar, og tölu poka og pakka, sem innihalda sendingar með tilgreindu verði; Þetta tilgreint hvert fyrir sig.

6. — Á töflu nr. IV er innfærð hver út af fyrir sig, tala endursendra poka tilheyrandi pósthjórn ákvörðunarlandsins, svo og tala þeirra poka, sem notaðir eru undir pósthjórnninginn og tilheyra sendipósthjórninni, þar með taldir pokar undir ábyrgðarpóst. Tala tómra poka, sem tilheyra annari pósthjórn en þeirri, sem flutningurinn er til, skal tilgreind sjer, og þar getið nafns pósthjórnarinnar.

Þar að auki skal á þesari töflu tilgreina opin þjórustubref og ýmsar athugasemdir eða leiðbeiningar frá sendipósthúsinu, er snerta pósthjórn.

7. — Tafla nr. V er ætluð til innfærslu á ábyrgðarsendingum þegar aukalistar eru ekki eingöngu notaðir.

Ábyrgðarsendingar eru skráðar hver um sig, og tilgreint nafn sendipósthússins og innritunarnúmer sendingarinnar á því.

Sjeu engar ábyrgðarsendingar í pósthjórnningnum skal setja athugasemdirina „Néant“ í tilsvarendi dálk á brjefaskránni.

8. — Á töflu nr. VI er innfærður, eins og taflan segir til, lokaður póstur, sem settur er með hinum beina pósthjórnningi, sem sendiskráin á við.

9. — Pósthjórnirnar geta komið sjer saman um að búa til nýjar töflur eða dálka á sendiskránni, þegar þær álíta það nauðsynlegt. Sjerstaklega geta þær notað töflurnar V og VI eins og þeim þykir hentast.

10. — Hafi viðskiftapósthús engan hlut að senda til pósthúss, sem það er í sambandi við, skal það engu að síður senda pósthjórnning á vanalegan hátt, sem þá er ekki annað en auð skrá.

11. — Þegar lokaðir pósthjórnir úr einu landi eru fengnir í hendur öðru landi til flutnings með kaupskipum, skal tala eða þyngd brjefa og annara sendinga tilfærð á skrána og á utanáskrift pokanna, þegar pósthjórn sú, sem á að sjá um útskipun pósthjórnning, krefst þess.

47. grein.

Flutningur ábyrgðarsendinga.

1. — Ábyrgðarsendingar og, ef þörf krefur, hinir sjerstöku listar, sem getur um í 5. lið næstu greinar á undan, skulu settir saman í einn eða fleiri sjerstaka pakka eða poka, og skulu þeir vera hæfilega lokaðir og innsiglaðir, eða lokaðir með plombum, þannig að innihaldinu sje óhátt. Ábyrgðarsendingunum skal raðað í sjerhvern pakka eftir töluröð sinni. Þegar notaðir eru margir lausir listar, skal hver þeirra bundinn með þeim ábyrgðarsendingum, sem hann tilheyrir. Undir engum kringumstæðum má blanda saman ábyrgðarsendingum og almennum sendingum.

2. — Utan á pakkan, sem ábyrgðarsendingarnar eru í, skal festa með seglgarnskrossbandi, hið sjerstaka umslag með brjefaskránni; þegar ábyrgðarsendingar eru látnar í poka, skal umslagið fest við pokaopið, en þá skulu sendingar þær, sem samkvæmt ákvæðum þessarar reglugjörðar eiga að vera í umslaginu, sem brjefaskráin er í, settar í pokann sjálfan.

Sjeu fleiri en einn pakki eða poki með ábyrgðarsendingum, skal á sjerhvern pakka eða poka setja miða, er gefi upplýsingar um innihaldið.

3. — Framangreind aðferð við útbúnað og flutning á ábyrgðarsendingum gildir aðeins við vanaleg póstsambönd. Sje um mikilsverð póstsambönd að ræða, ber hlutaðeigandi póststjórnnum sín á milli og eftir samkomulagi að leggja fyrir sjerstök ákvæði. Í hvorutveggja tilfelli, ber viðskiftapósthúsunum að gera sjerstakar ráðstafanir þegar þau eiga að sjá um flutning á ábyrgðarsendingum, sem að fjölda til, eðli sínu, lögun og ummáli ekki kynnu að álitast hentugar til flutnings innan um annan póst.

48. grein.

Flutningur á hraðboðasendingum.

1. — Almennar hraðboðasendingar eru bundnar saman í sjerstök bundin, og láta viðskiftapósthúsin bundinin í umslag brjefaskrárinnar, sem fylgir póstflutningnum.

Ef ástæða er fyrir hendi, skal á þetta bundin festur miði er tilkynni, að í póstflutningnum finnist slíkar sendingar, sem sakir fjölda, lögunar eða ummáls ekki hefir verið hægt að setja með brjefaskránni. Þessar sendingar skulu bundnar saman í eitt eða fleiri bundin og festur við þau seðill með orðinu „Exprès“ með stóru lettri, og síðan settar í pokann, sem skráin er í.

2. — Hraðboðasendingar, sem mælt er með, skulu settar í sinni röð meðal annara ábyrgðarsendinga á skrána, og athugasemdinni „Exprès“ bætt í dálkinn „Observations“ út undan hverri sendingu.

49. grein.

Útbúnaður á póstflutningnum.

1. — Sem höfuðregla gildir, að sendingarnar skulu aðgreindar og bundnar saman eftir því, hverrar tegundar þær eru, brjef og brjefspjöld í sama bundini og blöð og tímarit í sjerstökum bundinum aðgreind frá vanalegu prenti. Brjefum, brjefspjöldum og smáprenti skal raðað þannig að utánáskriftin beri rjett við þegar lesið er í sundur. Fullfrímerktar sendingar eru aðgreindar frá ófrímerktum eða vanfrímerktum sendingum og skulu miðarnir á þeim bundinum sem slíkar sendingar eru í, stimpaðar með T-stimpli að svo miklu leyti sem hægt er.

Á brjef, sem bera með sjer, að þau hafi opnast, skemst eða skaddast,

- 56 skal gera athugasemd um það og stimpla þau með dagstimpli þess pósthúss, sem verður vart við þetta.

Póstávísanir, sem sendar eru opnar, eru settar saman í sjerstakan pakka.

2. — Póstflutningurinn skal látinn niður í poka, er sjeu sæmilega lokaðir, innsiglaðir með lakki eða blýi og merktir. Merkimiðar póstflutningsins skulu vera úr ljerefti, eða sterkum pappa eða pergamenti, eða pappír límdum á trjespjald. Skulu þeir með læsilegu letri tilgreina sendi- og ákvörðunarpósthús, og í viðskiftum við lönd utan Evrópu, dagsetningu, þegar flutningurinn er sendur, númer hans og, þegar hlutaðeigandi póststjórnir krefjast þess, uppskipunarhöfn. Í viðskiftum milli pósthúsa sitt hvoru megin landamæra má nota merkimiða úr sterkum pappír.

Pokarnir skulu bera nafn sendipósthúss eða sendilands með vel læsilegu letri og númer, að svo miklu leyti, sem það er hægt.

3. — Þegar póstflutningur er lítill fyrirferðar eða aðeins auðar skrár, skal hann, nema öðruvísi sje umsamið, aðeins vafinn í sterkan pappír til þess að forða innihaldinu frá skemdum, því næst reyrdur utan með seglgarni og lakkaður eða lokaður með blýi. Skal síðan sett á hann prentuð utanáskrift, er greini nafn sendipósthússins með smáu letri og nafn ákvörðunarpósthússins með stærra letri: „de pour“ (frá til).

4. — Þegar fjöldi eða ummál sendinga krefst að notað sje meira en einn poki, skal, að svo miklu leyti sem hægt er, nota sjerstaka poka:

- a) undir brjef og brjefspjöld;
- b) undir aðrar sendingar.

Án tillits til fjölda eða ummáls sendinga, skulu og notaðir sjerstakir pokar, að svo miklu leyti sem unt er, þegar póststjórn einhvers milliliggjandi lands eða póststjórn ákvörðunarlandsins æskja þess.

Þegar notaðir eru sjerstakir pokar, skal á hverjum tilgreint innihald hans.

Pakinn eða pokinn með ábyrgðarsendingunum í, skal látinn í einhvern brjefapokanna eða í poka með merkimiða er líkist merkimiðum brjefapokanna.

Poki sá, sem brjefaskráin er í, skal merktur bókstafnum F, er sje dreginn á merkimiðann þannig að hann sje auglýnilegur.

5. — Þyngd hvers poka má ekki fara fram yfir 30 kílógrömm.

50. grein.

Afhending póstflutningsins.

1. — Afhending á póstflutningi, milli tveggja viðskiftapósthúsa, fer fram eftir ákvæðum þeim, sem hlutaðeigandi póststjórnir setja.

2. — Póstflutningnum ber að skila í góðu ásigkomulagi.

Póstflutningi er þó ekki hægt að neita vegna þess að hann sje illa til reika.

3. — Þegar milligöngu pósthús tekur við póstflutningi í slæmu ásig-

komulagi, ber því að búa um hann á ný, en halda þó hinum upprunalegu umbúðum. 56

Pósthús það, sem býr um póstflutninginn á ný, skal setja dagstimpil sinn á merkimiðann, og þessa athugasemd framan við á hann „Remballé à“

51. grein.

Athuganir á póstflutningnum.

1. — Þegar milliliggjandi pósthús þarf að búa á ný um póstflutning, athugar það innihald hans, ef ætla má að það sje ekki óhreyft.

Það býr út leiðrjettingarskýrslu eins og fyrirmynd G, sem fylgir hjer með, og hagar sjer eftir ákvæðum 3. liðs hjer á eftir. Leiðrjettingarskýrsla þessi er send viðskiftapósthúsi því, frá hverju póstflutningurinn hefir verið mótttekinn; afrit af henni er sent til upprunapósthússins, og annað afrit látið í póstflutninginn, sem búið hefir verið um á ný.

2. — Ákvörðunarpósthúsið athugar hvort póstflutningurinn sje heill og hvort það, sem ritað er á brjefaskrána og, ef svo ber undir, á aukalista ábyrgðarsendinganna sje nákvæmlega rjett. Vanti í póstflutninginn poka, brjefaskrá, aukalista ábyrgðarsendinga eða sje eitthvað athugavert við hann yfir höfuð, skal það sannreynt þegar í stað af tveim póstmönnum. Þeir gera nauðsynlegar leiðrjettingar á skránum eða listunum og gæta þess að strika út það sem skakt er tilgreint, en þó svo, að hægt sje að lesa það sem upprunalega hefir verið skrifað. Leiðrjettingarnar gilda frekar en hinar upprunalegu tilgreiningar, nema um bersýnilega villu sje að ræða.

3. — Það sem athugavert finst er tilkynt sendipósthúsi póstflutningsins og, ef svo ber undir, síðasta milliliggjandi pósthúsi, með leiðrjettingarskýrslu er sendist með fyrsta pósti. Upplýsingarnar á þessari leiðrjettingarskýrslu, skulu tilgreina eins nákvæmlega og unt er, hvaða poka, pakka eða sendingu sje átt við.

Afrit af leiðrjettingarskýrslunni skal senda, með sömu skilyrðum og frumritið, til póststjórnarinnar, sem sendipósthús flutningsins heyrir undir, þegar hún krefst þess.

Pokinn eða umbúðirnar, innsiglið eða blýið af pakkanum eða pokanum, sem ábyrgðarsendingarnar voru í og, ef pakkin eða pokinn hefir ekki fundist, brjefapokinn með fyrirbandi, merkimiða, innsigli eða blýi skulu fylgja leiðrjettingarskýrslunni. Í viðskiftum við þær póststjórnir, sem krefjast afrits, skulu framangreind sönnunargögn fylgja afritinu.

Leiðrjettingarskýrslurnar og afrit þeirra, skulu send með ábyrgð.

Í tilfellum eins og getur um í 1. og 2. lið þessarar greinar má gera sendipósthúsinu, og, ef svo ber undir, milliliggjandi pósthúsi aðvart með símskeyti á kostnað þeirrar póststjórnar, sem sendir það.

4. — Þegar póstflutning vantar sakir þess að póstarnir hafa ekki náð

- 56 hver í annan, eða það er nægilega skýrt frá, hvers vegna hann vanti, á afhendingarskránni, er ekki nauðsynlegt að senda leiðrjettingarskýrsluna, sem nefnd er í 1. og 2. lið, ef póstflutningurinn kemur til ákvörðunarpósthússins með næsta pósti á eftir.

Fresta má að senda afrit það, sem nefnt er í 3. lið, ef líkur eru til þess, að vöntun í póstflutninginn stafi af seinkun eða skakkri sendingarleið.

Undir eins og póstflutningur, sem búið er að tilkynna sendipósthúsi eða, ef svo ber undir, milliliggjandi pósthúsi, að hafi vantað, er kominn fram, skal þessum pósthúsum send önnur leiðrjettingarskýrsla um að búið sje að taka við flutningnum.

5. — Pósthús þau, sem fá skýrslur þær, sem um ræðir í þessari grein, endursenda þær eins fljótt og auðið er, eftir að þau hafa rannsakað þær og sett á þær sínar athugasemdir, ef þörf er á.

6. — Þegar móttökupósthús, sem á að athuga póstflutninginn, hefir ekki sent sendipósthúsinu og, ef svo ber undir, milliliggjandi pósthúsi, með fyrsta pósti eftir athugunina, leiðrjettingarskýrslu um villur og afbrigði, sem fyrir kunna að koma, skal álíta, að það hafi tekið við póstflutningnum og innihaldi hans, þangað til hið gagnstæða sannast. Sama gildir og um afbrigði þau, sem gleymst hefir að geta um á leiðrjettingarskýrslunni, eða er aðeins getið á ófullnægjandi hátt.

52. grein.

Endursending tómra poka.

1. — Pokarnir skulu sendir tómir aftur til sendilandsins með næsta pósti, nema öðruvísi sje ákveðið milli hlutaðeigandi póststjórna, og skal tala endursendra poka í hverjum póstflutningi tilgreind á brjefaskránni í töflunni „Indications de service“.

Endursending tómra póstpoka skal framkvæmd af viðskiftapósthúsum þeim, sem ákveðin eru til þess.

Hinir tömu pokar skulu vafðir saman og bundnir í hæfilega stór bundin; trjeplöturnar með merkjunum skulu, ef svo ber undir, látnar innan í pokana. Á pakkana skal festur miði, er tilgreini nafn viðskiftapósthússins, sem þeir hafa verið mótteknir frá, í hvert skifti sem þeir eru sendir fyrir milligöngu annars viðskiftapósthúss.

Ef hinir tömu, endursendu pokar eru ekki of margir, má láta þá í poka, sem póstsendingar eru í; annars skulu þeir látnir í sjerstaka, innsiglaða poka, er sjeu merktir með nafni hlutaðeigandi viðskiftapósthúsa. Á miðanum skal standa athugasemdin „Sacs vides“.

2. — Með því að styðjast við athugasemdir þær, sem settar eru á töfluna „Indications de service“ á brjefaskránni, getur sjerhver póststjórn haft í sinni þjónustu eftirlit með endursendingu á pokum þeim, sem henni tilheyrja.

Sýni eftirlitið, að 10% af pokafjölda þeim, sem notaður hefir verið yfir árið undir póstflutning, hafi ekki verið endursend innan loka sama árs, er sú póststjórn, sem ekki getur sýnt fram á endursendingu tómra poka, skyldug að greiða sendipóststjórninni andvirði hinna týndu poka. Borgun skal einnig fara fram, þó tala poka, sem vantar, nái ekki 10%, ef hún er yfir 50 stykki.

Með vissu millibili fastákveður sjerhver póststjórn meðalverð í frönkum á pokum þeim, sem notaðir eru af viðskiftapósthúsum hennar, og eins fyrir allar pokategundir, og tilkynnir það hlutaðeigandi póststjórnnum um aðalskrifstofuna.

Sjöundi bálkur.

Ákvæði um transít- og geymslugjöld.

I. KAFLI.

Talningartímabil.

53. grein.

Sendingatalning til útreiknings á transítgjöldum.

1. — Transítgjöldin, sem taka á samkvæmt 70. grein og næstu greinum á eftir í alþjóðapóstsamningnum, eru reiknuð út eftir talningu á sendingum, sem framkvæmd er einu sinni fimta hvert ár, 28 fyrstu dagana af maí og 28 dagana eftir 14. október, á víxl.

Talningin okt.—nóv. 1924 gildir fyrir árin 1924—1928, að því ári meðtöldu, þannig, að sú undantekning er gerð, að til 1. október 1925, þegar þessi alþjóðapóstsamningur gengur í gildi, skulu gjöld þau, sem nefnd eru í 4. grein aðalsamningsins frá Madrid, vera í gildi.

Talningin í maí 1929 gildir fyrir árin 1929—1933 að því meðtöldu, og þannig áfram.

2. — Ef eitthvert land með miklum póstviðskiftum skyldi ganga í sambandið, hafa þau lönd sambandsins, þar sem borgun á transítgjöldum kynni að breytast vegna þessa atviks, rjett til þess að heimta, að sjerstök talning fari fram eingöngu fyrir hið nýja land í sambandinu.

3. — Komi mikil breyting á póstviðskiftamagnið, og taki yfir eitt eða fleiri tímabil, er öll sjeu að minsta kosti 12 mánuðir, geta hlutaðeigandi póststjórnir komið sjer saman um að endurskoða transítreikninga sína. Í þessu efni eru upphæðir þær, sem sendipóststjórnirnar eiga að borga, annaðhvort hækkaðar, lækkaðar eða þeim skift hlutfallslega eftir þeim milliliggjandi þjónustum eða flutningatækjum, sem hafa verið notuð í raun og veru, en þyngdin alls, sem lögð er til grundvallar fyrir hinum nýju reikningum, skal vanalega vera sú

- 56 sama og þyngd á pósti, sem fluttur er á talningartímabilinu, sem getið er um í 1. lið. Ef þörf krefur má nota sjerstaka talningu við skiftinguna á þyngdinni milli hinna ýmsu flutningatækja, sem fengin hafa verið. Engin breyting á póstviðskiftamagninu er álitin mikilvæg, ef hún ekki hefir í för með sjer meira en 5000 franka breytingu á ári á reikningum milli tveggja póststjórna, og sjerhvert transít land tekið sjerstaklega.

Sem undantekning má krefjast sjerstakrar talningar til þess að sannreyna hina nýju þyngd alls, er lögð er til grundvallar fyrir hinum nýju reikningum þegar þyngdin alls á reikningnum eykst um 100% eða minkar að minsta kosti um 50% og hinir nýju reikningar þar af leiðandi verða fyrir breytingu, er nemur meir en 5000 frönkum á ári.

54. grein.

Útbúnaður á lokuðum póstflutningi á talningartímabilinu.

1. — Á hverju talningartímabili skulu undir sendingar, sem skiftst er á í lokuðum póstpökum, milli tveggja póststjórna innan sambandsins, eða milli póststjórnar innan og utan sambandsins, yfir svæði eða með flutningatækjum einnar eða fleiri annara póststjórna, notaðir sjerstakir poka eða pakkar undir „brjef og brjefspjöld“ og undir „aðrar sendingar“. Skulu poka þessir eða pakkar með rjettri tilvísun bera merkin „L. C.“ (brjef og brjefspjöld) og „A. O.“ (aðrar sendingar). Þegar rúmmál póstsins leyfir, má setja hina sjerstöku poka eða pakka saman í safnpoka og skal hann merktur „S. C.“.

2. — Sem undanþágu frá ákvæðunum í 47. og 48. grein hjer að framan, hefir sjerhver póststjórn leyfi, á talningartímabilinu, til þess að senda ábyrgðarsendingar og hraðboðasendingar, aðrar en brjef og brjefspjöld, í einhverjum þeirra poka eða pakka, sem ætlaður er undir aðrar sendingar, með því að gera athugasemd um þetta á brjefskrána; en sjeu sendingar þessar, samkv. 47. og 48. grein sendar í brjefapoka eða pakka, skulu þær, hvað þyngdartalningu snertir, taldar sem hluti af brjefapóstinum.

3. — Á talningartímabilinu skulu merkimiðar póstflutnings, sem flytjast á sjóleiðis, bera greinilega áletrað „Statistique“.

55. grein.

Sannreynd á þyngd lokaðs póstflutnings.

1. — Hvað snertir póstflutning frá einu landi í sambandinu til annars lands, sem líka er í sambandinu, þá færir viðskiftapósthús sendilandsins á brjefaskrána til viðskiftapósthúss ákvörðunarlandsins brúttóþyngd brjefa og brjefspjalda og annara sendinga, án þess að hirða um, hvaðan þær sjeu, eða hvert þær eigi að fara.

Með brúttóþyngd reiknast þyngd umbúða en ekki:

- a) þyngd tómra poka, sem pakkaðir eru í sjerstaka poka;
- b) þyngd þeirra poka, sem aðeins innihalda sendingar, sem eru undanþegnar öllu transítgjaldi (72. grein alþjóðapóstsamningsins);
- c) póstflutningur, sem eingöngu eru auðar brjefaskrár (10. liður 46. greinar hjer að framan);
- d) þyngd safnpokanna, sem nefndir eru í næstu grein á undan.

2. — Ekki skal reikna með þyngdarbrot undir og að 500 grömmum meðtöldum, en þyngdarbrot yfir 500 grömm skulu hækkuð upp í kg.

3. — Ef hvorki brúttóþyngd brjefa og brjefspjalda nje annara sendinga fer hvor um sig, fram úr 500 grömmum, skal bæta framan á brjefaskrána athugasemdinni „Poids brut ne dépasse pas 500 grammes“.

4. — Viðskiftapósthús ákvörðunarlandsins athugar svo hvort þetta sje rjett. Ef pósthúsið finnur að hin sanna þyngd brjefasendinga fer 600 gr. fram yfir þyngdina á brjefaskránni, leiðrjettir það skrána og gerir viðskiftapósthúsi sendilandsins þegar í stað aðvart um skekkjuna með leiðrjettingarskýrslu. Ef munurinn á hinni sannreyndu þyngd er innan ofangreindra takmarka, skal ekki breyta upplýsingum sendipósthússins og ekki senda neina leiðrjettingarskýrslu.

56. grein.

Útbúnaður yfirlitsskýrslna M. yfir lokaðan póstflutning.

1. — Eins fljótt og auðið er, þegar talningartímabilinu er lokið, búa ákvörðunarpoðthúsin út í eins mörgum eintökum og hlutaðeigandi póststjórnir eru margar, þar með talin póststjórn sendistaðarins, yfirlitsskýrslur eins og meðfylgjandi fyrirmynd M. og senda yfirlitsskýrslurnar svo viðskiftapósthúsum sendipóststjórnarinnar til skriflegrar viðurkenningar. Þegar þessi pósthús svo hafa viðurkent þær, senda þau þær til aðalpóststjórnar sinnar, til þess að útbýta þeim milli hlutaðeigandi póststjórna.

2. — Ef yfirlitsskýrslurnar M. eru ekki komnar til viðskiftapósthúsa sendipóststjórnarinnar, eða ekki komnar þangað í nægilega mörgum eintökum, eftir 4 mánuði (6 mánuði í viðskiftum við lönd utan Evrópu), að telja frá þeim degi er síðasti póstur á talningartímabilinu er sendur af stað, búa þessi pósthús sjálf til skýrsluna, í nægilega mörgum eintökum og eftir sínum upplýsingum og bæta við athugasemdinni „Les relevés M du bureau destinataire ne sont pas parvenus dans le délai réglementaire“, (yfirlitsskýrslur M ákvörðunarpoðthússins komu ekki á tilteknum tíma), og senda þær svo aðalpóststjórn sinni, til þess að útbýta þeim milli hlutaðeigandi póststjórna.

57. grein.

Lokaður póstflutningur í skiftum við lönd utan sambandsins.

Hvað snertir skifti á lokuðum póstpökum milli lands innan og lands

- 56 utan sambandsins með milligöngu einnar eða fleiri póststjórna í sambandinu, þá skulu viðskiftapósthús hins fyrnefnda lands búa út fyrir sendan og meðtekinn póst, yfirlitsskýrslu M, sem þau svo senda til póststjórnar útgöngu- eða inngöngulandsins, en hún býr svo til í lok talningartímabilsins, aðalyfirlitsskýrslu í jafnmörgum eintökum og hlutaðeigandi póststjórnir í sambandinu eru margar, þar með talin hún sjálf og póststjórn sú, sem á að borga. Eitt eintak af þessari skýrslu skal sent póststjórninni, sem á að borga, svo og sjerhverri póststjórn, sem tekið hefir þátt í flutningnum.

58. grein.

Listi yfir lokaðan póstflutning í transít.

1. — Eins fljótt og auðið er, og undir öllum kringumstæðum ekki seinna en 6 mánuðum eftir að talningartímabilinu er lokið, skulu póststjórnir þær, sem sent hafa póstflutning í transít, senda lista yfir flutning þenna til hinna ýmsu póststjórna, er þær hafa notað sem milliliði.

Greini listi þessi frá póstflutningi í transít, sem eftir ákvæðum 55. greinar hjer á undan gefur ekki ástæðu til skýrslu M, skal bæta á hann, til skýringar, athugasemd svo sem „Saes vides“ (tómir pokar) „Dépêches se composent uniquement d'une feuille d'avis négative“ (Póstflutningurinn er aðeins auð skrá), „Rebuts“ (endursent) eða „Poids ne dépasse pas 500 grammes“ (þyngd-in eigi yfir 500 gr.).

Lokaður póstflutningur er kemur frá löndum hinumegin við, og er áframsendur í transítflutningnum og færður inn á töflu VI á brjefaskránni, skal tilgreindur á sjerstökum stað á listanum.

59. grein.

Lokaður póstflutningur, sem skiftst er á við herskip.

Það hvílir á póststjórnnum þeirra landa, sem herskip eiga, að búa út yfirlitsskýrslur M viðvíkjandi póstflutningi, er herskip þessi senda eða taka á móti. Póstflutningur, sem sendur er á talningartímabilinu til herskipa skal bera á merkiseðlunum, dagsetninguna, þegar hann er sendur.

Ef þessi póstflutningur er áframsendur, skal póststjórnin, sem áframsendir, tilkynna það póststjórn landsins, sem á skipið.

60. grein.

Transítseðill.

Þegar leiðin, sem fara á, og flutningatækin, sem nota ber, fyrir póst, sem sendur er á talningartímabilinu, eru ókunn eða óviss, skal sendipóststjórnin eftir kröfu ákvörðunarpóststjórnar, útbúa fyrir hvern einstakan flutning seðil

eins og meðfylgjandi fyrirmynd T. Seðill þessi skal svo tafarlaust sendur hinum ýmsu pósthöfudum, hverri á eftir annari, sem taka þátt í pósthúsnúmerum og skrifa þær svo, hver á eftir annari, upplýsingar um transítina á hann. Síðasta transítþósthúsið skal senda T-seðilinn til ákvörðunarpósthússins. Seðill þessi er svo sendur af ákvörðunarpósthöfudum til sendipósthöfuðs sem fylgiskjal með M skýrslunni.

56

61. grein.

Talning sendinga í stykkjatali.

1. — Almennar sendingar og ábyrgðarsendingar, sem og brjef og öskjur með tilgreindu verði, er koma frá sjálfu landinu eða löndum hinumegin við og send eru í stykkjatali á talningartímabilinu, skulu færðar á brjefaskrána af viðskiftapósthúsi sendilandsins eins og hjer segir:

Correspondances à découvert.	Nombre.
Lettres	
Cartes postales	
Autres objets	

Sendingar, sem eru undanþegnar öllu transítgjaldi, samkv. ákvæðum 72. greinar alþjóðapósthúsnúmsins, skulu ekki tilfærðar í tölum þessum.

Til þess að gera athuginuna auðveldari, skal viðskiftapósthúsið, sem sendir, setja vanalegar brjefasendingar, sem innritaðar eru á brjefaskrána, í sjerstök bundin með utanáskriftinni: „Correspondances à découvert“. Ef nauðsyn krefur, skulu brjef, brjefspjöld og aðrar sendingar sett hvert í sitt sjerstaka bundin.

2. — Sjeu engar sendingar í stykkjatali, skrifar sendipósthúsið efst á brjefaskrána:

„Pas de correspondances à découvert“.

3. — Upplýsingarnar á brjefaskránni skulu athugaðar af viðskiftapósthúsi ákvörðunarlandsins. Verði þetta pósthús vart við, fyrir hverja tegund sendinga um sig, að muni meiru en 5 sendingum, leiðrjettir það upplýsingarnar á brjefaskránni og tilkynnir þegar í stað sendipósthúsinu skekkjuna með leiðrjettingskýrslu. Sje mismunurinn innan þessara takmarka, standa upplýsingar sendipósthússins óbreyttar.

4. — Þegar talningunni er lokið, býr viðskiftapósthús ákvörðunarlandsins út í einu eintaki yfirlitsskýrslur (fyrirmynd O), sem það sendir tafarlaust til aðalþósthöfuðs, sem það heyrir undir.

Talning á póstflutningi í geymslu.

Viðvíkjandi póstflutningi, er sakir geymslu í höfn gefur ástæðu til þóknunar til þeirrar póststjórnar, sem geymir, samkvæmt fyrirætlum 71. greinar alþjóðapóstsamningsins, þá skal þessi póststjórn búa út, eftir sendilöndum, daglega yfirlitsskýrslu eins og fyrirmynd P^{bis}, er fylgir hjermeð, og sjeu þar upplýsingar viðvíkjandi póstflutningi, sem tekið er við til geymslu frá hlutaðeigandi landi á hinu 28 daga talningar-tímabili, án tillits til dagsetningar, þegar hinn umræddi flutningur hefir verið sendur eða áframsendur.

Upplýsingarnar á hinum daglegu skýrslum skulu endurteknar fyrir hvert sendiland, á skýrslu eins og fyrirmynd P^{ter}, er fylgir hjermeð, og skal hún síðan send aðalpóststjórn nefnds lands ásamt tilheyrandi yfirlitsskýrslum, fyrirmynd P^{bis}.

Endurtekningarskýrslan P^{ter} með áritaðri viðurkenningu póststjórnarinnar í landinu, sem sendi, skal síðan send ásamt yfirlitsskýrslunum, fyrirmynd P^{bis}, til aðalpóststjórnarinnar, sem geymslan heyrir undir.

Sjerstakir flutningar.

Auk loftflutninganna, er hinn svokallaði indverski póstur, sem fluttur er hraðleiðis yfir land, einn álitinn sem sjerstakur flutningur, er gefur ástæðu til aukatransítgjalds.

II. KAFLI.

Reikningsfærsla. Reikningsskil.

Reikningur yfir transítgjöldin.

1. — Þyngdin á lokuðum póstflutningi, talan á sendingum sendum í stykkjatali og, ef svo ber undir, talan á pokum geymdum í höfn, er alt margfaldað með 13, og útkoman sem þannig fæst er lögð til grundvallar fyrir sjerstökum reikningum, er greina í frönkum og sentímum hina árlegu transítupphæð, sem hverri póststjórn ber. Útbúningur reikninganna hvílir á þeirri póststjórninni, sem á inni, og sendir hún þá til póststjórnarinnar, sem á að borga. Ef margfaldarinn 13 fullnægir ekki póstviðskiftamagninu, eða ef um er að ræða óvenju miklar sendingar á talningartímabilinu, koma hlutaðeigandi póststjórnir sjer saman um annan margfaldara, sem skal gilda fyrir alt tímabilið, sem talningin á við.

2. — Vegna þyngdarinnar á pokunum og umbúðunum og þyngdar þeirra tegunda sendinga, sem eru undanþegnar öllu transítgjaldi, samkv. 72. grein alþjóðapóstsamningsins, skal aðalupphæðin á reikningunum yfir lokaðan póstflutning lækkuð um 10%.

3. — Hinir sjerstöku reikningar skulu búnir til eftir yfirlitsskýrslunum M, O og P^{bis} í 2 eintökum á eyðublöðin N, P og P^{ter}. Þeir skulu síðan sendir eins fljótt og auðið er, og í síðasta lagi 12 mánuðum eftir talningar-tímabilið, til sendipóststjórnarinnar.

4. — Ef póststjórnin, sem sendi reikninginn, fær enga leiðrjettingarathugasemd á 6 mánuðum að telja frá því reikningurinn er sendur, skal hann álitinn rjettilega viðurkendur.

65. grein.

Árlegur aðallokareikningur. Milliganga alþjóðaskrifstofunnar.

1. — Sje ekki öðruvísi ákveðið milli hlutaðeigandi póststjórna, skal alþjóðaskrifstofan búa út árlega aðallokareikning, sem innihaldi bæði transít- og geymslugjöld.

2. — Jafnskjótt og hinir sjerstöku reikningar milli tveggja póststjórna hafa verið viðurkendir eða álitnir rjettilega viðurkendir (4. liður næstu greinar á undan), skal hvor póststjórnin um sig tafarlaust senda alþjóðaskrifstofunni yfirlitsskýrslu (meðfylgjandi fyrirmynd Q), er greini aðalupphæðina á reikningum hennar. Þegar alþjóðaskrifstofan hefir móttakið þessa yfirlitsskýrslu frá einhverri póststjórn, gerir hún hinni póststjórninni, sem í hlut á, aðvart.

Sje ósamræmi milli tveggja samstæðra skilagreina frá tveimur póststjórnunum, skal alþjóðaskrifstofan skora á þær að koma sjer saman og tilkynna sjer hina endanlegu upphæð, er þær verði ásáttar um.

Ef aðeins önnur póststjórnin skyldi senda yfirlitsskýrslu Q, þá skulu upplýsingar hennar teknar gildar, nema hin samstæða yfirlitsskýrsla hinnar póststjórnarinnar, sem á eftir er, nái til alþjóðaskrifstofunnar í tæka tíð fyrir næstu aðal-ársreikningsskil.

Fari um yfirlitsskýrslurnar eins og segir í 4. lið næstu greinar á undan, skal skrifa á þær athugasemdir: „Aucune observation de l'Office débiteur n'est parvenue dans le délai réglementaire“. (Engin athugasemd kom frá hinni skuldugu póststjórn innan tiltekins tíma).

Ef tvær póststjórnir koma sjer saman um að gera sjerstakan milli-reikning, skal á Q-skýrslur þeirra skrifa athugasemdir: „Compte réglé à part — à titre d'information“ (sjerstök reikningsskil — til upplýsingar), og eru þær ekki teknar með í hinum árlega aðal-lokareikningi.

Þessari athugasemd skal slept, þegar um er að ræða það, sem stendur í 3. lið 75. greinar alþjóðapóstsamningsins.

56

Í því tilfelli framkvæmir alþjóðaskrifstofan hinar nauðsynlegu undanþágur, og tilkynnir það hlutaðeigandi póststjórnnum.

3. — Í lok hvers árs býr alþjóðaskrifstofan út, eftir yfirlitsskýrslum þeim, sem hafa komið til hennar til þess tíma og álitnar eru rjettilega viðurkendar, árs-aðallokareikning yfir transítgjöldin. Þessi lokareikningur inniheldur:

- a) skuld og inneign hverrar póststjórnar um sig;
- b) jafnaðarupphæðir þær, sem hver póststjórn skuldar eða á inni, og sýni þær mismuninn á milli skuldar og innieignar;
- c) upphæðir þær, sem hinar skuldugu póststjórnir eiga að borga;
- d) upphæðir þær, sem póststjórnirnar, er eiga inni, eiga að fá.

Alþjóðaskrifstofan sjer um, að tölu útborgana hinna skuldugu póststjórna sje fækkað eins og frekast er unt.

4. — Hinir árlegu aðal-lokareikningar skulu sendir póststjórnnum sambandsins frá alþjóðaskrifstofunni eins fljótt og auðið er, og í síðasta lagi innan loka fyrsta ársfjórðungs næsta árs á eftir að þeir hafa verið gerðir upp.

66. grein.

Borgun á transítgjöldum.

1. — Nema öðruvísi sje ákveðið, skal reikningsjöfnuður sá, sem kemur fram á hinum árlega lokareikningi alþjóðaskrifstofunnar eða á hinum sjerstöku millireikningum, greiddur af hinni skuldugu póststjórn til þeirrar, sem á inni, í gulli eða víxlum, er borgist við sýningu í höfuðstað eða verslunarborg landsins, sem á inni.

Sje borgað með víxlum, skulu þeir skrifaðir í mynt landsins, sem á inni, og með upphæð, er á kaupdegi jafngildir upphæð þeirri, sem reikningsjöfnuðurinn hljóðar á, í gullfrönkum. Greiðslukostnaðinn ber póststjórn sú, sem skuldar.

Víxla þessa má einnig gefa út á annað land, með því skilyrði, að þeir hafi sama jafngildi, og að hin skulduga póststjórn greiði kostnaðinn.

2. — Borgun á ofangreindum reikningsjöfnuði skal framkvæmd eins fljótt og auðið er, og í síðasta lagi fyrir Evrópu-lönd innan fjöggra mánaða frests, og fyrir önnur lönd 5 mánaða frests, að telja frá þeim degi, er loka-reikningurinn er sendur frá alþjóðaskrifstofunni, eða beiðni um borgun er send frá póststjórninni, sem á inni, til póststjórnarinnar, sem skuldar, þegar um er að ræða sjerstök reikningsskil.

Þegar þessir frestir eru liðnir, skal af upphæðum þeim, sem skuldast, reikna 7% ársvexti, að telja frá þeim degi, er ofanefndir frestir renna út.

Áttundi bálkur.

56

Ýms ákvæði.

EINASTI KAFLI.

67. grein.

Svarmerki.

1. — Svarmerkin eru að gerð eins og meðfylgjandi fyrirmynd A sýnir, og lætur alþjóðaskrifstofan prenta þau á pappír með þessum orðum í vatnsmerki:

40 c. Union postale universelle 40 c.

2. — Sjá hver póststjórn hefir leyfi til:

- a) að setja greinilega gegnumstungu (perforation) á svarmerkin, sem ekki skaðar lesmálið nje er þannig, að hún valdi örðugleikum við athugun þessara verðmiða;
- b) að breyta, annaðhvort með hendinni eða með prentun, söluverði því, sem stendur á merkjunum.

3. — Alþjóðaskrifstofan útvegar merkin með innkaupsverði.

4. — Sjá ekki öðruvísi ákveðið milli hlutaðeigandi póststjórna, skulu svarmerki þau, sem skiftst hefir verið á, send á ársfresti til póststjórnanna, sem hafa gefið þau út, með upplýsingum um tölu þeirra og verðgildi.

5. — Jafnskjótt og tæer póststjórnir eru orðnar á eitt sáttar um töluna á svarmerkjum þeim, sem skiftst hefir verið á, þeirra á milli, skal hver póststjórnanna um sjá búa til yfirlitsskýrslu (meðfylgjandi fyrirmynd U), er segi til um inneign eða skuldarupphæð, og senda þær svo alþjóðaskrifstofunni. Komi póststjórnirnar sjá ekki saman innan sex mánaða, býr sú póststjórnin, sem inni á, út lokareikning sinn og sendir hann alþjóðaskrifstofunni. Við útbúning þessara yfirlitsskýrslna skal verð hvers svarmerkis reiknað reiknað 40 sentímar. Alþjóðaskrifstofan tekur svo reikningsupphæðina inn í ársloka-reikning.

Ef aðeins önnur póststjórnanna sendir yfirlitsskýrslu (fyrirmynd U), skulu upplýsingar hennar teknar trúanlegar.

6. — Þegar ársupphæðin í viðskiftum milli tveggja póststjórna fer ekki fram úr 25 frónkum, er sú póststjórnin, sem skuldar, laus við alla borgun í þessu efni, og yfirlitsskýrsla er ekki gerð.

7. — Hafi tvær póststjórnir orðið ásáttar um að gera sjerstök reikningskil sín á milli, senda þær enga yfirlitsskýrslu til alþjóðaskrifstofunnar.

8. — Greiðsla á reikningsjöfnuðum fer fram samkvæmt skilyrðunum, sem nefnd eru í 66. grein.

Skilríkisþjöld.

1. — Póststjórnirnar ákveða, hvaða pósthús eða póststaðir skuli afhenda skilríkisþjöld.

2. — Skilríkisþjöldin skulu gefin út á eyðublöðum, eins og meðfylgjandi fyrirmynd F. Eyðublöð þessi eru látin í tje af alþjóðaskrifstofunni með innkaupsverði.

3. — Þegar beðið er um skilríkisþjald, skal umsækjandi láta fylgja mynd af sjer og sanna, að hann sje sá, er hann segist vera. Póststjórnirnar setja reglur þær, sem nauðsynlegar eru til þess, að skilríkisþjöld sjeu ekki afhent fyr en eftir að búið er að rannsaka nákvæmlega, að umsækjandinn sje sá, sem hann segist vera.

Póstmaðurinn færir beiðnina inn á skrá, útfyllir skilríkisþjaldið með bleki og latneskri skrift eins og eyðublaðið segir fyrir, límir ljósmyndina á það á sinn tiltekna stað, límir frímerki fyrir gjaldinu, hálf á myndina og hálf á spjaldið, og ónýtir svo frímerkið með dagstimplinum, þannig að stimpillinn sje mjög greinilegur.

Þessu næst stimplar hann spjaldið á ný með dagstimplinum eða embættisinnsigli sínu, þannig að það nái bæði yfir myndina ofantil og spjaldið, setur síðan sama stimpil á framhlið spjaldsins, og afhendir það hlutaðeiganda, eftir að hann hefir fengið undirskrift hans.

4. — Þegar útlit eiganda hefir breyttst svo, að það svari eigi lengur til ljósmyndarinnar eða lýsingarinnar á honum, skal endurnýja spjaldið.

5. — Sjerhvert land hefir rjett til þess að afhenda skilríkisþjöld við alþjóðapóstþjónustu, samkvæmt reglum þeim, sem hún notar í innanlandsþjónustu sinni.

Skifti á póstflutningi við herskip.

1. — Skifti á lokuðum póstpökum milli einnar póststjórnar í sambandinu og flotadeilda eða herskipa af sama þjóðerni, eða milli einnar flotadeildar og herskips og annarar flotadeildar og herskips af sama þjóðerni, skulu tilkynt milliliggjandi póststjórnnum fyrirfram, eins fljótt og auðið er.

2. — Utanáskrift þessara póstpoka skal vera þannig:

	Du bureau de	
	{ la division navale (þjóðerni) de (nafn flotadeildarinnar)	
	 à	
Pour	{	
	le bâtiment (þjóðerni) le (nafn skipsins)	
	 à	

(Nafn ákvörðunarlands).

eða:

De la division navale (þjóðerni) de (nafn
 flotadeildarinnar) à
 Du bâtiment (þjóðerni) le (nafn skipsins)
 à

Pour le bureau de

(Nafn ákvörðunarlands).

eða:

De la division navale (þjóðerni) de (nafn
 flotadeildarinnar) à
 Du bâtiment (þjóðerni) le (nafn skipsins)
 à

Pour { la division navale (þjóðerni) de (nafn flotadeildarinnar)
 { à
 { le bâtiment (þjóðerni) le (nafn skipsins)
 { à

(Nafn ákvörðunarlands).

3. — Póstpokar til eða frá flotadeildum eða herskipum, skulu fluttir, þegar engin sjerstök leið er tilgreind á utanáskriftinni, fljótustu leið og með sömu skilyrðum og pósthúsnunur, sem skiftst er á milli pósthúsa.

Skipstjóri póstskeips, sem flytur póstsendingar til flotadeildar eða herskeips, geymir þær til afhendingar yfirmanni flotadeildarinnar eða herskeipsins, sem þær eiga að fara til, ef hann kynni að biðja um þær á leiðinni.

4. — Ef skipin eru ekki á ákvörðunarstað þegar pósthúsnunur til þeirra kemur þangað, skal flutningurinn geymdur á pósthúsinu þangað til hann verður sóttur af viðtakanda eða áframsendur. Áframsendingar getur annaðhvort sendipóststjórnin krafist eða yfirmaður flotadeildarinnar eða herskeipsins, sem pósturinn á að fara til, eða þá ræðismaður sömu þjóðar.

5. — Þær af póstsendingum þeim, sem hjer um ræðir, er þera athugasemdir „Aux soins du Consul de“, skulu afhentar ræðismanni sendilandsins. Eftir beiðni ræðismannsins má svo taka þær til pósthúsnunings á ný og áframsenda til hins upprunalega staðar eða á annan ákvörðunarstað.

6. — Pósthúsnunur til herskeips skal álitinn að vera í transít þangað til hann er afhentur yfirmanni herskeipsins, jafnvel þótt upprunalega hafi verið skrifað utan á hann til pósthúss eða ræðismanns, sem milliliðs; skal flutningurinn þar af leiðandi ekki álitinn kominn á ákvörðunarstað á meðan hann hefir ekki verið afhentur hlutaðeigandi herskeipi.

70. grein.

Eyðublöð til afnota fyrir almenning.

Að því er snertir ákvæði 2. liðs 31. greinar alþjóðapóstsamningsins, skulu þessi eyðublöð álitin til afnota fyrir almenning:

C (Móttökukvittun); D^{bis} (Alþjóðapóstkröfuávisun); D^{ter} og D^{quater} (Tollmiðar); F (Skilríkisspjald); H (Upplýsingar viðvíkjandi fyrirspurn um almenna sendingu); I (Fyrirspurn um ábyrgðarsendingu) og J (Beiðni um afturköllun sendingar eða breytingu á utanáskrift).

71. grein.

Geymslufrestur skjala.

Skjöl þau, er snerta alþjóðapóststarfið, skulu geymd um tveggja ára tíma minst.

Níundi bálkur.

Alþjóðaskrifstofan.

EINASTI KAFLI.

72. grein.

Póstþing og pósthundir.

Alþjóðaskrifstofan undirbýr störf pósthinga og pósthunda. Hún sjer um prentun og útbýtingu á hinum nauðsynlegu skjölum.

Forstjóri skrifstofunnar er viðstaddur á fundum pósthinganna og pósthundanna og tekur þátt í umræðum, án þess að hafa atkvæðisrjett.

73. grein.

Upplýsingar. Óskir um breytingar á samningunum.

Alþjóðaskrifstofan skal ætíð vera reiðubúin til þess að láta meðlimum sambandsins í tje allar þær upplýsingar, er þeir kynnu að þurfa viðvíkjandi atriðum, er snerta alþjóðapóststarfið.

Hún leggur fyrir allar óskir, sem fram koma um breytingar eða skilning á ákvæðum þeim, sem gilda fyrir póstsambandið, og tilkynnir úrslitin, þegar álit er leitað.

74. grein.

56

Útgáfur.

1. — Alþjóðaskrifstofan gefur út, eftir skýrslum þeim, sem henni eru látnar í tje, sjerstakt blað á þýsku, ensku, spönsku og frönsku.

2. — Hún birtir, eftir upplýsingum þeim, sem gefnar eru samkvæmt fyrirmælum 82. greinar hjer á eftir, opinbert safn af öllum þeim upplýsingum, er almenning varða, og snerta framkvæmd á alþjóðapóstsamningnum og þessari reglugjörð, í sjerhverju sambandslandanna. Áorðnar breytingar seinna, birtast í viðbótarsafni á hálfis árs fresti. En þegar það er sjerstaklega árið-andi, og einhver póststjórn biður ákveðið um það, eru breytingarnar tilkynntar með sjerstöku umburðarbrjefi.

Tilsvarandi söfn, er snerta framkvæmdir á hinum sjerstöku samningum sambandsins, getur alþjóðaskrifstofan birt, þegar póststjórnir þær, sem taka þátt í þessum samningum, fara fram á það.

3. — Öll skjöl, sem alþjóðaskrifstofan gefur út, skulu send póststjórnun sambandsins í eins mörgum eintökum og útgjaldaeiningarnar eru, sem ákveðnar eru fyrir hverja póststjórn í 24. grein alþjóðapóstsamningsins.

Öll eintök og skjöl, sem póststjórnirnar kynnu að biðja um, fram yfir þessa tölu, skulu þær borga sjerstaklega með innkaupsverði.

4 — Alþjóðaskrifstofan er skyld að gefa út nafnabók yfir öll pósthús heimsins, raðað í stafrófsröð, og með sjerstakri athugasemd við þau pósthús, er hafa á hendi póststörf, sem eru ekki enn þá sameiginleg fyrir öll pósthús. Þessari nafnabók skal haldið við sem nothæfri, með viðbótarheftum eða á annan hátt, sem skrifstofan álitur heppilegan.

Nafnabók þessi er send póststjórnun sambandsins í 10 eintökum fyrir hverja útgjaldaeiningu, sem ákveðin er fyrir þær með 24. grein alþjóðapóstsamningsins.

Öll eintök framyfir, sem póststjórnirnar kynnu að biðja um, skulu þær borga sjerstaklega með innkaupsverði.

75. grein.

Árleg skýrsla.

Alþjóðaskrifstofan gefur út árlega skýrslu um starfsemi sína, og er hún send öllum sambandslöndunum.

76. grein.

Mál alþjóðaskrifstofunnar.

Hið opinbera mál alþjóðaskrifstofunnar er franska.

Svarmerki. Skilríkisspjöld. Jafngildistafla.

Alþjóðaskrifstofan er skyld að sjá um:

- a) tilbúning og afhendingu á svarmerkjum, svo og greiðslujöfnuð reikninga þeirra, er tilheyra þessari þjónustu;
- b) tilbúning og útbýtingu á skilríkisspjöldum, svo og tilbúning og útbýtingu á jafngildistöflunni, sem nefnd er í 4. grein hjer að framan.

Reiknings- og greiðslujöfnuður reikninga.

1. — Skrifstofa alþjóðapóstsambandsins er skyld að sjá um reiknings- og greiðslujöfnuð á hverskonar reikningum, sem snerta alþjóðapóststarfið milli pósthjóna sambandsins, sem ætla að nota aðstoð hennar. Þær koma sjer í þessu efni saman sín á milli og við skrifstofuna.

2. — Eftir beiðni hlutaðeigandi pósthjóna má einnig láta alþjóðaskrifstofunni í tje símalokareikninga, til þess að takast upp í greiðslujöfnuðinn.

3. — Sjerhver pósthjón hefir rjett til, eftir því sem henni sýnist, að gera upp sjerstaka reikninga fyrir ýmsar greinar pósthjónsins og gera út um þá, eins og hún vill, við hlutaðeigandi pósthjón, án þess að nota hjálp aðal-skrifstofunnar, og skal hún þá aðeins tilkynna skrifstofunni, við hvaða greinar pósthjónsins og við hvaða lönd hún óskar aðstoðar hennar.

4. — Þær pósthjónir, sem nota aðstoð alþjóðaskrifstofunnar við reiknings- og greiðslujöfnuð lokareikninganna, geta hætt að nota þessa aðstoð 3 mánuðum eftir að þær hafa sent tilkynningu um það.

Reikningsgerð.

1. — Þegar búíð er að endurskoða og viðurkenna hina sjerstöku reikninga eftir samkomulagi, skulu hinar skuldugu pósthjónir senda pósthjónunum, sem eiga inni, fyrir hverja sjerstaka tegund viðskifta, viðurkenning fyrir upphæð reikningsjafnaðarins milli hinna tveggja sjerstöku reikninga, í frónkum og sentímum, með upplýsingum um, fyrir hvað inneignin sje og við hvaða tímabil hún eigi.

Sje eigi öðruvísi ákveðið, skal sú pósthjón, sem sakir reikningsfærslu sinnar innanlands, kynni að óska eftir að fá aðalreikninga, sjálf búa þá til og leggja þá síðan fyrir hinn aðilann til viðurkenningar.

Pósthjónirnar geta komið sjer saman um að innleiða annað fyrirkomulag í viðskiftum sínum.

2. — Sjerhver pósthjón sendir alþjóðaskrifstofunni mánaðarlega eða

ársfjórðungslega, ef sjerstakar ástæður eru fyrir hendi, skýrslu um inneign sína samkvæmt hinum sjerstöku reikningum, svo og summu þeirra upphæða, sem hún á inni hjá sjerhverri póststjórn í sambandinu; sjerhver inneign, sem stendur í þessari skýrslu, skal vera samþykkt með viðurkenningu frá hinni skuldugu póststjórn.

Þessi skýrsla skal vera komin alþjóðaskrifstofunni í hendur í síðasta lagi þann 19. hvers mánaðar eða í fyrsta mánuði hvers ársfjórðungs; að öðrum kosti verður hún ekki tekin fyrir en í greiðslujöfnuð næsta mánaðar eða næsta ársfjórðungs á eftir.

3. — Alþjóðaskrifstofan ber síðan viðurkenningarnar saman og rannsakar, hvort skýrslurnar sjeu nákvæmlega rjettar. Allar nauðsynlegar leiðrjettingar skulu tilkynntar hlutaðeigandi póststjórnnum.

Skuld sjerhverrar póststjórnar til annarar er síðan færð í yfirlitsreikning; til þess að fastákveða aðalupphæðina, sem sjerhver póststjórn skuldar, er nóg að leggja saman hina ýmsu dálka í þessum yfirlitsreikningi.

80. grein.

Aðaljafnaðarreikningur.

1. — Alþjóðaskrifstofan safnar skýrslunum og yfirlitsreikningunum saman í aðaljafnaðarreikning, sem sýni:

- a) aðalupphæð skuldar og inneignar hjá hverri póststjórn;
- b) skuldar- eða inneignarsaldo sjerhverrar póststjórnar, er sýni mismuninn milli skuldarinnar og inneignarinnar;
- c) upphæðir þær, sem einn hluti meðlima póstsambandsins á að greiða einni póststjórn, eða gagnkvæmt þær upphæðir, sem þessi póststjórn á að greiða.

Að svo miklu leyti sem hægt er, skal hún sjá um það, að hver póststjórn þurfi ekki að framkvæma meira en eina eða tvær útborganir, til þess að losna við skuldir sínar.

Þó á sú póststjórn, er að jafnaði á yfir 50.000 franka til góða hjá annari póststjórn, rjett á að heimta fyrirfram borganir (à conto-borganir).

Þessar fyrirfram borganir skulu, bæði af hinni skuldugu póststjórn og þeirri, sem á til góða, ritaðar neðst á skýrsluna, sem send er til alþjóðaskrifstofunnar.

2. — Viðurkenningum þeim, sem sendar eru til alþjóðaskrifstofunnar með skýrslunum, skal raðað eftir póststjórnnum.

Þær skulu lagðar til grundvallar fyrir reikningsuppgerð hverrar hlutaðeigandi póststjórnar um sig. Þessar reikningsuppgerðir skulu sýna:

- a) upphæðir sjerreikninganna yfir hin ýmsu viðskifti;
- b) aðalupphæð allra sjerreikninga samanlagðra fyrir hverja hlutaðeigandi póststjórn um sig;
- c) aðalupphæðir þeirra upphæða, sem skuldast öllum póststjórnunum, sem

56

inneign eiga fyrir hverja grein póststarfsins um sig, svo og höfuðupphæð þessara aðalupphæða.

Þessi höfuðupphæð er jöfn aðalupphæð skuldarinnar á yfirlitsreikningnum. Neðst á reikningsuppgærdinni er gerður upp mismunurinn á milli skuldar og inneignar, sem sýndar eru á skýrslunum, er póststjórnirnar senda alþjóðaskrifstofunni. Nettóupphæð skuldar og inneignar skal vera jöfn skuldar og inneignar saldo, sem færð er í aðaljafnaðarreikningi. Ennfremur skýrir reikningsuppgærdin frá, hverjum hinar skuldugu póststjórnir eigi að borga.

Þessar reikningsuppgærdir skal alþjóðaskrifstofan hafa sent hlutaðeigandi póststjórnnum í síðasta lagi þann 22. dag í hverjum mánuði.

81. grein.

Greiðsla.

Greiðsla á upphæðum þeim, sem ein póststjórn er annari skuldug, samkvæmt reikningsuppgærd, skal fara fram eins fljótt og auðið er, og í síðasta lagi hálfum mánuði eftir að reikningsuppgærdin er komin í hendur þeirri póststjórn, sem á að borga. Að því er aðra borgunarskilmála snertir, skulu ákvæðin í 1. lið 66. greinar hjer á undan gilda um þá. Ákvæðunum í 2. lið sömu greinar má beita, ef þörf krefur, þegar saldóin hefir ekki verið greidd innan hins tiltekna tíma.

Skuldar- eða inneignarsaldó, sem fer ekki fram úr 500 frönkum, má færa til reikningsjafnaðar í næsta mánuði á eftir, en þó því aðeins, að hlutaðeigandi póststjórnir hafi samband við alþjóðaskrifstofuna á hverjum mánuði. Athugasemd um þessa yfirfærslu er gerð á yfirlitsreikningana og reikningsuppgærdirnar handa hinum skuldugu póststjórnnum og þeim, sem eiga inni. Hin skulduga póststjórn sendir þeirri póststjórn, sem inni á, viðurkenningu á upphæðinni, sem hún skuldar, til yfirfærslu í næstu skýrslu.

82. grein.

Upplýsingar til alþjóðaskrifstofunnar.

1. — Póststjórnirnar skulu sjerstaklega tilkynna hver annari um alþjóðaskrifstofuna:

- a) upplýsingar um aukaburðargjöld þau, sem þær kunna að taka samkvæmt 38. og 73. grein alþjóðapóstsamningsins, fyrir sjerstaka flutninga, svo og lista yfir nöfn þeirra landa, sem aukaburðargjaldið er tekið í viðskiftum við, og, ef svo ber undir, tilgreina póstþjónustur þær, er valda því, að aukaburðargjöldin eru tekin;
- b) þrjú stykki af öllum póstfrímerkjum þeirra og stimpilmerkjum frímerklingarvjela þeirra, sem eru opinberlega viðurkendar, ásamt upplýsingum,

ef þörf krefur, um frá hvaða degi eldri frímerkjaútgáfur hætti að vera í gildi;

- e) ákvörðun sína viðvíkjandi leyfi því, sem pósthjónunum er veitt til þess að beita eða beita ekki vissum almennum ákvæðum í alþjóðapóstsamningnum og reglugjörðinni;
- d) burðargjaldslækkanir þær, sem þær hafa samþykkt samkvæmt 5. grein alþjóðapóstsamningsins, svo og tilkynningu um, í hvaða viðskiftum þetta lækkaða burðargjald er notað;
- e) skrá yfir pósthús þau, sem þær hafa í löndum utan sambandsins;
- f) lista yfir þá hluti, sem bannaðir eru til innflutnings eða í transít, svo og þá hluti, sem fluttir verða í pósthjónustu hvernar um sig með vissum skilyrðum;
- g) lista yfir öll útgerðarfelög póstskaipa, sem sigla úr höfnum þeirra og eru notuð undir pósthlutning, ásamt upplýsingum um siglingaleiðir, fjarlægðir og tímalengd siglinga milli viðkomuhafna, hversu ferðirnar eru tíðar og hvaða löndum eigi að greiða sjótransít, ef pósthjónin eru notuð;
- h) símnafni sín;
- i) upplýsingar um, að þær leyfi tollskylda hluti í sendingum, sem frímerktar eru eftir brjefataxta.

2. — Sjárhver breyting, sem seinna kann að vera gerð á einhverju ofangreindra atriða, skal tilkynnt tafarlaust.

3. — Pósthjónirnar skulu senda alþjóðaskrifstofunni 2 eintök af skjölum þeim, sem þær gefa út og snerta pósthjónið, jafnt innanlands sem utan.

83. grein.

Skrá yfir lönd utan sambandsins.

Pósthjónir þær í sambandinu, sem hafa viðskifti við lönd utan sambandsins, láta hinum pósthjónunum í sambandinu í tje skrá yfir þessi lönd. Skrá þessi skal hafa eftirfarandi upplýsingar:

- a) sjó- og landtransítgjöld, sem reiknuð eru við flutninginn fyrir utan takmörk sambandsins;
- b) hvaða tegundir sendinga sjau leyfðar;
- c) hvort frímerking sjá skyldugt að viðhafa eða ekki;
- d) hve langa leið burðargjaldið, sem tekið er, gildir fyrir hverja tegund sendinga (til ákvörðunarstaðar, uppskipunarhafnar, o. s. frv.);
- e) hve mikil hin peningalega ábyrgð er, þegar um ábyrgðarsendingar er að ræða;
- f) hvort móttökukvittanir sjau leyfðar eða ekki leyfðar;
- g) burðargjaldstaxta landsins utan sambandsins, sem gildir í viðskiftum þess við lönd innan sambandsins.

Almenn talning sendinga.

1. — Alþjóðaskrifstofan býr til almenna statistik fyrir hvert ár. Til þess senda pósthjónirnir henni eins fullkomið safn og hægt er af statistiskum upplýsingum í skýrsluformi, er skal fylla út eins og meðfylgjandi fyrirmyndir R og S sýna. Skýrsluna R skal senda í lok júlímánaðar hvert ár, en upplýsingar þær, sem getur um í I., II. og IV. kafla skýrslunnar, skal aðeins gefa þriðja hvert ár. Skýrslan S skal sömuleiðis send þriðja hvert ár á sama tíma. Upplýsingar þær, sem gefnar eru, eiga ætíð við árið á undan.

2. — Þær greinar pósthjárfsins, sem gefa tilefni til sjerstakrar innfærslu í bækur, skulu teknar á tímabundnar (periodiskar) skýrslur, eftir því, sem bækurnar sýna.

3. — Viðvíkjandi öðrum greinum pósthjárfsins, þá skal árlega framkvæmd heildartalning á allskonar sendingum, án þess að greina milli brjefa, spjaldbrjefa, prents, verslunarskjala og sýnishorna af vöru, og þriðja hvert ár að minsta kosti talning á hinum ýmsu tegundum sendinga.

4. — Talningin fer fram í viku, þegar um dagleg pósthviðskifti er að ræða, en í 4 vikur, þar sem ekki eru dagleg pósthviðskifti. Sjerhverri pósthjón er heimilt að framkvæma þessa statistisku talningu á þeim tíma, sem sýnir best meðaltalið af pósthviðskiftum hennar.

5. — Á tímabilinu milli hinna sjerstöku talninga, skal framkvæma talninguna á hinum ýmsu tegundum sendinga eftir hlutfallstölum, sem fást úr hinni sjerstöku talningu á undan.

6. — Alþjóðaskrifstofan lætur prenta og útbýtir eyðublöðum þeim, sem sjerhver pósthjón á að útfylla. Hún veitir þeim pósthjónnum, sem kynnu að æskja þess, allar nauðsynlegar upplýsingar viðvíkjandi reglum þeim, sem fylgja þær, til þess að talningin verði eins samræmd og hægt er.

Útgjöld alþjóðaskrifstofunnar.

1. — Hin vanalegu útgjöld við alþjóðaskrifstofuna mega ekki á ári fara fram úr 300.000 svissneskum frónkum.

2. — Hin svissneska pósthjón hefir eftirlit með útgjöldum alþjóðaskrifstofunnar, lætur henni í tje nauðsynlegar fyrirframgreiðslur og býr út hinn árlega reikning, sem síðan er sendur hinum pósthjónnum.

3. — Fyrirframgreiðslur þær, sem hin svissneska pósthjón lætur í tje samkvæmt 2. lið þessarar greinar, skulu endurgreiddar af hinum skuldugu pósthjónnum þannig, að sem allra stýst sje umliðið, og í síðasta lagi fyrir 31. desember þess árs, sem reikningurinn er sendur. Þegar þessi frestur er

liðinn, falla vextir til nefndar pósthjórnar á upphæðirnar, sem skuldast, 7% á ári, að telja frá þeim degi, er fresturinn rennur út. 56

4. — Löndum sambandsins er flokkað þannig niður, að því er snertir niðurfjöfnun útgjaldanna:

1. flokkur: Suður-Afríku-sambandið, Þýskaland, Bandaríki Ameríku, Argentína (Lýðveldi), Ástralísku samveldið (Commonwealth of Australia), Canada, Kína, Frakkland, Stóra-Bretland, Breska Indland, Fríríkið Írland, Ítalía, Japan, Nýja-Sjáland, Tyrkland, Samband hinna sósíalistisku ráðstjórnarríkja.

2. flokkur: Spánn, Mexíkó.

3. flokkur: Belgía, Brasilía, Egyptaland, Grikkland, Ungverjaland, Holland, Pólland, Rúmenía, Konungsríki Serba, Króata og Slóvena, Svíþjóð, Sviss, Tjekkoslóvakía, Algérie, Franskar nýlendur og vernduð lönd í Indó-kína, Allar aðrar franskar nýlendur, Allar eyjaeignir Bandaríkja Ameríku nema Filippseyjar, Hollenska Indland.

4. flokkur: Chosen, Danmörk, Finnland, Noregur, Portúgal, Portúgalskar nýlendur í Afríku, Portúgalskar nýlendur í Asíu og Eyjaálfunni.

5. flokkur: Búlgaría, Chili, Colombía, Estland, Lettland, Marokkó (ekki spanski hlutinn), Marokkó (spanski hlutinn), Perú, Tunis.

6. flokkur: Albanía, Bolívía, Costa-Ríca, Cuba, Fríborgin Danzig, Dominíkanska Lýðveldið, Equator, Ethiopia, Guatemala, Haíti, Lýðveldið Hondúras, Lithauen, Lúxemburg, Lýðveldið Nicaragua, Lýðveldið Panama, Paraguay, Persía, Lýðveldið Salvador, Saar-hjeraðið, Konungsríkið Síam, Uruguay, Venezuela, Hollenskar nýlendur í Ameríku.

7. flokkur: Austurríki, Belgíska Congo, Spánskar lendur við Guineaflóann, Ísland, Allar ítalskar nýlendur, Allar japanskar eignir aðrar en Chosen, Libería, Filippseyjar, Lýðveldið San Marino.

Niðurlagsatriði.

86. grein.

Um hvenær starfsreglugjörðin kemur til framkvæmda og hveru lengi hún gildir.

Reglugjörð þessi kemur til framkvæmda sama dag og alþjóðapóstsamningurinn gengur í gildi. Hún skal og gilda jafnlengi og þessi alþjóðapóstsamningur, nema hún verði endurnýjuð að sameiginlegum vilja hlutaðeigandi aðila.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Loka-ákvæði starfsreglugjörðarinnar.

Í því að undirritaðir fulltrúar ætluðu að fara að rita undir starfsreglugjörð alþjóðasamningsins, sem samþykkt var á pósthólinu í Stokkhólmi, komu þeir sjer saman um það, sem hjer segir:

I.

Sjerstök transíttalning fyrir tyrkneska lýðveldið.

Hin tyrkneska pósthjórn hefir rjett til þess að láta sjerstaka talningu fara fram í október—nóvember árið 1925 á pósthflutningi frá og til Persíu og landanna, sem liggja sunnan við Tyrkland í Asíu. Hún skal lögð til grundvallar við reikninga fyrir transítgjöldin yfir alt tímabilið, sem nefnt er í alþjóðapósthsmningnum og reglugjörðinni.

II.

Sjerstök transíttalning fyrir samband hinna sósíalistísku ráðstjórnarríkja.

Sambandi hinna sósíalistísku ráðstjórnarríkja er leyfilegt að láta sjerstaka talningu fara fram í október—nóvember árið 1925 á hrjefasendingum í transít með Síberíubrautinni. Talning þessi skal lögð til grundvallar við reikninga fyrir transítgjöldin yfir tímabilið 1924—1928.

III.

Borgun á transítgjöldunum.

1. — Pegar reikningsjöfnuðurinn, sem ræðir um í 66. grein, er borgaður með víxlum, skulu þeir skrifaðir í mynt lands, þar sem seðlar eru innleysanlegir við sýningu með gulli, og þar sem inn- og útflutningur á gulli er frjáls. Sje um mörg lönd að ræða, þar sem myntin uppfyllir þessi skilyrði, á inneignarlandið að ákveða þá mynt, sem því hentar. Myntbreytingin er gerð eftir gullpeninga verði.

2. — Víxlana má einnig skrifa í mynt inneignarlandsins, ef bæði löndin hafa orðið ásátt í því efni. Í því tilfelli er reikningsjöfnuðinum breytt eftir gullpeninga verði í mynt einhvers lands, þar sem seðlar eru innleysanlegir með gulli og inn- og útflutningur á gulli er frjáls. Því, sem þannig fæst út, er síðan breytt í mynt landsins, sem skuldar, og þeirri útkomu í mynt inneignarlandsins eftir kauphallargengi höfuðborgar eða einhverrar verslunarborgar landsins, sem skuldar, þann dag, sem beðið er um víxlkaup.

Þessu til staðfestingar hafa undirritaðir fulltrúar sett þessi loka-ákvæði, sem skulu hafa sama kraft og gildi eins og þótt þau hefðu verið sett í sjálfan texta reglugjörðarinnar, sem þau eiga við, og hafa þeir undirskrifað eitt eintak, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku stjórnar, og skal hver aðili fá afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Efnisyfirlit.

56

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

1. grein. Svið samningsins.
2. — Hámark hins tilgreinda verðs.
3. — Burðargjöld.
4. — Almenn skilyrði.
5. — Póstkvittun.
6. — Gjald fyrir útburð og aftollun. Poste-restante^a gjald.
7. — Tollgjöld og önnur ekki-póstgjöld. Umboðsgjöld.
8. — Útburður með hraðboða.
9. — Svíksamleg tilgreining verðs.
10. — Forboð.
11. — Engin frímerking.
12. — Afturköllun. Breyting á utanáskrift.
13. — Móttökukvittun.
14. — Áframsending. Óskilasendingar.
15. — Fyrirspurnir.

II. KAFLI.

Ábyrgð.

16. grein. Viðtæki ábyrgðar.
17. — Undantekning ábyrgðar.
18. — Hvenær ábyrgð hættir.
19. — Greiðsla skaðabóta. Greiðslufrestur.
20. — Um hver ber ábyrgðina.
21. — Takmörkun ábyrgðar.
22. — Endurgreiðsla skaðabótanna til sendipóststjórnar.

III. KAFLI.

Póstkröfusetningar.

- 23. grein. Burðargjald og skilyrði.
- 24. — Afnáam eða breyting póströfuupphæðar.
- 25. — Ábyrgð ef sending glatast, er rænd eða skemmist.
- 26. — Skaðabætur fyrir vanrækslu, ófullnægjandi eða sviksamlega innheimtu.
- 27. — Ábyrgð á hinum innheimtu upphæðum. — Útborgunarskylda. — Frestur og aðgangur til endurgreiðslu. — Skifting á burðargjaldinu.

IV. KAFLI.

Um hver fær burðargjöldin. — Transítgjöld.

- 28. grein. Um hver fær burðargjöldin.
- 29. — Transít- og geymslugjöld.

V. KAFLI.

Ýms ákvæði.

- 30. grein. Breyting á ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.
- 31. — Pósthús, sem taka þátt í starfinu.
- 32. — Samþykkt á frumvörpum milli pósthinga.

Niðurlagsatriði.

- 33. grein. Um hvenær samningurinn kemur til framkvæmda og hversu lengi hann gildir.

Loka-ákvæði.

- Einasta grein. Hámark hins tilgreinda verðs.

Alþjóðapóstsbandið.

56

Samningur

um

skifti á brjefum og öskjum með tilgreindu verði

gerður milli

Albaníu; Þýskaland; Lýðveldisins Argentínu; Austurríkis; Belgíu; Belgísku Congo; Bolívíu; Brasilíu; Búlgaríu; Chílí; Kína; Lýðveldisins Columbíu; Lýðveldisins Cúba; Danmerkur; Fríborgarinnar Danzig; Egyptaland; Spánar; Spánskra nýlenda; Estlands; Etiópíu; Finnlands; Frakklands; Algíers; Hinna frönsku nýlenda og vernduðu landa í Indókinu; Allra annara franskra nýlenda; Stórabretlands og ýmsra breskra nýlenda og verndaðra landa; Grikklands; Guatemala; Lýðveldisins Haítí; Lýðveldisins Honduras; Ungverjalands; Breska Indlands; Fríríkisins Írlands; Íslands; Ítalíu; Allra ítalskra nýlenda; Japans; Chosen; Allra annara japanskra eigna; Lettlands; Lýðveldisins Líberíu; Lithauen; Luxemburg; Marokkó (að undanskildum spanska hlutanum); Marokkó (spanski hlutinn); Nicaragua; Noregs; Nýja Sjálands; Lýðveldisins Panama; Paraguay; Hollands; Hollenskra Indía; Hollenskra nýlenda í Ameríku; Perú; Persíu; Póllands; Portúgals; Hinna portúgölsku nýlenda í Afríku; Hinna portúgölsku nýlenda í Asíu og í Eyjaálfunni; Rúmeníu; Lýðveldisins San Marino; Salvador; Saarhjeraðsins; Konungsríkis Serba; Króata og Slóvena; Konungsríkisins Síam; Svíþjóðar; Sviss; Tjekkoslavíu; Tunis; Tyrkland; Sambands hinna sosialistisku ráðstjórnarríkja og Bandaríkja Venezuela.

Samkvæmt 3. grein alþjóðapóstsamningsins hafa undirritaðir fulltrúar stjórnanna í ofanefndum löndum í sameiningu og með þeim fyrirvara, að fullgilding fáið, orðið ásaðir um eftirfarandi samning:

Almenn ákvæði.

1. grein.

Svið samningsins.

Milli samningslandanna má senda, undir nafninu brjef eða öskjur með tilgreindu verði, brjef sem innihalda verðbrjef og verðmæt skjöl, svo og öskjur, sem innihalda gimsteina og dýrgrip, með ábyrgð á innihaldinu fyrir hinni tilgreindu upphæð.

Í viðskiftum milli landa, sem koma sjer saman í því efni, mega brjefin með tilgreindu verði einnig innihalda tollskylda hluti.

Þátttakan í viðskiftunum á öskjum með tilgreindu verði nær aðeins til þeirra samningslanda, þar sem póststjórnirnar hafa orðið ásáttar um þessi viðskifti sín á milli.

2. grein.

Hámark hins tilgreinda verðs.

Hinar ýmsu póststjórnir hafa, hver fyrir sitt leyti rjett til þess að ákveða hámark fyrir hið tilgreinda verð, sem undir engum kringumstæðum má vera lægra en 10000 frankar á sendingu.

3. grein

Burðargjöld.

Burðargjald undir brjef og öskjur með tilgreindu verði skal fullgreitt fyrirfram.

Burðargjaldið er samsett þannig:

- a) fyrir brjef: sama burðar- og meðmælingargjald og fyrir ábyrgðarbrjef af sömu þyngd og til sama ákvörðunarstaðar;
- b) fyrir öskjur: 20 sentíma burðargjald fyrir hver 50 grömm, minsta gjald 1 franki og hið venjulega meðmælingargjald að auki;
- c) fyrir brjef og öskjur: ábyrgðargjald, sem ekki má fara fram úr 50 sentímum fyrir hverja 300 franka eða brot úr 300 frönkum af hinni tilgreindu upphæð, hvert svo sem ákvörðunarlandið er, og eins í þeim löndum, sem taka á sig ábyrgð gagnvart ofurefli (vis major).

4. grein.

Almenn skilyrði.

1. — Brjef og öskjur með tilgreindu verði mega ekki innihalda nein brjef, miða eða skjöl til annara en viðtakanda eða fólks, sem hjá honum býr,

2. — Öskjur með tilgreindu verði mega ekki fara fram úr 1 kg. að byngd, nje vera stærri á neinn veg en sem svarar 30 sentimetrum á lengd, 10 sentimetrum á breidd og 10 sentimetrum á hæð. 56

5. grein.

Póstkvittun.

Þegar sendandi skilar sendingu með tilgreindu verði á póst, fær hann ókeypis póstkvittun fyrir sendingunni.

6. grein.

Gjald fyrir útburð og aftollun. Poste restante gjald.

Fyrir útburð og aftollun á öskjum með tilgreindu verði má ákvörðunarlandið taka 50 sentíma gjald á sendingu mest. Megi það samkvæmt löggjöf sinni afhenda verðbrjef er innihalda tollskylda hluti, má það taka fyrir aftollun slíkra brjefa, sjerstakt gjald er nemi 50 sentímum mest fyrir hverja sendingu.

Ennfremur er því heimilt, að taka sjerstakt gjald samkvæmt löggjöf sinni fyrir sendingar með tilgreindu verði, sendar poste restante.

7. grein.

Tollgjöld og önnur ekki-póstgjöld. Umboðsgjald.

1. — Með öskjur með tilgreindu verði skal farið eftir löggjöf sendi- eða ákvörðunarlands í öllu því er snertir endurgreiðslu á stimilgjaldi, þegar um útflutning er að ræða, og póststimplun og tollmeðferð, þegar um innflutning er að ræða.

2. — Gjöld til ríkissjóðs og prófunarkostnaður, sem eiga að greiðast við innflutning, skulu heimt af viðtakendum við afhendingu. Sje askja með tilgreindu verði áframsend til annars lands, sem tekur þátt í þessum viðskiftum, eða endursend til upprunalandins, vegna þess að viðtakandi hafi flutst búferlum, neitað móttöku, eða af einhverjum öðrum ástæðum, þá skulu þau af gjöldum þessum, sem ekki verða eftirgefin við áframsendingu, heimt af viðtakanda eða sendanda.

3. — Í viðskiftum milli póststjórna, sem hafa komið sjer saman um slíkt, geta sendendur askja með tilgreindu verði, tekið að sjer að greiða tollgjöld og önnur gjöld, sem ekki eru póstgjöld og kunna að hvíla á sendingunni í ákvörðunarlandinu, með því að tilkynna það áður á sendipósthúsinu. Skuldbinda þeir sig þá til þess að greiða upphæðir þær, sem ákvörðunarpósthúsið kann að heimta.

Sú póststjórn, sem leggur út fyrir reikning sendanda, hefir leyfi til þess að taka fyrir það sjerstakt gjald, sem ekki má fara fram úr 25 sentím-

- 56 um fyrir öskjuna. Þetta gjald er alveg óháð gjaldi því, sem nefnt er í næstu grein á undan fyrir aftollunina.

8. grein.

Útburður með hraðboða.

Sendandi getur krafist þess, að sendingin sje borin á heimili viðtakanda af sjerstökum brjefbera, jafnskjótt og hún kemur, samkvæmt skilyrðum þeim, sem ákveðin eru í 40. grein alþjóðapóstsamningsins.

Póststjórn ákvörðunarlandsins er þó heimilt að senda aðeins hraðboða með tilkynningu um komu sendingarinnar í staðinn fyrir sendinguna sjálfa, þegar innanlandsákvæði hennar leyfa það.

9. grein.

Sviksamleg tilgreining verðs.

Tilgreining verðsins má ekki fara fram úr hinu raunverulega verði sendingarinnar, en leyfilegt er að tilgreina aðeins nokkurn hluta þess. Sje tilgreint verð á skjölum, sem hafa verðgildi vegna kostnaðarins við tilbúning þeirra, má upphæð hins tilgreinda verðs ekki fara fram úr endurnýjunarkostnaði skjalanna, ef þau tapast.

Sjerhver sviksamleg tilgreining á hærri verði en hinu raunverulega verði sendingarinnar, hefir í för með sjer lagalega aðför eftir því sem lög-gjöf sendilandsins ákveður.

10. grein.

Forboð.

1. — Bannað er að láta í brjef með tilgreindu verði:

- a) hluti þá, sem nefndir eru í 1. lið 41. greinar alþjóðapóstsamningsins undir stafliðunum a, b, e, f og g;
- b) lifandi dýr;
- c) málmpeninga;
- d) tollskylda hluti, að undanskildum verðskjölum, en þó með þeim fyrirvara, sem felst í ákvæðum 1. greinar;
- e) gull og silfur, unnið eða óunnið, dýra steina, gimsteina og aðra dýrgrip.

2. — Bannað er að láta í öskjur með tilgreindu verði:

- a) hluti þá, sem nefndir eru í 1. lið 41. greinar alþjóðapóstsamningsins undir stafliðunum a, b, f, g, og í 1. lið þessarar greinar undir staflið b;
- b) brjef eða miða, sem álíta má, að sjeu hreinar persónulegar brjefaskriftir; láta má þó í sendinguna opna vöruskrá, er aðeins inniheldur þær upplýsingar, er standa mega í vöruskrá, svo og einfalt eftirrit af utanáskrift öskjunnar með athugasemd um utanáskrift sendanda;

- e) gjaldgenga peninga;
- d) bankaseðla og hverskonar verðskjöl á handhafa, skuldabréf eða aðra hluti, sem heyra undir tegundina verslunarskjöl;
- e) ópíum, marfín, kókaín og önnur deyfandi meðul. Bannið nær þó eigi til slíkra sendinga, þegar þær eru sendar í lækningaskyni, að því er þau lönd snertir, er leyfa þær með þessum skilyrðum.

3. — Ákvæðin í annari málsgrein næstu greinar á undan eiga við, ef bréf eða öskjur með tilgreindu verði innihalda hluti, sem bannað er að láta í þau.

4. — Ákvæðin í 2. lið 41. greinar alþjóðapóstsamningsins eiga við um hluti, sem ranglega hefir verið leyft að senda, en sem falla mundu undir bannákvæðin í 1. lið þessarar greinar, undir stafliðina a, b, e, f og 1. lið staflið b hér að ofan.

Aðra hluti skal endursenda til upprunastaðar, nema pósthjórnn ákvörðunarlandsins sje heimilt, samkvæmt löggjöf sinni, að afhenda þá viðtakendum.

Sjeu sendingar, sem ranglega hefir verið leyft að senda, hvorki endursendar til upprunastaðar nje afhentar viðtakanda, ber að gefa sendipósthjórnninni ýtarlegar upplýsingar um, hvernig með þessháttar sendingar hafi verið farið.

11. grein.

Engin frímerking.

1. — Bréf með tilgreindu verði, er snerta pósthjórnnustuna, og send eru milli pósthjórnnanna innbyrðis eða milli pósthjórnnanna og alþjóðaskrifstofunnar, eru undanþegin öllum pósthjórnnöldum.

2. — Sama gildir og um bréf og öskjur með tilgreindu verði, sem engin póstkrafa hvílir á, og send eru eða meðtekin af herföngum og upplýsingaskrifstofum þeim, sem nefndar eru í 2. lið 43. greinar alþjóðapóstsamningsins.

12. grein.

Afturköllun. Breyting á utanáskrift.

Sendandi sendingar með tilgreindu verði getur látið kalla hana aftur úr pósthjórnnustunni, eða breyta utanáskriftinni, til þess að áframsenda sendinguna annaðhvort lengra inn í hið upphaflega ákvörðunarland eða til einhvers samningslandanna, samkvæmt ákvæðum 45. greinar alþjóðapóstsamningsins.

13. grein.

Móttökukvittun.

Sendandi getur fengið móttökukvittun með sömu skilyrðum og nefnd eru í 49. grein alþjóðapóstsamningsins.

Áframsending. Óskilasendingar.

Ákvæði 46. greinar alþjóðapóstsamningsins gilda um sendingar með tilgreindu verði, sem eru áframsendar eða lenda í óskilum.

Fyrirspurnir.

Að því er snertir fyrirspurnir um brjef og öskjur með tilgreindu verði, haga póststjórnirnar sjer samkvæmt fyriræælum 47. greinar alþjóðapóstsamningsins.

II. KAFLI.

*Ábyrgð.**Viðtæki ábyrgðar.*

1. — Með þeim undantekningum, er segir í næstu grein hjer á eftir, svara póststjórnirnar til taps, ráns eða skemda á sendingum með tilgreindu verði.

Ábyrgð þeirra nær jafnt til sendinga, sem fluttar eru í stykkjatali, sem og til þeirra, sem fluttar eru í lokuðum pósti.

Sendandi á heimtingu á skaðabótum, er svari hinum raunverulega skaða, er hann býður við tapið, ránið eða skemdirnar, án þess þó að skaðabæturnar megi undir nokkrum kringumstæðum fara fram úr upphæð hins tilgreinda verðs.

Skaðabæturnar greiðast viðtakanda þegar hann krefst þeirra, annaðhvort ef hann gerir athugasemd um leið og hann tekur við sendingu, sem rænt hefir verið úr eða hefir skemst, eða sýnir skilríki fyrir því, að sendandi falli frá rjetti sínum honum til handa.

2. — Óbeinn skaði eða hagnaður, sem ekki er kominn fram, kemur ekki til greina.

3. — Ef sending tapast eða ef innihald hennar eyðilegst með öllu og endurgreiðsla fer fram til sendanda, þá á hann einnig heimting á að fá bættan upp sendingarkostnaðinn.

Hafi fyrirspurn orsakast vegna vangár af póstmanna hálfu, skal sendingarkostnaðurinn sömuleiðis bættur upp.

4. — Ábyrgðargjaldið fellur þó undir öllum kringumstæðum til póststjórnanna.

17. grein.

56

Undantekning ábyrgðar.

Póststjórnirnar eru undanþegnar allri ábyrgð:

- a) ef um ofurefli (vis major) er að ræða; ábyrgðarskylda hvílir þó á þeirri sendipóststjórn, sem hefir gengist undir að taka á sig ábyrgð gegn ofurefli (vis major) (3. grein, staflíður c);
- b) þegar þær geta ekki gert grein fyrir sendingunum vegna þess, að þjónustuskjölin hafa eyðilagst af völdum ofureflis (vis major);
- c) þegar skaðinn hefir orsakast af hirðuleysi sendanda, eða stafar af eðli sendingarinnar;
- d) þegar um er að ræða sendingar, sem falla undir eitthvað af forboðum þeim, sem nefnd eru í 10. grein;
- e) þegar um er að ræða sendingar, sem verðið á er ranglega tilgreint hærra en hið raunverulega verð innihaldsins;
- f) þegar um er að ræða sendingar, sem engin kvörtun hefir komið um innan eins árs, eins og segir í 47. grein alþjóðapóstsamningsins;
- g) ef um sjóflutning er að ræða og póststjórnir samningslandanna hafa tilkynt, að þær sjái sjer ekki fært að taka á sig ábyrgð á verðsendingum um borð í skipum þeim, sem þær nota.

18. grein.

Hvenær ábyrgð hættir.

Ábyrgð póststjórnanna á sendingum með tilgreindu verði er lokið, þegar þær eru afhentar samkvæmt fyrirmælum innanlandsreglugjörða þeirra, og rjettir hlutaðeigendur hafa tekið við þeim án þess að gera athugasemdir, eins og nefnt er í 16. grein hjer að framan.

Ábyrgðin helst þó alt að einu, ef viðtakandi þegar í stað setur fram kæru, enda þótt regluleg afhending hafi farið fram.

19. grein.

Greiðsla skaðabóta. Greiðslufrestur.

Um greiðslu skaðabóta og frest á henni gilda ákvæði 53. og 54. greinar alþjóðapóstsamningsins einnig um verðsendingar.

20. grein.

Um hver beri ábyrgðina.

1. — Ábyrgðin hvílir á þeirri póststjórn, sem hefir tekið við sendingunni athugasemdalaust og fengið í hendur öll regluleg gögn til rannsókna,

- 56 en getur hvorki sýnt fram á, að sendingunni hafi verið skilað til viðtakanda, nje, ef svo ber undir, send á lögformlegan hátt til næstu póststjórnar.

Þangað til hið gagnstæða verður sannað, er póststjórn sú, sem sent hefir annari póststjórn brjef eða öskju með tilgreindu verði, undanþegin allri ábyrgð, að því er þessar verðsendingar snertir, ef viðskiftapósthúsið, sem brjefið eða askjan hefir verið afhent til, hefir ekki með fyrsta pósti eftir athugun á póstinum, sent póststjórn sendilandsins skýrslu, er staðfesti vöntun eða skemdir, annaðhvort á öllum pakkanum með verðsendingunum eða á sjálfu brjefinu eða öskjunni.

2. — Hafi týnslan, ránið eða skemdirnar orðið á meðan á flutningi stóð, án þess að hægt sje að sýna fram á, á hvaða landssvæði eða í þjónustu hvaða lands það hafi komið fyrir, skulu hlutaðeigandi póststjórnir bæta skaðann að jöfnu. En hafi ránið eða skemdirnar komið í ljós í ákvörðunarlandinu, ber póststjórn þess lands að sanna, að hvorki umbúnaði sendingarinnar nje hvernig henni var lokað, hafi í nokkru verið ábótavant, að því er sjeð varð, og að þyngdin hafi ekki verið önnur en sú, sem reyndist þegar sendingin var látin á póst.

3. — Ef týnslan, ránið eða skemdirnar hafa farið fram á landssvæði eða í þjónustu milliliggjandi póststjórnar, sem ekki er með í samningi þessum, skulu hinar póststjórnirnar bera skaðann að jöfnu. Í þessu tilfelli skal sendandi sanna á órækan hátt, að innihald sendingarinnar hafi verið heilt, óskaddað og vandlega um það búið.

Sama gildir og ef um sjóflutning er að ræða og týnslan, ránið eða skemdirnar hafa orðið í þjónustu einhverrar samningspóststjórnar, sem ekki tekur á sig ábyrgðina (17. grein, stafliður g).

4. — Nú eru skaðabætur greiddar að fullu og öðlast þá póststjórn sú, sem ábyrgðin hvílir á, rjettindi þess, sem við þeim hefir tekið, að því er snertir aðgang, ef til kæmi, að sendanda, viðtakanda eða þriðja manni.

Þó skal, ef sending, sem álitin er glötuð, kemur seinna fram öll eða nokkuð af henni, þeim sem skaðabæturnar voru greiddar, gefinn kostur á að taka við henni gegn því, að endurgreiða upphæð hinna greiddu skaðabóta.

21. grein.

Takmörkun ábyrgðar.

1. — Ábyrgð sjerhverrar póststjórnar gagnvart hinum póststjórnunum er undir öllum kringumstæðum aðeins bundin við þá hámarksupphæð, sem hún hefir sjálf ákveðið fyrir sendingar með tilgreindu verði.

2. — Ef brjef eða askja með tilgreindu verði hefir glatast, verið rænd eða skemst, vegna ofureflis (vis major), skal sú póststjórn, sem týnslan, ráníð eða skemdirnar hafa orðið hjá, meðan sendingin fór yfir hennar svæði

eða var í hennar vörslum, því aðeins bera ábyrgð gagnvart sendipóststjórninni, að bæði löndin taki að sjer ábyrgð gegn ofurefli (vis major).

56

22. grein.

Endurgreiðsla skaðabótanna til sendipóststjórnar.

Póststjórn sú, sem ábyrgðin hvílir á, eða ber kostnaðinn við greiðsluna, er skyld að greiða pósthjórn sendilandsins skaðabótaupphæð þá, sem hún hefir borgað, innan þriggja mánaða eftir tilkynningu um greiðsluna. Þessi greiðsla fer fram án kostnaðar fyrir pósthjórnina, sem á inni, annaðhvort með pósthávísun eða víxli, sem greiðist við sýningu í höfuðstað eða verslunarborg landsins, sem á inni, eða peningum, sem hafa gangverð þar. Þegar þriggja mánaða fresturinn er útrunninn, falla vextir á upphæð þá, sem skuldaast, 7% á ári, frá þeim degi að telja, er fresturinn er útrunninn.

Sú pósthjórn, sem rjettilega hefir sannast á, að ábyrgðina beri, og neitar þó að greiða skaðabæturnar, skal, auk þeirra, bera allan aukakostnað, sem kann að leiða af hinum órjettmæta drætti á greiðslunni.

III. KAFLI.

Póstkröfusendingar.

23. grein.

Burðargjöld og skilyrði.

Á brjef og öskjur með tilgreindu verði má leggja pósthkröfur eftir reglum þeim, sem settar eru í 58. grein alþjóðapósthsmningsins. Slíkar sendingar skal farið með, og á þær sett burðargjald, eins og sendingar með tilgreindu verði af sömu tegund.

24. grein.

Afnám eða breyting pósthkröfuupphæðar.

Sendandi sendingar með tilgreindu verði, sem pósthkrafa hvílir á, getur heimtað afnám pósthkröfuupphæðarinnar að öllu eða nokkru leyti.

Með slíkar beiðnir skal farið eftir ákvæðum þeim, sem gilda um beiðni um afturköllun eða breyting á utanskrift (45. grein alþjóðapósthsmningsins).

25. grein.

Ábyrgð ef sending glatast, er rænd eða skemmist.

Tapist brjef eða askja með tilgreindu verði, sem pósthkrafa hvílir á,

- 56 eða sje rænt úr henni eða hún skemmist, hefir það í för með sjer ábyrgð á hendur póstpjónustunni, samkvæmt skilyrðum þeim, sem nefnd eru í næsta kafla hjer á undan.

26. grein.

Skaðabætur fyrir vanrækt, ófullnægjandi eða sviksamlega innheimtu.

Hafi sendingin verið afhent viðtakanda án innheimtu á póstkröfuupphæðinni, á sendandi rjett á skaðabótum, þó með þeim skilyrðum, að krafa hafi verið sett fram innan þess tímabils, sem tiltekið er í 2. lið 47. greinar alþjóðapóstsamningsins, og að vanræksla á innheimtunni sje ekki að kenna yfirsjón hans sjálfs eða hirðuleysi, og ennfremur að innihald sendingarinnar falli ekki undir eitt-hvert af forboðum þeim, sem nefnd eru í 9. og 10. grein. Sama gildir og, ef upphæð sú, sem heimt er inn af viðtakanda, reynist lægri en upphæð hinnar tilgreindu póstkröfu, eða ef innheimtan hefir verið framkvæmd á sviksamlegan hátt.

Skaðabæturnar geta undir engum kringumstæðum orðið hærri en upphæð póstkröfunnar.

Nú eru skaðabætur greiddar að fullu og öðlast þá póststjórnin, sem ábyrgðin hvílir á, rjettindi sendanda, að því er snertir aðgang, ef til kæmi, að viðtakanda eða þriðja manni.

27. grein.

Ábyrgð á hinum innheimtu upphæðum. — Útborgunarskylda. — Frestur og aðgangur til endurgreiðslu. — Skifting á burðargjöldinu.

Ákvæðin í 61., 63., 64., 65., 66., 67. og 68. grein alþjóðapóstsamningsins gilda einnig um sendingar með tilgreindu verði, sem póstkrafa hvílir á.

IV. KAFLI.

Um hver fær burðargjöldin. — Transítgjöld.

28. grein.

Um hver fær burðargjöldin.

Að undanteknu því, sem ákveðið er í 68. grein alþjóðapóstsamningsins, heldur sú póststjórn að öllu leyti burðargjöldum þeim og póstgreiðslum, sem samningur þessi getur um, og hún hefir heimt inn.

29. grein.

56

Transít- og geymslugjöld.

Brjef og öskjur með tilgreindu verði eru háð sama transít- og geymslugjaldi og nefnt er í alþjóðapóstsamningnum.

V. KAFLI.

Ýms ákvæði.

30. grein.

Beiting á ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.

Ákvæði alþjóðapóstsamningsins og starfsreglugjörðar hans gilda um sendingar með tilgreindu verði í öllu því, sem ekki er skýrt tekið fram í þessum samningi eða starfsreglugjörð hans.

Ákvæði þau, sem felast í öðrum báiki alþjóðasamningsins gilda þó aðeins með þessum fyrirvara:

- a) sendingar með tilgreindu verði geta farið í transít í lokuðum pósti yfir svæði lands sem tekur ekki þátt í samningnum um slíkar sendingar, sömuleiðis með sjöflutningatækjum samningslanda eða annara, sem taka ekki á sig ábyrgð á sendingum með tilgreindu verði; ábyrgð þessara landa er þá sú sama og gildir um ábyrgðarsendingar;
- b) ábyrgðargjald fyrir brjef og öskjur með tilgreindu verði er tekið eftir gengi sem löndin fastákveða og til kynna alþjóðaskrifstofunni með milli-göngu hinnar svissnesku póststjórnar.

31. grein.

Pósthús, sem taka þátt í starfinu.

Póststjórnirnar gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja, að svo miklu leyti, sem það er hægt, að öll pósthús taki þátt í skiftunum á brjefum og öskjum með tilgreindu verði.

Póststjórnir landa utan Evrópu og tyrkneska póststjórnin hafa þó rjett til þess að binda skiftin á brjefum og öskjum með tilgreindu verði við nánar tiltekin pósthús.

32. grein.

Samþykkt á frumvörpum milli pósthinga.

Til þess að öðlast gildi, þurfa frumvörp þau sem koma fram milli pósthinga (18. og 19. grein alþjóðapóstsamningsins) að fá:

- 56** a) öll atkvæði, ef um er að ræða viðbót nýrra ákvæða eða breytingu á ákvæðum þessarar greinar eða 1. til 6, 8., 11., 12., 13., 15. til 30. og 33. greinar samningsins eða 17. greinar starfsreglugjörðarinnar;
- b) tvo þriðju atkvæða, ef um er að ræða breytingu á öðrum ákvæðum þessa samnings en þeim, sem nefnd eru í greinunum að ofan, eða 3., 4., 5., 7., 8., 9., 11. og 16. grein starfsreglugjörðarinnar.
- c) einfaldan meiri hluta atkvæða, ef um er að ræða breytingar á öðrum greinum starfsreglugjörðarinnar eða skilning á ákvæðum samnings þessa og starfsreglugjörðar hans, að undan teknu atriðinu um ágreining og nefnt er í 10. grein alþjóðapóstsamningsins.

Niðurlagsatriði.

33. grein.

Um hvenær samningurinn kemur til framkvæmda, og hversu lengi hann gildir.

Samningur þessi kemur til framkvæmda 1. október 1925 og gildir um óákveðinn tíma.

Þessu til staðfestingar hafa fulltrúar framangreindra landa undirskrifað þenna samning í einu eintaki, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku pósthjórnar, og fær hver aðili afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Loka-ákvæði.

56

Í því að undirritaðir fulltrúar ætluðu að fara að skrifa undir samninginn um brjef og öskjur með tilgreindu verði, sem samþykktur var í dag, komu þeir sjer saman um það, sem hjer segir:

Eínasta grein.

Hámark hins tilgreinda verðs.

Sem undantekning frá 2. grein samningsins, sem ákveður 10,000 franka sem hámark fyrir tilgreindu verði, sem á engan hátt má fara undir, hafa menn komið sjer saman um að sjerhyvert land megi lækka þetta hámark niður í 5,000 franka, eða niður í tölu þá, sem það notar í innanríkisþjónustu sinni, ef sú tala er lægri en 5,000 frankar.

Þessu til staðfestingar hafa undirritaðir fulltrúar sett þessi loka-ákvæði, sem skulu hafa sama kraft og gildi eins og þó að ákvæði þau, sem þau innihalda, hefðu verið sett í sjálfan samninginn, sem þau eiga við, og hafa þeir undirskrifað eitt eintak, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku stjórnar, og skal hver aðili fá afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Starfsreglugjörð

verðbrjefasamningsins.

Efnisyfirlit.

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

1. grein. Upplýsingar til póststjórnanna.
2. — Flutningsleiðir.
3. — Hvernig flutning sendinga skal hagað.

II. KAFLI.

Skilyrði fyrir móttöku.

4. grein. Ytri frágangur sendinga.
5. — Tilgreining á verði. — Tollskrár.
6. — Svksamleg tilgreining verðs.

III. KAFLI.

Meðferð sendinga við burtför og komu.

7. grein. Tilgreining á þyngd sendinga. — Dagstimpill. — Gjaldfrjálsar öskjur.
8. — Verðbrjefaskrár. — Meðferð brjefapakka. — Hvar verðsendingar skuli settar í póstinn.
9. — Athugun á pökkunum. — Ýmiskonar ónákvæmni.
10. — Áframsending. — Sendingar, sem ekki verður komið til skila.

IV. KAFLI.

Reikningsfærsla. — Reikningsskil.

11. grein. Transít og geymslugjöld.
12. — Reikningsskil.
13. — Gjaldfrjálsar öskjur. — Greiðsla á reikningunum.

V. KAFLI.

56

Ýms ákvæði.

14. grein. Móttökukvittun. — Póstkröfusingar. — Hraðboðasendingar. —
Afturköllun. — Breyting á utanáskrift. — Fyrirspurnir.
15. — Eyðublöð.
16. — Tilkynningar og upplýsingar.

Niðurlagsatriði.

17. grein. Um hvenær starfsreglugjörðin kemur til framkvæmda, og hversu
lengi hún gildir.

Starfsreglugjörð

fyrir

samninginn um skifti á brjefum og öskjum með tilgreindu verði.

Samkvæmt 4. grein alþjóðapóstsamningsins sem gerður var í Stokkhólmi þann 28. ágúst 1924 hafa undirritaðir, hver í nafni sinnar stjórnar, sameiginlega samþykkt eftirfarandi ákvæði til framkvæmda á samningnum um skifti á brjefum og öskjum með tilgreindu verði.

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

1. grein.

Upplýsingar til póststjórnanna.

1. — Póststjórnir þær, sem halda uppi reglubundnum samböndum sjóleiðis, sem notuð eru til flutnings á almennum pósti innan svæðis póstsambandsins, skulu gefa öðrum póststjórnnum upplýsingar um, hvað af þessum samböndum sje hægt að nota til flutnings með skaðabótaskyldu á brjefum og öskjum með tilgreindu verði.

2. — Þær póststjórnir samningslandanna, sem halda uppi beinum viðskiftum, tilkynna hver annari með töflum eins og meðfylgjandi fyrirmynd A sýnir:

- a) nafnaskrá yfir þau lönd, sem þær geta, hver um sig, verið milliliðir fyrir við flutning á brjefum og öskjum með tilgreindu verði;
- b) leiðir þær, sem eru opnar til flutnings á þess háttar sendingum, þegar þær eru komnar inn á landsvæði þeirra eða í þjónustu þeirra;
- c) hámarksupphæð þá, sem þær leyfa á sendingum með tilgreindu verði;
- d) tölu tollskráa, sem eiga að fylgja öskjum með tilgreindu verði.

2. grein.

Flutningsleiðir.

Með hliðsjón til A-taflanna, sem hver póststjórn fær frá hinum, er við hana skifta, ákveður hún flutningsleiðirnar fyrir sínar verðsendingar.

3. grein.

56

Hvernig flutning sendinganna skal hagað.

1. — Flutningur á verðsendingum milli nágrannalanda eða landa, sem hafa bein viðskifti sjóleiðis, er framkvæmdur af þeim af viðskiftapósthúsunum, sem hlutaðeigandi póststjórnir útnefna til þess sameiginlega.

2. — Í viðskiftum milli landa, sem eru aðskilin af einni eða fleirum milliliggjandi póststjórnnum, skulu brjef og öskjur með tilgreindu verði ávalt fylgja beinustu leið og afhent í stykkjatali til fyrstu milliliggjandi póststjórnar, svo framarlega, sem sú póststjórn sjer sjer fært, að ábyrgjast flutninginn, samkvæmt skilyrðum þeim, sem eru ákveðin í 1. og 2. grein hjer að framan.

3. — Sendi- og ákvörðunarpóststjórn hafa þó heimild til þess að koma sjer saman innbyrðis um að senda sendingar með tilgreindu verði í lokuðum póstpökum með tilstyrk eins eða fleiri milliliggjandi landa, hvort sem þau taka þátt í samningnum eða ekki. Þær geta einnig komið sjer saman innbyrðis og við milliliggjandi póststjórnir að ábyrgjast flutninginn í stykkjatali eftir lengri leið, þegar svona lagaður flutningur eftir beinni leið hefir ekki í för með sjer skaðabótaskyldu fyrir alla leiðina.

II. KAFLI.

Skilyrði fyrir móttöku.

4. grein.

Ytri frágangur sendinga.

1. — Brjef með tilgreindu verði eru því aðeins tekin til flutnings, að þau sjeu í umslagi, sem lokað sje með nákvæmlega eins lakkinnsiglum, úr góðu lakki, með millibili og sýni sjerstakt merki, og sjeu nægilega mörg til þess að halda broti umslagsins saman. Umslögín skulu vera sterk og búin til úr einum og sama heilum hlut og efnið þannig að lakkinnsiglin festist algerlega við þau. Bannað er að nota algerlega gagnsæ umslög eða með lituðum röndum svo og umslög með gagnsærri rúðu.

2. — Sjerhvert brjef skal vera þannig útbúið, að ekki verði farið í innihaldið, án þess að glögg merki um skemdir sjáist á umslaginu að utan eða á innsiglnum.

3. — Frímerkin, sem notuð eru til frímerkingar á brjefinu og miðar er snerta pósthjónustuna, skulu sett á brjefið með bili á milli, svo að þau verði ekki höfð til að hylja skemdir á umslaginu. Heldur ekki má beygja þau yfir hliðar þess. þannig að þau hylji röndina. Bannað er að líma á verðbrjef aðra miða en þá, sem koma pósthjónustunni við.

56

4. — Gimsteinar og dýrgripir skulu látnir í nægilega sterkar öskjur úr trje eða málm; sje askjan úr trje skulu hliðar hennar vera 8 millimetrar að þvermáli minst.

5. — Öskjuhliðarnar, sem vita up og niður (lokið og botninn) skulu klæddar hvítum pappír fyrir utanáskrift til viðtakanda, tilgreining á verðinu og þjónustustimpla. Utan um öskjurnar skal bundið sterku seglgarni, óhnýttu, og skal yfir báða endana setja haldgott lakkinnsigli með sjerstöku merki. Á alla 4 hliðarfleti öskjunnar skal þar að auki setja lakkinnsigli, er sjeu nákvæmlega eins.

6. — Brjef og öskjur með tilgreindu verði, sem skrifað er utan á með fangamarki eingöngu eða með blýanti, svo og þær öskjur, er hafa eitthvað útskafið eða yfirstrikað í utanáskriftinni, verða ekki teknar til flutnings. Hafi slíkar sendingar ranglega verið teknar til flutnings, er skylda að endursenda þær til upprunapósthússins.

5. grein.

Tilgreining á verði. — Tollskrár.

1. — Tilgreining verðsins skal sett í mynt sendilandsins og skrifuð af sendanda á utanáskriftarhlið sendingarinnar með latnesku lettri, í bókstöfum og aröbskum tölum án útþurkunar eða yfirstrikunar, jafnvel þótt staðfest sje.

2. — Upphæð hins tilgreinda verðs skal þar að auki breytt í gullfranka af sendanda eða póststjórn sendilandsins. Það sem útkemur skal svo tilgreint með nýjum tölum við hliðina á eða undir þeim tölum, er tákna upphæð hins tilgreinda verðs í mynt sendilandsins. Þessu ákvæði skal ekki beitt í beinum viðskiftum milli landa, er hafa sameiginlega mynt.

Undir upphæð gullfrankanna skal setja feitt strik með litblýanti.

3. — Öskjum með tilgreindu verði skulu fylgja tollskrár eins eða líkar meðfylgjandi fyrirmynd B, í þeim viðskiftum, þar sem slíkra tollskráa er krafist.

4. — Póststjórnirnar bera enga ábyrgð á því er tollskrárnar snertir.

6. grein.

Sviksamleg tilgreining verðs.

Verði einhver atvik eða fyrirspurnir frá hlutaðeigendum, til þess að leiða í ljós, að það hafi verið á sviksamlegan hátt tilgreint herra verð, en í raun og veru hefir verið látið í brjef eða öskju, skal upprunapóststjórninni gert aðvart um það, eins fljótt og auðið er, og rannsóknarskjölin, ef nokkur eru, send með tilkynningunni.

III. KAFLI.

56

Meðferð sendinga við burtför og komu.

7. grein.

Tilgreing á þyngd sendinga. — Dagstimpill. — Gjaldfrjálsar öskjur.

1. — Sendipóststjórnin skrifar þyngd hvers brjefs eða öskju með tilgreindu verði nákvæmlega í grömmum efst í vinstra horn sendingarinnar utanáskriftarmegin.

2. — Sendipósthúsið stimplar sendinguna utanáskriftarmegin með stimpli, er tilgreinir stað og dagsetningu, þegar sendingin er látin á póst.

Þar að auki skal á hverja sendingu límdur miði, sem sýni með latnesku lettri nafn viðtökupósthússins og númer það sem sendingin er innrituð undir í bókum þess, sömuleiðis, ef svo ber undir, rauður miði, sem á standi með feitu lettri athugasemdin: „Valeur déclarée“.

Pó skal þeim póststjórnnum, sem vegna löggjafar sinnar er óheimilt, eins og sakir standa, að nota slíka miða, vera leyfilegt að fresta framkvæmdum þessa ákvæðis og mega þær halda áfram, ef svo ber undir, að nota sjerstaka stimpla, sem brúkaðir eru í þeirra þjónustu til þess að merkja með brjef og öskjur með tilgreindu verði.

Samt sem áður er það skylda póststjórnanna, sem hafa ekki tekið miðana upp, að merkja hvert brjef og öskju með tilgreindu verði með áframhaldandi númeri. Númer þetta skal skrifa í efra vinstra horn utanáskriftarmegin. Það er skylda þeirra póststjórna, sem áframsenda, að tilgreina sendinguna með hinu upprunalega númeri.

3. — Ákvörðunarpósthúsið stimplar bakhlið sendingarinnar með sínum stimpli, er sýnir komudaginn.

4. — Ákvæði 10. og 32. greina starfsreglugjörðar póstbögglasamningsins skulu einnig gilda um öskjur, sem eiga að afhendast gjaldfrítt, með þeirri einu undantekningu að tollfrankóseðillinn skal vandlega heftur við tollskrána.

8. grein.

Verðbrjefaskrár. — Meðferð brjefapakka. — Hvar verðsendingar skuli settar í póstin.

1. — Brjef og öskjur með tilgreindu verði skulu færð, hvort um sig af sendipósthúsinu á sjerstakar verðbrjefaskrár eins og meðfylgjandi fyrirmynd C sýnir, og með öllum þeim sjerstöku athugasemdum, sem formið gefur til efni til.

Að því er snertir innritun sendinga, sem bera á út með hraðboða, skal í dálkinn „Observations“ skrifa athugasemdina „Expres“.

56

2. — Brjef og öskjur með tilgreindu verði skulu ásamt verðbrjefaskránni eða skránum tekin saman í einn eða fleiri sjerstaka pakka, sem fyrst eru reyððir saman með seglgarni og sveiptir sterkum pappír, síðan vafðir með seglgarni að utan og lakkaðir á öllum brotum með innsigli sendipósthússins úr haldgóðu lakki. Á pökkum þessum skal standa utanáskriftin: „valeurs déclarées“ eða „lettres de valeur déclarée og boîtes de valeur déclarée“.

Í stað þess að setja brjef með tilgreindu verði í eiginlegan pakka, má einnig setja þau í sterkt umslag, og skal því lokað með lakkinnsiglum.

Ef tala eða stærð brjefa eða askja með tilgreindu verði er mjög mikil, má láta sendingarnar í sjerstakan poka, og skal hann vera lokaður eins og vera ber og sett fyrir innsigli úr lakki eða blýi.

3. — Hvort slíkir pakkar eða pokar sjeu í pósti skal tilgreint með því að setja tölu þeirra í dálkinn sem ætlaður er til þess á brjefaskránni. Ef engir pakkar eða pokar með verðsendingum eru í póstinum skal setja orðið „Néant“ í þenna dálk.

4. — Pakkarnir eða pokarnir með verðsendingunum eru síðan settir í pakkana eða pokana með ábyrgðarpóstinum.

5. — Hvenær sem önnurhvor póststjórnanna, er skiftast á verðsendingum, heimtar, skulu öskjur með tilgreindu verði aðgreindar og færðar á sjerstök eyðublöð C, og búið um þær sjerstaklega.

9. grein.

Athugun á pökkunum. — Ýmiskonar ónákvæmni.

1. — Þegar viðskiftapósthús ákvörðunarlandsins hefir tekið móti pakka með verðsendingum, athugar það fyrst hvort hann sje eins og vera ber að útliti og ytra frágangi, og hvort fylgt hefir verið öllum fyrirætlum, sem flutningurinn er háður, samkvæmt næstu grein á undan.

2. — Þarnæst fer pósthúsið að athuga sjerstaklega sendingarnar með tilgreindu verði og aðgæta hvort nokkuð vanti eða sje skakt á annan hátt, og, ef svo ber undir leiðrjetta verðbrjefaskrárnar og fer það að í þessu efni eins og fyrir er mælt í reglum um ábyrgðarsendingar í 51. grein starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins.

3. — Komi í ljós annaðhvort að eitthvað vanti, eða hafi skemst, eða þá einhver önnur óregla, er sje þannig vaxin, að ábyrgð hlutaðeigandi póststjórna komi þar til mála, skal þar um taka skýrslu er, ásamt umbúðum, seglgarni og innsiglum pakkans, svo og pokanum, sem hann var fluttur í, sendist í ábyrgðarbrjefi sem þjónustusending til aðalpóststjórnar þess lands, sem sendipósthúsið heyrir undir, alveg óháð leiðrjettingarskýrslu þeirri, sem þegar í stað skal send til sendipósthússins. Afrit af skýrslunni sendist samtímis til aðalpóststjórnar þeirrar, sem ákvörðunarpósthúsið heyrir undir, eða einhverrar annarar skrifstofu, sem hún ákveður.

4. — Alveg óháð ákvæðunum í 3. lið og beitingu á þeim, skal það viðskiftapósthús, sem tekur á móti sendingu, sem ekki er nægilega búið um, eða er skemd, flytja sendinguna áfram eftir að hafa látið hana í nýjar umbúðir, ef þörf er á, en þó þannig að hinum upprunalegu umbúðum sje haldið að svo miklu leyti sem hægt er. Sjeu skemdirnar þannig vaxnar, að hægt hafi verið að taka innihaldið burtu, skal pósthúsið byrja á því að opna sendinguna í embættisnafni og rannsaka innihald hennar.

Í báðum tilfellum skal vega sendinguna áður og eftir að búið er að búa um hana á ný, og hvortveggja þyngdin tilgreind á umslaginu. Þar á eftir skal skrifa „Remballé à“ (Búið um á ný á) og síðan setja dagstimpilinn og undirskriftir póstmanna þeirra, sem hafa búið um sendinguna á ný.

Um rannsóknina á innihaldinu skal gera skýrslu og festa afrit af henni við sendinguna.

5. — Sendingar, sem sendar eru undir fangamarki eða skrifað utaná með blýanti, skal endursenda til upprunapósthúss.

6. — Sendingar með tilgreindu verði, sem eru ófrímerktar eða aðeins frímerktar að nokkru leyti, skal afhenda viðtakendum án gjalds.

10. grein.

Áframsending. — Sendingar, sem ekki verður komið til skila.

1. — Ef á öskjum með tilgreindu verði, sem eru áframsendar til annars lands sakir þess að viðtakandi hefir skift um bústað, eða ekki verður komið til skila, hvíla aukagjöld (gjald til ríkissjóðs, prófunarkostnaður, gjald fyrir athugun á sendingu o. s. frv.), sem fást ekki gefin eftir við áframsendinguna; skal upphæð þeirra færð póststjórninni, sem skifst er á við, til reiknings í 6. dálki C-skrárinnar, og útundan í 7. dálki skal tilgreina í einu lagi hverskonar gjöld þetta sjeu (stimpilgjald, prófunargjald o. s. frv.), sem á að heimta inn hjá viðtakanda eða sendanda.

2. — Nú er viðtakandi brjefs eða öskju með tilgreindu verði farinn til lands, sem ekki hefir skrifað undir þennan samning, og skal þá sendingin þegar í stað endursend sem óskilasending til upprunalandsins til afhendingar sendanda, nema fyrsta ákvörðunarland sjái sjer fært að senda hana áfram.

3. — Sendingar með tilgreindu verði, sem einhverra orsaka vegna ekki hefir orðið komið til skila, skulu endursendar eins fljótt og unt er, og í síðasta lagi innan þess tíma, sem tiltekinn er í alþjóðapóstsamningnum (46. grein). Sendingar þessar skulu tilfærðar á hina sjerstöku skrá C, og teknar með í pakkann, sem skrifað er utan á „Valeurs déclarées“.

Reikningsfærsla. — Reikningsskil.

11. grein.

Transít- og geymslugjöld.

Transít- og geymslugjöld þau, sem greiða ber milliliggjandi póststjórn-um, skulu reiknuð út á þann hátt, sem segir í alþjóðapóstsamningnum.

12. grein.

Reikningsskil.

Sjerhver póststjórn, sem tekur þátt í skiftum á öskjum með tilgreindu verði, býr út í árslok yfirlitsskrá, eins og meðfylgjandi eyðublað D, yfir upphæðir þær, sem henni eru færðar til skuldar í 9. dálki verðbrjefaskráanna fyrir ekki-póstgjöld, sem á að innheimta hjá viðtakendum eða sendendum askjanna.

Yfirlitsskrá þessi ásamt tilheyrandi sönnunargögnum skal síðan, í fyrsta mánuði ársins á eftir því, sem hún á við, send hlutaðeigandi póststjórn til at-hugunar, sem síðan endursendir hana innan mánaðar.

Nema öðruvísi sje ákveðið, skal yfirlitsskrá þessi þarnaest tekin upp í næsta lokareikning yfir póstbögglaviðskifti, annaðhvort beint eða gegnum aðra póststjórn. Póststjórnir þær, sem hafa ekki beinlínis póstbögglaviðskifti, hafa rjett til þess að krefjast þess, að reikningar þessir sjeu greiddir upp samkvæmt ákvæðum 66. greinar starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins.

13. grein.

Gjaldfrjálsar öskjur. — Greiðsla á reikningunum.

Ákvæði 46. greinar starfsreglugjörðar póstbögglasamningsins gilda einnig um greiðslu reikninga fyrir öskjur, sem eiga að afhendast gjaldfrítt.

Þó skulu þær póststjórnir, sem lýsa því yfir, að þær geti ekki gengið að þeirri aðferð á reikningsskilunum, sem nefnd eru í þessari grein, skyldar að skýra frá, hvaða ákvæði þær vilja hafa í þessu efni.

V. KAFLI.

56

Ýms ákvæði.

14. grein.

Móttökukvittun. — Póstkröfusendingar. — Hraðboðasendingar. — Afturköllun. Breyting á utanáskrift. — Fyrirspurnir.

Eftirfarandi ákvæði starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins gilda:

- a) um móttökukvittanir, 23. og 24. grein;
- b) um póstkröfusendingar, 25. til 35. grein;
- c) um hraðboðasendingar, 37. og 48. grein;
- d) um afturköllun eða breytingar á utanáskrift, 41. og 42. grein;
- e) um fyrirspurnir, 44. grein.

15. grein.

Eyðublöð.

Að því er snertir ákvæði 2. liðs 31. greinar alþjóðapóstsamningsins, skal eyðublað B (Tollskrá) álitid til afnota fyrir almenning.

16. grein.

Tilkynningar og upplýsingar.

1. — Fyrir milligöngu alþjóðaskrifstofunnar og 3 mánuðum áður en samningurinn gengur í gildi, skulu póststjórnirnar tilkynna öðrum póststjórnnum:

- a) ábyrgðargjaldstaxtann, sem þær nota í sinni þjónustu, við brjef og öskjur með tilgreindu verði samkvæmt 3. grein samningsins;
- b) mynd af hinum sjerstaka stimpli, sem þær nota í þjónustu sinni við verðsendingar, ef þær annars nota nokkurn;
- c) hámark það, sem þær hafa fastákveðið fyrir verðsendingar;
- d) tölu tollskráa, sem eiga að fylgja öskjum með tilgreindu verði;
- e) ef svo ber undir, skrá yfir þau pósthús þeirra, sem senda má til sendingar með tilgreindu verði (31. grein samningsins).

2. — Sjerhver breyting, sem seinna kann að verða á einhverju ofangreindra atriða, skal þegar í stað tilkynt á sama hátt.

Niðurlagsatriði.

17. grein.

Um hvenær starfsreglugjörðin kemur til framkvæmda og hversu lengi hún gildir.

Reglugjörð þessi kemur til framkvæmda sama dag og samningurinn um skifti á brjefum og öskjum með tilgreindu verði gengur í gildi.

Hún skal gilda jafnlengi og samningurinn, nema hún verði endurnýjuð að sameiginlegum vilja hlutaðeigandi aðila.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Póstávisanasamningurinn.

56

Efnisyfirlit.

I. KAFLI.

Byrjunarákvæði.

1. grein. Skilyrði fyrir skiftum á ávísunum.

II. KAFLI.

Útgáfa póstávisana.

2. grein. Innborgun. — Kvittun.
3. — Tilgreining upphæðar. Verðhlutfall.
4. — Hámarksupphæð við útgáfu.
5. — Burðargjald.
6. — Undanþága frá burðargjaldi.
7. — Símapóstávisanir.
8. — Útborgunarkvittun.
9. — Beiðni um afhendingu með hraðboða.

III. KAFLI.

Útborgun póstávisana.

10. grein. Útborgun.
11. — Hámarksupphæð við útborgun.
12. — Greiðsla í pósthlaupareikning.
13. — Útburðargjald.
14. — Poste restante ávísanir.
15. — Útburður með hraðboða. — Afhending símaávisana.
16. — Gildi ávisana.
17. — Ábeking ávisana.

IV. KAFLI.

Afturköllun. — Breyting á utanáskrift. — Áframsending. — Óskilaávisanir. Fyrirspurnir.

- 18. grein. Afturköllun ávisana. — Breyting á utanáskrift.
- 19. — Áframsending póstávisana.
- 20. — Óskilaávisanir.
- 21. — Fyrirspurnir.

V. KAFLI.

Ábyrgð.

- 22. grein. Viðtæki ábyrgðar.
- 23. — Útborgun á upphæðum, sem spurst er fyrir um.
- 24. — Frestur á útborgun.
- 25. — Endurgreiðsla á útlögðum upphæðum til póststjórnar upprunalandsins.

VI. KAFLI.

Reikningsfærsla. — Fyrntar ávisanir.

- 26. grein. Um hver fær burðargjöldin.
- 27. — Reikningsskil.
- 28. — Greiðsla.
- 29. — Fyrntar ávisanir.

VII. KAFLI.

Ýms ákvæði.

- 30. grein. Pósthús, sem taka þátt í viðskiftunum.
- 31. — Þáttaka annara framkvæmdarstjórna.
- 32. — Beiting á hinum almennu ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.
- 33. — Gjöld til ríkissjóðs eða önnur gjöld bönnuð.
- 34. — Samþykkt á frumvörpum, er koma fram milli pósthinga.

Niðurlagsatriði.

- 35. grein. Um hvenær samningurinn kemur til framkvæmda og hversu lengi hann gildir.

Alþjóðapóst sambandið.

56

Samningur

um

póstávisanaviðskifti.

gerður milli

Albaníu; Þýskalands; Lýðveldisins Argentínu; Austurríkis; Belgíu; Bolívíu; Fríborgarinnar Danzig; Búlgaríu; Chili; Kína; Lýðveldisins Columbíu; Lýðveldisins Cuba; Danmerkur; Egyptalands; Spáanar; Spanskra nýlenda; Estlands; Etiópíu; Finnlands; Frakklands; Algiers; Hinna frönsku nýlenda og vernduðu landa í Indókína; Allra annara franskra nýlenda; Grikklands; Lýðveldisins Honduras; Ungverjaland; Íslands; Ítalíu; Ítalskra nýlenda; Japans; Chosen; Allra annara japanskra eigna; Lettlands; Lýðveldisins Líberíu; Lithauen; Luxemburg; Marokkó (að undanskildum spanska hlutanum); Marokkó (spanski hlutinn); Nicaragua; Noregs; Lýðveldisins Panama; Paraguay; Hollands; Hollenskra Indía; Hollenskra nýlenda í Ameríku; Perú; Póllands; Portúgals; Hinna portúgölsku nýlenda í Afríku; Hinna portúgölsku nýlenda í Asíu og í Eyjaálfunni; Rúmeníu; Lýðveldisins San Marino; Saarhjeraðsins; Konungsríkis Serba, Króata og Slóvena; Konungsríkisins Síam; Svíþjóðar; Sviss; Tjekkoslóvakíu; Tunis; Tyrklands; Sambands hinna sósíalistisku ráðstjórnarríkja; Uruguay og Bandaríkja Venezuela.

Samkvæmt 3. grein alþjóðapóstsamningsins hafa undirritaðir fulltrúar ofan nefndra landa í sameiningu, og með þeim fyrirvara, að fullgilding fáiist, orðið ásáttir um eftirfarandi samning:

I. KAFLI.

Byrjunarákvæði.

1. grein.

Skilyrði fyrir skiftum á ávísunum.

Skifti á póstávísunum milli þeirra sammingslanda, þar sem póststjórnirnar koma sjer saman um að hafa þau, skulu framkvæmd eftir ákvæðum þessa sammings.

II. KAFLI.

Útgáfa póstávísana.

2. grein.

Innborgun. — Kvittun.

Ávísanirnar skulu innborgaðar af sendendum í reiðupeningum, en sjerhver póststjórn hefir rjett til að taka á móti öllum pappírspeningum, sem eru löglega gjaldgengir í landi hennar gegn því að taka tillit til gengismunarins, ef hann er nokkur.

Kvittun skal láta sendanda í tje.

3. grein.

Tilgreining upphæðar. — Verðhlutfall.

1. — Nema öðruvísi sje ákveðið skal upphæð hverrar póstávísunar tilgreind í mynt þess lands, sem ávísunin á að greiðast í.

2. — Póststjórn sendilandsins ákveður sjálf verðhlutfallið milli sinnar myntar og myntar ákvörðunarlandsins. Hún ákveður sömuleiðis innborgunargengið, þegar sendi- og ákvörðunarland hafa sömu mynteiningu.

4. grein.

Hámarksupphæð við útgáfu.

Sjerhver póststjórn hefir rjett til þess að ákveða hámarksupphæð þeirra ávísana, sem hún gefur út, með því skilyrði, að hámarkið fari ekki fram úr 1000 frönkum.

Þó mega ávísanir, sem snerta póstþjónustuna sjálfa og gefnar eru út burðargjaldsfrítt samkvæmt ákvæðum 6. greinar, fara fram úr hámarki því, sem hver póststjórn ákveður.

5. grein.

56

Burðargjald.

1. — Burðargjald það, sem sendandi á að greiða fyrir hverja ávísun, er samsett af fastagjaldi, sem eigi má vera yfir 30 sentíma, og, að auki, af hlutfallsgjaldi, $\frac{1}{2}\%$ af hinni innborguðu upphæð.

Sjerhver pósthjón hefir rjett til þess að taka þann gjaldstiga fyrir hlutfallsgjaldið, sem best hentar mynt hennar.

2. — Fyrir ávísanir, sem skifst er á fyrir milligöngu einhvers samningslands, milli annars samningslands og lands utan samningsins, má taka handa hinni milliliggjandi pósthjón, aukagjald, er dregst frá upphæð ávísunarinnar.

6. grein.

Undanþága frá burðargjaldi.

Undanþegnar öllu burðargjaldi eru ávísanir, er snerta pósthjónustuna og sendar eru milli pósthjónanna eða milli pósthúsa þeirra, svo og ávísanir frá pósthjónunum til alþjóðaskrifstofu póstsambandsins og gagnkvæmt.

Sama gildir einnig um ávísanir til herfanga og herskyldra manna í vörslu eða frá þeim; svo og ávísanir, sem skifst er á milli upplýsingarskrifstofa, sem settar eru á stofn til hjálpar herföngum eða herskyldum mönnum í vörslu, í ófriðarlöndunum eða í hlutlausum löndum.

7. grein.

Símapóstávísanir.

1. — Póstávísanir má senda símleiðis í viðskiftum milli þeirra landa, sem hafa samband við ríkisrítsíma eða samþykkja að nota til þess einkarítsíma; þær heita þá símapóstávísanir.

2. — Um símapóstávísanir gildir sama og um venjuleg símskeyti, enda með sömu skilyrðum og fyrir þau, að þær má senda sem hraðskeyti, með fyrirfram greiddu svari, heimta á þeim endursímun til samanburðar og fyrir þær móttökukvittanir, svo og senda þær pósthjón eða afhenda þær með hraðboða, ef heimili viðtakanda liggur fyrir utan svæði það, sem ókeypis útburður fer fram á.

Ef ávísunin á að fara á stað, sem liggur fyrir utan svæði það, sem ókeypis útburður fer fram á frá ákvörðunarsímastöð, skal sendandi geta þess, hvernig skeytið skuli flutt (pósthjón eða með hraðboða).

3. — Sendandi símapóstávísunar má bæta við á eyðublaðið orðsendingu til viðtakanda, með því að borga fyrir það eftir taxtanum.

4. — Sendandi símapóstávísunar á að greiða vanalegt pósthjónagjald og símskeytisgjaldið.

Útborgunarkvittun.

Samkvæmt skilyrðum þeim, sem nefnd eru í 49. grein alþjóðapóstsamningsins um móttökukvittanir fyrir brjefsendingum, og áður en frestur sá, sem ákveðinn er í 2. lið 21. greinar þessa samnings er útrunninn, getur sendandi almennrar ávísunar eða símaávísunar fengið útborgunarkvittun fyrir ávísuninni, en eingöngu póstleiðis.

Beiðni um afhendingu með hraðboða.

Samkvæmt skilyrðum þeim, sem ákveðin eru fyrir brjefasendingar í 40. grein alþjóðapóstsamningsins, getur sendandi einnig heimtað, að upphæðin sje afhent á heimili viðtakanda af sjerstökum burðarmanni, undireins og ávísunin er komin.

III. KAFLI.

*Útborgun póstávísana.**Útborgun.*

Upphæðir póstávísana skulu greiddar viðtakendum annaðhvort í reiðupeningum eða pappírspeningum, samkvæmt ákvæðum 2. greinar.

Hámarksupphæð við útborgun.

Nema öðruvísi sje ákveðið, skal hámarksupphæð póstávísana, sem eiga að borgast í einhverju landi, vera hin sama og sú, er þetta land hefir ákveðið fyrir þær ávísanir, sem það gefur út.

Þegar sami sendandi lætur gefa út margar ávísanir sama dag, á sama stað og til sama viðtakanda, og upphæð þeirra samanlögð fer yfir hámarksupphæð þá, sem ákvörðunarlandið hefir fastákveðið, má ákvörðunarpósthúsið láta greiðsluna fara fram í afborgunum, þannig, að upphæð sú, sem greidd er yfir daginn, fari ekki fram úr hámarksupphæðinni.

Greiðsla í pósthlaupareikning.

Sjerhver póststjórn getur tekið að sjer að greiða upphæð póstávísana

í pósthlaupareikning, samkvæmt reglum þeim, er hjá henni gilda um póst-tjekkastarfið, og skulu ávísanirnar í því efni álitnar löglega útborgaðar. 56

13. grein.

Útburðargjald.

Taka má af viðtakanda póstávísunar útburðargjald, þegar greiðslan fer fram á heimili hans.

14. grein.

Poste restante ávísanir.

Sje skrifað utan á póstávísun poste restante, má taka af viðtakanda hið sjerstaka gjald, sem nefnt er í 39. grein alþjóðapóstsamningsins. Gjald þetta hvílir þó ekki á ávísuninni, sje hún áframsend eða verði henni ekki komið til skila.

15. grein.

Útburður með hraðboða. — Afhending símaávísana.

1. — Þegar sendandi almennrar póstávísunar krefst þess, að upphæðin sje borin á heimili viðtakanda af sjerstöfum burðarmanni, hefir póststjórn ákvörðunarlandsins heimild til þess að senda aðeins tilkynningu um komu ávísunarinnar eða ávísunina sjálfa með hraðboða, í staðinn fyrir upphæðina, að svo miklu leyti sem það er í samræmi við innanlandsákvæði hennar.

2. — Viðtakanda símapóstávísunar skal þegar í stað gert aðvart um komu hennar, honum að kostnaðarlausu; þó má, þegar heimili viðtakanda liggur utan svæðis þess, sem ókeypis útburður fer fram á, taka af honum gjald fyrir afhendingu á tilkynningunni með hraðboða, ef sendandi hefir ekki greitt það.

Þegar póststjórn sendilandsins lætur afhenda peningana á heimili viðtakanda, í staðinn fyrir tilkynninguna, er henni heimilt að taka þar fyrir sjerstakt gjald með því að draga frá, ef svo ber undir, hraðboðagjaldið, sem sendandi hefir borgað.

16. grein.

Gildi ávísana.

1. — Ávísanirnar gilda til loka næsta mánaðar á eftir þeim mánuði, sem þær eru gefnar út í. Þessi frestur er lengdur með fjórum mánuðum í viðskiftum við lönd utan Evrópu, eða í innbyrðisviðskiftum þeirra, nema öðruvísi sje ákveðið. Þegar þessi frestur er liðinn, er ekki lengur hægt að borga ávís-

56 anirnar út, nema eftir endurnýjunaráteiknun frá póststjórninni, sem hefir gefið þær út, og eftir beiðni póststjórnar ákvörðunarlandsins.

2. — Endurnýjunaráteiknunin veitir ávísuninni nýtt gildi, jafnlangt og það, sem nefnt er í 1. lið þessarar greinar.

3. — Sje gildi ávísunar útrunnið, og ekki sje um að kenna vangá af póstmanna hálfu, má taka gjald fyrir endurnýjunaráteiknunina, er sje jafnt gjaldi því, sem greitt er fyrir fyrirspurn um almenna brjefasendingu.

17. grein.

Ábeking ávísana.

Sjerhvert land hefir, á sínu svæði, rjett til þess að lýsa eignarrjett á póstávísunum frá einhverju öðru sammingslandi framseljanlegan með ábeking (endossement).

IV. KAFLI.

Afturköllun. — Breyting á utanáskrift. — Áframsending. — Óskilaávísanir. — Fyrirspurnir.

18. grein.

Afturköllun ávísana. — Breyting á utanáskrift.

Sendandi almennrar póstávísunar eða símapóstávísunar getur látið afturkalla hana úr þjónustunni eða látið breyta utanáskrift hennar með þeim skilyrðum, sem eru ákveðin fyrir almennar sendingar, samkvæmt 45. grein alþjóðapóstsammingsins, svo framarlega sem viðtakandi hefir hvorki fengið ávísunina sjálfa í hendur nje upphæð hennar.

19. grein.

Áframsending póstávísana.

1. — Hafi viðtakandi flutst búferlum, má áframsenda póstávísanirnar til annars sammingslands, annaðhvort eftir beiðni sendanda eða viðtakanda.

2. — Fari áframsending almennra póstávísana eða símapóstávísana fram póstleiðis, og hið nýja ákvörðunarland hafi póstávísanaviðskifti á grundvelli þessa sammings við upprunalandið, skal ekkert aukagjald tekið í þessu tilefni. En hafi hið nýja ákvörðunarland engin slík viðskifti við upprunalandið, fer áframsendingin fram á þann hátt, að ný ávísun er gefin út og burðargjald undir hana dregið frá upphæðinni, sem á að senda.

3. — Áframsending er leyfð símleiðis á almennum ávísunum og síma-

ávísunum, ef hið nýja ákvörðunarland hefir símaávísanaviðskifti við hið upprunalega ákvörðunarland. 56

Í slíkum tilfellum er gefin út símapóstávísun fyrir upphæðinni, sem eftir er, þegar búið er að draga frá póst- og símagjöld fyrir hina nýju leið.

4. — Almennar ávísanir og símaávísanir, sem sendar eru frá landi, sem ekki tekur þátt í þessum samningi, en hefir ávísanaviðskifti við eitthvert samningsland, má áframsenda póstleiðis eða símleiðis, frá þessu landi til þriðja lands, sem hefir undirskrifað samninginn, ef hinir sjerstöku samningar eru því ekki til fyrirstöðu. Áframsending þessi fer þannig fram, að ný ávísun er gefin út, og burðargjald undir hana dregið frá upphæðinni, sem á að senda.

Með sömu skilyrðum má áframsenda almennar ávísanir og símaávísanir frá samningslandi til lands, sem tekur ekki þátt í samningnum.

20. grein.

Óskilaávísanir.

1. — Póstávísanir, sem neitað er að taka við, svo og þær, sem viðtakendur að eru óþektir, farnir án þess að hafa gefið upp heimilisfang, eða farnir til lands, sem ekki er hægt að áframsenda til, skulu þegar í stað endursendar til upprunapósthússins.

Ávísanir, sem ekki hefir verið beiðst útborgunar á, áður en þær ganga úr gildi, skulu sendar upprunapóststjórninni af póststjórninni, sem hefir þær með höndum.

2. — Ávísanir, sem einhverra orsaka vegna hefir reynst ókleift að greiða viðtakendum, skulu endurgreiddar sendendum.

21. grein.

Fyrirspurnir.

1. — Fyrir fyrirspurn um póstávísun má taka sama gjald og fyrir fyrirspurn um brjefasendingu. Ekkert gjald skal tekið, hafi sendandi áður greitt sjerstakt gjald fyrir útborgunarkvittun.

Fyrirspurnargjaldið skal borga til baka, hafi ávísunin ekki komist áfram vegna vangár póstmanna, og verði því að endurgreiðast sendanda.

2. — Krafa um útborgun á ávísun til óviðkomandi manns er aðeins tekin til greina innan eins árs, að telja frá deginum næst á eftir þeim, er peningarnir voru innborgaðir.

Ábyrgð.

22. grein.

Víðtæki ábyrgðar.

Upphæðir þær, sem eru innborgaðar til þess að breytast í pósthúsanir, eru, meðan þær eru í gildi, ábyrgðar sendendum þangað til ávísanirnar hafa verið borgaðar út samkvæmt settum reglum.

Ábyrgðin hvílir á pósthjónu upprunallandsins, nema þegar útborgunar-pósthúsið getur ekki sýnt fram á, að útborgun hafi farið fram samkvæmt gildandi reglum hjá því.

Þegar ársfrestur sá er liðinn, sem nefndur er í 21. grein um fyrir-spurnir, bera pósthjónirnar ekki lengur ábyrgð á útborgunum gegn fólkskum kvittunum.

23. grein.

Útborgun á upphæðum, sem spurð er fyrir um.

Rísi ágreiningur útaf pósthúsanum, og að svo miklu leyti sem kemur til ábyrgðar í pósthjónustunni, hvílir skyldan til þess að bæta fyrirspyrjanda skaðann á útborgunarpósthjónu, ef á að afhenda hinum raunverulega við-takanda peningana, en á innborgunarpósthjónu, ef á að endurgreiða þá send-anda.

Pósthjónu sú, sem fullnægir fyrirspyrjanda, öðlast endurgreiðslurjett gagnvart pósthjónu þeirri, sem ábyrgðina ber á hinni ólöglegu útborgun.

24. grein.

Frestur á útborgun.

1. — Fyrirspyrjanda skal bættur skaðinn eins fljótt og unt er, og í síðasta lagi innan sex mánaða, að telja frá deginum næst á eftir þeim, sem kraf-an er sett fram. Frestur þessi er lengdur upp í níu mánuði í viðskiftum við lönd handan hafs.

2. — Pósthjónu sendilandsins hefir rjett til þess að fullnægja fyrir-spyrjanda fyrir reikning pósthjónar útborgunarlandsins, þegar hún, eftir löglega aðvörun, hefir látið líða sex mánuði, án þess að fullnægja kröfunni; frestur þessi er lengdur upp í níu mánuði í viðskiftum við lönd handan hafs.

Sendipósthjónu getur, sem undantekningu, frestað endurgreiðslunni fram yfir tíma þann, sem nefndur er í næsta lið á undan, þegar að, þrátt fyrir alla árvekni frá pósthjónanna hálfu við rannsókn málsins, fresturinn hefir ekki verið nægur til þess að að ákveða ábyrgðina,

25. grein.

56

Endurgreiðsla á útlögðum upphæðum til póststjórnar upprunalsins.

Póststjórn útborgunarpósthússins, sem borgun hefir verið framkvæmd fyrir, til fyrirspyrjanda af sendipóststjórninni, er skylt að endurgreiða hinni síðarnefndu upphæðina, sem lögð hefir verið út, innan þriggja mánaða frá því hún tekur við tilkynningunni um borgunina. Endurgreiðslan skal framkvæmd póststjórninni sem inni á, að kostnaðarlausu, annaðhvort með ávísun eða vixli eða peningum, sem eru gjaldgengir í landinu, sem á inni, eða þá eftir samkomulagi, með innskrift til tekna fyrir þetta land í ávísanareikningnum.

Þegar þriggja mánaða fresturinn er liðinn, falla vextir á upphæðina, sem skuldist póststjórn sendilandsins, 7% á ári, að telja frá þeim degi, er fresturinn rennur út.

VI. KAFLI.

Reikningsfærsla. — Fyrntar ávísanir.

26. grein.

Um hver fær burðargjöldin.

1. — Póststjórn sú, sem hefir gefið út póstávísanir, færir þeirri póststjórn, sem útborgar þær, $\frac{1}{4}\%$ til tekna af samanlagðri upphæð allra ávísanna, þó ekki af burðargjaldsfrjálsum ávísunum.

2. — Aukagjaldið, sem milliliggjandi póststjórn tekur af ávísun, sem skifst er á milli sammingslands og lands utan sammingsins (2. liður 5. greinar), er burðargjaldshluti hins síðarnefnda.

3. — Þegar áframsending fer fram á ávísun, fær hið nýja ákvörðunarland, hvaða burðargjald sem upprunalandið kann að hafa tekið, burðargjaldshluta þann, sem því hefir borið, hefði ávísunin upprunalega haft utanáskrift þangað.

Gjald fyrir útborgunarkvittanir og hraðboðagjald falla til póststjórnar sendilandsins.

27. grein.

Reikningsskil.

Póststjórnir sammingslandanna búa út mánaðarlega reikninga, og eru teknir í þá allar upphæðir, sem borgaðar hafa verið út við pósthús hverra um sig. Þegar ávísanirnar hafa verið útborgaðar í mismunandi mynt, skal lægri inneign, nema öðruvísi sje um samið, breytt í sömu mynt og hærri inneign, og er breyting gerð með því, að taka hið opinbera meðalgengi í landinu, sem skuldar, á tímabilinu, sem reikningurinn á við.

Reikningarnir skulu jafnaðir af þeirri póststjórn, sem skuldar hinni, innan tiltekins tíma, sem ákveðinn er í reglugjörðinni.

28. grein.

Greiðsla.

Nema öðruvísi sje um samið, skal greiðslan á reikningsjöfnuðinum fara fram í þeirri mynt, sem landið, er inni á, notar við greiðslu á póstávísunum.

Sje jöfnuður einhvers reiknings ekki greiddur innan hins ákveðna tíma, falla vextir á upphæðina, frá þeim degi að telja, er fresturinn rennur út og þangað til greiðslan fer fram. Vextir þessir eru 7% á ári.

29. grein.

Fyrntar ávísanir.

Peningar þeir, sem breytt er í póstávísanir, sem ekki er búið að krefjast greiðslu á innan þess tíma að þær fyrnist, falla að fullu og öllu til póststjórnar sendilandsins.

VII. KAFLI.

Ýms ákvæði.

30. grein.

Pósthús, sem taka þátt í viðskiftunum.

Póststjórnirnar gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja, að svo miklu leyti sem hægt er, útborganir á ávísunum á öllum stöðum í landi sínu.

31. grein.

Þátttaka annara framkvæmdarstjórna.

Þau lönd, þar sem póstávísanaviðskiftin heyra undir aðrar framkvæmdarstjórnir en póststjórnina, geta tekið þátt í póstávísanaviðskiftum þeim, sem ákveðin eru með ákvæðum þessa samnings.

Framkvæmdarstjórnnum þeim, sem hafa póstávísanaviðskiftin með höndum í þessum löndum, ber að ná samkomulagi við póststjórnina í landi sínu, til þess að tryggja fullkomnar framkvæmdir á öllum ákvæðum samningsins. Hin síðarnefnda stjórn er milliliður fyrir þær í öllum viðskiftum við póststjórnir hinna samningslandanna, svo og við alþjóðaskrifstofuna.

32. grein.

Beiting á hinum almennu ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.

Hin almennu ákvæði, sem nefnd eru í I. og II. bálki alþjóðapóstsam-

ingsins, eiga einnig við um þenna samning, að undanskyldu því, sem 7. grein 56 fjallar um.

33. grein.

Gjöld til ríkissjóðs eða önnur gjöld bönnuð.

Óháð banninu, sem nefnt er í 27. grein alþjóðapóstsamningsins, gildir einnig, að fyrir póstaðvísanir, póstkvittanir til sendanda og kvittanir á ávísanirnar má ekki taka neinskonar þóknun eða gjald.

Á símaávisanir má ekki leggja neinn símakostnað fram yfir þann, sem nefndur er í alþjóðasímareglugjörðum.

34. grein.

Samþykkt á frumvörpum, er koma fram milli pósthinga.

Til þess að öðlast gildi, verða frumvörpin sem koma fram milli pósthinga (18. og 19. grein alþjóðapóstsamningsins), að fá:

- a) öll atkvæði, ef um er að ræða viðbót nýrra ákvæða eða breytingu á ákvæðum 1. til 11., 13. til 18., 21., 26., 27., 28., 33., 34. og 35. greinar samningsins, og 1., 2., 4., 10., 18. og 19. greinar starfsreglugjörðar hans;
- b) tvo þriðju atkvæða, ef um er að ræða breytingu á ákvæðum í öðrum greinum samningsins en þeim, sem nefndar eru hér á undan og 3., 5., 6., 8., 11. og 12. grein starfsreglugjörðar hans.
- c) einfaldan meiri hluta atkvæða, ef um er að ræða breytingu á öðrum greinum starfsreglugjörðarinnar eða skilning á ákvæðum samningsins og starfsreglugjörðar hans, að undanteknu atriðinu um ágreining, sem lagt skal í gerðardóm.

Niðurlagsatriði.

35. grein.

Um hvenær samningurinn kemur til framkvæmda, og hversu lengi hann gildir.

Samningur þessi kemur til framkvæmda 1. október 1925 og gildir um óákveðinn tíma.

Þessu til staðfestingar hafa fulltrúar framangreindra landa undirskrifað þenna samning í einu eintaki, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku póststjórnar, og fær hver aðili afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Starfsreglugjörð

póstávisanasamningsins.

Efnisyfirlit.

I. KAFLI.

Útgáfa. — Flutningur. — Útborgun.

1. grein. Ávísanaeyðublöð.
2. — Áritun á eyðublöðin. Sjerstakar orðsendingar.
3. — Flutningur ávísananna.
4. — Símapóstávisanir.
5. — Útborgunarkvittun.
6. — Hraðboða-ávísanir.

II. KAFLI.

Ýmsar reglur.

7. grein. Óreglulegar ávísanir.
8. — Tapaðar, týndar eða eyðilagðar ávísanir.
9. — Endurnýjunaráteiknun.
10. — Afturköllun. — Breyting á utanáskrift.
11. — Áframsending.
12. — Ávísanir, sem ekki verður komið til skila.
13. — Fyrirspurnir.

III. KAFLI.

Reikningsfærsla.

14. grein. Mánaðarreikningar.
15. — Aðalreikningar.
16. — Greiðsla á reikningsjöfnuði. — Fyrirframgreiðslur.

IV. KAFLI.

56

Upplýsingar og tilkynningar. — Mál.

17. grein. Upplýsingar og tilkynningar.
18. — Eyðublöð. — Tunga.

Niðurlagsatriði.

19. grein. Um hvenær starfsreglugjörðin kemur til framkvæmda, og hversu lengi hún gildir.

Starfsreglugjörð

fyrir

samninginn um póstávísanaviðskiftin.

Samkvæmt 4. grein alþjóðapóstsamningsins, sem gerður var í Stokkhólmi 28. ágúst 1925 hafa undirritaðir, hver í nafni sinnar stjórnar, sameiginlega samþykkt eftirfarandi ákvæði til framkvæmda á samningnum um póstávísana-
viðskiftin.

I. KAFLI.

Útgáfa. — Flutningur. — Útborgun. —

1. grein.

Ávísanaeyðublöð.

Ávísanirnar skulu útfyltar á eyðublað úr haldgóðum línappa (karton) eins og meðfylgjandi fyrirmynd A.

2. grein.

Áritun á eyðublöðin. Sjerstakar orðsendingar.

1. — Hið ritaða mál, sem sett er á ávísanirnar skal skrifað með aröbskum tölum og latnesku lettri, án útburkunar eða yfirstrikunar, jafnvel þótt staðfest sje.

Tilgreining á upphæðum, sem eru brot úr mynteiningu, má skrifa í tölum, en þó skal fyrir framan töluna, sem táknar eininguna, setja núll, þegar engir tugir eru.

Skrifað mál með blýanti er ekki leyfilegt. Þó mega þjónustuupplýsingarnar vera skrifaðar með blekblýanti.

2. — Utanáskriftin á ávísununum skal greina viðtakanda þannig, að auðvelt sje að ákveða persónu hins rjetta hlutaðeiganda. Nafnstyttingar og símnefni eru ekki leyfð.

3. — Bannað er að skrifa á ávísanirnar annað en það, sem texti eyðublaðanna segir til um. Sendandi hefir þó leyfi til þess, að bæta orðsendingum til viðtakanda ávísunarinnar við á afklippinginn.

4. — Ávísanir, sem eru gefnar út burðargjaldsfrítt, skulu efst bera yfirskriftina „En franchise de taxe“ (burðargjaldsfrítt), og aftan á afklippingnum skal þess getið, af hvaða ástæðu ávísunin sje send. 56

3. grein.

Flutningur ávísananna.

Ávísanirnar eru fluttar opnar og settar í póstinn á þann hátt, sem segir í 1. lið 49. greinar starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins.

4. grein.

Símapóstávísanir.

1. — Símapóstávísanir eru útbúnar af sendipósthúsinu, og sendar til ákvörðunarpósthússins. Nema öðruvísi sje ákveðið eru þær útfyltar á frönsku og útbúnar sem hjer segir:

(Þjónustu upplýsingar, ef ástæða er til).

Mandat (númer póstávísunarinnar).

Poste (nafn ákvörðunarpósthússins).

(Ef svo ber undir, útborgunarkvittun).

(Nafn sendanda).

(Upphæðin, sem send er).

(Nákvæmt nafn viðtakanda, aðsetursstaðar hans og, ef hægt er, heimilis hans).

Tilgreiningar skeytisins skulu ætíð standa í sömu röð og að ofan segir.

2. — Þjónustuupplýsingar skulu skrifast í fullum bókstöfum eða með styttingum þeim, sem símastjórnin leyfir.

3. — Þegar símapóstávísanir eru útgefnar annaðhvort af pósthúsum á stöðum, þar sem engin ritsímastöð er eða frá stöðum, þar sem eru mörg pósthús, en sendipósthúsið hefir ekki neina símapjónustu, skal útgáfustaður ávísananna tilgreindur á skeytunum, næst á eftir númeri ávísunarinnar, þannig:

„Mandat 404 de“

4. — Upphæðin, sem send er, skal tilgreind í tölum, og að því er snertir mynteiningarnar (franki, mark o. s. frv.) í fullum bókstöfum í mynt ákvörðunarlandsins.

5. — Sje viðtakandi kvenmaður, er skylda að tilfæra orðin „madame“ eða „mademoiselle“ við ættarnafn hennar, jafnvel þótt fornafnið sje með, nema þegar það er óþarfa endurtekning á stöðu, titli, starfi eða atvinnu, er segir greinilega til um persónu viðtakanda.

Þó má sleppa því að tilgreina nafn aðsetursstaðar viðtakanda, þegar það er sama og nafn ákvörðunarpósthússins.

56

Sendanda eða viðtakanda má hvorki tilgreina með skammstöfun eða sjerstöku orði, sem þeir hafa komið sjer saman um.

6. — Endurtekning að nokkru leyti er skylda, (endurtekning frá einni stöð til annarar á eiginhöfnum og tölum).

7. — Sendipósthúsið sendir ákvörðunarpósthúsinu sem staðfestingu, tilkynningu um útgáfu símapóstávisunarinnar, með næsta pósti á eftir og í umslagi, og skal hún vera eins í laginu eða lík og meðfylgjandi fyrirmynd B.

8. — Ákvörðunarpósthúsið skal framkvæma borgunina án þess að bíða eftir tilkynningunni. Það heftir hana, að svo miklu leyti sem hægt er, við ávísunina, þegar viðtakandi hefir kvittað hana.

9. — Póststjórnirnar geta heimilað ritsímastöðvum á stöðum, þar sem eru eitt eða fleiri pósthús, að taka við símapóstávisanafje af sendanda og borga það á ákvörðunarstaðnum.

5. grein.

Útborgunarkvittun.

1. — Þegar sendandi almenningar póstaðvísunar bíður um að fá kvittun fyrir útborgun ávísunarinnar, límir sendipósthúsið á hana frímerki, er svarar til gjaldsins sem tekið er fyrir þetta. Það eyðileggur því næst frímerkið, með því að skrifa á það með greinilegu lettri orðin: „Avis de payment“ (útborgunarkvittun). Sje um símapóstávisun að ræða, er frímerkið sett á tilkynningu ávísunarinnar.

2. — Sama dag og útborgunin fer fram, sendir pósthúsið, sem á að annast hana, sendanda ávísunarinnar kvittun, eins eða líka og fyrirmynd C, er fylgir starfsreglugjörð alþjóðapóstsamningsins, opna og burðargjaldsfrítt.

3. — Þegar sendandi bíður um kvittun fyrir útborgun, eftir að búíð er að gefa póstaðvísunina út, skrifar sendipósthúsið nákvæma lýsingu á ávísuninni á eyðublaðið C, sem áður er útbúíð með frímerkjum, er svarar til gjaldsins, sem tekið er, og sendir það síðan í umslagi, sem þjónustusendingu, til ákvörðunarpósthússins. Þegar þetta pósthús hefir útfyllt eyðublaðið, sendir það það til baka á sama hátt og segir í 2. lið hjer að ofan.

Póststjórn sendilands ávísananna hefir heimild til þess að leggja fyrir pósthús sín að senda sjer fyrst um sinn beiðnir um útborgunarkvittanir, sem koma til þeirra meir en mánuði eftir að ávísunin er gefin út.

6. grein.

Hraðboðaávísanir.

Ákvæðin í 37. grein og 4. lið 38. greinar starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins gilda um almennar ávísanir, sem bera á út með hraðboða.

II. KAFLI.

56

Ýmsar reglur.

7. grein.

Óreglulegar ávísanir.

1. — Ávísanir, sem ekki hefir verið hægt að borga út af einhverjum eftirgreindum ástæðum:

- a) ónákvæm, ónóg eða efasöm tilgreining á nafni eða heimili viðtakenda,
- b) ósamkvæmni eða úrfelling á nöfnum eða upphæðum,
- c) yfirstrikanir eða leiðrjettingar á upphæðunum,
- d) vöntun á stimplun, undirskrift eða öðrum þjónustupplýsingum,
- e) tilgreining upphæðarinnar, sem á að borga, í annari mynt en þeirri, sem hlutaðeigandi lönd hafa komið sjer saman um,
- f) notkun eyðublaða, sem ekki eru samkvæmt hinum fyrirskipuðu reglum, eru endursendar eins fljótt og hægt er, í umslagi til sendipósthússins til leiðrjettingar, nema sendandi, eftir að honum hefir verið tilkynnt það, heimti að beitt sje ákvæðunum í 2. lið hjer á eftir.

Í viðskiftum við lönd handan hafs, má þó pósthjórnn ákvörðunarlandsins láta borga út ávísanir, þar sem upphæðin er tilgreind í annari mynt en þeirri, sem leyfð er, þegar hún getur gert breytinguna með því gengi, sem útgáfupósthjórnn notar, og með því skilyrði, að gera pósthjórnninni, sem hefir gefið ávísunina út, aðvart þegar í stað. Áhætta við ranga myntbreytingu, hvílir á þeirri pósthjórnninni, sem gerir breytinguna.

2. — Ef viðtakandi almennrar pósthávísunar óskar og býðst til þess að greiða kostnaðinn, má leiðrjetta skekkjuna, sem er til hindrunar fyrir útborgun ávísunarinnar, símleiðis með þjónustutilkynningu, sem burðargjald er greitt fyrir. Ávísunin er þá geymd á ákvörðunarpósthúsinu, sem leiðrjettir hana, þegar það fær leiðrjettingarskeytið frá sendipósthúsinu, og leggur skeytið með ávísuninni.

Hafi leiðrjettingarskeytið orsakast af skekkju, sem stafar af vangá pósthanna, skal gjaldið fyrir það endurgreitt rjettum hlutaðeiganda.

3. — Þegar ekki er hægt að útborga símaávísanir sakir ófullkominnar eða ónógrar utanáskriftar, eða sakir einhvers annars, sem ekki verður heimfært upp á viðtakanda, skal sendipósthúsinu send þjónustutilkynning, er tilgreini ástæðuna til þess að útborgun hefir ekki farið fram. Sendipósthúsið rannsakar hvort skekkjan stafi af vangá frá þjónustunnar hálfu. Sje svo, leiðrjettir það skekkjuna þegar í stað með þjónustutilkynningu. Annars gerir það sendanda aðvart, og getur hann þá leiðrjett skekkjuna með þjónustutilkynningu, sem burðargjald er borgað fyrir.

Þegar skekkja á símapósthávísunum hefir ekki verið leiðrjett innan hæfi-

- 56 legs frests með þjónustutilkynningu, skal hún leiðrjett á sama hátt og segir fyrir um almennar póstaðvísanir.

4. — Þegar aðeins er komin tilkynning um símapóstaðvísun, en sjálft skeytið vantar, má ekki borga ávísunina út við sýningu á tilkynningunni. Fyrst og fremst ber að gera fyrirspurn um símskeytið með símaþjónustutilkynningu. Þær símaávisanatilkynningar, sem ekki eru komnar með fyrsta pósti eftir dagsetningu ávísunarinnar, skulu krafðar með leiðrjettingarskýrslu, er sje eins eða lík og fyrirmynd G, er fylgir starfsreglugjörð alþjóðapóstsamningsins.

8. grein.

Tapaðar, týndar eða eyðilagðar ávísanir.

1. — Í stað ávísana, sem hafa tapast, týnst eða eyðilagst, má, eftir beiðni sendanda eða viðtakanda, búa út umboð til útborgunar, og lætur póststjórn sendilandsins þau af hendi, eftir að hún í samráðum við póststjórn ákvörðunarlandsins, hefir komist að raun um, að ávísunin hafi hvorki verið útborguð, endurgreidd nje áframsend.

Útborgunarumboðin eru látin án nokkurs burðargjalds. Þau hafa jafnlangt gildi og ávísanirnar.

2. — Ef samtímis er krafist endurgreiðslu af sendanda og útborgunar af viðtakanda fyrir ávísun, sem hefir tapast, týnst eða eyðilagst, skal útborgunarumboðið látið þeim fyrnefnda í tje.

3. — Þegar sendandi gerir kröfu til endurgreiðslu á ávísun, sem hefir tapast, týnst eða eyðilagst, verður hann til styrktar kröfu sinni að leggja fram kvittun. Póststjórn sendilandsins leyfir endurgreiðsluna, þegar hún er búin að fullvissa sig um, að póststjórn ákvörðunarlandsins hafi hvorki borgað nje muni borga ávísunina út.

Þegar póststjórn ákvörðunarlandsins svarar því, að ávísunin hafi ekki komið sjer í hendur, getur póststjórn sendilandsins útbúið útborgunarumboð, með þeim fyrirvara, að ávísunin sje ekki talin í neinum þeirra mánaðarreikninga, sem búnir hafa verið til fram að því að hún verður ógild.

Hafi aftur á móti ekkert svar fengist hjá póststjórn ákvörðunarlandsins innan þess tíma, sem nefndur er í 24. grein samningsins um endurgreiðslu á upphæð póstaðvísana, sem borgaðar eru gegn fólsum kvittunum, og ef ávísunin er ekki talin í neinum mánaðarreikningi, sem komið hefir fram að því að fresturinn rennur út, þá hefir póststjórn sendilandsins rjett til þess að ganga lengra og láta endurgreiðslu á upphæðinni fara fram. Tilkynningu um þessa endurgreiðslu ber að senda í ábyrgðarbrjefi til póststjórnar ákvörðunarlandsins, og er ekki ætlast til, að ávísunin, sem nú skoðast algerlega glötuð, komi frekar til reiknings.

9. grein.

56

Endurnýjunaráteiknun.

Endurnýjunaráteiknun sú, sem nefnd er í 16. grein samningsins, skal vera rituð á sjálfa ávísunina.

10. grein.

Afturköllun. — Breyting á utanáskrift.

1. — Ákvæðin í 41. og 42. grein starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins gilda ef beðið er um afturköllun eða breytingu á utanáskriftinni á almennri ávísun eða símaávísun. Þó skal engin líking (fac-similé) af ávísuninni fylgja beiðninni um afturköllun eða breytingu á utanáskrift. Í beiðninni skal ætíð tilgreina númer, útgáfudag og upphæð ávísunarinnar, sem átt er við.

2. — Sje beðið símleiðis um utanáskriftarbreytingu á almennri ávísun eða símaávísun, bíður ákvörðunarpósthúsið með að framkvæma það, þangað til beiðnin kemur póstleiðis.

3. — Ákvörðunarpósthús símapóstávísunar á, þar að auki, að hafa tilkynninguna um útgáfuna á höndum áður en það verður við beiðninni um að breyta utanáskriftinni.

Sje um einfalda leiðrjettingu á utanáskriftinni að ræða, sem nefnd er í 42. grein starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins, má taka leiðrjettinguna til greina, án þess að bíða þangað til tilkynning um útgáfuna kemur.

4. — Póststjórn ákvörðunarlandsins getur þó, upp á eigin ábyrgð, tekið símabeiðni um breytingu á utanáskrift til greina, án þess að bíða eftir því, að hún komi póstleiðis, eða, ef svo ber undir, án þess að bíða eftir tilkynningunni um útgáfuna.

11. grein.

Áframsending.

1. — Pósthúsið, sem áframsendir, strikar út, ef með þarf, með penna áteiknunina um upphæð ávísunarinnar, þannig, að hægt sje þó að lesa hina upprunalegu skrift. Upplýsingarnar í dálkinum „somme versée“ skulu látnar halda sjer. Þegar pósthúsið er búíð að breyta upphæð ávísunarinnar eftir gengi því, sem landið, sem áframsendir, notar við póstávísanir, í mynt hins nýja ákvörðunarlands, skrifar það hana í fullum bókstöfum á hæfilegan stað á eyðublaði ávísunarinnar, en, að svo miklu leyti sem hægt er, rjett fyrir ofan hina upprunalegu áteiknun upphæðarinnar í bókstöfum. Hin nýja áteiknun ávísunarinnar er undirskrifuð af póstmanninum. Á sama hátt skal farið að við frekari áframsendingu.

Sje um áframsendingu að ræða til fyrsta ákvörðunarlands eða sendi-

- 56 landsins, skrifar þó pósthúsið, sem áframsendir, hina upprunalegu upphæð á ávísunina eða setur í hennar stað upphæðina, sem skrifuð er í þjónustudálkinum, í mynt sendilandsins.

2. — Áframsending símapóstávísana póstleiðis er framkvæmd á sama hátt, og án þess að bíða þurfi eftir tilkynningu um útgáfuna.

Ávísunin er send í umslagi til hins nýja ákvörðunarpósthúss.

Sama gildir og um tilkynninguna, þegar hún er komin til pósthússins, sem áframsendir.

3. — Sje um símleiðis áframsendingu að ræða á almennri ávísun, útbýr fyrsta ákvörðunarpósthús símapóstávísun fyrir upphæð þeirri, sem eftir er, þegar búið er að draga frá henni símskeytisgjaldið og póstgjaldið. Póstgjaldið er reiknað af upphæð hinnar upprunalegu ávísunar, að fráðregnu símskeytisgjaldinu.

Myntbreytingin, til hins nýja ákvörðunarlands, er framkvæmd eins og sagt er í 1. lið að ofan. Hin upprunalega ávísun er kvittuð af fyrsta ákvörðunarpósthúsi, og færð til reiknings sem útborguð ávísun, eftir að skrifað hefir verið á hana þessi athugasemd:

„Réexpédié le montant de à, sous déduction de la taxe de“

(Áframsend upphæðin til að fráðregnu burðargjaldi).

Afklippingur almennrar ávísunar er heftur við símaávísunartilkynninguna til afhendingar viðtakanda.

4. — Áframsending símleiðis á símaávísun fer fram samkvæmt skilyrðum þeim, sem nefnd eru í 3. lið, og án þess að bíða þurfi eftir tilkynningu ávísunarinnar.

5. — Ákvæðin í 3. og 4. lið gilda einnig um áframsendingu á almennum ávísunum og símaávísunum frá einu samningslandi til annars samningslands, sem upprunalandið hefir ekki póstávísanaskifti við, eða til lands, sem tekur ekki þátt í samningnum. Sama gildir einnig um áframsendingu á ávísunum frá landi, sem tekur ekki þátt í samningunum, til samningslands.

6. — Beiðnir um áframsendingu skulu innritaðar til athugunar af fyrsta ákvörðunarpósthúsi, og, ef svo ber undir, af öðrum ákvörðunarpósthúsum. Pósthús, sem framkvæmir endursendingu á póstávísun á þann hátt, sem að ofan greinir, sendir útgáfupósthúsinu tilkynningu um það.

12. grein.

Ávísanir, sem ekki verður komið til skila.

1. — Áður en ávísanir, sem ekki hefir verið hægt að greiða viðtakendum af einhverjum ástæðum, eru endursendar til upprunastaðar síns, skal ákvörðunarpósthúsið innrita þær til minnis og stimpla þær eða merkja með merki því, sem nefnt er í 1. lið 40. greinar starfsreglugjörðar alþjóðapóst-samningsins að brúka skuli við sendingar, sem ekki verður komið til skila.

Endursendar símaávisanir skulu látnar í umslag og eiga útgáfutilkynningar þeirra að fylgja þeim.

Þó skulu ávisanir þær, sem eru áframsendar með skilyrðum þeim, sem nefnd eru í 3., 4. og 5. lið 11. greinar, sendar upprunapóststjórninni af þeirri póststjórn, sem ávisanirnar vor ætlaðar í fyrstunni, svo að hún geti breytt þeim í nýja þjónustuávisun.

2. — Endurgreiðsla óútborgaðra ávísana til sendenda skal framkvæmd jafnskjótt sem sendipóststjórnin er búin að fá ávisanirnar í sínar hendur og, ef um símaávisanir er að ræða, útgáfutilkynningarnar.

13. grein.

Fyrirspurnir.

1. — Sjerhver fyrirspurn um almenna ávisun eða símaávisun, skal skrifuð á eyðublað eins eða líkt og meðfylgjandi eyðublað C. Um flutning á þessu eyðublaði fer eins og segir í reglunum í 3. lið 5. greinar um útborgunarkvittanir, sem beðið er um eftir að ávisanirnar hafa verið gefnar út.

2. — Þegar ákvörðunarpósthúsið getur gefið fullnægjandi upplýsingar um afdrif ávisunarinnar, sem spurst er fyrir um, endursendir það eyðublaðið, útfyllt samkvæmt því, sem rannsóknin hefir leitt í ljós, til pósthússins, sem hefir tekið á móti fyrirspurninni. Sje um árangurslausa rannsókn að ræða eða vafasama útborgun, er eyðublaðið sent til póststjórnar sendilandsins, fyrir milligöngu póststjórnar ákvörðunarlandsins.

3. — Sjerhver póststjórn getur krafist þess, með tilkynningu til alþjóðaskrifstofunnar, að fyrirspurnir, er snerta þjónustu hennar, sjeu sendar, annaðhvort til aðalskrifstofu hennar eða einhvers pósthúss, sem hún sjerstaklega tiltekur.

III. KAFLI.

Reikningsfærsla.

14. grein.

Mánaðarreikningar.

1. — Í lok hvers mánaðar útbýr hver póststjórn handa sjerhverri hinna póststjórnanna mánaðarreikning, eins og meðfylgjandi fyrirmynd D, þar sem upp eru teknar — að svo miklu leyti sem hægt er í tímatafsröð og stafrófsröð yfir útgáfupósthúsin — allar ávisanir, sem hafa verið útborgaðar á pósthúsum hennar, fyrir reikning hlutaðeigandi póststjórnar, í næsta mánuði á undan.

Hún færir sömuleiðis á reikninginn upphæð þeirrar þóknunar, sem

56 henni ber, samkvæmt 1. lið 26. greinar samningsins, fyrir útborgaðar ávísanir á pósthúsum hennar, og ennfremur, ef svo ber undir, upphæðir endurgreiðslna þeirra og vaxta, sem nefnd eru í 25. og 28. grein samningsins.

2. — Mánaðarreikningurinn er sendur póststjórninni, sem skuldar, í síðasta lagi í lok mánaðarins næst á eftir þeim, sem hann á við, ásamt tilheyrandi kvittuðum póstávísunum og símapóstávísunum með tilkynningum þeirra, að svo miklu leyti, sem hægt er.

Símapóstávísanatilkynningar, sem koma til póststjórnar ákvörðunarlandsins, eftir að búið er að senda reikninginn, sem ávísanirnar eru í, er þær tilheyra, skulu heftar við einhvern næstu reikninga, og sendar póststjórn sendilandsins.

3. — Sjeu engar útborgaðar ávísanir, skal senda hlutaðeigandi póststjórn auðan mánaðarreikning.

15. grein.

Aðalreikningar.

1. — Strax eftir móttöku mánaðarreikninganna, og án þess að bíða eftir nánari rannsókn á hverjum einstökum lið þeirra, er reikningsjöfnuðurinn gerður upp í aðalreikningi, sem póststjórnin, er á inni, býr út, nema öðruvísi sje ákveðið.

Mismunur, sem seinna kynni að koma fyrir, skal tekinn upp í næsta mánaðarreikning á eftir. Honum skal slept, ef upphæðin alls nemur ekki 50 sentímum á reikningi.

2. — Aðalreikningur skal vera viðurkendur innan tveggja mánaða eftir lok þess mánaðar, sem hann á við. Frestur þessi er lengdur upp í fjóra mánuði í viðskiftum við lönd utan Evrópu, eða í viðskiftum milli þessara landa innbyrðis.

Póststjórnirnar geta komið sjer saman um að útbúa ársfjórðungs-, hálfis árs eða árs aðalreikning.

16. grein.

Greiðsla á reikningsjöfnuði. Fyrirframgreiðslur.

1. — Nema öðruvísi sje ákveðið, skal reikningsjöfnuðurinn afgerður með víxlum, er borgist við sýningu, á höfuðborg eða einhverja verslunarborg landsins, sem inni á, í mynt þess lands, og án nokkurs taps fyrir það, þareð hin skulduga póststjórn ber allan kostnað við greiðsluna.

2. — Borgun skal framkvæmd í síðasta lagi hálfum mánuði eftir móttöku aðalreikningsins, með viðurkendum rjettum upphæðum. Frestur þessi er einn mánuður fyrir löndin í Suður-Ameríku.

3. — Sjerhver póststjórn, sem á yfir 30000 gull-franka inni hjá annari póststjórn, hefir heimild til þess að krefjast à conto borgunar eða afborgun-

ar, að nokkru leyti, alt að $\frac{3}{4}$ af inneign sinni, jafnvel áður en reikningnum er lokið. Skal þá krafa hennar uppfyllt innan viku. Fari á conto borgunin ekki fram innan þess tíma, gilda fyrirmæli 28. greinar samningsins. 56

IV. KAFLI.

Upplýsingar og tilkynningar. — Mál.

17. grein.

Upplýsingar og tilkynningar.

1. — Sjerhver póststjórn skal að minsta kosti þrem mánuðum áður en samningurinn kemur til framkvæmda, tilkynna öðrum póststjórnnum um alþjóðaskrifstofuna:

- a) lista yfir þau lönd, sem hún hefir póstávisanaviðskifti við, á grundvelli samningsins;
- b) lista yfir þau pósthús, sem hún heimilar að gefa út og borga út ávísanir, eða tilkynningu um, að öll pósthús hennar taki þátt í þessu starfi;
- c) tilkynningu um þátttöku sína í símaávísana viðskiftum, ef svo ber undir;
- d) hámark það, sem hún setur fyrir útgáfu og útborgun ávísana;
- e) mynt þá, sem ávísanirnar eiga að stílast í;
- f) taxtana, sem hún notar;
- g) eftir hve langan tíma upphæðir þeirra ávísana, sem ekki hefir verið krafist útborgunar á, falla til ríkisins, samkvæmt löggjöf hennar;
- h) eitt eintak af póstávisaneyðublaði því, sem hún notar;
- i) stafsetninguna á ríkismáli hennar á töluorðunum 1—1000, sem á að setja á ávísanirnar;
- k) lista yfir þau lönd, sem taka ekki þátt í samningnum, og hún getur verið milliliður fyrir í ávisanaviðskiftum.

2. — Sjerhver breyting, sem síðar kann að verða, skal tafarlaust tilkynt á sama hátt. Það er tilskilið, að breytingar á verðhlutfallinu sjeu tilkyntar hlutaðeigandi póststjórn þegar í stað.

18. grein.

Eyðublöð. Tunga.

Að því er snertir ákvæði 2. liðs 31. greinar alþjóðapóstsamningsins skulu þessi eyðublöð álitin til afnota fyrir almenning: A (póstávisanir) og C (fyrirspurnir).

Niðurlagsatriði.

19. grein.

Um hvenær starfsreglugjörðin kemur til framkvæmda, og hversu lengi hún gildir.

Reglugjörð þessi kemur til framkvæmda sama dag og samningurinn um póstávísanir gengur í gildi.

Hún skal gilda jafnlengi og sá samningur, nema hún verði endurnýjuð að sameiginlegum vilja hlutaðeigandi aðila.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Póstbögglasamningur.

56

Efnisyfirlit.

I. KAFLI.

1. grein. Efni samningsins.

II. KAFLI.

Ákvæði, sem gilda um alla böggla.

2. grein. Frímerkingarskylda. — Burðargjöld.
3. — Landburðargjald.
4. — Sjóburðargjald.
5. — Lækkun eða hækkun á landburðargjaldi.
6. — Lækkun eða hækkun á sjóburðargjaldi.
7. — Rúmfrekir bögglar. — Viðbótargjald.
8. — Aukaburðargjald.
9. — Gjald fyrir útburð og aftollun.
10. — Borgun á tollgjöldum og öðrum gjöldum.
11. — Borgun á tollgjöldum eða öðrum gjöldum af sendanda. — Veðtaka. — Umboðsgjald.
12. — Geymslugjald.
13. — Útburður með hraðboða.
14. — Forboð.
15. — Bögglar til herfanga.
16. — Afturköllun. — Breyting á utanáskrift.
17. — Móttökukvittun.
18. — Áframsending.
19. — Óskilabögglar.
20. — Afnám tollgjalda.
21. — Sala. — Eyðilegging.
22. — Afsalaðir bögglar.
23. — Endurgreiðsla sendanda á kostnaði.
24. — Fyrirspurnir.

III. KAFLI.

Póstkröfubögglar.

- 25. grein. Burðargjöld og skilyrði. — Reikningsskil.
- 26. — Afnám eða breyting á upphæð póstkröfu.
- 27. — Ábyrgð á týnslu, ráni eða skemdum.
- 28. — Ábyrgð á upphæðum þeim, sem hafa verið innheimtar reglulega.
- 29. — Skaðabætur fyrir vanrækta, ófullnægjandi eða sviksamlega innheimtu.
- 30. — Um hver ber ábyrgðina.
- 31. — Beiting á ákvæðum alþjóðapóstsamningsins um skaðabætur og upphæðir, sem á að greiða. — Greiðslufrestur og endurgreiðsla á lánuðum upphæðum.
- 32. — Póstkröfuávísanir.

IV. KAFLI.

Bögglar með tilgreindu verði.

- 33. grein. Burðargjöld og skilyrði.
- 34. — Sviksamleg tilgreining verðs.

V. KAFLI.

Skyndibögglar.

- 35. grein. Burðargjöld og skilyrði.

VI. KAFLI.

Ábyrgð.

- 36. grein. Víðtæki ábyrgðar.
- 37. — Undantekning ábyrgðar.
- 38. — Hvenær ábyrgð hættir.
- 39. — Greiðslan á skaðabótunum.
- 40. — Frestur á greiðslunni.
- 41. — Póststjórnin, sem ábyrgðina ber.
- 42. — Endurgreiðsla skaðabótanna til sendipóststjórnar.

VII. KAFLI.

Um hver fær burðargjöldin.

- 43. grein. Þóknanir fyrir flutninginn.
- 44. — Reikningsfærsla fyrir áframsenda eða endursenda böggla.

- 45. grein. Hraðboðagjald, sjerstakt og auka.
- 46. — Gjald fyrir áframsendingu í ákvörðunarlandinu.
- 47. — Ýms gjöld.
- 48. — Póstkröfugjald.
- 49. — Ábyrgðargjald.

56

VIII. KAFLI.

Ýms ákvæði.

- 50. grein. Beiting á almennum ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.
- 51. — Samþykkt á frumvörpum milli pósthinga.

Niðurlagsatriði.

- 52. grein. Um hvenær samningurinn kemur til framkvæmda, og hversu lengi hann gildir.

Loka-ákvæði.

- I. grein. Framkvæmd flutningafjelaga á starfinu.
- II. — Transít.
- III. — Auka-transítgjöld.
- IV. — Viðbótargjöld endastöðva.
- V. — Sjerstök aukagjöld.
- VI. — Sjerstakir taxtar.
- VII. — Böggjar með tilgreindu verði.
- VIII. — Ummál og rúmmál.
- IX. — Undantekning frá ákvæðunum, um að taka póstkröfugjaldið og
— búa út reikninga.

Alþjóðapóstsbandið.

Samningur

um

póstbögglar.

gerður milli

Albaníu; Þýskalands; Lýðveldisins Argentínu; Austurríkis; Belgíu; Belgísku Congo; Bolívíu; Brasilíu; Búlgaríu; Chíli; Kína; Lýðveldisins Columbíu; Lýðveldisins Costa-Rica; Lýðveldisins Cuba; Danmerkur; Fríborgarinnar Danzig; Hins dominíkanska lýðveldis; Egyptalands; Equator; Spánar; Spánskra nýlenda; Estlands; Etiópíu; Finnlands; Frakklands; Algiers; Hinna frönsku nýlenda og vernduðu landa í Indókiná; Allra annara franskra nýlenda; Grikklands; Guatemala; Lýðveldisins Haíti; Lýðveldisins Honduras; Ungverjalands; Breska Indlands; Íslands; Ítalíu; Ítalskra nýlenda; Japans; Chosen; Allra annara japanskra eigna; Lettlands; Lýðveldisins Líberíu; Lithauen; Luxemburg; Marokkó (að undanskildum spánska hlutanum); Marokkó (spánski hlutinn); Nicaragua; Noregs; Lýðveldisins Panama; Paraguay; Hollands; Hollenskra Indía; Hollenskra nýlenda í Ameríku; Perú; Persíu; Póllands; Portúgals; Hinna portúgölsku nýlenda í Afríku; Hinna portúgölsku nýlenda í Asíu og í Eyjaálfunni; Rúmeníu; Lýðveldisins San Marino; Salvador; Saarhjeraðsins; Konungsríkis Serba, Króata og Slovena; Konungsríkisins Síam; Svíþjóðar; Sviss; Tjekkoslóvakíu; Tunis; Tyrklands; Sambands hinna sósíalistisku ráðstjórnarríkja; Uruguay og Bandaríkja Venezuela.

Samkvæmt 3. grein alþjóðapóstsamningsins, hafa undirritaðir fulltrúar stjórnaða í ofangreindum löndum, í sameiningu og með þeim fyrirvara, að fullgilding fáið, orðið ásaðttir um eftirfarandi samning:

I. KAFLI.

56

1. grein.

Efni samningsins.

1. — Milli samningslandanna má senda undir nafninu „póstböggla“, annaðhvort beina leið eða um eitt eða fleiri samningslönd, böggla alt að 10 kílógrömmum að þyngd, með þyngdarmörkum eins og hjer segir:

1° alt að 1 kílógrammi;

2° yfir 1 kílógramm alt að 5 kílógrömmum;

3° yfir 5 kílógrömm alt að 10 kílógrömmum.

Sem undantekning gildir, að sjerhverrt land hefir heimild til þess að leyfa ekki böggla yfir 5 kílógrömm.

2. — Póststjórnirnar geta komið sjer saman um að taka á móti böggla, sem eru þyngri en 10 kg., mót hækkun á burðargjaldinu og á ábyrgðinni, ef glötun, rán eða skaða ber að höndum.

II. KAFLI.

Ákvæði, sem gilda um alla böggla.

2. grein.

Frímerkingarskylda. Burðargjöld.

1. — Undir póstböggla skal vera borgað að fullu fyrirfram.

2. — Burðargjaldið er samsett af þóknunum til allra póststjórna, sem taka þátt í land- eða sjóflutningi. Það nær einnig, ef svo ber undir, yfir þóknanir þær og aukagjöld, sem nefnd eru í 5., 6., 7. og 8. grein hjer á eftir.

3. grein.

Landburðargjald.

Burðargjaldið fyrir flutning á landi er ákveðið handa hverju landi sem hjer segir:

30 sentímar	fyrir	böggul	alt	að	1 kg.
50	—	—	—	—	5 —
90	—	—	—	—	10 —

4. grein.

Sjóburðargjald.

Ef um sjóflutning er að ræða, er tekið handa hverri þjónustu, sem tekur þátt í flutningnum, þóknun, sem er ákveðin eins og hjer segir:

56

VEG A L E N G D	Böggull alt að 1 kg.	Böggull alt að 5 kg.	Böggull frá 5 til 10 kg.
Alt að 500 sjómílum	fr. 0.15	fr. 0.25	fr. 0.45
frá 501— 1000 sjómílum	0.25	0.40	0.75
» 1001— 2000 —	0.40	0.60	1.10
» 2001— 3000 —	0.50	0.80	1.45
» 3001— 4000 —	0.60	1.00	1.80
» 4001— 5000 —	0.70	1.20	2.15
» 5001— 6000 —	0.80	1.40	2.50
» 6001— 7000 —	0.90	1.60	2.85
» 7001— 8000 —	1.00	1.80	3.20
» 8001— 9000 —	1.00	2.00	3.55
» 9001—10000 —	1.00	2.20	3.90
og þannig áfram með því að bæta við fyrir hverjar 1000 mílur eða brot úr 1000 mílum		0.20	0.35

Þessar vegalengdir reiknast, ef svo ber undir, eftir meðalfjarlægð milli hlutaðeigandi hafna tveggja samningslandanna.

Sjóflutningur milli tveggja hafna sama lands veitir ekki ástæðu til þóknunarinnar í 1. málsgrein, ef póststjórn landsins fær fyrir hina fluttu böggla þóknun þá, sem greidd er fyrir flutning þeirra á landi.

Fyrir böggul alt að 1 kg., má þóknunin þó aldrei fara fram úr 1 franka.

5. grein.

Lækkun eða hækkun á landburðargjaldi.

Lönd þau, sem skrifa undir samning þennan, hafa rjett til þess að lækka eða hækka samtímis landburðargjald sitt við burtför eða komu, með þeim fyrirvara, að þau tilkynni það svissnesku póststjórninni, að minsta kosti þrem mánuðum á undan. Breytingarnar á þessu gjaldi ganga í gildi þessa daga: 1. janúar, 1. apríl, 1. júlí, 1. október. Lækkunin eða hækkunin skal gilda um 6 mánaða tímabil minst. Hækkunin má, hvernig sem á stendur, ekki fara fram úr þóknun þeirri, sem nefnd er í 3. grein hjer að framan, fyrir hvert þyngdarmark.

6. grein.

Lækkun eða hækkun á sjóburðargjaldi.

Rjetturinn til lækkunar eða hækkunar um 100% mest, sem nefndur

er í næstu grein á undan, er sömuleiðis heimilaður samningslöndunum, að því er snertir þóknunina fyrir sjóflutninginn, og nefnd er í 4. grein að framan.

Breytingar á þessari þóknun skulu tilkynntar þrem mánuðum áður, að minsta kosti, og ganga þær í gildi þessa daga: 1. janúar, 1. apríl, 1. júlí, 1. október.

Sjerhver hækkun skal einnig gilda fyrir böggla frá því landi, sem tækin heyra undir, er sjóflutningurinn er framkvæmdur með, að undanteknum samböndunum milli landsins sjálfs og nýlenda þess.

7. grein.

Rúmfrekir bögglar. — Viðbótargjald.

1. — Bögglar, sem álitast rúmfrekir, annaðhvort sakir ummáls, lögunar eða rúmmáls eða sakir tegundar innihaldsins, eru eingöngu leyfðir í viðskiftum þeirra landa, sem samþykkja flutning á þeim.
2. — Fyrir slíka böggla er burðargjald almenns bögguls hækkað um 50%. Ef ástæða er til, má hækka það upp í næsta háltug.

8. grein.

Aukaburðargjald.

Til bráðabirgða er hverju samningslandi heimilt að krefjast aukaburðargjalds fyrir póstböggla, er koma til eða frá pósthúsa þeirra, og nemi 25 sentímum á böggul.

9. grein.

Gjald fyrir útburð og aftollun.

Póststjórn ákvörðunarlandsins má taka fyrir útburð og aftollun 50 sentíma þóknun á böggul. Nema öðruvísi sje um samið, skal gjald þetta tekið við afhendingu. Sama gjald má einnig taka fyrir hvern útburð sendingar á heimili viðtakanda, nema í fyrsta sinn.

10. grein.

Borgun á tollgjöldum og öðrum gjöldum.

Tollgjöld og önnur gjöld, sem ekki eru póstgjöld, skulu greidd af viðtakendum böggla.

11. grein.

Borgun á tollgjöldum eða öðrum gjöldum af sendanda. — Veðtaka.
Umboðsgjald.

Með því að tilkynna áður á burtfararpósthúsinu, geta sendendur tekið að

56 sjer að greiða, annaðhvort öll gjöld, sem á bögglinum hvíla við afhendingu hans, eða tollgjöldin eingöngu.

Í báðum tilfellum skulu sendendur undirgangast að greiða upphæðir þær, sem ákvörðunarpósthúsið heimtar, og að setja nægilegt veð fyrir þeim, ef þurfa þykir.

Póststjórn sú, sem leggur út fyrir þessum þóknunum vegna sendanda, má fyrir það taka umboðsgjald, sem má ekki fara fram úr 25 sentímum á böggul. Gjald þetta er alveg óháð gjaldi því, sem nefnt er í 9. grein hjer á undan, fyrir aftollun.

12. grein.

Geymslugjald.

Ákvörðunarlandið hefir rjett til þess að taka geymslugjald, sem það ákveður í löggjöf sinni, fyrir böggla, sem sendir eru poste restante eða hafa ekki verið sóttir innan ákveðins tíma.

Gjaldið má þó ekki fara fram úr 5 frönkum.

13. grein.

Útburður með hraðboða.

1. — Ef sendendur æskja þess, verða böggilarnir bornir á heimili viðtakenda af sjerstökum burðarmanni undir eins og þeir koma, ef póststjórn ákvörðunarlandsins hefir lýst því yfir, að hún taki þetta starf að sjer.

Fyrir sendingar þessar, sem kallast hraðboðasendingar (express), skal auk hins almenna burðargjalds greiða sjerstakt gjald, 80 sentíma, og skal það vera algerlega greitt fyrirfram af sendanda, hvort sem hægt er að afhenda viðtakanda böggulinn eða ekki, eða aðeins senda honum hraðboðatilkynningu.

2. — Þegar heimili viðtakanda liggur utan svæðis þess, sem ókeypis útburður fer fram á frá ákvörðunarpósthúsinu, má það taka viðbótargjald, er nemi alt að þeirri upphæð, sem ákveðin er sem hraðboðagjald í innanlandsþjónustunni, eftir að dregið hefir verið frá hið ákveðna gjald, sem sendandi borgar eða jafngildi þess í peningum landsins, sem tekur þetta viðbótargjald.

Útburður með hraðboða út fyrir svæði ákvörðunarpósthússins er engin skylda.

3. — Þegar hraðboðaböggull er áframsendur eða honum verður ekki komið til skila, ber að taka viðbótargjaldið samkvæmt ákvæðum 2. liðs 45. greinar.

4. — Útburður eða sendiför með hraðboðatilkynningu um komu til viðtakanda, skeður aðeins einu sinni. Hafi það orðið árangurslaust, er böggullinn ekki lengur álitinn hraðboðasending, og fer þá um útburð hans eftir sömu reglum og fyrir almenna böggla.

14. grein.

56

Forboð.

1. — Nema öðruvísi sje ákveðið, er bannað að láta í póstbögglar:

a) sprenghatta, eldfima eða hættulega hluti.

Póststjórnirnar hafa þó rjett til þess að koma sjer saman um flutning á hvellhettum og hlöðnum málmskothylkjum í handskotvopn, ósprenghattum hlutum af tundurpípum og eldspýtum.

b) Ópíum, morfín, cocaín og önnur deyfandi meðul. Þó nær forboð þetta ekki til slíkra sendinga, þegar þær eru sendar til lækninga til þeirra landa, sem leyfa þær með þessum skilyrðum;

c) hluti, sem bannaður er innflutningur á með tolllögum eða reglugjörðum, eða öðrum lögum;

d) brjef eða miða, er bera með sjer, að þau sjeu ný og persónuleg svo og allar brjefategundir, er hafa aðra utanáskrift, en til viðtakanda böggulsins.

Þó er leyfilegt að láta í sendinguna opna vöruskrá, er aðeins innihaldi þær upplýsingar, er mega standa í vöruskrá, svo og einfalt eftirrit af utanáskrift böggulsins með tilkynningu um utanáskrift sendanda.

2. — Lifandi dýr eru ekki leyfð nema flutningur á þeim sje heimilaður samkvæmt löggjöf hlutaðeigandi landa, og farið sje nákvæmlega eftir hinum sjerstöku fyrirmælum í starfsreglugjörðinni um þetta efni.

3. — Bannað er að senda mótaða peninga, gull eða silfur unnið eða óunnið, og aðra dýrgripa í bögglum án tilgreinds verðs, til landa, sem leyfa tilgreiningu á verði.

4. — Böggla, sem ranglega hefir verið leyft að senda, skal endursenda til sendipóststjórnar, nema póststjórn ákvörðunarlandsins sje heimilt, eftir löggjöf sinni eða reglugjörðum, að ráðstafa þeim öðruvísi. Sje svo, skal sendipóststjórn skýrt nákvæmlega frá, hvað gert hafi verið við böggulinn.

En þótt böggull innihaldi brjef eða miða, sem bera með sjer, að þau sjeu ný og persónuleg, þá skal undir engum kringumstæðum endursenda böggulinn fyrir það til sendanda.

5. — Sprenghattir, eldfimir og hættulegir hlutir, sem ekki er leyfður flutningur á samkv. því, sem sjerstaklega er umsamið í 1. bókstafalið 2. málsg. hjer á undan, og klámfengir og ósæmilegir hlutir skulu ekki endursendir til upprunapóststjórnar; þeir eru eyðilagðir á staðnum af þeirri póststjórn, sem verður þeirra vör.

15. grein.

Bögglar til herfanga.

Póstbögglar til eða frá herföngum eru, að undanteknum póströfubögglum, undanþegnir öllum gjöldum, sem nefnd eru í þessum samningi, jafnt í

56 sendi- og ákvörðunarlandi, sem milliliggjandi löndum. Fyrir þessa böggla skal hvorki greiða þóknunir, nje skaðabætur fyrir glötun, rán eða skemdir á þeim.

Sama gildir og um böggla, er snerta herfanga, og sendir eru eða mót-teknir annaðhvort beint eða gegnum upplýsingaskrifstofur, sem kynnu að verða settar á stofn, til hjálpar þessum mönnum, í ófriðarlöndunum eða hlutlausum löndum, sem hafa tekið við herskyldum mönnum á sitt svæði.

Herskyldir menn, sem teknir hafa verið og vistaðir í hlutlausu landi, skoðast sem eiginlegir herfangar, að því er snertir beitingu á framangreindum ákvæðum.

16. grein.

Afturköllun. — Breyting á utanáskrift.

Sendandi bögguls getur afturkallað hann eða látið breyta á honum utanáskriftinni með þeim skilyrðum og fyrirvara, sem ákveðin eru fyrir brjefasendingar samkvæmt 45. grein alþjóðapóstsamningsins, með þeirri viðbót, að ef sendandi heimtar endursendingu eða áframsendingu á böggli, þá sje hann skyldur að ábyrgjast fyrirfram borgun á því burðargjaldi, sem fellur á vegna hins nýja flutnings.

17. grein.

Móttökukvittun.

Sendandi getur fengið móttökukvittun samkvæmt skilyrðum þeirra, sem nefnd eru í 49. grein alþjóðapóstsamningsins.

18. grein.

Áframsending.

1. — Áframsending á böggli innan svæðis ákvörðunarlandsins vegna þess að viðtakandi er fluttur búferlum, getur farið fram annaðhvort eftir beiðni sendanda eða viðtakanda, eða án þess að bein beiðni liggi fyrir ef reglugjörðir ákvörðunarlandsins leyfa.

Áframsending á böggli, frá einu landi til annars, á sjer ekki stað nema eftir beiðni sendanda eða viðtakanda, og að því tilskyldu, að böggulinn fullnægi þeim skilyrðum sem heimtuð eru til flutnings á ný.

Sendanda er heimilt að banna sjerhverja áframsendingu með athugasemd á fylgibrjefi og á böggli.

2. — Fyrir áframsendingu böggla til annars lands, sakir þess að viðtakendur hafa skift um dvalarstaði, má taka viðbótargjald við gjöld þau, sem ákveðin eru í 3., 8. og 33. grein.

Sje böggull áframsendur innan svæðis ákvörðunarlandsins, má pósthjórn

þess taka gjald fyrir þá áframsendingu eftir því sem innanlandsákvæði hennar segja til. Gjöld þessi, sem ber að greiða fyrir frekari áframsendingu eða endursendingu til upprunastaðar, eru tekin af viðtakendum eða, ef svo ber undir, af sendendum, án þess þó að greiðsla á tollgjöldum og öðrum sjerstökum gjöldum, sem ákvörðunarlandið leyfir ekki að afnema, falli þar með niður.

Á sama hátt er farið með böggla þá, sem falla undir eitthvað af forboðum þeim, sem nefnd eru í 14. grein samningsins.

3. — Áframsending böggla, sem hafa verið sendir skakka leið, eða ranglega hefir verið tekið við til flutnings, fer fram samkvæmt fyrirmælum 1. og 2. liðs 33. greinar starfsreglugjörðarinnar.

19. grein.

Óskilabögglar.

1. — Sendendur eru skyldir til þess að segja, á bakhlið fylgibrjefsins og á bögglinum, hvernig ráðstafa skuli sendingum þeirra ef ekki er hægt að afhenda þær.

Sje þessu fyrirmæli eigi hlýtt, skulu óskilabögglar endursendir til upprunapósthússins eftir hálfan mánuð eða í síðasta lagi eftir mánuð að telja frá deginum næst á eftir þeim, er þeir eru til ráðstöfunar sendendum.

2. — Endursending óskilabögguls skal fara fram þegar í stað hafi ekki verið hægt að afhenda hann samkvæmt fyrirsögn sendanda á fylgibrjefinu og bögglinum sjálfum. Sama gildir einnig þegar ekki hefir verið hægt að verða við óskum sendanda í svari hans við tilkynningu um óskilaböggla, sem nefnd er í 34. grein starfsreglugjörðarinnar. Hafi sendandi látið uppi margar beiðnir í senn, skal böggullinn ekki endursendur fyr en þær hafa allar reynst árangurslausar.

3. — Þegar sendandi þarf að fylla út tilkynningu þá um óskilaböggla, sem nefnd er í 34. grein starfsreglugjörðarinnar, má taka af honum gjald fyrir það, er fari ekki fram úr tvöföldu burðargjaldi undir einfalt brjef.

Ef ákvörðunarpósthúsið hefir ekki fengið fullnægjandi upplýsingar innan eins mánaðar að telja frá því, er tilkynningin er send, skal endursenda böggullinn til upprunapósthússins. Frestur þessi er lengdur upp í fjóra mánuði í viðskiftum við lönd handan hafs.

4. — Bögglar, sem geymdir eru til frekari ráðstafana frá viðtakanda hálfu eða sendir „poste restante“, álitast óskilabögglar, eftir að geymslufresturinn, eins og hann er ákveðinn í reglugjörðum ákvörðunarlandsins, er runnin út, án þess þó að tjeður frestur megi fara fram úr fjórum mánuðum í viðskiftum við lönd handan hafs, og einum mánuði í öðrum viðskiftum.

Þó skal endursendingin fara fram innan styttri tíma hafi sendandi beðið um það með áritun á fylgibrjefið og böggulinn.

56

5. — Fyrir endursendingu óskilaböggla má taka gjöld þau, sem nefnd eru í 2. lið 18. greinar hjer á undan.

20. grein.

Afnám tollgjalda.

Póststjórnir sammingslandanna skuldbinda sig til þess að reyna, með því að snúa sjer til hlutaðeigandi tollstjórna, að fá því til leiðar komið, að tollgjöld verði afnumin á pósthögglum, sem eru endursendir til sendilandsins, yfirgefnir af sendanda, eyðilagðir vegna algerðra skemda á innihaldinu eða áframsendir til þriðja lands.

Þeim ber að gera hið sama gagnvart böggjum, sem hafa týnst, verið rænt úr eða skemst í þjónustu þeirra, með þeim fyrirvara, sem nefndur er í 4. lið 41. greinar hjer á eftir.

21. grein.

Sala. Eyðilegging.

Hluti, sem hætt er við að gangi úr sjer, eða skemmist, má selja þegar í stað, jafnvel á leiðinni fram eða aftur, án undangenginnar tilkynningar til sendanda. og án lögformlegra aðfara, til ágóða fyrir rjettan hlutaðeiganda. Sje einhverra orsaka vegna ekki hægt að framkvæma söluna, skulu hinir skemdu eða úr sjer gengnu hlutir eyðilagðir.

22. grein.

Afsalaðir böggjar.

Pósthögglar þá, sem hefir ekki verið hægt að afhenda viðtakendum, og sendendur hafa afsalað sjer, skal ákvörðunarpóststjórnin ekki endursenda, heldur fer hún með þá eins og löggjöf hennar segir.

23. grein.

Endurgreiðsla sendanda á kostnaði.

Sendendur eru skyldir að borga flutningskostnað og annan kostnað, sem pósthjórnnirnar eiga ófenginn og stafar af því að ekki hefir verið hægt að koma böggjum til skila, jafnvel þótt böggjarnir hafi verið yfirgefnir, seldir eða eyðilagðir. Kostnaður þessi er innheimtur hjá sendipósthjórnninni.

24. grein.

Fyrirspurnir.

1. — Fyrir sjerhverja fyrirspurn um böggul eða pósthrófuávísun má taka vist gjald, 1 franka mest.

Ekkert gjald skal tekið hafi sendandi þegar borgað sjerstakt gjald fyrir móttökukvittun. 56

2. — Fyrirspurnir eru aðeins leyfðar innan eins árs, að telja frá deginum næst á eftir þeim að sendingin er látin á póst. Þó er sjerhver póststjórn skyld að taka fyrirspurnir til greina, sem hún fær frá öðrum póststjórnunum og snerta sendingar, sem eru sendar áður en full tvö ár eru liðin. Skjöl þau, er snerta pósthögglastarfið, skulu því geymd í tvö ár.

3. — Sje fyrirspurn komin fram vegna vangár af póstinna hálfu, skal fyrirspurnargjaldið endurborgað.

III. KAFLI.

Póstkröfubögglar.

25. grein.

Burðargjöld og skilyrði. Reikningsskil.

1. — Böggla má senda með póstkröfu milli þeirra landa, þar sem póststjórnirnar koma sjer saman um þessi skifti.

Nema öðruvísi sje ákveðið, skal upphæð póstkröfunnar stíluð í mynt upprunalands böggulsins.

Hámark póstkröfuupphæðar er jafnt og hámark póstávísana til upprunalands böggulsins.

Sjerhver póststjórn er skyld að tryggja transít á póstkröfubögglum, eins þótt hún leyfi ekki slíkar sendingar í sinni þjónustu. Milliliggjandi lönd skulu á sama hátt tryggja transít böggla, þótt póstkrafan á þeim fari fram úr hámarksupphæð þeirri, sem þau leyfa í sinni þjónustu.

2. — Póstkröfuböggla skal farið með og borgað undir sem almenna böggla, eða, ef svo ber undir, sem böggla með tilgreindu verði. Auk þess greiðir sendandi fast gjald ekki lægra en 20 sentíma nje herra en 50 sentíma, og þar að auki gjald er sje í hlutfallinu $\frac{1}{2}$ af hundraði af póstkröfuupphæðinni. Sendipóststjórnin hefir rjett til þess að hækka eða lækka þessi gjöld eftir því, sem haganlegast þykir fyrir myntkerfi hennar.

3. — Greiðsla hinna innheimtu póstkröfuupphæða fer fram með póstkröfuávísunum, sem eru látnar í tje ókeypis.

Póststjórnirnar geta orðið ásáttar um aðra aðferð við reikningsskil hinna innheimtu upphæða. Sjerstaklega geta þær, með skilyrðum er þær verða ásáttar um, tekið að sjer að greiða þær inn á pósthlaupareikning í ákvörðunarlandi böggulsins.

Afnám eða breyting á upphæð póströfu.

Sendandi póströfubögguls getur beðið um algert afnám á póströfu-upphæðinni, eða afnám að nokkru leyti. Slíkar beiðnir eru háðar sömu ákvæðum og beiðnir um afturköllun eða breytingu á utanáskrift (45. grein alþjóða-póstsamningsins).

Ábyrgð á týnslu, ráni eða skemdum.

Týnsla, rán eða skemdir á póströfuböggli, baka póstpjónustunni ábyrgð samkvæmt ákvörðun VI. kafla hjer á eftir.

Ábyrgð á upphæðum þeim, sem hafa verið innheimtar reglulega.

Hinar reglulega innheimtu upphæðir, hjá viðtakanda, eru ábyrgstar sendanda samkvæmt skilyrðum þeim, sem ákveðin eru í samningnum um póstávísanaviðskiftin, um upphæðir sem breytt er í póstávísanir.

Skaðabætur fyrir vanrækta, ófullnægjandi eða sviksamlega innheimtu.

Hafi böggull verið afhentur viðtakanda án innheimtu á póströfu-upphæðinni, á sendandi rjett á skaðabótum, þó því aðeins, að krafa hafi verið sett fram innan þess tímabils, sem tiltekið er í 24. grein, og að vanrækslan á innheimtunni sje ekki að kenna yfirsjón hans sjálfs eða hirðuleysi.

Sama gildir og, ef upphæð sú, sem heimt er inn hjá viðtakanda er lægri en upphæð hinnar tilgreindu póströfu, eða ef innheimta hefir verið framkvæmd á sviksamlegan hátt. Skaðabæturnar geta undir engum kringumstæðum orðið hærri en upphæð póströfunnar.

Nú eru skaðabætur greiddar að fullu og öðlast þá póststjórnin, sem ábyrgðin hvílir á, rjettindi sendanda að því er snertir aðgang, ef til kæmi, að viðtakanda eða þriðja manni.

Um hver ber ábyrgðina.

Greiðsla hinna reglulega innheimtu upphæða og greiðsla á skaðabótum samkvæmt 29. grein næst á undan, sem framkvæmdar eru af sendipóststjórninni, fara fram fyrir reikning ákvörðunarpóststjórnar. Á henni hvílir ábyrgð-

in, nema hún geti sannað, að yfirsjónin stafi af því, að sendipóststjórnin hafi ekki fylgt einhverjum hinna fyrirskipuðu ákvæða, eða geti fært rök að því, að böggullinn og fylgibrjefið hafi ekki, þegar þau voru afhent í hennar þjónustu, verið með þeim áritunum eða merkjum, sem fyrirskipuð eru í starfsreglugjörðinni við póströfuböggla.

56

31. grein.

Beiting á ákvæðum alþjóðapóstsamningsins um skaðabætur og upphæðir sem á að greiða. — Greiðslufrestur og endurgreiðsla á lánuðum upphæðum.

Ákvæði 63. og 66. greinar alþjóðapóstsamningsins gilda um póströfuböggla.

32. grein.

Póströfuávísanir.

Upphæð póströfuávísunar, sem einhverra orsaka vegna hefir ekki orðið útborguð viðtakanda, er ekki endurgreidd póststjórninni, sem gaf hana út. Henni er haldið til reiðu fyrir viðtakanda af sendipóststjórn póströfuböggulsins, og fellur algerlega í hlut þeirrar póststjórnar, þegar hið löglega tímabil, sem hún gildir, er útrunnið.

Að öllu öðru leyti, og með þeim fyrirvara, sem starfsreglugjörðin getur um, eru póströfuávísanir háðar ákvæðum póstávísanasamningsins.

IV. KAFLI.

Bögglar með tilgreindu verði.

33. grein.

Burðargjöld og skilyrði.

1. — Bögglar mega vera með tilgreindu verði í viðskiftum milli þeirra landa, þar sem póststjórnirnar leyfa slíkt starf.

2. — Sjerhvert land ákveður fyrir sig hámarkið fyrir hið tilgreinda verð, og má það undir engum kringumstæðum vera lægra en 1000 frankar.

Í viðskiftum milli tveggja eða fleiri landa, er hafa ákveðið mismunandi hámark, skal lægsta takmarkið lagt til grundvallar fyrir viðskiftunum á báðar hliðar.

3. — Fyrir hverja heila upphæð af 300 frönkum af hinu tilgreinda verði er tekið auk hins almenna burðargjalds böggla, ábyrgðargjald:

- a) 5 sentímar fyrir hverja póststjórn, er tekur þátt í landflutningnum,
- b) 10 sentímar fyrir hvern notaðan sjóflutning.

56

4. — Til bráðabirgða er þó sendipóststjórninni heimilt að taka ósundurliðað ábyrgðargjald, fari það ekki fram úr 50 sentímum fyrir hverja 300 franka af hinni tilgreindu upphæð.

5. — Þau lönd, sem kunna að vilja taka á sig áhættu, sem stafar af ofur-efli (vis major), vegna verðböggla, hafa heimild til þess, að taka fyrir það sjerstakt gjald, án þess þó að samantölgð upphæð þessa gjalds og hins almenna ábyrgðargjalds megi fara fram úr því gjaldi, sem nefnt er í 4. lið hjer á undan.

6. — Sendilandið hefir heimild til þess að taka afgreiðslugjald, er eigi nemi meira en 50 sentímum fyrir hvern böggul.

7. — Sendandi bögguls með tilgreindu verði, fær ókeypis póstkvittun fyrir sendingu sinni um leið og hann lætur hana á póst.

34. grein.

Sviksamleg tilgreining verðs.

Tilgreining verðsins má ekki fara fram úr hinu raunverulega verði sendingarinnar, en leyfilegt er að tilgreina aðeins nokkurn hluta þess.

Sjerhver sviksamleg tilgreining á hærri verði en hinu raunverulega verði sendingarinnar, hefir í för með sjer lagalega aðför eftir því sem löggjöf sendilandsins ákveður.

V. KAFLI.

Skyndibögglar.

35. grein.

Burðargjöld og skilyrði.

1. — Sendandi getur krafist, að böggull sje fluttur, svo framarlega sem það er hægt, með hröðum flutningatækjum, sem notuð eru til flutnings á brjefapósti, en aðeins í viðskiftum milli þeirra landa, er orðið hafa ásátt um slíkt. Bögglar þessir, er kallast skyndibögglar (colis urgents), eru sendir með hraðboða á heimili sendanda, nema á þeim standi „poste restante“.

2. — Fyrir skyndiböggla eru gjöld þau og hækkanir, sem nefnd eru í 3.—8. grein hjer á undan, þrefölduð.

Gjöldin sem ákveðin eru í 33. grein, hraðboðagjaldið og önnur aukagjöld eru þó lögð á án hækkunar.

VI. KAFLI.

56

Ábyrgð.

36. grein.

Viðtæki ábyrgðar.

1. — Með þeim undantekningum er segir í næstu grein á eftir, svara póststjórnirnar til taps, ráns eða skemda á póstböggjum.

Sendandi á í þessu efni rjett á skaðabótum er svari hinna raunverulegu upphæð skaðans, sem hann býður við tapið, ránið eða skemdirnar. Fyrir almenna böggla mega skaðabæturnar ekki fara fram úr: 10 frönkum fyrir böggul alt að 1 kílógrammi að þyngd, 25 frönkum fyrir böggul frá 1 að 5 kílógrömmum að þyngd og 40 frönkum fyrir böggul frá 5 að 10 kílógrömmum að þyngd. Fyrir böggla með tilgreindu verði mega skaðabæturnar ekki fara fram úr upphæð hins tilgreinda verðs.

Skaðabæturnar greiðast viðtakanda þegar hann krefst þeirra, annaðhvort ef hann gerir athugasemd um leið og hann tekur við böggli, sem rænt hefir verið úr eða hefir skemst, eða þá sýnir skilríki fyrir því, að sendandi falli frá rjetti sínum honum til handa.

2. — Óbeinn skaði, eða hagnaður, sem ekki er kominn fram, kemur ekki til greina.

3. — Skaðabæturnar eru reiknaðar eftir gangverði vara af sömu tegund eins og það var á staðnum, á þeim tíma, þar sem varan var tekin til flutnings. Vanti gangverð eru skaðabæturnar reiknaðar eftir vanalegu verðmæti vörunnar, sem er virt á sama grundvelli.

4. — Þegar greiða ber skaðabætur fyrir algerða týnslu, skemdir eða rán á böggli, á sendandi ennfremur heimtingu á, að fá endurgreiddan sendingarkostnaðinn. Sama gildir einnig, að því er snertir sendingar, sem viðtakendur neita að taka á móti vegna ills ásigkomulags, þó því aðeins, að það sje pósthjónustunni að kenna, og hún eigi þar af leiðandi að sæta ábyrgð.

5. — Ábyrgðargjaldið fellur undir öllum kringumstæðum til póststjórnanna.

37. grein.

Undantekning ábyrgðar.

Póststjórnirnar eru undanþegnar allri ábyrgð:

- a) ef um ofurefli (vis major) er að ræða; ábyrgðarskyldan hvílir þó á sendipóststjórninni, sem hefir gengist undir að taka á sig ábyrgð gegn ofurefli (vis major) (5. liður 33. greinar);
- b) þegar þær geta ekki gert grein fyrir bögglinum vegna þess að þjónustuskjölín hafa eyðilagst af völdum ofureflis (vis major);

- 56 e) þegar skaðinn hefir orsakast af hirðuleysi sendanda, eða stafar af eðli sendingarinnar;
- d) þegar um er að ræða sendingar, sem falla undir eitthvað af forboðum þeim, sem nefnd eru í 14. grein;
- e) Þegar um er að ræða böggla, sem verðið á er ranglega tilgreint herra en hið raunverulega verð innihaldsins;
- f) á bögglum, sem engin kvörtun hefir komið um innan eins árs, eins og segir í 24. grein.

38. grein.

Hvenær ábyrgð hættir.

Ábyrgð póststjórnanna á bögglum er lokið þegar þeir eru afhentir samkvæmt fyrirælum innanlandsreglugjörða þeirra, og rjettir hlutaðeigendur hafa tekið við þeim án þess að gera athugasemdir eins og nefnt er í 36. grein hjer að framan.

39. grein.

Greiðslan á skaðabótunum.

Skyldan til skaðabótagreiðslu hvílir á sendipóststjórninni nema í því tilfelli, sem nefnt er í 1. lið 36. greinar, er ákvörðunarpóststjórn á að greiða skaðabæturnar. Póststjórn sú sem borgar, hefir endurgreiðslurjett gagnvart þeirri póststjórn, sem ábyrgðina ber.

40. grein.

Frestur á greiðslunni.

1. — Greiðsla á skaðabótum skal fara fram eins fljótt og auðið er, og í síðasta lagi innan árs að telja frá deginum eftir að krafan var sett fram.

2. — Póststjórnin, sem á að greiða skaðabæturnar samkvæmt 39. grein, má bæta sendanda skaðann á kostnað þeirrar póststjórnar, sem eftir löglega aðvörun, hefir látið líða sex mánuði án þess að hafa leitt málið til lykta. Í viðskiftum við lönd handan hafs er þessi frestur lengdur upp í 9 mánuði.

3. — Þegar sjerstaklega stendur á getur sendipóststjórnin frestað reikningsskilum á skaðabótum fram yfir hinn tiltekna tíma eitt ár, þegar eigi hefir orðið útljáð um ábyrgðina að því er snertir atriði, sem pósthjónustunni eru óviðkomandi (t. d. ofurefli).

41. grein.

Póststjórnin, sem ábyrgðina ber.

1. — Þangað til hið gagnstæða verður sannað, hvílir ábyrgðin á þeirri póststjórn, sem hefir tekið við bögglinum frá annari póststjórn athugasemda-

laust og hefir fengið öll lögleg gögn til rannsóknar í hendur, en getur hvorki sýnt fram á, að bögglinum hafi verið skilað til viðtakanda nje, ef svo ber undir, sendur á lögformlegan hátt til næstu póststjórnar.

2. — Hafi týnslan, ránið eða skemdirnar orðið á meðan á flutningi stóð, án þess að hægt sje að sýna fram á, á hvaða landsvæði eða í hvaða þjónustu það hafi komið fyrir, eða ef um er að ræða flutning á almennum böggjum, sem skráðir eru í einu lagi, og ekki er hægt að sýna fram á, á hvaða landssvæði eða í hvaða þjónustu böggull hefir glatast, verið rænt úr eða skemst, þá skulu hlutaðeigandi póststjórnir bæta skaðann að jöfnu.

3. — Þegar böggull með tilgreindu verði hefir glatast, verið rænt úr honum eða skemst vegna óviðráðanlegra atvika (vis major), skal sú póststjórn, sem týnslan, ránið eða skemdirnar hafa orðið hjá, meðan böggullinn fór yfir hennar svæði eða var í hennar vörslum, því aðeins bera ábyrgð gagnvart sendipóststjórninni, að bæði löndin taki að sjer ábyrgð á verðböggjum gegn óviðráðanlegum atvikum (vis major).

4. — Tollgjöld og önnur gjöld, sem ekki fást afnumin skulu greidd af þeim flytjendum, sem bera ábyrgðina á týnslunni, ráninu eða skemdu.

5. — Nú eru skaðabætur greiddar að fullu, og öðlast þá póststjórnin, sem ábyrgðin hvílir á, rjettindi þess, er við þeim hefir tekið að því er snertir aðgang, ef til kæmi, að viðtakanda, sendanda eða þriðja manni.

Ef böggjar, sem álitnir eru glataðir, koma fram heilir eða hlutar af þeim, þá skal þeim, sem skaðabæturnar voru greiddar, gefinn kostur á að taka við sendingu sinni, gegn því að endurborga upphæð hinna greiddu skaðabóta.

42. grein.

Endurgreiðsla skaðabótanna til sendipóststjórnar.

Póststjórn sú, sem ábyrgðin hvílir á, eða ber kostnaðinn við greiðsluna samkvæmt 40. grein, er skyld að endurgreiða skaðabótaupphæðina innan þriggja mánaða eftir tilkynningu um greiðsluna. Þessi endurgreiðsla fer fram án kostnaðar fyrir póststjórnina, sem á inni, annaðhvort með póstávísun eða víxli, sem greiðist við sýningu, á höfuðborg eða verslunarborg í landinu sem á inni eða þá með peningum, er hafa gangverð þar. Skaðabótaupphæðina má líka taka þjónustulega í afreikningi við landið, sem ábyrgðin hvílir á, annaðhvort beint eða þá fyrir milligöngu fyrstu transítþóststjórnar, er svo dregur upphæðina frá á reikningnum til næstu póststjórnar, og þannig áfram, þangað til hin greidda upphæð hefir verið færð til skuldar hjá þeirri póststjórn, sem ber ábyrgðina. Þegar 3ja mánaða fresturinn er útrunninn, falla vextir á upphæð þá, sem skuldast póststjórn sendilandsins, 7% á ári, frá þeim degi að telja, er fresturinn er útrunninn.

Póststjórn, sem rjettilega hefir sannast á að ábyrgðina beri, og neitar

- 56 Þó að greiða skaðabæturnar, skal auk þeirra, bera allan aukakostnað, sem kann að leiða af hinum órjettmæta drætti af greiðslunni.

VII. KAFLI.

Um hver fær burðargjöldin.

43. grein.

Þóknanir fyrir flutninginn.

Fyrir hvern böggul greiðir póststjórn sendilandsins:

- a) til póststjórnar ákvörðunarlandsins þóknanir þær, sem henni ber samkvæmt ákvæðum 3. til 8. og 35. greinar;
- b) ef til kemur, sjerhverri milliliggjandi póststjórn, þóknanir þær, sem ákveðnar eru í 3., 4., 6., 7. og 35. grein.

44. grein.

Reikningsfærsla fyrir áframsenda eða endursenda böggla.

Sje um áframsendingu að ræða, eða endursendingu á böggli til upprunastaðar, færir póststjórnin sem áframsendir til reiknings hjá næstu póststjórn burðargjaldshluta sinn, og, ef til kemur:

- a) þóknun fyrir útburð og aftollun, sem nefnd er í 9. grein;
- b) upphæð geymslugjaldsins, sem nefnt er í 12. grein;
- c) gjaldið fyrir áframsendingu, sem nefnt er í 2. lið 18. greinar;
- d) gjöld þau, sem hún á útistandandi.

Sama aðferð skal viðhöfð af sjerhverri milliliggjandi póststjórn, eins og segir í 33. grein starfsreglugjörðarinnar.

45. grein.

Hraðboðagjald, sjerstakt og auka.

1. — Hið ákveðna hraðboðagjald, sem nefnt er í 1. lið 13. greinar telst til þeirra þóknana, sem falla til póststjórnar ákvörðunarlandsins.

Þegar hraðboðaböggull er áframsendur til annars lands, án þess að reynt hafi verið að afhenda hann, fellur gjaldið til hins nýja ákvörðunarlands. Taki það ekki að sjer útburð með hraðboða, fellur gjaldið til póststjórnar fyrsta ákvörðunarlands; sama gildir og þegar hraðboðaböggli verður ekki komið til skila.

2. — Sje um áframsendingu að ræða eða endursendingu á böggli til upprunastaðar, er viðbótargjald það, sem nefnt er í 2. og 3. lið 13. greinar fært til reiknings hjá hlutaðeigandi póststjórn af þeirri póststjórn, sem hefir

gert tilraun til útburðarins, nema gjaldið sje henni greitt þegar við útburð á heimili viðtakanda.

56

46. grein.

Gjald fyrir áframsendingu í ákvörðunarlandinu.

Gjaldið fyrir áframsendingu, sem nefnt er í 2. lið 18. greinar fellur, ef um frekari áframsendingu er að ræða eða endursendingu til upprunastaðar, til þess lands, sem hefir framkvæmt áframsendinguna innan landsvæðis síns.

47. grein.

Ýms gjöld.

1. — Eftirfarandi gjöld falla óskert til þeirrar póststjórnar sem innheimtir þau:

- a) hið fastákveðna gjald fyrir móttökukvittun (17. grein);
- b) gjaldið, sem tekið er fyrir böggul, sem ekki verður komið til skila (3. liður 19. greinar);
- c) fyrirspurnargjaldið (1. liður 24. greinar);
- d) afgreiðslugjaldið fyrir böggla með tilgreindu verði (6. liður 33. greinar).

2. — Gjaldið fyrir útburð og aftollun (9. grein) fellur til póststjórnar ákvörðunarlandsins.

Umboðsgjaldið (11. grein) er tekið af sömu póststjórn.

48. grein.

Póstkröfugjald.

Gjöld þau, sem nefnd eru í 2. lið 25. greinar skiftast til helminga milli póststjórnar sendilandsins og póststjórnar ákvörðunarlandsins, á þann hátt sem segir fyrir í starfsreglugjörðinni.

49. grein.

Ábyrgðargjald.

Póststjórn sendilandsins skuldar, sem ábyrgðargjald fyrir böggla með tilgreindu verði, sjerhverri póststjórn, sem tekur þátt í flutningnum og ef svo ber undir, fyrir hverja sjerstaka póstþjónustu, hlut af ábyrgðargjaldinu, sem er ákveðinn fyrir hverja 300 franka eða brot úr 300 frónkum, fr. 0,05 fyrir landflutning og fr. 0,10 fyrir sjóflutning.

VIII. KAFLI.

Ýms ákvæði.

50. grein.

Beiting á almennum ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.

Hin almennu ákvæði, sem nefnd eru í I. og II. bálki alþjóðapóstsamnings, eiga einnig við um skifti á pósthöggjum með þessum undantekningum:

Póststjórnir þeirra landa, sem aðhyllast samning þenna og hafa pósthöggviðskifti við lönd, sem ekki eru með í samningnum, skulu leyfa öllum öðrum samningspóststjórnnum að nota þessi sambönd til pósthöggviðskifta við hin síðarnefndu lönd.

Nú óskar land að ganga að þessum samningi, og gerir kröfu til þess að taka herra aukagjald en 25 sentíma fyrir höggulinn, og skal þá stjórn hins svissneska sambandsríkis leggja beiðnina um aðgöngu að samningnum fyrir öll samningslöndin. Ef meira en þriðjungur samningspóststjórna hreyfir engum mótmælum innan sex mánaða, gegn þessari beiðni, skoðast hún samþykkt.

51. grein.

Samþykkt á frumvörpum milli pósthinga.

Til þess að öðlast gildi þurfa frumvörp þau, sem koma fram milli pósthinga (18. og 19. grein alþjóðapóstsamningsins) að fá:

- a) öll atkvæði, ef um er að ræða viðbót á nýjum ákvæðum eða breytingu á ákvæðum í 1. til 19., 24. til 47., 48., 49., 51., og 52 grein samningsins og 49. grein starfsreglugjörðar hans;
- b) tvo þriðju atkvæða, ef um er að ræða breytingar á ákvæðum í öðrum greinum samningsins en þeim, sem taldar eru í málsgreininni á undan;
- c) einfaldan meiri hluta atkvæða, ef um er að ræða skilning á ákvæðum samningsins og starfsreglugjörðar hans, að undanteknu atviki um deilumál, sem leggja skal í gerðardóm og nefnt er í 10. grein alþjóðapóstsamningsins.

Niðurlagsatriði.

52. grein.

Um hvenær samningurinn kemur til framkvæmda og hversu lengi hann gildir.

Samningur þessi kemur til framkvæmda 1. október 1925, og gildir um óákveðinn tíma.

Þessu til staðfestingar hafa fulltrúar ofangreindra landa undirskritað samning þenna í einu eintaki, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku póststjórnar, og fær hver aðili afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924,

(Nöfn fulltrúanna),,

Loka-ákvæði.

Í því að undirritaðir fulltrúar ætluðu að fara að undirskrifa samning þann, um póstbökkla, sem gerður var í dag, urðu þeir ásáttir um það, sem hjer segir:

I.

Framkvæmd flutningafjelaga á starfinu.

Sjerhvert land, sem ekki annast flutning á póstböggjum með pósti sem stendur, og gengur að ofangreindum samningi, skal hafa heimild til þess að láta járnbrautar- og útgerðarfjelög framkvæma ákvæði hans. Jafnframt getur það takmarkað starfið, svo að það nái aðeins til böggla frá eða til staða, sem liggja innan starfssvæðis þessara fjelaga.

Póststjórnin í slíku landi verður að gera samninga við járnbrautar- og útgerðarfjelögin, til þess að tryggja sjer, að þau framkvæmi algerlega öll ákvæði samningsins, og sjerstaklega komi skipulagi á viðskiftaþjónustuna.

Hlutaðeigandi póststjórn er milliliður þessara fjelaga í viðskiftum þeirra við póststjórnir annara samningslanda og alþjóðaskrifstofuna.

II.

Transít.

Leyfi til þess að ábyrgjast ekki flutning á póstböggjum í transít yfir landsvæði sín, er veitt til bráðabirgða: Persíu, Hinum portúgölsku nýlendum í Afríku og Belgísku Congo.

Ákvæði þetta nær þó ekki til böggla frá eða til frönsku nýlendanna Tchad, Oubangui-Chari og Mið-Congo.

III.

Auka-transítgjöld.

Sem undantekning frá 3. grein samningsins,

a) má hækka landburðargjaldið fyrst um sinn:

upp í 1 franka fyrir Brasilíu, lýðveldið Colombíu, Equator, Perú og Bandaríki Venezuela;

upp í 1 fr. 25 fyrir Kína;

upp í 2 fr. 50 fyrir Tyrkland í Asíu; þetta aukagjald má hækka upp

í 4 franka á böggul frá og til Persíu, eftir leiðinni Trapezunt—Erzerum—Bayezid;

- 56 b) má lýðveldið Panama taka 50 sentíma aukagjald fyrir böggul í flutningi yfir eyðið;
- c) má argentíska póststjórnin taka 3 fr. 60 aukagjald á böggul, sem landburðargjald fyrir böggla, sem eiga að flytjast eftir Transandesbrautinni;
- d) hefir Egyptaland (að því er snertir Sudan) rjett til þess að hækka landburðargjald á böggjum frá og til Belgísku Congo, í transít yfir Sudan, upp í 1 fr. 20 fyrir böggla alt að 1 kg., og upp í 4 fr. 40 fyrir böggla alt að 5 kg.;
- e) hefir Belgíska Congo heimild til þess að hækka landburðargjald á böggjum til og frá frönsku nýlendunum Tchad, Oubangui-Chari og Mið-Congo upp í 60 sentíma, 2 franka og 4 franka, með rjetttri tilvísun til þyngdarmarkanna.
- Gjald þetta getur þó breytst eftir samkomulagi beggja póststjórnanna, sem hlut eiga að máli;
- f) hefir samband hinna sósíalistísku ráðstjórnarríkja heimild til þess að hækka transítgjaldið upp í 2 franka á böggul, fyrir flutning yfir landsvæði sitt í Evrópu, og upp í 2 franka á böggul fyrir flutning yfir landsvæði sitt í Asíu;
- g) má póststjórnin í Chili taka sem landburðargjald, aukagjald, er nemi 1 fr. 25 á böggul, fyrir þá böggla, sem eiga að flytjast eftir Transandesbrautinni.

IV.

Viðbótargjöld endastöðva.

Viðbótargjald það, sem nefnt er í 8. grein, má til bráðabirgða, og sem undantekningu hækka upp í:

40 sentíma fyrir dominíkanska lýðveldið;

50 sentíma fyrir Búlgaríu, lýðveldið Haítí og Ísland;

75 sentíma mest fyrir eftirgreindar póststjórnir: Lýðveldið Argentínu, Austurríki, Chili, Kína, Finnland, Grikkland, Guatémala, Indókína (ýms pósthús langt úr leið), Breska Indland, Nicaragua, Noreg, lýðveldið Panama, Pólland, Salvador, Síam, Svíþjóð, Tyrkland í Asíu, Uruguay; viðbótargjaldið 0 fr. 75, sem Tyrklandi í Asíu er leyft, má hækka upp í 2 franka fyrir böggla, sem sendir eru til pósthúsa, er liggja langt frá járnbraut og sjó, svo að flutningurinn er framkvæmdur með landpóstum;

1 franka fyrir Egyptaland (að því er snertir pósthúsin í Sudan), og fyrir hið evrópeíska og asíatíska landsvæði hinna sósíalistísku ráðstjórnarríkja, hvort svæðið fyrir sig;

1 fr. 25 fyrir Brasilíu, Equator, Perú, Bandaríki Venezuela og argentínsk pósthús í Costa del Sur, Tierra del Fuego og aðliggjandi eyjum;

1 fr. 50 fyrir Hollenskar nýlendar.

Bolívía hefir heimild til þess fyrst um sinn að nota þrennskonar viðbótar-

argjald: 3, 7 og 14 franka, með rjettri tilvísun til hinna 3ja þyngdarmarka, 56
fyrir böggla frá eða til annara staða en La Paz og Oruro.

Lýðveldið Colombía hefir heimild til þess fyrst um sinn að taka þessi viðbótargjöld: 1 fr. 25 fyrir hvern böggul til hafnarstaða og 1 franka á kílógramm eða brot úr kílógrammi fyrir böggla til annara staða.

Etiopía hefir heimild til, fyrst um sinn, að taka í viðbótargjald 40 sentíma, 1 fr. 25 og 1 fr. 70 fyrir böggla, með rjettri tilvísun til hinna 3ja þyngdarmarka.

Nýlendan belgiska Congo, Persía og portúgölsku nýlendurnar Angola og Mozambík hafa heimild til þess að leggja á póstböggla fyrir flutning lengri veg en til viðskiftapósthúsa þeirra, aukagjald, sem ekki má fara fram úr taxa þeim, sem notaður er við póstböggla í innanlandsþjónustu þeirra.

V.

Sjerstök aukagjöld.

1. — Fyrir flutning milli Frakklands annarsvegar, Algier og Korsíku hinsvegar, má taka viðbótargjald, sem sje jafnmikið og gjald það, sem tekið er fyrir sjóflutning, þegar vegalengdin fer ekki fram úr 500 sjómílum.

2. — Hinni spönsku póststjórn er leyfilegt að taka viðbótargjald, 25 sentíma, fyrir flutning milli Spánar annarsvegar, Balearísku eyjanna, spanskra nýlenda í Norður-Afríku og pósthúsanna á spanska svæðinu af Marokkó hinsvegar, svo og 50 sentíma fyrir flutning milli Spánar og Kanaríeyja.

3. — Hinni portúgölsku póststjórn er heimilt að taka í viðbótargjald 1 fr. 50 fyrir böggul alt að 5 kílógr. í flutningum milli Portúgal og eyjanna Madeira og Açores.

4. — Fyrir flutning milli Indokína annarsvegar, Kouang-Tchéou-Wan hjeraðsins hinsvegar, má taka viðbótargjald, sem sje jafnmikið og gjald það, sem tekið er fyrir sjóflutning, þegar vegalengdin fer ekki fram úr 500 sjómílum.

VI.

Sjerstakir taxtar.

Breska Indland hefir heimild til þess að leggja á böggla þaðan og til annara landa hækkandi (progressiv) taxa, er svari til mismunandi þyngdarflokka, en þó með því skilyrði, að meðaltaxtinn fari ekki fram úr almenna taxtanum, og þar í innifalið aukagjald það, sem það kann að mega taka.

Þessi heimild veitist einnig þeim löndum, sem ganga inn í samninginn á tímabilinu til næsta póstþings.

VII.

Bögglar með tilgreindu verði.

Sam undantekningu frá ákvæðum 33. greinar;

- 56 a) má nýlendan Belgiska Congo takmarka upphæð hins tilgreinda verðs á bögglum við 500 franka;
- b) má argentínska póststjórnin taka í viðbótargjald 10 sentíma fyrir 300 franka eða brot úr 300 frönkum, fyrir böggla með tilgreindu verði frá eða til pósthúsanna í Costa del Sur, Tierra del Fuego og aðliggjandi eyjum;
- c) má fyrir flutning milli Frakklands annarsvegar, Algier og Korsíku hinsvegar, taka af sendanda fyrir böggla með tilgreindu verði í aukaábyrgðargjald 10 sentíma fyrir hverja 300 franka eða minna;
- d) má indokínverska póststjórnin taka í aukaábyrgðargjald 10 sentíma fyrir 300 franka eða brot úr 300 frönkum, fyrir böggla með tilgreindu verði frá eða til pósthúsanna í Kouang-Tchéou-Wan hjeraðinu;
- e) má samband hinna sósíalistisku ráðstjórnarríkja taka af sendanda í aukaábyrgðargjald 15 sentíma fyrir 300 franka eða brot úr 300 frönkum, fyrir böggla með tilgreindu verði til landsvæðis sambandsins í Asíu.

Fyrir hvern böggul með tilgreindu verði frá eða til Korsíku og Algier, skal taka af sendanda, sem korsíkanskt eða algierískt landburðargjald, aukaábyrgðargjald 5 sentíma fyrir hverja 300 franka eða minna.

VIII.

Ummál og rúmmál.

Grikkland, Túnis og Tyrkland í Asíu hafa heimild til þess að leyfa ekki fyrst um sinn böggla, sem að ummáli og rúmmáli fara fram úr hámarki því, sem leyft er í starfsreglugjörðinni, fyrir sjóflutning.

IX.

Undantekning frá ákvæðunum um að taka póströfugjaldið og búa út reikninga.

Sem bráðabirgðaráðstöfun gildir, að í viðskiftum við lönd, þar sem póstbögglastarfið er ekki framkvæmt af póststjórnunum, má beita ákvæðum póstbögglasamningsins frá Madrid við innheimtu póströfugjaldsins og útbúnað reikninga.

Þessu til staðfestingar hafa undirritaðir fulltrúar sett þessi loka-ákvæði, sem skulu hafa sama kraft og gildi, eins og þó að ákvæði þau, sem þau innihalda, hefðu verið sett í sjálfan samninginn, sem þau eiga við, og hafa þeir undirskrifað eitt eintak, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku stjórnar, og skal hver aðili fá afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna),

Starfsreglugjörð

póstbögglasamningsins.

Efnisyfirlit.

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

1. grein. Flutningsleið.
2. — Hvernig flutningi skal hagað.
3. — Upplýsingar til póststjórnanna.
4. — Flutningsleiðir og taxtar.
5. — Ákveðið jafngildi.

II. KAFLI.

Ákvæði, sem gilda um alla böggla.

6. grein. Rúmfrekir bögglar.
7. — Ytri frágangur böggla.
8. — Sjerstakar umbúðir.
9. — Fylgibrjef og tollskrár.
10. — Gjaldfrjálsir bögglar.
11. — Móttökukvittun.
12. — Móttökukvittun, sem beðið er um, eftir að böggullinn hefir verið látinn á póst.

III. KAFLI.

Póstkröfubögglar.

13. grein. Tilgreining póstkröfu.
14. — Límmiði.
15. — Póstkröfuávísun (Eyðublað H).
16. — Myntbreyting póstkröfuupphæðar.
17. — Greiðslufrestur.
18. — Lækkun eða afnám póstkröfu.
19. — Áframsending.

- 56 20. grein. Útgáfa póströfuávisunar.
 21. — Ógilding eða skifti á póströfueyðublöðum.
 22. — Póströfuávisanir sendar öfugt, glataðar, eyðilagðar, ekki spurð fyrir um þær nje þær afhentar viðtakendum.

IV. KAFLI.

Bögglar með tilgreindu verði.

23. grein. Tilgreining verðs.
 24. — Límmiðar og frímerki.
 25. — Mót af innsigli.
 26. — Tilgreining á þyngd.

V. KAFLI.

Skyndibögglar.

27. grein. Límmiði.
 28. — Flutningur og reikningsfærsla.

VI. KAFLI.

Meðferð böggla við burtför og komu.

29. grein. Innritunarnúmer og viðtökustaður.
 30. — Notkun dagstimpils og þyngdarmark.
 31. — Hraðboðabögglar.
 32. — Endursending frankóseðla. — Endurheimta á útlögðum upphæðum.
 33. — Áframsending.
 34. — Óskilabögglar. — Tilkynningar um óskilaböggla.
 35. — Óskilabögglar. — Fyrirmæli sendanda.
 36. — Endursending óskilaböggla.
 37. — Sala. — Eyðilegging.
 38. — Afturköllun. — Breyting á utanáskrift.
 39. — Fyrirspurnir um böggla eða póströfuávisanir.

VII. KAFLI.

Skifti á bögglum.

40. grein. Bögglapóstskrá.
 41. — Athugun í viðskiftapósthúsunum. — Ónákvæmni, sem hefir ekki ábyrgð í för með sjer fyrir póststjórnirnar.
 42. — Ónákvæmni, sem hefir ábyrgð í för með sjer fyrir póststjórnirnar.

VIII. KAFLI.

56

Reikningsfærla. — Reikningsskil.

- 43. grein. Reikningar yfir þóknanirnar.
- 44. — Reikningsskil.
- 45. — Reikningar póstkröfuávísana.
- 46. — Frankóseðlar. — Reikningar yfir tollgjöld o. s. frv.

Ýms ákvæði.

- 47. grein. Eyðublöð. — Tunga.
- 48. — Upplýsingar og tilkynningar.

Niðurlagsatriði.

- 49. grein. Um hvenær starfsreglugjörðin kemur til framkvæmda og hversu lengi hún gildir.

Loka-ákvæði.

- Einasta grein. Rúmfrekir bögglar. Undantekningar.

Starfsreglugjörð

póstbögglasamningsins.

Samkvæmt 4. grein alþjóðapóstsamningsins, sem gerður var í Stokk-hólmi þann 28. ágúst 1924 hafa undirritaðir, hver í nafni sinnar stjórnar, sameiginlega samþykkt eftirfarandi ákvæði til framkvæmda á póstbögglasamningnum.

I. KAFLI.

Almenn ákvæði.

1. grein.

Flutningsleið.

1. — Sjerhver póststjórn er skyld að senda póstbögglu þá, sem önnur póststjórn hefir trúað henni fyrir til flutnings í transít gegnum landsvæði hennar, eftir sömu leið og með sömu tækjum og hún notar við flutning á sínum eigin böggjum.

2. — Böggjar, sem eru skakt sendir, skulu áframsendir beinustu leið sem póststjórnin, er áframsendir, ræður yfir.

2. grein.

Hvernig flutningi skal hagað.

1 — Skifti á böggjum milli nágrannalanda, eða landa, sem standa í beinu sambandi hvort við annað með sjóferðum, skulu framkvæmd af þeim pósthúsum og á þeim stöðum, sem hlutaðeigandi póststjórnir ákveða til þess starfa.

2. — Sje ekki öðruvísi ákveðið, skulu böggjar í viðskiftum við lönd, er ekki liggja saman, sendast í stykkjatali.

Hlutaðeigandi póststjórnir geta orðið ásáttar um að skiftast á póstbögglum í lokuðum pokum, körfum eða kössum, skráðum beina leið. Í því efni gera umræddar póststjórnir sameiginlega hinar nauðsynlegustu ráðstafanir.

3. — Þó er það skylda að senda póstbögglu í lokuðum ílátum, þegar

tala þeirra er svo há, að þeir eru til trafala fyrir starf einhverrar milliliggjandi pósthjónnar, eftir hennar eigin umsögn.

Hin lokuðu ílát skulu bera greinilega áletrun upprunapósthúss og áframhaldandi númers. Þyngd þeirra má ekki fara fram úr 60 kg., ef það eru þokar, og 80 kg. ef um önnur ílát er að ræða.

Þau skulu endursend tóm til sendipósthjónnarinnar með næsta pósti á eftir.

Pósthjónn sú, sem áframsendir skal færa númer hinnar endursendu íláta á bögglastrána, og hún skal svara til þeirra íláta, sem hún getur ekki sannað að hún hafi endursent. Kostnaðinum við körfur, þoka og önnur lík ílát, sem nauðsynleg eru til pósthögglaviðskiftanna, skal skift jafnt milli pósthjónnanna, sem nota þau í viðskiftum sínum.

4. — Í viðskiftum milli landa, sem eru aðskilin af einu eða fleirum milliliggjandi löndum, skulu bögglastránir sendir eftir þeim leiðum, sem hlutaðeigandi pósthjónnir koma sjer saman um.

5. — Þegar pósthögglastrán er þjónustulega haldið eftir á leiðinni, annaðhvort af pósti eða tollfyrirvöldum, skal biðja sendanda, á tilkynningu um óskilaböggul, um að gera nánari ráðstafanir. Þó er þetta skilyrði ekki sjálf-sagt, ef um ofurefli er að ræða (vis major).

3. grein.

Upplýsingar til pósthjónnanna.

1. — Pósthjónnir þær, sem halda uppi reglulegum samböndum sjó-leiðis, skulu gefa öðrum pósthjónnum upplýsingar um, hvað af þessum samböndum sje hægt að nota til flutnings á pósthögglastrán, ásamt vegalengdinni.

2. — Þær pósthjónnir, sem halda uppi sín á milli beinum viðskiftum, tilkynna hver annari með töflum, eins og meðfylgjandi fyrirmynd A:

- a) nafnaskrá yfir þau lönd, sem þær geta flutt til böggla sem þeim eru afhentir,
- b) leiðir þær, sem eru opnar ofangreindum bögglastrán, þegar þeir eru komnir inn á landsævði þeirra eða í þjónustu þeirra,
- c) upphæð þóknana þeirra, sem ber að greiða þeim fyrir hvern ákvörðunarstað,
- d) hversu margar tollskrár skuli fylgja hverjum böggli.

3. — Sjerhver pósthjónn skal þær að auki tilkynna fyrstu milliliggjandi pósthjónn beint, hvaða lönd það eru, sem hún ætlar að senda henni böggla til.

4. grein.

Flutningsleiðir og tæxtar.

Með hliðsjón til A-taflanna, sem hver pósthjónn fær frá hinum, sem

- 56 við hana skifta, ákveður hún leiðirnar fyrir flutning á sínum böggjum og gjaldið, sem taka á af sendendum, eftir skilyrðum þeim, sem transítin býður.

5. grein.

Ákveðið jafngildi.

1. — Póststjórnirnar taka burðargjöld sín eftir jafngildi, sem þær hafa ákveðið, eftir upplýsingum á meðfylgjandi töflu (O form) og sem þær eiga að tilkynna alþjóðaskrifstofunni fyrir milligöngu svissnesku póststjórnarinnar.

2. — Komi breytingar á myntkerfi einhvers hinna ofangreindu landa, skal póststjórn þess ná samkomulagi við svissnesku póststjórnina um breytingu á jafngildinu; ber svo hinni síðarnefndu að láta tilkynna breytinguna öllum póststjórnnum sambandsins um alþjóðaskrifstofuna.

3. — Sjerhverri póststjórn er heimilt, ef hún álítur þess þörf, að leita þessa samkomulags, sem nefnt er í næsta lið á undan, ef um er að ræða mikla breytingu á peningagildi hennar.

II. KAFLI.

Ákvæði, sem gilda um alla böggla.

6. grein.

Rúmfrekir bögglar.

1. — Rúmfrekir bögglar teljast:

- a) bögglar yfir 1 m. 50 á einhvern veg, og þeir sem samanlögð lengd og stærsta ummál annað en lengdin, fer fram yfir 3 metra;
- b) bögglar, sem sakir lögunar sinnar, rúmmáls eða veikleika, ekki geta auðveldlega verið látnir niður með öðrum böggjum, eða böggjar, sem krefjast þess, að varlega sje með þá farið, t. d. blóm og blómrunnar í körfum, tóm búr, eða búr með lifandi dýrum í, tómir vindlakassar eða aðrir kassar í stórum bundinum, húsgögn, körfuáhöld, blómaborð, barnavagnar, rokkar, hjólhestar o. s. frv.

2. — Póststjórnir, sem halda uppi sjóflutningum, hafa heimild til þess, að telja hvern þann böggul rúmfrekan, sem þær flytja, þegar rúmmál hans er yfir 55 dm³ eða hann er meira en 1,25 sm. á einhvern veg.

3. — Að því er snertir nákvæman útreikning á rúmmáli, þyngd eða ummáli böggla, þá skal álit sendipósthússins þar um gilda, nema um bersýnilega villu sje að ræða.

7. grein.

56

Ytri frágangur böggla.

1. — Til þess að verða tekinn til flutnings, verður sjerhver böggull:

- a) að bera greinilega utanáskrift viðtakanda, með latneskum bókstöfum. Utanáskriftir með blýanti eru ekki leyfðar; þó skulu teknir til flutnings bögglar, þar sem utanáskriftin hefir verið skrifuð með blekblýanti og það, sem skrifað er á hefir verið vætt áður. Utanáskriftin skal sett á böggulinn sjálfan eða á miða, sem er vandlega festur við hann þannig, að hún geti ekki losnað frá. Það er ráðið til þess, að láta afrit af utanáskriftinni innan í sendinguna, og geta þar um utanáskrift sendanda;
 - b) að vera útbúinn á þann hátt, sem svarar til vegalengdarinnar og veitir næga tryggingu fyrir því, að ekki verði farið í innihaldið, án þess að glögg merki sjáist um skemdirnar. Þó má taka án umbúða hluti, sem hægt er að láta hvern innan í annan, eða safna saman og halda saman með sterku bandi, með plombum eða lakki fyrir, þannig, að úr þeim verði einn böggull, sem ekki getur dottið í sundur. Heldur ekki þarf að krefjast umbúða um böggla, sem eru úr einu heilu efni, svo sem tré eða málmstykki o. s. frv., og sem ekki er verslunarvenja að setja í umbúðir.
- Hluti, sem geta meitt póstmenn eða skemt aðrar sendingar, skal búa þannig um að engin hætta stafi af þeim.
- c) að vera innsiglaðir með lakkinnsiglum, er sieu nákvæmlega eins, með plombum, eða á annan hátt, með sjerstöku eins löguðu sama merki sendanda eða stimpli.

8. grein.

Sjerstakar umbúðir.

1. — Umbúðir böggla til landa handan hafs verða að vera sierstaklega sterkar og úr haldgóðu efni, sakir hinna mörgu umskipana og allskonar meðferðar, sem þessir bögglar verða fyrir; sierstaklega er það óhiákvæmilegt, þegar innihaldið er dýrir málmar, hlutir úr málmi eða þungavara, að nota bá sem umbúðir öskjur úr sterkum málmi eða trjekassa, að minsta kosti 1 sentimeter á þykkt.

2. — Lagarkendar vörur og efni, sem auðveldlega verða lagarkend, skulu send í tvöföldum ílátum. Á milli þess fyrra (flösku, glass, krukku eða öskin) og seinna (öskju úr málmi, sterku trje, eða bárunanna úr sterku efni), skal vera, að svo miklu levti sem auðið er, bil, sem sje fvl't sagi, úrsælding eða einhverju öðru efni, sem drekkur í sig og varnar skemddum.

Þetta er ófrávikjanlegt skilyrði, ef innra ílátið er sierstaklega brothætt.

Litunarefni, svo sem anilín o. s. frv., eru ekki tekin til flutnings nema í sterkum blikkdósum, sem svo sjeu aftur settar í trjeöskjur með sagi á

56 milli; þurraduft, sem ekki er til litunar, skal sett í málm-, trje- eða pappa-öskjur; öskjur þessar skulu því næst látnar í ljerefts- eða pergamentspoka.

3. — Ef hinar ýmsu pósthjórnir, sem taka þátt í flutningnum, leyfa, skulu böggjar, sem innihalda eldspýtur, hvellhettur og hlaðin málmkotihylki í handskotvopn og ósprenghætta hluti af tundurpípum, vera vandlega umbúnir, bæði að utan og innan, og þeir skulu sendir í kössum eða tunnum. Skal skrifa bæði á fylgibrjefið og sjálfa sendinguna, hvað innihaldið sje.

9. grein.

Fylgibrjef og tollskrár.

1. — Sjerhverjum böggli skal fylgja fylgibrjef úr sterkum pappa og tollskrár, eins eða líkar og meðfylgjandi fyrirmyndir B og C. Tollskrárnar skulu vandlega festar við fylgibrjefið.

Á afklipping fylgibrjefsins getur sendandi skrifað athugasemdir, er snerta sendinguna. Þar að auki skal hann skýra frá aftan á fylgibrjefinu, hvernig hann vill láta fara með böggulinn, ef fyrir kæmi, að ekki yrði hægt að afhenda hann. Skal sú athugasemd, sem á að vera skrifuð á frönsku, eða öðru því máli, sem þekt er í ákvörðunarlandinu, sett á sjálfan böggulinn.

Eftirfarandi ákvæði eru aðeins leyfð:

- a) að böggulinn sje tafarlaust endursendur;
- b) að böggullinn verði áframsendur á annan stað, til afhendingar hinum upprunalega viðtakanda;
- c) að böggullinn sje afhentur öðrum viðtakanda (án greiðslu póströfunnar, ef svo ber undir, eða gegn lægri greiðslu en upprunalega ákveðin);
- d) að böggullinn sje tilkyntur sem óskilaböggull;
- e) að böggullinn sje seldur á ábyrgð og áhættu sendanda eða farið með hann sem yfirgefinn.

2. — Eitt fylgibrjef og ein tollskrá mega fylgja alt að þremur almennum böggjum, sem koma frá sama sendanda, eru háðir sama burðargjaldi og eiga að fara til sama manns. Þetta ákvæði nær þó ekki til póströfuböggla, böggla með tilgreindu verði eða böggla, sem eiga að afhendast gjaldfrjálsir eða aðeins tollfrjálsir, sem hver um sig skal hafa sitt sjerstaka fylgibrjef.

Hvert land getur krafist sjerstaks fylgibrjefs og sjerstakrar tollskrár fyrir hvern böggul.

3. — Pósthjórnirnar taka ekki á sig neina ábyrgð, að því er snertir tollskrárnar.

10. grein.

Gjaldfrjálsir böggjar.

1. — Böggjar, sem eiga að afhendast viðtakendum gjaldfrjálsir eða aðeins tollfrjálsir, skulu hafa utanáskriftarmegin á bögglinum og á fylgibrjefi.

inu gulan miða, er standi á með greinilegu lettri „Franc de tous droits“ eða „Franc de droits de douane seulement“. Sömu athugasemd skulu sendendur einnig skrifa á fylgibrjefin. 56

2. — Sjerhverjum böggli, sem sendur er „Franc de droits“, skal fylgja frankóseðill eins og meðfylgjandi fyrirmynd E, búinn til úr pappa er skal vera gulur á lit, og fyllir sendipósthúsið út framhlið hans eins og segir til á eyðublaðinu.

Frankóseðillinn skal vera vandlega festur við fylgibrjefið.

11. grein.

Móttökukvittun.

1. — Böggjar, sem beðið er um móttökukvittun fyrir af sendendum, skulu bera greinilega athugasemdina „Avis de réception“ eða stimplaða stafina „A. R.“ Athugasemd þessi skal einnig skrifuð á fylgibrjefið.

2. — Sendingum þessum fylgir eyðublað eins eða líkt og fyrirmynd C, er fylgir starfsreglugjörð alþjóðapóstsamningsins; eyðublað þetta er útbúið af sendipósthúsinu eða einhverju öðru pósthúsi, sem pósthús sendilandsins ákveður; það er fest við fylgibrjef böggulsins, sem það á við. Komi það ekki til ákvörðunarpósthússins, er það skyldugt til þess að útbúa nýja móttökukvittun.

3. — Þegar sendipósthúsið hefir útfyllt eyðublað C, eins og vera ber, sendir það það aftur opið og burðargjaldsfrjálst til sendanda böggulsins.

4. — Ef sendandi spyrst fyrir um móttökukvittun, sem hann hefir ekki fengið á rjettum tíma, skal spurst fyrir um hana eftir sömu reglum og nefndar eru í næstu grein hjer á undan. Í því efni er ekki tekið neitt gjald aftur og sendipósthúsið skrifar efst á eyðublaðið orðin „Duplicata de l'avis de réception etc.“

12. grein.

Móttökukvittun, sem beðið er um eftir að böggullinn hefir verið látinn á póst.

Þegar sendandi biður um móttökukvittun fyrir böggli, eftir að hann hefir verið látinn á póst, fyllir sendipósthúsið út eyðublað C, sem það síðan festir við fyrirspurnareyðublað eins og fyrirmynd N sýnir, og skal það áður útbúið með frúmerkjum, er svari til taxta þess, sem nefndur er í 49. grein alþjóðapóstsamningsins.

Með fyrirspurnina ásamt eyðublaði C, er síðan farið eftir fyrirmælum 39. greinar hjer á eftir, að því undanteknu, að hafi böggullinn verið reglulega afhentur, heldur ákvörðunarpósthúsið eyðublaði N eftir og sendir eyðublað C til sendipósthússins, eins og nefnt er í 3. lið næstu greinar hjer á undan.

Í þeim löndum, þar sem pósthögglastarfið er ekki framkvæmt af póst-

- 56 stjórnninni, er gjaldið, sem tekið er, tilgreint á eyðublaðinu N, annaðhvort með því að líma á það sjerstakan miða, eða með því að skrifa sjálfa upphæðina á það.

III. KAFLI.

Póstkröfuböggjar.

13. grein.

Tilgreining póströfu.

1. — Póströfuböggjar og fylgibrief þeirra skulu utanáskriftarmegin bera áletrunina „Remboursement“ skrifaða eða prentaða skvrt og greinilega, og þar á eftir póströfuupphæðina tilgreinda með latneskum bókstöfum og aröbskum tölum. án útburkunar eða yfirstrikunar, jafnvel bó að staðfest sje.

2. — Sendandi skal ennfremur skrifa nafn sitt og heimilisfang á böggulinn og bakhlið fylgibrjefsins, einnig með latneskum bókstöfum.

14. grein.

Límmiði.

Póströfuböggjar skulu ásamt fylgibrjefum sínum bera rauðgulan miða eins og fyrirmynd D sýnir, sem fylgir starfsreglugjörð alþjóðapóstsamningsins.

15. grein.

Póströfuávísun (eyðublað H).

Hverjum póströfuböggli skal fylgja póströfuávísun eins eða lík og fyrirmynd H sýnir, er fylgir hiermeð. Á póströfuávísun þessari, sem er heft við fylgibriefið, skal standa upphæð póströfunnar í mvnt upprunlandsins og ark þess, sem almenn regla, skal sendandi böggulsins tilfærður sem viðtakandi ávísunarinnar. Þó getur hver póststjórn látið skrifa upprunpósthús böggulsins eða einhver önnur pósthúsa sinna, sem viðtakanda ávísana, er snerta sendingar, sem eru upprunnar frá hennar pósthíónustu. Afklippingur ávísunarinnar skal tilgreina nafn og heimili viðtakanda böggulsins, svo og staðinn og daginn, sem hann er látinn á póst.

16. grein.

Myntbreyting póströfuupphæðar.

Nema öðruvísi sje ákveðið, skal upphæð póstkrafanna breytt í mynt ákvörðunarlandsins undir umsjá póststjórnarinnar þar, sem í því atriði notar sama gengi og hún er vön við póstávísanir til sendilands pósthögglanna.

17. grein.

56

Greiðslufrestur.

Upphæð póströfu skal borguð innan viku, að telja frá næsta degi eftir að böggullinn kemur á pósthúsið.

Frest þennan má lengja upp í hálfan mánuð í viðskiftum milli landa í Evrópu og landa utan hennar, og í viðskiftum hinna síðarnefndu sín á milli.

Frestina má lengja, allt upp í 4 vikur mest, hjá þeim póststjórnum, þar sem löggjöf þeirra krefst þess.

Þegar þessir frestir eru liðnir, skal farið með böggullinn sem óskilasendingu samkvæmt ákvæðum 34. greinar hér á eftir. Sendandi hefir þó heimild til þess að krefjast þess, að böggullinn sje þegar í stað endursendur eftir heimilisfangi sínu, ef viðtakandi neitar að greiða póströfuupphæðina þegar við fyrstu sýningu. Beiðni þessi skal bæði sett á böggullinn og bakhlið fylgi-brjefsins. Hún skal stíluð á frönsku eða einhverju öðru þektu máli í ákvörðunarlandinu.

18. grein.

Lækkun eða afnám póströfu.

Beiðnir um afnám póströfuupphæðar eða lækkun á henni, fara eftir reglum þeim og ákvæðum, sem nefnd eru í 41. grein starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins.

Hverri beiðni um lækkun á póströfuupphæð skal fylgja nýtt póströfu-ávísunareyðublað útfyllt með hinni leiðrjettu upphæð.

19. grein.

Áframsending.

Póströfuböggla má áframsenda, ef hið nýja ákvörðunarland tekur ásamt sendilandinu slíka böggla. Þegar áframsending fer fram, skulu póströfu-ávísanirnar, sem hafa verið útbúnar í sendilandinu, fylgja böggulunum. Hin nýja ákvörðunarpóststjórn fer að með innheimtu og skil á póströfuupphæðinni, eins og bögglnir hefðu verið sendir beint til hennar.

20. grein.

Útgáfa póströfuávísunar.

Jafnskjótt og póstkrafan er innheimt, skal ákvörðunarpósthúsið eða eitthvert annað pósthús, sem ákvörðunarpóststjórnin tiltekur, úftylla hlutann „Indications de service“ á póströfuávísuninni og senda hana síðan simpl-

56 aða með dagstimpli sínum, burðargjaldsfrítt til viðtökupósthúss böggulsins eða til þess pósthúss, sem sendipóststjórnin kann að hafa sett á sjálfa ávísunina.

Póstkröfuávísanir eru útborgaðar sendendum bögglaanna eftir reglum, sem hver póststjórn setur.

21. grein.

Ógilding eða skifti á póstkröfueyðublöðum.

1. — Póstkröfuávísanaeyðublöð þau, sem eru gerð ógild eða önnur koma í staðinn fyrir, skulu eyðilögð undir umsjá póststjórnar ákvörðunarlands bögglaanna.

2. — Ávísanir, sem snerta póstkröfuböggla, sem einhverra orsaka vegna eru endursendir til upprunastaðar síns, skulu gerðar ógildar af póststjórninni, sem endursendir böggla.

3. — Þegar ávísanir, er snerta póstkröfuböggla, hafa verið sendar öfugt, hafa glatast eða eyðilagst áður en póstkrafan var innheimt, skal ákvörðunarpósthúsið útbúa eftirrit af þeim og færir á það þær upplýsingar, sem sendipósthúsið mundi hafa sett.

22. grein.

Póstkröfuávísanir sendar öfugt, glataðar, eyðilagðar, ekki spurð fyrir um þær nje þær afhentar viðtakendum.

1. — Í staðinn fyrir póstkröfuávísanir, sem hafa verið sendar öfugt, hafa glatast eða eyðilagst, eftir að póstkrafan var innheimt, skulu koma eftirrit eða útborgunarheimildir, þegar hlutaðeigandi póststjórnir hafa komist að raun um, að ávísanirnar hafi hvorki verið útborgaðar nje endurgreiddar.

2. — Póstkröfuávísanir, sem viðtakendur hafa ekki krafist útborgunar á innan þess tíma, sem þær gilda, samkvæmt starfsreglugjörð póstávísanasamningsins, svo og þær, sem ekki hefir verið hægt að afhenda viðtakendum, skal farið með samkvæmt ákvæðum 34. greinar í starfsreglugjörð alþjóða-póstsamningsins.

IV. KAFLI.

Bögglar með tilgreindu verði.

23. grein.

Tilgreining verðs.

Bögglar með tilgreindu verði og fylgibrjef þeirra skulu vera með áletraðri tilgreiningu verðupphæðarinnar í mynt upprunalandsins. Tilgreiningin skal skrifuð með latnesku lettri, í bókstöfum og aröbskum tölum, án útburk-

tínnar eða yfirstrikunar, jarnvel þó að staðfest sje. Upphæð hins tilgreinda verðs skal, þar að auki, vera breytt í gullfranka af sendanda eða sendipósthúsi. Skál breytingin skrifuð með nýjum tölum við hliðina á eða undir þeim tölum, er sýna upphæð hins tilgreinda verðs í mynt sendilandsins.

Upphæðin í gullfrönkum skal vera undirstrikuð með feitu striki með litblýant.

24. grein.

Límmiðar og frímerki.

Bögglar með tilgreindu verði skulu ásamt fylgibrjefum sínum bera rauðan miða með áletraninni „Valeur déclarée“ með latneskum bókstöfum.

Pegar í böggulunum eru mótaðir peningar, gull eða silfurmunir eða aðrir dýrgripir, skulu lakkinnsiglin, svo og allskonar límmiðar og frímerk-in, ef svo ber undir, sem límd eru á bögglauna, sett á með millibili innbyrðis, til þess að ekki sje hægt að nota þau til þess að hylja yfir skemdir á umbúð-unum. Þau mega heldur ekki límast þannig á böggulinn, að þau þeki yfir rönd hans.

25. grein.

Mót af innsigli.

Auk áritunar hins tilgreinda verðs, sem fyrirskipuð er í 23. grein, skal á hverju fylgibrjefi með böggli með tilgreindu verði, vera nákvæmt mót af innsigli eða sjerstöku merki sendanda, sem nefnt er í 7. grein undir staflið c.

26. grein.

Tilgreining á þyngd.

Þyngdin á bögglum með tilgreindu verði skal nákvæmlega tilgreind af sendipósthúsinu:

- a) utanáskriftarmegin á bögglinum;
- b) á fylgibrjefinu, á hinum þar til ákveðna stað.

V. KAFLI.

Skyndibögglar.

27. grein.

Límmiði.

Skyndibögglar og fylgibrjef þeirra skulu bera miða með greinilegri áletrun „Urgent“.

Flutningur og reikningsfærsla.

Póststjórnir þær, sem taka þátt í skiftum á skyndiböggjum, koma sjer saman um fljóta og, eftir því sem hægt er, beina leið fyrir þessa böggla; póststjórnirnar gera einnig sameiginlega hinar nauðsynlegu ráðstafanir viðvíkjandi reikningsfærslunni.

VI. KAFLI.

Meðferð böggla við burtför og komu.

Innritunarnúmer og viðtökustaður.

Sjerhver böggull, ásamt tilheyrandi fylgibrjefi, skal bera merki eins og meðfylgjandi fyrirmynd D. sýnir, er bæði sýnir innritunarnúmer sendingarinnar og nafnið á pósthúsinu, þar sem henni er skilað til flutnings. Sama sendipósthús má ekki samtímis nota tvær eða fleiri tegundir merkja, nema þá að þær sjeu táknaðar með sjerstökum bókstaf, er greini þær hverja frá annari.

Notkun dagstimpils og þyngdarmark.

Fylgibrjefið skal stimplað utanáskriftar megin af sendipósthúsinu, með stimpli, er sýni bæði hvar og hvenær sendingin er látin á póst.

Auk þess skal sendipósthúsið tilgreina þyngdarmark böggulsins, eða þyngd hans í kílógrömmum.

Hraðboðabögglar.

Hraðboðabögglar ásamt fylgibrjefum skulu stimplaðir eða útbúnir með miða er standi á með stóru lettri orðið „Expres“.

Endursending frankóseðla. — Endurheimta á útlögðum upphæðum.

1. — Eftir afhendingu á tollfrjálsum böggli til viðtakanda, útfyllir pósthúsið, sem hefir lagt út tollgjöldin eða önnur gjöld fyrir reikning sendanda, þann hluta, sem því við kemur, á bakhlið frankóseðilsins, og sendir hann svo með tilheyrandi fylgjiskjölum í lokuðu umslagi, án tilgreiningar á innihaldi, til sendipósthúss böggulsins.

Sjerhver póststjórn hefir þó heimild til þess að láta sjerstök pósthús, sem hún tiltekur, framkvæma endursendingu á frankóseðlum, sem gjöld hvíla á, og krefjast þess, að seðlarnir sjeu sendir til nánar ákveðins pósthúss. Skal þá sendipósthús böggulsins skrifa nafn þess pósthúss, sem seðlarnir eiga að fara til, á framhlið frankóseðilsins.

2. — Þegar sending með miðanum „Frane de tous droits“, „Frane de droits de douane seulement“ kemur til póstpjónustu ákvörðunarlandsins án frankóseðils, skal pósthús það, sem á að sjá um aftollunina, búa út eftirrit af frankóseðlinum og gæta þess að setja nafn upprunalslands sendingarinnar í staðinn fyrir nafn póststjórnar þeirrar, sem það sjálft heyrir undir. Þegar frankóseðill glatast eftir afhendingu á böggli, skal útbúa eftirrit á sama hátt.

3. — Frankóseðlar er eiga við böggla, sem, einhverra hluta vegna eru endursendir til upprunalslandsins, skulu gerðir ógildir undir eftirliti pósthússins, sem framkvæmir endursendinguna, og heftir við fylgibrjefin.

4. — Við móttöku frankóseðils með upplýsingum um gjöld þau, sem póstpjónusta móttökulandsins hefir lagt út, breytir sendipóststjórnin upphæð þessara gjalda í sína eigin mynt, eftir gengi því, sem hún sjálf ákveður, en sem þó ekki má fara fram úr gengi því, sem ákveðið er við útgáfu póstávísana til hlutaðeigandi lands. Hin breytta upphæð skal tilgreind bæði á stofni eyðublaðsins og afklippingi og undirskrifuð með nafni póstmanns þess, sem hefir gert breytinguna. Þegar búið er að innheimta upphæð gjaldanna, afhendir sendipósthúsið sendanda afklipping seðilsins, og, ef til vill, fylgiskjölin.

33. grein.

Aframsending.

1. — Af bögglum, sem eru áframsendir vegna þess, að þeir hafa verið sendir skakkt, getur póststjórn sú, sem áframsendir ekki tekið tollgjöld eða önnur gjöld.

Þegar sú póststjórn endursendir böggul til þeirrar póststjórnar, sem flutti hann seinast, endurgreiðir hún henni þóknunir þær, sem hún hefir fengið og gerir athugasemd um skekkjuna með leiðrjettingarskýrslu.

Í öðrum tilfellum og ef upphæð þóknana þeirra, sem póststjórn þeirri er áframsendir hafa verið ætlaðar, reynist ónóg til þess að bera kostnaðinn, sem hún hefir af áframsendingunni, reiknar hún póststjórn þeirri, sem hún afhendir böggulinn, flutningsgjöld þau sem flutningsleiðin kostar; því næst færir hún sjer til tekna upphæð þá, sem hún á útistandandi, hjá því viðskifta-pósthúsi, sem síðast hefir sent böggulinn skakka leið. Ástæðan til þessarar reikningsfærslu skal tilkynt ofan nefndu pósthúsi með leiðrjettingarskýrslu.

2. — Þegar böggull hefir verið leyfður til sendingar vegna vangár og póstpjónustunnar er um að kenna, svo hann verður þessvegna að endursendast

56 til upprunaland, færir póststjórn sú, sem afhendir böggulinn, þeirri póststjórn, sem hún hefir fengið hann frá, til tekna þóknar þær, sem hún hefir móttengið.

Ef endursending á böggli fer fram vegna óaðgæslu sendanda, eða af því, að hann falli undir eitthvert af forboðum þeim, sem nefnd eru í 14. grein samningsins, fellur flutningsgjaldið á kostnað sendanda. Sjerhver póststjórn færir sjer til tekna sinn hluta með því að taka hjá þeirri næstu, eins og segir í 3. lið hjer á eftir um áframsenda böggla.

3. — Fyrir böggla, sem áframsendir eru sakir þess að viðtakendur hafa skift um bústað, eða sakir vangár af sendanda hálfu, skal póststjórnin, sem afhendir, taka, á kostnað viðtakanda, burðargjald, er nemi hluta þeim, sem hinum ýmsu póststjórnnum ber, er taka þátt í flutningnum.

Póststjórnin, sem áframsendir, færir sjer sinn hlut til tekna hjá milliliggjandi póststjórn eða hjá póststjórn hins nýja ákvörðunarlands. Ef landið, sem áframsendir, og hið nýja ákvörðunarland eru ekki nágrannalönd, færir fyrsta milliliggjandi póststjórn, sem tekur við áframsendum böggli, sjer upphæð þá, sem henni ber í sinn hlut, og hluta póststjórnarinnar sem áframsendir, til tekna hjá þeirri póststjórn, sem hún afhendir sendinguna; þessi póststjórn endurtekur svo, ef hún aðeins liggur á milli, aðferðina gagnvart næstu póststjórn og færir sjer til tekna sinn hluta ásamt þeim sem henni hefir verið fært til reiknings af póststjórninni á undan. Þessari aðferð er svo haldið áfram milli allra póststjórnanna, er taka þátt í flutningnum, þangað til böggullinn kemur til afhendingarpóststjórnarinnar.

Ef burðargjald það, sem á að greiða í viðbót fyrir áframsendan böggul, er greitt um leið og áframsendingin hefst, skal aftur á móti farið með böggulinn, eins og skrifað væri utan á hann beina leið frá landinu, sem áframsendir, til ákvörðunarlandsins, og er þá viðtakandi ekki krafinn um neitt póstgjald.

Sundurliðuð upphæð kostnaðarins, sem tekinn er, skal tilgreind á fylgibrjefinu eða, ef það er ekki hægt, ásjerstökum lista, sem sje hefur við það.

4. — Bögglaþarnir skulu áframsendir í hinum upprunalegu umbúðum sínum og með fylgibrjefunum, sem sendilandið hefir gefið út. Verði einhverra hluta vegna að búa um böggul á ný eða endurnýja fylgibrjefið, verður nafnið á pósthúsinu, sem böggullinn er upprunalega sendur frá, svo og hið upprunalega innritunarnúmer, að vera bæði á bögglinum og fylgibrjefinu.

34. grein.

Óskilaböggla. Tilkynning um óskilaböggla.

1. — Þegar sendandi hefir beðið um, með athugasemd á bakhlið fylgibrjefsins og á bögglinum, að böggull sje tilkynntur sem óskilaböggull, útfyllir ákvörðunarpósthúsið eyðublað undir tilkynningu um óskilaböggul, eins og meðfylgjandi fyrirmynd J, og sendir hana til sendipósthússins. Tilkynningin

með hinu upprunalega fylgibrjefi skal, ef svo ber undir, greina upphæð tollgjalda, og annara gjalda, sem á bögglinum hvíla, svo og þau gjöld, sem kunna að falla á hann við áframhaldandi geymslu. Tilkynningin með fylgibrjefinu er endursend með árituðum fyrirmælum sendanda til pósthússins sem bjó hana út.

2.— Tilkynningu skal einnig útbúa á eyðublað J. til þess að tilkynna sendipóststjórn að bögglar liggi óafhentir vegna skemda, rána eða einhverra líkra orsaka vegna.

3. — Sem almenn regla gildir, að tilkynningar um óskilaböggla sjeu sendar milli ákvörðunar- og sendipósthúss. Þó getur hver póststjórn krafist þess, að tilkynningar, er snerta hennar þjónustu, sjeu sendar til aðalstjórnarinnar, eða til einhvers pósthúss, sem hún nánar tiltekur. Sendipósthúsinu ber að gera sendanda aðvart. Flutningur á tilkynningum um óskilaböggla skal fara fram eins fljótt og auðið er milli hlutaðeigandi pósthúsa.

4. — Þegar bögglar, sem óskilatilkynning hefir verið send um, eru afhentir eða áframsendir áður en skeyti er komið frá sendendum um, hvað gera skuli við þá, skal sendipósthúsinu tilkynnt það þegar í stað, svo það geti aðvarað sendanda.

5. — Sje böggull endursendur til upprunastaðar síns, án þess að útfyllt hafi verið tilkynningareyðublaðið sem nefnt er í 1. lið þessarar greinar, er ákvörðunarpósthúsið skyldugt til að taka á sig kostnaðinn við endursendinguna.

35. grein.

Óskilabögglar. — Fyrirmæli sendanda.

1. — Sem svar við tilkynningu um óskilaböggul, er sendur hefir verið samkvæmt ákvæðum næstu greinar hjer á undan, getur sendandi krafist:

- a) að hinum upprunalega viðtakanda sje gert aðvart ennþá einusinni;
- b) að utanáskrift böggulsins sje breytt eða hún gerð fullkomnari;
- c) að böggullinn sje afhentur öðrum viðtakanda, eða að hann sje áframsendur á annan ákvörðunarstað, og sje þar afhentur hinum upprunalega viðtakanda eða öðrum manni;
- d) að böggull, sem póstkrafa hvílir á, sje afhentur öðrum manni gegn greiðslu hins tilgreinda póströfugjalds eða þá hann sje afhentur hinum upprunalega viðtakanda eða öðrum manni án innheimtu á póströfuupphæðinni, eða gegn greiðslu á lægri upphæð, en þeirri, sem fyrst hefir verið tilgreind. Sje póströfuupphæðin lækkuð, ber að útfylla nýja ávisun H samkvæmt fyrirmælum 18. greinar.
- e) að böggullinn sje afhentur hinum upprunalega viðtakanda eða öðrum manni án greiðslu á tollgjöldum og öðrum gjöldum, sem á honum hvíla. Ef svo er, ber að útfylla frankóseðil samkvæmt ákvæðum 19. greinar;

- 56 f) að böggullinn sje sjer endursendur þegar í stað;
g) að böggullinn sje seldur á sína ábyrgð og áhættu, eða farið með hann sem yfirgefinn.

Aðrar kröfur en þær, sem greinir hjer að ofan, eru ekki leyfðar.

2. — Eftir að fyrirmæli sendanda eru komin, eru þau ein gildandi og ber að taka þau til greina.

36. grein.

Endursending óskilaböggla.

1. — Nú er viðtakandi bögguls farinn til lands, sem ekki hefir skrifað undir pósthöggglasamninginn, og skal þá böggullinn álitinn óskilaböggull, nema fyrsta ákvörðunarland sjái sjer fært að senda hann áfram.

2. — Hafi sendandi mælt öðruvísi fyrir en segir í 35. grein, getur ákvörðunarpóststjórnin endursent böggulinn þegar í stað til upprunapósthúss hans, án þess að búa út nýja tilkynningu. Sama gildir einnig, ef sendandi neitar að greiða gjald það, sem nefnt er í 3. lið 19. greinar samningsins. Svári sendandi ekki tilkynningunni er honum böggullinn endursendur þegar frestur sá er liðinn, sem nefndur er í 3. lið ofanefndrar 19. greinar.

3. — Pósthús það, sem endursendir böggul til sendanda skal skíra stutt og greinilega á frönsku frá ástæðunni til endursendingarinnar með svo feldum orðum: Inconnu (þekkist ekki), refusé (neitað), en voyage (á ferðalagi), parti (farinn), non réclamé (ekki sótt), décadé (dáiinn), eða á líkan hátt. Upplýsingar þessar mega vera handskrifaðar, eða settar á með stimpli eða límniða. Sjerhver póststjórn hefir heimild til þess að bæta við í þýðingu á sínu eigin máli ástæðu fyrir að böggullinn er ekki afhentur, og öðrum upplýsingum, sem hún telur viðeigandi.

4. — Bögglar, sem eru endursendir sendanda, eru færðir á bögglapóstskrána með athugasemdum „Rebuts“ í athugasemdadálkinum. Með þá skal farið og tekið gjald fyrir þá eins og böggla, sem eru áframsendir, sakir þess að viðtakandi hefir skift um bústað.

37. grein.

Sala. — Eyðilegging.

1. — Sje böggull seldur eða eyðilagður samkvæmt fyrirmælum 21. greinar samningsins skal taka skýrslu um söluuna eða ef hluturinn hefir verið eyðilagður.

Afrit af skýrslu þessari skal síðan senda sendipósthúsinu, ásamt fylgibrjefi sendingarinnar.

2. — Andvirði þess selda skal fyrst og fremst notað til þess að greiða gjöld þau, sem hvíla á bögglinum. Ef einhver afgangur verður, skal það sent

sendipósthúsinu til afhendingar sendanda, sem greiðir kostnaðinn við sendinguna. 56

38. grein.

Afturköllun. — Breyting á utanáskrift.

Beiðnir um afturköllun á bögglum eða breytingu á utanáskrift eru háðar reglum þeim og fyrirmælum, sem nefnd eru í 41. og 42. grein starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins.

39. grein.

Fyrirspurnir um böggla eða póströfuávisanir.

1. — Undir fyrirspurnir um böggla og póströfuávisanir, sem ekki hafa komið til baka, skal nota evðublað, eins eða líkt og fyrirmynd N. er fylgir hjer með. Póststjórn sendilandsins sendir eyðublað þetta beina leið til póststjórnar ákvörðunarlandsins.

2. — Í viðskiftum við lönd handan hafs og í viðskiftum milli þessara landa innbyrðis, skal fyrirspurnin þó send frá einu pósthúsi til annars, og fylgja sömu leið og sendingin, sem spurst er fyrir um.

3. — Þegar ákvörðunarpóststjórnin, í tilfalli eins og nefnt er í fyrsta lið, getur gefið upplýsingar um endanleg afdrif böggulsins eða póströfuávisunarinnar, fyllir hún út eyðublaðið N og sendir það til baka til sendipóststjórnarinnar.

Þegar pósthúsnustan í ákvörðunarlandinu getur ekki komist fyrir afdrif bögguls eða póströfuávisunar endursendir hún eyðublaðið til póststjórnar sendilandsins ásamt yfirlýsingu frá viðtakanda um að hann hafi ekki tekið á móti sendingunni. Sendipóststjórnin útfyllir eyðublaðið betur, með því að skýra nákvæmlega frá flutningnum til fyrstu milliliggjandi póststjórnar, og sendir það til hennar, en það staðfestir síðan upplýsingarnar á eyðublaðinu, og sendir það, ef svo ber undir, til næstu póststjórnar. Fyrirspurnin gengur bannig frá einni póststjórn til annarar, allt þangað til að upplýst er um afdrif sendingarinnar. Póststjórn sú, sem framkvæmt hefir afhendinguna til viðtakanda, eða, sem ef til vill hvorki getur gert grein fyrir afhendingu nie reglulegri áfram-sendingu til annarar póststjórnar, gerir athugasemd um það á eyðublaðið, og sendir það aftur til sendipóststjórnarinnar.

4. — Í tilfalli eins og nefnt er í 2. lið hjer að framan, fara rannsóknirnar fram frá sendipóststjórn, alla leið til ákvörðunarpóststjórnar. Sjerhver póststjórn tilfærir á eyðublaðið N upplýsingar um flutninginn til næstu póststjórnar. Ef ekki er hægt að gera grein fyrir flutningnum, skal eyðublaðið útfyllt eins og vera ber, sent til póststjórnar ákvörðunarlandsins. Fer hún svo að á sama hátt og segir síðast í annari málsgrein næsta liðs hjer undan.

56

5. — Eyðublöðunum skal, að svo miklu leyti sem unt er, fylgja líking af utanáskriftinni, og skulu þau send í lokuðu umslagi, en án þess brjef fylgi. Eitt eyðublað N má nota undir tvo eða þrjá böggla, sem verið hafa á sama fylgibrjefi. Með tilkynningu til alþjóðaskrifstofunnar getur hver póststjórn heimað að fyrirspurnir, er snerta hennar þjónustu, sjeu sendar til aðalskrifstofu sinnar, til pósthúss, sem hún nánar tiltekur, eða þá beint til ákvörðunarpósthússins, eða, ef hún er aðeins milliliggjandi, til viðskiftapósthúss þess, sem sendingin hefir verið send til.

6. — Í hvert skifti sem milliliggjandi póststjórn sendir eyðublað N til næstu póststjórnar, ber henni að senda afrit af því eyðublaði til sendipóststjórnarinnar, með nákvæmum upplýsingum um flutning böggulsins.

VII. KAFLI.

Skifti á bögglum.

40. grein.

Bögglapóstskrá.

1. — Bögglaðir skulu innritaðir á bögglapóstskrá, eins og fyrirmynd F, sem fylgir hjermeð, sýnir, með öllum þeim sjerstöku athugasemdum, sem skráin gefur ástæðu til. Þó geta hlutaðeigandi póststjórnir orðið ásáttar um, að almennir bögglaðir sjeu innritaðir í einu á skrána, með aðalupphæð þóknanna, sem á að greiða. Fylgibrjef, póstkröfuávisanir, tollskrár, og, ef svo ber undir, önnur skilríki, sem krafist er, (svo sem vöruskrá, skírteini um uppruna, heilbrigði o. s. frv.), svo og tollfrankóseðlar og móttökukvittanir, skalt alt sam- an heft við skrána.

Milliliggjandi viðskiftapósthús eru ekki skyldug til þess, að endurskoða gögn þau, sem fylgja með bögglapóstskránum.

2. — Póstböggla til eða frá herföngum skulu innritaðir á bögglaðir skrána en án nokkurrar þóknunar, nema þegar um póstkröfuböggla er að ræða.

3. — Í viðskiftum sjóleiðis, skulu sendipósthúsin tölusetja bögglapóstskrárnar í efra vinstra horni, með áframhaldandi töluröð yfir árið, fyrir hvert sendipósthús og hvert ákvörðunarpósthús, og, að svo miklu leyti, sem hægt er, geta nafns póstkipsins, sem flytur póstin, undir númerinu. Síðasta númer ársins skal fært á fyrstu bögglaðir skrá árið eftir.

41. grein.

Athugun í viðskiftapósthúsunum. — Ónákvæmni, sem hefir ekki ábyrgð í för með sjer fyrir póststjórnirnar.

1. — Þegar viðskiftapósthús ákvörðunarlánsins hefir tekið móti böggla-

skránni, byrjar það þegar á að athuga böggla og hin ýmsu skjöl, sem þeim fylgja. Athugun þessa má vefengja hvenær sem hægt er. 56

2. — Verði það vart við villur eða að slept hafi verið úr á böggla-skránni, gerir það þegar í stað nauðsynlegar leiðrjettingar, en gætir þess að strika yfir hinar skökku athugasemdir, þannig, að auðvelt sje að sjá það, sem upprunalega hefir staðið. Leiðrjettingar þessar skulu gerðar af tveim póstmönnum. Nema um bersýnilega villu sje að ræða, gilda þær frekar en hinar upprunalegu upplýsingar.

Auk þessa er svo útbúin leiðrjettingarskýrsla, eins og fyrirmynd G, sem fylgir hjermeð, af ákvörðunarpósthúsinu og er hún send tafarlaust í ábyrgðarbrjefi til viðskiftapósthúss sendilandsins.

3. — Smá ónákvæmni viðvíkjandi rúmmáli, ummáli og þyngd svo og ónákvæmni, sem auðsjáanlega hefir enga ábyrgð í för með sjer fyrir hlutað-eigandi póststjórnir, skal tilkynna með leiðrjettingarskýrslu.

4. — Þegar viðskiftapósthús sendilandsins hefir athugað leiðrjettingarskýrsluna, sendir það hana til baka, og með athugasemdum, ef ástæða er til. Skýrslan er síðan heft við böggla-skránnar, sem hún á við. Leiðrjettingar á böggla-skrá, sem engin sönnunargögn fylgja með, álitast marklausar.

42. grein.

Ónákvæmni, sem nefir ábyrgð í för með sjer fyrir póststjórnirnar.

1. — Verði vart við vöntun, eða að eitthvað hafi skemst, eða ónákvæmni, sem hafi í för með sjer ábyrgð fyrir póststjórnirnar, sem hlut eiga að máli, skal búa út leiðrjettingarskýrslu, sem svo er flutt með ábyrgð til viðskiftapósthúss sendilandsins.

Þegar um er að ræða böggul með tilgreindu verði, er þar að auki tekin skýrsla, sem er send sem þjónustusending með ábyrgð til aðalskrifstofu póststjórnar þess lands, sem viðskiftapósthúsið, sem sendir, heyrir undir, og fylgir henni, ef svo ber undir, seglgarnið, innsiglin eða plomburnar, sem lokuðu ílátinu er böggla-rnar voru í. Afrit af skýrslunni er samtímis sent til aðalskrifstofu póststjórnar þeirrar, sem móttökuviðskiftapósthúsið heyrir undir, eða einhvers annars stjórnarvalds, sem hún tiltekur.

2. — Ef nauðsyn krefur, má þar að auki gera viðskiftapósthúsinu, sem sendi, aðvart með símskeyti, á kostnað þeirrar póststjórnar, sem sendir.

3. — Þegar viðskiftapósthúsið, sem tekur á móti, hefir ekki sent viðskiftapósthúsinu, sem sendi, með fyrsta pósti eftir athugun, skýrslu um villur og afbrigði, hver svo sem þau eru, skal slíkt skoðað sem það hafi tekið móti böggla-rnum, þangað til hið gagnstæða sannast.

4. — Alveg óháð ákvæðunum í 1. lið og beitingu á þeim, skal það viðskiftapósthús, sem tekur á móti, frá öðru pósthúsi, sem það er ekki í beinu sambandi við, böggli, sem ekki er nægilega búið um, eða er skemdur, flytja

- 56 hann áfram eftir að hafa búið um hann á ný, ef ástæða er til, en þó þannig, að hinum upprunalegu umbúðum sje haldið að svo miklu leyti sem hægt er.

Sjeu skemdirnar þannig vaxnar, að hægt hafi verið að taka innihaldið burtu, skal pósthúsið byrja á því að opna böggulinn í embættisnafni og rannsaka innihald hans.

Í báðum tilfellum skal vega böggulinn áður og eftir að búið er að búa um hann á ný og hvortveggja þyngdin tilgreind á umbúðum böggulsins. Þar á eftir skal skrifa „Remballé à“ (Búið um á ný á) og síðan undirskrift póstmanna þeirra, sem hafa búið um böggulinn á ný.

VIII. KAFLI.

Reikningsfærsla. — Reikningsskil.

43. grein.

Reikningar yfir þóknanirnar.

Sjerhver póststjórn lætur búa til mánaðarlega, á hverju viðskifta-pósthúsi sínu, og yfir allar sendingar, sem það hefir tekið við frá viðskifta-pósthúsum einnar og sömu póststjórnar, yfirlit, eins og fyrirmynd K sýnir, sem fylgir hjermeð, yfir upphæðirnar á hverri böggla-skrá:

- a) sjer til tekna, fyrir sinn hluta og hluta annara póststjórna, ef nokkur eru, af burðargjaldi því, sem sendipóststjórnin tekur;
- b) sjer til skuldar fyrir hluta póststjórnarinnar, sem áframsendir, og hluta milliliggjandi póststjórna, ef um áframsendingar eða óskilasendingar er að ræða, af gjöldum þeim, sem á að innheimta hjá viðtakendum.

2. — Yfirlitin K eru síðan endurtekin á reikningi L, og fylgir fyrirmynd hans einnig hjer með.

3. — Reikningurinn L, ásamt hinum sjerstöku yfirlitum K, póstböggla-skrám og, ef til kemur, tilheyrandi leiðrjettingarskýrslum, skal síðan sendur hlutaðeigandi póststjórn til endurskoðunar í næsta mánuði á eftir þeim, sem hann á við.

Aðalupphæðirnar má aldrei leiðrjetta. Villur, sem fyrir kunna að koma, skulu teknar upp á sjerstakar skrár.

4. — Þegar mánaðarreikningarnir L hafa verið endurskoðaðir og staðfestir af báðum aðilum, skal sú póststjórnin, sem á inni, taka þá saman á ársfjórðungsreikning. Þenna reikning má eins útbúa á hálfs árs eða árs fresti, eftir því, sem hlutaðeigandi póststjórnir koma sjer saman um.

44. grein.

Reikningsskil.

1. — Reikningsjöfnuður sá, sem kemur fram við aðalreikningana, skal

greiddur af hinni skuldugu póststjórn til þeirrar sem á inni samkvæmt því sem mælt er fyrir í 66. grein starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins.

2. — Tilbúningur, sending og greiðsla aðalreiknings skal framkvæmd eins fljótt og auðið er, og í síðasta lagi innan þriggja mánaða eftir að tímabilið er liðið hjá, sem reikningurinn á við. Frestur þessi er lengdur upp í sex mánuði í viðskiftum við lönd handan hafs.

45. grein.

Reikningar póstkröfuávísana.

1. — Nema öðruvísi sje ákveðið, fer afreikningur, viðvíkjandi póstkröfuupphæðum, sem hver póststjórn hefir útborgað fyrir reikning annarar póststjórnar, fram með viðbótareikningi við hina sjerstöku reikninga (fyrirmynd M, sem hjer með fylgir) yfir póstávísanir.

2. — Á þessum póstkröfureikningum skulu ávísanirnar, sem eiga að fylgja með útborgaðar og kvittaðar, færðar inn eftir stafrófsröð útgáfupósthúsanna, og eftir röð, eins og þær eru færðar inn í bækur pósthúsanna. Sú póststjórn, sem býr til reikninginn dregur svo frá aðalupphæðinni, sem hún á inni, $\frac{1}{4}\%$, að viðbættu hálfu fastagjaldinu, sem nefnt er í 25. grein samningsins.

Í því tilfelli, að hver póststjórn taki ekki jafnhátt fastagjald, skal þóknunin til hlutaðeigandi póststjórnar reiknuð eftir lægra gjaldinu.

3. — Lokaupphæðinni á hinum sjerstaka reikningi M er síðan, ef hægt er, bætt við lokaupphæð ávísanareikningsins yfir sama tímabil. Endurskoðun og greiðsla á þessum reikningum fer eftir reglum þeim, sem settar eru í starfsreglugjörð póstávísanasamningsins.

46. grein.

Frankóseðlar. — Reikningar yfir tollgjöld o. s. frv.

1. — Reikningsskil, er snerta tollgjöld o. s. frv. og lögð er út af einni póststjórn fyrir reikning annarar, fara fram með sjerstökum mánaðarreikningum, eins og meðfylgjandi fyrirmynd E bis sýnir, og eru þeir búnir út í mynt landsins, sem á til góða, af póststjórninni, sem skuldar. Frankóseðlarnir eru færðir á reikninginn eftir stafrófsröð pósthúsanna, sem hafa lagt út fyrir kostnaðinum, og í þeirri töluröð, sem þessi pósthús hafa merkt þá.

2. — Hinn sjerstaki reikningur, ásamt viðurkendum seðlum, er síðan sendur póststjórn þeirri, sem á inni, í síðasta lagi fyrir lok næsta mánaðar á eftir þeim, sem hann á við. Neikvæðir reikningar eru ekki búnir til.

3. — Endurskoðun á reikningunum fer fram eftir reglum þeim, sem settar eru í starfsreglugjörð póstávísanasamningsins.

4. — Afreikningarnir gera ráð fyrir sjerstakri greiðslu. Þó getur hver

- 56 póststjórn krafist þess, að þeim sje bætt við á póstávísanareikninga eða reikninga L eða M.

Ýms ákvæði.

47. grein.

Eyðublöð. — Tunga.

Að því er snertir ákvæði 2. liðs 31. greinar alþjóðapóstsamningsins skulu þessi eyðublöð álitin til afnota fyrir almenning:

B, C, H, J og N.

48. grein.

Upplýsingar og tilkynningar.

1. — Póststjórnirnar skulu að minsta kosti 3. mánuðum áður en samningurinn kemur til framkvæmda tilkynna öðrum póststjórnnum um alþjóðaskrifstofuna:

- a) hvaða ákvarðanir þær þær taki að því er snertir:
 - 1° þyngdarmörk;
 - 2° tilgreiningu verðs;
 - 3° rúmfreka böggla;
 - 4° póströfur;
 - 5° hraðböggla og skyndiböggla;
 - 6° tölu böggla, sem mega fylgja einni og sömu tollskrá;
 - 7° skrifaðar athugasemdir á fylgibrjefin;
 - 8° ummál og rúmmál póstböggla, sem fluttir eru sjóleiðis;
 - 9° mál þau, sem tollskrárnar mega vera skrifaðar á;
- b) lista yfir hluti þá, sem bannaðir eru til innflutnings eða í transít og sömuleiðis yfir þá hluti sem skilyrðisbundinn flutningur er leyfður á í þjónustu þeirra hverrar um sig;
- c) alla taxta og öll önnur gjöld, sem notuð eru í þjónustu þeirra;
- d) tilkynning um að bögglar sjeu leyfðir til allra staða eða, ef svo er ekki, skrá yfir þá staði, sem bögglar eru leyfðir til;
- e) útdrátt á þýsku, ensku, spönsku eða frönsku, af ákvæðum þeim, sem gilda í lögum þeirra og reglugjörðum um flutning á bögglum.

2. — Sjerhver breyting, sem síðar kann að koma fram á ofan nefndum ákvæðum, skal tafarlaust tilkynnt á sama hátt.

Niðurlagsatriði.

56

49. grein.

Um hvenær starfsreglugjörðin kemur til framkvæmda, og hversu lengi hún gildir.

Reglugjörð þessi kemur til framkvæmda sama dag og samningurinn um pósthöggla gengur í gildi.

Hún skal gilda jafnlengi og sá samningur, nema hún verði endurnýjuð að sameiginlegum vilja hlutaðeigandi aðila.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Loka-ákvæði starfsreglugjörðarinnar.

Í því að undirritaðir fulltrúar ætluðu að fara að rita undir starfsreglugjörð við pósthögglassamninginn, sem samþykktur var á pósthögginu í Stokkhólmi, komu þeir sjer saman um það, sem hjer segir:

Einasta grein.

Sem undantekning á ákvæði 6. greinar, 1. liðs, staflað a í reglugjörðinni, hafa Egyptaland (fyrir pósthúsin í Súdan) og Noregur heimild til þess í viðskiftum sínum við önnur lönd, að álíta þá böggla rúmfreka, sem á einhvern veg eru yfir 1 meter og 10 sentímetra, eða þar sem samanlögð lengd og lengsta ummál annað en lengd fer fram úr 1 metra 85 sentímetrum.

Þessu til staðfestingar hafa undirritaðir fulltrúar sett þessi loka-ákvæði, sem skulu hafa sama kraft og gildi eins og þótt innihald þeirra stæði í sjálfum texta reglugjörðarinnar, sem þau eiga við, og hafa þeir undirritað eitt eintak, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sænsku stjórnar, og fær hver aðili afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Póstinnheimtusamningurinn 56

Efnisyfirlit.

I. KAFLI.

Byrjunarákvæði.

1. grein. Skilyrði fyrir skiftum á innheimtum.

II. KAFLI.

Um hvað póststarf þetta nær til.

2. grein. Kröfur leyfðar til innheimtu.
3. — Afsagnir.

III. KAFLI.

Afhending krafu á póst.

4. grein. Tilgreining á upphæð krafanna.
5. — Afhending kröfu á póst. — Burðargjald sendingar.
6. — Tala krafu og hámarksupphæð þeirra.
7. — Forboð.

IV. KAFLI.

Innheimta á kröfum.

8. grein. Greiðsla að nokkru leyti, ekki leyfð.
9. — Innheimtu- og sýningargjald.
10. — Sending hinnar innheimtu upphæðar.
11. — Endursending á óinnheimtum kröfum.

V. KAFLI.

Afturköllun og leiðrjettingar. — Áframsending og endursending. — Fyrirspurnir.

12. grein. Afturköllun á innheimtum. — Leiðrjetting á skránni.
13. — Áframsending. — Skakt sendar kröfur.

- 56 14. grein. Endursending óinnheimtanlegra krafu.
 15. — Fyrirspurnir.

VI. KAFLI.

Ábyrgð. — Póstinnheimtuávísanir.

16. grein. Ábyrgð, ef sending tapast, eða kröfur.
 17. — Ábyrgð á hinum reglulega innheimtu upphæðum.
 18. — Beiting á sjerstökum ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.
 19. — Dráttur.

VII. KAFLI.

Ýms ákvæði.

20. grein. Um hver fær burðargjaldið.
 21. — Pósthús, sem taka þátt í þjónustunni.
 22. — Beiting á almennum ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.
 23. — Samþykkt á frumvörpum milli pósthinga.

Niðurlagsatriði.

24. grein Um hvenær samningurinn kemur til framkvæmda, og hversu lengi hann gildir.

Alþjóðapóst sambandið.

56

Samningur

um

póstinnheimtur

gerður milli

Albaníu; Þýskalands; Austurríkis; Belgíu; Bolívíu; Chili; Lýðveldisins Cuba; Fríborgarinnar Danzig; Egyptalands; Spánar; Spánskra nýlenda; Frakklands; Algiers; Grikklands; Ungverjalands; Íslands; Ítalíu; Ítalskra nýlenda; Lettlands; Lithauen; Luxemburg; Marokkó (að undanskildum spanska hlutanum); Marokkó (spanski hlutinn); Noregs; Hollands; Hollenskra Indía; Hollenskra nýlenda í Ameríku; Póllands; Portúgals; Hinna portúgölsku nýlenda í Afríku; Hinna portúgölsku nýlenda í Asíu og í Eyjaálfunni; Rúmeníu; Lýðveldisins San Marino; Saarhjeraðsins; Konungsríkis Serba, Króata og Slóvena; Svíþjóðar; Sviss; Tjekkoslavakíu; Tunis; Tyrklands og Bandaríkja Venezuela.

Samkvæmt 3. grein alþjóðapóstsamningsins, hafa undirritaðir fulltrúar stjórnanna í ofangreindum löndum í sameiningu, og með þeim fyrirvara, að fullgilding fáið, orðið ásaðttir um eftirfarandi samning:

I. KAFLI.

Byrjunarákvæði.

1. grein.

Skilyrði fyrir skiftum á innheimtum.

Skifti á innheimtum milli þeirra samningslanda, þar sem póststjórnirnar koma sjer saman um að hafa þau, skulu framkvæmd eftir ákvæðum þessa samnings.

II. KAFLI.

Um hvað póststarf þetta nær til.

2. grein.

Kröfur leyfðar til innheimtu.

Til innheimtu eru leyfðar kvittanir, reikningar, ávísanir, víxlar, vaxta- miðar og arðmiðar, verðbrjef fallin í gjalddaga, og vanalega allar verslun- arkröfur og aðrar kröfur, sem eru borganlegar án kostnaðar.

Þær póststjórnir, sem ekki geta tekið að sjer innheimtu á vaxta- eða arðmiðum og verðbrjefum föllnum í gjalddaga, skulu tilkynna það hlutað- eigandi póststjórnnum um alþjóðaskrifstofuna.

3. grein.

Afsagnir.

Póststjórnirnar geta tekið að sjer að sjá um afsögn á verslunarskjöl- um, og að láta framkvæma hina nauðsynlegu lagalegu aðför, viðvirkjandi kröfunum, og ákveða þær í sameiningu hinar nauðsynlegu ráðstafanir í þessu efni.

III. KAFLI.

Afhending krafa á póst.

4. grein.

Tilgreining á upphæð krafanna.

Nema öðru vísi sje ákveðið skal upphæð krafna þeirra, sem á að inn- heimta, tilgreind í mynt landsins, sem framkvæmir innheimtuna.

5. grein.

Afhending kröfu á póst. — Burðargjald sendingar.

Krafa til innheimtu er sett á póst sem fyrirfram borguð ábyrgðarsend- ing, send beint af sendanda til pósthúss þess, sem á að innheimta fjeð.

Burðargjald undir sendinguna má ekki fara fram úr burðargjaldi ábyrgðarbrjefs af sömu þyngd.

6. grein.

Tala krafa og hámarksupphæð þeirra.

1. — Sama sending má innihalda margar kröfur til innheimtu af ákvörðunarpósthúsi hjá ýmsum skuldunautum handa einum og sama manni.

Þó mega kröfur ekki vera til innheimtu hjá fleirum en 5 skuldunautum, nje hafa mismunandi gjalddaga. 56

2. — Aðalupphæð sú, sem á að innheimta, má ekki fyrir hverja sendingu fara fram úr hámarki því, sem leyft er af ákvörðunarlandinu fyrir póstávísanir, nema póststjórnirnar verði ásáttar um að leyfa hærri hámark.

7. grein.

Forboð.

Bannað er:

- a) að skrifa athugasemdir á kröfurnar, sem eru þeim sjálfum óviðkomandi;
- b) að láta brjef eða orðsendingar fylgja kröfunum, er líta út eins og brjefaskifti milli skuldareiganda og skuldunauts;
- c) að setja aðrar athugasemdir á innheimtuskrána en þær, sem texti hennar segir til um.

IV. KAFLI.

Innheimta á kröfum.

8. grein.

Greiðsla að nokkru leyti ekki leyfð.

Sjerhver krafa skal greidd að fullu og í einu, að öðrum kosti skal álíta að henni sje neitað.

9. grein.

Innheimtu- og sýningargjald.

1. — Póststjórnin, sem framkvæmir innheimtuna, fær af upphæð hvernar kröfu, sem hún innheimtir, 30 sentíma í innheimtugjald.

2. — Fyrir hverja kröfu, sem ekki er greidd, eftir að búið er að sýna hana til innheimtu, skal greiða 20 sentíma í sýningargjald.

Kröfur, sem ekki verða innheimtar sakir einhvernar ónákvæmni eða sakir ófullnægjandi utanáskriftar, og sem þar af leiðandi verður að endursenda sendanda, eru undanþegnar þessu gjaldi.

10. grein.

Sending hinnar innheimtu upphæðar.

1. — Hinar innheimtu upphæðir, sem eiga við sömu sendingu, eru sendar sendanda með póstávísun, eftir að búið er að draga frá:

- 56 a) innheimtugjaldið og, ef svo ber undir, sýningargjaldið fyrir ógreiddar kröfur;
- b) ríkissjóðsgjöld, sem kunna að hvíla á kröfunum og,
- c) hið vanalega póstávísanagjald, sem reiknast af allri upphæðinni, að frá-dregnum gjöldum þeim og þóknunum, sem nefnd eru undir a og b.

Innheimtuávísanir eru leyfðar alt að hámarksupphæð þeirri, sem póst-stjórnirnar ákveða samkvæmt 2. lið 6. greinar.

2. — Póststjórnirnar geta komið sjer saman um að fara öðruvísi að með greiðslu hinna innheimtu upphæða. Einkanlega geta þær tekið að sjer, eftir nánara samkomulagi, að færa þær inn á pósthlaupareikning í ákvörðunarlandi sendingarinnar.

11. grein.

Endursending á ónnheimtum kröfum.

Kröfur, sem hafa ekki orðið innheimtar innan þess tíma, sem tiltekinn er í starfsreglugjörðinni, og sem eigi á að afhenda nánar tilteknum þriðja manni, eru endursendar burðargjaldsfrítt til viðtökupósthússins.

Þegar engar kröfur eru innheimtar eða hinar innheimtu upphæðir eru ónógar til þess að draga sýningargjaldið frá að öllu leyti, skal það innheimt hjá sendanda sendingarinnar. Póststjórnin, sem framkvæmir innheimtuna, er á engan hátt skuldbundin til þess að gera neinar ráðstafanir til tryggingar á gildi kröfunnar nje heldur að skýra frá, hvers vegna ekki hafi verið borgað.

V. KAFLI.

Afturköllun og leiðrjettingar. — Áframsending og endursending. — Fyrirspurnir.

12. grein.

Afturköllun á innheimtum. — Leiðrjetting á skránni.

Á meðan ákvörðunarpósthús póstinneimtusendingar hefir ekki afhent hana, getur sendandi, samkvæmt skilyrðum þeim, sem ákveðin eru um brjefa-sendingar í 45. grein alþjóðapóstsamningsins, afturkallað sendinguna, eða eina eða fleiri kröfur, sem í henni eru, eða látið leiðrjetta, ef um villur er að ræða, upplýsingarnar, sem standa á skránni, er hann sendir með.

13. grein.

Áframsending. — Skakt sendar kröfur.

1. — Skifti einn eða fleiri viðtakendur búferlum, eru kröfurnar til póst-innheimtu áframsendar innan landsvæðis ákvörðunarlandsins. Sama gildir

einnig um kröfur, sem skrifað er utan á til manna, sem búa á staðnum, en heyra undir annað pósthús. 56

2. — Sjeu í einni sendingu eingöngu kröfur, sem eru óinnheimtanlegar fyrir pósthúsið, sem tekur við þeim, skal sendingin endursend til upprunastaðar síns, nema skuldunautar eigi allir að sækja til annars pósthúss í ákvörðunarslandinu, og er hún þá send því pósthúsi.

Sje nokkur hluti krafanna óinnheimtanlegur fyrir ákvörðunarpósthúsið, eru þær kröfur endursendar sendanda, en hinar kröfurnar teknar til innheimtu.

3. — Fyrir áframsendingar þessar er ekkert aukagjald tekið.

14. grein.

Endursending óinnheimtanlegra krafa.

Kröfur, sem einhverra orsaka vegna hafa ekki orðið innheimtar, eru endursendar sendanda á þann hátt, sem starfsreglugjörðin mælir fyrir.

15. grein.

Fyrirspurnir.

Fyrirmæli 47. greinar alþjóðapóstsamningsins gilda um fyrirspurnir um póstinnheimtusendingar.

VI. KAFLI.

Ábyrgð. — Póstinnheimtuávísanir.

16. grein.

Ábyrgð, ef sending tapast, eða kröfur.

1. — Ef ábyrgðarsending, sem inniheldur kröfu til innheimtu, tapast, hefir það í för með sjer ábyrgð fyrir pósthjónustuna gagnvart sendanda, með þeim skilyrðum, sem sett eru um ábyrgðarsendingar í 50. og 51. grein alþjóðapóstsamningsins.

Sama gildir og, ef tapast sending, sem inniheldur óinnheimtar kröfur, á heimleið.

2. — Tapist kröfur, eftir að búið er að opna sendinguna, sem þær eru í, annaðhvort á pósthúsinu, sem framkvæmir innheimtuna, eða á pósthúsinu, sem annast greiðslu til sendanda, er póststjórnin, sem ábyrgðin hvílir á, ekki skyld að bæta sendanda nema hina raunverulegu upphæð skaðans, sem hlotist hefir, án þess þó, að sú upphæð megi fara fram úr skaðabótaupphæð þeirri, sem gert er ráð fyrir í 1. lið hjer að ofan.

3. — Ákvæði 53. til 57. greinar alþjóðapóstsamningsins, sem fjalla um skaðabætur, gilda um póstinnheimtusendingar.

17. grein.

Ábyrgð á hinum reglulega innheimtu upphæðum.

Hinar reglulega innheimtu upphæðir, að frádregnum gjöldunum, sem nefnd eru í 10. grein, skulu, hvort sem þeim hefir verið breytt í póstávísanir eða ekki, eða greiddar inn á pósthlaupareikning, ábyrgstar sendanda krafanna, með þeim skilyrðum, sem greind eru í vil sendanda í póstávísanasamningnum, eða þeim fyrirmælum, sem gilda um pósttjekkastarfið.

18. grein.

Beiting á sjerstökum ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.

Ákvæðin í 62. til 67. greinar alþjóðapóstsamningsins, sem fjalla um póstkröfusedingar gilda um póstinnheimtur, að því er snertir skaðabætur og greiðslur á upphæðum, frest á útborgun, aðgang að póststjórn þeirri, sem ábyrgðina ber, og póstinnheimtuávísanir.

19. grein.

Dráttur.

Póststjórnirnar bera enga ábyrgð vegna dráttar:

- a) við flutning eða sýningu á kröfum til innheimtu;
- b) við greiðslu hinna innheimtu upphæða;
- c) með útbúnað afsagna eða framkvæmd á lagaaðför, sem þær kynnu að taka að sjer, með því að nota ákvæði 3. greinar.

VII. KAFLI.

Ýms ákvæði.

20. grein.

Um hver fær burðargjaldið.

Burðargjaldið undir sendingu, sem inniheldur póstinnheimtur, ásamt innheimtu- og sýningargjaldi, kemur eigi til reiknings milli póststjórnanna, sem í hlut eiga.

21. grein.

Pósthús, sem taka þátt í þjónustunni.

Póststjórnir samningslandanna skulu láta öll pósthús, sem taka þátt í alþjóðapóstávísanaviðskiftunum, taka þátt í póstinnheimtum.

22. grein.

56

Beiting á almennum ákvæðum alþjóðapóstsamningsins.

Hin almennu ákvæði, sem nefnd eru í I. og II. bálki alþjóðapóstsamningsins, gilda um þenna samning, þó með undantekningu, að því er snertir fyrirmæli þau, sem nefnd eru í 7. grein.

23. grein.

Samþykkt á frumvörpum milli pósthinga.

Til þess að öðlast gildi, verða frumvörp, sem koma fram milli pósthinga (18. og 19. grein alþjóðapóstsamningsins), að fá:

- a) öll atkvæði, ef um er að ræða viðbót nýrra ákvæða eða breytingu á ákvæðum 1. til 17., 19., 20., 23. og 24. greinar samningsins, og 1., 2., 3., 4., 6., 7., 9., 11., 12., 13., 14. og 18. greinar starfsreglugjörðar hans;
- b) tvo þriðju atkvæða, ef um er að ræða breytingu á öðrum ákvæðum samningsins, en þeim, sem nefndar eru á undan, eða ákvæðum 8., 10. og 15. greinar starfsreglugjörðarinnar;
- c) meiri hluta atkvæða, ef um er að ræða breytingu á öðrum ákvæðum starfsreglugjörðarinnar eða skilning á ákvæðum samningsins og reglugjörðar hans, að undanteknu atriðinu um deilumál, sem lagt skal í gerðardóm.

Niðurlagsatriði.

24. grein.

Um hvenær samningurinn kemur til framkvæmda og hversu lengi hann gildir.

Samningur þessi kemur til framkvæmda 1. október 1925 og gildir um óákveðinn tíma.

Þessu til staðfestingar hafa fulltrúar framangreindra landa undirskrifað þenna samning í einu eintaki, sem skal geymt í skjalasafni hinnar sensku pósthjórnar, og fær hver aðili afrit af því.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Starfsreglugjörð

póstinnheimtusamningsins.

Efnisyfirlit.

I. KAFLI.

Afhending krafa á póst og innheimta á heim.

1. grein. Skilyrði fyrir flutningi á kröfum.
2. — Innheimtuskrá og umslag sendingarinnar.
3. — Bannaðar athugasemdir og orðsendingar.
4. — Afhending krafanna til póstflutnings.
5. — Athugun hjá ákvörðunarpósthúsi.
6. — Sýning. — Frestur á greiðslu.
7. — Önnheimtanlegar kröfur.
8. — Sendandi óþektur.

II. KAFLI.

Reikningsskil fyrir sendingunum.

9. grein. Sending ávísana til greiðslu og sending á ógreiddum kröfum.
10. — Reikningsskil.
11. — Póstinnheimtuávísanir, sem ekki er krafist útborgunar á af viðtakendum.
12. — Innskrift í póstböggla-reikning.

III. KAFLI.

Afturköllun og leiðrjettingar. — Áframsending. — Fyrirspurnir.

13. grein. Afturköllun á innheimtum. Leiðrjetting á innheimtuskrá.
14. — Áframsending.
15. — Fyrirspurnir.

IV. KAFLI.

Ýms ákvæði.

16. grein. Upplýsingar og tilkynningar.
17. — Eyðublað. Tunga.

Niðurlagsatriði.

18. grein. Um hvenær reglugjörðin kemur til framkvæmda, og hversu lengi hún gildir.

Starfsreglugjörð

56

póstinnheimtusamningsins.

Samkvæmt 4. grein alþjóðapóstsamningsins, sem gerður var í Stokkhólmi 28. ágúst 1924, hafa undirritaðir, hver í nafni sinnar stjórnar, sameiginlega samþykkt eftirfarandi ákvæði til framkvæmda á samningnum um póstinnheimtur.

I. KAFLI.

Afhending krafa á póst og innheimta á þeim.

1. grein.

Skilyrði fyrir flutningi á kröfum.

Til þess að verða teknar til póstinnheimtu, verða kröfurnar:

- a) að hafa áteiknaða upphæðina, sem á að innheimta, í bókstöfum (latneskt letur) og, nema öðruvísi sje ákveðið, í mynt ákvörðunarlandsins. Að því er snertir vaxta- og arðmiða, er nóg að tilgreina upphæðina í tölum;
- b) að vera með nafni og heimili skuldunauts;
- c) að hafa undirskrifaða kvittun sendanda, ef svo ber undir; að því er snertir almennar kvittanir má undirskriftin vera sett með stimpli, ef það er leyft í löggjöf upprunalsins, eða vera með prentuðu nafni skuldareiganda;
- d) að hafa verið kvittaðar fyrir borgun á stimpilgjaldi í upprunalandinu, ef þeir falla undir slíkt gjald.

2. grein.

Innheimtuskrá og umslag sendingarinnar.

1. — Kröfur til innheimtu í sömu sendingu, skulu færðar á skrá eins og fyrirmynd A, er hjermeð fylgir.

Vaxta- og arðmiðar, sem tilheyra verðbrjefum af sömu tegund, og sem á að innheimta hjá sama manni, skulu áður innfærðir á sjerstakan lista; þeir skulu síðan álitnir sem ein krafa.

2. — Kröfur, sem sönnunargögn kunna að fylgja með, (vöruskrár, farmskírteini, recambiovíxlar (gagnvíxlar) afsagnarskjöl o. s. frv., sem aðeins eiga að afhendast gegn borgun) skulu látnar ásamt kröfuskránni í umslag eins og fyrirmynd B, sem fylgir hjermeð. Á umslagi þessu skal standa, auk nafns og nákvæms heimilisfangs sendanda, nafn ákvörðunarpósthússins.

Fylgiskjölin skulu fest við kröfuna sem þau eiga við,

3. grein.

Bannaðar athugasemdir og orðsendingar.

Komi ólöglegar athugasemdir eða áletranir fyrir á innheimtuskránni, skal ekkert tillit tekið til þeirra. Sjerstök brjef eða orðsendingar, skal farið með eins og ófrímerkt brjef frá sendilandi póstinneheimtunnar, og þau afhent viðtakanda gegn því, að hann greiði burðargjald það, sem ber að taka; sje þeim neitað móttöku, skulu þau endursend til sendilandsins sem brjef, er ekki verður komið til skila.

4. grein.

Afhending krafanna til póstflutnings.

Sendingunni, sem inniheldur kröfur til póstinneheimtu, skal lokað af sendanda, og henni skilað á pósthúsið.

Finnist sending í póstkassa, og sje nægilegt frímerkt, skal með hana farið eins og henni hefði verið skilað á pósthús. Sje hún ófrímerkt eða aðeins að nokkru leyti frímerkt, verður hún ekki send.

5. grein.

Athugun hjá ákvörðunarpósthúsi.

Ákvörðunarpósthúsið rannsakar, hvort tala og upphæð krafanna, sem fylgja innheimtuskránni, sje rétt. Niðurstaða þessarar endurskoðunar er tilgreind á innheimtuskránni.

Þegar tala krafanna, sem tilgreind er á innheimtuskránni, finst ekki í sendingunni, gerir ákvörðunarpósthúsið sendipósthúsinu aðvart þegar í stað, en það tilkynnir svo sendanda. Ákvörðunarpósthúsið framkvæmir samt innheimtuna á þeim kröfum, sem ekkert er athugavert við.

6. grein.

Sýning. Frestur á greiðslu.

1. — Kröfurnar skulu sýndar skuldunautum eins fljótt og auðið er, og, ef svo ber undir, daginn, sem þær falla í gjalddaga.

2. — Kröfur þær, sem eru ekki greiddar við sýningu, en borgun hefir þó ekki verið formlega neitað af sjálfum skuldunautum, skulu látnar liggja í viku til umráða fyrir hlutaðeigendur, að telja frá næsta degi eftir fyrsta sýningardag. Skuldunautum er gert aðvart, svo þeir geti komið á pósthúsið og borgað meðan fresturinn varir. Sendandi getur þó gert athugasemd á innheimtuskrána um, að skjölin sjeu strax send sjer til baka, eða afhent mönnum, sem hann tilgreinir með nafni, eftir árangurslausa sýningu.

7. grein.

56

Óinnheimtanlegar kröfur.

Ástæðunnar til þess, að krafa hefir ekki orðið innheimt, skal getið á þann hátt, sem segir í 1. lið 40. greinar í starfsreglugjörð alþjóðapóstsamningsins, án frekari skýringar, annaðhvort á seðli sem heftur sje við skjölin eða á aftari parti skránnar, sem kröfurnar eru færðar á.

8. grein.

Sendandi óþektur.

Ef nafn og heimilisfang sendanda stendur hvorki á umslaginu, skránni nje kröfunum sjálfum, lætur ákvörðunarpósthúsið, hafi það getað fengið nauðsynlegar upplýsingar hjá skuldunaut, um leið og það heimti kröfuna inn, upprunapósthúsið vita um þetta og framkvæmir reikningsskilin eftir skilyrðum 9. greinar; er hið síðarnefnda pósthús tilgreint á ávísuninni sem viðtakandi hennar.

II. KAFLI.

Reikningsskil fyrir sendingunum.

9. grein.

Sending ávísana til greiðslu og sending á ógreiddum kröfum.

1. — Ávísanir, sem gefnar eru út fyrir hinum innheimtu kröfum, svo og greiddar kröfur, eru sendar til viðtökupósthússins ásamt aftari parti innheimtuskránnar, sem reikningsskilin eru gerð á samkvæmt ákvæðum næstu greinar hjer á eftir. Sendingin er flutt í umslagi eins eða líku og fyrirmynd C, sem fylgir hjermeð, og send sem þjónustusending, sem mælt er með, nema engin óinnheimt krafa sje í henni. Skal þá strika út á umslaginu þau orð, sem eiga ekki við.

Efst á framhlið ávísananna skal standa orðið „Recouvrement“.

2. — Þegar á að taka gjöld af sendanda fyrir sýningu á óinnheimtum kröfum, skal umslagið stimplað með T-stimpli, og upphæð gjaldanna samhlögð skrifuð með greinilegum tölum framan á það.

3. — Í þeim samböndum, þar sem þarf milligöngu viðskiftapósthúsa við póstávísanastarfið, skulu sendingar þær, sem ræðir um í 1. lið einnig fara um slík pósthús.

10. grein.

Reikningsskil.

Aftari partur innheimtuskránnar, sem reikningsskilin eru gerð á, skal sjerstaklega innihalda;

- 56 a) dagstimpil innheimtupósthússins;
 b) nafn og heimili sendanda og dagsetninguna, þegar sendingin er látin á póst;
 c) nöfn skuldunauta;
 d) upphæð ávísunarinnar og sundurliðaða kostnaðarupphæð; þessar báðar upphæðir samanlagðar eiga að vera jafnar upphæð hinna innheimtu krafa;
 e) upphæðir innheimtra og óinnheimtra krafa; þær tvær upphæðir samanlagðar eiga að gera nákvæmlega upphæð krafanna, sem voru settar á póst.

Innheimtupósthúsið tilfærir athugasemdir, sem sendandi kann að hafa gleymt, og strikar yfir þær, sem eru óþarfar.

Skrár yfir reikningsskil, sem vanta eða eru óreglulega útfyltar, skal gera fyrirspurnir um, eða endursenda beint frá pósthúsi til pósthúss.

11. grein.

Póstinnheimtuávísanir, sem ekki er krafist útborgunar á af viðtakendum.

Ákvæði 34. greinar starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins, sem fjalla um póströfuávísanir, gilda einnig um póstinnheimtuávísanir.

12. grein.

Innskrift í pósthlaupareikning.

Þegar hinar innheimtu upphæðir hafa verið færðar í pósthlaupareikning, skal einnig á inneignartilkynningunni til reikningseiganda standa orðið „Recouvrement“.

Innheimtupósthúsið skrifar þar að auki á aftari part innheimtuskránnar, neðanundir reikningsskilunum, athugasemdina: „Fært til tekna í pósttjekkareikningi nr. hjá pósttjekkupósthúsinu í“

III. KAFLI.

Afturköllun og leiðrjettingar. — Áframsending.

Fyrirspurnir.

13. grein.

Afturköllun á innheimtum. — Leiðrjetting á innheimtuskrá.

Ákvæðin í 41. og 42. greinar starfsreglugjörðar alþjóðapóstsamningsins skulu gilda, þegar beðið er um afturköllun á kröfum til póstinnheimtu, eða um leiðrjettingu á skránni, sem fylgir sendingunni. Hverri beiðni skal þó fylgja eftirrit af skránni.

14. grein.

56

Áframsending.

Þegar áframsending á póstinneheimtum nær til allra krafa, sem eru í sömu sendingu, fer pósthúsið, sem getur innheimt þær, að eins og ef kröfurnar hefðu verið sendar því í byrjun. Það gerir athugasemd um áframsendinguna á hina sjerstöku skrá, eins og hjer segir: „Áframsent af pósthúsinu í (Réexpédié par le bureau de).

Ef aðeins nokkrar kröfur í sömu sendingu eru áframsendar, skal pósthúsið, sem innheimtir þær, senda hina innheimtu upphæð eða hinar óinnleystu kröfur ókeypis til pósthússins, sem innheimtuskráin er send til; þetta síðarnefnda pósthús sjer eitt um reikningsskil við sendanda.

15. grein.

Fyrirspurnir.

Að því er snertir fyrirspurnir, haga póststjórnirnar sjer eftir ákvæðum 44. greinar í starfsreglugjörð alþjóðapóstsamningsins. Sendandi skal útvega eftirrit af skránni, sem fylgdi kröfunum, og skal það sent ásamt fyrirspurninni til ákvörðunarpósthússins.

IV. KAFLI.

Ýms ákvæði.

16. grein.

Upplýsingar og tilkynningar.

1. — Fyrir milligöngu alþjóðaskrifstofunnar, og að minsta kosti þrem mánuðum áður en samningurinn gengur í gildi, skulu póststjórnirnar senda hver annari útdrátt úr lögum sínum og reglugjörðum, sem gilda um póstinnheimtustarfið, sjerstaklega að því er snertir innheimtu af vaxta- og arðmiðum og verðbrjefum, sem fallin eru í gjalddaga.

2. — Sjerhver breyting, sem síðar kann að verða, skal tafarlaust tilkynt á sama hátt.

17. grein.

Eyðublöð. — Tunga.

Að því er snertir ákvæði 2. liðs 3. greinar alþjóðapóstsamningsins, skal eyðublað A (innheimtuskráin) álitin eyðublað til afnota fyrir almenning.

Niðurlagsatriði.

18. grein.

Um hvenær reglugjörðin kemur til framkvæmda, og hversu lengi hún gildir.

Reglugjörð þessi kemur til framkvæmda sama dag og samningurinn um póstinnefntur gengur í gildi. Hún skal gilda jafnlengi og sá samningur, nema hún verði endurnýjuð að sameiginlegum vilja hlutaðeigandi aðila.

Gert í Stokkhólmi, þann 28. ágúst 1924.

(Nöfn fulltrúanna).

Póstsamningar þeir, sem að framan eru prentaðir í íslenskri þýðingu, hafa verið undirskrifaðir af fulltrúum Íslands á pósthinginu í Stokkhólmi 28. ágúst 1924.

Þetta gjörist hjermeð öllum kunnugt.

*Atvinnu- og samgöngumálaráðherrann, 27. júlí 1925.***Magnús Guðmundsson.**

S. Briem.

AUGLÝSING

um

57
9. júlí

að út sjeu gefnir nýir 50, 10 og 5 króna ríkissjóðsseðlar, samkvæmt lögum nr. 7, 4. maí 1922, sbr. lög nr. 10 frá 29. maí 1925.

Ríkisstjórnin hefir samkvæmt lögum nr. 7, 4. maí 1922, sbr. lög nr. 10 frá 29. maí 1925 gefið út fyrir ríkissjóð Íslands handa Landsbankanum 50, 10 og 5 króna seðla með svofeldri nýrri gerð:

Framan á öllum seðlunum er prentað gildi seðlanna, og er talan tilfærð í bókstöfum, svo og orðin:

Fyrir ríkissjóð Íslands

á 50 kr. seðlunum með dökkgráum lit á gulum feldi í gráleitri umgjörð, á 10 kr. seðlunum með dökkbláum lit á ljósbláum feldi í blágrárri umgjörð og á 5 kr. seðlunum með móbrúnum lit á ljósbrúnum feldi í grænleitri umgjörð. Undir framangreind orð er prentað nafn ráðherra og eins bankastjóra við Landsbankann. Vinstra megin framan á öllum seðlunum er brjóstmynd Hans hátignar Christians konungs tíunda. Aftan á öllum seðlunum stendur efst með hvítum bókstöfum gildi seðlanna og neðst orðin: Landsbankinn. Aftan á 50 og 10 kr. seðlunum er ásamt öðru skrauti fjallkonumynd, en á 5 kr. seðlunum brúnn feldur með fálkamynd. Loks er á hverjum seðli prentuð raðartala hans á tveim stöðum.

Hinir eldri seðlar, sem út voru gefnir samkvæmt auglýsingu 24. júlí 1907, halda gildi sínu jafnframt hinum nýju.

Þetta er hjermeð birt almenningi.

Fjármálaráðuneytið, 9. júlí 1925.

Jón Þorláksson.

Gísli Ísleifsson.

58
7. okt.

KONUNGLEG AUGLÝSING

um

að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldenberg,

Gjörum kunnugt: Þareð Vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda, viljum Vjer samkvæmt 1. gr. laga 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn þegar svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, að ríkisstjórn í fjarvist Vorri sje falin á hendur ríkisarfanum.

Því birtum Vjer hjermeð Vorum kærú og trúu þegnum, að sonur Vor elskulegur, hans konunglega tign krónprins Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg, tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi þangað til Vjer komum heim aftur.

Gefið á Sörgenfrihöll, 7. október 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

KONUNGLEG AUGLÝSING

59
11. okt.

um

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldenberg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim kominn úr ferð
Vorri til Svíaríkis, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu
þegnum, að Vjer höfum í dag sjálfur tekið við ríkisstjórninni, sem
Vjer 7. þ. m. samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr.
dansk-íslenskra sambandslaga 30. nóvember 1918, höfðum falið á hendur
í fjarvist Vorri syni vorum elskulegum, hans konunglegu tign ríkisarfa
Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg.

Gefið á Sorgenfri höll, 11. október 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

60
19. okt.

TILSKIPUN

um

tekjuskatt sendiherra Íslands í Kaupmannahöfn o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldenberg,

Gjörum kunnugts Að Vjer bjóðum hjermeð og fyrirskipum samkvæmt
2. gr. laga nr. 7, 16. maí 1925, um breytingar á og viðauka við lög nr.
74, 27. júní 1921, á þessa leið:

1. gr.

Sendiherra Íslands í Kaupmannahöfn, sendisveitarritarinn og starfsmenn við íslensku sendisveitina í Kaupmannahöfn, og sömuleiðis fiskifulltrúi á Spáni og Ítalíu, sem skipaður er samkvæmt lögum nr. 5, 4. maí 1925, skulu að öllu leyti vera undanþegnir tekjuskatti af launum þeim, er greidd eru hjeðan af landinu fyrir störf þeirra.

2. gr.

Tilskipun þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Christiansborg, 19. október 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson,

OPIÐ BRJEF

61

3. des.

er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar 6. febrúar 1926.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldenberg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt stjórnarskrá konungsríkisins Íslands, 18. maí 1920, allramildilegast höfum ákveðið að láta Alþingi koma saman til reglulegs fundar laugardaginn 6. febrúar 1926.

Um leið og Vjer birtum þetta, bjóðum Vjer öllum þeim, sem setu eiga að hafa á tjeðu Alþingi, að koma nefndan dag til Reykjavíkur, og verður þar þá sett Alþingi, eftir að guðsþjónustugjörð hefir farið fram í dómkirkjunni.

Gefið á Amaluborg, 3. desember 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

62

3. des.

KONUNGSBRJEF

um

setning Alþingis.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldenberg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður sem forsætisráð-
herra Vorum umboð til þess í Voru nafni að setja Alþingi, er koma á
saman til reglulegs fundar laugardaginn 6. febrúar 1926.

Gefið á Amalíuborg, 3. desember 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

KONUNGLEG AUGLÝSING

63

25. nóv.

um

að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Ísland og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi. Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Það Vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda,
viljum Vjer samkvæmt 1. gr. laga 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn þeg-
ar svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða
fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, að ríkisstjórn í
fjarvist Vorri sje falin á hendur ríkisarfnum.

Því birtum Vjer hjermeð Vorum kærni og trúu þegnum, að sonur Vor
elskulegur, hans konunglega tign krónprins Christian Frederik Franz Michael
Carl Valdemar Georg, tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi
þangað til Vjer komum heim aftur.

Gefið á Amaliuborg, 25. nóvember 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.

64
2. des.

KONUNGLEG AUGLÝSING

um

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Ísland og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi. Stórmari, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim komnir úr ferð Vorri til útlanda, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að Vjer höfum í dag sjálfur tekið við ríkisstjórninni, sem Vjer 25. f. m. samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga 30. nóvember 1918, höfum falið á hendur í fjarvist Vorri syni Vorum elskulegum, hans konunglegu tign ríkisarfa Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg.

Gefið í Kaupmannahöfn, 2. desember 1925.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli

Christian R.
(L. S.)

Jón Magnússon.